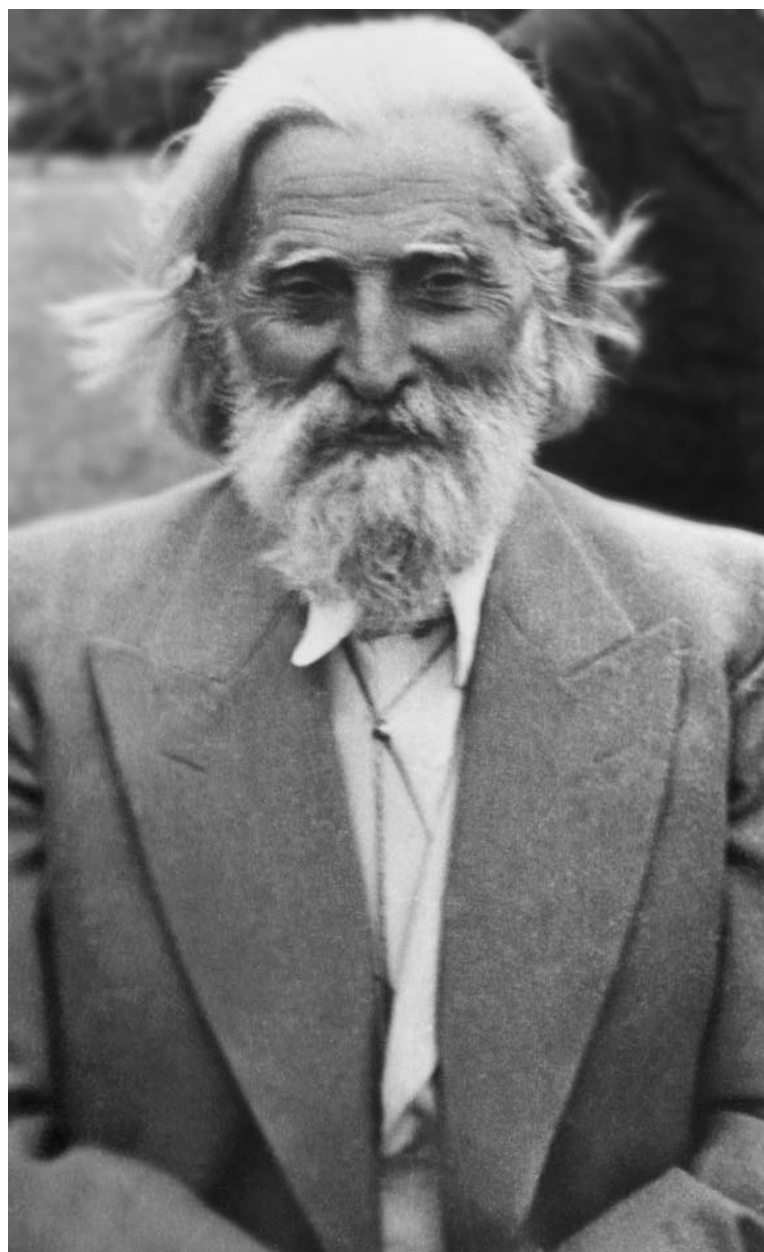

Петър Дънов
Учителя

Новата мисъл

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“

Петър Дънов
Учителя

Новата мисъл

*Общ окултен клас
година дванадесета*

*Словото в Школата
на Петър Дънов Учителя
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:*

*Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева*

Настоящото издание включва лекции, публикувани в
сборниците:

*НОВАТА МИСЪЛ,
ООК, година дванадесета (1932–1933), т.1
София, 1947*

*РАБОТА НА ПРИРОДАТА
ООК, година дванадесета (1932–1933), т.2
София, 1948*

*ТРИТЕ ПОСОКИ
ООК, година дванадесета (1932–1933), т.3
София, 1948*

Съдържание

1. Новата мисъл, 21.09.1932	7
2. Разумните сили, 28.09.1932	24
3. По този път, 5.10.1932.....	34
4. Малката истина, 12.10.1932.....	46
5. Правилно отношение, 19.10.1932.....	59
6. Вътрешните сили, 26.10.1932	74
7. Любав към Бога, 2.11.1932	94
8. Божественото дърво, 9.11.1932	109
9. Здрава мисъл, 16.11.1932.....	130
10. Три типа хора, 23.11.1932.....	144
11. Новата канализация, 30.11.1932	165
12. Изпити на ученика, 7.12.1932	184
13. Една похвала, 14.12.1932.....	198
14. Внушение и вдъхновение, 21.12.1932	214
15. Вътрешни опити, 28.12.1932.....	234
16. Работа на Природата, 4.01.1933	253
17. Две правила, 11.01.1933	266
18. Влияние на музиката, 18.01.1933.....	283
19. Новата песен, 25.01.1933.....	297
20. Значение на удове, 1.02.1933.....	316
21. Честното ухо, 8.02.1933	335
22. Ухото, 15.02.1933	352
23. Отношение към Природата, 22.02.1933	365
24. Човешкият нос, 1.03.1933	379
25. Принципи, закони, сили и форми, 8.03.1933	398
26. Устата, 15.03.1933	414
27. Развити и недоразвити, 22.03.1933.....	427
28. Общи положения, 29.03.1933	438

29. Окото, 5.04.1933	448
30. Полза от знанието, 12.04.1933	457
31. Слушайте Разумното, 19.04.1933	467
32. Трите посоки, 26.04.1933.....	479
33. Прави разсъждения, 3.05.1933.....	488
34. Живите линии, 10.05.1933	501
35. Възделения на душата, 17.05.1933	512
36. Добрата постъпка, 24.05.1933.....	521
37. Обходата, 31.05.1933	536
38. Законът на ограничението и законът на свободата, 7.06.1933	550
39. Влияние на материята, 14.06.1933	564
40. Организиране на вътрешния човек, 21.06.1933.....	576
41. Свещената област на живота, 28.06.1933.....	588
42. Непреривност в процесите, 5.07.1933.....	603
43. Красивите линии в Природата, 12.07.1933	624
44. Отношение между нещата, 19.07.1933	643
45. Основа на знанието, 26.07.1933.....	653
46. Новите положения. Мисловна централа, 2.08.1933 ...	667
47. Работа и почивка, 9.08.1933	681

Приложение

Обяснителни бележки.....	692
Речник на редки, остарели и чужди думи.....	698
Теми.....	700
Методи, задачи, опити, упражнения за работа.....	701

НОВАТА МИСЪЛ

Размишление.

Всички хора живеят в обикновените процеси на Природата, благодарение на което животът им става прозаичен. В обикновените процеси всякога съществуват контрасти и противоречия. Обикновено е човек да се радва и скърби, да се ражда и умира, да забогатява и обеднява, да поумнява и оглупява – това са смени, които стават и в живота, и в Природата. Явява се въпросът: кой е изходният път от тези противоречия? Да живееш в необикновеното. Обикновено нещо е бедността, необикновено е да се освободиш от нея и да станеш умен, а не богат. Да си богат – това е обикновено, умен трябва да станеш; щом си умен, ти си богат. Казваш: „Болен съм“ – какво трябва да се прави? – „Да оздравея.“ Първоначално ти си бил здрав, после си заболял – болестта е резултат.

Докато живеят при обикновени условия, хората използват резултатите на миналото. Не се стремят да бъдат творци на своята съдба, а използвайте това, което Бог е вложил във вас. За да се освободите от обикновените процеси, не вървете по пътя на миналото, на своите родители – това е закон на самоотричане; това означава да не следваш пътя, по който някога си вървял. Какво прави детето, което постъпва в първи клас? За да научи нещо, то трябва да се откаже от своите играчки и да прави усилия да научи това, което му се преподава в училище. Ако учи само буквите, без да ги съчетава в срички, думи и изречения, те няма да го ползват; същото се отнася и до числата – ако знае да пише числата от 1 до 10, но не знае да ги съчетава в по-големи, те нищо не го ползват. Човек трябва да знае не само отделни факти и явления, но да разбира отношенията, които съществуват между тях.

Сега ще приведа един мит от новите времена, от XX век. Един ангел слушал да се говори за хората на Земята,

за тяхната култура и наука, и решил да слезе между тях, да види големите им научни постижения. Като слязъл, веднага се натъкнал на един учен с чанта в ръка, който отивал да прави научни изследвания. Той приближил до него и двамата тръгнали да правят научни изследвания.

– Къде отиваш? – запитал го ангелът.

– По научни работи. А ти?

– Да се запозная с хората.

– Ти знаеш ли какви постижения имаме в областта на астрономията, математиката и физиката? Знаеш ли колко придобивки има сегашната наука?

– Не зная, сега ще разбера. Какво носиш в чантата си?

– Инструменти и храна. Къде е твоята чанта?

– Аз не нося чанта, пътувам с празни ръце.

Спрели на едно красиво място, за да си починат. Ученият отворил чантата си, но останал изненадан – тя се оказала празна. Ангелът го запитал:

– Къде са инструментите и храната ти?

– Взел ги е някой. Между нас се намират хора, които обичат да крадат.

– Като си заспал, те са извадили всичко от чантата. Не остава нищо друго, освен да отидем в гората и там да намерим крадеца.

Двамата отишли в гората. Ангелът казал на учения как да вика, за да му се върне чантата. След малко погледнали в нея и видели, че всичко е на мястото си.

Като се нахранили и си починали, те пак се разходили, разговаряли по различни научни изследвания. Като се уморили, легнали да си починат. По едно време ученият се събудил, искал да стане, но не могъл – бил окован във вериги.

– Какво стана с теб? Кой те окова?

– Между нас има хора, които обират и оковават, когато видят, че някой спи.

– Опитай да се освободиш от оковите!

– Не мога.

– Тогава остани тук с лице към земята, а аз ще отида в гората, за да намеря този човек.

Ангелът отишъл в гората, извикал няколко пъти, духнал във въздуха и срещнал човека, който оковал учения, и така оковите паднали от краката му.

Казвам: и вашето знание е като на този учен, завършил четири факултета – с такова знание всеки може да ви обере и окове във вериги. Вие не знаете какво трябва да направите, за да ви върнат изгубените вещи и да се освободите от веригите. Първата буква е зародиш, от който могат да излязат много неща – важно е да знаеш как да го посееш. Ако не знаеш при какви условия да посееш едно семе, няма да имаш никакъв резултат. Посееш ли тропическо растение в умерения пояс, ще имаш един резултат, посееш ли го на север, ще имаш друг – тропическите растения не виреят на север. Ако не знаеш къде да поставиш една своя мисъл, къде да я посадиш, ти не можеш да я използваш.

Често се говори за музиката. На какво е резултат музиката – на ума или на сърцето? На ума. Ако искате само да чувствате музиката, без да засегнете ума си, ще станете на каша. Центърът на музиката, т.е. музикалният център, е отпред на челото, където са умствените способности. Като пееш или слушаш да пеят, трябва да мислиш. В мисълта има чувства, значи не е правилно, като слушаш музика, да плачеш; друго е, когато в чувствата се влага мисъл. Ако мисълта се раздвоява, това не е мисъл. Както калта се образува на земята, а не на небето, в облаците, така и лошите мисли не идват от Бога, нито от Природата – те се образуват в човека като резултат на лошите чувствания. Кога греши човек – когато не знае да яде правилно; грехът влиза в човека още при първата неправилно приета хапка. Казва се, че Ева съгрешила, като яла от Забранения плод. Казваш: „Без храна не може“. Така е, но трябва да знаеш каква храна ти е нужна. Днес ядеш кокошка, на другия ден – агне, и като се намериш в мъчността, ще изядеш и човек. Казвам: този начин за хранене не е единственият. Начинът, по който се хранят сегашните хора, е за грешните, праведните се хранят различно.

Но да оставим този въпрос неразрешен, както учените са оставили неразрешен въпроса за квадратурата на кръга. Има въпроси, които и да се разрешат, нищо не допринасят. Ако в тъмна нощ ви доказват, че съществува Слънце, а то не изгрява още, каква полза имате от това доказване? И без да се доказва, Слънцето ще изгрее. Ако учен и невежа едновременно наблюдават изгряването му, какво ще придобият? Нищо особено – ученият ще каже, че е изгубил времето си, а невежият няма да съжалява за времето, защото и без това не знае как да го употреби. Ученият прилича на бирник, на митничар, който обръща куфарите на хората, за да види какво има в тях; ако намери нещо, което законът не позволява, ще го вземе. Простият ще ти каже: „Вземи куфара и си върви!“. По кой път е по-добре да минаваш – където има граница или където няма? За предпочитане е да минаваш през място, където няма граница и митничар; ако има, това показва, че хората не са честни. И тези, които преглеждат куфарите, не са честни – понякога те обират и парите на хората и казват: „Кесиите ви трябва да бъдат празни!“.

Питате: „Не трябва ли да има ред и порядък в света?“. Трябва да има, но за глупавите, не за умните. Срамно е да отваряш куфара на човека, това е крайно материалистично гледане на живота. Който не го разбира, гледа и на Небето така, както на Земята. Не е така, пред вас се открива велик живот. Вашият е предговор на великия живот, както и слонът е предговор на човека, а човекът – предговор на светията или на ангела. – „Как ще стане това?“ Не е ваша работа, гъсеницата не трябва да мисли как ще стане пеперуда. И детето не трябва да мисли как ще го облече баща му и как ще стане голям човек. То не разбира какво е мярка. Шивачът ще дойде вкъщи, ще измери дължината и ширината му, ще измери дължината на ръката, ширината на врата и ще си отиде; като дойде Великден, той ще донесе дрехите, то ще се облече и няма да се интересува как са ушити. И на вас казвам: като се облечете в нови дрехи, тогава може да ви се говори; докато сте в стария живот, не може.

Казвате: „Да се обичаме“. Как ще се обичате? Ако е въпрос за вашата любов, тя е любов на контрастите и противоречията, такава любов съществува и между растенията и животните – тя минава от любов към омраза и от омраза към любов. Като обикнеш някого, той започва да иска от теб повече, отколкото можеш да му дадеш, и без да искаш, ти започваш да се отдалечаваш от него. Виждали ли сте как постъпва паякът с мухата? От любов той я привлича към себе си и започва да смуче кръвта ѝ; щом изсмуче всичката ѝ кръв, захвърля я настрани. Обичаш гроздето, докато изсмучеш сока му; щом го изсмучеш, хвърляш го настрани. Обичаш човека, докато вземеш нещо от него; щом вземеш каквото искаш, захвърляш го. Който люби, взима от възлюбения нещо и го захвърля. Той ще ви посее в земята, откъдето ще израстете наново. Не мислете, че като ви zalюби някой, ще бъдете щастливи – напротив, нещастни ще бъдете. Ако женена жена обикне друг мъж, по отношение на него тя минава за престъпница – защо? Защото един вече я обича. Същото може да се каже и за всеки човек – щом Бог го е обикнал, той е престъпник по отношение на Бога, ако обикне друго. Разберете ме право – вашата любов на Земята не е истинска Любов. Между вашата любов и Божията няма никакво отношение. Истинската Любов започва със закона на даването. Когато обичаш ще поставиш на същото място, на което си и ти, ще го носиш в съзнанието си като нещо свещено. Каквото знаеш, трябва и той да знае – ще му помагаш, за да го издигнеш на нивото, на което си ти, и каквото знае той, и ти трябва да знаеш. Ако той има богатство, което крие от теб, това показва, че и ти криеш нещо от него.

Сега, аз изнасям тези примери за обяснение, както постъпва учителят със своите ученици. Не искам да ви разколебавам, както и учителят не разколебава децата в първи клас; те носят известно знание, придобито от родителите, но учителят не ги разколебава – внесе ли някакво разколебаване, той не е истински учител. Да разколебаваш човека не е наука.

Вие имате невярна представа за Бога. Преди всичко Бог не е такъв, какъвто си Го представяте. Той създаде света и ни държи в съзнанието Си, но не иска да ни направи като Себе Си. – „Слаб човек съм.“ Слаб си по единствената причина, че искаш да станеш като Бога – това е неразбиране на живота. Закон е: всеки лист, който иска да стане голям като дървото, в края на краищата ще отслабне; щом иска да стане голям, ще слезе от дървото. Слезе ли на земята, няма да бъде свободен, а ще стане за посмешище, вятърът ще го носи от едно място на друго. Листът трябва да стои на дървото и да върши работата си като лист; ако има търпение, след стотици години ще стане голям като дървото. Следователно, ако и човек има нужното търпение, след години ще стане като ангела, който вадеше инструментите от чантата на учения и ги връщаше отново. Той го окова във вериги и след малко го освободи.

Мнозина очакват да умрат, да отидат на онзи свят, там да благуват. Това е заблуждение. Те приличат на Настрадаин Ходжа, на когото казали, че след три дни ще умре. Той напуснал дома си, излязъл в края на селото и седнал под една круша. Цели три дни ял круши и очаквал смъртта си, после казал: „Ядох круши и предадох Богу дух“. Това не е никакво умиране. На третия ден се върнал у дома си.

Учителят преподава урок на учениците си, а те учат. Човек трябва да дойде до същественото знание, да каже една дума и всичко да стане така, както е казал – да каже: „Искам да стана млад!“ и в един момент да изчезнат бръчките от лицето му; болният да каже една формула и веднага да оздравее. Бих желал човек да се измени така, че да не го познаят. – „Нали човек трябва да има определени черти?“ Според мен определени черти са тези, които са подложени на постоянна промяна. Вие искате, например, да бъдете постоянно добри. Това желаят и свещениците, благодарение на което от памтивека досега те имат един и същ тип – всички си приличат. Владиката мисли, че служи на Бога – всички владци си приличат; и свещеникът мисли, че служи на Бога, затова всички свещеници си приличат. Каквото мисли човек, такъв става. Това

е обикновеният живот. Едно време всички хора – мъже и жени, са имали мустаци, днес жената няма мустаци. Това зависи от условията – някога условията са били едни, жената имала мустаци, днес са други и тя няма мустаци. Животните – и мъжките, и женските – имат мустаци; вижте шарана, сома – всички имат мустаци. В животните мустациите играят роля на осезателен орган – с тях те усещат откъде иде храната. И момъкът, по атавизъм, като види една мома, засуква мустациите си. Той трябва да се освободи от този навик.

Сега вие трябва да дойдете до придобиване на ново знание, което ще ви освободи от всички противоречия; трябва да израстете, да превъзмогнете противоречията. Сегашният човек е поставен пред задачата да подобри условията на своя живот, което не може да се постигне нито по външен, нито по вътрешен начин – то се постига чрез дълбоко разбиране на нещата. Човек трябва да разбира отношението си към Природата, не само към себе си, като част от Цялото, но и към Цялото. Ти си лист на едно дърво, следователно имаш отношение към другите листа, но имаш отношение и към дървото. Между частите съществува една вътрешна връзка, която наричаме Любов.

В Любовта има вътрешен стремеж – към Бога. Като душа човек има Любов само към Бога, към хората той има отношение. Като не разбират този закон, хората сами се измъчват. Някоя мома се ожени за религиозен човек и веднага започва да го ограничава: „Ти ще обичаш само мен, няма да мислиш за Христа и за Бога“. И мъжът ограничава жена си, ако е религиозна. Не е така. Бога и Христа ще любиш, а към човека ще имаш отношение. Щом имаш отношение към някого, ще даваш. Ако едновременно обичаш и Бога, и човека, ражда се ревност, която е причина за проявяване на злото между хората. – „Не ме обича мъжът ми, обикнал е друга.“ Потърси причината за това. Мъжът ти не те обича или защото не си умна, или не си сръчна, не готвиш добре и т.н. Така казват всички хора – че Бог не ги обича. Търсете причината за това. Ако мъжът е инвалид, жена му ще го гледа добре и страхът му да не

я изгуби е намясто, но ако не е инвалид, не трябва да се страхува. Следователно само инвалидът има право да се страхува да не го разлюбят. Здравият трябва да люби Бога, а към хората да има отношение и в името на Любовта да дава. Едно начало има в света – Бог.

И тъй, днес всеки иска да взима, без да дава. Не, ще даваш! Това значи да признаваш само едно начало в света – Бога. Не свързвайте моите думи със сегашния строй, аз нямам предвид сегашния строй на държавите. Имам желание да освободя хората от обърканата каша, в която са попаднали. Питам се как мога да направя всички хора щастливи – това са два милиарда и половина! Така, както мислят сега, светът не може да се оправи. Всеки трябва да поеме дял в оправянето на човечеството. Гъсеницата никога не може да оправи живота си; онова, което ще я спаси, е пеперудата. Като гъсеница все ще дойде една птичка и ще я клъвне. Пеперудата снася яйца, а гъсеницата не може да снася. И вие, като гъсеницата, разрешавате един социален въпрос, който не е решен в самите вас.

Казваш: „Да ми се дадат добри условия“. Така е, но хората не ти дават тези условия. Ето, осем хиляди години вече те воюват помежду си, но светът още не е оправен. За някой е оправен, но за друг – не е. Източните народи проповядват за кармата, за да покажат на хората, че сегашните бедни ще станат богати, а богатите – бедни. Това не може да се постигне в един ден; условията на живота ще се изменят, но работа е нужна за това. Работа се иска от човека, а не бързане. Ако сегашните бедни станат управници, мислите ли, че те ще оправят света? Пак ще има събиране на данъци, бесене, клане, убийства.

Светът се нуждае от умни хора. За да се оправят работите на Земята, хората трябва да бъдат по-малко, отколкото са сега. Днес има два и половина милиарда, според мен те трябва да бъдат най-много сто милиона. – „Какво ще стане с другите хора?“ Ще ги изпратят на други планети. Има планети, които са слабо населени. Като се разреждат на Земята, хората ще станат щастливи. Оттук-оттам ще вземат по няколко души и ще ги изпратят на Луната – ще се карат ли тогава?

Така, както разсъждавате днес, нито ще бъдете щастливи, нито ще разрешите въпросите. За всекиго има начин, по който могат да се разрешат всички въпроси. Имаш нужда от пари и не знаеш как да си помогнеш. Ако можеш да отправиш мисълта си към някой банкер, но с Любков, той сам ще донесе исканата сума; нямаш ли Любков, колкото и да хлопаш на вратата му, той ще ти отговори сърдито: „Работи!“. Ако си умен, ти ще отбиеш водата на някоя река, за да напоява твоята градина и градините на близките ти; ако не си умен и не знаеш как да я отбиеш, реката ще си тече по своя път, без да се ползваш от нея.

Сегашните хора не успяват в живота си, защото техните сили са отбити от правия път. Много естествено – ти не можеш да напредваш без мисъл, без морални чувства, без обществени чувства, без инстинкти; щом си дошъл на Земята, ти се нуждаеш от тези чувства и от правилното им съчетаване зависи твоето щастие. – „Искам да се освободя от греха.“ Грехът се дължи на неразбирането на живота. – „Искам да се освободя от своите слабости.“ И слабостите се дължат на неразбирането на живота.

Някоя млада мома срещне красив момък, влюби се в него, започва да му пише писма и изисква и той да я обича. Момъкът казва: „Не мога да отговоря на чувствата ѝ“, а тя се чуди защо той не може да я обича. Това е неразбиране на живота. Желанието ѝ да бъде обичана е намясто, но тя не се запитва на какво основание ще я обича. Много момци има в света, може би друг ще я обикне. Ако я обикне този, ще бъде ли щастлива? Временно ще бъде, но като остарее, ще стане нещастна и двамата ще се чудят къде отиде тяхната красота. Как могат да се обичат, щом остаряват? Те трябваше да знаят закона на подмладяването, че и като умират, пак да бъдат млади. За да бъдеш щастлив, трябва да разбираш земната любов, да знаеш, че тя има две страни – права и крива.

Казваш: „Еди-кой си ме мрази“. Всъщност омраза не съществува. Казваш: „Бог ме наказа“. Бог никога не наказва, Той е благ и винаги възнагражда човека, каквото и да прави. Като греши, човек, без да иска, изменя отно-

шенията си към Бога и това нарича наказание. Бог при всички условия дава нещо на човека, но той не разбира законите и се мъчи. Каквото и да получи от Него, все го боли нещо, измъчва се – значи грехът го мъчи и наказва, а не Бог. Който те обича, приготвил ти е вкусно ядене, но понеже имаш язва в стомаха, колкото и малко да хапнеш, изпитваш болка. Вината не е в онзи, който те обича, нито в яденето, а в стомаха ти. Значи хората страдат поради своите болезнени чувства, поради своите болести, а не от това, че никой не ги обича. За да възприемеш Любовта, трябва да бъдеш здрав.

И тъй, правете разлика между човешката любов и истинската Любов както се изявява във Великата разумна природа. До известно време ще бъдеш гъсеница, след това ще започнеш да мислиш как да си направиш пашкула и после ще излезеш от него във вид на пеперуда. Докато не мине през неблагоприятните условия на живота, човек не може да обича. Страданията имат именно тази цел – да повдигнат човека, да събудят в него възвишени мисли и чувства. Всички велики и възвишени души, които помагат на човечеството, са минали през дисциплината на страданията – само чрез мъчнотиите и страданията те са разбрали своето истинско предназначение, а без страданията щяха да останат обикновени хора. И Христос прояви Своето величие благодарение на неблагоприятните условия, през които мина, те Го поставиха здраво на пътя, определен от Бога. Той превъзмогна и най-големите страдания. Когато Го сложиха на кръста, каза: „Който Ме е поставил тук, Той ще ме снесе“. Като видя, че не стана така, Той каза: „Имам власт да положа душата Си, имам власт и да я взема“. Христос доказа на света, че е повече от цялата Римски империя, че стои над смъртта. Днес виждаме, че 500 милиона човека вървят в Христовия път, но нямат Неговото разбиране. Докато не минете през гроба, не може да бъдете християни. Станеш християнин и започват да те преследват, гонят, разпъват и един ден те слагат в гроба; ако на третия ден не възкръснеш, не си истински християнин. Колко такива християни има днес!

Владиците минават за християни, но ако след смъртта си не възкръснат, не са истински християни. По човешки всеки може да се нарече християнин. Ако и ние мислим по човешки, ще имаме такива резултати. При такива разсъждения ще изгубим условията на живота и ще се чудим защо не успяваме.

Сега, като проповядвам, искам да ви свържа с Разумните същества, с вашите напреднали братя. Като отидете при тях, вие трябва да бъдете свободни от своите стари възгледи и теории. Светотатство е да се явите пред тях със старите си дрехи! Дойде някой при мен, аз му проповядвам Истината, а той иска пари назаем. Не го съдя, такова е разбирането му, но не може да се ползва от това, което му давам. Друг иде с користолюбива цел – иска да заеме първото място. Ако съм в неговото положение, ще искам последното – щом заема последното място, аз ще науча реда и порядъка в дома, където съм влязъл, и ще бъда в полза на обкръжаващите. Щом заема първото място, всички очакват да им помогна. Какво ще бъде разочарованието им, ако нищо не направя за тях! Казвате: „Вря трябва да има човек, ум, сърце, воля трябва да има!“. Така е, всичко трябва да има, за да се домогне до истинската, положителната наука.

Един 80-годишен калутер се пренесъл на онзи свят. Като разбрал какво е станало с него, дълго време се молил усърдно да се върне отново на Земята, да изправи живота си. Молитвата му била чута, върнал се и живял пак в манастира, но вече много по-добре, отколкото по-рано. Казвам: ако и вие имате силата на този калутер – да се върнете от смъртта в живота, ще живеете по-добре, отколкото сте живели досега.

В човека се крият заложби и способности, които още не са развити. Сегашният човек прилича на мома, която мисли само за женене – стои на прозореца, нагиздена и пременена, и гледа дано мине някой и я хареса. Тя трябва да учи, а не само да се разхожда с чантата си. Знание е нужно на човека – какво? Кое то лекува болни, просвещава невежи. Като придобиеш Знание, ще го разработваш – така ще внасяш нещо в хората и те ще внасят нещо в теб.

Мнозина от вас са дошли тук, за да се спасят. Те казват: „Това е правото учение“. Питам: вие мислите ли право? Ако не мислите право, с вашия ум нищо не можете да постигнете. Щом мисли да се жени, момата трябва да е готова да работи; ако очаква на възлюбения си да ѝ вземе слугиня, тя се лъже. Ако слугинята разчита на добрината на своята господарка, и тя се лъже. Ако господарката разчита на честността на слугинята си – че няма да я краде, и тя се лъже; господарката трябва да бъде умна, да не ѝ дава възможност да я краде. Следователно разчитайте на своята разумност.

Днес от всички хора се иска да имат правилни отношения към Бога. Търсете Го навсякъде, а не само в себе си, бъдете готови всякога да изпълнявате Волята Му! Правете всичко за Него с Любов. Каквато и жертва да иска Бог от вас – малка или голяма, бъдете готови да я направите; пред Бога и малките, и големите жертви са еднакво приети.

Казвате: „Добре говориш“. Добре говоря, когато ме разбирате; щом се яви препятствие на пътя ви, вече не говоря добре – защо? Не ме разбирате. Момък иска да се жени, намерил е една мома, влюбил се е в нея, а ти му казваш да не се жени. Той не разбира какво му говориш.

– Защо да не се женя?

– Докато не намериш Господа, не трябва да се жениш.

Остави човека свободен, нека се жени. В лицето на момата той вижда Господа, значи е намерил своя Бог. Момъкът те пита:

– Ти женен ли си?

– Женен съм.

– Защо тогава казваш на мен да не се женя?

Когато съветваш някого да не се жени, това означава да не се свързва с човек, с когото не се разбира. Не се свързвай с онзи, който ще ти донесе страдания. Два ума, които се разбират, събрани на едно място могат да създадат нещо хубаво.

Сега и аз, като вас, засягам много въпроси, които не могат да се разрешат едновременно. Вие имате много же-

лания и като не можете да ги реализирате, постепенно отстъпвате. Първото ви желание е най-силно, като на онзи, който купил лотариен билет и очаквал да вземе най-голямата печалба; като не я спечели, задоволява се с втората, по-малка, а ако не спечели и втората, задоволява се с третата. Като не спечели и третата печалба, най-после казва: „Съгласен съм да спечеля колкото да изкарам парите си“. Какво се разрешава с тази мисъл – нищо.

Аз не съм за еднократната любов. Съществува една Любов извън човешкото съзнание и самосъзнание. Нещастията се дължат на съзнанието и самосъзнанието на човека. Любовта трябва да изхожда от подсъзнанието и свръхсъзнанието. Съзнателният и самосъзнателният живот са ограничени, а подсъзнателният и свръхсъзнателният – свободни и неограничени. Ти съзнаваш, че си слаб, че нямаш знания, че обществото не е такова, каквото трябва; какво придобиваш от това съзнание – нищо. Сегашните хора са в болницата и очакват да дойде някой отвън, за да подобри положението им. Кой ще го подобри – лекарите и милосърдните сестри ли? Не се лъжете. Всеки сам трябва да подобри своето състояние, сам да си помогне.

Като ме слушате да говоря, някой казва: „Искам да чуя нещо съществено“. Аз зная какво иска той – пари. И това може да стане, но е човек без ред и порядък – като му дам пари, ще ги прахоса и пак ще иска. Колкото и пъти да му се дават пари, все ще има нужда от тях. Първо трябва да се наеме да работи върху своите дарби и способности, сам да си помага. Не казвам, че не трябва да даваш на нуждаещия се, ще даваш, за да подхранваш милосърдието си. Ако не подхранваш милосърдието си, ще станеш инвалид и ако не правиш добро, ще станеш инвалид. Който дава е добър, благороден човек. Казвате, че има милосърдни хора – кои са те? Според мен всеки трябва да бъде милосърден. Ако не подхранваш милосърдието в себе си, ще огрубееш. Не ви упреквам, но казвам, че трябва да работите върху себе си. Кой може да каже, че е истински човек? Аз мога да кажа на всекиго какво го очаква, мога да предсказвам бъдещето, но не обичам да правя това, защото хората не могат да понесат.

Преди години при мен дойде един човек и ме помоли да му кажа всичко, каквото зная. Попитах го:

– Можеш ли да понесеш всичко спокойно?

– Мога, аз съм учен човек, имам знания.

Казах му каквото зная за него от детството му до днес така, както аз разбирам. Той ме изслуша внимателно, нищо не възрази и си отиде. Повече не го видях. Всичкото му знание пропадна. Казах му, че за да се поправи, трябва да живее по нов начин, дадох му методи как да живее. Ако приложи методите и няма успех, нека ме намери и ме изобличи.

Помнете: животът на човека е точно определен. Има неща, които не са определени от Бога, и те могат да се изменят. Следователно аз предсказвам това, което сам мога да изменя или другите могат да изменят; в никой случай не предсказвам неща, които са определени. И на този човек предсказах само онова, което не е по Божия закон. Има нещастия, които се готвят да сполетят човека, но той може да ги избегне – това може да му се предскаже; но за избягването на тези нещастия трябва да направи някаква жертва, трябва да даде нещо от себе си. Една мома може да се ожени за княжески син, но може и да не се ожени – не всичко става по механичен начин. Човек трябва да бъде умен и търпелив, да понася нещата добре – така той ще решава задачите си правилно.

Преди години бях в Търново и наблюдавах една схватка между две кучета – голямо и малко. Малкото носеше един кокал в устата си и голямото се хвърли върху него – искаше да му вземе кокала. Кученцето излезе много умно – приближи се до голямото и започна да се гали около него.

Голямото куче, което е готово да се хвърли върху малкото, е вътре в човека, в неговото животинско естество. Няма да се разправяш с него, нито да го убеждаваш, но ще го погалиш малко, за да се укроти, после ще му кажеш: „Имай търпение, работата ще се нареди добре“. Няма защо да мърмориш. Старият човек мърмори и казва: „Всички хора са лоши“. Да, но и ти си между тях. Той прилича на

скъперника, който се оплаква, че са го обрнали. Кой те обра? – „Всички ме обраха, целият свят ме обра.“

Като сте дошли на Земята, запитайте се кой ви изпрати. Ще кажете, че майка ви и баща ви са виновни за идването ви на Земята – те са се обичали и са ви създали. А тях кой ги създаде? Така не се решават въпросите. От теб се иска да се вдълбочиш в себе си и да разбереш, че има Един в света, Който те обича, да влезеш във връзка с Него. Един ръководи съдбата на цялото човечество, на цялото Битие. Кажеш ли, че Бог не се занимава с теб, малката мушица, не мислиш правилно. Малък е писецът, но в ръката на учения, поета или философа той ще свърши по-велика работа, отколкото големият скъпоценен камък на пръстена на някой милионер. Значи има Един, Който ви обича. На Него дължите сегашния си живот, Той ви е дал ума, сърцето, тялото и каквито и грешки да правите, всичко изглажда и казва: „Стани и върви напред“. – „Вярно ли е това?“ Вярно е. Със своето своенравие човек разваля всичко, няма по-своенравно същество на Земята от него. Казано е в Писанието: „И разкая се Бог, че направи човека“; това се отнася за всички хора, за цялото човечество. Същевременно по-добро същество от човека няма – той се движи между две крайности.

Сега аз говоря за онези от вас, които искат да се повдигнат. Те трябва да гледат на Бога като на Любов и да се свържат с Него. Щом направят тази връзка, каквото пожелаят, ще го постигнат: ако са болни, ще оздравеят; ако са невежи, ще се просветят. Това не става изведнъж, а постепенно. Не желай да станеш цар, но пожелай да придобиеш истинското знание, да познаеш Бога като Любов – това е най-великото благо за човека на Земята. Това означава да влезете във връзка с всички разумни души, които ви обичат – чрез тях Бог ви обича. Дали те обича мъжът ти, жена ти или слугата ти – не е важно, това е Любовта на Бога. Тогава господарят познава слугата си и слугата познава своя господар. Казваш: „Откакто дойде този слуга в дома ми, стана ми радостно и весело“. Щом те напусне слугата, и радостта ти изчезва. Да бъдем разумни слуги на Господа!

Казвате: „Обществото не е разположено към нас“. От нас зависи това, ние носим богатата на България, носим богатата на света – от нас зависи всичко. Благото е на наша страна. Това не се говори, но се опитва. Аз правих много опити в това направление, но всички останаха на особено мнение – своенравен е човекът, всички очакват чудеса. Сега ще видите най-големите чудеса. Най-голямото чудо е в приказката „Златната рибка и рибарят“.

Всички знаете тази приказка. Дядото поискал от рибката първо корито за своята баба. Като получила коритото, тя започнала да иска още много неща, докато стигнала до положението на царица. Недоволна от това, пожелала да стане като Бога. Рибката се разгневил и отнела всички блага, които дала на царицата, и така бабата се намерила в първото положение – в своята бедна, скромна колибка.

Същото става и със сегашните хора – те са недоволни от това, което имат, но отнеме ли им се всичко, примиряват се и започват отначало. Казано е в Писанието: „Ако не станете като децата, няма да влезете в Царството Божие“. Ако и вие не станете като децата и не започнете да учите, няма да влезете в Царството Божие. Мислите ли, че със сегашното си знание ще влезете там? Има учени хора на Земята, но малцина от тях ще влязат в Царството Божие. Който може да се разтовари от своя научен багаж и да остане в положението на дете, той ще влезе. Защо да не оставиш богатството и знанието си на Земята? Нека и други хора да им се радват, нека и другите да ядат и пият!

Какво е положението на сегашния човек? Положение на разочарован. Всички са разочаровани – защо? Защото никой не е постигнал желанията си. Както живеете, хиляди години още няма да ги постигнете. Във всеки човек има една затворена стая, в която са неговото богатство, неговите скъпоценности. Ключът на тази стая е изгубен; щом се намери този ключ, лицето ви ще просветне. Това е човешката душа. Велика и голяма е душата – като Вселената. Отвори душата си, драсни клечка кибрит, да запалиш огъня на Любовта; на този огън ще се топлиш, на него ще готвиш.

И тъй, щастието на човека е в затворената стая – намери ключа, отвори стаята и започни да учиш и да любиш! За това са нужни чист ум и благородно сърце. – „Открий ни тайната – как да намерим загубения ключ?“ Ако ви открия тайната, ще кажете, че повече не се нуждаете от знание. Помнете: малкото клонче всякога се нуждае от големия клон и големият клон има нужда от дървото. Аз не казвам, че мога да живея сам, че не се нуждая от хората; казвам: всички имаме отношение първо към Цялото, а после – един към друг. Ако отношенията ни към Цялото са правилни, и към частите ще бъдат правилни. Ние се разбираме, докато Бог живее в нас; щом не живее, никакво разбирателство не можем да имаме.

Бог живее там, където са кротостта, въздържанието, смирението, Любовта. Това се иска и от вас. Какво се иска от младата булка – дрехите ѝ или венеца? От нея се иска работа. Щом влезе в дома на своя възлюбен, тя закачва булчинската си премяна, сваля венеца си и започва да работи. Ако нямаш никакви добродетели, не си женен; имаш ли добродетели, женен си. Да се ожениш значи да правиш това, което Бог прави. Оженил си се за целия свят, за Бога, затова се казва, че Бог е нашият възлюбен.

Желая на всички да бъдете умни, добри, морални, пълни с добродетели. Това значи да бъдете женени.

1. лекция, 21 септември 1932 г., София, Изгрев

РАЗУМНИТЕ СИЛИ

Размишление.

Тема за следващия път: *Предназначението на светлината.*

Фиг. 1

Фигура 1 представя символа на човека в движение. Този символ означава още разпределяне на разумните сили в човека. Откъде започва действието на тези сили? От точка 1.

При сегашното развитие на хората всеки има особено разбиране за нещата, но това е частично разбиране. Не можете да намерите двама души, които имат еднакво разбиране, еднакво чувстване, еднакъв начин на мислене и прилагане или еднакви движения – хората се различават коренно едни от други. Ако те мислеха, чувстваха и

постъпваха еднакво, в света щеше да съществува голямо еднообразие. Разнообразието между тях се дължи на вътрешното различие в тях. И между животните има голямо разнообразие. В Природата е важен първоначалният вътрешен импулс. Някъде този импулс е несъзнателен – това не е важно, но някъде е съзнателен. Например когато камъкът пада, това се дължи на известен тласък, макар че той не го съзнава; и водата, като слиза надолу, не съзнава предназначението на това движение, но то се дължи на известен тласък, на известен импулс, даден отнякъде.

Представете си, че започвам да се движа от точка 1, 2, 3 и т.н. (фиг. 1). На какво се дължи това движение, защо вървя в тази посока, а не в друга? Посоката на дадено движение се определя от нещо, а именно – дали пътят е отворен, или не е. Движиш се в известна посока, защото пътят е отворен. Кога е отворен? Когато имаш обект, към който се стремиш – този обект може да бъде човек или нещо друго, което обичаш. Любовта е първият зов, първият импулс, първото освобождаване. Ти се стремиш към известна посока, за да се освободиш от затвора. Отварят вратата и ти казват: „Ето, оттук можеш да излезеш“. Любовта е единствената врата, от която можеш да излезеш от затвора, тя е единствената сила, която освобождава. Процесът на освобождаването се нарича Истина.

И тъй, всяко движение започва от пътя на Любовта. Тя се кръстосва с Разумността. Пътят от точка 1 – 2 е път на Истината; той е прав и води към Свободата. През това време ти ще измениш материала, който ти е даден за обработване, и ще влезеш в света, но свободен. Да имаш Свобода значи да правиш каквото искаш, но разумно. Щом излезеш от затвора, ти си в света на Свободата, никой не те пази, но вече сам се грижиш за храна, за подслон, за почивка.

И тъй, това, което става вън от човека, става и вътре в него. Намираш се в безизходно положение – казвам: скоро си излязъл от затвора. Страдаш, мъчиш се, не можеш да си отговориш защо идват страданията. Казваш: „Защо Бог създаде този свят? Защо допусна страдания-

та?“. Пиленцето, което е още в черупката на яйцето, не е ли без страдания? Въпреки това то хлопа на черупката и казва на майка си: „Освободи ме, искам да живея като теб!“. Майка отговаря: „Не е време още, почакай малко!“. „Искам да изляза, да бъда свободно като теб“ – то мисли, че щом излезе на бял свят, ще бъде свободно като майка си. Много се лъже – щом излезе от черупката, ще се натъкне на големи противоречия. Колкото по-близо е едно същество до една разумна форма, толкова по-големи ще бъдат противоречията му. Страданията и противоречията на човека са най-големи, защото той е най-разумната форма на Земята; дойде ли до Ангелския свят, страданията му стават по-големи. Като грешиш на Земята, ти изкупваш греховете си, но сгрешиш ли в Ангелския свят, никакво изкупление няма.

Това са разсъждения, подобни на тези, които мъжът прави за любовта на жената и жената – за любовта на мъжа. Мъжът никога не може да разбере любовта на жената и жената никога не може да разбере любовта на мъжа. Жената мисли, че разбира сърцето на мъжа – това е въпрос. И мъжът мисли, че разбира сърцето на жената – и това е въпрос. Колкото могат да разберат външния свят, толкова и те се разбират. Като казвам, че мъжът и жената не се разбират, това не показва никакво невежество. За да разбере жената, мъжът трябва да стане жена и за да разбере мъжа, жената трябва да стане мъж. Казвате: „Как е възможно това?“. И Никодим¹ зададе същия въпрос, когато Христос му каза: „Ако не се родиш изново, не можеш да влезеш в Царството Божие“ – „Възможно ли е голям човек да влезе в утробата на майка си?“. Христос го запитва: „Ти си учител Израилев и не разбираш ли това?“. Плътта не може да разбере роденото от Духа.

Пентаграмът (фиг. 1) представя човек с прострени на страни ръце. Какво показват прострените ръце – че човек е в движение. Като ви наблюдавам как правите упражненията, виждам, че не разбирате техния дълбок смисъл; ако разбирахте смисъла им, никой от вас нямаше да гладува и боледува. Това са само шест упражнения, но всяко

от тях има свое предназначение. Както ги правите, малцина от вас се ползват. Всяко движение, което човек прави, е резултат на вътрешна разумна сила. С всяко движение на главата, на ръцете и на краката хората сами се правят щастливи или нещастни; дали съзнавате това, или не, не е важно, един ден ще го съзнаете.

Представи си, че си чирак в една грънчарница. Вли-
заш в работилницата и започваш да движиш краката си на една и на друга страна, по невнимание докосваш едно голямо гърне с крака си и го счупваш. Какво ще правиш? Ако си майстор, ще направиш ново гърне, ала ти си чирак, сам нищо не можеш да правиш. Господарят ти казва:

– Ще платиш гърнето!

– Случайно го счупих. Не съм ли свободен да се движа както искам?

– Тук не си свободен. Излез на полето и се движи както искаш. Тук има грънци, ще внимаваш при движенията си. Сега за невниманието ти ще те глобя, ще платиш 500 лв.

Ето едно неразумно движение.

Простираш ръцете си, прегръщаш някого и го целуваш. Защо правиш това – сам не знаеш; нито ти му даваш нещо, нито той ти дава. Това е движение по навик, по традиция. Друг е въпросът, ако прегърнеш една чаша вода и я доближиш до устните си да я целунеш – водата ти дава нещо, а ти ѝ благодариш, това движение е намясто. Щом изпразня чашата, не я търся; като ожадня, пак отивам към чашата и като видя, че е пълна, простирам ръце към нея, прегръщам я и я целувам – ето едно разумно и смислено движение. Ако вашите мисли, чувства и постъпки не са пълни с нещо, нямат съдържание, мислите ли, че някой ще дойде при вас? За да бъде животът ви красив, поне един пътник трябва да спре при вас. Вие сте дошли на Земята, за да изпълните Божията Воля; щом се подчините на тази Воля, ще вървите по пътя на Истината.

И тъй, когато се отправиш към Истината, трябва да знаеш защо отиваш там. Отиваш при златаря – защо? За да си купиш или поръчаш един златен предмет. Искаш от

него да ти направи пръстен. Трябва да знаеш какъв да бъде пръстенът, колко широк и дебел. Една мома си поръчва пръстен. Тя дава златото, златарят прави пръстена, но той излиза тесен – защо? Златото не е достатъчно. Случва се и богат човек носи тесен пръстен. Той има достатъчно злато, но пръстенът му е тесен. Значи с дебело въже ще извадиш много вода от кладенеца, с тънко – малко. На същото основание казвам: ако пръстенът на младата булка е дебел и широк, много ще дава; ако е тесен и тънък – малко. От първата се иска много, а от втората – малко.

Всяка разумна дума има цената на златото. Кажеш ли една дума или обещаеш нещо, трябва да го изпълниш, Природата те държи отговорен. Болен си, молиш се на Бога и оздравяваш. Понеже си обещал да направиш нещо за Господа, като оздравееш, трябва да го изпълниш – Природата те държи отговорен. Бъди готов да направиш поне една жертва за Господа. В Стария завет са жертвали животни, но сега жертвата подразбира друго – ще пожертваш себе си.

И тъй, да се жертваш значи да се движиш в посока на точките 3 – 4, т.е. в посока на Любовта. Можеш да се движиш и в друга, но ще измениш хода на своя живот. От точка 1 можеш да отидеш към точките 2 и 5, но отношенията в човека се изменят. При всеки връх ще придобиеш нещо и не е безразлично през кой ще минеш. Добротелта например е завършен процес, който става в човешките мисли и чувства. Някой се сърди, гневи се – защо? Защото нещата не ставали както трябва. Щом направиш една грешка, ти допускаш вече и втора, и трета. За да не става така, дръж първата грешка; щом я изправиш, другите се избягват.

Тези дни започна да се строи салон на Изгрева. Наблюдавах как се работи. Двама майстори поставяха дюшемето на салона. Понеже е голям, те правеха опити от коя страна да започнат поставянето на дъските. Започнаха от източната – не вървеше, имаше нещо криво; единият майстор започна от средата – и там не вървеше добре. Какво да правят? Виждам грешката им, но не искам да се меся в тяхната работа. Не е приятно да изправяш чужди-

те грешки, това е най-голямото нещастие. Гледах майсторите, но разбрах, че не можах да си изправят грешката. Казвам: българска работа! Добре, че майсторите направиха грешка, да вземем пример от тях. Често бащата направи грешка в дюшемето, а майката го изправя. Като гледа как работи бащата, синът казва: „Дай аз да го направя“. Започва да го прави, но не може – прави го още по-лошо. Обаче в края на краищата нашите майстори поправиха грешката си.

Често слушате синът да казва за баща си: „Баща ми не ме е възпитал както трябва“. Бащата отговаря: „Ожени се, роди деца и ги възпитавай по-добре от мен“. Синът иска да се жени, но бащата казва: „Млад си още, не бързай“. – „Ти, като се жени, пита ли някого? И аз ще постъпя като теб.“ Бащата престава да говори на сина си. Последният се оженва и за да докаже на баща си, че може да издържа семейството си, заминава със своята възлюбена за Америка. Колкото пари имал, вложил ги в една голяма банка, но не минало много време, банката фалирала и той изгубил всичко. Сега пише на баща си: „Татко, изпрати ми пари да се върна“. Бащата отговаря: „Ще останеш там, докато издържиш изпита си. Само така ще научиш урока на послушанието“.

Запитали един човек: „Защо се жениш?“. – „Да не се ли женя?“ Не е въпрос да се жениш или не; важно е като се жениш, да разбираш отношенията между душите. Може да се ожениш и пак да не си женен. Женитбата е вътрешен процес. Речеш ли да се жениш по външен начин, ще се жениш и ще те разженват. Твоят възлюбен или възлюбена ще види, че умът и сърцето ти са в противоречие, следователно ти си раздвоен. Твоята възлюбена е недоволна вече от теб и започва да мисли за друг. При това положение ти си вече развенчан. Такова е положението ти в Невидимия свят, но на Земята още си окован във вериги, ограничен си. Сега аз говоря безлично, нямам никого предвид. Личният живот се проявява в даден момент, когато се кръстосват два интереса. Ако двама души се настанят на двата края на Земята, личният интерес между тях ще изчезне.

Какво представя Пентаграмът? Път към истинския живот. Ти се ожениш. Ако искаш да живееш добре с жена си, трябва да знаеш какъв път да избереш. Тръгваш по пътя на Истината, а жена ти – по пътя на Любовта; при това положение между вас не съществува никакво отношение. Друг е въпросът, ако жена ти тръгне по пътя на Правдата, а ти – по пътя на Истината – ще имате отношение. Жената може да върви по пътя на Любовта, а мъжът – по пътя на Доброто. Те са дошли до границата на Разумния живот.

Как се молят хората? Ако вдигнеш ръце нагоре, лявата означава Любовта, а дясната – Мъдростта; така човек може да разреши много въпроси. Колкото и да е културен, той няма да разреши твоите въпроси, а ще те остави сам да изправиш грешките си, но ще ти покаже как да ги изправиш. Това значи да намериш начин да изправиш кривото дюшеме. Вие постоянно изправяте своите дюшета, но още не сте ги изправили – защо? Защото се месите в чужди работи. Не вади гвоздеите от чуждото дюшеме, да не се набодеш на тях! Мислиш ли, че можеш да поставиш дюшето по-добре от майстора? Трябва да имаш точни мерки, за да знаеш как да го поставиш.

Мнозина ми говорят за Любовта, за Доброто и за добрия живот. Добър живот за вас е този, при който вие забогатявате, а обкръжаващите обедняват; не е добър този, при който вие обеднявате, а обкръжаващите забогатяват. Ако взема товара от гърба ви и го сложи в своята празна кола, лошо ли е това? Пускам колата си напред, а вие тичате след нея и си казвате: „Отиде богатството ми!“. Като стигна на определеното място, спирам колата и ви давам багажа. Верни ли са вашите съмнения? Това са предположения. – „Хората ме гледат накриво.“ Това е предположение. – „Те не искат да ме видят.“ И това е предположение. Когато някой не иска да те види, това показва, че той е болен, кракът го боли, не може да се движи и да те срещне.

Всеки от вас трябва да си начертае по един Пентаграм, да знае по кой път да върви. Ако правиш лоши движения, ще чупиш грънци и ще ги плащаш. Единственият

път, по който можеш да вървиш, е правата линия. Можеш да вървиш надясно и наляво, напред и назад, но ще правиш грешки. Прави упражнения, които да те повдигат. При първото от шестте дадени упражнения първо слизаш долу, навеждаш се и казваш: „Господи, сляхох до дъното на кладенеца. Помогни ми да се издигна и изляза на свобода“. Ще слизаш и ще се качваш, ще грешиш и ще изправяш грешките си, но никога не се занимавай с чуждите грешки – защо? Защото те се отпечатват върху съзнанието ти. Можеш да фотографираш всичките глупости и престъпления на хората, но трябва ли да се петниш с тях? Човешкият мозък е подобен на фотография, която отпечатва всички образи. Всичко можеш да отпечатваш на тази фотография, но в края на краищата ще носиш отговорност. Няма нещо, което не е позволено на човека, но той не може да се освободи от отговорност. Можеш да правиш и добро, и зло, но ще отговаряш – това е аксиома. Питаш се: „Защо ми дойдоха толкова страдания?“. Защото си правил зло на хората. – „Как ще се освободя от тях?“ Като се върнеш назад и изправиш грешките си. Ще изправяш грешките си, без да се занимаваш с чуждите грешки – те са нечистота, която, като разбъркаш, започва да мирише. Сложи запушалка на нечистотиите и ги остави далеч от себе си. Като отиваш при Бога, не говори за грешките на хората, но питай Го какво да правиш, за да се освободиш от мъчнотиите и противоречията си.

И тъй, правете упражненията съзнателно. Вдигнеш ли ръце нагоре, това значи да прилагаш Правдата и Истината в живота си – без Правда и Истина нищо не се постига.

Истинският човек съдържа в себе си всички добродетели. Някой художник нарисувал образа на Света Богородица; това не е образът на Света Богородица, но образът на наша Мара. Друг нарисувал Христа; това не е Христос, но наш Христо, Стоян или Иван. Никой не може да нарисова Христа. Той съдържа в себе си петте Добродетели: Любов, Мъдрост, Истина, Правда и Добродетел. Това са пет велики свята – пет мощни сили, събрани в една Велика необятна сила. Тя разрешава всички мъчнотии в света. Ка-

жеш ли, че Христос е в теб, ти трябва да разрешиш всичките си мъчности; ако не можеш да ги разрешиш, Той не е в теб. За момент може да е в теб, но понеже живееш в закона на Свободата, направиш една грешка – и Христос те напуска.

Пентаграмът се пише обикновено с върха нагоре; обърнеш ли го с върха надолу, влизаш в ада. Адът и Раят са едновременно в човека: ако живееш разумно, ти си в Рая; ако живееш неразумно, в ада си – от теб зависи твоего щастие и нещастие. Човек представлява Пентаграм. Всички искат да имат по един Пентаграм. Женен си – мъжът ти е Пентаграм, жена ти също е Пентаграм. Ако не живееш добре с мъжа си или с жена си, ще се разведете. Като наблюдаваш човека, виждаш в него петте Добродетели: правата, която води от левия крак към главата, е Истината; от главата към десния крак е Правдата; от десния крак към лявата ръка е Любовта; от лявата ръка към дясната е Мъдростта, а от дясната ръка към левия крак е Добродетелта.

Помнете: движенията, които правите при упражненията, се основават на велик вътрешен закон. Като ги правите, умът, сърцето и волята ви трябва да участват в тях. Колкото по-съзнателно ги правите, толкова по-оправен е вашият път. Каквото и да правите, не можете да се освободите от петогълника, той определя пътя на вашите движения. Един ден ще ви обясня значението на числата от 1 до 5. Всяко число е формула. Ако съчетаете единицата с числата 2, 3, 4 и 5, ще имате различни постижения.

От единицата и тройката се образува числото 13 – фатално, то представлява купчина барут. Детето се приближава към барута, за да види каква стойност има. Драсне клечка кибрит и цялата къща отива във въздуха – значи числото 13 е динамично, взривно число, както бомбата. Като се изговори това число, трябва да бягаш далеч от него. Като се гневиш, ти си в 13. Който не разбира своите чувства на това число, вижда разгневен човек и вместо да се отдалечи, отива при него със запалена клечка кибрит и после се чуди какво е станало, че е произлязла експлозия. Вие се смеете, но след смеха иде плач.

Числото 13 се изявява често в живота на младите. Мома и момък се обичат и се оженват. Момата мисли, че ще бъде щастлива с него, но като се оженят, разочарова се. Иска да се облече хубаво, но той сваля шапката ѝ, новата ѝ рокля и я затваря вкъщи. Тя се сърди, недоволна е от него – това е ревността, числото 13, и мисли, че като се облече хубаво, като нея няма друга. И в духовно отношение е същото – някой прегърне известно верую, облече се с него и мисли, че е единствен в света. Не, ти ще се облечеш с петте Добродетели – с живия петоъгълник.

Като ученици, бъдете готови да изправяте грешките си сами. Обидиш някого – иди при него да се извиниш. – „Не искам.“ Щом не искаш доброволно, ще дойдат неорганизираните сили на Природата и ще се справят с теб по закона на петоъгълника, но обърнат с върха надолу. Не чакайте да се приложи Божият закон насила.

Казва Христос: „Раздай богатството си на сиромасите“. Това не значи да тръгнеш от един сиромас на друг и да раздаваш. Бъди готов в себе си във всеки момент да даваш, че като изпрати Бог някой беден човек при теб, да си готов да дадеш. Под *сиромас* разбирам добър и разумен човек. Престъпникът не е сиромас.

Какво разбрахте от днешната лекция? Ще кажете, че това е ваша работа. Ако свършите тази ваша работа така, както ви казвам, добро ви очаква; ако свършите работата си както вие разбирате, не ви очаква добро. С други думи казано: свършете работата си така, както Бог изисква.

Казвам: има един Разумен, красив свят. Ако се свържете с него, нова светлина ще блесне във вас. Казано е в Писанието: „Всички няма да умрем, но ще се изменим“.

Само пътят на Вечната светлина води към Истината.

2. лекция, 28 септември 1932 г., София, Изгрев

ПО ТОЗИ ПЪТ

Размишление.

Ще прочета глава 5 от Евангелието на Йоан.

Човек трябва да знае как да използва благата, които Бог му дава. Животът в едно отношение е благо, а в друго – страдание; Любовта в едно отношение е благо, в друго – не е; Доброто в едно отношение е благо, в друго – не е; Знанието в едно отношение е благо, в друго – не е. Следователно трябва да знаете в какво отношение нещата са блага и в какво – не са.

Да се самовъзпитаеш – това е благо за човека. Самовъзпитанието не е прост процес, както и самопознанието на човека. В древността се е говорило по тези въпроси, говори се и сега. Ако ви се даде тема за възпитанието, всеки ще напише нещо. Ако ви се даде тема за Доброто, всеки ще пише нещо. Ако ви се даде тема върху Любовта, може да се напишат цели съчинения. Всичко това е хубаво, но от едно съчинение до друго има голяма разлика. Да кажем, че сте се учили да смятате; ако ви попитат какво означава единицата, как бихте отговорили? Или числата 2, 3 – за вас това са обикновени числа, но знаете ли колко време е струвало на Природата, за да се прояви единицата във вашето съзнание? Тази единица не е изникнала така. Взимате орех и казвате: „Един орех“, но никога не се спирате върху сложния процес при образуването му. Може да разгледате ореха в неговата ядка, в неговата черупка или в неговата скрита сила.

Имаш орехи, може и да ги ядеш, но от ядене до ядене има разлика. Ти не знаеш кога да ядеш. Храненето не е произволен процес, а разумен, то е един от най-разумните процеси и понеже Природата не счита, че ние сме разумни, не е предоставила храненето под наш контрол. Имаме желание да ядем, взимаме храната, посдъвчем я,

но влезе ли вътре, тя казва: „Не се меси в тази работа, друг ще я свърши. Месиш ли се, ще я объркаш и нищо няма да излезе“.

Човек мисли, че разбира нещата. Добре е това, но разбирането не е затворен процес. Например мислиш, че си богат. Богатството подразбира да имаш почитта и уважението на хората; каквото пожелаеш, всякога да го имаш. Богатството е благо за човека, но може и да не бъде благо – ако си богат в един свят на крадци и разбойници, те ще те спират на всяка крачка и ще те глобяват, докато вземат и последната пара от джоба ти. Когато ти вземат всичко, ти ще бъдеш вече сиромас и тогава сиромашията ще бъде благо за теб, защото си се отгървал от крадците. Ако живееш дълго време между тях, ще си кажеш, че не си струва човек да бъде богат, но като влезеш в друг свят, където няма безправие, тогава ще имаш желание да бъдеш богат. В тази държава сиромашията се счита за леност. Така че в едно отношение сиромашията е благо, а в друго – не.

Искам да внеса една нова мисъл, която и за Природата е нова. Вие четете какво е казал Христос преди 2000 години. Много неща е казал. Понякога се интересувате какво е казал Господ за бъдещето – и то е хубаво, но има нещо, което казва сега. Кое е важно за вас в дадения случай – това, което е говорил в миналото, това, което говори сега, или това, което ще говори в бъдеще? Това, което Господ говори сега, е най-важното. От сегашното говорене ще се образува миналото и бъдещето.

Миналото и бъдещето са относителни неща. Миналото за един е бъдещето за друг; това, което за нас е настояще, за друг е минало. За стария човек, който е преминал десетгодишната си възраст, детството е отдавна минало, но детето, което е на десет години, живее с тези възжелания, които старият някога е имал. Сега той казва: „Това са детински работи“. Защо мисли така? Защото не е разбирал в детството това, което е трябвало да разбере, и сега казва: „Да умра, да се освободя“ – той и старостта не е разбрал. Често казва: „Като отида на онзи свят“. Добре, като отидеш на онзи свят и разбереш нещата, тогава онзи свят ще

бъде благословение за теб, но ако отидеш в другия свят и там не разбереш това, което търсиш, тогава ще се намериш в противоречие. Много примери са привеждани за противоречията, но те могат да ви залъжат. Примерът е като бонбонче – близваш го сегиз-тогиз, но със сладки работи животът не се поддържа; сладките думи са необходими, но освен тях за човека е нужна храна.

Ако ви зададат въпроса какво нещо е топлината, какво ще отговорите? За топлината имаме друго понятие, за което едва сега учените ще трябва да мислят. Топлината е един процес в Природата, който ни освобождава от негодите. При разлагането на твърди тела се образува топлина, а понякога и светлина; при този процес те се освобождават от твърдото си състояние – следователно топлината и светлината освобождават. Ала не всякога е така: има топлина и светлина, които освобождават, но има и такива, които заробват. Възможно ли е едни и същи сили да произвеждат два различни резултата? И Никодим, един от учените на своето време, адепт, запитва Христа: „Може ли човек наново да влезе в утробата на майка си?“, а Христос му отговори: „Ти си учител Израилев, как да не знаеш това? Роденото от Духа дух е; роденото от плътта плът е“.

Ако вие питате как може човек да влезе втори път в утробата на майка си, ще ви кажа: „Как е възможно да не знаете това?“. Като вляза в клас, ще ви запитам какво представляват числата 1, 2, 3, 4, 5 и т.н. Ще кажете, че не знаете. Как да не знаете толкова прости неща? Тези числа могат да бъдат ябълки. Както числата не съдържат еднакво число единици, така и ябълките, и орехите не са еднакви по форма и големина. Всяко нещо в Природата има точно определени форма и големина. Всяко число може да се увеличава с цифрите 1, 2, 3, но може и да се намалява – с отнемане на същите числа. Например като поставим тройката при двойката, получаваме числото 23. Какво печелите, ако числата се увеличават? Казвате: „Имам да давам 50000, а да взимам 150000 лева“ или: „Имам да давам 24000, а да взимам 5000 лева“. Това са механични процеси; друг е въпросът, ако кажете, че 60000 души са против вас,

а 5000 са с вас. Това са положителни и отрицателни числа: когато имаш да взимаш, числата са положителни; когато имаш да даваш, са отрицателни. Когато хората са с вас, числата са положителни; когато са против вас – отрицателни. Какво ще кажете, ако стомахът и дробовете са с вас, а главата – против вас; или ако стомахът и главата са с вас, а дробовете – против вас? Значи имате здрава мисъл и чиста храна, а въздух нямате.

И тъй, който не е свикнал да мисли по нов начин, ще каже като турчина: „Седем ката нагоре, седем ката надолу“; това значи: „Защо ще си блъскам главата с тези въпроси? Всичко е седем ката нагоре и седем ката надолу, няма защо да мисля“. Казвам: когато животните престанаха да мислят, израснаха им рога, козина, копита; ако и ти престанеш да мислиш, ще ти израснат рога, копита, козина. Какво ще спечелиш от това? Козината, рогата и копитата трябва да изчезнат – те са ограничителни условия. Искаш да станеш силен. Ако успееш в това, какво благо си придобил? Конят, волът, слонът са по-силни от човека, но въпреки това те му работят. Човек не е много силен, но е успял да впрегне и най-силните животни в негова услуга. Казвате: „Синове Божии сме, Бог живее в нас“. Синове Божии сте, но боледувате; синове Божии сте, но не можете да се справите с условията; синове Божии сте, но се гневите и сърдите; синове Божии сте, но не можете да вземете правилно един тон, не разбирате смисъла на числата. Казвате, че във вас тече царска кръв. Под кръв разбираме живота. И Мойсей казва: „Няма да пиете кръвта на животните“. Животът носи интелигентността.

И тъй, ако не се е събудил Великият живот и не мислиш, това показва, че в теб не тече царска кръв. Как ще се справите с мъчнотиите в света? Досега сте се справяли с мъчнотиите от паразитите по механичен начин. Паразитите заставиха човека да създаде гребена – ако нямаше паразити, гребен не щеше да има. Но те могат да се заставят да излязат от главата и без гребен. Под *паразити* аз разбирам нисши, неразбрани мисли. Много пъти в теб се явява известна мисъл. Искаш да станеш богат, когато предназ-

начението ти в живота е да станеш добър. Но и това не е смисълът на живота. За предпочитане е при всички блага, които имаш на Земята, да станеш добър, да ти бъде като цел в живота. Това е един резултат – число, което трябва да се разложи, за да намериш вътрешния смисъл.

Доброто се отличава по своите качества. Казват за някого: „Той е добър човек“, но той е добър спрямо един, не е такъв спрямо другите. Аз разглеждам Природата от това становище. Вземате някое от свирепите животни – лъвицата или тигрицата. Мислите, че тигрицата е лишена от любов. Тя не проявява любов по отношение на човека, може да го разкъса, но като отиде при малките си, проявява голяма нежност – как ги ближе, как ги глади! Донесе им едно агне и ги кани да си хапнат. Тигърът има такава любов, както в човешкото сърце. Как ще обясните това противоречие? Спрямо един проявявате любов, а спрямо друг – не. Някого обичаме повече, някого – по-малко. Това различие съществува. Всяко чувство си има обект, не може да проявиш чувството си, ако нямаш обект. И мисълта има външна форма. Чистата мисъл, сама по себе си, в нашия живот е непонятна; тя всякога е свързана с известен материален предмет.

Да дойдем до разумната страна на въпроса. Вашият живот е брънка от противоречия, противоречията са повече, отколкото хармонията. Връщаш се от университета или от гимназията и мислиш, че работите не са уредени; казваш: „Моите работи не са уредени, какво ще стане с мен, като остарея?“. Всички се мъчите със същия въпрос – „Какво ще стане с нас?“. Генерал си, учител си, ученик си – питаш: „Какво ще стане с мен?“. Казваш: „Аз познавам Бога“. Христос е казал: „Това е живот вечен – да познаем Тебе, Единаго, Истиннаго Бога, и Христа, Когото Си изпратил“. Ти познаваш Бога, но това познаване няма резултат. Под *познаване* аз разбирам да имаш интимно, вътрешно общение с Бога. Само да гледаш ореха – това е външно познание. Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си“. Под *плът и кръв* Той разбира вътрешния живот. Ако Христо-

вият живот не влезе във вас и не стане едно с вас, не можете да имате живот в себе си – тази е вътрешната страна на идеята.

Ще кажете, че това е отвличена идея, която ни отдалечава от Истината. Дали е отвличена идеята познавате по това придобивате ли нещо от нея, или не. Това е все едно да се интересува какво мисли твоят приятел – ако придобиваш нещо от това, интересът ти е намясто; ако нищо не придобиваш, желанието ти е отвлячено. Искате да знаете дали учителят ви обича. Ако мислите, че не ви обича, считате, че сте открили някаква велика тайна. Нищо не сте открили. Кажете ли, че ви обича, пак нищо не сте открили. Да откриеш една тайна значи да придобиеш нещо. Всяко нещо трябва да бъде на своето място и време. Ще ме подражаваш, ще мислиш като мен, ще правиш сравнения като моите, но всичко това не е намясто.

Един ученик отишъл да учи в топлите страни. Учителят му се обличал с бели тънки дрехи. Като се върнал в родното си място, той решил да подражава на учителя си – да се облича с бели дрехи, но там било студено. Ако учителят му посети студените страни, няма да се облича както в топлите, а с дебели, топли дрехи. Невъзможно е зимно време да носиш летни дрехи.

И тъй, Знанието е процес за постигане на Истината. Важно е дали Знанието води към Истината, дали освобождава човешката душа. Всяко знание, което не води към Истината, към Свободата, няма голяма цена. От всички се иска права мисъл – това е новата свободна мисъл. Например вие сте ученици, имате мнение за себе си, мислите, че всичко знаете, но като излезете пред дъската, пропадате на изпита – учителят ви поставя слаба оценка. Отивате си на мястото унижен, обиден, казвате: „Как така – да ми пише учителят слаба оценка!“. Започвате да протестирайте против системата на преподаване и изпитване, на възпитание и самовъзпитание. Намирате, че системата е механична. Ако аз бях учител, на способния ученик щях да пиша двойка, а на неспособния – шестица; на способния нищо нямаше да дам, а на неспособния щях да дам златен кръст.

На болния щях да дам по един самун хляб, а на здравия ще кажа: „Ти сам ще си изработиш хляб“. За предпочитане е по-малко да ми дават, но да съм здрав, отколкото да съм болен и да ми донасят по един самун хляб.

Мнозина се възхищават от своя живот – прави са, но за себе си. Според мен целият свят е една голяма болница, в която повечето хора са болни. Една малка част от тях са здрави, но заети с гледане на болни. Болният казва: „Това ме боли, онова ме боли; това искам, онова искам“ и здравият е принуден да задоволява желанията му. Щом оздравее, болният напуска болницата и излиза навън. Веднага му дават мотика, лопата или друг инструмент да работи. Той седи, гледа инструмента и си казва: „Чуден свят! Има нещо опако в него – колко внимателни и добри бяха онези сестри в болницата, колко грижливо се отнасяха с мен, а тези тук...“. Вие си представяте Небето като болница, където само ще ядете и лежите. Не, влезете ли в другия свят, веднага ще ви дадат работа; и в Рая да сте, и там има работа. Казваш: „Да отида на оня свят, да си почина малко“. Прав си, онзи свят е място за почивка, но почивка от греха. Най-голямото мъчение на Земята е грехът.

Докато е на Земята, човек работи, труди се, събира богатство. Като замине за другия свят, оберат го и го изпращат с празни ръце. И там той събира богатства, но духовни; щом забогатее, пак го изпращат на Земята. На Земята човек се движи между Доброто и злото. Спрямо себе си той може да е ангел, а към другите – дявол; или към себе си – дявол, към другите – ангел. Възможно ли е това? Възможно е. Какво ще кажете за онзи, който се самоубива? Не върши ли престъпление към себе си? Да се самоубиеш значи неразбиране на живота. Красив е животът, но трябва да се разбира. И най-хубавото ядене, като стои няколко дни на топло, непременно ще се развали; и най-хубавият плод, недобре запазен, лесно се разваля. Следователно, ако не пазиш благото, което Бог ти е дал, то ще се превърне в зло.

Сега, като ви говоря така, не искам във вас да остане мисълта, че сте грешници. Греховността се дължи на от-

клонението ви от правия път. Бог ви е дал всички блага и добри условия да се изправяте. Като живеете разумно, ще изправите живота си и ще се ползвате от богатата му. Новата мисъл, която трябва да приемете в себе си, е, че имате дарби и способности, които трябва да се развиват. Всеки човек е надарен с различни дарби и от резултатите на неговата работа съдим за това как е обработвал този материал. Кажеш ли, че нямаш резултат от своята работа, това показва, че си вървял по крива линия – направил си голямо отклонение.

Религиозните хора говорят за спасение и се питат дали ще дойде спасението за всички. Когато и да е, всички хора ще се спасят. Ако продължават да грешат, животът ще се обезсмисли. Всички трябва да знаят, че светът е създаден, за да се прояви Божията Сила и Божията Благост. Като живеят разумно, хората ще разберат величието на Бога. Те постепенно ще се усъвършенстват, ще станат подобни Нему, но няма да управляват света като Него – Бог управлява и ще управлява света. На човека е дадено да разбере Бога като Великото Голямо, но не и като Великото Малко – то ще остане една от великите тайни на Битието. Всички хора се стремят към Великото Голямо – всички искат да станат големи, никой не иска да бъде малък. Христос казва: „Ако не станете малки като деца“ – значи малкото освобождава, а голямото заробва. Ако носиш на гърба си чувал със злато и потънеш във водата, ти си изгубен. Ако си беден и нищо не носиш на гърба си, и да паднеш във водата, спасен си, лесно ще изплуваш. Ето защо казвам: не се товари чрезмерно, носи толкова, колкото сам можеш да носиш.

Като ученици, вие трябва да изучавате окултните науки, за да познавате първо себе си. Ще отвориш ръката си и ще я изучаваш. Аз изучавам ръката по нов начин. Първо гледам кои пръсти на ръцете са положителни и кои – отрицателни; това значи – какви сили текат през тях. После спирам вниманието си върху палеца; той е най-големият пръст, през него тече Божествена енергия. Искаш пари назаем от някого; достатъчно е да погледна палеца му,

за да зная ще даде ли пари, или не. Като изучавате този пръст, трябва да го измервате, да видите колко дълги са трите му фаланги. Горната фаланга има отношение към Божествения свят, средната – към Умствения, а долната, най-широката – към материалния свят. По големината на пръстите и на техните фаланги Природата определя характера и проявите на човека.

За да изучите хиромантията, нужни са ви 10-20 години. Понякога и най-добрите хиромантици се объркват в тази наука. В общи черти казвам: ако показалецът е по-дълъг от нормата, човек е Юпитеров тип; ако средният пръст е по-дълъг, той е Сатурнов тип; ако безименният е по-дълъг, преобладаващо влияние има Слънцето; и най-после, ако малкият пръст е доста дълъг – човек е меркурианец. Когато Юпитер взима участие в човешкия характер, пръв стомахът го посреща, дава му различни подаръци, затова пръстите в основата си надебеляват. След стомаха идват гърдите – и те носят подаръци на Юпитер, а той им определя средно място в пръстите – средната фаланга. Най-после иде главата – тя посреща Юпитер с подаръци, а той я поставя в горната фаланга на пръстите. Правилно е показалецът, т.е. Юпитеровият пръст, да има конична форма. Тези типове са пълни по тяло и лице, имат добро разположение на духа. Слабите и сухи хора са нервни, сприхави; те приличат на конници или акробати, които ходят по въже с върлина в ръка и за да пазят равновесието си, са строги, сериозни. Пълните хора, които имат добро разположение, казват: „И с върлина, и без върлина можем да се смеем“. Който цени Божиите блага и ги използва разумно, прилича на човек с добро разположение и е уравновесен; който не ги цени и не ги разбира, прилича на акробат, който ходи по въже – той трябва да бъде съсредоточен, да не губи равновесие. Не се върви лесно по въже. Като вървиш по Земята, всякога ще се ползваш от Божиите блага. Човек трябва да уповава на благата, които е придобил от Бога, а не на човешките.

И тъй, който уповава на благата, придобити от самия него, прилича на идолопоклонник, който всеки ден вика: „О, Ваале!“². Завършваш университет и казваш: „О, Ваале!“.

Не поставяй силата си на човешкото знание. Ти не си завършил развитието си, още знания трябва да придобиваш, не си достатъчно учен и силен. Утре ще дойде някой по-учен и по-силен от теб и ще се чудиш къде остават знанието и силата ти. Още много знания трябва да придобиваш. Многого и малкото знание могат да те спънат. Не се радвай, че си завършил училище – още много има да учиш. Не казвай, че нищо не знаеш. Радвай се и на най-малката способност – че знаеш да пееш, да пишеш и да четеш.

Отиваш в едно село и кучетата започват да те лаят. Как ще ги накараш да млъкнат? Започни да пееш. Ако кучетата престанат да лаят, това показва, че си постигнал някакъв резултат – добре пееш. Искаш да знаеш дали говориш добре. Влез в едно общество и започни да говориш – ако хората те слушат с внимание, добре говориш. – „Дали съм силен – това е важно за мен?“ Опитай да вдигнеш някого във въздуха, пръв той ще признае твоята сила. Но ще се намери друг, който ще вдигне теб във въздуха – тогава? Така нищо не се постига. Силата, с която разполагаш, не може да те спаси. – „Докога ще ме обират хората?“ Докато си слаб, а слаб е онзи, които не разбира Божиите закони и Божиите блага. Любовта е Божие Благо, Знанието е Божие Благо, Силата е Божие Благо; щом разбереш Божиите Блага и ги използваш разумно, ти се освобождаваш от всички мъчнотии и ограничения.

Сега, аз се радвам, че направих нещо – посях семето и то изникна, цъфна и върза плод; смлях плода и го омесих. Оставям хляба да постои малко, след което ще го опека. Няма да го ядете веднага, ще го оставим да изстине, след това ще се съберем всички на общ обяд.

Какво ще кажете за числото 35,656? Тройката представлява Божествения свят. Сегашните хора не разбират този свят. Те се отнасят към него отрицателно, поради което и отношенията им към Природата не са правилни. Искат да заставят Природата да постъпва като тях или както те желаят. Който мисли право, той е готов да плаща дълговете си; който не мисли право, не плаща нищо, поради което дълговете му се увеличават. Казваш: „Толкова време съм учил, нищо ли не научих?“. Какво си учил? Нека дойде

един учен, да ми каже какво е научил. Той ще каже, че е завършил гимназия и университет. Кое е същественото, което дават гимназията и университета? – „Аз съм християнин.“ Кое е същественото в християнството? Аз съм за същественото. Затова, като срещна учен човек, радвам се, че мога да науча нещо от него; като срещна невежа, пак се радвам – че мога да му помогна. Срещам богат – радвам се, че мога да получа нещо от него; срещам беден – радвам се, че мога да му дам нещо. Богатството е благо от Бога. Следователно, като съзнава това, богатият доброволно дава от себе си; на бедния пък аз давам доброволно.

И тъй, едновременно ще даваш и ще ти дават, ще обичаш и ще те обичат. Закон е: като даваш, ще ти дават; като се изпразниш, отново ще се напълниш. Бог дава на онези, които дават, но не и на онези, които не дават. Казваш за някого, че е богат; не се заблуждавай, той е натоварен човек, не е богат. Да си натоварен с богатство и да ядеш сладко на трапезата – това са две различни състояния. Богатият пъшка и не може да яде – натоварен е; бедният е лек, без товар – той сяда пред трапезата и яде сладко.

Сега, вие трябва да се спрете върху същественото, да го намерите в своя вътрешен живот – без същественото всичко ще се обезсмисли за вас. Казвате: „Остаряхме“. Добре, старите са остарели, но какво казват младите? Те казват, че животът няма смисъл. Колкото са прави старите, толкова и младите. Ако си учител, какво трябва да кажеш на хората? Ще отвориш вратата и ще им кажеш: „По този път ще вървите!“ – защо? За да влезете в Новия живот. Божиите Блага са в Новия живот. Когато овчарят изкарва овцете на нова паша, казва ли им какво да правят? Щом видят прясна зелена трева, те сами знаят какво да правят – пасат.

Днес и аз отварям вратата на болницата и казвам: тръгнете по този път! Хвърлете болничните дрехи и се облечете с дрехи на здрави хора. – „Ще имаме ли удобства, каквито има в болницата?“ Излезте от болницата и вървете по този път! Питам ви: в болницата ли сте още, или извън нея? Болни ли сте, или служите в болницата? Ако служите в болницата, похвалявам ви. Ако сте болни, пак ще ви

похваля. На мен ми е приятно да ви видя и като болни, и като слуги в болницата. Болният е мек, кротък, а служителят в болницата прилага милосърдието си – и двамата придобиват нещо. Виждали ли сте разочарована мома или разочарован момък? Момата казва: „Не съм красива, не съм учена и богата, затова той не ме обича“; момъкът казва: „Не съм силен, не съм здрав и богат, затова момата не ме обича“. Аз гледам на живота като на красива мома, която не те обича. Какво ще правиш – ти седиш, очакваш благоволенieto на живота, т.е. на красивата мома. Значи в широк смисъл животът е красивата мома – тя заповядва и на царе, и на владци, и на патриарси; каквото каже, всичко се изпълнява.

Казвам: същественото за човека е животът. Вижте какво крие в себе си и го използвайте. Животът е разумен резултат. Приближавайте се постепенно към този резултат, за да се домогнете до Великата истина, скрита зад живота. Христос казва: „Това е живот вечен – да познаем Тебе, Единаго, Истиннаго Бога, и Христа, Когото Си изпратил“.

Каквото и да правите, не може да се откажете от живота. Ние сме за Любовта, за Знанието и за Свободата; ние сме за живота, силата и мекотата; ние сме за Правдата, за Истината и Мъдростта; ние сме за Доброто, за Красивото и Великото в света. И вие трябва да вървите по този път, това да бъде вашият идеал. Като придобиете тези блага, принесете ги на Божествения олтар. Всичко да бъде за Слава Божия!

По този път вървете, той е пътят на новото съзнание, на новата мисъл.

Само вечният път на Светлината води към Истината.

3. лекция, 5 октомври 1932 г., София, Изгрев

МАЛКАТА ИСТИНА

Размишление.

Тема за следния път: *Съществена разлика между физическия и духовния живот.*

Ще прочета Първо Петрово послание, глава 5.

Всеки човек очаква нещо и мисли дали то ще се сбъдне, или не. Понякога в живота му се случва това, което очаква, а понякога – това, което не очаква; значи резултатът на очакването му е положителен или отрицателен. Понякога човек се радва, а понякога скърби. Кое причинява радост – богатството, знанието? Като забогатее, човек мисли, че е придобил всичко. Не е така. Понякога богатството прави човека щастлив, но понякога го прави нещастен. За да не е нещастен, той не трябва да носи богатството в ума си, защото то го обременява. Ако искаш да знаеш всичко, ти пак обременяваш ума си. Какво печелиш, ако знаеш колко пъти си ял през живота си, колко дрехи и обувки си скъсал, колко книги си прочел? Ако поставиш всичко, което знаеш, в паметта си, ще си създадеш един битпазар. Какво ще придобиеш от този битпазар? Където и да отидеш на гости или с когото се срещнеш, все ще разказваш за своето минало. Бог е изчистил греховете на твоето минало, но ако намериш нещо малко, останало от тях, веднага започваш да говориш за него – значи ти обичаш греха и не се отказваш от него. Не говоря за черния грях, а за обикновения, кавалер на голям орден.

Сега, като изнасям Истината, вие искате да проникнете в моята мисъл, но не можете. Не е важно каква е моята мисъл, откъде я взимам, важно е каква полза ще ви принесе тя. Някой ми носи вода; не е важно кой я носи, откъде я носи и кога я е донесъл, важно е каква е тази вода и как се отразява на моя организъм. Трябва ли да питам каква е водата? Веднага ще я вкуся – това е същественото

за мен, останалото е несъществено. Следователно не обременявайте ума си с несъществени неща.

Кое е съществено в живота? Представи си, че един човек те среща и те поглежда. Ти започваш да се питаш защо те гледа и какво иска да каже с този поглед. Важно е какво се крие в погледа. Може би този човек е нямал работа, минал-заминал край теб и те погледнал. Ако имаше работа, нямаше да те гледа, но понеже е свободен, той те погледнал и си заминал. Друг е въпросът, ако в погледа му се крие нещо дълбоко. С погледа си той ти казва: „Ти имаш една скрита болест в себе си. Отдавна я носиш, но аз мога да ти помогна“. Ето това е същественото в погледа на човека – да те погледне и да ти предаде нещо или да ги помогне.

И тъй, при сегашните условия на живота човек трябва да се занимава с нещо, да помага на някого. Ако ядеш, ще се занимаваш с храната, главно с хляба; ако си жаден, ще се занимаваш с водата; ако си в салон, където избухва пожар, ще гледаш час по-скоро да излезеш навън, защото останеш ли в салона, животът ти е изложен на опасност.

Казваш: „Ще отида в другия свят“. Вярваш ли в съществуването на този свят? Някои вярват, някои не вярват, но нито едното, нито другото определят съществуването на другия свят. Младата булка, като напусне бащиния си дом, отива със своя възлюбен в странство и след четири-пет години се връща при родителите си. Ако не се върне скоро в бащиния си дом, тя ще копнее да се върне, за да види родителите си. Бащиният дом е Небето, откъдето сте слезли. Въпреки това малко хора мислят за онзи свят, откъдето са дошли. Защо младата булка не се връща в бащиния си дом – средства няма. Понеже постоянно мисли за родителите си, тя често ги сънува. Аз уподобявам сънищата на портретите на хората – гледаш портрета на своя възлюбен и мислиш, че е реален. Не смесвайте сенките на живота с неговата реалност. Всяка реалност, която веднъж си опитал, оставя неизличими отпечатыци в човешкото съзнание.

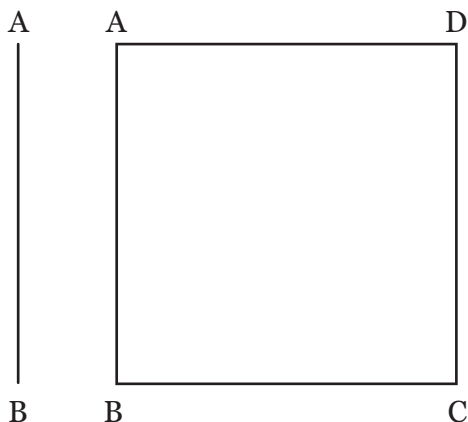
Често хората мислят по стар начин. Седи някой и е недоволен от живота си, по лицето му е написано недоволството. Кой е виновен за това? Когато сте напускали другия свят, Разумните същества и светиите са ви казвали: „Не слизайте на Земята! Тази мома не е за вас“. – „Ех, да знаех!“ Сега вече знаете. Тогава не знаехте, бяхте запалени от четирите страни. Вие слязохте да търсите някого на Земята – любовни работи. Избягахте от Небето, за да дойдете на Земята – любовни работи. Дошли сте на Земята по незаконен път, избягали сте от Небето; оженили сте се пак по незаконен път – това са фигури на речта. След това – случи ви се някаква неприятност или нещастие.

Има три разбираня за живота: едно за обикновените хора, второ за средните и трето – за великите. От тези гледища животът и страданията в него имат специфичен смисъл. Всяко страдание, което сполетява човека, е строго определено. То е като четката в ръката на художника – чертае линиите по лицето на човека. Ако четката на това страдание не мине по лицето ти, нищо няма да придобиеш. Живот без страдания нищо не представлява.

Никой не може да избегне страданията. Христос, Син Божи, мина през най-големите страдания. Не можеше ли да мине без страдания – можеше, но мина през големи, велики, разумни страдания. Той се опита да мине без тези страдания и казваше: „Ако е възможно, нека Ме отmine тази чаша“, но най-после каза: „Отче, да бъде Твоята воля, в Твоите ръце предавам духа Си“. Той разбра, че Му е определено да мине през тези страдания. Мнозина се оплакват и казват, че имат големи страдания. Колко големи? Големите страдания са ония, при които излизат кървави капки от порите на човека – така беше с Христа. Неговите страдания са образец за най-големи страдания. Колко души са минали през такива страдания? Привилегия е за човека да мине през Божествените страдания. Привилегия е за човека да бъде изпитван. Ти се намираш пред комисия, която те наблюдава, изпитва това, което става в ума, сърцето и душата ти. Щом възприемеш нещо чрез своите мисли, чувства и постъпки, поставят ти известна оценка. Ти си мислиш: „Издържал ли съм изпита, или не?“.

Сега от всички се иска да знаят същественото в живота. Един милионер търсел доверено лице за кантората си. Явили се много кандидати, всички добре облечени, спретнати, с големи препоръки. Пред вратата на кантората милионерът оставил две празни стомни и на всички кандидати отговарял учтиво: „Ще ви имам предвид“. Най-после дошъл един млад беден момък, който също представил молбата си. Преди да дочака отговора на милионера, той взел набързо стомните, напълнил ги с вода и ги оставил на мястото. След това се изправил в стаята да чака отговора. Милионерът му казал: „Вие ще останете при мен на работа“.

Следователно, докато първите кандидати гледали да вземат нещо от милионера, а не да му дадат, последният дал нещо от своя труд. Всеки трябва да изпълни нещо, да свърши една добра работа – това е неговият документ, това е неговата препоръка за морала и качествата му. Това е една неразгадана тайна, а за разумния – разгадана; той взима стомните, отива да ги напълни и след това ги оставя на мястото им.

Фиг. 1

Сега, на фиг. 1 имате правата AB . Какво ще стане с тази права? Какво ще образува, ако се умножи четири пъти сама на себе си? Тя може да се продължи четири пъти в една

и съща посока и четири пъти в различни посоки. Като се продължи четири пъти в различни посоки, ще се образува геометричната фигура квадрат. За учения квадратът е образец на нещо, той може да се ползва от него. Обикновеният човек, който не разбира законите, ще се чуди какви са били намеренията на Природата, за да създаде квадрата. Как се е образувал квадратът? Когато растенията слязоха на Земята, образуваха линията AB – посоката на тяхното движение. След това слязоха животните и образуваха линията BC – те вървяха в хоризонтална посока. После дойде човекът и образува линията CD . Понеже нито растенията мислеха правилно, нито животните, никой от тях не можа да затвори квадрата. Човекът със своята права мисъл образува правата AD и затвори квадрата. Като се видя затворен в този свят, започна да мисли за друг – разбра, че квадратът не е единственият свят. Ала докато е на Земята, той си служи с квадрата като мярка за разрешаване на известни мъчности.

Сега, като не можете да разрешите всички мъчности, питате се какъв е смисълът на живота. Смисълът на живота е да познаете Бога и да изпълните Неговата воля. Понеже не Го познавате, вие разчитате на майка си и на баща си, на братята и на сестрите си, на обкръжаващите, но ден след ден тези хора започват да капят като листа. Виждате това, но си мислите, че с вас ще се случи друго. Не, и с вас ще стане това, което и с всички хора. Най-после вие казвате: „Млад бях, но остарях. Спечелих пари и после ги изгубих. Сега нищо друго не ми остава, освен да отида на онзи свят, при близките си“. Старият мисли за онзи свят, а младият – за този свят: да се ожени, да си поживее малко. Старият казва, че е определено на човека да отиде на онзи свят. Според мен това не е определено. Аз се интересувам защо старият мисли за онзи свят, а младият мисли за женене. Старият мисли, че като отиде на онзи свят, ще бъде щастлив; и младият мисли, че като се ожени, ще бъде щастлив. И двамата ще опитат доколко са прави в мисълта си. Не е въпрос да търсите щастието. Човек трябва да се стреми към Целокупния живот, да придобие Истинското

знание, да разбере своето предназначение, иначе ще живее в личността си и ще бъде недоволен, ще живее в обществените си чувства и пак ще бъде недоволен. Докато е в личния живот, той всякога ще се обижда. Слушаш на пример един оратор и се обиждаш от примерите, с които той си служи – някои примери ти харесват, но някои те засягат.

Американският проповедник Муди³ имал обичай да си служи в проповедите с примери от живота на хората. Мъже и жени посещавали събранията му. Един ден той си послужил с пример от ежедневиия живот и отношения в семействата, като изнесъл лошите отношения между мъжа и жената. Един от слушателите се засегнал от този пример и като се върнал у дома си, сърдито казал на своята жена: „Как не те беше срам да се оплакваш от мен на проповедника! Ето, той изнесе нашия живот пред цялото събрание“. Всъщност жената не се е оплаквала на проповедника, нищо не му е казвала. Това е пример, който се отнася до много семейства, не само до едно. Проповедникът има право да говори за обикновения човек, както и за адепта. Трябва ли да помислиш, че и ти си адепт?

Какво представлява адептът? Адепт може да бъде всеки. Тази дума има отрицателен и положителен смисъл. Отрицателното ѝ значение подразбира човек, който поддържа известно учение, без да прилага неговите закони; в положителен смисъл адепт е онзи, който разполага със силите и законите на известно учение. Можеш да бъдеш посветен. Кое от двете предпочиташ? Казвате: „Кажете ни докъде сме дошли в своето духовно развитие“. Дошли сте до правата *CD* и трябва да работите в посока *AD*, да затворите квадрата и да разрешите мъчнотиите на своя живот. Вие искате да ви покаже нещо от онзи свят. Какво искате да видите – ангел, светия или друго нещо? Ако искате да видите ангел – и на Земята има ангели; ако е за светия – и на Земята има светии.

Какво представлява онзи свят? Той е нещо особено, с особени условия и обстановка. Вашата представа за него е самозаблуда. Старият, който търси щастие на онзи свят,

се заблуждава. И младият, който иска да се жени, за да бъде щастлив, също се заблуждава. Той ще бъде толкова щастлив, колкото и английският реформатор Джон Уесли⁴. Оженил се за една добра християнка, която още на другия ден му казала: „Сега вече аз заповядвам. Няма да се срещаш със сестри, да им проповядваш! Тук аз съм сестра, мен ще слушаш!“. На третия ден след женитбата си той казал на своите приятели: „Не си струва човек да се жени“. Той си казвал: „Човек наистина не трябва да се жени за сестра, която има предвид само себе си и своето щастие“. Какъв повод имала тази жена да се съмнява в един велик реформатор?

Често и религиозните хора, като повярват в Бога, започват да се съмняват и да изискват от Него това, което и жената на Уесли. Понякога казват на Бога: „Искаме да обръщаш внимание само на нас, с нас да се занимаваш“. Имат ли право да се съмняват в Бога и да изискват от Него онова, което искат от човека? Това е неразбиране на живота. Човек не е дошъл на Земята да се осигурява и да търси своето щастие, той е дошъл да работи. Дадени са му крака – да ходи с тях, ръце – за да работи, глава, с която да мисли. Ако ходи, работи и мисли, непременно ще подобри живота си. Ще мислиш със своята глава и от нея ще учиш, иначе ще се натъкваш на противоречия. Много естествено – ако влезеш в театъра, ще видиш един морал, между търговците ще видиш друг, между политиците – трети, между религиозните – четвърти. Всеки има специфичен морал. Накарайте търговеца да не търгува, накарайте политикана да не политиканства – това е невъзможно! За кого търгува търговецът? За себе си, той не работи за народа. За кого работи политикът? За себе си, а не за народа. Народът е знамето, в името на което всички говорят, но то е привидно – никой не се бие за знамето, никой не работи за народа. Много хора се бият без знаме: мъжът бие жена си без знаме, двама приятели се бият без знаме. В този бой няма никаква идея. Въз основа на това казвам: и политическите партии нямат онази истинска, вечна идея; техните идеи умират една след друга, както хората

на бойното поле. Ще кажете, че без война не може. Това е друг въпрос. Според мен войната е отрицателно средство, а според вас тя подтиква човечеството напред. Войната е послужила като възпитателно средство за хората, но не ги е подтикнала напред. От осем хиляди години те се бият – какво особено е допринесла тя? Като не могат да разрешат известен въпрос по мирен начин, народите прибегват до войната, но това е разрешаване на въпроса със сила – човешко разрешаване.

Какво е нужно за развитието на дома? Взаимно уважение и почитане между членовете. Жената трябва да уважава мъжа си, мъжът трябва да уважава жена си и децата трябва да уважават и почитат родителите си. Не можеш да уважаващ човека, ако първо не уважаващ себе си. Най-силното чувство в човека е бащата в него, най-нежното чувство е майката; останалите чувства са децата. Ако между най-силното и най-нежното чувство се яви разногласие, човек губи силата си. Мъжът е Слънцето, а жената – Земята; ето защо, когато момъкът казва, че обича една мома и желае да се ожени за нея, той се заблуждава – може ли Слънцето да се ожени за Земята, може ли то да я прегърне и целуне? Истинската женитба подразбира изливане на чувства, но отдалеч, както разговарят Слънцето и Земята. Между хората не е така. Мъжът иска жена му да бъде постоянно около него, да знае както прави, с кого се среща и т.н. Какъвто е мъжът, такава е и жената, и жената иска от мъжа същото, каквото той от нея. Това са неестествени, неправилни отношения между хората. От това гледище казвам, че няма женени хора на Земята; външно вие сте женени, но вътрешно не сте. Апостол Павел казва: „Сгодих се за Христа“ – значи той е сгоден от две хиляди години. Много хора се сгодяват за Христа и така си остават.

Някои мислят, че като умрат, пак ще се женят. На другия свят няма женитба; умрелият не се жени, но и който се ражда, също не се жени. В обикновен смисъл на думата хората се женят и разженват. Умре жената на някого и той започва да търси друга. Това отношение между мъжа и жената е подобно на отношението между господар и

слуга – слугата напусне господаря си, но господарят му го замества с нов; вторият слуга го напуска, той намира трети.

Трябва да разбирате същността на живота, а не неговата днешна проява. За вас и вашите разбирания животът още не се е проявил в своята пълнота. Какво разбиране е това, с което не можеш да разрешиш въпросите, които те смущават? Не е нужно да разрешиш социалните въпроси. Разреши само тия, които имат отношение към твоя личен живот. Какво направил Александър Велики⁵, като дошъл до Гордиевия възел⁶ – разрязал го. Какво е спечелил с това? Ако бях на мястото на Александър Велики, щях да прескоча възела, нямаше да го режа. След неговата смърт царството му се разпадна. Наричат го велик, но в какво се заключава неговото величие? Има нещо, в което е велик, но не заради това, което той направи.

Питам: кое е съществено за ученика? – „Да учи.“ Не е само това. Щом е ученик, той не може да не учи. Ще учи до известно време и като завърши училището, ще стане учител. И като такъв, той ще се натъква на неразрешени задачи, както ученикът – той има такива слабости, каквито и ученикът.

Казвате: „Ние сме свободни“. В какво се заключава вашата свобода? Свободни ли сте в своите възгледи? Казваш, че си свободен, но търсиш човек, да видиш дали твоите възгледи съвпадат с неговите. Ако съвпадат, ще кажеш, че си прав. Има едно право, при което не е нужно да ти казват дали възгледите ти са верни, или не. Право ли е, като ядеш, да ти казват как да ядеш и с какви прибори да си служиш? Ако си в гората и не носиш нож, вилица и лъжица, как ще ядеш? Ще измиеш плода с вода и ще го изядеш – това е естественият начин на хранене. Естествен начин е този, при който се изразходва най-малко енергия. Днес домакинята губи три-четири часа за готвене. В бъдеще готвенето ще се опрости и тогава голяма част от времето ще се използва в друго направление. Какво ядене ще приготви домакинята, която готви и е недоволна от работата си? Недоволството е резултат на социалните несгоди в живота.

Какво трябва да се прави? И младият, и старият трябва да се повдигнат до същественото. Младият иска да се жени – защо? Вкъщи го ограничават и той мисли, че като се ожени, ще стане самостоятелен. Старият иска да умре, да се освободи от мъчнотиите си. И двамата се заблуждават.

Сега, да дойдем до заключението. Това не подразбира, че всичко ще разрешим. Ако днес се нахраниш добре, временно си разрешил въпроса за яденето – утре пак ще искаш да ядеш. Всички са недоволни от нещо – защо? Слънцето грее, водата тече, въздухът се движи. Казваш: „Аз съм доволен“; щом си доволен, помогни на недоволните, покажи им пътя за придобиване на доволството. Кой те направи доволен? Колко време ще бъдеш доволен? Днес си доволен, но утре те заболи глава и ставаш недоволен. Кое е реалното в твоя живот – доволството или недоволството?

По кой път е вървял човек, за да дойде до сегашното си положение? Той е минал по пътя на растенията и животните. Наистина, и до днес още, като се намери в мъчнотия, човек пада духом, главата му увисва като главата на растението. Мъчнотиите са заставили растенията да заровят главата си в земята. Значи животните са разрешили мъчнотиите на растенията, а човек е разрешил мъчнотиите на животните. Кой е разрешил мъчнотиите на човека? Божественото начало в него. Въпреки това човек има да разрешава още много въпроси. Старият умира – защо? Защото не е доволен от живота си. След време пак се ражда на Земята – защо? Не е попаднал на това място, което е търсил. И на онзи свят не е доволен. На Земята не е намерил ключа на живота, но и в другия свят не може да го намери. Ако на Земята не разбере смисъла на живота, и на другия свят няма да го разбере. Младият остарява, защото не е разбрал смисъла на живота; старият умира и пак се ражда, защото не е разбрал смисъла на живота. Като умира, старият ще се прероди и млад ще стане. Като млад, ще иска да се ожени. Щом остарее, ще иска да умре. Едно колело в движение: раждане, умирање, пак раждане,

пак умираше. Какъв е края на това? Краят е младият да не се жени и старият да не умира. Когато дойде до това положение, човек влиза в епохата на Новия живот. Докато старите умират, младите непременно ще се раждат; докато младите се женят, старите непременно ще умират.

Искам да ме разбирате добре. Аз не засягам формата на сегашния живот, не засягам и характера на сегашния човек – според мен това е малка отсечка от безкрайната права. За мен да критикувам човека в сегашните му прояви е губене на време. Срещам един, чета по лицето му тъга: или парите си е изгубил, или баща си, или работите му не вървят добре. Срещам млада мома – и на нейното лице е изписана тъга: мъчи се – дали ще срещне онзи, когото търси. Във всички хора виждам едно и също нещо.

Казвам: Онзи, Който ви е изпратил на Земята, иска да ви освободи от актьорските дрехи. Не по Негово желание сте станали актьори, сами сте се облекли в тези дрехи и Той досега ви е търпял, но днес казва: „Има и друго изкуство в живота, не е само актьорството“. В източните народи наричат това изкуство *майя* – омагьосване; правиш това, което не искаш. Ядеш – недоволен си; казваш: „Трябва да се яде“.

Време е да се освободите от илюзиите на живота и да станете господари на себе си. Не казвам да бъдете победители, а да бъдете свободни хора. Няма по-хубаво нещо от това – каквото правиш, да чувстваш, че си свободен. Казваш: „Друго нещо е да си апостол Павел или някой пророк, а ти си обикновен човек“. Апостол Павел беше обикновен. Той гонеше християните, конгузи главата си и след това чу глас: „Защо Ме гониш? Пътят, по който вървиш, не е прав“. Всеки от вас ще се качи на коня си и ще отиде някъде. Казвам: пътят, по който си тръгнал, е пътят на апостол Павел. Ще паднеш от коня и ще си счупиш главата, ще чуеш глас, който ще ти каже: „Ще отидеш да проповядваш“. Питаш: „Не съм ли тръгнал на път?“. Тръгнал си, на кон си, като апостол Павел. Понякога разрешаваш въпросите с мир, а понякога, като Александър Велики, разрязваш Гордиевия възел с нож.

Сега хората всичко имат, Любов нямат. Чудя се на подозрението между тях – и между най-добрите хора има подозрителни. Това се дължи на вътрешния страх. За да се справи със страха, човек не трябва да насилва нито себе си, нито другите, да не измъчва нито себе си, нито другите. Направиш погрешка – изправи я, така сам ще се възпитаващ. Оправдаващ се със слабостите си; няма да се оправдаващ, но ще бъдеш готов да признаеш истината.

Пишете върху темата: *Най-малката истина, с която човек трябва да започне*. Най-малката истина е мястото, където можете да срещнете най-малката любов.

Преди няколко дни дойдоха при мен двама приятели и аз им казах: „Работата ви ще тръгне напред. Слънцето е свидетел на това“. И на вас казвам: Слънцето е свидетел на всичко, което ви говорих днес. Започнете с малката истина, прилагайте я без страх. Тя изисква най-малката жертва от вас. Ако прилагаш най-малката любов и мислиш, че може да се урони твоето достойнство, не се страхувай! Нека се урони достойнството ти, но да не се уронват Любовта и Истината – те спасяват човека. Представя ти се случай да направиш едно малко добро – спри се в пътя си и направи доброто. Тази сутрин и аз направих една малка услуга. Седя в стаята си, чувам как една муха бръмчи жално – моли се някой да я спаси. Едно паяче я хванало за крака, а тя се моли да я пусне. Гледам – нямам пръчка, затова хващам паяжината и тя се повлече, а с нея и паякът, и мухата: мухата на една страна, паякът – на друга. Гледам – мухата е много по-голяма от паяка, но се е оплела в паяжината. Освободих мухата и казах: „Това място е за молитва, а не за престъпления“. Някой ще каже: „Подобре паякът да изсмуче кръвта на мухата, отколкото мен да безпокой“. Често мухите безпокоят хората от любов.

Коя мисъл от лекцията остана в ума ви? – „Най-малката истина, най-малката любов и най-малкото добро.“

В древността, за да изпитат учениците на окултните школи, поставяли ги на изпит – така проверявали знанията им. Например неочаквано ученикът заболявал. Ако успеел да се справи с болестта си, имал знания; колкото

по-дълго боледувал, толкова по-малко знания имал. Това са задачи, които ученикът трябва да решава. И вашите мъчнотии сега са елементарни задачи, които трябва да се решат. Ако трябва учителят да освобождава ученика, това показва, че изпитът не е издържан. Ученикът трябва сам да решава задачите си.

Тайна молитва.

4. лекция, 12 октомври 1932 г., София, Изгрев

ПРАВИЛНО ОТНОШЕНИЕ

Размишление.

Ще прочета глава 4 от Първо Петрово послание.

За следния път извадете резюме от първата беседа на тома *Пътят на ученика*.

Като вадите резюме от лекциите и беседите, обръщайте внимание на основната идея. Всяка неразбрана идея е като храната, която се приема, без да се асимилира от организма – това е механичен, външен процес. Така и Любовта има външен израз: можеш да ядеш по няколко пъти на ден, без да асимилираш храната – това е механична любов; обличаш се и се събличаш по няколко пъти на ден, без да влагаш идея в това – механична любов; срещаш се с един учен по няколко пъти на ден, без да възприемаш нещо от него – механична любов; разхождаш се между цветята, усещаш благоуханието им, без да го възприемаш вътрешно – пак механична любов. Докато хората разнасят само външно благоуханието на цветята, докато тяхното собствено благоухание ги отвращава, те са в относителното знание, в относителната любов. И това знание е намясто – помага на Божественото, и относителната любов е намясто – помага на Божествената.

Често хората се застъпват повече за относителното, т.е. за човешкото знание, отколкото за Божественото. Те познават повече човешката, относителната, временната любов, отколкото Божествената. Това са извори, които текат само през пролетта; дойде ли лятната горещина, те пресъхват, а напролет пак протичат. Това са хора, които, като учениците, лесно се възхищават. Слушат учителя си как преподава, възхищават се, но щом ги вдигне на урок, малко знаят – външната страна на урока; дойде ли до същественото, там ги няма. Добре е човек да запомня нещата, но не и да товари ума и съзнанието си с непотребни неща. От всички се иска прилагане на това, което знаят.

Може да се говори много за грешките на хората, но те трябва да се изправят. Казвате: „Ние сме грешни“; за кои *ние* говорите? Ако под *ние* разбирате всички хора, прави сте – според Писанието праведни хора в света няма. Това се отнася до онези, които не познават Бога. Който не е излязъл от греха, той е познал Бога. Той не може да се постави под общ знаменател с другите. Казвате, че всеки човек е интелигентен, но не всеки може да прояви своята интелигентност. Ако се разсъждава така, и волът е интелигентен, но неговата интелигентност е потенциална. Голяма е разликата между вола и човека – правата, които човекът има, волът няма, едва след хиляди години той ще се ползва с човешките права. Следователно, ако човек е хиляди пъти по-високо от вола, няма право да греши като него.

Сега, като говоря така, някой ще се запита: „Кого ли има предвид Учителя?“. Никого нямам предвид. Вие мислите, че като говорите за някого, го познавате. Никого не познавате. Външно виждате, че някой се движи, маха ръце, има черни очи, големи уши, друг има сини очи, малки уши и т.н. Това е външният човек – неговият автомобил, неговата къща, чрез които се проявява. Ако един автомобил идва срещу вас, какво сте видели – светлината му, това не е човекът.

Има външни, привидни неща, които не са съществени за човека. И в Природата има привидни, случайни неща, но в тях се крие дълбок смисъл. – „Как ще разберем това?“ Първо ще разберете обикновените неща, а после – необикновените. От обикновените ще извадите известни принципни заключения, от които ще се ползвате. Обръщайте внимание на малките неща! Малка е иглата за шев, но много работа върши – с нея ще закърпиш панталоните си и ще се спасиш от мъчителни положения. Ще кажеш, че навън е топло, панталоните ти могат да бъдат скъсани; така е, но комарите ще те хапят през дупките. Вземи малката игла и си послужи с нея.

Какво представляват малката игла и конецът? Символи, зад които се крият извести сили. Ето защо искам

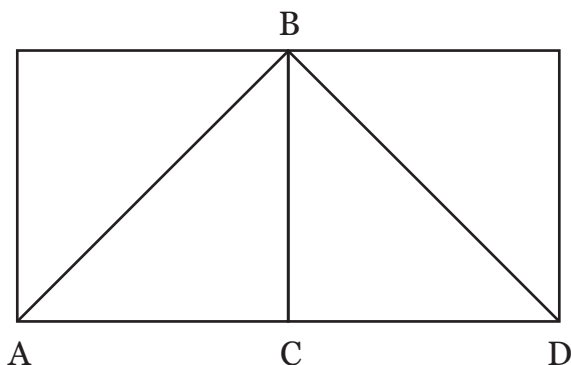
да обърна вниманието ви и върху най-дребните явления в Природата. Казано е в Писанието: „По-лесно е камила да мине през иглени уши, отколкото богат да влезе в Царството Божие“. Ти си богат, учен, знаеш как е създаден светът, какви йерархии ангели има, но работата ти не върви добре – защо? Не обръщаш внимание на малките неща. Многого знание е излишен товар. То е все едно да облечеш три-четири ризи на гърба си – едната риза е намясто, но останалите са тежест. Не се опитвайте да разрешите всички въпроси изведнъж – сегашното знание не е в сила да направи това. В миналото хората са разрешавали въпросите по един начин, сега ги разрешават по друг. Те се раждат и умират, борят се, но въпросите и до днес не са разрешени.

Религиозните вярват, че ще дойде Царството Божие на Земята и хората ще заживеят добре. И в миналото вярваха в това, но не стана според вярата им. Сега вярват в същото, но и тяхната вяра не се сбъдна. Ще стане нещо, но не това, което очакват – ще стане онова, което никой не е очаквал. Какво ще стане – ще видите. Сега ви казвам това, за да не се обезсърчавате. Има неща, които всеки човек може да реализира, никой не може да му препятства. Ако славеят развали гнездото си, трябва ли да чака някакви големи преобразования, за да го поправи? Той не се интересува от никакви теории, от никакви преобразования. Съществуващите теории не се отнасят до всички, но учението е потребно за всички. И светлината е необходима за всички, но специфичната светлина може да се употреби различно. Човешкото съзнание първо трябва да се освободи от непотребните мисли и желания. Как ще се освободи – не знаете. Вие не знаете даже как да обичате, как да задържате любовта си. Често изучавам човешката реч и виждам колко посредствени, несъстоятелни са думите, с които си служим.

Преди няколко дни при мен дойде една 30-35-годишна светска жена, която ми разказа как в най-ранната си възраст почувствала трепета на любовта, но скоро се разочаровала и изгубила вяра във всички хора. Била едва

17-годишна и в нея бушували недоволството и скръбта. Тя се оплакваше и казваше, че не ѝ се живее вече, че се чувства много нещастна. Аз ѝ казах: имам една теория – според моите изчисления най-късно 20 години след тези изживявания в теб ще стане един преврат и това, което си чувствала тогава, пак ще го почувстваш; само по себе си то ще дойде. След известно време тя дойде една неделя на беседа и след това ми каза: „Ида при теб не с онази скръб, както преди шест месеца. Нещо трепна в мен по особен начин, в още по-красива форма, и добих вече вяра в хората“. Казах ѝ, че това, което ѝ говорих, сега стана. Закон е: някои неща след 20 години се повтарят. Предупредих я да бъде умна сега, да не изгуби този трепет на сърцето, защото след 20 години пак ще се повтори. Не е произволно всичко, което става. Не мислете, че животът е произволен, механичен – той върви по известни разумни закони.

Сега да ви обясня едно положение. Допуснете, че точката *A* е едно същество, което иска да се прояви. Досега това същество е живяло самотно, без отношение към други същества, които мислят и чувстват като него. То иска да се придвижи някъде, където не се е движило досега.

Щом в това същество се е явило желание да се движи, то е възприело тази мисъл от някой невидим център *B* – значи *A* възприема мисли от *B*. Същевременно *B* също живее самотно някъде в пространството. Най-напред съществото *A* ще се придвижи в посока *C* – нещо го привлича към

C ; щом пристигне там, неговото желание е реализирано донякъде и в него се заражда друго желание – да се движи в друга посока, да измени посоката, но по-далеч от точката C не може да отиде. Може да се движи нататък, но не разбира законите. Има едно препятствие. Представете си, че от точка A до C е твърда почва, а от C нататък е въздух – C е границата на твърдата почва. Какво трябва да прави съществото C ? То започва да се движи нагоре, в посока към B .

Каква идея е имал Питагор⁷, когато открил, че квадратът, построен върху хипотенузата, е равен на сумата от квадратите, построени на катетите на правоъгълния триъгълник? Питагор е живял около 20 години в Египет и 10 години във Вавилон и Палестина. Основната идея в учението му е била обща идея на всички тогавашни мистици. Правият ъгъл в триъгълника представлява едната страна на човешката природа, двата триъгълника представляват целия човек. A , B , D – това е целият човек, поляризиран. Следователно едната страна на човека има едни стремежи, а другата – други. Човек се движи в две противоположни посоки: когато умът му се стреми нагоре, сърцето му се стреми надолу; ако умът се стреми надолу, сърцето се стреми нагоре. Ако сте усърдни в религията, след 20 години във вас ще се зароди един процес и вие ставате крайни материалисти – тогава ще вървите в противоположна посока; чувствата са по-нисши и става един обрат в движението. Само така се обясняват някои подхлъзвания в живота на човека. Това е закон за смените, които стават в живота.

Не могат да не се сменят и вашите чувства. Любовта ви не може да бъде все така гореща, както в началото – тя трябва да се смени, но тази смяна не показва, че се е изгубила. Ако тя продължава със същата горещина, нервната система не би могла да издържи. Ако чувствата взимат голям дял, човек започва да се изтощава – той отслабва, очите му хлътват; това показва, че неразбирането на Любовта го топи. Любовта няма разположение нито към слабите, сухи хора, нито към затлъстелите; тя има разпо-

ложение само към онези организми, в които може да се прояви. Аз говоря за Любовта като израз на една Висша интелигентност, Която иска да се прояви. Любовта ни обича дотолкова, доколкото можем да изразим нейните мисли и идеи. Колкото по-големи изразители на нейните идеи сме, толкова и привлекателната сила, с която може да ни съдейства, е по-голяма. Като искате да бъдете обичани, вие се стремите към Любовта. За да се образува във вас желание за работа, трябва да имате импулс. Така поетите търсят импулс, да ги привлече някой център, и като го намерят, те се вдъхновяват и пишат. Ако е музикант, свири с вдъхновение; ако е градинар, копае градината с особено усърдие. След като изгуби центъра, човек престава да работи и казва, че е завършил своето развитие; никакво развитие не е завършил, но импулсът е изчезнал. Изгаря бензинът – спира автомобилът; автомобилът трябва да има достатъчно бензин, за да се движи свободно по своя път.

Човек трябва да има правилно разбиране за реда и порядъка в Природата, както и за Божествения порядък в живота. Бог се отличава по това, че обръща внимание и на малките неща. Той не се интересува от големите войни, в които умират милиони хора, а се интересува повече от живота на праведния, колкото и да е незначителен в голямото общество. Животът носи безброй блага – малки и големи. Според мен малките блага са толкова важни, колкото и големите.

Нужна ли е войната? Днес тя е толкова нужна, колкото и разораването на почвата. Ще дойде ден, когато и без разораване ще може. Днес орането е потребно дотолкова, доколкото може да служи за подтик на човешкия дух. Мислите ли, че чукът ще бъде всякога нужен на човека? В бъдеще условията на живота ще се изменят, чукът ще бъде излишен. Всяка идея е дотолкова съществена, доколкото носи живот в себе си. Ако е човешка, идеята е временна; ако е Божествена, тя е вечна. И светлината е временна и вечна. Лампите, с които сега си служим, са временни; след десетки години това осветление ще се замени с ново, тогава ще има друго осветление. Бог е помислил за чо-

века, изпратил му е светлина – слънчевата. Днес хората възприемат светлината отвън, в бъдеще тя ще иде отвътре – тогава светлината ще иде от очите: ще седнеш да четеш и полето, в което си концентрирал мисълта си, ще се освети. Човек сам ще си свети и ще чете. Виждал съм как стари свещеници четат на вошеница – държи свещта в ръката си и я движи по книгата; щом престане да чете, той изгася свещта.

Сега, като изнасям различни примери, има опасност да ги разберете криво. Така някой казва: „Учителят говори както мисля аз“. Това е криво разбиране, аз не мисля като теб. – „Допадат ми твоите мисли.“ Не е важно да ти допадат моите мисли, важно е доколко те са Божествени. Какво мислиш ти или какво мисли друг – това е второстепенна работа. Като държа беседа, за мен е важно какво мислят Разумните същества и какво мисли Невидимият свят, а не какво мислите вие. Дошъл някой да ми каже, че Иван Пенджурски се опопил – това не ме интересува. За мен е важно доколко аз мога да възприема мисълта на Живата разумна природа и да бъда в съгласие с нея; за мен е важно доколко и ти си възприел тези мисли и можем взаимно да си помагаме. Че си възприел мисълта на някой човек – това не е важно за мен, човешките мисли са преходни. Всяка човешка мисъл и всяко човешко чувство съдържат в себе си нещо користолюбиво. Като изучавам себе си, своето тяло по форма и строеж, същевременно изучавам българина. Формата на ръката ми е българска, някои от движенията ми са също български; и в говора, и в речта си понякога виждам българина.

– „Защо понякога нещата не са ясни за нас?“ Защото съзнанието ви се натрупва с излишен материал, а всяко натрупване произвежда огъване. Когато съзнанието е огънато, нещата се възприемат по един начин, а когато е изпъкнало – по друг. Когато очите на човека са изпъкнали, той възприема нещата по един начин; ако са вдлъбнати – по друг. Вдлъбнатите очи възприемат малко впечатления, малко светлина влиза в тях – те са съсредоточени повече към себе си, но приемат ли нещо, което им направи

впечатление, те се занимават с него ред години. Добрите хора имат изпъкнали очи, разнообразие има в тях; те събират много впечатления. Една лоша черта в тях е, че като събират много впечатления, могат да проявят алчност. И вдлъбнатите очи имат добри и лоши страни.

Има патологични линии, които се явяват отгоре и отдолу на очите, в неправилни геометрични форми, които показват, че мозъкът не функционира добре. Такъв човек няма правилно разбиране за Природата, всичко очаква от другите. Ние например очакваме да се оправи животът и хората да станат добри. Хората могат да се оправят за един ден. Ако знаете какво е състоянието на днешния човек, ще разберете защо той не е в състояние да прокара благородни идеи в своя живот. Хубави желания има в хората, но те са като деца. Детето казва: „Аз мога да вдигна този чувал“. Като му кажат да го вдигне, то се опитва и като не успява, казва: „Малък съм“. Нас трябва да ни радва, че в човечеството има зародени хубави мисли, но за осъществяването им се явяват препятствия. Ако в света не може да стане преобразование, какво трябва да се прави? Ще кажете: „Може би след 100 години ще стане“. Първите християни вярваха в тогавашните времена. Ако биха дошли апостолите сега, те щяха да бъдат разочаровани от това, което ще видят. Вие чакате да видите Царството Божие там, където никога няма да дойде. Какво количество розов цвят трябва да се сложи в казана, за да се извади 1 кг розово масло? Нужни са около 3000 кг розов цвят. Ако цветовете са много хубави, може и от 2500 кг да се получи 1 кг розово масло. Голямо изкуство се изисква, за да се извади това масло. Ако се свари вашето знание, колко розово масло ще се изкара?

Днес ви говорих малко за квадрата. Занимавах ви с геометрията на плоскостта, т.е. с равнинната геометрия. Като изучавам човешкото лице, виждам, че квадратът се намира и на лицето; това наричам жива геометрия, или органична. В тази геометрия се крият ценни изводи. Като изучавате кривите и правите линии на лицето си, както и фигурите по него, ще разберете какви сили се крият във

вас. Това ще познаете по кривите линии на веждите, на клепачите, на носа, на устата, на ушите. По тези линии ще познаете отклонението, което сте направили от правия път, и ще намерите начин да го изправите.

Като не разбират органичната геометрия, хората се питат защо страдат. Страданията идват за изкупване на известни грешки. – „Как ще знаем какви грешки сме направили?“ По лицето си, там е написано и най-малкото отклонение. Смъртта на близките ви също е изкупване на грешките. Не е страшна смъртта, страшно е, ако отношенията между заминалия и вас се прекъснат; ако не се прекъснат, смърт не съществува. Случва се отношенията между вашите близки да се прекъсват и приживе – тогава и като живи, хората пак са мъртви едни за други. – „Трябвало да скърбим и плачем за умрелите?“ Може да скърбите и плачете, но разумно, да цените всяка сълза. Бях ви казал да събирате сълзите си в шишенца, да не оставяте да падат на земята. Колко от вас сте изпълнили това? Много неща сте ме питали, но малцина изпълняват това, което им казвам.

Мнозина ме питат да се записват ли в партия и в коя именно. Това не е моя работа. – „Коя партия е най-добра?“ Всички партии са добри за себе си. Нали се жените? Ето една партия. Всеки се жени и прави такъв избор, какъвто е създал в ума си. Жената носи някакъв образ за своя възлюбен в ума си и такъв търси; и мъжът си създава образ за своята възлюбена и такава търси. Като намери своя образ, веднага се жени; щом се ожени, всичко се свършва.

Ще кажеш, че не е излязло така, както си очаквал. Нищо от това, ще учиш. Женитбата е отношение между разумни души. Следователно, щом се ожениш, ще изучаваш отношенията между душите. Вие нямате правилни отношения помежду си и се чудите защо животът ви не върви както трябва. В отношенията между хората ще различавате човешките прояви от Божествените – човешкото ще търпите, а Божественото ще почитате и уважавате.

Един познат ми разказа своя опитност. Една вечер влязъл в едно кабаре, да види какво правят хората там.

Понеже се възмутил от поведението им, опитал се да направи една забележка на някого. Той веднага се хвърлил върху него и го набил. След това скочили и други от присъстващите и го изпъдили. Те му казали: „Твоето място не е тук“.

Аз не съм влизал в кабарета, но като ясновидец имам представа какво нещо е кабаре. Казвам: животът на хората е кабаре – защо? Защото не е естествен. Аз не осъждам хората в кабаретата – разбиранията им са такива; понеже нямат работа, която да погълне силите им, те отиват в кабаре, за да търсят своето щастие. Ако си писател, художник, музикант, ще седиш в стаята си и ще работиш. Докато не се отречеш от света, ще се отклоняваш от правия път, ще се биеш, ще ти чукат главата. Това не е живот. Сегашният живот на хората не може да се нарече истински живот. Който иска да влезе в истинския живот, трябва да работи върху себе си, върху своето чело. Човек с голямо, добре обработено чело е готов да бъде гражданин на Царството Божие; щом влезе между хората, той веднага изпъква. Разликата между него и обикновените хора е такава, каквата между говедаря и говедата. Ум, сила, Любов са нужни на човека. – „Говори ни, искаме да се изправим.“ Мога да ви говоря, но не мога да ви помогна, ако вие сами не работите.

Преди няколко дни получих писмо от една млада жена – способна, но крайно нещастна. Свързала се с един мъж, с когото не е трябвало да се свързва, и ме пита как да се освободи. Виждам, че засега това е невъзможно. Тя е направила тази грешка, защото не се е познавала – разчитала е на себе си повече, отколкото е трябвало. Сега не ѝ остава нищо друго, освен да търпи – с търпение въпросът ще се разреши по-добре, отколкото с раздяла.

Питате: „Трябва ли човек да се жертва за една жена или за един мъж?“. Като ви поставят на изпит, сами ще видите трябва ли да се жертвате и можете ли да се жертвате. Човек трябва да се жертва само за Онзи, Който му е дал живота и Който всеки ден го кредитира. Към Бога човек трябва да бъде верен. – „Към партиите?“ Всички партии крият нещо користоно в себе си – те първо уреждат

своите работи, а после работите на народа. Една партия има в света, която има предвид благото на всички живи същества, в която няма никаква корист – това е партията на Бога; всички останали са човешки.

Днес всички се интересуват от съдбата на славянството. Русия, като представителка на славянството, ще мине през големи изпитания, през специфичен път на развитие. Отсега нататък идат изпитания за нея. Ако сте живи до това време, ще видите през какви изпитания ще мине тя – разумни изпитания. Това се отнася не само за Русия, но и за Европа, за цялото човечество – всички ще минат през разумни изпитания. Като минат през големите изпитания, хората ще кажат: „Не се живее така, има и друг път в живота“.

Аз знам, че политиката, политиците няма да спасят човечеството. И те носят идеи, но не са носители на Новото. Други ще го спасят, други са носители на Новото. Днес човечеството живее в безлюбие. Любовта ще го спаси, затова казвам, че и без партии хората ще се спасят и ще се развиват. Засега и партиите са на мястото си, и те ще донесат някакви идеи. Изобщо, левите партии са по-демократични. Според мен съществуват женски и мъжки партии; демократичните партии са женски, защото жените говорят много, следователно където много се говори, там жените управляват. Някой казва: „Била ли те е жена?“. Как бие жената и как – мъжът? Жената бие много, но на различни места, а мъжът – на едно място и силно; той ще те удари един-два пъти, но ще те простре на земята.

Сега, ние се отдалечихме от въпроса. Вие искате да знаете истината върху политическия живот. Този живот е израз на вътрешния духовен живот на хората. Политическите партии идват в света по силата на специален закон. Искате или не, те ще дойдат, както расте трескотът по нивите. Партиите са израз на човешкия дух. Те са канал, чрез който се извява човешката дейност. Има светски и религиозни партии; и едните, и другите са естествено последствие на човешкия живот. Преди години религиозните партии се делиха – всяка партия, всяка секта държеше за

своята Църква. Днес те си подават ръка и казват: „Важно е Христос да се прослави“. Същото става и между светските партии – днес и те си подават ръка, обединяват се. Всяка партия носи известни идеи, които могат да се обединят. – „Коя партия е най-добра?“ Според мен добра партия е тази, която носи високохуманни идеи и която включва в себе си добри, умни, справедливи и честни хора. Всяка партия, всеки човек трябва да бъде носител на Новото.

Една партия съществува в света – партията на Бога; запишете се за членове на тази партия. В нея няма болни и страдащи – всички са радостни и бодри; в тази партия няма невежи – всички си помагат взаимно, всички се просвещават; в нея няма бедни и богати, прости и учени, генерали и редници по чин – там всеки заема мястото си според интелигентността си и според работата, която върши: който работи най-много, той е генерал, а който работи малко, е редник. Тези хора живеят на Земята, между вас. Като минават помежду ви, те се усмихват, погледнат ви и си казват: „Няма нищо, всичко ще се оправи“. Те са спокойни, от нищо не се смущават, защото в техни ръце е бъдещият план на човешкото развитие. – „Какви са те по народност?“ От всички нации: и българи, и руснаци, и французи, и германци, и англичани. Те знаят как ще се оправят работите. Преди Европейската война те начертаха карта на бъдеща Европа. Обяви се войната, народите се биха, помириха се и картата се изпълни точно така, както беше предвидена. Днес се чертае друга карта.

Момък се влюбва в една мома, след две години я разлюбва и се разделят. Кой е виновен за това? Зимно време ледовете се спояват, но щом изгрее Слънцето, те се стопяват и разединяват. Кой е виновен за това – временната човешка любов. След време двете капки вода отново се сливат като капки на един и същ извор и Любовта им отново се проявява. – „Не сме ли свободни да се изявяваме както искаме?“ Свободни сте. Фактът, че разсъждаваме по всички въпроси, показва, че сме свободни, не сме автомати.

И тъй, нова карта се чертае на човечеството. Аз зная каква е последната карта – тя ще освободи хората от стра-

данията им. За това време е казано в Писанието: „И ще бъде една държава, едно стадо, един пастир“. Тогава ще има само един народ. Аз не искам да се спирам повече върху въпроса за партиите, защото някои имат разположение към известна партия и ще се засегнат. Някои са демократи, други – земеделци, радикали, трети – социалисти, комунисти. Каквито и имена да носят партиите, вие сами сте ги нарекли така. Всеки е свободен да има възгледи каквито желае. Политическият живот е външен, временен, преходен, той не е нещо неизменно. Ако отидете в Америка, там е позволено всичко. Можете да се занимавате с наука, с религия, но дойдете ли до политиката, това не се позволява – ще се намерите в затвора. Движиш се по улиците, но ако си позволиш да вървиш там, където не е за пешеходци, веднага ще дойде стражар и ще ти каже къде да вървиш; окажеш ли и най-малката съпротива, ще се намериш в участъка. Следователно, като отидете в Америка, ще трябва да се подчинявате на наредбите, които съществуват там. Каквито и възгледи да имате, ще ги държите за себе си. Животът не се заключава в политическите възгледи на човека.

Първото нещо, което се иска от човека, е да има правилни отношения към Бога. Той изпитва човека по два начина: първо, Бог влиза във вас, за да види достатъчно ли ви е дал и доволни ли сте от полученото; после влиза в ближния ви, за да види как и колко давате вие – така Той изпитва доволството и щедростта ви. Ако не си доволен от живота, две причини има за това: или Бог не ти е дал колкото трябва, или ти не си дал на ближния си колкото трябва. В първия случай ще се молиш на Бога да ти даде толкова, колкото да се задоволиш; във втория ти ще дадеш на ближния си още толкова, колкото да го задоволиш. Сегашните хора много взимат, малко дават. Богатите са взели всичко, което Бог е дал, и нищо не дават. Сега се създава партия, която иска да вземе богатството на хората и да даде на бедните. Това е неестествен процес. Ще дойде ден, когато богатите ще дадат всичко доброволно – това е правилно разбиране.

Като ви наблюдавам, виждам във вас желание да прилагате онова, което сте разбрали. Много сте чули и разбрали, но малко сте приложили. Не че нямате добра воля, но ви липсва постоянство. Аз трябва да настоявам повече, но ви оставям да се проявите естествено, без външно насилие. Ако минете по моя път, ще имате ясна представа за живота, но това е невъзможно – пътят, по който съм минал аз, е пълен с противоречия и който мине по този път, ще се стопи. – „Какво да правим тогава?“ Ще вървите по своя път – бавно, но сигурно. Бог ви е търпял толкова години – и аз ще ви търпя; Той е бил много снизходителен към вас – и аз ще бъда снизходителен. Казвам си: ако Бог е дълготърпелив, не мога ли аз да бъда поне търпелив? Някой не мисли като мен. Нищо, ще мисли като себе си. Аз съм дошъл до заключението: какъвто и човек да срещна, добър или лош, първо ще потърся една добра черта в него; намеря ли такава черта, ще я държа в ума си. При това положение този човек ще се отвори и ще прояви Божественото в себе си. Той е минавал за лош, защото всички са го мислили за лош, не са го обичали; щом гледат лошо на него, той се затваря за хората и не проявява доброто, вложено в него.

Преди години, когато ме интернираха във Варна⁸, с мен дойде един стражар със строго, лошо лице. В първо време, като пътувахме във влака, той гледаше към мен с недоверие. Стана ли от мястото си, мръдна ли една крачка напред, той веднага ме проследяваше с очи, да не би да избягам от влака. Аз го поглеждах спокойно, виждах в лицето му нещо добро и не се смущавах. Той постепенно се отпускате, взе да ме гледа с доверие и по едно време каза:

– Чудно нещо, защо те изпращат във Варна? Лоши хора има по света.

Той искаше да каже, че хората са неразбрани.

Казах му:

– Мислят, че съм опасен човек, че мога да направя нещо лошо.

– С очите си да видя, няма да повярвам в това.

– Няма нищо, те постъпват както разбират.

Аз изнасям примера, за да видите как човек може да прояви доброто – първо ти трябва да мислиш добро за него. Ако исках, можех да взема оръжието на стражаря, но друга мисъл ме занимаваше, не исках да се боря със злото – за мен е важно доброто в човека.

Всеки трябва да знае, че сам е господар на своята съдба. Може да си затворник и пак да си господар на себе си; може да си цар и пак да си роб. Може да умираш и да си роб, а може да умираш и да си свободен – господар на своята съдба. Свободата на човека не се заключава в положението, което заема, а в неговата мисъл, в самообладанието, което проявява.

Тайна молитва.

5. лекция, 19 октомври 1932 г., София, Изгрев

ВЪТРЕШНИТЕ СИЛИ

Ще прочета втора глава от Второ послание към Тимотей.

Животът има две страни – външна и вътрешна. Външната е изложена на постоянни промени. Формите на външния живот са Божествени, но друг е въпросът за ония, които се сменят като костюмите на човека. Като сменя костюмите си, човек иска да се хареса на хората. Какво допринасят хубавите дрехи? И те носят някакво благо, но животът не е в него. Някой не обръща внимание на външността си, но това е неразбиране на живота. И като се облича добре, и като не се облича добре, човек все иска да обърне внимание на хората, но по различни начини: богатият иска да обърне внимание с богатството си, а бедният – с бедността си. Болният иска да обърне внимание с болестта си, а здравият – със здравето си. Чуйте как болният усърдно говори за болестта си – като проповедник; в този смисъл той проповядва повече, отколкото здравият.

И тъй, човек трябва да разбира както външната, така и вътрешната страна на живота. Казваш: „Родил съм се, трябва да живея“. Не е така. Родил си се и разумно трябва да живееш. То е все едно някой да те пита вярваш ли в Христа, или не вярваш. Казваш: „Вярвам“; мислиш ли, че с това свършва въпросът? Все едно да те питат обичаш ли музиката. Отговаряш: „Обичам музиката“. Пееш ли? – „Пея.“ Обичаш музиката, обичаш пеенето, но нищо не си направил – това е външната страна на нещата. Ще вярваш и ще прилагаш Вярата; ще говориш за музиката и ще я прилагаш. Ако не прилагаш, само ще си внушаваш, че си вярваш, че си музикален. Но ако те накарат да изпееш или да изсвириш нещо, сам няма да се харесаш. Ако трябва да приложиш вярата си, сам не си вярваш.

Помнете: докато живеете на Земята, вие сте под контрола на друго съзнание. Както кракът и ръката не са сво-

бодни да действат както си искат, така и твоето съзнание е под контрола на Висшето съзнание. Една разумна душа управлява всички клетки. Ето защо казваш на ръката си да се движи и тя се движи; казваш на крака си да ходи и той ходи. Ще кажеш, че това е механичен процес. Не, това е разумно подчиняване. Понякога заповядваш нещо на ръката си, но тя не се подчинява. Това се случва и с убежденията – понякога в съзнанието на човека се наслояват толкова много убеждения и възгледи, че идва до състояние на инертност – нищо не иска да прави; щом се освободи от това наслояване, той е готов да се моли, да благодари на Бога. Питам: какво ще правиш, ако си чиновник? Можеш ли да не отидеш на работа под предлог, че си неразположен? Ще ти кажат: „Щом не си разположен, друг ще те замести“. И християнинът може да каже, че не е разположен, не може да се моли, да прави добро, но това не го извинява. Ако и ученикът е неразположен и не учи, ще остане по-назад от другарите си. Той казва: „Не разбирам този предмет“. Ще учиш!

Сегашните хора говорят за свобода, но и те не я разбират. С тази свобода никой не може да влезе в Царството Божие, аз не харесвам вашата свобода. Така не се служи на Бога. Какво служене е това, като нямате страх от Бога и уважение към близките си? Днес и млади, и стари са на един ум. Мислите, че и аз ще бъда на вашия ум? Един ден ще ви оставя сами да се занимавате в Школата. Ще се разправяте кой е по-близо до мен и кой е по-далеч. Близко до мен е само оня, който изпълнява Божията Воля. Като останете сами, ще търсите друг учител; ако той може да ви предаде идеите правилно, добре. Защо изпадате в заблуждения? Защото умът ви е пълен с непотребни неща. Седиш на едно място и не си доволен, липсва ти нещо. Друг проповядва, но не от Любов, а от тщеславие. Какво можеш да разбереш от тази проповед?

Представете си, че пред вас са изложени няколко куба. Учил си десет години – какво разбираш от тях? Има математици, които не разбират вътрешния смисъл на куба. Ще кажете, че вие разбирате това тяло. Разбирате го по ваше-

му. Морални сте по вашето, добри сте по вашето. Питате: „Защо днес Учителят говори така?“. Защото вие постъпвате така. Като ви наблюдавам, виждам, че нито гледането ви, нито движенията ви, нито сядането ви са както трябва. Срещне ме някой и си придаде вид на оскърбен – не е вярно това; друг се представя за много учен – не е вярно това; трети се представя за смирен – и това не е вярно. Аз зная кой какво крие вътре в себе си и не мислите, че можете да ме заблудите – никой не може да ме заблуди. Пътят, по който вървите, нищо не може да ви предаде, по този път нищо не се постига. Човек трябва да бъде искрен към себе си, само така може да служи на Бога.

Ще кажете, че много съм ви проповядвал, много знания съм ви дал. Не е лошо това, лошо е, ако с тези знания вие се възгордеете и помислите, че всичко знаете. Като знаете много, изпейте една песен. Ако задоволиш хората, добре пееш. Не се заблуждавайте, не се поддавайте на много учители. Казвате, че аз съм говорил нещо, но всъщност вашите учители са говорили това, не ми приписвайте нещо, което не съм казвал. Освободете се от чуждите обявления.

Често ме запитват дали са напреднали в духовния път. Нищо не отговарям, изваждам термометъра и измервам температурата – ако топлината ви се е увеличила, добре сте; ако не се е увеличила, не сте добре. Докато живеете в заблуждения, никакво добро не ви чака; ще остарееете, ще умрете, ще ви погребат и след това поп ще пее на гроба ви, да прости Бог греховете ви. След време всички ще ви забравят. Какъв смисъл има тогава животът? Това показва, че връзката между хората се прекъсва. Такива са отношенията между гостилничаря и неговите клиенти – докато тенджерите са пълни, гостилницата се посещава; щом се изпразнят, няма гостилница, няма и посетители. Това е външно разбиране, което не почива на никаква основа. Вие сами разрушавате основата, на която сте стъпили. Старите казват, че младите не живеят както трябва. Как живеят старите? Според мен и те живеят като младите, но се прикриват. Аз не се интересувам как живеете, не се

занимавам с това. Казвам: не можете да угодите на Бога, ако не изпълнявате Неговата Воля. Не е въпрос дали се обичате, или не и как се обичате, важно е да водите чист живот – това се иска от всички. Като се ръкуваш, да знаеш как. Който се ръкува с теб, да остане доволен. Като говориш с някого, първо той да остане доволен от разговора. Изкуство е да удовлетвориш човека.

Преди години имаше един брат, който бягаше от упражненията. Щом започваха упражненията, той веднага бягаше – защо? Не можел да взима участие в тях. Може или не може да взима участие, той трябва да стои и да гледа как другите правят упражненията. Някой не е самостоятелен, хората си влияят едни на други, особено в злото. Някой не слуша мен, че вас ще слуша! Вие се групирате в общества и философствате. Вместо да създавате, разрушавате. Ако е за разрушаване, и аз мога да руша. Всеки може да разрушава. В това отношение всички са майстори. Аз мога в един момент да ви разпръсна като пилци, но какво ще придобия с това? Всеки може да запали една къща; всеки може да пусне една дума като фитил между хората, но какво ще постигне с това? Еди-коя си млада сестра не върви в правия път. Старата върви ли? Докато имате такива разбирания, и младите, и старите ще постигнат толкова, колкото и апостолите на своето време. Те очакваха да дойде Царството Божие на Земята, Христос да стане цар, но очакванията им не се сбъднаха. Един ден останаха сами и трябваше да проповядват, да бъдат гонени и преследвани. В края на краищата те придобиха нещо ново. Днес едва ли ще се намерят 12 апостоли. Духът слезе над 12-те апостоли. Дали ще слезе над вас – не се знае.

Христос казва: „Ще изпратя Духа Си да пребъдва във вас“. За да придобиете Христовия Дух, вие трябва да се проникнете от желанието да вършите Божията воля във всеки момент. Някой мисли, че като се помоли един път, повече не трябва. Казано е: „Постоянно се молете!“. Това не значи да насочиш ума си към едно и също нещо, да изпаднете в еднообразие. За да бъде мисълта ви чиста, умът трябва да бъде насочен към Възвишения свят. Влезе

ли една нечиста мисъл във вашия ум, вие попадате в дисхармонията, или в дисонанса на живота. Един неверен, нечист тон нарушава цялата хармония. Следователно всеки дисонанс трябва или да се изхвърли навън, или да се изправи. Опитвал ли си да живееш за Бога?

Казваш: „Не разбирам как трябва да се живее за Бога. Не зная кой е правият път, не зная какво да правя“. Ще дишаш, ще мислиш и ще чувстваш, ще работиш, ще ядеш и ще пиеш, но всяко нещо да бъде на своето място. Не влагай нищо непотребно в мислите и в чувствата си. Всичко непотребно внася смут и нечистота в човека. Ако се стремя да привличам хората, за да ми създават удобства, да се грижат за мен, да ме разхождат с такси и файтони, аз съм човек от старата култура; това и царете го имат, но аз не съм дошъл да ставам цар, моята мисия е съвсем друга. Следователно и вашата мисия не е да ставате големци. Запитайте се докъде сте дошли. Помолете се на Бога и вижте дали молитвата ви ще се приеме; ако не се приеме, има нещо криво в живота ви. Същото се отнася и до мен – ако молитвата ми не се приема, има нещо криво, неправилно в моя живот. Аз зная защо човек понякога не успява, защо се развърта. Никой дявол не може да ме излъже и съблазни – аз познавам намеренията му. Слушам някоя сестра, говори с един брат любезно, меко. Казват, че сърцето ѝ е запалено, гори от любов; запалено е сърцето ѝ, но не от Бога – друг го е запалил. Тази сестра се нуждае от хляб, а не от пасти. Хлябът е от Бога, а пастите са човешко изобретение. Една сестра се оплаква, че очите ѝ се зачервявали и ме питаше какво да прави, за да се махне тази червенина. Посъветвах я да се подложи на житен режим: всеки ден да яде само по сто грама сурово жито. Тя изпълни режима, десет дни яде сурово жито и червенината на очите ѝ се махна. Същевременно тя започна да мисли и разсъждава по-добре.

Сега и на вас казвам: приложете режима на Любовта във всекидневния си живот. Не е въпрос да се прослави-те чрез Любовта, но тя да бъде вашият естествен живот. Щом приложиш Любовта, всички ще те обичат. Където е

Любовта, там е силата. Казано е: „Сине мой, дай Ми сърцето си!“ – значи сърцето принадлежи само на Бога. Никой няма право да влезе в твоето сърце, нито ти имаш право да влезеш в сърцето на кого и да е. Никой няма право да влиза в твоя ум и в твоята воля, нито ти имаш право да влизаш в чуждия ум и чуждата воля. Божественото трябва да царува в човешкия ум, в човешкото сърце и в човешката воля. – „Стремим се и ние, искаме да постигнем нещо.“ Вие се стремите, имате добри желания, но не мислите, че сте постигнали всичко. Трябва да учите и да работите. Ето, и аз съм дошъл между вас да уча, да придобия нещо; като придобия това, за което съм дошъл, ще отида на друго място. Какво правиш, като видиш чинията си пълна? Нахраниш се и я оставяш настрани, за да свършиш друга работа, а след време пак ще се върнеш към нея.

Казвате: „Учителят ще ни остави“. Не е въпрос за оставяне, въпросът е да разберете понятието *близост*. Божията Любов създава условия за близост. Където има Любов, там хората са близки; където тя отсъства, там никаква близост не съществува. Ако имаш Любов, всичко можеш да постигнеш; без Любов нищо не се постига. Казваш, че нещо ти е тежко, мъчно ти е и търсиш причината вън или вътре в себе си, но не можеш да я намериш. Причината се крие в натрупване на излишни вещества в мозъка, белите дробове или в стомаха, а тези вещества не се поддават на никаква обработка. Ако в малкия ти мозък се натрупа излишна материя, от сутрин до вечер ти ще мислиш за удоволствия и жени; щом се освободиш от тази материя, ще гледаш на жената като на сестра. Знаеш ли какво нещо е мъжът и какво – жената? Аз гледам на човешкото тяло като на свещен дом, в който душата живее. Като влизаш в този дом, ти ще изчистиш обувките си, ще ги събуеш и така ще влезеш. Какво ще стане, ако влезеш с кални обувки? Калта ще проникне в очите, в носа, в устата. Ако не разбираш какво представлява този дом, искаш да го пипнеш тук-там, да се докоснеш до него. Казваш: „Зависи кой ще се докосне“. Това е лицеприятие. Често и на мен ми целуват ръка. Трябва да кажа, че ми е приятно едни да

ми целуват ръка, а други – не. Ако днес си нечист, за утре ще се изчистиш. Душата трябва да се изчисти от наслоената върху нея кал. Не се чисти лесно тя, с векове се е наслойвала; знание е нужно за това.

Какво се постига със знанието? Ако сега ви говоря с висок тон, какво означава това – имам някаква цел. И музикантът взема високи и ниски тонове – понякога пее *forte*, понякога – *piano*. Каква е целта му? Има някаква цел. Ако някой е далеч от теб, ще му говориш високо; ако е близо, ще говориш тихо. На културния и на музикалния човек ще пееш тихо; на некултурния и немусикален човек ще пееш високо – това е външната страна на живота. Изобщо, външната, физическата страна представлява завършен процес; тя е неподатлива материя, наслоена енергия. Когато едно Същество от Божествения свят има нужда от материя, от която да създаде някаква форма, то слиза на физическия свят, т.е. в склада на Божествената енергия, и тук изучава законите на енергията, от която изработва известна форма. Малко материя и енергия му трябват, но за да ги събере, то прекарва на Земята 50-60 години. Така и търговецът, за да реализира своята мисъл, купува и продава стока. Ако една мисъл или едно чувство не се облекат в съответни форми, те остават недостъпни за човека. От отделните части Висшите същества създават формите. От какво е съставена правата линия – от множество точки. От какво е съставена плоскостта – от множество прави линии. От какво е съставен кубът – от безброй плоскости. Когато линията се продължава, това показва, че плоскостта се разлага; когато линията се скъсява, частите на плоскостта се съединяват. Когато плоскостта се увеличава, тялото се разлага; когато плоскостта се намалява, частите на тялото се съединяват.

Питате: „Какво се крие в плоскостта?“. Голямо количество сили. Ако прекараме тези сили през едноизмерния свят, ще получим безкрайно дълга права линия; ако скъсим тази линия, отново ще образуваме плоскост. Ограничим ли плоскостта, ще образуваме куб; ограничим ли куба, ще образуваме четириизмерно тяло – тесаракт и обратно:

щом намалим тесаракта, образуваме куб; щом намалим куба, образуваме плоскост. Тази наука, приложена в живота, означава: когато силите на ума се увеличават, силите на тялото се намаляват; когато се увеличават силите на чувствата, намаляват се силите на волята. Значи между ума, сърцето и волята има известно отношение. Ако волята е много силна, намалява се дейността на ума и на сърцето. Ако разумната воля е най-висока проява на човека, има смисъл да се намали дейността на ума и сърцето.

И тъй, в Природата става пренасяне на енергиите от едно място на друго. Като се храни, човек придобива енергия, която пренася в Умствения и Сърдечния свят. Мислите и чувствата са материал за човешката душа, без тях тя не може да се развива, не може да се прояви. Хората искат да работят, за да угодят на близките си, да угодят и на Бога. Същевременно те искат и друго – жената на пример иска да се харесва на мъжа си или на приятеля си; това желание е намясто, но ако човек не разбира закона, сам ще се спъне. Същото се отнася и до мъжа – той иска да се харесва на жена си или на приятелката си. Ако онзи, на когото искате да се харесате, стои по-високо от вас в умствено и в морално отношение, вие се повдигате; ако стои по-ниско от вас, понижавате се. За да се повдига, човек трябва да желае да се харесва на Бога, Той пък ще бъде справедлив към човека. При всички условия на нашия живот, като грешим и като правим добро, Бог всякога е постъпвал абсолютно справедливо към нас. – „Това ни радва.“ Като знаете това, не бързайте да се произнасяте за нещата, не правете бързи заключения. Какво ще ми говорят за планината, когато аз съм бил там? Какво ще ми говорят за този или за онзи, когато аз ги зная по-добре от тях? Каквото и да ми се говори за някого, аз не се влияя от думите му – познавам човека много добре. Аз познавам работите добре; че този брат бил лош или добър – това не ми е чудно, аз зная причината за всичко, зная пътя, по който е минал той. Един човек може да изпълнява службата на стражар, друг – на учител, на свещеник или друга работа; важно е да изпълнява Божиата Воля и да учи, да придобива знания.

Казвате: „Учителя всичко знае, всичко може да направи“. Това е заблуждение. Ако се мисли така, това подразбира, че има неща, които още не са направени. Ако остане нещата да се правят отсега нататък, с нас е свършено. Бог е създал цялата Вселена, всичко живо е Божие творение; сега Той само поддържа онова, което е създал. Следователно след Него никой нищо не може да направи. Задачата на всеки човек е да изучава създаденото. Някои идват при мен, за да научат нещо. Говорят за хиромантия, за тайните науки, искат да погледнат линиите на ръката ми, да видят какво е написано там; понеже те имат лоши линии на ръцете си, искат да видят дали и аз ги имам, та да кажат, че и аз съм като тях. Това са аномални, патологични прояви. Слабостите, злото, грехът са дошли отвън, те са вметнати, чужди неща, те нямат нищо общо с човека и с неговото съзнание. Както гвоздеят се забива в дъската, така и лошата мисъл може да се наложи на човешкия ум. Знание е нужно, за да извадиш гвоздея.

Един млад брат ми разказваше своя опитност. Казваше ми:

– Много моми съм срещал, все красиви, но нито една от тях не ми направи впечатление. Един ден срещнах една черна, грозна и чудно нещо – тя спря вниманието ми. Колкото пъти я срещах, смущавах се.

Казвам:

– Тази мома е проводник на сили от Невидимия свят, чрез които искат да те спънат. Това са чужди мисли и чувства, които ти се натрапват отвън.

Една сестра ми казваше за един брат:

– Учителю, обичам този брат.

– Няма нищо лошо в това, но запитай се откъде иде тази любов – от Бога, или от друго място.

– И той ме обича.

– Това е въпрос. Ти си въобразяваш, че те обича, но всъщност той мисли за друга. Можеш ли да го обичаш, без да искаш нещо от него? Обичай го и желай той да се повдигне, да стане учен, богат, красив, без да искаш да се жениш за него – това наричам Любов. Да мислиш как да

му сложиш гем и да го управляваш – това не е Любов. Ако е така, съжалявам, че съм говорил толкова много за Любовта.

Според мен Любовта е отношение между възвишени души. Свещено нещо е Любовта и като се говори за нея, тя се опетнява. По-добре е хората да си грешат, отколкото да им говоря за Любовта и да я опетняват. Аз говоря на някого за Любовта, а той мисли за симпатията си. Помни: никога не можеш да владееш една душа. Временно можеш да я обсебиш, както животно, но един ден тя ще се освободи от теб и ще се върне при Бога. Душата излиза от Бога и се връща при Него. Като замине тази душа, ти ще страдаш, че не си постъпил с нея както трябва.

Сега, аз не искам да се ровя във вашите грехове. Радвам се на вашите добродетели, а греховете ви оставям на страни – те са резултат на вашите криви разбирания за Любовта. Един брат се ръкувал с една сестра и стиснал ръката ѝ по-силно, отколкото трябва. Тя е недоволна и се оплаква от него. Братът казва, че направил това от любов. Каква любов е тази? Сестрата трябва да бъде готова да му каже: „Братко, Бог не стиска така ръцете на хората. Втори път не си позволявай да стискаш ръцете ми“. Какво прави сестрата? От една страна се възмущава от брата, а от друга страна му се усмихва, пали сърцето му; един ден е сериозна, а на другия ден се усмихва. Това е лицемерие, едно поведение трябва да има човек. Ако се представяш такъв, какъвто не си, сам се осакатяваш. Това е лъжа. Ще се представиш такъв, какъвто си, тогава и хората ще имат същите отношения.

Искрени трябва да бъдете! Какво по-хубаво от това да видиш на Божието лице изразено доволство или недоволство от теб? Бог нищо не казва, но ти четеш по Неговото лице и изправяш живота си – тогава лицето ти се озарява от Божествената светлина. Това значи да се подмлади човек. Аз мога да ви подмладя, но това е още опасно. Когато и да подмладя, ще се забрави и увлече в света. Ако направя някого велик музикант, и той ще се увлече в света. Малко хора използват красотата, младостта, дарбите си за полза

на човечеството, повечето се спъват от своите дарби и от благата, които им се дават. Има смисъл да бъдеш млад и красив, но ако с това повдигнеш обкръжаващите; не можеш ли да го направиш, по-добре си върви в естествения път на живота.

Сега вие искате да знаете защо си служа с примери от вашия живот. Това правя с цел да ви предам по-отблизо своето Учение. Не ми е приятно да си служа с тези примери, не ми е приятно да повиша и гласа си, но въпреки това го правя. Искам, като приемете Учението, да останете верни на него, да не го изопачавате. И способните, и неспособните могат да го изопачат. Къде ще бъдете след 50-60 години? Ще умрете и ще заприличате на един куб. Поставят паметник върху вас и му придават геометрична форма. Това е заблуждение. Като съедините шест куба в едно, ще получите тесаракта, който е в постоянно движение; той е тяло в четириизмерния свят. Ако човек може да движи частите на тялото си, ще знае как да подобри условията на своя живот. Днес учените, специално математиците, се интересуват от четвъртото измерение – те искат да разберат какво представлява това измерение. Едно е важно: това, което не се постига в триизмерния свят, може да се постигне в четириизмерния; това, което не се постига в плоскостта, в тялото се постига, т.е. в триизмерния свят. Невъзможното за човека е възможно за птицата – човек не може да лети, а птицата може. Но има област, в която човек може да лети, а птицата не може – това е областта на мисълта; чрез мисълта си човек прониква в обширните полета на многоизмерния свят. Едноизмерният свят е врата за двуизмерния, двуизмерният е врата за триизмерния, триизмерният е врата за четириизмерния и т.н. От четвъртото измерение нататък се влиза в Духовния свят.

И тъй, невъзможното от физическо гледище е възможно от духовно. Боли те пръст. Лекуваш го по един, по друг начин – не минава. Ако употребиш молитвата или мисълта си, болката минава. Намираш се в пустинята гладен, жаден, рискуваш да загинеш. Ако разбираш законите на Духовния свят, със силата на молитвата и на мисъл-

та ти хлябът ще дойде. Има един реален, духовен път, по който и в пустинята да си, хлябът ще дойде – как? Има закони, които увеличават малкото, но все трябва да има нещо – от нищо нещо не става. Христос знаеше този закон. Когато петхиляден народ дойде да Го слуша, Той каза на учениците Си:

– Да нахраним народа.

Те отговориха:

– Има само пет хляба. Много хляб е нужен за този народ.

– Дайте хлябовете! – рече Христос.

Той взе петте хляба, благослови ги и ги начупи. Те се увеличиха толкова много, че всички се нахраниха доволно и останаха 12 коша укрухи. Достатъчно е да има едно житно зърно в пустинята, за да се увеличи.

Казвам: достатъчно е да имате една свещена мисъл в ума си, едно свещено чувство в сърцето си и една свещена постъпка във волята си, за да се създаде нещо ценно от тях, но без нищо нещо не става. – „Не разбираме как става това.“ Не е нужно да го разбирате, защото, ако знаете всичко, ще се спънете. Все едно че ви давам голяма площ земя за обработване: като не знаете как да работите, ще изгубите време, без да имате резултат; дам ли ви малка площ, лесно ще я обработите и ще имате резултат. Твое е само това, което можеш да обработиш. Какво представлява всичкият въздух не зная, но се ползвам от този, който поемам в дробовете си. Какво представлява светлината не зная, но се ползвам от онази, която прониква в мен. Какво представлява Бог в Своето величие не зная, но ако съм във връзка с Него, Той застава обкръжаващите да ми съдействат в доброто и аз се ползвам от Неговата Любов.

Дойде една сестра при мен, да се оплаква от един брат – че бил лош, че я гледал някак особено. Братът не е толкова лош, но това е станало причина тя да дойде при мен, да ѝ обясня известни неща. Много хора не гледат добре, не само този брат. Като гледа, човек трябва да внимава за движенията си. Някои движения внасят лошо разположение и съзнанието ви трябва да бъде будно, да ги кон-

тролира. Видиш една жена и мускулите ти трепват. Ще се пазиш – това трепване замъглява ума, това е особен род пиянство. Знае се, че пиянството, блудството и престъплението вървят заедно.

Дяволът отишъл при един и му казал:

– Искam от теб да направиш едно нещо.

– Какво?

– Или да убиеш човек, или да блудстваш, или да изпиеш чаша вино.

– Да убия не мога, да блудствам не мога, ще изпия чаша вино.

Като изпил чашата вино, извършил и трите неща.

Казвам: нито ще пиеш вино, нито ще блудстваш, нито ще вършиш престъпления. Същият закон се отнася и за доброто – ще дойде един ангел и ще ти предложи една чаша, но не с вино, а с вода; като изпиеш водата, ще имаш разположение да правиш добро. След това ще се яви пред теб една млада, красива мома, която ще събуди желание за нещо красиво и възвишено; ти ще държиш образа на момата в ума си като нещо свещено и ще ѝ послужиш. След това ще отидеш да съживиш някой умиращ.

Следователно една и съща форма, чашата например, може да се употреби и за зло, и за добро – важно е съдържанието ѝ. Когато живееш нечист и порочен живот, дяволът е вътре в теб, ангелът – отвън; когато живееш чист и добър живот, ангелът е вътре, а дяволът – отвън. Дяволът трябва да бъде отвън!

Сега, не искам да говорим и да мислим за дявола, защото се свързваме с всички нечистотии, които съществуват от паметивека. Колкото по-малко говорим за него, толкова по-добре. Ние не желаем зло на дявола, но казваме: нека да си вземе стоката и да си върви; колкото стока има, да си я вземе, ние няма да задържим от нея нито грам. В нашия свят тази стока не се продава, нито купува. Ако може да направи нещо от нея, добре, да си я вземе. Аз искам да остане във вас мисълта да служите на Бога. Зная, че всички имате добри желания, нито един от вас не мисли да върши зло и престъпления. От вас се иска чистота и

будно съзнание. Дойде ли една нечиста мисъл в съзнание-то ви, веднага трябва да проверите откъде иде и защо е дошла. Пълен контрол на чуждите мисли и желания! – „Не трябва ли да помагаме?“ Има начини за помагане. Един млад брат дойде при мен и ми каза: „По-рано мислех, че не е важно какво мисли външният свят за нас, но сега разбрах, че ако не знаем законите да се пазим, лошите мисли отвън могат да проникнат в нас и да ни причинят зло“.

И тъй, изучавайте законите на ума, на сърцето и на волята. За да се постигне една мисъл, за да се изяви едно чувство, трябва да се спазват известни правила. И доброта постъпка, за да даде резултат, трябва да се съобразява с известни правила. При това положение човек може да бъде здрав и разположен. Здравето се обуславя от хармонизирането на мислите, чувствата и постъпките; ако тази хармония не съществува, нищо не можеш да постигнеш. Всеки човек иска да постигне нещо. Дадени са ви всички благоприятни условия за постигане на нещата, от вас се иска малко усилие.

Ще ви дам една работа за десет дни. Съсредоточете се в себе си и без да се изобличавате, следете какви мисли и желания минават през вас. Ако намерите нещо нечисто, радвайте се, че ви се представя случай за работа. Освободете се по един правилен, естествен начин от нечистите мисли и чувства. Ако постъпката ви не е правилна, изправете я веднага.

Често аз разглеждам по-раншните си действия и ги сравнявам с днешните. Виждам каква светлина съм имал тогава и каква имам сега. Не се питам защо някога съм мислил по един начин, а сега мисля другояче – много естествено, тогава съм имал по-малко светлина, сега имам повече. При слабата светлина предметите се очертават слабо, неясно; при голямата светлина те са ясни.

Кабалистът⁹ носи триъгълник на челото си – символ на хармония между ума, сърцето и волята; този триъгълник е обърнат с върха нагоре – стремеж към Бога. Ако и вие имате този стремеж, на челото ви ще се изпише същият триъгълник. Обърне ли се с върха надолу, и стремежът

се обръща надолу. Известно време се стремиш към Бога, но после си кажеш: „Не намерих Бога горе“, обръщаш върха на триъгълника към земята и казваш: „Да си поживея малко“. Ще си поживееш, но резултатът ще бъде друг. В първия случай живееш като светия, придобиваш много знания, помагаш на хората и се ползваш от любовта им; във втория живееш само за себе си, ядеш и пиеш, нямаш приятели, хората не те обичат. И в двата случая ще умреш, но като си живял само за себе си, сега червеите ще има какво да ядат. Светията лесно излиза от гроба, а егоистът остава там дълго време, да се разправя с тялото си.

Много мъже са недоволни от жените си, че следват духовния път. Те не разбират живота. Вместо да скърбят, трябва да се радват – ако жената е станала духовна, тя ще излъчва светлина, от която и мъжът ще се ползва. Светлината помага за разрешаване на мъчнотиите и противоречията в живота. – „Христос отне жена ми.“ Христос не се нуждае от твоята жена, Той иска чрез нея да помогне и на теб. Разбиране е нужно на сегашните хора!

Казвам: има една тъмна зона, през която човек трябва да мине и на физическия, и в Духовния свят. Като минаваш от светския в духовния живот, в началото ще отслабнеш, ще изгубиш красотата си. Колкото повече навлизаш в Духовния свят, толкова повече укрепваш, чертите на лицето ти стават по-меки, нежни и красиви, тялото ти изтънява, линиите се оформят, лицето ти започва да свети. Казваш: заслужава си човек да мине през страдания, за да придобие тази светлина.

Същата зона човек минава, когато напуска Земята. Щом мине тъмната зона, той казва: „И най-големите страдания са нищо пред този свят на светлината“. Докато живееш само за Земята, ти си нервен, недоволен, груб, като се приближи някой до теб, не можеш да го търпиш. Човек може да се докосне до човека не само физически, но и с мисълта, и с чувствата и с волята си. Казваш: „Държа този човек в ума си“ или „Държа го в сърцето си, във волята си“. За да бъдеш свободен, трябва да живееш в чистота. Без чистота ти всякога ще бъдеш под влиянието на чужди

мисли и желания. Затова е казано в Писанието: „Молете се един за друг, за да изцелее“ . Много хора, много братя и сестри страдат, мъчи ги нещо – какво? Атакувани са от чужди мисли и желания. Чуждите мисли са като тенията – влязат ли в човешкото тяло, изсмукват хранителните му сокове и може да го задигнат. Такива тении има и в Духовния свят. Те отстъпват само при Любовта. Влезе ли Любовта в човека, всичко нечисто и вредно излиза навън.

Едно нещо искам от вас: да се уважавате и да си давате свобода един на друг. Една идея имам в ума си – Любовта. Вашите умове са заети с други мисли. За да дойдете до Любовта, трябва да разберете куба като жива геометрична форма. Ако го разглеждате в едно положение, вие виждате само трите му страни, а останалите три са неизвестни – те са от по-високо измерение. Ако влезете в четвъртото измерение, в света на тесаракта, ще видите всичките му страни. В тесаракта всяка страна е куб, но и кубът, от своя страна, е малък тесаракт. Тесарактът, като геометрично тяло, е свързан със съзнанието на живи, разумни същества. Същевременно те са крепости и превземеш ли крепостта, ще изучиш съдържанието ѝ. Всяка външна крепост е свързана отвътре с друга, по-голяма. Неприятелят, като не знае това, минава през външната крепост, но отвътре го бомбардират. Влезеш ли в четвъртото измерение, мъчно се справяш с условията. В триизмерния свят е лесно, в двуизмерния – още по-лесно. Ако едно същество от четириизмерния свят е против теб, то ще насочи същества от по-долните светове да се настроят против теб и ти ще се намериш вплетен в мрежа. Какво ще правиш? Ще отидеш на главния телефон и оттам ще режеш с ножичите си жица след жица. Прережеш ли по-голямата част от жиците, ти ще произведеш дисхармония между противниците си и те ще започнат да се карат помежду си, а в това време ти ще избягаш. Докато те се карат за богатството ти, кой да вземе повече, ти ще бъдеш свободен. В борбата помежду си те ще се наранят. След това ти можеш да им помогнеш. Ако не можеш да прережеш жиците, ще изпитаеш мъчнотията на положението и ще кажеш: „Бог да ми е на помощ!“.

И тъй, вслушвайте се във всичко, което ви говоря, вадете поука от всяка лекция. Вадете поука от всяка сказка! Ако сказчикът е по-глупав от теб, кажи си: „И от мен има по-глупав!“; ако е по-умен, пожелай и ти да станеш умен. Така че и в първия, и във втория случай може да се ползвате. Опитвайте вие да говорите на хората, да им предадете нещо от себе си. Като засегнах въпроса за куба, искам да обърна вниманието ви върху неговия вътрешен смисъл. И за мен са нужни години, за да ви обясня смисъла му, а за вас се иска още повече време, за да го разберете.

Казвам: изкуство е да се предават мислите. За да предадеш мисълта си и да се възприеме, трябва да знаеш законите. Казвате: „Мислите се предават чрез печата“. Това е добър метод, но има още по-добър – чрез мозъка. Едно време печат не съществуваше, тогава мислите се предаваха чрез пространството. Няма по-добър метод от този да приемеш една Божествена мисъл направо чрез мозъка си, като по антена. Едно време, когато хората не разчитаха на печата, работеха с мисълта си, затова мисълта им беше силна; сега те работят повече с волята си.

Днес много от болестите се дължат на слаба мисъл. Ако мисълта на хората беше силна, те щяха да се лекуват с нея – мисълта лекува. Много от болестите се дължат и на бързината, с която хората действат. Яде ти се нещо, бързаш по-скоро да го изядеш. Не бързай. Изпотен си, пие ти се вода, бързаш да се напиеш. Чакай малко, почини си, докато потта ти се прибере. – „Нямам време.“ Имаш време. Седни, почини малко, благодари на Бога. Не бързайте да реализирате мислите и желанията си, за всичко има време. – „Лоши са условията на живота ми.“ Те не се поправят с бързане. Молитвата ще ви спаси. Моли се ден, два, три, седмици и ако след една година най-много условията не се подобрят, ела при мен, за да ти кажа коя е причината за неуспеха ти и същевременно ще ти помогна. – „Срещам големи препятствия.“ Това е в реда на нещата. Христос нямаше ли препятствия? Кой велик човек – мъж или жена, не е минал по пътя на мъчнотиите и страданията?

Задачата на човека е да изправя грешките си, а не да избягва мъчнотиите. Ако и вие не изправите грешките си, аз ще ги изправя. В един ден ще ви направя светии, но за предпочитане е вие сами да станете светии. И войникът може в един ден да стане генерал, но по-добре е да е роден генерал, да отговаря на изискванията за генерал. Моето желание е да се промените, но да ви промени знанието, което сега ви се преподава. Един ден, когато престана да ви говоря, други ще дойдат да работят върху вас, друг процес ще стане тогава. Сега аз проектирам известни мисли в съзнанието ви; онзи процес, който ще действа после, ще разработи тези мисли и ще внесе нова светлина в умовете ви. Новата мисъл е проектирана вече и тя работи за растежа на хората, както и за тяхното освобождаване. Когато дойдат Божиите работници, вие трябва да ги познаете и да разберете какво носят и какво искат от вас.

Мнозина идват при мен, искат да ги запозная с Невидимия свят. И аз желая същото, но то не става механично. Тези, които работят върху вас, са учени. Щом видят някого, те първо го изпитват, да видят как може да се работи върху него и какво може да излезе. Те имат свои методи и знаят с кого как да работят. Аз наричам тези работници *Братя на човечеството*. От моя страна те имат пълно доверие, затова не се месея в тяхната работа, само мога да им кажа, че еди-кой си брат или сестра са физически слаби – да не ги товарят изведнъж с много работа. Да се месея в техните методи – това е престъпление. Те имат желание да ви осветлят по всички въпроси, да ви избавят от мочурите на живота, от негодите и страданията и да ви покажат пътя към Мъдростта, Истината и Любовета. Няма човек в света без мъчнотии и страдания, но тези братя ще ви помогнат да се справите, да решите задачите си. Казано е в Писанието: „Ще изпратя Духа Си да ви освободи“. Духът иде чрез тези братя, без тях нищо не може да направите. И Христос дойде на Земята с тези братя ангели, те взеха участие в Неговото възкресение. Духът се е изявявал в миналото, изявява се сега, ще се изявява и в бъдеще; каквото възприемете от Него, това ще бъде вашият капитал.

Бъдете носители на Божественото, станете проводници на Великия Божи Дух. За да постигнете това, не се занимавайте със странични работи, които само спъват. Като майка, ще раждаш добри и умни деца; като баща, също ще раждаш добри и умни деца. Под *деца* не разбирам само физическите деца, но и вашите мисли и желания. Ще бъдеш добра майка и добър баща, да раждаш светли мисли и благородни желания. Питате: „Не сме ли добри майки и бащи?“. Нищо не мога да кажа. Ако ви хваля, трябва да заслужавате похвала; ако ви укорявам, трябва да заслужавате укор. При това аз зная закона: като ви хваля, ще ме хвалите; като ви укорявам, ще ме укорявате. Не искам нито едното, нито другото. Влизам в положението ви и казвам: „Ако съм на вашето място, и аз ще постъпя като вас“.

Работа се иска от всички! За да се постигнат нещата, аз прилагам следния метод: на всичко гледам така, както Бог гледа. Някой ми препятства в нещо, казвам: Бог му е дал всички способности, дал му е ум и сърце, няма защо да се безпокоя; един ден той ще постъпи както трябва, няма защо да се боря с него. Като се пробуди съзнанието му, аз му казвам:

– Ще излезе нещо добро от теб.

– Кога?

– Не бързай, Бог мисли за теб.

– Ти какво мислиш?

– Остави това, моята мисъл не е толкова насърчителна, дръж се за Божията мисъл. Като свършиш работата си, тогава ще кажа мнението си за теб, а сега се дръж за Бога. Той има специфична мисъл за теб.

Помнете: аз имам добро разположение към всички. Ако не е така, ще вляза в стълкновение с Божия закон. Щом имам добро разположение към вас, готов съм и да изпъля Божия закон. Затова казвам: ще търпя хората с всичките им грешки, с невежеството им, с всичките им слабости. Ако сте прости, ще употребя тоягата, от никого няма да се страхувам. Понеже сте царски синове, не смея. Бащата – Царят ще ми каже: „Деца са, имат слабости, бъди по-снизходителен към тях“. Казано ми е да бъда мек и аз

пазя заповедта на Бога. Понякога не съм мек – кога? Когато намествам счупената ръка или крак – тогава я пипам, разтривам, въртя я на една и на друга страна. Щом човек е здрав, имам друга обхода към него. – „Не може ли да се отнасяш по-меко към счупената ми ръка?“ Не мога; ще ме извиниш, но трябва да я наместя и бинтовам, а щом оздравее, ще се отдалеча от теб и ще приложи друг метод.

И тъй, ако искате да работите за Божието дело, трябва да прилагате мисълта, чувствата и волята си. Ще работите върху тях, за да ги усилите. Човек трябва да има силна и светла мисъл, чисти чувства и разумна воля.

В светлината на Божията Любов всичко се постига.

6. лекция, 26 октомври 1932 г., София, Изгрев

ЛЮБОВ КЪМ БОГА

Размисление.

Днес хората се нуждаят от нов начин на мислене. Ако е за стария, всички са специалисти, но трябва да поемете по нов път. Това което знаете, е отживяло времето си, то е минало, то е резултат. Не можете да се упоавате на миналото, т.е. на резултатите. – „И така живеем.“ Живеете, но сегашният ви живот се основава на вашите минали мисли, разбирания и методи. Бъдещето се основава на сегашното, а не на миналото, то зависи от това, което днес придобивате. Казвате: „Нищо ли не сме постигнали? Ставаме сутрин рано и при всякакви време, при всички условия идваме на клас от далечни разстояния – това не е ли стремеж?“. Стремежът ви е силен, не може да се отрече. Ученици сте, но какво ще кажете за ученик, който става рано, редовно посещава училището, а не учи уроците си? В това време някои от другарите му спят, а той е ранобуден – това е качество, но трябва да учи. Ако не учи, в едно отношение има плюс, а в друго – минус: за ранното ставане – плюс, за неученето – минус. Това са две противоположни величини, които взаимно се отричат.

Понякога плюсьт е по-силен от минуса – така трябва да бъде; тогава казваме, че силният е по-силен от слабия. Понякога слабият е по-умен от силния – като те постави натясно, в затруднение, чудиш се откъде ти е дошло. Приятно е на гостилничаря да има посетители, но какви трябва да бъдат те? Някой иде рано в гостилницата, сяда на първо място, изисква масата да бъде постлана с бяла покривка и добре наредена, яденето да се поднесе навреме и т.н.; след това става от стола, взима молива и записва красиво, отчетливо какво е ял и колко струва яденето. Така постъпва всеки ден – пише и нищо не плаща. Може ли гостилничарят да се радва на такива посетители? Какво се ползва от това, че посетителите идват редовно в гостил-

ницата и нищо не плащат? Добре е, когато гостилничарят готви хубаво, но добре е и когато посетителите плащат навреме – тогава между тях има правилни отношения.

Каквито са отношенията между добрия гостилничар и добрите клиенти, такива трябва да бъдат отношенията между всички хора. Като ви наблюдавам, виждам, че някои отношения в Школата не се спазват, и се питам: да поддържам ли още моята гостилница, или да я затворя? Още малко ще почакам и ако продължавате по стария начин, ще затворя гостилницата – друго решение нямам. Какъв смисъл има да я поддържам, без да се ползвам от нея? Готвил съм 30-40 години наред, не трябва ли да имам резултат от своята работа? Ако и вие нищо не придобиете от тази гостилница, съществуването ѝ е безпредметно. Това не се отнася само до вас, но до всички хора. И в Природата има гостилници, които ту се отварят, ту се затварят.

Какво означават думите *отваряне* и *затваряне*? Ти си млад, жизнерадостен, пълен с живот и енергия. Гостилницата е отворена за теб и мислиш, че цял живот ще бъде така. Дойде ден, силите започват да те напускат и казваш: „Отиде младостта ми“. Казвам: гостилницата се затваря за теб, кредитът ти намалява. Няма човек в света, за когото гостилницата да не се затвори, затова и аз казвам, че един ден ще затворя гостилницата си. Това не зависи от мен. В известни случаи и от мен зависи. Колкото е вярно едното, толкова и другото. Колкото зависи от мен, толкова и от вас. Представете си, че се движите с автомобила си в тъмна, мрачна нощ, не виждате пътя и не можете да вървите напред. Държа свещ в ръката си, но не искам да я запаля. В случая от мен зависи да продължите пътя си или да останете на мястото си – ако запаля свещта, пътят ви се осветява и можете да продължите. Казвате: „Страх ме е да се движа през нощта“. В случая от теб зависи да продължиш или да останеш на мястото си.

И тъй, от всички се иска права мисъл, здрави разсъждения. Виждаш някой сърдит, намръщен. Не го критикувай, но си кажи: „Когато небето е облачно и времето –

ветровито, може ли да се очаква ясен, светъл ден?“. Не казвай, че вятърът духа напразно или че облаците са ненужни. Вятърът пита: „Не съм ли свободен да се проявя?“, дъждът пита: „Не съм ли свободен да се проявя?“. И вятърът е свободен, и дъждът е свободен. Казваш: „Всичко иде от небето“. Това е 50% вярно и 50% невярно. Все едно, като казвате, че Бог създаде всичко, да считате, че и грехът е създаден от Него – право ли е това твърдение? Според мен не всичко в света е от Бога създадено; как мислите вие – това е друг въпрос. Създадените от Бога неща коренно се различават от ония, които не са от Него: създаденото от Бога носи живот, а всичко, което не е от Бога, носи смърт. Ще възразите: „Защо е казано тогава в Писанието, че Бог твори и Добро, и зло?“. Друг е смисълът на стиха: „Както Доброто се подчинява на Бога, така и злото Му се подчинява“. Да се говори за злото – това е неразрешен въпрос. Идва в дома ти един пътник, иска да пренощува у вас. Приемате го с условие да не излиза по нужда. Може ли да се даде такова обещание? Кой може да издържи на това условие? Ето един неразрешен въпрос.

Често и вие изисквате както от себе си, така и от своите близки невъзможни неща. Кои неща са възможни и кои – невъзможни? Ще кажете, че аз трябва да отговоря на този въпрос. Това е ваше разбиране. На кого Господ е говорил направо, като човек? Казваш: „Чух, един глас ми проговори“. От кое място го чу? Един път казваш, че гласът излязъл от слънчевия възел, друг път – от главата. Кое е правото? В кой случай това, което си чул, е глас Божий? Мислиш ли, че всичко, което мине през сърцето ти, е все от Бога? Дъждовните капки, които минават през пространството и падат на земята, запазват ли своята чистота? Защо не остават чисти? – „Условията на земята са такива.“ Следователно, докато сте високо в пространството, ще запазите чистотата си; щом слезете в долината, ще се окаляте.

Помнете: в което и общество или в която и организация да влезете, непременно ще се окаляте. Колкото долината е по-голяма и по-плитка, толкова по-малко ще бъде

калта; колкото е по-стръмна, по-тясна и по-дълбока, толкова по-голяма ще бъде калта. Същият закон важи и за отношенията между хората: колкото повече се сближават, толкова по-голяма е възможността да се окалят. Да се окаляш значи да възприемеш нещо, което в даден случай не можеш да използваш – калта полепва по теб, без да се използва. Казваш: „Окалях ме, няма да стоя повече тук“. Ако дадете на калта буквално значение, то ще се отнася само за временния живот, а временното нищо не разрешава.

Всяка проява на физическия свят има отношение и към Духовния – това трябва да се знае. Какво ще даде един оркестър на хората, ако между диригента и музикантите няма никакво отношение? Диригентът управлява добре, музикантите свирят хубаво, но между тях няма връзка. На първо място е музиката, а не диригентът и музикантите. Диригентът трябва да се прониква от музиката. Същото се отнася и до речта – за да изкаже една мисъл или една дума, езикът се нуждае от такт. Опитай да изговориш думата *свобода*, да видиш на колко места езикът ти ще се завърти. Опитай да вземеш един чист тон на цигулката, да видиш на колко места ще спреш. Това са механични процеси, но и те се основават на един вътрешен закон. Когато спускаш въжето в кладенеца, за да напълниш кофата, и после я изваждаш навън, и двата процеса са един и същ – в първия случай спускаш празна кофа, а във втория я вадиш пълна. Какъв смисъл има, ако спускаш пълна кофа, а вадиш празна? Това е неразбиране на закона.

Казвам: добре и правилно е изговорена думата, когато между езика и сърцето има известна връзка. Ако изговориш думата *любов*, а в сърцето ти я няма, това значи, че кофата ти е празна, това значи, да свириш без такт и диригент. Някой свири без диригент по-добре от онзи, който има диригент. Музиката трябва да изпъква, а не диригентът. Кое то излиза от човека, то повдига музиканта.

Ще кажете, че и без диригент може. Не, диригентът е намясто, но и музикантите трябва да са на мястото си. Какво ще прави той, ако няма музиканти? Или какво ще правят музикантите, ако няма кой да ги обедини? Какво

ще каже публиката, ако на сцената излезе диригент без музиканти? Той ще се движи на една и на друга страна, ще прави хармонични движения, но публиката ще протестира – тя иска да чуе музика. Музиката създаде диригента. Като знаете това, стремете се първо да събудите музикалния талант или гений в себе си; музикантите и диригентът ще дойдат после.

Мнозина казват: „За да бъде здрав, човек трябва да яде“. Така мислят невежите. И животните ядат и знаят как да ядат, но може ли да кажеш, че всички животни са здрави? Искаш да станеш светия. Каква е целта ти? Като станеш светия, можеш ли да освободиш хората от техните страдания? – „Това е невъзможно.“ Щом е невъзможно, защо се стремиш към невъзможното? Ти си ученик и си длъжен да изпълниш това, което учителят изисква – това е в реда на нещата, това изисква Разумната природа.

Какво се разбира под *природа*? Ще кажеш, че природата означава вътрешен нагон към нещо. Хиляди години да мислиш така, няма да придобиеш Истината. Пътят на Истината е строго определен. Докато не влезеш в него, не можеш да бъдеш свободен. В това отношение и животните не са свободни. Как ще зададеш известен въпрос, ако той не ти е ясен вътрешно? Вие се нуждаете само от една клечка кибрит. Ще драсна клечката и ще запаля свещта ви, а после? Трябва да пазите свещта си да не изгасне. За да не я изгасите, давам ви фенер, но вие се спъвате, счупвате фенера и свещта ви изгасва. Кой е виновен за това? Будност се иска от вас – пазете фенера си да не го счупите, пазете свещта си да не изгасне; само така ще познаете силата си. Ако не си опитал своята сила, никога не можеш да опиташ моята – това е закон. Който не прилага закона правилно, той е осъден на смърт. Кой е дал право на войника да си служи с нож? Той изважда ножа си и пробжда неприятеля. Това Бог не позволява, но човек сам си позволява тъкмо онова, което не му е позволено. Така хората взаимно се унищожават. Как може след това да се говори за изпълняване на Божията Воля? Езикът е вашият нож, който ви дава право да бодете с него?

Сега аз бих ви говорил много, но трябва да бъдете свободни, без задължения. – „Докога ще имаме задължения?“ Докато изправите своите грешки. Ако някой ви каже, че трябва да изправите живота си, ще се разсърдите. Какво искате, да ви защитават ли? Аз не искам никой да ме защитава – защо? Защото говоря Истината. Докато говоря Истината и я защитавам, тя ще бъде на моя страна.

Аз виждам, че тук нещата не стават както трябва. Зная как трябва да станат, но ако днес ви кажа, ще приличам на онзи, който ви приема у дома си с условие да не ходите по нужда. В отговор на това условие ще кажеш: „Не мога да остана в твоя дом, не мога да изгълня това, което искаш от мен“. Питам: искал ли съм от вас нещо невъзможно? Вие питате как да живеете добре. Тогава аз отговарям: любите Бога!

Помнете: всичко, което носи раздор, страдания и смърт, не е от Бога. Ти си причината за всички престъпления в света. Като казвам *ти*, не разбирам именно теб, а онзи първия, стария човек, който живее в теб. Отиваш в 8 часа в една гостилница и искаш да ядеш. Гостилничарят казва: „Моето ядене не е скотвено, ще бъде готово за 12 часа“. Отговорен ли е гостилничарят, че яденето му не е готово? Идвате в моята градина и желаете да ви услужа с плодове, но всичко е раздадено още от вечерта. По отношение на Школата мнозина са казвали: „Съжаляваме, че изгубихме тук толкова време“. Питам: целият ваш живот не е ли една загуба? Покажете ми един човек, който да е спечелил в света, който да има завършен резултат, да има печалба. Покажете ми един човек, който да не е загубил нещо. Богатият изгубва богатството си, ученият изгубва учението си, силният – силата си, царят – положението си. Къде е печалбата? И вие нищо не печелите. Има неща, които можете да спечелите и без да сте тук, даже има неща, които, ако не бяхте в Школата, по-лесно щяхте да получите. Но има нещо, което в Школата се урежда по-добре, отколкото вън. Например някоя сестра, ако имаше шанс да се ожени за някой богат момък, тук, в Школата, е изгубила шанса. Тук ще се ожени за един брат като нея,

който ще казва, че има Бог, че Бог е помислил за всичко, и тя ще гладува с него. Кое е важното сега? За онзи, който е в тъмнина, важна е светлината. Той е попаднал в гората в тъмна нощ, отникъде няма светлина. Една клечка кибрит спасява положението. За жадния важна е водата, за гладния – хлябът.

Питате: „Кой е най-важният въпрос?“. Всичко, което става в света, е важно, но кое е най-важно в дадения момент? С две думи мога да направя нещата важни. Идвате при мен със свещ в ръката си – кое е важно за вас сега? Свещта ви трябва да гори. Изваждам една клечка кибрит от джоба си, драсвам я и запалвам свещта. *Драсвам и паля* – ето двете важни думи. Ако само държите незапалена свещ в ръката си, все едно разсъждавате, без да дойдете до някакво заключение; това е гимнастика за ума. Като развивате темите си, някой пише: „Който иска да влезе в пътя на ученика, трябва да има висок идеал или трябва да изучава вътрешните ограничения“. Това е за учените, и аз нищо не разбирам от тази тема. Казваш: „Изгубих радостта си, изгубих любовта си“ – това е разбрано нещо. Имал си приятел, когото си обичал – бил си радостен; изгубиш приятеля си – губиш и радостта си. Имаш майка, която обичаш; щом изгубиш майка си, губиш и любовта си. Има неща, които никога не се губят. Губи се само временното и преходното, вечното – никога.

Как ще познаеш, кои неща са временни и кои – вечни? – „Кой ще ни научи да ги различаваме?“ Вашият Учител. До осемгодишна възраст детето е при майка си, след това отива на училище като ученик в първи клас. Не се обиждайте, но и за вас казвам: вие още сте у дома си, при своята майка, не сте дошли при мен – в училището. Нито един от вас не е дохождал при мен. Аз искам вие да растете. Няма по-красив процес в живота от растежа. Има смисъл да растеш, но да не се притесняваш. – „Кога ще порасна?“ Това не е твоя работа. Ще вложиш всичкото си търпение и ще чакаш. – „Как ще развивам търпението си?“ Ще се упорядняваш: кашляш – ще се въздържащ, няма да кашляш; искаш да плюеш на земята – ще се въздържащ; говориш,

правиш различни движения – ще се въздържиш. (Една птичка влезе в салона.) Какво иска да каже тази птичка? Тя ни обръща внимание на специалните условия, при които живее. Казва: „Живея при особени социални условия: всички ме гонят, зима е вън, няма къде да се скрия. Може ли да ме приемете при вас?“. Никой от вас не е в състояние да ѝ послужи, но и тя няма доверие в никого. Ако я хванете, ще я сложите в клетка и ще ограничите свободата ѝ. Аз тълкувам състоянието на тази птичка. Кое всъщност я е подтикнало да влезе в салона, между нас, не се знае. Сега и вие много неща знаете, но и много не знаете.

Светът е създаден от Някого, Когото и вие не знаете. Този – Незнайния, Неизвестния, хората наричат Бог или Жива разумна природа. Кое е истинското Му име – не знаем, но въпреки това чувстваме Неговата Мисъл, Неговата Сила и Неговата Воля. Той не е създал света за нас, друга, по-велика цел Го е заставила да го създаде. Ние участваме в света като условие да се прояви Бог. Можеш да бъдеш философ, проповедник, цар, но не можеш да заповядаш на Слънцето да изгрява и залязва. И да има цар, и да няма, ветровете пак ще духат, Слънцето пак ще изгрява и залязва. Както и да ви говоря, нещата няма да стават според моето говорене. Аз говоря за Любовта и вие говорите за Любовта, но има голяма разлика между моите и вашите думи. Аз говоря за човека и вие говорите за човека, но се различаваме по това, което говорим. Аз се произнасям за човека не когато е между хората, но когато е сам, когато разговаря с Бога в себе си; казвам: този човек е чист, неговите подбуди са чисти и искрени.

Външно човек живее по един начин, а вътрешно – по друг. Важно е какъв е вътрешно. Всеки може да каже, че трябва да живее добре; важно е да живее добре, без да говори за своя живот. Учен съм, драсвам клечица кибрит, но тя не се запалва. Прост си, драсваш клечица, но и тя не се запалва. Знаем как се пали клечицата, но не можем да я запалим. Друг е въпросът, ако и ученият, и простият могат да я запалят – те знаят какво значи добър живот и могат да живеят добре. Носиш на гърба си товар, тежък

50 кг. Понеже не можеш да го носиш, страдаш. Учен човек си – не знаеш как да си помогнеш. Дай половината на бедния, той да го носи; щом се освободиш от товара си, виждаш, че и с по-малко може да се живее. Следователно човек страда, докато разбере, че трябва да даде нещо от себе си.

Сега, като ви наблюдавам, виждам, че някой се чувства самотен, неразбран. Той иска да се прояви, но вижда, че никой не го разбира. И той не разбира хората, но си мисли, че ги разбира. И апостол Петър беше готов да защитава Христа – извади ножа си и отрязва ухото на римския войник. Христос му каза: „Скрий ножа си в ножницата“. Петър не мислеше, че с един нож работа не става. Онези, които са против Христа, имат много ножове. Докато Петър беше готов да се жертва за Христа, след малко се отрече от Него; като си спомни думите, които Христос му беше казал, разкая се, излезе вън и горко плака. Христос го погледна и в погледа Му се четеше всичко, което щеше да преживее. След смъртта на Христа Петър бе готов и на най-големи страдания.

И тъй, драмата, която преживява човешката душа, е драмата на света. Всеки страда, че не го разбират, но и той не разбира другите. Вярно е, че хората не се разбират, това може да се докаже с много примери. Мнозина се питат защо съм дошъл на Земята. Дошъл съм за нещо и знаей защо съм дошъл. И вие сте дошли за нещо, но не знаете за какво именно. За удобства не съм дошъл, за ядене и пиене не съм дошъл. Аз съм диригент – на кого? На себе си. Всеки може да бъде такъв диригент: като мисля, умът ми е диригент; като чувствам, сърцето ми е диригент. Но това не е важно. Имам импулс към нещо, но и това не е важно. Зад всеки импулс се крие Разумността, Изворът на живота, Великото начало. Който се е домогнал до Великото начало, той е разбрал единството си с Битието.

Днес всеки човек е погълнат, всеки си има желания, но те още не осмислят неговия живот. Извън желанията му има нещо по-велико, което той трябва да схване. Всички желания са спънки към великото и непостижимото. То

е онова, което не може да се хване, не може и да се опетни. Непостижимото е идеал на човешката душа. Колкото и да се говори за него, мъчно може да се разбере.

Един проповедник държал своята проповед пред слушателите си. Повечето, макар че слушали внимателно, не могли да разберат проповедта му. Един млад господин, като слушал проповедта, спрял вниманието си на една млада красива жена. Той я погледнал няколко пъти и тя, доволна от това, приближила до него и започнала да му говори неща, които нямали нищо общо с проповедта. Това заинтересувало младия господин и той започнал да се вслушва в думите ѝ. Като се върнал у дома си, спомнил си разговора с младата жена и се развеселил. Казвал си: „Чудно нещо – цялата проповед чух, но не се развеселих; значи не съм разбрал говореното. Само няколко думи ми каза красивата жена и станах радостен и весел – защо?“. Тя му е дала нещо от себе си. Проповедникът говори за непостижимото, а тя – за постижимото. Пазете се от красивите жени! Като си при огъня, може да се запалиш. Това е едната страна на огъня, но може да си свариш вода и да си сготвиш – това е другата му страна.

Често се казва на хората да не правят зло. Понякога аз си позволявам да направя едно малко зло – защо? Защото малкото зло може да причини голямо добро. Значи заради голямото добро ще направя малко зло. Ако не направя малкото зло, няма да дойде голямото добро; щом направя злото, ще дойде доброто. Сега и на вас казвам: ако зад малкото зло се крие голямото добро, направете го; ако зад малкото добро се крие голямото зло, не го правете. Понякога хората се отказват от малкото зло, но изгубват голямото добро и обратно – направят малкото добро, а след него и голямото зло; така те объркват нещата. Има две страни на живота: при едната страна малкото добро върви с голямото добро, а при другата малкото зло върви с голямото зло. В сегашния живот тези неща се кръстосват.

Сега ще ви задам въпроса: от колко години слушате беседите? Различно – едни са слушали повече години, а други – по-малко. Говорил съм ви, но не само аз, и други

са ви говорили. Зная, че това, което аз съм ви говорил, няма да се върне, без да даде своя плод. Някои слушат, придобиват нещо, отиват в света и повече не се връщат; те приличат на десетте души, които Христос излекува, но от тях само един се върна и отдаде хвала на Господа. Сегашните хора приличат на деветимата, които Христос излекува, но не се върнаха да благодарят; те казват: „Ще си поживеем малко“ – и си поживяват. Не искам да ви морализирам, но казвам, че няма по-благородно нещо от благодарността.

Ако Любовта, която изключва съмнението и подозрението, не е фактор в живота ви, нищо не разбирате. Защо трябва да подозирате момъка, че дружи с една мома? Защо трябва да подозирате и момата? Не подозирайте това, което Бог е допуснал. Не мислете, че ще избегнете онова, което ще стане. Красивата мома и младият момък не могат да избегнат противоречията. Един ден момата ще изгуби своята красота, а момъкът – своята сила; какво по-голямо противоречие от това? Защо разчиташ на това, което се губи? Взел си сто лева, които след време трябва да върнеш. Трябва ли да съжбяваш за тях? Друг е въпросът, ако някой ти даде известна сума без срок, без лихва и изведнъж ги поиска. Може и да не иска парите или да ти даде свобода – когато разполагаш, тогава да ги върнеш; това значи благородство, това е моралът, който ние поддържаме.

Казвате: „Добре говориш“. Не само аз говоря добре, хиляди Разумни същества говорят като мен. Следователно спасението на човека не зависи от нас, но от Цялото. Слънцето изгрява навреме – това е резултат на нещо; зад този резултат се крие Разумна сила, която работи. Зад всичко в света – чисто и нечисто, праведно и неправедно, се крие нещо разумно. Всеки се стреми към нещо добро. И като грешиш, в основата на греха се крие желание за добро. Колко хора изби Католическата църква от ревност към Христа, колко хора изби властта за благото на своя народ! Неразбирането на законите създава противоречията.

Преди години при мен дойде един човек, за да иска пари назаем. Обеща, че скоро ще ги върне. Като му дадох парите, каза: „Ще ме извините, ако се случи нещо и не мога да удържа обещанието си. Не зная какво ще мислите за мен тогава“. Аз имам вече мнение за теб и в двата случая: ако върнеш парите навреме, ще мисля, че си човек, който изпълнява обещанието си; ако не ги върнеш навреме, ще мисля, че си човек, който не изпълнява обещанието си. По-добре мисли, че нищо не съм ти дал; забрави какво си взел и не мисли, че трябва да връщаш парите! За мен е важно да употребиш тези пари намясто и да спечелиш нещо; тогава може да ги върнеш, може и да не ги върнеш, аз обаче ще мисля, че си човек, който може да работи. Ще кажеш, че Бог те е изпратил да искаш пари от мен, а аз ще кажа, че не те е изпратил – според мен дяволът те е изпратил да ме изкушаваш. Вземи парите и си върви! Считай, че нищо не съм ти дал. За мен парите са товар, от който трябва да се освободя. Като дойдеш втори път да искаш пари, ако имам, пак ще ти дам. Не мисли, че имам пари, и сега ти дадох последните. За мен е безразлично аз ли ще държа парите в джоба, или ти – един от двамата трябва да се радва. Той се бори да не си съставя лошо мнение за него. Аз си помислих: нямам лошо мнение за теб; втори път, ако искаш, ще ти дам двойно повече. Той се зарадва и въздъхна свободно. Така се освободи от дявола, който го измъчваше.

Под *дявол* разбирам същество, което мисли само за себе си, което има предвид само своите права. Никой няма право да изисква от човека повече от това, което може да му даде. Отдавайте си взаимна почит един на друг, зачитайте правата на всеки човек – това изисква хармонията в живота. Влезте в което и да е общество и ще видите, че всички хора си приличат. Колкото са по-издигнати, толкова повече се различават. Те си отдават абсолютно доверие един на друг. Приятно е да се ползваш с доверието на твоя ближен. И в практическия живот е необходимо доверие между хората. И доверието е на степени: имам доверие в един човек да носи 50 килограма от богатството ми на гърба си; дойде ли до 100, нямам вече доверие. От-

носително доверие имам в даден човек и това е достатъчно. Не очаквам абсолютно доверие от човека.

И тъй, работете с малките величини. Няма същество в света по-вярно, по-постоянно, по-устойчиво от Бога – това виждаме в малките работи. Ако искаш от Бога милиони, няма да ти даде; поискаш ли нещо малко, веднага ще ти го даде. Ако искаш парче хляб или чаша вода, веднага ще ти даде. Следователно, ако искаш да познаеш Бога, ще Го познаеш в малкото, в страданията и мъчнотиите. Болен си, лекарите намират, че болестта ти е неизлечима. Обърнеш ли се към Бога с молба да ти помогне, след 24 часа състоянието ти ще се подобри. Гони те неприятел – помоли се на Бога и Той ще те избави.

Разбойници хващат някого, завеждат го в гората с намерение да го оберат и убият. Той се моли на Бога да го спаси и след малко главатарят на разбойниците го хваща, завежда го навътре в гората и му казва: „Бягай скоро, ние се заблудихме, друг търсехме“ – значи молбата му е чута от Бога. Казваш: „Това е приказка от *1001 нощи*“¹⁰. Не, има Един в света, Който всякога помага. Ако всички хора се обърнат към Него, светът ще се оправи, ала хората не търсят този път; те искат да изправят света по свой начин и затова се натъкват на нещастия и страдания. Казвам: обърнете се към Бога и вижте какъв резултат ще имате. Каквато опитност имате, не я разказвайте – ако преждевременно разказвате опитностите си, ще ги изгубите. Да се хвалиш със своите постижения е тщеславие. Ако съм учен, ще докажа това с работата си, а не с думи. Трябва ли да продавам знанието си? Ще кажа, че лекциите ми струват скъпо, но истинското знание не се продава.

Природата обича трудолюбивите хора, затова и аз казвам: люби Бога и постоянно работи! Природата представява общество от Разумни същества. Обещаеш ли пред тях нещо, трябва да го изпълниш. Ако удържиш обещанието си, те са готови да ти съдействат в доброто. Те ще ти разкриват постоянно тайните на живота. Разумните същества са носители на Божествените идеи и държат за тяхното прилагане.

Дръжте в ума си чисти и светли мисли, стойте далеч от лошите мисли и желания. Те не само че оставят отпечатък на човешкото лице, но привличат лошото към себе си. Лошите мисли се крият дълбоко в човешкото естество, затова ги наричам тайни мисли и желания. Дойде при мен един човек, искаше да се покаже набожен, смирен. Аз реших да го опитам, но той каза:

– Не искам от теб ум.

Той беше много строг, взискателен, но Господ не го осъди, затова аз си казах: по-добре аз да те съдя, отколкото Бог. Ако не се подчиняваш на Бога, ти сам подписваш своята присъда.

– Кажй ми сега, защо си дошъл? Ти си объркал материалните си работи и не можеш да ги оправиш. Искаш аз да ти кажа как да ги оправиш. Според мен твоята работа е непоправима, навреме трябваше да мислиш. Парите ти са изгубени, никого не съди!

Докато казваше, че не иска от мен ум, сега е готов да ме слуша, но и аз не давам моя ум в услуга на другите. Каквото излезе от ума ми, давам го, но ума си на никого не давам. Не искам да се ровя и в ума на другите, това е престъпление. Не искам да се занимавам и с човешкото сърце. Каквото излезе от сърцето ми, аз го давам. Никога не чопля нито своето сърце, нито сърцето на другите.

Казано е в Писанието: „Сине Мой, дай Ми сърцето си!“. Това са нови мисли и разсъждения, старото е в личността. Освободете се от личния елемент, сложете личността на нейното място – това е правило. Защо ще защитаваш личността? Върхът няма защо да се защитава, сам по себе си той е високо място. Ако си на най-ниския връх, няма защо да се препоръчваш. Често във високия връх се явява желание да се наведе малко към долината – той казва: „Нека и аз да дам нещо от себе си на долината, нека проявя своята щедрост“. Ако си на високия връх, бъди щедър; ако си в долината, бъди доволен от всичко, което ти се изпраща.

Днес аз проповядвам на всички богати хора. По-богати от вас не съм виждал. В бъдеще ще проповядвам само на бедни. Понеже сте богати, намерете си такива учители,

каквито искате. Под *богат* разбирам човек с голямо само-уважение, тщеславие, подозрение, съмнение, безверие.

При Христа дойде един богат млад момък и го запита: „Какво да сторя, за да придобия живот вечен?“. Христос му отговори: „Иди, продай имането си и ела да Ме последваш“. Понеже беше богат, горд, с високо мнение за себе си, че знае Закона, той не се яви втори път при Христа.

Да се отречеш от богатството си означава да се откажеш от тщеславието, гордостта – от всичко отрицателно. Като дойде смъртта, човек не се ли отказва от себе си? Тя задига тялото му и един ден от него остават сухи кости. Богатство, знание, сила, уважение – всичко изчезва. От човека ще остане само смирението. По-добре да се отречеш, преди да е дошла смъртта. Откажете се от стария живот; не направите ли това доброволно, ще дойде другият порядък и всичко, което имате сега, ще ви се вземе.

Иде вече нов порядък в света.

Тайна молитва.

7. лекция, 2 ноември 1932 г., София, Изгрев

БОЖЕСТВЕННОТО ДЪРВО

Размишление.

Тема за следващия път: *Какво се постига чрез личната опитност.*

Ще прочета глава 3 от Първо послание на Йоан.

В Писанието има тънки работи, които трябва да се различават така, както музикантът с ухото си различава тоновете. Когато един оркестър свири, диригентът, който има развито ухо, веднага схваща кой музикант греши и къде е грешката му. Ако слуша обикновен музикант, колкото и грешки да се направят, ще схване известен дисонанс, но няма да разбере кой греши и къде; много естествено – ухото му не е чувствително. В това отношение вие сте диригенти на общите грешки – схващате, че някъде се греши, но кой именно греши и каква грешка прави – не знаете. Казваш: „Еди-кой си не свири правилно“. Не свири правилно, но къде е грешката му – не знаеш. Това се отнася до всички хора – всеки човек куца някъде, но къде и защо куца – не знаете. Понякога причината за грешките е в него, а понякога – вън от него; значи има външни грешки, има и вътрешни. – „Човек не трябва да греши.“ Това е друг въпрос. За да не греши, трябва да се махнат вътрешните недъзи в него – това е обект на самия живот. Наистина, опасно е, ако грешките се повтарят често. Това се отнася и до науката. Ето защо, като работи върху себе си, за да се освободи от недъзите си, човек трябва да работи и за създаване на добри навици, които след време ще станат в него втора природа.

Какво виждаме в човешкия живот? Младата мома, докато иска да се харесва на момците, винаги се облича добре, с китка на главата е, всякога е засмяна и весела. Желанието да увлече някой момък е подбудителната причина за това. Щом постигне целта си, тя престава да се облича хубаво, хвърля китката и казва: „Сега мога да се

обличам както и да е“ – значи желанието на момата да се облича добре не е станало втора природа в нея. Тя казва:

– Едно време се обличах добре, носех китка на главата си, но сега не правя това.

– Защо?

– Постигнах целта си.

За някои да се кичиш, да се обличаш добре е срамно. Някои моми разбират закона, знаят, че цветята придават известна красота, и се кичат. Казвам: всичко, което човек прави естествено, е красиво. Същото е и в морално отношение – някой живее морално, говори за морал до известно време, а щом постигне целта си, напуска моралния живот и казва: „Човек трябва да бъде свободен да си поживее както разбира“. Закон ли е всяка мома да се кичи? Не е закон, това е мода. Следователно да се казва, че трябва да си живее добре, и това не е закон. Трябва да се знае в какво се заключава добрият живот, при това естествено ли се изиявява този живот, или по мода. – „Да се обичаме!“ В какво се заключава обичта?

Често хората си служат в живота с такива методи, с каквито някога са си служили турските лекари хирурзи – първо те намазвали болното място с масло. Само с масло не се лекуват рани, нещо съществено е нужно за тях. С мазане само работа не се върши. Природата е имала предвид, че хората ще боледуват, затова е създала билките. Всяко лекарство има за цел да извади отровните вещества от организма или поне да ги неутрализира.

Много болести съществуват в човешкия живот, но не само физически – има умствени, душевни, сърдечни болести. Една умствена болест минава през няколко състояния, докато се яви в тялото; щом се локализира някъде в тялото, тя вече може да се лекува. Същото се отнася и за човешките слабости и недъзи – и те трябва да се изправят. Например обичаш да отлагаш. Дойде ти една добра идея, но казваш: „Не е време сега да я реализирам, ще отложам за по-нататък“. Отлагаш ден, два, година, две и когато решиш да я реализираш, нямаш вече условия. Добрите условия са изгубени, не се връщат вече. Щом видиш загубата,

тогава се стряскаш и си взимаш поука от своя недостатък. Има нещо в човека, което го кара да отлага. Сам той ли е причина? Кога отлага човек? Виждаш на пътя си един лек предмет – лист, камъче – вдигнеш го. Виждаш един тежък предмет – голям камък или дърво, опитваш да го вдигнеш – не можеш. Камъкът ти пречатства, но казваш: „Трябва да намеря лост, да го махна от пътя си, но къде ще търся лост? Кой ще си губи времето? Ще го отмина, дано друг се наеме да го вдигне“. Днес отложиш нещо, утре – друго, докато един ден си създадеш навик да отлагаш нещата. За да се освободиш от този навик, трябва да намериш лост, с който да вдигнеш камъка. Недъзите на хората приличат на дяволски нокът – колкото и да го дърпаш, не мърда, здраво се държи за месото. За да се махне, трябва да употребиш някакво силно лекарство, да го изкорениш. Докато корените му стоят, той все ще расте.

И тъй, грешките на човека се дължат на някои аномални състояния, в които той изпада. Усилия са нужни, за да се справи с тях. Човек трябва да изучава своето естество, да изучава законите, които го управляват. Понякога мислиш, че си добър, а понякога – че си лош. Добре е, че мислиш така. *Лош* и *добър* – това са относителни понятия. Като се сравняваш с другите, казваш, че си лош или добър. Сравняваш се с някого и казваш, че не си толкова красив, богат, силен или учен като него – и това са относителни неща. Не е достатъчно само да кажеш, че си добър. Трябва да се знае мярката колко добър да бъде човек, при това истинската доброта трябва да радва самия човек – ако не го радва, тази доброта не отговаря на нормата, която Природата е определила.

Сега, като говоря за доброто в човека, нямам предвид неговия егоизъм. Човешкият егоизъм е резултат на натрупване – щом взимаш от едно благо повече, отколкото трябва, вече влизаш в областта на егоизма. Казваш: „Искам да ме обичат всички хора“. Готов ли си да отговориш на тяхната Любов? Представи си, че те обичат двеста хиляди души и по обичай, като те срещнат, искат да ти целуват ръка. Изредят се 100-200 души – това се понася, но

как ще се справиш с тези двеста хиляди? Всеки иска да ти целуне ръка, не можеш да откажеш на никого. Знаеш ли какво ще стане с теб? Някой писател или поет иска да се прослави, да го почитат хората, да го държат в ума си. Знаеш ли какво нещо е да те държат в ума си стотици хиляди хора? Светия да те държи в ума си има смисъл, но обикновени хора да те държат в ума си – това значи да се изложиш на голяма опасност. – „Тогава никой да не мисли за нас.“ Това е още по-лошо. Всички хора да мислят за теб е лошо; никой да не мисли за теб е още по-лошо. Но при всички случаи има един, който всякога мисли за теб – кой е той? Ти самият. Въпреки това всички казват: „Трябва да се обичаме!“. По кой начин да се обичаме? Всеки трябва да знае. Ще обичаш така, както искаш да бъдеш обичан. В материалния свят ще обичаш по материален начин, в Духовния – по духовен. Имаш нужда от пари – ще отидеш при своя приятел и ще го помолиш да ти услужи; това е външна страна на Любовта. Когато обичаш някого, ще носиш в ума си мисълта никога да не злоупотребяваш с добрината на този човек. Той не трябва да откаже на молбата ти, но и ти никога не трябва да злоупотребяваш с него. Щом спазвате тези правила, Любовта ви ще издържи на всички изпитания. Значи единият ще услужва, а другият ще внимава да не злоупотребява с Любовта на приятеля си; така ще си сменят ролите.

Преди години при мен дойде един болен, да иска съвет как да се лекува. За да му помогна, аз търся причината на болестта, защото щом я знам, болестта се лекува лесно. Обаче не можах веднага да намеря причината на неговото заболяване. Един ден той дойде на Изгрева, разхождаше се на чист въздух; беше на стотина метра от мен, разговаряше с някого. От разговора им чух само една дума, но тя хвърли светлина в моя ум – разбрах, че причината за болестта му се дължи на аномалия в чувствата му – неиздръжливост. Извиках го и му казах: „Ти трябва да регулираш чувствата си“. Дадох му съвет как да си помогне. Казах му: „Ако приложиш тоя съвет, най-много след една година в чувствата ти ще стане преврат и ти ще бъдеш здрав“.

Ако кажеш на някого да диша чист въздух и той изпълни съвета, в скоро време ще бъде здрав. Ако му кажеш да пие чиста вода, без никакви примеси, здравето му ще се подобри. Вода, която съдържа органични примеси, се отразява вредно върху организма. Дестилираната вода подобрява здравословното състояние на човека. Днес човек трябва да пие най-малко литър или литър и половина вода. Някой мисли, че една чаша вода дневно е достатъчно – това е извънредно малко. Пий всякога чиста вода, без никакви примеси.

И тъй, както има примеси в материалния свят, така има и в психическия – в мислите и в чувствата на човека. Чуваш да се говорят лоши работи за някого и без да искаш, достига до ушите ти. Това е кал, която не трябва да допускаш в себе си. Виждаш, че някъде е станало убийство; не се интересувай как е станало – и това е кал. Не допускайте никаква кал в съзнанието си. Може да се интересува от тези неща само онзи, който отива да помага; щом не можеш да помогнеш, няма защо да проявяваш любопитство. Отиваш от любопитство да разбереш как е станало убийството и след това ще разказваш на хората – какво печелиш от това? Не само че нищо не печелиш, но товариш съзнанието си с ненужни образи, които ден и нощ те смущават. Освобождавайте ума си от всички ония впечатления, които не можете да асимилирате. И в Школата често се чува да говорят едни за други лоши неща. Казват: „В нашето общество хората не живеят добре“. Това е много смело казано. Двама или трима могат да не живеят добре, но всички? – „Не, останалите живеят добре.“ Защо се говори лошо за всички? Защото не получили това, което очаквали. Ако имаш нещо против двама или трима души, ще говориш за тях, но в никакъв случай няма да говориш общо за всички. Ако двама-трима души не се обичат, това не показва, че всички хора в обществото не се обичат.

Казано е в Писанието: „Целият свят лежи в ръцете на лукавия“ – това е общо твърдение. Нима добрите хора и светиите също са в ръцете на лукавия? Има нещо от света,

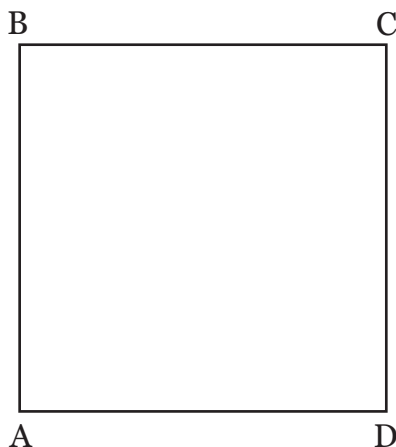
което лежи в лукавия, но не целият свят. Ако си невнимателен, лесно можеш да се поддадеш на различни болести. Например лежиш изпотен под сянка или на камениста почва – много естествено, че ще се простудиш; ако беше внимателен, можеше да избегнеш това.

Ученикът трябва да има будно съзнание! Понеже се движи между Разумни същества, той трябва да бъде внимателен, да не внася дисхармония в техния живот. Тези Същества могат да бъдат видими, могат да бъдат и невидими; и в единия, и в другия случай ученикът трябва да пази хармонията между тях. Една груба дума се отразява зле на техния слух. Казваме, че диригентите имат тънък слух, но техният слух е нищо пред този на Възвишените същества – на каквото и разстояние да си от тях, те веднага схващат грешката и я изправят. Отношението на диригента към музикантите зависи от самите тях. Кой не е чувал строгия глас на диригента в себе си? Той говори на човека отвътре и му казва: „Не живееш добре“. Щом чуеш този глас, ти започваш да страдаш. Понякога в теб се явява желание да скриеш грешката си, никой да не я знае, но след това втори диригент ти нашепва: „Не постъпваш добре“. Трети диригент ти казва: „Тонът ти не е правилен“. Кажеш една дума не намясто, четвърти диригент ти казва: „Лоша е тази дума“. – „Коя дума да кажа?“ Това е твоя работа. Има много речници, избери си. Диригентът само посочва грешката, а как ще я изправиш – това е твоя работа. Има правила, които трябва да знаеш. Те ще ти покажат как да постъпваш и какво да говориш.

Ученикът или музикантът трябва да знае как да взема правилно тоновете. Дадени са правила за това, няма защо да се обясняват. Има инструменти, на които местата на тоновете са определени точно, но има инструменти, на които не са определени, музикантът сам трябва да ги намира – там се иска тънко ухо. Това се отнася и до човешкото съзнание – човек трябва да знае на кое място в съзнанието да бутне, за да произведе нужния тон. Понякога вземаш един тон вместо друг – това показва, че съзнанието е инструмент с много клавиши. Можете ли да си предста-

вите инструмент с 250 хиляди клавиша? Ако ви поставят пред такъв инструмент, ще се объркате, не е лесно да се справите с него. Пианото например има само осем октави. Да изучаваш един инструмент значи да изучаваш себе си. Не е лесно да изучаваш себе си.

Като се изучава, човек прави много грешки. Някои се дължат на чувствата страх, самоуважение, честолюбие, користолюбие и др. Някои грешки произтичат от четирите ъгъла на квадрата. Какво нещо е квадратът? Отвлечена област. Човек трябва да знае на коя част от мозъка съответстват четирите ъгъла на квадрата $ABCD$ (фиг. 1). Ако се каже, че ъгълът A отговаря на известна грешка, това е общо казано; трябва да се знае точно мястото на квадрата в човешкия мозък, както и в неговия живот.

Фиг. 1

Казват, че грешките на хората се дължат на недоимък в техния живот. Не, те се дължат на голямо изобилие. Само активният, енергичният може да греша. Като е недоволен от някого, той ще го набие. Може ли болният и слабият да се бие? Честолюбивият и гордият човек също грешат. Който не е честолюбив, и да го обидят, казва: „Не обръщам внимание на обидата“. Не е въпрос дали обръщаш внимание на това или на онова; важно е доколко си често-

любив и горд. Като влезеш в морето, трябва да гледаш водата да не достига по-високо от брадата ти; щом наближи до устата, бягай навън! Следователно честолюбието на човека може да дойде до кръста, до раменете, най-много до брадата му; започне ли да се изкачва до устата, той трябва да пъпли назад, за да излезе на брега, защото продължава ли да върви напред, животът му е в опасност.

Представи си, че някой ти каже една обидна дума. Какво трябва да направиш? Да мълчиш. Речеш ли да отговориш нещо, и той ще ти отговори. Ще му кажеш, че е простак; той ще ти каже, че ти си дивак. Ще му кажеш, че е невъзпитан; той ще ти каже, че ти си по-невъзпитан. Ще му кажеш паток; той ще те нарече говедо. Какво пещелите? Това е зоология, нищо повече. Ще срещнеш след това някого и ще започнеш да разказваш, че те нарекли говедо, вол, паток. Не е лошо, че са те нарекли вол, важно е дали имаш търпението на вола. Ако нямаш търпение, какъв вол си?

Интересно е да наблюдаваш как се карат двама души. Единият казва: „Ти си вол. Глава имаш, но не мислиш; рога имаш, не знаеш как да си служиш с тях. Не те е срам!“ . Това е педагогическо каране. Аз правя превод: нямаш търпение, нямаш мисъл, не знаеш как да прилагаш законите. Кажат ли на някого, че е паток, това значи, че мисълта му е плитка, той не разбира законите на Природата. Наистина, патката минава за глупаво животно, тя знае само да плава. Само с плаване работа не става. Патката се движи самодоволно, като аристократ, мисли, че много знае. Тя често си маже перата. Ако прави това, когато е на сушата, ще бъде добре, но на сушата не я бива, всичките грешки прави на сушата. Влезе ли във водата, по-голям майстор от нея няма – там е нейната сила.

Ще приведа един случай от живота на патока. Това стана във Варненско. Един ден вървя по улицата и виждам група деца, пред която стои един паток, който не мърда, сякаш му преподават урок. Децата се смеят. Чудя се как са дисциплинирали патока, че стои толкова мирно. Като наближавам, виждам нещо особено – патокът стои с отворе-

на уста, а в устатата му връв с нанизани царевични зрънца. Като не знаел какво му дават децата, той нагълтал царевичната и щом дошъл до края на връвта, видял, че не може да се дръпне. Зрънцата са вече в стомаха му, връвта – в ръцете на децата, и той не знае какво да прави. Като видях това, усмихнах се, обърнах се към патока и го запитах: „Ти защо ядеш нанизана царевича?“. Той казва: „За пръв път ми се случва такова нещо“. След това попитах децата: „Защо направихте така с патока?“. – „Искаме да му дадем урок, да знае как се яде царевича“. Наистина, втори път патокът ще мисли как да яде царевича. Ако е нанизана, няма да яде; ако не е нанизана на връв, ще яде. Извадих ножчето си, внимателно прерязах връвта. Като разбра, че е свободен, патокът се обърна назад и повече не дойде. Колкото и да е глупав, втори път той няма да дойде при децата – както и да го примамват, той ще бяга далеч от тях. Едно нещо има в животните – като опитат веднъж нещо, както и да ги поставят в същото положение, втори път няма да сгрешат; те рядко повтарят една и съща грешка.

Един наш приятел разказваше какъв опит направил с охлюви. Взел около три хиляди и ги сложил на едно място, заградено с електрическа жица, по която течал ток; така свързал жицата с тока, че и при най-малкото докосване до нея токът действал. Той следял какво ще правят охлювите. Като се движели, някой от тях стигал до жицата и се докосвал до нея. Веднага токът го хващал, охлювът се свивал и отстъпвал назад. Нашият приятел слагал някакъв знак на този охлюв, за да види ще опита ли втори път да мине през жицата. Какво забелязал – много охлюви минали през жицата, опарвали се и се връщали назад, но от белязаните нито един не повторил. Значи и охлювът, за който се мисли, че не помни, че е глупав, като изпита нещо неприятно, втори път не се натъква на същото.

Казвам: има изключителни условия в живота, при които, без да иска, човек греша. Това се дължи на факта, че при известни придобивки човек се излъчва. Той се стреми да се издигне в обществото, да стане видна личност; така се развива в него тщеславието. Гордостта и тщеславието

имат различен произход: гордостта произлиза от чувството на самоуважение, а тщеславието – от чувството на общителност. Тщеславният иска да има доброто мнение на хората, а гордият не обича да говори за себе си. Като направи едно добро, тщеславният иска всички да знаят, даже вестниците да пишат за това; ако даде някъде 10 000 лева, той иска всички да знаят, че е пожертвал тази сума. Ако гордият даде 10 000 лева, иска да мине незабелязано, защото да го прави достойние на хората счита за недостойно; той гледа на това с пренебрежение, сякаш не се отнася до него. Гордият не обича да се меси в работите на хората и казва: „Всеки да се занимава със себе си“. Тщеславният се меси в работите на хората, но дотолкова, доколкото това е в негова изгода. Той мисли, че без него нещата не могат да се наредят. Понякога тщеславието е необходимо, не може без него. Христос казва: „Търсете слава не от хората, но от Бога“. Грешката на тщеславния е в това, че той търси славата там, където не трябва. Следователно, ако искате да бъдете благоугодни, бъдете такива на добрите, на разумните хора. Ако имате доброто мнение на хората изобщо, като направите една малка грешка, те веднага изменят отношението си към вас. Това е неразбиране на живота. Ето защо, като страдат, те се молят на Бога и Го запитват: „Господи, не знаеш ли, че страдаме?“. Питам: ако вие бяхте на мястото на Бога, щяхте ли безразборно да помагате?

Една сестра ми разказваше своя опитност: „Молих се на Господа няколко пъти наред. Той не обърна внимание на молитвата ми, нищо не ми отговори. Започнах да се колебая и си казах: „Щом е така, безполезно е да се моли човек на Бога“.“ Казвам: тази сестра забравя, че близо до нея живее една бедна сестра, която три пъти хлопала на вратата ѝ, за да ѝ помогне за нещо, но тя не се отзовала на молбата ѝ; ето защо и Бог сега не отговаря на нейната молитва. Богатата сестра отлагала да помогне на бедната, а днес се чуди защо Бог не отговаря на молитвата ѝ. Невъзможно е да се молиш на Бога искрено и Той да не ти отговори. Отидох да попитам Господа защо не е отгово-

рил на молитвата на сестрата. – „Понеже тя три пъти не отговори на своята бедна сестра, затова и Аз не отговарям на нейната молитва.“ Наистина, молиш се един път – Господ отлага, молиш се втори път – Господ отлага, молиш се трети път – Той пак отлага. Щом ти отлагаш, и Бог отлага; щом престанеш да отлагаш, и Бог няма да отлага. Следователно, когато Бог не отговаря на молитвата ви, знайте, че и вие не сте изпълнили Неговата воля. Щом изпълните това, което сте отложили, и вашата работа ще се нареди.

Един познат ми разказваше следното: „За убежденията, които имах, ме затвориха под домашен арест, като ми казаха, че ако изляза вън от къщи, ще ме убият. Това продължи цяла година. По едно време взех да си мисля да поддържам ли убежденията си, или да се откажа. Ако държа на убежденията си и изляза от къщи, ще ме убият; ако остана още под арест, оризището ми ще пропадне. Намирам се пред дилема, не зная кое от двете положения да избира. Отвътре нещо ми казва:

– Откажи се!

– Не мога.

– Оризът ще пропадне.

– Да става каквото ще. Ако оризът не загине, аз ще загина.

В такъв случаи предпочитам оризът да отиде, а не аз. Най-после реших твърдо – да не се отказвам от убежденията си. Какво стана през лятото? След дълга суша падна проливен дъжд точно над моето оризище, напои добре ориза и същата година моето оризище даде най-добър плод. Съседите си казваха: „Чудно нещо – този човек е затворен, не може да наглежда оризището си, а то даде най-много и най-добър плод“. Онези, които искаха да ме убият, си казваха: „Праведен е този човек! Дъждът напои само неговото оризище. На нас, които минаваме за добри хора, оризищата изсъхнаха“.

Казвам: това е една от редките опитности, тя не се повтаря. Изобщо, Природата не повтаря себе си. На друг може да се случи опитност, също неповторима. Оризище-

то по същия начин не се полива. Редки опитности се дават само на оня, който устоява на своите убеждения. За да има такава опитност, той трябва да бъде изоставен от всички, да бъде сам със себе си.

Друг един познат разказваше: „Намирам се в чужд град с един лев в джоба и се чудя как да се справя. Най-после си казвам: „Ще купя на децата малко хляб, а за мен все ще намеря някъде работа“. В това време право към мен иде една просякиня и ми иска помощ. Толкова богати къщи отминала, а при мен се спира, аз да ѝ помогна. Отвътре нещо ми каза: „Ако ѝ помогнеш, и на теб ще се помогне; ако не ѝ помогнеш, и на теб няма да се помогне“. Помислих си да разваля лева, че и на мен да остане малко. Нещо ми казва: „Ако ѝ помогнеш с цяло, и на теб с цяло ще се помогне“. Изпаднах в борба, но си казах: „Ще ѝ дам целия лев. Като не върви на човека, не върви“. Жената взе лева и каза: „Бог да те благослови!“. И наистина, до вечерта работите ми се оправиха“.

Казвам: този човек си върви, но никой не подозира каква борба става в него. Той има вяра, убеждение, но се бори. Наоколо хората ядат и пият, а той мисли как ще се справи със своето положение. Убеждение трябва да има човек! На някого може да не се оправят работата до вечерта, но все пак по някакъв начин ще се оправят. Досега аз не съм намерил изключение от този закон: който е постъпил съобразно Божия закон, да не се оправят работите му. Човек трябва да има една вътрешна опитност, да разбере разумността на законите, които действат в живота.

Целта на всички изпитания е да се създаде характер в човека. Сстраданията, неволите, които изживявате, не са нищо друго, освен дисциплина, през която неизбежно минавате. Учени и прости, богати и бедни минават през тази дисциплина. Някой път ти дойде такава болест, каквато не си очаквал, лекарите не могат нищо да направят за подобрене на положението ти – лекарят дава лекарства, а болестта си върви по своя път. Ще минат няколко дни или седмици, докато болестта се излекува. Болестите оказват възпитателно въздействие върху болния; щом постигнат това, което целят, те веднага си заминават.

Какво представляват болестите? Те са кредиторите на хората. Срецаш един здрав, силен юнак, на когото дължиш нещо. Той те хваща, завързва те с едно въже и казва:

– Плати дълга си!

– Моля те, освободи ме! Ще ти платя всичко, с лихвите заедно.

– Щом платиш, ще те освободя.

Плащаш и се освобождаваш.

Такова нещо е болестта – от теб зависи да се освободиш час по-скоро от своя кредитор. Зад всяка болест се крият същества от различна степен на развитие: силни и слаби, добри и лоши. Повечето от тях са лоши, с ниска култура. Това не е научно обяснение на болестите, а за мнозина е заблуждение. Въпреки това казвам: зад всяка болест се крият същества, изостанали в своето духовно развитие. Те знаят химия, физика и когато искат да ти създадат някое нещастие, заставят те да ядеш такава храна, която организъмът ти не приема, и така именно ти заболяваш.

Един наш брат от Стара Загора отишъл на гости, където ял халва с леблебии. Той гълтал цели леблебиите, не ги дъвчел. Като се върнал у дома си, започнал да се превива от болки в корема.

– Какво ти стана, какво си ял?

– Нищо особено не съм ял, ядох малко халва с леблебии. Някой ме урочасал.

Оказа се, че той гълтал леблебиите цели. – „Помогнете ми, умирам от болки!“ Как да му се помогне? Първо трябва да му се даде рициново масло, но докато подейства то, нужни са два часа. Затова първо направихме клизма, а после – рициново масло за пречистване. Докато се успокои, той овика света. Питам го: „Втори път ще ядеш ли халва с леблебии?“. Това се отнася до физическия свят.

Този закон е верен и за Духовния свят. Ако внесеш в ума си една отрицателна мисъл, в сърцето си – отрицателно чувство, ти ще предизвикаш в себе си дисхармония. Свързваш се с хора, които не носят добро, не носят щастие. Не се свързвай с тях, те не носят щастие! Здравословно правило: пази се както от своите лоши мисли, чувства

и постъпки, така и от тези на обкръжаващите. Не се свързвай с лошите мисли, чувства и постъпки на когото и да е. Божественият свят е свят на вечна хармония. Свържеш ли се с този свят, никаква болест няма да те нападне. Ако пък те нападне една болест, няма да се страхуваш от нея, човек не умира толкова лесно. Когато дойде това време, ще ти кажат: „Пригответи се да заминеш за другия свят“. Ако това не ти се каже ясно, значи нисшите същества искат да те уморят. Тогава ще се отнесеш към Високото място и ще кажеш: „Господи, искат да ме уморят преждевременно“. От онзи свят ще изпратят Същества да те пазят, но затова ти трябва усилено да се молиш. Засега единствените помощници при болестите са лекарите, те са главната армия. Лекарите взимат своите ножици, игли, губерки, своите отровни лекарства и веднага поставят карантина – обсадно положение. Целият дом се бомбардира. Като се вдигне карантината, и нисшите същества, и болестта се вдигат. Да замине за онзи свят старият, немощният – това е в реда на нещата, но да заминат здрави, млади, енергични – не зная какво трябва да се каже за това. Вие, които вървите по този път, трябва да имате по-особени разбирания, трябва да приложите вашите знания. Болестите си имат свой произход и те са на мястото си, но понякога тия същества, които ги причиняват, не могат да се изгонят. Казва се, че някои искали да изгонят бесовете в името на Павел, на Христа, но те казвали: „Познаваме Павел и Христа познаваме, но вие кои сте?“ – и ги набили хубаво. Та някой път и вас трябва да ви набият.

Под *болести* аз разбирам всички ония изпитания, които преживяват хората. Някои изпитания мъчно се издържат и тогава казвате: „На мен ли се даде такова изпитание?“. Ти държиш сега матура и ти се дават най-мъчните задачи, защо трябва да вдигаш толкова шум? Утре на други ще се дадат същите задачи и техният ред ще дойде. Сега е твой ред и ти ще да гледаш да издържиш добре изпита си. Дали другите ще издържат изпита си – това е тяхна работа. Ако не можеш да решиш задачата си, ще искаш да ти дадат друга, по-лека, но в Духовния свят

няма лесни задачи. Професорите, които изпитват там, не са снизходителни; те са справедливи, но не са снизходителни, не правят отстъпки – могат да те скъсат десет пъти. Ще кажеш: „Ами нали сме от вашите?“. Ваши, наши няма, трябва да издържите изпита си. Който знае, той е от нашите; който не знае, не е от нашите. В този закон няма отстъпки. – „Но Бог е милостив.“ Снизхождението на Бога седи в това, че Той отлага изпита ви и казва: „Изпитайте го още един път“. Може да ви скъсат и десет, и сто пъти, и да се отложи изпита ви с право да се явите пак – в това е милостта на Господа, че отлага изпита ви до сто пъти. Който мисли, че може без изпити, той се лъже; не, ще минеш изпита по всичките правила. Нито с цветя, нито с подаръци ще можете да издържите изпита си, с нищо не се подкупват тези професори. Всички ще учите, ще работите усилено. Който има слаба памет, ще си записва всичко, което му се преподава, и същевременно ще работи за усилване на паметта.

Има начини за усилване на паметта, на ума и на моралния живот. Мнозина не живеят добре. При мен са идвали някои и са ми казвали: „Този път, в който вървим, не може да продължава така, ако не се подобри материалното ни положение“. Вярно е, че материалното положение оказва известно влияние върху живота, но при сегашните условия, ако се подобри материалното положение на един духовен човек, в едно отношение той ще получи блага, а в друго – страдания; той ще изгуби една от благородните черти на неговия характер. Например докато е беден, човек е отзивчив, състрадателен към другите; щом забогатее, става жесток. Докато е беден, той се вслушва в страданията на хората; като забогатее, не се интересува вече от никого.

Казвам: всичко в света е създадено за човека, но всяко нещо иде на своето време. Ако богатството дойде преждевременно, в човека се събужда едно аномално чувство – той мисли, че наистина трябва да бъде богат. Това богатство не носи добро за него. Ако и знанието дойде преждевременно, и то не му носи добро. Апостол Павел казва:

„Ако имах знанието на ангелите и ако говорех на всички езици, а Любов нямам, нищо не съм“. В пътя, по който сега вървите, всичко става на своето време и вместо да благодарите на Бога за това, вие роптаете. Какво лошо има в това, че си беден? Аз познавам и бедността, и богатството – минал съм през всички режими; познавам и студа, и топлината, спал съм с отворени прозорци, при течение над главата ми, и пак не съм се простудявал – по-скоро при горещина съм се простудявал, отколкото при студ. Дошъл съм до следното заключение: докато съзнанието на човека е будно, никаква болест не е в състояние да го хване, но при най-малкото прекъсване на съзнанието, при най-малкото колебание равновесието на твоя организъм се нарушава. Следователно, докато съзнанието на човека е будно, има известен имунитет към всичко отрицателно, той е заобиколен с малка магнетична обвивка, която го пази от заболяване и простуда, и тогава никакво чуждо вещество не влиза в организма – той има филтър, който го пази от нечистотите. Яви ли се най-малката пукнатина в съзнанието, веднага навлизат чуждите вещества. Ако само за момент в ума на човека влезе една лоша мисъл, след години ще се видят нейните лоши резултати. Ако през целия си живот, от младини до старини, човек не допусне в ума си нито една лоша мисъл, в сърцето си – нито едно лошо чувство, и във волята си – нито една лоша постъпка, никаква болест не може да го хване; много бацили ще минат през него, но отровата им ще се обезсили.

Сега вие минавате за вярващи, но вярата ви още не е укрепена. Вярвате ли в онзи свят над вас? Казваш: „Добър е Господ, ще промисли за мен!“. Добър е Господ, но и ти трябва да се погрижиш за себе си. Това значи изпълняване на Божията Воля: каквото правиш – ставаш, лягаш, ядеш, работиш, трябва да съзнаваш, че с това изпълняваш Волята на твоя Създател и живееш за Него. Ако ядеш сладко, пожелай на всички хора да ядат като теб; каквото и благо да имаш, пожелай го за всички хора – нека всички живеят в изобилие, да бъдат доволни от живота. Право ли е ти да даваш разпорежданията си на Господа кой какво да има

и по колко? Определено е какъв дял от благата се пада на всеки, Природата е разрешила този икономически въпрос правилно. Ако в който и момент да ядеш и не си доволен от яденето, ти внасяш дисонанс в своя живот. Казваш: „Само сух хляб ли ще ям? Само лук ли ще ям?“. Кажеш ли така, нарушил си вече хармонията на своя живот. Ти си представяш, че хлябът е сух, но всъщност той не е сух. Кой хляб наричате топъл? Според мен топъл хляб е естественият – значи пряното жито е топъл хляб. Ще вземеш сто грама жито и ще го разделиш на три части: сутрин 30 грама, на обяд 30 грама и вечер – 40 грама. След всяко ядене ще пиеш по една-две чаши гореща вода. Житото съдържа енергия, каквато печеният хляб няма, затова аз наричам житото *Божествена погача*. В Господнята молитва е казано: „Хляб наш насыщенный, дай ни го нам днес“. Това е Живият хляб, слязъл от Небето.

И тъй, като минавате от едно състояние в друго, вие се нуждаете от чистото слово, чистата мисъл, чистото чувство, чистата постъпка – това е чистата Божествена храна. Всичко, което става в света, е отражение на великия Божествен ред на нещата. За да възприемете тази идея, вие се нуждаете от смирение.

Като ви говоря така, някои искат да знаят къде съм учил, откъде зная тези неща. Ако започна да ви говоря къде съм учил, няма да повярвате. Тщеславие е от моя страна да говоря за себе си. Ако ви кажа, че съм обиколил всички светове, всички планети, ще повярвате ли? Едно е вярно: аз уча сега – откъдето минавам, каквото срещам на пътя си, всичко изучавам, уча се от най-малките неща, на всичко обръщам внимание. Сега минавам през най-добрата школа. Като срещна професор от Божествената школа, веднага го запитвам за всичко, което ме интересува. Аз го питам по всички въпроси, които ме интересуват, но се задоволявам и с най-малкото, което ми се каже. Те ми говорят за Божествения порядък в живота. Каквото са ми казвали, всичко излиза вярно.

Един ден се разхождам на Изгрева и минавам край крушите. Гледам нагоре, няма нито една круша – всички

обрани. Понеже почувствах глад, казах си: „Да имаше поне една круша да си хапна“. В това време излезе слаб вятър, който разлюля клоните на крушите. Гледам – от една круша паднаха четири-пет малки плода; те бяха достатъчни, за да задоволя глада си. Питам се: „Откъде паднаха тези круши?“. Те са останали специално за мен някъде горе на дървото. Казвам си: „Това се случва с всеки, който уповава на Бога“. Можеше да мина и без круши, но това стана, за да ви разкажа този случай. Не всеки може да има такава опитност – много време може да гледаш под дървото и нито една круша да не падне за теб. И аз няма да имам втори път същата опитност. За случая крушите, които паднаха от дървото, бяха намясто – задоволиха глада ми. Желяя всички да ядете от сладките Божествени круши – те дават добро разположение на духа.

Казвате: „Трябва да се живее добре“. Трябва да се живее, но не се живее. – „Да бъдем добри!“ Ако отсега нататък трябва да бъдете добри, вашата работа е свършена. Един ден вървя през едно поле и виждам пред себе си голям камък. Пожелах да го вдигна, да го преместя другаде. Защо се яви това желание в мен – не зная. Вдигнах камъка и какво виждам – под него изникнала диня. Някой хвърлил семето на динята и като паднало на почва, изникнало, но друг сложил големия камък отгоре. Разбрах защо е трябвало да вдигна камъка – ако не бях направил това, динята щеше да се задуши, а така тя има възможност да расте свободно. Щом нещо ти нашепва да вдигнеш камъка, вдигни го и повече не разсъждавай. Динята ще даде сладки плодове и ще те покани да си откъснеш един от нейните плодове – така тя ще ти благодари за услугата, която си ѝ направил.

Казвате: „Направи добро и го хвърли в морето“. Не го хвърляй в морето, но го посади в земята да изникне и един ден да видиш резултата на това добро, без да очакваш някакво благо за себе си. Вдигни камъка, за да може семето свободно да се развива. Помагай, за да помагат и на теб; обичай, за да те обичат; като правиш добро, то ще дойде и при теб; като обичаш, обичта ще дойде при теб;

ако си справедлив, справедливостта ще дойде при теб – това са различни закони и не механични.

И тъй, не се занимавайте нито със своите грешки, нито с грешките на хората. Не се произнасяйте за човека колко е добър и колко е лош. Като изучавам човека, гледам има ли добро в него – това ме интересува. Доброто е заровено дълбоко в човешкото естество. Той трябва да го изяви и обработи. Казвам на един:

– В теб има заровено добро, което трябва да обработиш.

– Аз не съм добър, нямам способности.

– Остави това настрана. В теб са вложени дарби, способности, които трябва да използваш.

– Аз съм стар човек.

– Остави това настрана.

– Нямам условия.

– И това остави настрана. Остарял си, защото не мислиш. Като мислиш право, ще се подмладиш.

Казано е в Писанието: „Онези, които очакват Господа, ще се подмладят“. Старостта се дължи на вътрешния тормоз в човека. Дядо ти остарял, баба ти остаряла, майка ти и баща ти остарели и ти ще остарееш като тях, но за да не остаряваш, трябва да прекъснеш връзката си със своята наследственост. Когато червеят се превръща в пеперуда, остарява ли? Като червей остарява, но като пеперуда той се подмладява. Ето защо, като дойдете до старостта, напуснете я. Червей си – стани пашкул и после излез от пашкула като пеперуда – обновена, готова за нов живот; останеш ли в положението на червей, гъсеница, непременно ще остарееш и ще умреш, без да разбереш законите на живота. Приеми новите закони, които Бог ти е посочил, и стани пеперуда; така ще излезеш от закона на старостта и ще се подмладиш.

Казано е: „Ние няма да умрем, но ще се изменим“. Това ще стане, когато сме съгласни с великия закон на Битието; тогава ще дойдат благоприятните условия да се измениш. Ако очакваме всичко от Господа, Той сам няма да ни направи на пашкули, но ще ни даде правилата сами

да се обърнем в пашкули. Не само пашкул ще станеш, но ще се научиш да предеш така фино и тънко, както и най-опитната мома не може. Казваш: „Глупаво нещо е бубата“. Не, голямо изкуство, голямо инженерство има в нея; влезе ли в своята лаборатория, тя започва така да тъче, както и алхимиците още не знаят. Щом свърши работа си, излиза навън като пеперуда и всички цветя я възнаграждават за нейната работа, всеки цвят се интересува от нейната лабораторна работа.

Сега и на вас казвам: направете пашкула си и ще видите, че и най-добрите професори ще дойдат да ви помагат. Ако не го направите, никой няма да ви помага и ще бъдете обикновени хора. Затова се казва: „Бъдете винаги в съгласие с Божественото и никога не се разколебавайте“. Да се разколебаеш значи да се откъснеш от Цялото. Бъди лист и се дръж здраво на дървото; върти ли те вятърът, и ти се върти, не се откъсвай. Ако вятърът ти каже да тръгнеш с него, не го слушай, дръж се за дървото; откъснеш ли се и тръгнеш ли с него, ще загинеш. Кажи:

– На гости може да дойдеш, да си поиграя с теб може, но от дървото не се откъсвам.

Вятърът казва:

– Ела с мен, на ръце ще те нося.

– По-добре на дървото, отколкото в твоите ръце.

Искаш да станеш богат и се откъсваш от дървото. Ти не подозираш, че всичкото богатство е в теб. Ти си красив цвят, искаш някоя мома да те сложи на главата си, да те показва на хората. Като цвят, по-добре ще бъде за теб да си на дървото, отколкото на главата на някоя мома – ако си на главата ѝ, ще увехнеш, а на дървото ще цъфтиш, ще завързваш и плодът ти ще узрява.

Вие всички искате момите да ви носят на главите си, все за вас да мислят, но казвам: дръжте се за Божественото дърво; не стойте на никоя глава, не се качвайте на никакво такси и като дойде Божествената светлина да ви озари, ще чуете тихия глас на Бога: „Ела с Мен!“. Свързан ли си веднъж с Божественото дърво, колкото и да те кани вятърът, ти му кажи: „Благодаря, не съм свободен. Когато

свърша работата на Господаря си, тогава ще слеза от дървото, но тогава ще вървя с виждане и с разумно разбиране“.

Днес всеки от вас е готов да слезе преждевременно от Дървото, да се качи на някоя глава и да го носят. После ще се питаш защо не си могъл да постигнеш желанията си. Откъснатият от Дървото лист никога не може да постигне своята цел, откъснатият цвят – също.

Повтарям: стойте твърдо на убежденията си! Каквито и да са външните условия, който и да иска да ви мръдне от мястото ви, не се поддавайте! Никакъв страх! Нито слана да ви плаши, нито сняг, нито буря – при всички условия стойте на Божественото дърво и всичко, което желаете, ще се сбъдне. Докато сте на Дървото, всичко ще имате; слезете ли от него, никой не може да ви спаси.

Само Божията Любов носи пълния живот.

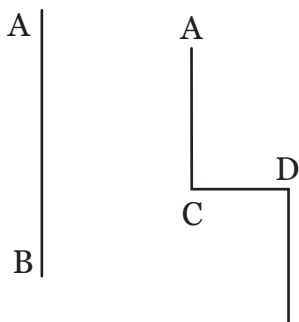
8. лекция, 9 ноември 1932 г., София, Изгрев

ЗДРАВА МИСЪЛ

Размишление.

Тема за следния път: *Произход на невежеството.*

Упражнение: Ръцете се вдигат настрани, после нагоре, над главата, с допиране на пръстите. Снемат се и се поставят пред гърдите, после се спускат надолу отстрани на тялото. Приклякване, загребване с ръцете, издигане на тялото. Ръцете отново се вдигат настрани и се поставят пред гърдите. (Упражнението се прави шест пъти.)

Фиг. 1

Често се говори за знанието. Какво се разбира под *знание*? Хората имат различно схващане за него.

Какво представлява правата AB ? (фиг. 1). Една възможност. В какво се заключава тази възможност – тя е потенциална, изразява само първото измерение – дължина. Второто измерение е счупената линия ACD .

Умният, като се натъква на тези линии, работи, без да пита какво представляват те. Неразумният само обръща линиите наляво-надясно, нагоре-надолу и като не ги разбира, казва: „Това не ми трябва“ и започва да търси нещо друго. Някой говори за Любовта като за права линия, т.е. като за възможност. Какво се разбира под *любов*? Да любиш не значи само да чувстваш, но така да проявиш Любовта, че сам да си доволен.

Настрадин Ходжа казал: „Като умре жена ми, половината свят се свършва, а щом умра аз – целият свят“. Като живее, човек се готви да умре; щом умре, готви се да живее. Това са неразбрани работи. В това отношение смъртта представлява най-малката възможност за живот. Човек трябва да бъде гений, за да може при толкова малка възможност, при толкова неблагоприятни условия да създаде нов живот. Той не може да живее при богатство, при жена и деца, та като умре, тогава ще живее! Не може да живее сред хората – заобиколен от жена си и децата си, та като отиде на другия свят, там ще живее! Това е крива философия, неправилно разбиране на Битието и на Божията воля. Това е научна, богословска каша, от която е създаден човешкият изопачен живот.

Казваш: „Искам да зная една от тайните на живота“. Ето една тайна – правата АВ. От нея аз мога да направя тояга или нож, с които да мушна някого. Мога да направя така, че от тази тояга да излиза огън, до който никой не може да приближи. От същата тояга мога да направя кръг, до който духовете не могат да се приближат – така ще бъде запазен. Казвате: „Бог ще ни пази“. Какво разбирате под думата *пазя*, каква идея влагате в нея? Искате да кажете, че Бог, като Любов, ще ви пази; така е, Любовта пази. Бог е Мъдрост, Светлина; значи, щом имаш живот и светлина в себе си, Бог те пази. Бог е Истина – щом имаш Истината в себе си, Бог те пази. Мисълта, че те пазят, е празна, без съдържание, като кратунка. Празната кратуна е смешна работа; ако има нещо в нея, тогава представлява интерес. Излишно е да се надяваш, че ще налееш вода в кратуната. Освободи съзнанието си от всичко отрицателно! Недоволен си от живота; защо си недоволен – не знаеш, а трябва да знаеш.

Питам: кои са основите, върху които лежат човешката любов и човешкото знание? Какво е знанието? Това, с което можеш в даден случай сам да си помогнеш. Вързан си; ако можеш да се развържеш, имаш знания. Имаш голяма мъчнотия; ако можеш да се освободиш от нея, имаш знания. Мъчнотията може да е в ума, сърцето или волята

и ти трябва да знаеш къде е, за да си помогнеш. Казваш: „Предполагам, че мъчнотията е в ума ми“. Да знаеш е едно нещо, а да предполагаеш – друго. Като опиташ, виждаш, че предположението ти не е вярно.

Пътят, по който вървите, показва, че трябва да работите. Досега вие сте живели с идеята, че сте княжески или царски синове, че други трябва да работят и да се грижат за вас: майката, бащата, слугите. Всякога изпрани, пъхате ръце в джобовете си, оглеждате се в огледалото, взимате бастуна в ръка и излизате на разходка.

Една княжеска дъщеря имала всичко на разположение, липсвало ѝ само кукувиче перо. Най-после ѝ донесли и кукувиче перо, но ѝ взели всичкото богатство и останала само с перото. Нещастieto ѝ се състояло в това, че не знаела какво нещо е кукувиче перо, затова толкова силно го желала. Като го видяла, разбрала грешката си.

И сега току питате: „Защо сме нещастни?“. Отговарям: от кукувичето перо. – „Защо сме невежи?“ От кукувичето перо. Как може да не знаеш какво представлява правата линия? Не знаеш ли, че линиите се прегъват и пречупват? Ако известен предмет не се пречупи, неговите линии не могат да се проявят. Ако в кръга не прекараш известна енергия, никаква окръжност не може да се очертае отвън. Как ще се прояви водата, ако кръгчетата на водните капки не се пречупят? Следователно мъчнотиите в живота не са нищо друго, освен усилията на Природата да пречупи микроскопичните кръгове около тях. Вързан си. Кой те върза и как – не говоря по това, то е факт. – „Как стана, че ме вързаха? Как така умен човек – да ме вържат!“ Това не ме интересува, аз искам само да те освободя от това, което те спъва, и казвам: пречупи кръга на мъчнотията, в която си вплетен.

Питате: „Защо иде злото в света?“. Това не ме интересува, искам да те освободя от злото, което връзва ръцете и краката ти. Ръцете символизират твоята воля, краката – твоите добродетели. Ако злото върже сърцето ти, това са твоите чувства; чрез мозъка то връзва твоите мисли. Значи трябва да освободиш ръцете, краката, мозъка, сърцето

си от силите на злото, т.е. от съдбата – това е задача, дадена ви от Природата. Щом изпаднеш в тъмнина, ти спъваш ума, сърцето и волята си. Освободи се от тъмнината! Питате: „Вярно ли е, че злото връзва човека?“. Това е факт. Не е важно как действа то, но какви са подбудителите му. Това е въпрос на бъдещето; ако сега знаете крайната му цел, няма много да се ползвате. Ти си беден човек, ходиш тук-там, търсиш служба, не можеш да намериш. Като огладнееш, отиваш при хлебаря, но той не ти дава хляб; отиваш при гостилничаря, той не ти дава ядене. Чудиш се защо става така, но не разбираш закона. Казваш: „Зло ме сполетя“. Най-после се сетиш да приложиш таланта си – рисуваш добре. Отиваш в една градина и нарисуваш няколко картини. Връщаш се при хлебаря и му предлагаш една картина, срещу която получаваш хляб; след това предлагаш една картина на гостилничаря и получаваш ядене; от шивача, като нарисуваш портрета на неговата възлюбена, получаваш един хубав костюм. Като приложиш таланта си, всичко се нарежда добре.

Какво представляват повечето хора днес? Те очакват да дойде ангел от Небето, да внуши на хлебаря да даде хляб, на гостилничаря – да даде ядене, на богатия – да даде пари. Така постъпват аристократите – те очакват наготово. Трябва ли ангелът да напусне своята работа и да убеждава хлебаря, гостилничаря, шивача и богатия да задоволят вашите нужди? Това е дълга история. Ще възразите: „Може ли всеки да бъде художник, да получава блага срещу картините си?“. Всеки може да бъде художник, писател, поет, философ, учен. В правата линия се крият всички изкуства. Като кажа АВ, всичко мога да направя; щом мога да напиша тази линия, всичко мога да постигна.

И тъй, като се намериш в мъчнотия, казваш: „Сполетя ме нещастие. Дали ще ме послуша Господ?“. Няма само да се молиш, но и ще работиш. Ти се срамуваш от работата. Кога се срамува човек – когато проявява някаква слабост. Не знаеш нещо – срам те е. – „Молих се, но молитвата ми не се чу.“ Молиш се, но не знаеш как да се молиш, какво да искаш. Ако знаеш езика на Бога, достатъчно е да кажеш

една дума, за да получиш всичко, което желаеш. Чудно нещо – отиваш при баща си, а не знаеш да говориш неговия език! Длъжен си да знаеш езика на баща си и майка си. Езикът – това е знанието. Ето, сега ви открих една тайна. Научихте тайната, но езика не знаете. Представи си, че ти дават трудна задача: гладувал си три дена, слагат пред теб ядене и докато се приготвяш да ядеш, идва един погладен човек – можеш ли да се откажеш от яденето си? Даваш яденето и оставаш гладен. На съседната маса седи един богат човек и яде спокойно. Какво ще направиш? Веднага вземаш молив и лист и започваш да рисуващ богатия; след това представяш портрета му, за което той те възнаграждава добре. Преди това ти изпита мъчнотията, така задоволяваш глада си.

Питам: кой създава големите мъчнотии в живота? Дяволът. Същият ще ти остави една чиния с ядене да се нахраниш. В това време ти започни да го рисуващ. Яденето, което дяволът оставя, представлява торба със злато – изкушение. Не пипай торбата, защото в този момент идват разбойници. Щом видят торбата, те се нахвърлят на нея и питат:

– Твоя ли е тази торба?

– Не е моя, тя е за вас – така отговаря умният.

Ако не си умен, ще кажеш, че торбата е твоя, те ще те хванат и ще те измъчват, за да вземат още злато от теб. Умният знае кога да се отрече. Законът за отричането в християнски смисъл подразбира отричане от едни блага и придобиване на други. Да се отречеш от живота значи да се пожертваш – ще пожертваш един живот, за да придобиеш друг. Не може да се отвори нов път пред теб, ако не пожертваш стария.

Сега искам да обърна вниманието ви върху магическата сила на музиката. Опитвали ли сте тази сила? Сменяли ли сте лошите си състояния с музика? Зная един истински случай в България – как един кавалджия могъл да приложи музиката за трансформиране на състоянието си. Случило му се голямо нещастие и за да се справи с него, той свирил цяла нощ с кавала си. На сутринта съседите му го питали:

– Какво стана снощи, че свири цяла нощ – сватба ли имавте, наследство ли получи?

– Нищо подобно, случи ми се голямо нещастие. Свирих на нещастieto и успях да се освободя от него.

Този кавалджия опитал магическата сила на музиката.

Има фиктивни страдания в живота, дадени за упражнение, има и истински страдания, които оставят следа в човешкия живот – те се направляват от друг свят, извън физическия. Питаш: „Защо страданията ми не престават?“. Защото скулпторът удря със своя чук върху теб – ти си камък, който той изглажда, и ще удря върху теб, докато постигне целта си; постигне ли я, преставя да удря. Ако си недоволен от работата на това разумно същество, ще си създадеш по-голямо страдание – ще развалиш материала за статуята, ще станеш негоден за работа и скулпторът ще те захвърли на пътя, да се търкаляш с години подритван от всички. Там те очакват по-големи страдания. Като знаеш това, издръж страданията, които скулпторът ти причинява – така ще придобиеш нова светлина, нова идея и ще те кръстят с ново име – носител на Новото в света.

Казано е в Писанието: „Всичко, което се случва на онези, които любят Бога, е за добро“. Всичко може да ти се случи, но важно е онова, което разумното същество прави – то работи върху теб, за да създаде новия човек. Едно Висше същество работи във всеки човек, за да го спаси и повдигне; във всеки момент то поправя и създава. – „Кое е това Същество?“ Твоята душа, твойт ангел, Божественото в теб, Бог.

Постижението зависи от духа на човека. Духът – това си ти. Който страда, това си ти; който работи – това е Разумното същество. Ти ще страдаш и ще чакаш търпеливо, докато Разумното същество свърши своята работа. И скулпторът има мъчнотии. Като работи върху теб, той те изучава, следи доколко се поддаваш на неговата работа; ако си своенравен, мъчно се справя с теб – той работи едно, ти – друго, той гради, ти разваляш. После се чудиш защо работите не вървят. Не се меси в работата на скулп-

тора! Наблюдавай как работи, гледай как парченце след парченце пада от теб, но не се опитвай да ги залепваш там, откъдето скулпторът веднъж ги е отчупил.

Сега аз не искам мисълта за страданията да влезе във вас като противоречие. Ако я приемете с разбиране, тя ще подобри живота ви, но няма да го развали. И без да ви обяснявам смисъла на страданията, неизбежно ще минете по този път, но по-добре е да ги разбирате. Вие сте поели един крив път и като стигнете на стотния километър, ще се задъните някъде, откъдето ще трябва да се връщате назад. Като гледам накъде вървите, мога да си кажа: нека си вървят накъдето са тръгнали, но казвам: извинете, пътят, по който вървите, няма да ви изведе на добър край, друг път трябва да поемете. – „Уверен ли си в това?“ Може да опитате. Като дойдете донякъде, ще се върнете назад.

Казвам и на вас: пътят по който сте тръгнали, търпи една поправка. Всеки от вас мисли, че служи на Бога. Уверени ли сте, че като се молите и разговаряте с Бога, Той ви слуша? Даже ангели са се молили на Бога часове и дни и не са получили отговор – какво ще кажете тогава за себе си? Знаете ли на какво се равнява търпението на един ангел? Защо не получавате отговор на вашата молитва? Не е достатъчно само да знаеш, че не си получил отговор на молитвата си, но и защо не си получил – дали не са те послушали, или не е дошло време да ти се отговори. Може да искаш нещо, за което не е време, а ти чакаш отговор още сега. Какво ще придобиеш, ако получиш отговор веднага? Представи си, че двама души искат едно и също нещо, например нови дрехи. И двамата са военни. Молитвата и на двамата се чува, обличат новата си униформа и отиват на бойното поле. Единият се връща като победител, а другият е взет в плен. Как се чувства единият и как – другият? Нали и двамата получиха нови дрехи?

Това са състояния, през които всички минавате. Молили сте Бога за нова дреха и сте получили. Сега сте доволни, че сте разрешили някакъв въпрос, но не минават и няколко часа, изгубвате доброто разположение и се чувствате нещастни. Питам: къде отиде радостта ви? Къде

отиде новата ви дреха? Неприятелят я е задигнал. Какъв герой е този, който губи своето щастие? Герой ли е този, който не изпълнява своя дълг както трябва? Герой ли е този, който не може да учи? За кого е създаден светът – за инвалида или за героя? Светът е място за здрави хора, за хора със здрава мисъл. Да бъдеш инвалид – това е случайно явление. Всички търсят удобства – тази идея е за инвалиди. Ако в теб се яви желание хората да ти служат, това е идея на инвалиди. Друг е въпросът, ако в мен се яви желание да служа на хората и те ми отговарят със същото. Ако един желае да служи, а друг само използва, това желание носи нещастие. Напредналите същества служат на хората, докато те са невръстни, немощни. Много същества са служили на човешката душа, докато тя се изяви, станe свободна, самостоятелна; щом се изяви, тя вече служи. Като знаете това, правете разлика между вашите болезнени състояния и вашите слабости като естествени явления в пътя на вашето развитие.

Като ви говоря по този начин, искам да хвърля светлина върху възможностите, с които разполагате. Седиш без работа и се занимаваш със слабостите и грешките на хората. Казваш: „Този не живее добре, онзи не постъпва правилно; този не е истински християнин, онзи не е истински християнин“. Всичко това може да е вярно, може и да не е вярно, но какво придобиваш ти с тези изследвания? Това е психическа кал, която ще ви спъне. Ако не можеш да сложиш калта в работа, ти си невежа. Майсторът грънчар, който разбира своето изкуство, поставя калта в работа и прави красиви грънци, но ти, който не разбираш това изкуство, газиш калта, цапаш обувките си и я разнасяш по къщите.

Много съм ви говорил за чистотата и сега пак казвам: пазете чистота! Въпреки това вие влизате в салона с кални обувки. Трябва ли да ви уча да чистите обувките си? Трябва ли да плащам за вашата кал? Аз зная изкуството да използвам калта – ще я сложа в работа и след това ще ви я продам вече скъпо, за едно гърне ще плащате хиляда лева. В случая аз ще се ползвам, а не вие.

Питате защо ви събирам тук, защо ви говоря и като не можете да си отговорите, казвате: „Господ те е изпратил“. Това не е знание. Не искам само да гледате как правя грънци, но и вие да научите това изкуство. Ще засучете ръкавите си, ще месите калта с ръцете си, докато извадете хубави форми, и след това ще ги печете и продавате – ето едно изкуство. Изучавайте го и правилно го прилагайте, в него се крие смисълът на живота.

Някой може да ви представи живота в една форма, друг – в друга, но това са представи на миналото, което ви е направило нещастни. Майката представя на дъщеря си съпругеския си живот такъв, какъвто всъщност не е. Тя казва: „Ще се ожениш, мама. Ще имаш мъж, дечица“. Ще има мъж и дечица, но знае ли тя как да избере този мъж? Да се ожениш за когото и да е – това не е наука. Момата трябва да намери онзи мъж, който ѝ е определен от Природата; тя трябва да роди деца, които са определени от Природата. Не е въпросът да ѝ се подметнат деца. Не подметнатите деца, но съзнателно родени от теб!

Един българин отишъл в Рим, където се влюбил в една актриса, много интелигентна жена. От нея му се родило едно дете. След време се върнал в България и тук се оженил за една българка, от която имал няколко деца, които не могли да живеят. Като разбрал, че не може да има вече деца, той извикал първото си дете от Италия и го осиновил. Това дете не приличало нито на майката, нито на бащата; много естествено – то е от друга майка. Аз привеждам този пример, за да размишлявате върху него.

Женитбата не е обикновен процес, както гледат на нея сега. Според мен да говоря за женитба е губене на време – много съм говорил, но никой не ме е разбрал. Каквото и да кажа по този въпрос, нито на мъжа ще угодя, нито на жената: ако похваля мъжа, лошо; ако похваля жената, пак лошо; ако и двамата хуля, пак лошо. Да кажа истината върху женитбата – не сте готови още, няма да ме разберете. Питат ме за някого – какво мисля и зная за него. Нищо не мисля и нищо не зная; според моята наука още не съм определил степента на неговата светлина. Ако

виждам само грешките на човека, нищо не казвам за него; когато видя светлината в човека и измеря нейната сила, тогава казвам, че съм открил нещо добро в него – това са неговите добродетели.

Казвам: не се занимавайте с неща, които не ви влизат в работата. Какво те интересува как живеят помежду си еди-кои си мъж и жена? Това е тяхна работа. Дали живеят добре, или зле, ти можеш само да се учиш от това – нищо повече. Много жени са идвали при мен, да ме питат какво да правят, за да подобрят живота си; мъжът на някоя е нервен, на друга – ревнив, на трета – груб. На всички давам следния съвет: като готвят, като перат, да пеят и да мислят добро за мъжете си. Види ли жената, че мъжът ѝ си иде от работа, да излезе насреща му, да му попее и поиграе; колкото и да е нервен, той ще се засмее. След това да започне да му разправя весели неща, да го прегърне и най-после да седнат да се хранят. Която жена е изпълнила този съвет, и тя, и мъжът ѝ са оставали доволни.

Сега, аз разглеждам проявите в живота като процеси на Природата. Когато вее, вятърът прегръща и целува човека; и дъждът, като вали, също прегръща и целува човека; и светлината прави същото. Затова казвам: постъпвай както постъпват светлината, въздухът и водата; ако постъпваш така, ти ще бъдеш човек с висок идеал, ти ще вървиш в Божествения път. Да имаш висок идеал значи да любиш Бога; при това положение лесно се справяш с мъчнотиите си и тогава каквото пожелаеш, можеш да постигнеш.

Искаш да направиш едно добро, нещо в теб ти казва: „Направи това добро!“. Ти веднага изпълняваш волята му и целият ден си доволен и разположен. Ако не направиш доброто, съществото ти нашепва: „Не постъпи добре“. Това същество е Божественото, твоят ангел. Ако го слушаш, той ще те изведе на прав път. Казваш за някого: „Този човек мисли само за ядене и пиене“. Аз гледам друго: че на въпроса: когато се храня, изпитвам приятност; ям сладко за Онзи, Който е дал храната – Бог ми се открива чрез храната. Бог ми се открива и чрез светлината, чрез

вятъра, който вее, чрез водата, която тече. Когато се сприятеля с някого, това е благоволението на Бога към мен. Трябва ли след това да казвам, че този човек не заслужава внимание? Ако той не заслужава внимание, и ти не го заслужаваш. Той има грешки и слабости, но те са външни, странични. Бог гледа снизходително на всичките му слабости и работи върху него, за да го издигне. Казваш: „Аз се моля на Бога, вярвам в Него, но Той нищо не ми дава, а на този грешник дава изобилно“. Ти му завиждаш, а Бог намира в него нещо добро, за което заслужава внимание. За теб Бог е определил нещо по-добро, отколкото за него, но търпение ти е нужно, ще почакаш малко.

Някой казва: „Разочаровах се от това Братство, ще се откажа от него“. Ако намериш по-добро общество от нашето и по-добра школа, иди там; и аз ще дойда да се уча при теб и ще ти бъда благодарен, пръв аз ще те последвам. Вие си правите илюзии, както младите моми и момци, и мислите, че каквото желаете, може да постигнете. Не е така. Момъкът и момата носят в себе си по-големи възможности, отколкото предполагат, но не е дошло още време да се изявят; тази е причината те да не се разбират. Момата е духовна, обича пеене, молитва, а момъкът, който не обича музиката, намира, че това е излишно, и казва на момата, че само трудът и работата осмислят живота.

Казвам: да се молиш, да пееш – това не е занаят; това е високият връх, към който човек се стреми. Хората се молят един на друг, но само когато имат нужда от нещо; това не е молитва. Чуваш, че е дошъл в града един виден цигулар, и сърцето ти веднага трепва, търсиш случай да го чуеш; този трепет е молитва – има ли нещо лошо в тази молитва? Да знаеш в даден случай как да искаш нещо от Господа – това пак е молитва. Какво очакваш от Господ, ако съжаляваш, че други са богати и даровити, а ти не си? Мислиш ли, че богатството и дарбите на хората са случайни? За да придобиеш нещо, трябва да работиш; ако работиш, ще ти се помага. Ако учиш, ще намериш и учители; щом не искаш да учиш, никой няма да ти помага.

Сега искам от вас да учите, да придобиете изкуството на гърнчаря. Вие имате на разположение дърва, вода и глина, аз ще ви науча как да правите сместа, как да мачкате тестото и да оформяте гърнците. Щом придобиете това изкуство, ще влезете във връзка с хората – един след друг те ще ви посещават, ще се запознават с тях и ще придобиват приятели. – „Какво ще ни ползва гърнчарството?“ То е първата стъпка в новия живот. Сам ще носиш вода, сам ще палиш огъня, сам ще месиш тестото. Ще правиш гърнците с ръцете си, а не чрез машина. С ръцете си ще формираш тестото, докато придадеш на всяко гърне красива и правилна форма. Да владееш добре гърнчарството значи да станеш ваятел на своите мисли, чувства и постъпки, да им придадеш красива форма. Един ден, като заминеш за другия свят, ще вземеш със себе си всички мисли, чувства и постъпки, изработени на Земята; те представляват материал за твоя бъдещ живот. Затова Христос казва: „Събирайте си съкровища за Небето“. Откъде ще ги събирате – от Земята, аз ще ви покажа къде има пръст за гърнци. Първото нещо, което ще направим, е да дадем банкет на всички ученици, които искат да следват курса по гърнчарство. После ще внесат таксата и ще ги запишат за ученици. – „Даром не може ли?“ Не може, на Земята нищо не се дава даром. – „Бедни сме, нямаме пари.“ Онзи, когото Бог е пратил на Земята да учи, не е беден. Парите са резултат на нещо. Казано е: „Елате да си купите живот“. С какво ще го купите? Казвате: „Ако е въпрос за нещо материално, ще прегърнеш този-онзи, ще спечелиш нещо“. Как ще си купиш живот, с какви пари се купува той? Тук прегръдката не се приема.

Един беден руски княз се оженил за красива мома, която очаквала от него щастлив и богат живот. В началото той я прегръщал и целувал, но нищо не внасял. Най-после тя огладняла и казала: „Хляб искам!“.

Не се живее с целувки и прегръдки. Ти имаш право да целуваш и прегръщаш жена си и децата си, ако носиш хляб; щом не носиш хляб, нямаш право да целуваш. В това отношение аз съм голям реалист – нищо не обещавам, не

се кълна и във вярност. Дойдеш при мене, гладен си – ще те нахраня. – „Ами утре?“ Утрешният ден ще се погрижи за себе си. Моята мярка започва от изгряването на Слънцето и продължава до залязването, след това приключвам сметките си. Като свърша работата си, благодаря, че съм я свършил добре. Докато благодаря и за най-малкото, всякога печеля. Ако не искаш да работиш, седиш и се чудиш какво да правиш. Започваш да критикуваш хората – този бил скъперник, онзи бил лош, лицемер. И това не е лошо, но поне се учи да рисуваш. Нарисувай образа на скъперника, на лицемера, за да спечелиш нещо. Кажеш ли на някого, че е гениален или талантлив, нарисуйвай образа му. Първо нарисуйвай себе си, а после другите. Някой има образа на недоволството, друг – на разочарованието, трети – на несбъднати мечти. Някой отишъл да проповядва и понеже не го оценили, той се измъчва – очаквал да го похвалят, да му благодарят, а нищо не получил. Къде е вината – в него или в слушателите?

Един американски проповедник отишъл в един град да проповядва. Прекарал там три месеца, проповядвал всеки ден и когато свършил работата си, останал учуден, че никой не му благодари – не чул една похвала, една благодарствена дума. Крайно разочарован, той напуснал града. Докато чакал влака, видял клисаря с плик в ръка да тича към него.

– Какво има?

– Не сте платили за осветлението на салона, ето сметката!

Казвам: днес много проповядват, но малцина плащат за осветлението на салона. Те очакват благодарност, но като не получат, разочароват се. Едно е важно: ще проповядваш и ще дадеш на хората същественото, без да очакваш нещо от тях. Важно е да проповядваш своите светли идеи, а дали хората ще бъдат доволни от това, или не, то е тяхна работа. Всеки има право да критикува. Някой погледне картината ми и казва: „Не е хубава тази картина“. Дай ми един образец на хубава картина. – „Не мога.“ Щом не можеш, не критикувай.

Сега аз искам да събудя във вас здравата мисъл – да разбирате противоречията и да се справяте с тях. Кои са причините за противоречията? Те се крият във вашия минал живот. Докато не намерите причините за противоречията, много въпроси ще останат неразрешени. Не съжалявайте, че не сте ги разрешили, бъдете доволни и от най-малкото, което сте направили. Пазете се от морализиране. Как ще кажеш на човек да бъде добър, щедър, ако сам не си такъв? Първо аз трябва да дам образец – аз трябва да отворя гостилница и който я посети, да остане доволен. При това няма да взимам никакви пари – ще дойдеш, ще се нахраниш и ще си отидеш; по този начин който влезе в отношение с мен, ще се вдъхнови, ще пожелае да следва моя пример и ще се запита каква е моята идея, за да не искам пари. Друго нещо е, ако на всеки клиент представя сметка за това, което е излял – той ще си плати, но ще остане чужд за моята идея.

Досега кой каквото е правил, за всичко му се плаща; време е вече всеки да дава от себе си, без да очаква нещо – това значи да служиш безкористно. – „Докога ще бъде това?“ Докато срещнеш всички ония, които е определено да срещнеш; след това си свободен.

И тъй, учете се да чупите линиите, да ги огъвате, за да използвате благоприятните условия на живота. Знайте, че и при най-лошите условия имате възможност да изучите най-великото изкуство. Това се отнася за ония, които разбират законите; който не разбира, ще учи и ще слуша какво говорят ония, които разбират.

Тайна молитва.

9. лекция, 16 ноември 1932 г., София, Изгрев

ТРИ ТИПА ХОРА

Размишление.

(Учителя чете темите и се спря върху следната от тях: „Когато излязла от Бога, душата имала знание; после, поради отклоняването си от правия път, тя изгубила знанието си“.)

Сега, аз ще направя възражение върху тази тема. Питам: когато децата се раждат, т.е. слизат на Земята като на училище, учени ли са, или невежи? Според мен придобиването на знанието е прогресивен процес. То се придобива във време и пространство. *Невежество* и *незнание* са две различни неща, при това има невежество, което е причина за нещастия на човека, има и невежество, което не е причина за нещастия. Същото може да се каже и за знанието: има знание, което е причина за нещастия, има и знание, което не е причина за нещастия. Колкото е вярно едното, толкова е вярно и другото. Бедният сам носи товара на гърба си; щом забогатее, той търси хора да му го носят.

Сега, да оставим този въпрос настрани. Вашата задача е да учите. Когато учите, вие сте ученици; когато грешите, сте в положението на деца. Като ученик, ти ще учиш, ще повтаряш уроците си – повтарянето е неизбежен процес, всякога ще повтаряш първите уроци. И философ да си, и музикант да си, пак ще повтаряш. Можеш ли да се освободиш от седемте първоначални тона на гамата? Колкото и да ги считааш за първоначални, все ще ги съчетавааш в различни комбинации, ще изкараш нещо от тях. Като ги съчетавааш с различни знаци, в края на краищата получаваш нещо ново. Освен това, като разпределяш нотите в различни тактове, с различна трайност, пак получаваш нещо ново. Ако това става с музикалните тонове, може да си представите какви възможности съществуват между явленията на живота?

Какво представлява животът? Той е съчетан от безброй явления и процеси, но сам не е явление, нито процес; носи блага, но сам не е благо. Казваме, че животът произтича от Любовта, но сам той не е Любов – Любовта дава възможност на живота да се прояви. Например майката е условие за раждането на детето, но то не дава условия на майката да живее. Майката казва на детето си: „Знаеш ли, че аз те създадох?“. Това е отчасти вярно. Ако зидарят каже, че е направил къщата ми, това е отчасти вярно, защото като зидар, той само е наредил камъните, но не ги е създал. Тялото е едно нещо, а човек, като същина, като реалност, е друго, той има особен произход. Следователно родителите създават тялото на своето дете, но същността на детето е създадена от друг, по-висш източник. Ето защо, за да се освободите от ограниченията и кривите разбирания, трябва да имате ясна, конкретна представа за нещата. Дали ти е студено, или ти е топло, дали си облечен, или си гол, дали си обут или си бос – това са временни положения, върху които няма да се спирам.

Питаш: „Защо носим кожени обувки? Не знаем ли колко много страдат воловете, като дерат кожата им?“. Възражават: „Ако не искат да страдат, не трябваше да стават волове“. Щом е станал вол и си е направил толкова дебела кожа, иска-не иска – ще го дерат. Ако кожата му беше тънка, нямаше да я дерат – от тънка кожа обувки не се правят. Ако имате два топа плат с еднаква дължина, но с различна дебелина, кой от тях ще заема по-голямо пространство? По-дебелият. Следователно и по-дебелата кожа заема по-голямо пространство от по-тънката. Както броят на трептенията, които мозъкът произвежда, имат отношение към интелигентността, така и дебелината на кожата определя интелигентността. Както и да се определя интелигентността, тя пак остава неопределена, защото много неща я определят. Не е лесно да кажеш кой е интелигентен и от какво точно зависи това.

Представете си, че имате числата от 1 до 10. Това са обикновени неща. Някой ти дава девет лева. Какво можеш да купиш с тях днес – нищо. Друг е въпросът, ако имаш

девет френски франка или девет долара – с тях можеш да си купиш нещо. Имате числата 1, 2, 3. Какво ще кажете за тях? Казвате, че те означават абсолютната стойност на нещо. Единицата означава Аз, първият човек – Адам. Значи всички хора, дошли след Адам, приличат на него – по какво? По възможностите, с които той е разполагал. Като знаете това, трябва да събуждате възможностите, дълбоко скрити във вас. – „Невежа съм.“ Това е ограничение, не е възможност. – „Болен съм, имам ревматизъм в крака, не мога да ходя.“ Това е отчасти вярно. Студентът, като не посещава лекциите, се оправдава с болния си крак. Какво ще каже онзи студент, който не страда от ревматизъм и пак не посещава университета? Значи и невежеството, както и болестта, са привидни причини.

Не са опасни невежеството и болестта, опасни са последствията им. Отиваш някъде, почерпват те една чаша 20-годишно вино, изпиваш го и си много доволен – то действа ободрително на организма. Щом пожелаеш да пиеш още, постепенно изгубваш приятното чувство. Ден след ден ти увеличаваш броя на чашите, докато най-после ставаш пияница. Всеки знае последствията от пиянството. То е резултат на нещо, не е реалност. Реалните неща са достояние за всички, нереалните – само за някои. Светлината е реалност, а сянката – нереалност. Изгрее ли Слънцето, всички се ползват от неговата светлина, но сянката е достояние за малцина. Седнеш под сянката на една круша – това е само за теб, защото в дадения момент не всички хора могат да седят под тази сянка. Сенки съществуват през лятото, когато дърветата са добре разлистени – тогава хората се разхлаждат под сянката им. Зимно време и да търсите сенки, не можете да намерите – листата са окапали. Ще кажете, че нереалните неща са преходни. Така е, следователно и невежеството, като нереалност, е преходно, временно; щом е така, невежият ще работи върху себе си, за да придобие знания и да излезе от областта на нереалното.

Да се върнем към числата. Какво представлява числото 2? То е един от красивите, мъчни и прогресивни процеси. От гледището на окултната наука числото 2 е незавършен

процес. Всички спорове се дължат на това число. То е отрицателно, но умножено само по себе си дава 4 – положително число. По какво се отличават положителните и отрицателните числа? Казват за някого, че е отрицателен човек. В науката се казва, че онези атоми, които дават нещо от себе си, са положителни; атоми, които взимат нещо отвън, са отрицателни. Следователно, когато човек дава нещо от себе си, е положителен; когато взима, е отрицателен.

Какво значи да те обичат и да обичаш? Когато обичаш, даваш; когато те обичат, взимаш. Взимането и даването са процеси, които съществуват и в Природата. Бог е положителен – дава; ние сме отрицателни – взимаме, т.е. възприемаме. Който не възприема, иска да бъде положителен – каквото каже, думата му да се чува; това е нещастие за човека. Добре е понякога да става това, което искаш, добре е понякога и да не става. Казваш: „Трябва да стане това, което искам“. Именно така се явяват споровете. – „Докога ще бъда слуга на хората, докога ще ми заповядват?“ При сегашните условия на живота господарят е плюс – положителен, слугата е минус – отрицателен; при други условия обаче слугата е плюс, а господарят – минус.

Когато човек умре, слагат му кръст, което означава, че той се е събрал с някого – кръстът е знак за събиране. Какъв знак слагат на детето, което се ражда? Не може всякога да бъдеш господар, т.е. да даваш; ще дойде ден, когато ще бъдеш и слуга – ще приемаш. Но и слуга не може да бъдеш всякога, ще дойде ден, когато ще бъдеш и господар – в Природата процесите постоянно се сменят. Ще бъдеш и господар, и слуга, но и едното, и другото са временни положения. Който не разбира този закон, казва: „Искам моята дума да стане“ и ако ти се случи и най-малката неприятност, веднага питаш Господ защо ти се е случило това нещо, ти ли си най-големият грешник. Въпросът не е в греховете на хората. Някой е умрял – трябва ли да питате защо? Щом умре човек, ще плачете; щом се роди, ще се радвате. Ако не разбирате защо плачете и защо се радвате, вие нямате ясна представа за живота. Радваш се, че се е родило дете, защото получаваш нещо от Господа.

Бог казва: „Аз изпращам милиарди хора на Земята и ако никой не дойде при Мене, Небето ще обеднее“. Ето защо, когато две души дойдат заедно на Земята, единият трябва да се върне назад. Ако хората не слизаха на Земята и не се връщаха на Небето, животът на Земята щеше да бъде нещастен. Ако вие сте си у дома, както сега сте в класа и слушате лекцията ми, ще изпитвате приятност. Какво ще бъде положението ви, ако всички живеете в една стая? Това, което е приятно в класа, не е приятно в къщата. В стаята трябва да живеят един или двама души най-много, а понякога и двама души не могат да се търпят. Ако навън е студено, както и да е, ще се търпят, но ако е топло, няма да се търпят.

Сега ще отнесем въпросите към себе си. Вие се интересувате от въпроса за съня, за храненето, за придобиването на знания. Днес няма да засегна тези въпроси – те са научни, високи въпроси, като планинските върхове. Като погледнеш някого, струва ти се висок като планински връх, но това не показва, че той знае всичко; има знания, но не е всезнаещ. Хората описват планината, но това още не е планина. Ако нарисуваш един висок планински връх, това още не е планина – тази рисунка само дава идея. Характерното за планината не е само височината, освен нея тя има и други качества – дава, значи има положителни енергии. Долината обаче взима, възприема – тя има отрицателни енергии. Планината е благо за хората. Има ли около планината равнини, по-идеално нещо от това не може да се иска. Египтяните, които имаха добри условия, страдаха от липса на планини. За да ги заместят по някакъв начин, те създадоха пирамидите; в тях погребваха своите мъртви, но истинската причина за създаването им беше нуждата от планини. Стремещт на хората към високи къщи също се дължи на нуждата им от планини. Фактът, че едни хора са високи, а други – ниски, се обяснява със същия закон – стремещт им към планини.

С този закон се обяснява защо едни хора са широки, а други – тесни; едни са нервни, а други – разположени, маг-

нетични. Навсякъде в Природата действат две течения: положително и отрицателно; тези течения създават различните темпераменти. Невежият и знаещият са две течения: знаещият дава, а невежият възприема – двамата взаимно се допълват. Невежият цени знанието, а знаещият влиза в положението на невежия. Като научи нещо, невежият се радва, както детето, което изучава буквите – щом научи една буква, то разказва на майка си какво е научило, а майката го слуша с внимание, тя е снизходителна към него. Като ви наблюдавам, виждам, че и вие, като придобиете някакво окултно знание, радвате се като децата.

Говорил съм ви за Истината, за Любовта и в заключение вие делите Любовта на Божествена и човешка, на духовна и светска. Любовта не се дели. Бог е Любав – как ще Го разделите? Единствената реална сила в света е Любавта, как ще се измени тя? Като делите Любовта на Божествена и човешка, това показва разлика в количеството – при Божествената Любав има голямо количество, а при човешката – малко. Като обичаш някого, каквото получиш от него, пазиш го, гледаш да не се изгуби; ако получиш нещо от човек, когото не обичаш, не го пазиш, готов си да го хвърлиш. Когато умре някое дете, майката плаче и нарежда, не може да го забрави. Тя запазва пелените му и от време на време ги изважда и плаче върху тях. Тя не знае, че детето ѝ е отишло в университет, за да учи, и един ден пак ще се върне на Земята, но като учен човек. Той ще ѝ се усмихне, ще ѝ каже нещо. Майката няма да го познае. Той ще ѝ каже: „Аз съм този, за когото плака. Ако не беше плакала над пелените ми, от мен нищо нямаше да излезе – твоята Любав ме повдигна“. Ще кажете, че майката не трябва да плаче за детето си. Не, тя ще плаче и трябва да плаче, докато отново придобие загубеното благо; щом го придобие, скръбта ѝ ще се превърне в радост.

Една софиянка разказваше своята опитност. „Имах едно десетгодишно дете, което умря. Много плаках, много скърбих за него. След това родих друго дете, но все продължавах да плача за първото. Второто дете растеше и се развиваше добре. Като започна да говори и да раз-

бира, един ден то ми каза: „Мамо, защо плачеш? Аз съм същото дете, което замина за другия свят – отидох там и се върнах, не плачи вече!“. Питам: трябва ли тази майка да ходи по гробищата, да плаче и да търси първото си дете? Ако човек изгуби няколко милиона лева и след време ги получи обратно, трябва ли да плаче за изгубените? Щом ги е получил обратно, плачът за първите пари е безпредметен.

Помнете: животът е съвкупност от отношения. Той е сложна система, основана на закони и взаимоотношения. Ако разгледате отношенията между бащата и майката, сина и дъщерята, децата и родителите, ще видите, че те почиват на особени закони и връзки, които образуват сложна система. Може да ви се вижда невероятно, но това почива на неизменни закони. Понякога се явява известен дисонанс в системата, както в музиката, но това може да се поправи. Достатъчно е да разбираш законите на музиката, за да изправиш всякакъв дисонанс. За да изправите отношенията си, изучавайте законите на Любовта – тя изправя всички недъзи, тя разрешава всички противоречия.

Кажеш ли, че някой не те обича, трябва да знаеш защо не те обича. В случая или си много положителен, или много отрицателен, т.е. или много даваш, или много взимаш. Каквото даваш, трябва да се отличава, да бъде качествено. Казваш: „Готов съм да се жертвам за теб“. Питам: твоята жертва чиста ли е, няма ли никакви примеси? Ако има примеси, тя няма да даде очаквания резултат. От три хиляди килограма рози изкарват само един килограм масло. Знаете ли колко работници и колко време са нужни, за да се получи само един килограм розово масло? Има смисъл човек да се жертва за нещо, ако жертвата му оправдае изразходваната енергия на работниците, времето и средствата, употребени за придобитото благо. Нима онзи, когото обичате, не ви товари? Вие носите чувалите му без никакво възнаграждение. Любещият се отличава по това, че е готов на всякакви жертви. Когато обича, човек не вижда нещата в истинската им светлина – това е човешката любов. При такива случаи и учени, и професори се

оплитат в мрежата на любовта. Те знаят много неща, но като се оплетат в тази мрежа, стават като деца.

Разказват един действителен случай с виден професор в Европа. Той бил много съсредоточен в работата си, но по едно време студентите забелязали, че както преподавал, изведнъж мисълта му се отклонявала – той се спирал, замислял се нещо и прекъсвал връзката на мисълта си. Това ставало всякога, когато в аудиторията присъствала една млада красива студентка. Може и да е било съвпадение, но студентите проследили и се уверили, че когато студентката е в аудиторията, професорът се борел със себе си, разсейвал се, а когато отсъствала, той пак бил тъй съсредоточен, както и преди.

Казвате: „Какво отношение може да има между студентката и този професор?“. Тя мислено възпитава професора и го пита: „Можеш ли да ми кажеш нещо по Любовта? Развий ми някоя лекция за Любовта“. Професорът казва: „Не му е сега времето, има други теми, които трябва да се развият“.

Казвам: ако професорът започне да се занимава с Любовта, веднага ще прекъсне лекцията си и отношенията му със студентката ще се изменят. В първо време той ходел небрежно облечен, с разрошени коси, но щом започнал да се вглежда в студентката, се замислял, обличал се добре, пригладжал косите си, внимавал да няма нито едно петно на дрехите му, гледал всякога да бъде чист и спретнат – това е вътрешната страна на Любовта. Защо когато обичаме някого, ние гледаме да бъдем чисти и спретнати, а когато не обичаме, ходим както и да е? И в живота владее същият закон: когато праведният се облича добре, това показва, че той се е влюбил в нещо; когато грешният ходи небрежно облечен, това показва, че той е изгубил Любовта си – казва: „За мен животът няма смисъл, да става каквото ще!“. Той е изгубил Вярата си, изгубил е своята възлюбена – изгубил е своя Господ, вследствие на което не може да се примири и в него става вътрешна борба. Коя е причината за това? Господ е напуснал човека. Ако мъжът напусне жена си, има причини за това; ако жената напусне мъжа си, и за това си има причини.

Коя е причината за изсъхването на почвата – Слънцето и вятърът. Какво трябва да прави през лятото умният човек, за да не изсъхва лесно почвата – трябва да я полива. Понякога той мисли, че Господ го е изоставил. Той сам се е изоставил, а не Господ. Слънцето ще вземе от него толкова, колкото е дало, и тогава от влагата ще остане толкова, колкото е необходимо. Следователно изпитанията в света не са нищо друго, освен външните неблагоприятни условия, външната влага. Ако не разбираш законите, с които работиш, когато земята ти е суха, ще кажеш: „Не се работи с тази земя“, но умният човек и от сухата почва може да изкара нещо хубаво, защото има вода в запас и ще полива почвата.

Това, което ви говоря сега, има отношение към окултното градинарство. Като знаете законите на това градинарство, ще можете лесно да превръщате неблагоприятните условия в благоприятни. Всеки има запас от влага, която може да използва, когато потрябва. Направете нужната канализация, за да впрегнете запасната влага, да я използвате при неблагоприятни условия. Ако се надявате времето да свърши работата, много ще чакате. Ще се намерите в положението на онези религиозни, които казват: „Добър е Господ“. Добър е Господ, ще ви помогне, но ако имате Вяра. Вие имате вярване, а не Вяра. Не е достатъчно само да вярваш, че някой човек е добър – добротата му трябва да се изяви. Какви ще бъдат отношенията между господаря и слугата, ако господарят само хвали слугата си, че е добър, работлив, без да вижда работата му – в края на краищата отношенията им ще се развалят. Какво ще стане, ако пък слугата хвали своя господар, че е добър, милостив, без да вижда тези качества в него? Ако наистина господарят е доволен от слугата си и слугата – от господаря, те трябва да направят нещо един за друг. Какво ще придобиете, ако говорите за Бога, че е велик, че е благ, а не вярвате в това? Наистина, велик е Господ, но вие не сте изпитали Неговото величие, не Го познавате. Хората знаят нещо за Слънцето, за Земята, за небесните светили, но това не е достатъчно. Много има да учат, докато дойдат до истинското знание.

Сегашните хора са в областта на относителното знание. Те говорят за топлината, но не знаят нейните положителна и отрицателна страна. За да се справите със средата, в която живеете, трябва да познавате положителната и отрицателната страна на Слънцето, на Земята, както и на своите мисли и постъпки. Казвате: „Ние изучаваме окултните науки – те ще ни помогнат да се справим с външните условия, те ще ни помогнат да създадем помежду си хармонични отношения“. Като изучавате окултните науки, ще видите, че двама души с кръгли лица или с продълговати лица не могат да си хармонират; те могат да бъдат в хармония, ако единият има кръгло лице, а другият – продълговато. Аз наричам тия с кръглите лица кавалеристи, те са бързи, подвижни. Под *кавалерист* разбирам човек, който язди кон. Но той може да ходи и без кон – това е обикновено явление. Много хора говорят за Любовта, без да имат Любов в себе си. Много хора говорят за Истината, без да носят Истината в себе си. Следователно и кавалеристът трябва да язди кон, но и без да язди, пак минава за кавалерист.

Тогава кое е отличителното качество на човека? Мисълта – човек е онзи, който мисли. Мисълта е положителна сила, тя дава; чувството е отрицателна сила, то всякога взима. Ако човек има само мисли без чувства, все едно нищо не е складирали в себе си – той минава за беден. Следователно в главата на човека се крият положителните сили, а в сърцето – отрицателните. Под лъжичката се намира стомашният мозък, т.е. симпатичната нервна система. Кажат ли за някого, че е богат, разбираме, че той е складирали богатството си в своята житница – стомаха. Не е лошо, че стомахът на някого е богата житница, но той не трябва да се пълни чрезмерно. Колко храна може да събере? Това зависи от мозъка. Между стомаха и мозъка има известно отношение: ако стомахът е в изправност, и мозъкът ще бъде в изправност и обратно – ако мозъкът е в изправност, и стомахът ще бъде в изправност. Следователно главата се лекува чрез стомаха, а стомахът – чрез главата. – „Беден съм, как да си помогна?“ Ще мислиш и чрез мисълта ще си обясниш защо си беден и защо –

богат. Сиромашията и богатството са полюси на живота. Можеш ли да бъдеш само богат? Щом си богат, ще бъдеш и сиромаш – богатството и сиромашията вървят ръка за ръка. Ако в едно отношение си учен, в друго ще бъдеш невежа. Няма човек в света, който да не е бил или да не бъде невежа.

Казваш: „Бог е създал света“. Каква представа имаш ти за света? Когато светът се е създавал, ти бил ли си там? – „Учените са създали различни теории за света.“ Тия учени били ли са свидетели на създаването на света? Има Същества с Божествено съзнание, които са участвали при създаването на света и знаят как е станало това. Един ден, когато отидете на другия свят, там ще срещнете професори, които ще ви говорят за създаването му – те ще ви представят картини, които ще хвърлят светлина по този въпрос. В колкото по-висок свят се качвате, толкова по-ясна представа имате за създаването на света. Там вече няма да гледате само картини, но ще ви разхождат във всички области, да видите това, което сте слушали от професорите. За половин час ще видите всичко, което се е създавало милиони години. Така ще се домогнете до истинското знание.

Положителните и отрицателните сили имат отношение към здравето и болестта. Здравето е положително състояние, а болестта – отрицателно. Човек не може да бъде всякога здрав. Ако не боледува, той скоро ще ликвидира с живота си. Болестта калява човека. Забелязано е, че хора, които са боледували много в детството си, са много по-издръжливи от онези, които никога не са боледували. Който никак не е боледувал, още първата болест го отнася в другия свят; който е боледувал много и се е калил, като заболяе, скоро се справя с болестта. Не е добре една болест да се задържа с дни и месеци в човека. Заболяе ли, за два-три дни той трябва да се справи с болестта. За умния болестта представлява една възможност за постигане на нещо. Според мен болестта представлява една красива жена: като посети своя възлюбен, тя го разтърсва, простира го на леглото, след това го помилва малко и си

отива. Болестта има желание да накара човека да си почине. Това се отнася до работливия, мързеливият и без болест си почива.

Трудолюбието и мързелът са две състояния, еднакво необходими за човека. Лошото в мързела е това, че човек му се поддава и не иска да работи. Трудолюбият всякога има желание да работи, но нужно е понякога и той да бъде мързелив – да си почива. Красотата и грозотата също са две състояния. Какво ще кажете за Доброто и злото? Добрият всякога дава, той е положителен, а злият всякога взима, той е отрицателен. Понякога и злият дава, но по отрицателен път – удари ти две плесници и с това ти предава нещо от себе си. В този момент добрият приема. По отношение на злия и добрият е лош, защото го намира за страхлив – той му казва: „Ти си баба, страх те е да удариш някого, да му предадеш нещо от твоята енергия“. Това е неразбиране. Приятно ли е да удариш някого? Не е приятно. Ако искаш да дадеш нещо, дай го по положителен път.

Приятно ли е всякога да се дава на човека? Представете си, че моето огнище е пълно с огън. Вие идвате при мен и аз ви предлагам една лопата от жаравата на моя огън. Искам да държите жаравата в ръцете си – приятно ли е това даване, намясто ли е то? Казвате:

- Не искам тази жарава.
- Защо?
- Гореща е, ще ме изгори.

По същия начин вие отказвате, когато някой ви предлага пари. Защо не искате парите? Огън са те, ще ви изгорят. Отивате при един банкер да искате пари, но веднага се отказвате от тях – той иска голяма лихва, 50%, и само за една година дългът ви ще се удвои, а ако задържате парите десет години, цял живот няма да се изплатите. Казвам: не взимайте пари под лихва; това значи: не оставяйте една грешка неизправена, защото много същества ще я използват за свои лични интереси и с това ще навредят на вас. Следователно, ако не изправите живота си, други същества ще го използват вместо вас; те ще използват вашия капитал, а вие ще останете с празни ръце.

Един адепт в Индия правел различни опити пред хората за пари – това било негова слабост. Един от неприятелите му постоянно го дебнел, за да му направи някаква пакост. Адептът имал обичай да се заравя в земята, където прекарвал по няколко месеца. Един ден той решил да направи този опит пред публика, да покаже как се заравя в земята, където прекарва без въздух известно време. Той приготвил дупката предварително. Неприятелят знаел това и без да го забележи някой, напълнил дупката с червени мравки. Адептът се заровил, но този път не могъл да излезе – станал жертва на мравките.

И тъй, ако и вие правите неразумни опити в живота си и грешите, червените мравки, т.е. собствените ви грешки, ще ви изядат и няма да се върнете повече в домовете си. Следователно допуснеш ли една грешка в живота си и не я изправиш, твоят неприятел ще пусне червените мравки срещу теб, за да те изядат. Грешките са живи същества, които постоянно работят против вас, докато ви изядат. Ако съзнанието ви не е будно, те ще ви оглозгат както червеите и ще ви отнемат живота.

Сега, аз не искам да ви плаша, но казвам къде се крие опасността в живота ви. Не говоря за обикновените грешки, които стимулират човека. Няма човек в света, който да не греши – било в писането, смятането или четенето, все ще направи поне една малка грешка. Привилегия е за него да направи една грешка, но той трябва да я изправи; ако не я изправи, тя ще му причини голямо нещастие. Който греши и изправя грешките си, е умен човек. Започваш една работа, но не върви добре – защо? Допуснал си една малка грешка. Върни се да я изправиш и после продължавай. Малката грешка спъва хода на цялата работа. Искаш да се молиш на Бога, но не знаеш как – защо? Защото заставащ пред Бога като цар или като велик учен. Не, ще съблечеш царската си мантия, ще се освободиш от съзнанието за своето величие и ще облечеш дрехата на смиренното – ще застанеш пред Бога като обикновен човек и така ще се молиш. Явиш ли се като цар, ще те приемат като цар, ще ти отдадат всичкото почитание, но няма да получиш това, което душата ти желае.

Казвате: „Големи противоречия срещаме в живота си“. Ето къде се крият противоречията. Млада мома застава на молитва, иска от Бога да ѝ даде един красив, добър момък. Знае ли тя какво представлява красивият момък? Той е цяло царство. Не е лошо желанието ѝ да обикне момъка, но страшно е, че тя иска да го владее, да ѝ стане слуга – значи тя носи в себе си съзнанието на царица, която иска да заповядва: каквото заповяда на момъка, той веднага да го изпълни. И при това положение Бог изпълнява желанието ѝ – дава ѝ един красив момък. До едно време той с готовност изпълнява нейната воля, но един ден съзнанието му се пробужда и казва: „От този момент не се подчинявам!“. Докато момъкът не съзнава силата на своята красота и мисли, че принадлежи само на своята възлюбена, той ѝ се подчинява, но в момента, в който се осъзнае и разбере, че носи богатство, което може да бъде достойние на всички, казва: „Свърши се вече, никого не слушам. Сега и аз мога да заповядвам“.

Казвате: „Защо Бог създаде такъв свят?“. Светът е красив, но понеже вие не виждате тази красота и разумност, отговарям на ваш език: Бог създаде този свят, за да се карат момите за красивия момък. Има ли нещо лошо в това? Хиляди хора отиват на чешмата, за да черпят от нейната чиста вода – има ли нещо лошо в това? Има ли нещо лошо или неморално в това, че една мома е недоволна от друга, защото е погледнала красивия момък – възлюбеният на първата? Скарали се двете моми – нека се карат! Ще се карат, докато дойдат до съзнанието, че красотата е достойние на всички. Позволено е на човека да гледа всички красиви форми, които Природата е създала. Лошо е, когато красивата форма събужда твоето недоволство. Казваш: „Защо този човек е красив, а аз съм грозен?“. Ако беше красив, хората щяха да се карат за теб. За красивата мома се карат най-малко десет момци, а за грозната никой не се кара. Като я видят, казват: „Тази мома не заслужава погледа на хората“. Момъкът и момата са символи, живи образи. Красивият момък стои в долината, а десетте моми се спускат от планината; всяка мома иска да отиде в долината, където е благото на живота, и като се срещнат, те неизбежно

ще се сблъскат. Друг е въпросът, ако вървят по равен път – равният път не предизвиква никакво сблъскване.

Сега, като изнасям нещата по този начин, в душата ви се заражда недоволство и се питате защо Бог постъпва така с вас. Как искате да постъпи? Какво ще придобиете, ако Той постъпва с вас така, както желаете? Щяхте да бъдете господари, да заповядвате на хората. Каква полза ще имате от това? Какво ще придобиеш, ако от сутрин до вечер даваш заповеди на хората и те ги изпълняват? Казваш: „Има смисъл да бъда господар, поне независим ще бъда“. Това е заблуждение, колкото и да искаш да си независим, не може – най-малко ти си зависим от земята, върху която стъпваш, от водата, която пиеш, от въздуха, който дишаш, от светлината, която възприемаш. Можеш ли при това положение да бъдеш независим? Казваш: „Искам да бъда само слуга, да служа“. И това не може да бъде, защото служенето е толкова необходимо за слугата, колкото и за господаря. Има общи неща, еднакво задължителни за всички хора.

Сега, като говоря за числата, казвам: числото 1, т.е. единицата, е положително; двойката е отрицателно, а тройката – неутрално, т.е. число на равновесие. То е волята в човека – равнодействащата сила. Значи умът е положителната сила в човека, сърцето е отрицателната, а волята – неутралната. Ако волята ти не е силна, нищо не можеш да направиш, не можеш да регулираш силите на ума и на сърцето си. Волята, като равнодействаща сила, може да регулира човешкия ум и човешкото сърце. Какво ще направиш само с ума си като положителна сила или само със сърцето си като отрицателна? Ще кажеш, че умът е господар, а сърцето – слуга. Важно е, че и господарят, и слугата трябва да бъдат еднакво почитени.

Първото нещо, което се иска от вас, като ученици, е да работите върху себе си, да облагородите своя характер. Който не иска да работи, съзнателно се спъва, като мисли, че с вярата му в Христа всичко ще му се даде наготово. Не е така. И Христос, като дойде на Земята, каза: „Не дойдох, за да изпълня Своята Воля, но Волята на Онзи, Който Ме

е проводил. Дойдох да работя“. Щом Христос дойде да работи, да изпълни Божията Воля, да проповядва Словото Му от град на град, и ти ще работиш. Казваш: „Вярвам в Христа“. Живееш ли като Него? Ако вярваш в Христа, защо си недоволен?

Какво ще кажете за Христа – богат ли беше, или беден; господар ли беше, или слуга? В едно отношение Той беше богат, а в друго – беден; в едно отношение беше един от най-големите господари, а в друго – един от най-достойните слуги. В едно отношение Христос беше голям праведник, но понесе греховете на човечеството. Кой каквито грехове правеше, всичко се слагаше върху главата на Христа. Той беше господар, но на Себе Си, затова казваше: „Имам власт да положа душата Си, имам власт и да я взема“. Въпреки това поставиха на главата Му трънен венец и се поругаха с Него. Христос понесе всичко заради Любовта Си към Бога. Питам: защо трябваше да бъдат Христа? Той опита върху Себе Си свободата, която даде на хората. Бог запитва Христа: „Като даде свобода на хората, даде ли Си отчет готови ли са те за нея?“. Те Му казаха: „Ти ни даде свобода, следователно ние имаме право да Те бием. Ще се проявим такива, каквито сме“. Христос научи един велик урок, но и хората, като се бият помежду си, ще научат един велик урок – че няма смисъл да се бият, боят не разрешава въпросите. Какво се ползва човек, ако при един бой счупи крака или ръката си?

И тъй, освободете се от заблужденията. И боят има своето място. Да знаеш как да биеш е голямо изкуство. Много деца са невъзпитани, защото не са опитали силата и действието на пръчицата. За малките има малки, тънки пръчици, с които майките от време на време трябва да ги потупват по меките дебели места на тялото. Всеки удар трябва да пада музикално – ударът трябва да пада върху своята равнодействаща сила. Много майки и бащи не знаят как да удрят, пръчицата не пада намясто, затова ударът се връща назад, към тях. Когато синът и дъщерята бъдат родителите си, това показва, че пръчицата не се е вдигала и слагала правилно върху тях.

Преди няколко дни при мен дойде един господин и се оплака от сина си – толкова невъзможен бил, че бащата се принудил да избяга в манастир. Синът искал даже да го убие, главата му на няколко места била контузена от ударите му. Сега и във вас се явява мисълта: „Страшно нещо е да те бие синът ти!“. Страшно е, но този син е в самите вас, във вашите мисли и чувства. Ако не можете да възпитате своите мисли и чувства, и те, като вашия син, ще сложат край на живота ви.

Следователно не е въпросът кой и как е създал света. Светът е създаден по известни закони, вашата задача е да изучавате тези закони и да определите отношенията си към него. Там законите действат по определен план. Както аз ги разбирам, намирам, че вие не сте наредени в класа както трябва – не сте наредени по степента на своето развитие. Например човек с нервен темперамент трябва да седи при сангвиник; този с развито благоутробие да седи при умствено развит. Ако се наредите правилно, според темпераментите, всички ще бъдете доволни. Ако двама дипломати седнат един до друг, те ще бъдат неразположени, ще им се доспи. Така си обяснявам защо някои хора обикновено дремят. И дрямката се подчинява на известен закон: в събранията на сто души един има право да дреме, на хиляда десет могат да дремят, на две хиляди души – двадесет и т.н. – това е правило. Ако хората не се нареждат по закона на хармонията, числото на спящите ще е повече, отколкото трябва.

Един американски проповедник намислил да приложи метод, чрез който да събужда спящите слушатели: решил да свърже всички столове с електрическа жица за органа. Като задремвал някой от слушателите, той натискал един от клавишите на органа и звукът веднага го събуждал.

Една от причините да заспиват слушателите е или че се говори по тема, която знаят, или по тема, която не ги интересува. Човек не всякога се интересува от един и същ предмет. Ако предметът е нов и го интересува, той е в положението на гладния, а каквото и ядене да се даде на си-

тия, той го погледне и казва: „Не ми се яде“. За да заинтересуваш човека, трябва да му изнесеш нещо специфично, което да обхване цялото му внимание.

Една сестра ходила в града, където научила нещо ново, и идва да го съобщи на другите. След нея идват втора, трета, четвърта и всички съобщават същата новина. Който слуша една и съща новина няколко пъти, трябва или да напусне стаята, или да заспи. Сестрата трябва да бъде умна: като иска да съобщи новината, първо трябва да разбере дали някой не я е съобщил преди нея и ако се окаже, че е известна на повечето, трябва да си мълчи. В противен случай нека не се обижда, като види как един след друг я напускат или започват да заспиват.

Същото се случва и с възгледите на хората – едни казват: „Да живеем братски“, втори, трети казват: „Да живеем братски“ и който слуша, отегчава се. Важно е да се живее братски, а не само да се говори. Един ще говори, друг ще живее братски.

Стремете се всеки ден да имате по една нова мисъл, върху която да работите. Например нова е мисълта за числата. Вземете числата от 1 до 3: единицата като положително число, двойката – като отрицателно, тройката – като неутрално, като равнодействаща сила. След това изберете по пет положителни типа и по пет отрицателни. Интересно е всеки да си отговори въз основа на какви качества определя положителните и на какви – отрицателните типове. Аз няма да ви дам готови образци, вие сами ще ги намерите. Ония с продълговатите лица са повечето положителни, мъжки типове; от ония с овалните едни са положителни, а други – отрицателни.

Човек с дебели вежди има положителен характер, той дава; ако веждите са тънки, изписани, те показват отрицателен тип. Дебелите, увисналите мустаци говорят за положителен тип; тънките мустаци показват отрицателен. Голямото ухо е на човек с положителен характер, големият нос – също. Когато носът изтънее, изгуби ширината си, това показва човек с отрицателен характер. Но не всеки с голям нос е положителен тип, това са относителни неща.

Носът трябва да има определена дължина и ширина. Когато брадата горе е широка, това показва положителен тип; ако брадата горе е тясна, това определя човека като отрицателен. Широка брада долу показва положителен тип на физическия свят, а отрицателен – в умствения. Търсите ли човек за физическа работа, гледайте брадата му да бъде долу широка; търсите ли човек за умствена работа, гледайте брадата му да бъде долу тясна, заострена. Каквото и да се говори, човек проявява това, с което е роден; в това отношение аз съм правил ред опити и съм се убедил в казаното.

Тук имаме един брат бояджия, за когото ще кажа нещо, но да не се обижда. Той е умствен тип. Веднъж дойде в дома ни на улица *Опълченска* 66, за да работи. Даде му се една работа, но той я остави наполовина, не я завърши – реши да замине за Варна и напусна. По устройство на лицето и черепа той се отегчава от големи работи, за него са малките – докато започне една работа, да я свърши. Той обича разнообразието, не може да се наеме за работа, която ще продължи цяла година. Мнозина от вас имат характера на този брат – ако им се даде една голяма работа, скоро ще се отегчат, ще ги хване огън и ще я напуснат; те стават негативни, искат повече да възприемат, по-малко да дават. Като познава характера им, господарят трябва от време на време да им дава почивка.

Казвам: според Мойсеевият закон човек трябва да работи шест дни, а на седмия да почива. Този закон е отживял времето си. В бъдеще законът ще е точно обратен: шест дни ще почиваш, един ден ще работиш, за да асимилираш физическата енергия в себе си. Ако аз създавам закона, ще наредя: четири работни дни, а три – за почивка. Един ден, когато човек стане повече положителен и по-малко отрицателен, той ще работи малко. Не ви съветвам да работите много. Имам предвид вашето физическо състояние. Една сестра се оплаква от умора. Чуete ли това, съберете се пет положителни сестри и я посетете, като всяка от вас ѝ каже по една ободрителна дума – тези думи ще я освежат.

Вие гледате на този метод с пренебрежение и казвате: „Човек трябва да бъде сериозен, вдълбочен в себе си“. Оставете това настрана. Когато искаш да се концентрираш, бъди далеч от хората. Може да бъдеш и между тях, но така да се вдълбочиш, че никой да не те забележи. Страданието учи човека как да се концентрира. Когато дойдат големи страдания, и Природата се вдълбочава в себе си.

Сега от вас се иска усилена работа. Оставени сами на себе си, мнозина се отпускат – свободата още не ви импулсира. Сестрите работят доста добре, но знания им липсват. Образоваха се групи от братя и сестри, но някои от тях се спъват от мисълта, че едни са напреднали повече, а други – по-малко. Не се заблуждавайте, истински напреднал е онзи, който може да превърне желязото в злато; който не може да направи това превръщане, не е напреднал. Ще кажете, че сте чули много неща, но малко сте реализирали. Слушали сте за Божията Любов, но не сте я приложили. Виждате известни прояви на Любовта, но кои са проявите на Истинската Любов? Човек често след скърби е изпитвал по-високо състояние на Любовта, но и то не съдържа качествата на Великата Божия Любов.

Да вкусиш от Божията Любов – това значи да се намираш пред оазиса на пустинята. При всички мъчнотии и страдания тя дава сила на човека да ги понася с радост. Това значи да носиш Реалността в себе си, да разполагаш с ключовете на всички станции; достатъчно е да натиснеш ключа на една станция, за да се свържеш с нея. Казано е в Писанието: „Който люби Бога, преди да е поискал нещо, ще му се даде“. Ако не любиш Бога, колкото и да се молиш, няма да ти се отговори – защо? Защото е зает, не може да се занимава с теб. Понякога ще чакаш отговор месеци и години – зависи какво искаш и как го искаш. Ако имаш нужда от хляб, веднага ще ти отговорят; искаш ли милиони, много време ще чакаш. Все ще ти отговорят някога – как ще стане това? Или ще те осиновят, или на лотария ще спечелиш. От теб се иска постоянство и Вяра.

Помнете: не материалното богатство осмисля живота. Човек се стреми и към вътрешно, духовно богатство; за

тази цел той трябва да се свърже с Разумния свят, с Напредналите същества. Истинското богатство се крие във великите души. Никой не може да се развива, ако не се свърже с поне един велик дух. Прогресът зависи от великите души, които минават край вас и ви оставят своето благословение. Ако Слънцето не изгряваше, животът щеше да се прекрати. Наблюдавайте изгряването на Слънцето, да видите как се менят багрите му, в това е красотата на Живота.

Една от задачите ви на Земята е да се научите да служите. Може да завършите университет, да станете професор, но в края на краищата ще ви изпитат доколко сте научили изкуството да служите. Няма по-красива и достойна работа от служенето и който е научил това изкуство, той е придобил знанието на живота, а който не е, се счита за нещастен. Служи на другите така, както искаш да служат на теб!

За следния път ви давам задача: всеки от вас да намери по един положителен, отрицателен и неутрален тип. Има хора, които по рождение са положителни, други – отрицателни, а трети постоянно се сменят – ту положителни, ту отрицателни. Вие трябва да знаете кога някой е положителен и кога – отрицателен; ако не знаете това, нищо не сте постигнали. Не можеш всякога да бъдеш положителен или отрицателен – ще се сменяш: понякога ще заповядваш, понякога ще ти заповядват; понякога ще даваш, понякога ще вземаш. Единственият, Който всякога е положителен, е Бог. Той нито заповядва на някого, нито съди и гледа еднакво и на злото, и на Доброто – от Доброто не се възхищава, от злото не се възмущава. И Доброто, и злото имат еднакви отношения към Бога. Когато Божественото добро дойде между хората, то има отношение към тях като зло. Как ще разберете това – не е важно. Може да го разберете, може и да не го разберете.

Тайна молитва.

10. лекция, 23 ноември 1932 г., София, Изгрев

НОВАТА КАНАЛИЗАЦИЯ

Размишление.

Светските хора се стремят към знание, искат да бъдат учени, но това се постига мъчно – трябва да се учи. Религиозните хора се стремят към святост. За да схваща правилно нещата, ученият се нуждае от интуиция, т.е. от вътрешно разбиране; и религиозният се нуждае от интуиция. Ученият и светски човек казва, че има външна светлина; религиозният казва, че има вътрешна. По това се различава богатият от бедния – богатият има повече външна светлина, а бедният – повече вътрешна. Трябва да се избере среден път между външната и вътрешната светлина, а за това се иска разумност. Разумен е онзи, който върви от причини към последствия и от последствия към причини. Казваш: „Животът е лош, хората са лоши“ – това е следствие. Причината за твоите възгледи за живота и хората се дължи на условията – или си гладен, или нямаш пари. Кажеш ли, че животът е добър и хората – добри, това се дължи пак на условията: сит си, здрав си или имаш пари на разположение. И животните сменят възгледите си според условията: когато са гладни, светът е лош за тях; когато се нахранят, светът става добър.

Казвам: докато живее по светски начин, човек се ръководи от няколко центъра на главата. Единият център е зад ушите, а другият – в задната част на мозъка, в тила. Докато живее в центъра зад ушите си, той всякога е готов да се бие и когото срещне, може да го удари в носа – и най-малката обида го кара да се бие; ако живее в задната част на главата, той е като птичката: прави си къщичка, събира се с роднини и приятели, с които прекарва весел и безгрижен живот. Като стане религиозен, човек започва да живее повече в центъра на главата си, където са моралните чувства. Той нарича това религия, а всъщност е чувстване. Докато умът не се наложи на сърцето, човек ходи в крив

път. Много хора вярват в Бога, но много от тях са избити все за Бога – четете църковната история на народите, да видите колко хора е избила Католическата църква само за това, че не са католици. Всички казват, че човек трябва да бъде религиозен. Ако само религиозното чувство може да спаси хората, разбирам, но трябва да бъдеш същевременно разумен, да разбираш нещата, да търсиш техните причини и последствия. Щом се прояви умът в човека, спасението веднага ще дойде.

Закон е: не можеш да убиеш човека или да извършиш някакво престъпление, докато мислиш; щом престанеш да мислиш, ти губиш равновесието на своя живот. Щом започнеш да живееш с ума си и да си недоволен от нещо, ще знаеш, че първо на себе си вредиш – така нарушаваш законите на Природата. Какво ще постигнеш, ако си недоволен от левия или десния крак? Каквото и да казваш за тях, ще разбереш, че и двата са еднакво важни. Каквото и да правиш, ще разбереш, че умът върши най-важната работа, той е Божественото в човека, което го ръководи. И сърцето върши своята работа. Както умът, така и сърцето имат своя произход в далечното минало и всеки от тях има своя опитност от тогава. Пътят, по който са минали, е път на специализация, потребна само за своето време, за новите времена тя не е потребна. Например имаш известно чувстване, че ще се облечеш с нова дреха за Великден. Докато мислиш, че ще имаш на разположение тази дреха, ти си доволен, защото мислиш, че като я облечеш, светът ще се подобри. Според мен като се облечеш хубаво, нито по-богат ще станеш, нито по-силен, нито по-умен. Но ти си доволен от новата си дреха, започваш да мислиш, че е станала някаква промяна с теб; станала е, но външните условия ни най-малко не са се променили. Това не показва, че условията трябва да се игнорират, но първо се търси същественото в живота, а после – несъщественото.

Кое е същественото в живота? Растенето, развитието – то носи светлина, то е човешкият ум. Според някои той е наречен Божественият Дух. Под *Дух* се разбира нещо особено, нещо неразбрано. Колкото по-неразбрана е една

дума, толкова по-далечен е нейният произход. Колкото по-далеч от нас стои един предмет, толкова по-неясен е той; колкото повече се приближава, толкова е по-ясен. Така е неясен и произходът на ума, на Духа. Какъв е произходът на Аз-а? Това е цяла наука, цяла история. Аз-ът е движение около себе си, движение в кръг. Кръгът е емблема на нещо. Учените, великите посветени винаги са означавали Вселената с кръг; в него се съдържат всички възможности за посветения, затова кръгът е наречен *космически зародиш*, или *космическо яйце* – от това яйце се е образувала Вселената.

И тъй, който не разбира понятието *кръг*, казва: „Как е възможно Вселената да се е образувала от яйце?“. Това яйце символизира кръга. След време кръгът се разпуква и пилето излиза навън. То представлява буквата У – с двата крака нагоре. Същото се отнася и за човека. В тази буква се крият такива сили, които изкарват човека от ограничено в свободно състояние и с това създават в него подтик за движение и мисъл. Когато знакът се обърне надолу, той представлява човек в движение; тогава той излиза от условията на буквата У, но за да излезе от тях, трябва да мисли, а затова се изискват специални условия. И животните се нуждаят от такива условия. Птиците проявяват своята интелигентност, когато снасят яйцата си: те си правят гнезда, постилат ги вътре, приготвят си полог и се готвят да мътят; в тази работа взимат под внимание светлината, топлината – без тези условия яйцето може да се изложи на големи неприятности и на много неприятели. През това време в тях работи умът, а не чувствата – за да направи гнездото си на едно или на друго място, птичката е мислила дълго време и избира най-безопасното място. Щом нареди тази работа, тя не мисли вече – за обикновените си работи птиците се ръководят от чувствата.

Под *животно* разбирам само неговата форма, но не и съдържанието. Зад всяко животно работи едно Разумно същество. В бъдеще животните ще стоят на по-висока степен на развитие, отколкото сега. Как ще стане това развитие – не е известно, важно е, че и в животните има скрити

възможности за развитие. Чудно е, че учените и досега не могат да направят разлика в интелигентността на животните. Всяка форма отговаря на развитието на животното – и птицата е животно, и слонът е животно, но голяма е разликата в интелигентността им. Дойдем ли до човешката форма, виждаме колко сложна е тя; това говори за големите способности и възможности, които се крият в човека. В някои животни чувствата са в спящо състояние. Например овцата, пчелата нямат чувства като на кучето. Ако се движиш много около кошера, пчелата ще забие жилото си и ще те отстрани; тя е сприхава, бързо действа. Понякога постъпва кавалерски – мине веднъж-дваж край теб, бутне те, да не ѝ пречиш, но останеш ли и след това при кошера, ще те ужили. Вие се смеете на пчелата, но постъпвате като нея – вадите жилото си, забивате го дълбоко и казвате: „Нека знае кой съм“. Защо забивате жилото си? Някой ви пречел. Казвате му веднъж-дваж да се махне от пътя ви и ако не послуша, свивате се, нахокате се един-друг и продължавате работата си.

Какво представлява кошерът в човека? Това е неговото неразумно сърце, в което бушуват ред отрицателни чувства. Щом някой ти препятства в работата, ти се настройваш срещу него, набиеш го и като се успокоиш, казваш: „Този човек не върви в Божествения път“. А ти вървиш ли в този път? Като ви наблюдавам, аз мисля върху въпроса кой върви в Божествения път и кой не върви. Че се молиш по три пъти на ден – това не показва, че си в правия път. Ти си беден, нямаш средства, молиш се да се подобри положението ти – твоята молитва е користна. Друг се моли за нещо и като не получи отговор, отказва се от Бога, става безверник – и тази молитва е користна. Вярa, която се ръководи от чувствата, е едно; вярa, която се ръководи от мисълта, е друго. Истинската вярa има отношение към ума, а не към сърцето. Докато се поддаваш на чувствата, това е вярване, а не Вярa. Вярването е подобно на леда – щом изгрее Слънцето, той започва да се топи; ще го търсиш и няма да го намериш. Какво ще кажете тогава за своята вярa?

Като говоря за живота на чувствата, аз не ги отричам, но казвам, че този живот е подложен на постоянни промени. Когато стане религиозен, човек започва да мисли за Бога, за Духовния свят. Ако не мисли правилно и не е привикнал да мисли, кръвта нахлува в малкия мозък, където са страстите и обикновените чувства, в него се събужда половата дейност и той се поддава на неестествени чувства. Вместо възвишената Любов, вместо чувство към Бога, той преживява особени чувства, които нарича Божествени, с което сам се заблуждава. За да не изпада в низшата област на чувствата, човек трябва да мисли. Низшите чувства нищо не допринасят, това е духовно пиянство. Като влезе в кръчмата, и религиозният пие – плаща, пие – плаща, докато обеднее. Пазете се от духовното пиянство, както се пазите от пиене на спиртни напитки. Човешката, личната любов води към това пиянство. Областта на нейното действие е малкият мозък. Обичаш някого, защото е богат – това е користна Любов. Обичаш го, защото е здрав, силен – и това е користна Любов.

Ако направите психологичен анализ на своите чувства, ще се убедите, че нищо не допринасят. Те водят човека в света на промените. Днес чувства едно, утре – друго. По-силните чувства заличават по-слабите, както силната вода завлича слабата. Колкото и да е буйна реката, това е живот на чувства, не е живот на ума, това не е реалният живот. Реалният живот не е нито в твърдото, нито в течното, нито във въздухообразното вещество, нито в светлината – това са условия за Реалността. За да разберете проявите на ума, трябва да ги изолирате от всички материални светове. Докато разглеждаш ума от света на твърдата материя, нищо не си разбрал – твърдата материя е условие, а условията не представляват Реалността. Казвате за някого: „Той е сух като въздух“ – значи той е силен човек. Не е така. Сухият човек е повече топъл, отколкото силен – където има сухота, триенето е по-голямо, образува се повече топлина. Където има по-малко сухота, там влагата е голяма. Като ученици, изучавайте състоянията на материята, да видите на какви чувства отговарят.

Твърдото вещество отговаря на твърдостта в човека; това чувство се намира горе на главата, в областта на моралните чувства, и на него се дължи устойчивостта на човека – устойчивият е твърд в своите убеждения. Сега, като говоря за твърдостта като морално чувство, имам предвид участието на ума, без него нищо не се постига.

Как може човек да си помага в живота? Чрез мисълта – като мисли, той ще се освободи от лошите условия, в които се намира. Ако си твърд и не мислиш, ще останеш на едно място и който мине, ще се блъска в теб. Днес ще се блъскат в теб, утре ще се блъскат, докато един ден изчезнеш от мястото си. И това не е лошо, защото в края на краищата ще започнеш да мислиш право. Питаш се: „Защо тези хора се блъскат в мен?“. Много просто, вечер е, не виждат хората – това е една причина. Има и друга: направил си къща край реката, но щом дойде проливен дъжд, реката приижда и отнася и къщата, и градината ти. После се питаш: „Защо Бог допусна това нещастие, защо реката отнесе къщата ми?“. Така разсъждава обикновеният човек, но умният се запитва: „Защо направих къщата си толкова близо до реката?“. Човекът на ума мисли по един начин, а човекът на сърцето – по друг. Той си казва: „Макар че къщата ми е близо до реката, Бог ще помисли за мен, ще ме спаси“.

В средните векове един от холандските крале щял да плати с живота си благодарение на своята крива мисъл. Един от придворните му, голям ласкател, винаги ласкаел краля. Казвал му:

– Ти си единственият човек в света, пред когото всичко отстъпва, дори природните стихии отстъпват. Достатъчно е да кажеш една дума, за да ти се подчинят.

Един ден кралят заповядал да му построят дворец на брега на морето, отблизо да се любува на неговата красота. При една буря кралят излязъл с трона си на самия бряг, да наблюдава как бушуват вълните. Придворните били около него и като виждали как вълните се надигат и удрят брега, съветвали краля да отстъпи от мястото си, за да не го завлекат вълните. Той не слушал никого и с вдигната нагоре ръка казал:

– Заповядвам на вълните да отстъпят навътре!

Никакъв отговор, морето все повече бушувало.

– Ваше величество – говорели придворните, – вие трябва да отстъпите.

Най-после той ги послушал, отдръпнал се навътре в сушата и така се спасил.

Сега и вие като този крал мислите, че вашият възлюбен ще изпълнява заповедите ви. Лъжете се, като този цар ще отстъпите пред прилива. Трябва ли да се сърдите на прилива, че върши своята работа? Досега младата булка не е виждала сърдит своя възлюбен, но един ден той зафучи, кипне. После се извинява, но в нея нещо се счупва и тя казва: „Как е възможно този, когото обичам, да се проявява така лошо!“. Аз пък се чудя на друго: как може младата булка да не разбира тези неща! Млади булки има и между хората, и между животните. Гледам, на едно дърво две птички си гугукат, разговарят; булката иска едно, младоженецът иска друго – и те не се разбират. И между пчелите е същото, но там културата е съвсем друга, царицата е тяхната булка. Има една царица и много търтеи; те бръмчат, обикалят около нея, всеки гледа да ѝ се хареса. Царицата ги оглежда, докато си избере един между тях.

Като говоря така за младата булка, питате: „Какво нещо е Любовта?“. Вие не можете да разберете Любовта, докато умът ви не се прояви. Любовта има особен произход, а не както хората си представят. Ако мислят, че това, което преживяват, е Любов, те са на крив път. В истинската Любов няма положителни и отрицателни черти, в Любовта няма никакви смени и промени; там не може да се говори за приятно и неприятно чувство. Ти сменяш дрехата си – защо? За да се освободиш от калта на старата дреха. Трябва да смениш старата си риза с нова. Умът налага тази смяна – ако не смениш ризата си, ще се натъкнеш на болезнени състояния. Щом е така, слушай ума си, който предупреждава отдалеч.

Казвате: „Да бъдем религиозни!“. Религиозността не показва, че човек е умен и разбира Божиите пътища; това е само едно добро разположение на ума. На религиозния може да разчиташ – дал е ума си в услуга на Божественото;

не направи ли това, той е нещастен човек, фанатик, готов да убие човека в името на Бога. Фанатикът има особено разбиране за Бога. Като мине покрай касата на богатия, той казва: „Това са Божии пари и аз имам право на тях“. Мине край една градина и казва на градинаря: „Това са Божии плодове и аз имам право на тях“. И апашът сваля дрехата от гърба ти и казва: „Аз имам право на тази дреха – Христос казва: *Ако имаш две ризи, дай едната на бедния*“; това значи: ако имам на гърба си една риза и друга – в ръцете си, втората трябва да дам на онзи, който няма нищо. Трябва ли той насила да вземе ризата от ръцете ти? Ако срещна апаш, вместо да чакам да ме насилва, доброволно ще му я дам – това значи ум. Христос изразява това чрез стиха: „Спогаждай се с противника си, докато си още на път“. Не чакай да те пхнат в затвор, че тогава да се примиряваш. Запитай противника си:

– Какво искаш?

– Дрехите ми.

– Заповядай, вземи ги! И ти може да носиш дрехи като моите.

Религиозните още не познават закона за примиряването, за доброволното даване. Те не знаят какво може да направи Господ. Молят се, получават някакъв отговор на молитвата си и мислят, че Бог им е отговорил; не, за да ви отговори Бог, трябва да бъдете най-умните, най-добрите хора – поне за мен е така. Аз зная, че за да отговори Бог на молитвата ми, трябва да бъда най-умният, най-добрият човек; не съм ли такъв, много време ще трябва да се моля, за да получа отговор. Аз се вода от следното: тръгна ли на път, никога не мисля за превозното средство, но си представям какво мога сам да направя в дадения случай. Пътувал съм с религиозни хора и слушам да казват: „Бог ще промисли за нас“ – това е криво мислене. Значи Бог ще промисли за тях, ще им даде всичко наготово, а те ще ядат и пият. Аз зная, че още преди слизането ми на Земята Бог е промислил всичко за мен, но трябва да бъда умен, да намеря определеното за мен и да го използвам правилно. Това не значи, че в света няма Промисъл, но ти,

като човек, като разумно същество, трябва да действаш правилно.

Вървя с един религиозен и край нас минава кола. Той казва:

- Сега Бог ще каже на коларя да ни вземе.
- Възможно е, но може и да не ни вземе.

Коларят минава край нас, казва ни „Добър ден“ и си отминава.

- Чудно нещо – този колар не слуша Господа.

Не, други хора са го пазарили, той не е свободен. След това минава друга кола и религиозният казва:

- Тази кола ще ни вземе.

Но и тази кола минава и заминава, без да ни вземе.

- Чудно нещо – и този не слуша Господа.

Минава трета кола, спира. Религиозният казва:

- Ех, най-после послуша Господа.

Коларят пита:

- Имате ли пари?

- Нямаме. За Господа го направи!

- Аз се нуждая от пари, не мога да работя за Господа.

И на мен Господ не ми дава току-така.

- Знаеш ли какво те чака на онзи свят?

– Не искам да зная за онзи свят, аз мисля за този; като отида на онзи свят, тогава ще мисля. Ако имате пари, ще ви кача на колата.

Най-после аз постъпвам умно. Изваждам една звонкова монета и казвам:

– Коларя, когото срещнем сега, ще изпълни Божията воля.

Той отдалеч ни вижда, съглежда монетата и казва:

- Заповядайте на колата.

- Най-после духът влезе в този колар.

Не, аз вкарах златния дух в него. Аз, умният човек, мога да спра всеки колар на пътя му и да го накарам да ни заведе до определеното място. И апашът може да постъпи така, но по друг начин – той изважда револвера от джоба си и заставя коларя да го заведе където иска. Много просто – ако не иска, с живота си ще плати. Добрият работи с

ума си, а апашът – с револвера си. Коларят, като заведе апаша на определеното място, въздъхва свободно и казва: „Благодаря на Бога, че не ме уби“. Казвам: в човешкия живот тези неща стават всеки ден.

Често хората стават играчка на своите чувства и въпреки това мислят, че са свободни. Те са дотолкова свободни, доколкото е свободен коларят в ръцете на въоръжения апаш – щом види револвера, коларят е готов да закара апаша където му заповядва. Религиозният не си служи с насилие. Той трябва да познава дали един колар е готов да му послужи, или не. Ако коларят е положителен тип, религиозният трябва да бъде отрицателен – ако и двамата са положителни, ще се отблъснат. Как ще постъпи коларят, ако срещне на пътя си една красива мома? Тя го спира, усмихва му се и казва: „Моля те, може ли да ме заведеш донякъде с колата си?“. Той веднага спира и я поканва да се качи. Тя се усмихва, благодари и се качва. Казваш: „Добре е да бъде човек красив“. Добре е да си красив, но още по-добре е, ако можеш да се преобразяваш, да вземеш формата на красивата мома. Мислите ли, че Бог е направил човека красив? Колкото Бог е облякъл богатия в хубави и нови дрехи, толкова е направил и човека красив. Ред поколения вашите деди и прадеди са живели с идеята за красота и днес са предали красотата и на вас. Питам: коя е причината вашите къщи да бъдат големи, с широки прозорци, с добре инсталирано осветление? Това се дължи на желанието ви да имате повече светлина, да бъдете здрави и красиви, да живеете добре.

Сега, като ме слушате да говоря така, казвате: „Чудно нещо, ние мислим, че Бог за всичко е промислил, че Той има предвид нашето щастие, а излиза друго нещо!“. Ако мислите, че всичко в живота ви е наредено от Бога, защо едни хора са богати, а други са бедни? Защо едни къщи са големи, светли, с широки прозорци, а други са малки и тъмни? Може ли да кажете, че Бог е несправедлив? Богатият е бил по-умен и практичен, затова се е наредил по-добре от бедния. Бог не се интересува от това; Той е дал на човека дарби и способности и всеки се нарежда спо-

ред това, което е обработил. Ако не беше така, щяхте да изпаднете в друго противоречие. Казвате: „Защо Бог допуска убийството?“. Това е човешка работа, в Писанието е казано: *Не убивай!*; човек е престъпил този закон, сам го е нарушил и сам трябва да го изправи. Защо човек не предвижда, че ще го убият? Защо не предвижда, че ще го обидят? И най-малкото побутване е в състояние да го обиди. Щом е толкова чувствителен, трябва да предвижда всичко, което ще му се случи, и да го избягва.

Коя е причината за противоречията в живота? Това се дължи на факта, че умът работи малко; щом умът работи малко, и способностите се развиват мъчно. Днес хората са разединени, всеки мисли за себе си. Ако могат да се обединят, умът им ще работи повече, ще им дойде на помощ; тогава ще дойде истинската култура и хората ще се почувстват братя. Докато всеки мисли само за себе си, той не е на прав път. Същото се отнася и до отделните държави и народи. Америка, Англия, Франция, Германия, Русия искат да бъдат велики; колкото и да се силят, не могат лесно да станат велики. И България иска да стане велика. Много години ще бъде такава, каквато е днес, по-велика не може да стане. Накъде ще се разширява България, с какво ще постигне желанието си? Със сила не се става велик; със знание, с богатство – също. Ето, евреите са много богати, но могат ли да вземат Палестина с пари – не могат. Някои мислят, че всичко се постига с пари и със сила, но остават излъгани. Според мен нещата се постигат чрез моралните чувства, свързани с ума.

Магическата сила в човека е неговият ум, той е свещената пръчица, той е най-големият помощник на човека; щом впрегнеш ума си на работа, той веднага използва чувствата и започват взаимно да работят. Ако умът не работи, човек се движи в тъмнина. Умът е красивата мома или красивият момък, които използват силата си за разумна работа. И най-бедният, ако има светъл и прозорлив ум, всякога ще използва и най-слабите възможности и условия. Когато срещне красива мома и види, че се нуждае от някаква подкрепа, той веднага ѝ се притичва на помощ. Тя

спира вниманието си на него, оценява интелигентността му и го възнаграждава със своето внимание. Един ден той среща същата мома на кон, но се случва малко нещастие с нея – конят се подхлъзва. Момъкът веднага се спуска, хваща юздата. Момата се учудва на смелостта на момъка и му благодари.

Сега и на вас казвам: ако се подхлъзне вашият кон или препуска, хванете юздите му, така ще спасите царската дъщеря. Коя е царската дъщеря? Това е вашата разумност. Тя се е качила на вашия кон и вие трябва да я пазите. Ако се поддадете на чувствата си, конете ще хукнат да бягат и ще я хвърлят на земята. Дръжте здраво юздите на вашите коне! Казваш: „Страхувам се да не ме прегази конят“. Няма защо да се страхуваш. – „Ще ме убие някой!“ Кажи си: „Нямам неприятели, няма защо да ме убиват“. Може да убият човека само тогава, когато го считат за опасен; щом не прави пакости, никой не може да го убие. Умният, добрият човек никога не убива; той разполага с вътрешно знание и сила в себе си и с тях се справя. Неразумният, като се намери пред опасност, не знае накъде да върви – навсякъде вижда опасност. Ако има самообладание, ще се отбие от пътя си и ще я избегне. И лъв да срещнеш, ако си разумен, ще се справиш с него. Лъвът представлява лошите условия на живота. Не викай, не роптай против лошите условия, но направи им път да минат, без да те засегнат. Как се справят негрите с дивите зверове? Те имат начини за укротяване на животните.

Син се оплаква от баща си, че не го обичал, че го пъдел от къщата си, и решил да се самоубие. Ето какъв съвет давам на този син: иди при баща си и майка си, целуни им ръка, прегърни ги и поговори с тях; помоли се да те извинят и въпросът ще се разреши. Така постъпват умът и разумното сърце. Има ли нещо унижително в това? Тази постъпка ще отвори сърцето на майката и на бащата и те ще отстъпят. И религиозните често казват, че Бог не ги обича, не иска да приеме молитвата им. Какво струва да се помолиш на Господа и да Му дадеш сърцето си? Защо не изпълниш Божията Воля? Ето как ще си отвориш пътя

към Бога. Той знае, че си добър и способен син и можеш да вършиш Неговата работа. Ако си готов да вършиш Божията Воля, знай, че Той всякога ще те приеме и ще те послуша. Една чистосърдечна дума, отправена към Бога, е в сила да те освободи от всички противоречия. Отивай при Бога с ума си, за да имаш Неговото внимание.

Мнозина от вас се стремят към новия път, а вървят по стария. Старото е път на любовните писма. Какво е съдържанието им? Момъкът пише на момата: „Откакто те видях, не мога да спя спокойно, животът изгуби смисъл за мен“. Красивата мома представлява света, а красивият момък си ти, който искаш да се ожениш за красивата мома, т.е. за света. Тя е много горда и като те погледне, се смразяваш. Може да ѝ пишеш и сто писма, но като опита ума ти и разбере съдържанието му, тя ти дава пътя. Когато ме питат вярвам ли в Бога, отговарям:

– С този въпрос още не съм се занимавал – той е висок въпрос, не е за мен.

– С какво се занимаваш тогава?

– С билки, които имат лечебно действие. Лекувам охтиката и други болести. Занимавам се с малки работи, а що се отнася до въпроса за Бога, това е далечна работа.

След това аз разказвам какво представлява науката за лекуването и на какъв закон се подчинява, разказвам кога и как тревите са добили своето лечебно действие. Като разговарям така с хората, разбирам какво мислят. Те не подозират, че аз лекувам с Божествената сила, а не с външни билки. Какво е Божествената сила? Това, което знае как да употребява силите и да се ползва от тях, то е Божественото в човека, това е Господ, Който помага във всеки момент. Няма изключение в човешкия живот, когато Бог да не е отговорил на всеки зов. Това става всякога, когато човек върви по Божиите закони. Така е било с всички велики хора.

Когато човек наруши един Божествен закон, Бог не го слуша вече. Щом забележите това, прегледайте живота си, за да видите къде сте постъпили неправилно или кой Божествен закон е нарушен. Рисувах една картина, мине някой край теб, погледне картината и казва:

– Носът не е нарисуван както трябва.

Отивам при картината и поправам носа. Дойде втори и казва:

– Очите не са нарисувани както трябва.

Дойде трети:

– Веждите не са правилни.

Брадата не била както трябва, ушите не били както трябва... Мине известно време, дойде четвърти и казва:

– Носът не е добре предаден, очите не са верни.

– Повече не поправам!

– Ама по-рано беше по-добре нарисувано.

– Повече не поправам, не се лъжа вече! Аз зная, че сутрешната светлина не може да бъде по-силна от обедната. Сега е обяд. Никой не може да докаже, че обедната светлина е по-слаба от сутрешната.

Ще дойде някой да ми доказва, че едно време е бил по-добър, отколкото сега – това е крива философия, криво чувстване. Едно време ти правеше по-големи грешки, отколкото сега, но тогава минаваше за светия. – „Чист живот водех.“ Ти водеше чист живот, защото не беше облечен в дрехи. Тогава беше обвит само в една риза, но сега ризата ти е изцапана. Сега искам да те изпитам колко си чист и здрав; искам да опитам, като те изпера, дали твоята риза ще издържи – ако се изпере добре и остане здрава, ти си добър човек, но ако се скъса, преди да се изпере, си лош. За ония, които не искат да се поправят, казвам: „Това е риза, която не иска да пусне кирта си“.

Казваш:

– Аз не искам да изменям възгледите си.

– Ти още нямаш възгледи.

– Знаеш ли какво понятие имам за Бога?

– Какво е твоето понятие?

– Аз мисля, че Бог е Абсолютен, че Той изпълва цялото пространство, че всичко в света става по Негова воля.

– Ако е така, защо си куц? Може ли щом всичко става по Божията воля, Той да заповяда на някого да те набие, за да окуцееш?

– Така не се говори. Аз зная, че Бог е Абсолютен.

– Аз пък не зная това.

– Зная още, че Бог е без начало и без край.

Според мен всяко нещо е без начало и без край, когато започва добре и свършва добре; щом започва зле и свършва зле, то има начало, има и край. Започваш една работа, питам те какво е нейното начало. – „Лошо.“ Краят ѝ? – „Лош.“ Тази работа има и начало, и край. Където Доброто е и в началото, и в края, там действа Разумността. Срещам една баба, която се оплаква от живота: „Обичах един, но не ме дадох на него. За да покажа, че съм недоволна, аз взех друг, когото родителите ми също не искаха“. Твоята работа има начало, има и край.

Помни: докато живееш в света на промените, всяко нещо ще има начало и край; щом влезеш в Божествения свят, където няма промени, там нещата са без начало и без край. Като знаете това, лесно ще се освобождавате от мъчноотиите си. Казвате: „Нашият живот е щастлив“. И преди вас е имало щастливи хора, но работите не вървят добре нито в тяхно време, нито във ваше – защо? Друг е въпросът, ако казвате, че Божественият живот носи щастие. Не е било и няма да бъде Божественият живот да не носи щастие на хората. Щом дойдете до този живот, ще знаете, че там нещата нямат начало, нямат и край. Следователно, когато в ума ви влезе мисълта за Божественото, ще си го представяте като обширен свят без никакви противоречия. Докато имате противоречия, вие сте в ограничени свят, в света на вечните промени.

Сегашните хора имат някаква философия за живота, но тя е философия без приложение. Едно говорят, друго вършат – това е живот с начало и край. Раждаш се – това е началото; умираш – това е краят. Щастлив си – това е началото; нещастен си – това е краят. И обратно: нещастен си – това е началото; щастлив си – това е краят. Това е преходният живот. Защо е така? На този въпрос не може да се отговори. – „Защо съм нещастен?“ Така трябва да бъде. – „Защо съм щастлив?“ Така трябва да бъде. Каквито и обяснения да ви се дадат, въпросите ще останат пак неясни.

На едно колело са закачени две кофи. Колелото се върти: едната кофа се пълни, другата се изпразва. Какво-

то и да правите, все едно и също нещо ще става – празнене и пълнене. Дали ще се пълниш, или ще се изпразваш, все ще се движиш – защо? Така е, другояче не може. Не може ли да не се черпи вода чрез колелото? Може, но трябва да бъдеш умен, съобразителен, да прекараш канализация в къщата си. Ще докараш вода от Рила в градината си и ще я напояваш. Значи вие се нуждаете от нова канализация, при която да си докарате чиста вода от планината.

Сега аз трябва да ви говоря тихо, спокойно, без никаква заинтересованост; ако съм заинтересован от нещо, не мога да говоря Истината. Не искам да ви убеждавам да вярвате на това, което говоря, искам да се ползвате от вашата опитност. Минахте и още минавате през стария живот, направете сега опит да влезете в Новия. Досега обработвахте градината си по стария начин – какво научихте? Според мен научихте Радостта и скръбта: ако днес се радвате, утре ви чака скръб. Плачеш, че си изгубил богатството си, мъжа си, детето си. Аз съм умен, утешавам те – изпращам ти една голяма сума и ти се зарадваш. Днес си скръбен, на другия ден – радостен. Зная защо си радостен – аз съм причина за това и пак аз мога да те направя нещастен. Обичаш една мома, ще се жениш за нея, но пиша на момата едно писмо, че не трябва да се ожени за теб, не си подходите и ако те вземе, ще бъде нещастна. Тя веднага връща пръстена ти и се отказва от теб – ето твоето нещастие! Питам: има ли нещо лошо, че момата е напуснала момъка? Това е все едно да събличаш старата си дреха и да я слагаш настрани – какво лошо има в това? Обувките ти са скъсани – събуваш ги и тръгваш бос, има ли нещо лошо в това? Краката ти ще се освежат на чистия въздух. Мислите ли, че е щастлив онзи, който носи кожено палто и кожени обувки? Нещастие е за човека да одира кожата на животните и да се облича с тях. Между моите и вашите дрехи има само една разлика – в ширината. Аз нося по-широки дрехи, да минава повече въздух, да се проветрява тялото ми. Чрез въздуха приемам повече влага; ако влагата се намали, увеличава се сухотата. Нито голяма влага, нито голяма сухота, нито голяма твърдост!

Благата си има своето място, сухотата си има своето място, твърдостта си има своето място. Всяко нещо е ценно на своето място и на своето време.

До какво заключение дойдохме сега – до никакво. Не искам да ви убеждавам да станете вярващи. Аз си оставам вярващ, а вие – безверници. Докато нещата не ви се докажат и вие сами не се убедите в Истината, останете си на своето; докато не дойдете до вътрешен опит и сами не се убедите, дръжте се за своето верую. Ще направим опит с това, в което вие вярвате, и с това, в което аз вярвам, да видим резултата на старото и Новото. Въпреки това вие сте опитали стария живот, остава да опитате новия. – „Как ще го опитаме?“ Като прекарате в градината си нова канализация.

Един проповедник говорил пред едно събрание за Господа. След проповедта си той казал:

– Братя, да съберем една сума в името на Господа за бедните.

Събрали около хиляда лева. На същото събрание се явил един цигулар виртуоз и започнал да свири. Веднага събрали десет хиляди лева. Той не искал пари нито за Господа, нито за себе си – свирил от любов към музиката. Музиката, като Божествена проява, отваря сърцата на хората и те щедро дават. Бог говори чрез музиката, чрез знанието, чрез красотата; на тяхна страна са силата и правото. Това, което в даден случай те убеждава в нещо, то е право. Понякога една дума произвежда по-голям ефект, отколкото цели изречения. Това не значи, че вярванията, които имате сега, са криви; това са вярвания на променливия живот. След като остарееете и заминете за другия свят, и вярванията ви ще си заминат.

Променливият свят прилича на красивите паунови пера. Паунът разпери крилата си, обърне се на една страна: тър-тър-тър; разпери ги на друга страна: тър-тър-тър! Един ден те се изменят, от ден на ден стават все по-лоши – какво остава от пауна? Поне глас да има, а той не е никакъв певец. И даром да дава концерт, никога не бих отишъл да го слушам. За едно пауново перо бих дал и сто лева, но за един негов тон не давам нито стотинка.

И тъй, ще се измени светът на пауните, на петлите, на пуяците и ще остане в нас само светът на чистата мисъл. Тогава ще кажем: всичко, създадено от Бога, е разумно; неразумното не е от Бога. Всички мисли, чувства и постъпки, в които няма измяна, нито промяна, са Божествени; мисли, чувства и постъпки, които се изменят, са човешки.

Следователно трябва да знаете какво съдържа Божественото и какво – човешкото. И човешкото не е лошо, но на него не може да се разчита, освен при известни условия. Божественото работи през всички времена и епохи, на Него всякога може да се разчита. В човешкото ние се очароваме и разочароваме, а в Божественото се насърчаваме и очароваме. Само Божественото открива пътя към великото бъдеще. Човешкото казва: „Заеми първото място“, Божественото казва: „Вземи последното място“. И аз ви казвам: стойте на последните места! Ако си на първо място и къщата, в която си влязъл гори, мъчно ще излезеш от пожара; ако си на последно място, пръв ще излезеш навън. Затова е казано в Писанието: „Първите ще бъдат последни, а последните – първи“. Практично е да заемаш последно място. И тогава, като те поканят на угощение, домакинът на къщата ще каже: „Моля, заеми първото място“.

От Божествено гледище добре е всякога да бъдеш последен: бъди последен богат, бъди последен учен – само така ще имаш условия да бъдеш един ден пръв. Докато не заемеш последно място, никога няма да се освободиш от противоречията. Това се отнася и до стари, и до млади. Въпреки това старият казва: „Какво беше едно време, какво е сега! Нищо не ми остана. Можех да стана и министър, но бях глупав“.

Каква е разликата между бедния и богатия? И двамата умират по един и същ начин. Бедния занасят на гробищата с проста кола и го опява един поп; богатия занасят с хубава кола и го опяват няколко попа. На гроба на бедния поставят дървен кръст, а на богатия – каменен кръст и паметник. Аз се отказвам и от двете неща. Желая сам да

отивам на гробищата и сам да се връщам. Други да ме носят на гробищата, да ме опяват и да ме оставят там, без да мога сам да се върна – благодаря за такива почести. Аз се отказвам от царски погребални коли. Да ви пази Господ от такова тържество! И на вас казвам: не искам никакви тържества, никакви почести.

Тайна молитва.

11. лекция, 30 ноември 1932 г., София, Изгрев

ИЗПИТИ НА УЧЕНИКА

Размишление.

Какво прави стопанинът, когато гради къща? Той доставя материала на работниците, но как ще се направи къщата – не знае; това е работа на предприемача и работниците. В началото материалът е разхвърлян, но щом дойде предприемачът, работниците го подреждат и започват да градят. И човешкото тяло е подобно на къща, съградена от Велик майстор, а мислите и чувствата са материалът, от който се гради. Съграждането на човешкото тяло е дълга история. Вие нямате представа как е станало това. Понеже човек се ражда с готово тяло, той мисли, че е лесно то да се създаде. В далечното минало зрението и слухът не са били така развити, както днес, човек е възприемал впечатленията от външния свят по особен начин. Както нероденото дете възприема впечатленията от външния свят в утробата на майка си, така и човек е възприемал впечатленията от външния свят, когато е бил още в утробата на Природата. Сегашният човек счита яденето за най-важното нещо в живота си – цял ден той мисли какво ще яде и как ще го приготви; готварството заема голяма част от деня. Ако е месоядец, мисли откъде да вземе месо и как да го сготви: да направи кюфтета, да напълни чушки. И вегетарианецът мисли какво да си сготви. В бъдеще хората ще се хранят по друг начин и днешното готварство ще остане в архива на човешкия живот като утайка.

Сега, като разглеждаме развитието на човека, виждаме фазите, през които е минал. Първата фаза е елементарното съзнание. Човек се е отличавал с прости усети и възприятия, всичко се е сливало в едно цяло, понеже той не е можел да диференцира нещата. В него е имало само една жизнена проява, една мисъл и едно чувство. Той е мислел, че и Природата е като него. В първата фаза на развитието си човек е живял със съзнанието, че съществува само един

свят – външният, обективният. Докато е живял с това съзнание, той е развивал наблюдателните си способности; това е продължило хиляди и милиони години. Раждал се е, умирал е, забелязвал е, че има същества и вън от него, но защо съществуват не се интересувал. Между тогавашния човек и животното почти нямало разлика. Постепенно съзнанието му се пробуждало и той започнал да смята, да прави изчисления, да съпоставя фактите – така влиза в областта на самосъзнанието, където се заражда музикалното чувство. С музиката се събужда и мисълта: човек влиза вече в третата фаза на живота и започва да работи с времето – мисли, нарежда работите си според него, прави изчисления и съзнателно наблюдава промените в живота и Природата.

Често хората изпадат в атавистични състояния и се питат откъде идват. Много просто, те са резултат на далечното минало. Атавизмът е последствие на наслоявания в съзнанието на човека. Като се пробужда съзнанието му, той неизбежно се натъква на тези наслоявания, които се отразяват в мислите или в чувствата му. Казано е в Писанието, че Бог е създал човека. Питате се: „Ако това е така, как е възможно Съвършеният да създаде толкова несъвършено същество, пълно с противоречия. Значи и човек трябва да бъде чист и съвършен като своя Създател. Ще излезе, че библейският разказ за създаването на човека е повече за децата, на тях да бъде понятен“. Възрастният се пита как човек е придобил тези лоши качества – да лъже, да краде, да убива, да яде месо. Той се е учил някъде и там е придобил лошите навици. Ако разгърна истинската история на човешкото развитие, ще изпаднете в противоречие. Тя е дълга и широка. Самосъзнанието на човека се е явило на границата между втората и третата фаза на развитието му. Щом влязъл в третата фаза, започнало развитието на интуицията. Колкото по-елементарно е било съзнанието на човека, толкова по-неразвито е било неговото чело. Човек си прави дрехи според формата на тялото, следователно и челото му е резултат на неговите мисли и чувства, т.е. на степента на неговото развитие;

така и устройството на човешката глава отговаря на съзнанието.

Съвременните учени и анатоми изучават човека повърхностно – те гледат на него като на съвкупност от физически и физиологични прояви, а не и като на духовно същество. От гледище на анатомията ръката на човека е физически уд; от гледище на хиромантията ръката има отношение и към духовния живот – по нея се чете миналото, настоящето и бъдещето на човека, затова ръцете на хората са различно устроени. При някои пръстите са къси, при други – дълги; на някои ръцете са тънки, на други – дебели, месести. Ръката има отношение към волята – ако искаш да знаеш дали даден човек може да прилага нещата и доколко ще свърши определена работа, виж ръката му.

По лицето на човека се познава какви чувства го вълнуват и доколко е чувствителен. По главата се познава мисловната му дейност. По време и пространство сърцето се е появило по-рано от ума, но по същество умът е предшествал явяването на сърцето. Например обичаш някого и го държиш в ума си като отвлечена идея; тази идея постепенно влиза в сърцето и ти казваш: „Обичам този човек“ – значи Любовта не е само чувстване, но мисъл, реализирана в областта на сърцето. Чувстванията представляват корените на дървото, а мислите – клоните. Когато една мисъл се реализира в живота, тя придобива израз и тогава човек е отговорен за нея. Докато не изкажеш мисълта, не си отговорен, но щом я изкажеш, сам виждаш какво действие произвежда тя, сравняваш го с действието на други думи и поемаш отговорност.

И тъй, да се саморазвиваш – това е естествен процес в човешкия живот; важно е правилно да се развиваш. Дали ще живееш на Земята, или в задгробния мир, не е важно – правилно трябва да се развиваш. Дали вярваш в задгробния свят, или не вярваш – и това не е важно. Някои вярват в задгробния свят по особен начин, те си го представят такъв, какъвто не съществува – според тях той е подобен на този, в който те живеят на Земята. Не, другият свят не

е като физическият. Както водата минава през три състояния – твърдо, течено и въздухообразно, така и човек след смъртта си минава в особено състояние – водно, наречено астрално състояние.

Един познат разказваше свой сън: дошъл при него един човек и го нападнал. За да се защити, той извадил ножа си и започнал да го мушка. Мушнал го веднъж, два, три пъти, но нападателят си останал здрав, капка кръв не потекла от тялото му. Той се чудел какъв човек е този – да го мушкаш с нож и да не умира. Такова нещо е астралният човек, неговото тяло се отличава от това на физическия. Казвам: не се заблуждавайте от своето физическо тяло, то е временно пособие на физическия човек. Вие се свързвате с тялото си като нещо неразделно от вас, някои мислят, че тялото и човекът са едно и също нещо – не е така. Можеш ли да кажеш, че касата и човекът са едно и също нещо? Казваш: „Не мога да живея без касата си. Вземат ли касата ми, все едно взимат сърцето ми“. Ти си свързан с касата си, но тя е нещо отделно от теб. Ако се вържеш за една канара, можеш ли да кажеш, че тя е част от теб? Не се свързвайте с неща, които се развалят, те са преходни и могат да ви завлекат в пропастта.

Един виден цигулар отишъл в Италия да дава концерти. Цигулката му била много хубава – Страдивариус. Като свършил концертите си, случило се нещастие с цигулката – разлепил се горният капак. Той я занесъл на поправка при голям майстор и останал при него да чака, докато стане. Майсторът взел ножа си и го прекарал по дължината на цигулката. Щом видял това, цигуларят припаднал, сякаш ножът минал през неговото тяло. Двойникът му бил в цигулката и като се докоснал ножът до него, цигуларят изгубил съзнание. Трябвало да извади двойника си от цигулката и тогава да я носи на поправка. Някой се свърже с пръстена си и като го изгуби, страда. Друг изповядва известно верую и ако хората го отричат, той страда.

Казано е в Писанието: „Дръж Името на Бога свято в душата си“; това значи: каквото и верую да имаш, не го споделяй с хора, които не са готови да го разберат – те

ще го отрекат, а ти ще страдаш. Нека има нещо в теб, което хората да не знаят. Ако те питат каква е идеята ти за Бога, не бързай да отговориш. Някой иска да знае твоето убеждение от любопитство, а не от искрено желание да чуе истината.

Не всички хора са еднакво набожни и религиозни; мнозина минават за религиозни, а религията е далеч от тях. Истински религиозният има особен израз на лицето си – религията облагородява човека. Докато стане истински религиозен, човек минава през много фази на развитие. Няма ли нужната религиозност, каквото пипне, все ще го изцапа. Следователно колкото и да е велик, Бог не позволява на малките нечисти деца да се докоснат до Неговата дреха. Така постъпва и майката – като облече новата си дреха, тя не позволява на децата си да се докосват до нея; щом се приближат, тя казва: „Стойте настрана! Не ме пипайте!“.

Казвате: „Искаме да знаем къде е Господ и какво представлява Той“. Сега ще прочета 16. глава от Книгата на Йов. *Много таквиз съм слушал; окаяни утешители сте всинца.* (ст. 2) Вие сте окаяни, слаби утешители, понеже не разбирате скърбите на хората. *Свършват ли се празните думи?* (ст. 3) Празните думи никога не свършват – това се отнася за неразумния; когато човек проумее, празните думи свършват. Докато има пороци, водата всякога ще бъде кална. *Що ти дава смелост да отговаряш?* И вас питам: кое ви дава смелост да отговаряте? Като видите, че някой изпада в противоречие, казвате му: „Какво от това, че баща ти или майка ти са умрели?“. Казвам: ако можете да влезете в положението на онзи, на когото говорите, вашите думи щяха да бъдат разумни; ако не са разумни, това показва, че сте слаби и окаяни съветници и утешители.

Казвам: пренесете се във времето, когато е живял Йов, да видите през какви изпити е минал. Първо е минал през областта на съзнанието, после – на самосъзнанието, т.е. в областта на най-големите противоречия. Не е лесно да мислиш, че си божество, и да те поставят на изпит, да провериш доколко си такъв. Йов е бил голям богаташ, ми-

навал за мъдрец пред хората. И поставиха Йов на голям изпит – постепенно изгуби всичко: камилите и овцете му измряха; дойде голям циклон, който събори къщата му и уби синовете и дъщерите му; най-накрая го нападна тежка болест, като проказа: кожата му се надупчи, отвориха се големи гнойни рани и никой не можеше да приближи до него, отдалеч миришеше. Как ще си обясните това? Ако го разглеждате от становището на социологията, все ще намерите някакъв отговор; ако го разглеждате с погледа на религията, ще кажете, че това е необходимо като път на ученика, който минава през последния изпит на самосъзнанието.

И аз можех да говоря, както вие: ако беше вашата душа на мястото на моята душа, можех да натрупам думи против вас и да кимам с глава против вас. (ст. 4) Това е човекът на страданието, но не и човекът на бъдещата раса. След големите страдания Йов получи всичко отново – богатството си, синовете и дъщерите си, и влезе в новия живот.

Като изнасям живота на Йов, искам да ви предупредя, да знаете, че всички ще минете през неговите изпитания; няма да остане човек в света, който да не мине през тях. Въпросът е кой по-рано и кой по-късно. Не може да влезеш в Духовния свят без страдания. Който мисли, че без страдания ще влезе в Духовния свят, е на крив път. Само с молитва и с говорене, работите не се нареждат. Ако мислите, че само с молитви може, ще изпаднете в играта, която едно семейство устроило на селянина маслопродавач. Той занесъл на това семейство няколко килограма чисто краве масло и вместо да му платят, дали му едно писмо, в което имало 30 лв., и му казали:

– Ето пари до Княжево. Вземи трамвая и занеси писмото на свещеника, той ще ти плати и ще ти поръча да донесеш и на него масло.

Селянинът повярвал, взел писмото и го занесъл на свещеника. Той отворил плика и започнал да чете: „Този селянин е малко побъркан и има нужда от молитва. Парите в писмото са за теб“. Свещеникът отворил молитвеника

си и започнал да чете на селянина. Прочел една, две, три молитви, а селянинът си мисли: „Какво прави този свещеник?“. Най-после казал:

– Дядо попе, тази работа не става с молитви, пари трябва за маслото.

Сега вие се смеете, но мнозина изпадат в положението на свещеника. Като се натъкнете на една мъчнотия, започвате да се молите. С молитви мъчнотията не се разрешава – ще се молиш, ще мислиш, ще работиш, докато я разрешиш. Беден си – как ще се справиш с бедността? – „Ще се моля.“ Не, ще се молиш и ще работиш. Казано е: „Лозето не ще молитва, а мотика“. Ето, свещеникът чете молитва на селянина, но той му казва: „Дядо попе, маслото трябва да се плати. Молитвата не разрешава въпроса“. Свещеникът трябваше да разпита селянина защо е дошъл при него и като разбере, че му дължат пари за десет килограма масло, да плати и втори път да знае, че хората могат да го мамат. Всяка мъчнотия се разрешава с плащане. Ще мислиш, ще търсиш начин за разрешаването ѝ и в края на краищата ще платиш.

Казвате: „Ние сме възрастни вече, не можем да разрешаваме мъчнотиите си“. Възрастта е външен въпрос. И като възрастни, и като млади ще мислите и ще решавате задачите си. Ако сте в първата фаза на съзнанието си, само ще наблюдавате, без да вадите заключения; ако сте във втората фаза, ще се радвате и скърбите, ще се смеете и плачете, ще живеете в света на промените; ако сте в третата фаза, ще започнете да мислите върху причините и последствията на нещата, ще изучавате законите на Живота и Природата. Като не разбира тези закони, бедният се настройва срещу богатия, а богатият се пристрастява към парите. В Америка има милиардери, които намират смисъла на живота в парите. Един ден, като фалират банките, те стават нещастни. Много естествено – те ще бъдат нещастни, защото са забогатели от труда на бедните. Ще кажете, че волята на Бога е да бъдат богати. Питам: защо не кажете, че волята на Бога е богатите да споделят парите си с бедните? Трябва да разсъждавате.

Богатият трябва да е заслужил своето богатство, да го е придобил със собствен труд. Йов не заслужаваше богатството, затова му се отне. Като започна да мисли, той дойде до ново разбиране на живота – проумя, че богатството му беше спечелено от труда на бедните, и като придоби това разбиране, пак забогатя. На същото основание, ако и вие използвате своите дарби само за себе си, ще ги изгубите; ако искате да ги запазите, ще работите с тях както за своето благо, така и за благо на своите близки. Това може да не ви харесва, може да не е в съгласие с вашите възгледи. Ето, и Христос говори на хората, но мнозина не бяха доволни от това, което им казваше, и в резултат на недоволството от Него евреите Го разпнаха. Нямахте ли друг начин за изказване на недоволството? Христос дойде да спаси човечеството, да го извади от областта на самосъзнанието. Докато живеете в самосъзнанието си, ще се радвате и скърбите, ще печелите и губите. Като умре някой от близките ви, ще се почерните, ще плачете, но нито черното ще ви помогне, нито плачът. Ще загубите парите си и пак ще плачете. Колкото и да ви утешават, няма да се утешите. Мъжът живял лошо с жена си, а след смъртта ѝ плаче за нея, иска да знае ще я види ли на онзи свят. Казвам: ако е в по-висок свят от него, тя ще го види, но той няма да я види. Христос казва на мнозина, че не ги познава. – „Как да не ни познаваш? Ние проповядвахме Твоето Слово.“ – „Въпреки това не ви познавам.“ Някой търси баща си и майка си, но те не го поглеждат, не го познават – защо? Хората се познават само при Любовта: ако се обичат, ще се познаят и на онзи свят; ако не се обичат, няма да се познаят.

Като четете Евангелието, натъквате се на притчата за блудния син. Бащата познаваше сина си, но синът не го познаваше. Синът напусна баща си и отиде в чужбина, където пратоса парите си, разсипа живота си и като видя, че нищо не му остава, върна се при баща си с желание да остане при него като един от последните слуги. Бащата се зарадва и го прие с Любов. Когато го изпращаше, Любовта му беше пълна със скръб; като го посрещна, Любовта му

беше пълна с радост. Бащата прости на сина си и го прие с Любов – той даде пример как се прощава. Ако някой вземе парите ти, не го търси, прости му. – „Как да простиш?“ Ще простиш, за да се повдигнеш. Това е изкушение, с което сам трябва да се справиш. Много изкушения има в света, с които човек трябва да се справи. Изкушенията идват от самосъзнанието.

Вчера един млад брат поправяше цимента около салона. Един евангелски проповедник спря пред него и го запита:

– Защо поправяш цимента, не знаеш ли, че Христос идва и ще изгори Земята?

Братът го погледна, обърна внимание на облеклото му, видя, че е добре облечен, с хубави, нови обувки. Той си помисли: „Нали Земята ще изгори, защо си облечен толкова добре?“. Проповедникът мисли, че само той живее правилно, само той разбира живота.

Често религиозните изпадат в лицемерие. Те се страхуват от Истината. Едно лято бях в Ямбол, държах беседа. Един евангелски проповедник ме слушаше и като свърши беседата, каза на обкръжаващите:

– Аз не съм съгласен с това, което чух.

После, като останахме двамата, той се обърна към мен и тихо ми пошепна:

– Слушай, всичко което чух, е вярно. Аз съм напълно съгласен с думите ти, но ако започна да проповядвам по същия начин, скоро ще ми отнемат службата. Ти, както разбирам, предвиждаш всичко. Кажи ми, ще се оправят ли моите работи?

– Твоите работи ще се оправят, когато се оправи умът ти и започнеш да говориш Истината. Време е вече да излезеш от областта на самосъзнанието, да се повдигнеш.

– Трябва ли да минавам от една Църква в друга?

– Не е въпрос до Църквите. Ти ще се повдигаш, ще минаваш от по-ниско в по-високо състояние на съзнанието, както ученикът от отделенията минава в прогимназията, гимназията и най-после влиза в университета.

Някой казва: „По-добре да умра, да се освободя от мъчнотиите си“. И да умреш, пак няма да се освободиш. Ето,

бедният Лазар¹¹ умря и отиде в лоното на Авраам, богатият умря и отиде в ада – кой от двамата беше свободен? Богатият запита Авраам защо бедният Лазар е в лоното му, защо и той не е при него. Авраам отговори: „Лазар през целия си живот страда, а ти яде и пи, за никого не помисли. Сега Лазар ще яде и пие, а ти ще страдаш“. – „Тогава прати Лазар да ми накваси устните.“ Аврам му каза: „Между теб и него има голяма пропаст, която не може да се мине. Ти трябва да измениш възгледите си, да мислиш по нов начин, за да влезеш във връзка с Лазар“.

Да оставим този въпрос настрана. За да се развивате правилно, вие се нуждаете от ново разбиране, от нова светлина. Христос донесе тази светлина, но малцина я приеха. Той извади човека от областта на самосъзнанието и го насочи към Божественото съзнание, където е Радостта. Ако съжеляваш, че си дал една чаша или едно шише вода на своя ближен, ти си още в самосъзнанието. Пред теб има цял извор и колкото и вода да черпи от него твоят ближен, тя няма да свърши. В Божествения свят водата извира и хлябът никога не свършва; там е Живият хляб – колкото и да ядеш, за всички ще има изобилино. Там и дрехите не свършват: ще има и за теб, и за ближния ти.

Като влиза в Божествения свят, човек се чувства ученик – там му се дават условия за учене. Като завърши този университет, той се подлага на последния изпит – разпятието. Христос мина през този изпит и разреши правилно задачата Си. И вие трябва да минете през същия изпит. Кога ще бъде това – не е важно, важно е да бъдете готови. За някои изпитът идва тогава, когато не са готови. Те предварително започват да треперят и казват: „Да ни пази Господ от страдания!“. Някой казва: „Искам да замина за другия свят, по-скоро да се освободя от страданията“. Много ще теглиш, докато дойдеш до освобождаването. Христос мина през смъртта, но след три дни възкръсна. И вие, като отидете в другия свят, ще срещнете своите стари възгледи – вашите деди и прадеди, с които трябва да се справите, и след това ще продължите пътя си нагоре.

Казвате: „Христос е минал през големи страдания“, но това се знае отчасти. Много от страданията на Христос не

са познати на човечеството, но Той се е справил добре с тях, разрешил е всичките Си задачи; след това казва: *Аз Съм Пътят, Истината и Животът. Това е живот вечен – да позная Тебе, Единаго, Истиннаго Бога*. Като говори за блаженствата¹², Христос показва пътя, през който хората трябва да минат – всеки ще мине през тези пътеки. Казваш: „Трябва да бъда беден“. Не, богат ще бъдеш като Йов: ще имаш говеда, овце, камили, ще имаш къщи, ниви, синове и дъщери; след като изгубиш всичко и придобиеш ново разбиране, загубеното ще ти се върне отново.

Ще изучавате блаженствата като форми. Например казано е: *Блажени кротките, защото те ще наследят Земята*. Кроткият представлява жива форма за изучаване. Който става наследник на Земята, трябва да я изучава, да знае законите ѝ, да познава човешкия ум и човешкото сърце. За да станеш кротък, ще изгубиш всичкото си богатство, всичкото си знание – само така ще придобиеш истинското знание и богатство, истинската светлина. След като изгубиш всичко и се примириш, тогава ще придобиеш ново прозрение. Без страдания нищо не се постига.

Страданията облагородяват и повдигат човека, те събуждат доброто в него. Казваш: „Цигулар съм, какво добро мога да направя?“. Вземи цигулката и свирите на хората – ето какво добро можеш да направиш. Едно време и вие пеехте повече, а сега казвате: „Какво ще направим с пеенето? С пеене работите не се уреждат“. Напротив, днес имате най-голяма нужда от пеене – ако не пеете и не свирите, не може да мислите правилно. Когато не можеш да решиш един въпрос, започни да пееш. Българинът казва: „Цигулар къща не храни“. Едно време е било така, но днес цигуларят и певецът хранят къща.

Сега ще ви дам един съвет как да трансформирате състоянията си: пейте и свирете. Благодарете на Бога за благото, което ви е дадено – за гласа. Като пеете, вие навлизате в Божествения свят. Казано е, че там всички същества пеят и свирят. Като пеете, мислите – музика без мисъл нищо не представлява. Чрез музиката се развиват дарбите и способностите, които са вложени във вас. Много съще-

ства са работили върху вас, за да се ползвате днес от всичко, което Бог е вложил в ума и сърцето ви. Пейте за себе си, за да опитате силата на музиката. Щом пеете за себе си и сами се харесвате, ще задоволите и обкръжаващите.

Често хората се запитват обича ли ги Бог. Обича ви Бог, но вие още не съзнавате Неговата Любов. Да съзнавате, че Бог ви обича, това значи да сте развили всичко онова, което Той е вложил във вас. Например искаш да пееш, но не съзнаваш, че имаш тази дарба в себе си, и се чудиш как ще я постигнеш. Ще съзнаеш, че можеш да пееш, и ще започнеш да учиш, да се упражняваш в областта на пеенето; щом развиеш дарбата, ще я приложиш. Ще отидеш в някой дом, където бащата е умрял, и ще започнеш да пееш; ако домашните престанат да плачат, това значи, че си пял добре. Изкуство е, като пееш, да изявиш милосърдието си – така ти ще познаеш нуждите на хората. Както шивачът крои хубави дрехи, общарят шие хубави обувки, така и ти ще допринесеш нещо с твоето пеене. Защо ученикът, който иска да изучава музика, отива при музикант – за да му предаде нещо. Като знаете това, ходете там, където дарбите ви могат да се развиват; излагайте се на такава светлина, която може да придаде нещо за вашето растене.

Като говоря по тези въпроси, не казвайте, че нищо не сте разбрали. Ако си придобил нещо, ти си разбрал какво ти се говори; в такъв случай ти вече разбираш, че твоите мисли, чувства и постъпки са прави. Една мисъл може да е права, но ако не се е проявила, т.е. не е слязла в света на чувствата и оттам – във волята, тя остава нереализирана. Всяка мисъл трябва да слезе в света на чувствата и оттам – в света на постъпките; само така тя може да се реализира.

Питаш: „Как мога да се справя с мъчнотиите, страданията и обидите?“. Стани философ – и да те обиждат, бъди тих и спокоен, пей си и мълчи. Докато си в областта на самосъзнанието, всякога ще даваш ухо на обидите. Това е животинско състояние, не подслушвай какво говорят хората за теб. И да чуеш нещо обидно, кажи си: „Ще дойде ден, когато умът ми ще се развие в своята пълнота и хора-

та ще престанат да говорят лошо за мен“. Когато огънят гори добре, всички идват да се грееят при него. Отблизо огънят пари, отдалеч топли и е приятен. Мисълта е огън, при който и лошите духове имат право да идват. Те не идват близо до него, но отдалеч се ползват от топлината; могат да вземат материала за огъня, но самия огън не могат да вземат. Много хора страдат по единствената причина, че огънят им не се е разгорял както трябва. Пожелавам на всички огънят ви да се разгори, а обкръжаващите да пламнат и горят. Това значи торбите ви да са пълни – където минавате, да давате. Казано е: „Даром сте взели, даром давайте“.

Някои от вас ще минат през големи изпити. Който иска да влезе в Божествения свят, трябва да бъде готов за големи изпити. В Божествения свят всички души са свързани в едно цяло. – „Какъв е този свят?“ Като влезеш там, ще видиш какъв е. Времето, когато си излязъл от този свят, и сегашното време се различават, следователно и Божественият свят не е бил такъв, какъвто е сега. Онзи свят е свят на щастие; той има отражението си и на Земята. Онзи свят се включва в този и този свят се включва в онзи. Този свят е изложба на онзи. Искате ли да видите нещо от старите работи на онзи свят, идете на изложба на Земята, там ще видите всичко старо. Трябва да живеете на Земята, за да видите какво е изложил онзи свят от своите произведения.

Като ученици, препоръчвам ви да изучавате Библията. Ползвайте се от опитността на онези, за които се говори там. В житията на светиите има хубави неща. Там са изнесени и светлите, и тъмните страни на техния живот, но едно е важно: да се знае техният истински живот. Първоначално плодът е стипчив, а като узрее, става сладък, но не може изведнъж да узрее. Светията е работил 20-30 години върху себе си, докато придобие нужната чистота и святост. Колко Напреднали същества са му помагали! Те работят и той работи; те пеят и той пее.

Като работи върху себе си, човек става добър, праведен и свят. Така и той е доволен от себе си, и другите са

доволни. Как ще бъдат доволни хората от зидаря, ако той не е доволен от работата си? – „Добър е този зидар.“ Ако работи постоянно върху себе си и се усъвършенства, той е добър; ако не се усъвършенства, не е добър. Шивач си, учител си – всички трябва да бъдат доволни от теб, а не само няколко души. Значи за добрината на човека си служим с една вътрешна мярка, която се прилага различно, и всеки сам трябва да я приложи – първо на себе си, а после и на другите. Всеки сам трябва да си отговори дали живее добре и какво е постигнал, да знае кои са добрите страни на характера му и кои – лошите. Минаваш край една кръчма и казваш: „Няма да пия“, обаче пиеш; друг минава и казва: „Няма да пия“ и наистина не пие. Първият е със слаба воля, а вторият – със силна. Същото се отнася и до месото: няма да ядеш месо, а ядеш; няма да ядеш и действително не ядеш.

Някой твой близък замине за онзи свят. Какво ще правиш? Бъди тих и спокоен като Епиктет¹³ и кажи: „Един ден и аз ще отида при него“. Ти плачеш и съжаляваш за заминалия, а не мислиш за живите. Стремиш се към Божествения свят, но този свят изисква друго разбиране на нещата. Имаш един скъпоценен камък, който отвън е нечист, но не губи цената си, защото лесно се изчиства; простият камък и чист да е, пак си е прост.

Тайна молитва.

12. лекция, 7 декември 1932 г., София, Изгрев

ЕДНА ПОХВАЛА

Размишление.

Често хората се хвалят и корят. Знаете ли колко струва една похвала? Скъпо нещо е тя, но въпреки това на човек му е приятно да бъде похвален. Вижте в първа глава от книгата на Йов колко му е струвала една похвала. Щом се натъкнете на мъчнотии и страдания, ще знаете, че някой ви е похвалил. Казваш: „Какво искат тия хора от мен?“. Каквото са искали от Йов. Каквото искаха от него – камилите, овцете, къщите, синовете и дъщерите му.

Казвам: в развитието на човека има една реална страна, която трябва да се разбира правилно. Не говоря за вашето разбиране, което не може да ви издигне нито педя. Вашето неразбиране ви кара от всяко страдание да правите Източен въпрос¹⁴. Например изгубили сте една кокошка или сте скъсали обувките си, или сте счупили един прозорец и се чувствате нещастни – това са обикновени страдания на деня. Ще дойдат големи страдания, които ще раздвижат съзнанието ви. Коя е причината за големите страдания? Някой ви е похвалил. Може и Господ да ви е похвалил. Важно е да чуете съвета на Видния професор, който казва: „Сложете поне огън, да разтопи всичкото злато, за да се види колко злато се крие в него. След като мине през всички изпити, тогава ще се разбере заслужава ли похвалата, или не. Ако заслужава, всичко изгубено ще му се върне двойно“. Ако не ти се върне, казваш: „Защо идват страданията?“. Докато разсъждаваш така, още дълго страданията ще останат неизяснени. Защо трябва да скърбим? Питам: защо трябва да се радваме?

Според мен щом скърбим, ще се радваме; щом се радваме, ще скърбим. Скръбта е нещо отрицателно – като скърбиш, ти даваш, без да придобиваш нещо. Като се радваш, ти си положителен – даваш нещо от себе си. Като забогатяваш, пак даваш. Закон е: един забогатява, друг

осиромашава; един се възплътява на Земята, друг се обезплътява, отива на онзи свят. Майката всякога дава. Като взимаш, ти си доволен. Докато те роди, майка ти е била в положението на Йов – това е изпитание. Малцина имат тази опитност; някои са минали през нея и са я забравили. Пътят на страданията е неизбежен. Като те посетят една хубава мисъл и едно хубаво чувство, пак ще минеш през страдания. Този закон работи в целокупния живот. Не можеш да родиш една красива мисъл или едно красиво чувство без страдание. След като минеш през изпитания, тогава започваш да разбираш и да се радваш на това, което се е родило от теб; тогава и ти като Павел ще кажеш: *Добре ми стана, че се наскърбих.*

Какво виждаме в обикновения човешки живот? Всички искаме да се радваме, а не да скърбим. Който иска да се радва, трябва да понася страданията. Някой те хвали, но бъди готов скоро след това да дойде укорът. Как посрещнаха Христос в Йерусалим? Целият народ стана на крак и отиде да Го посрещне с финикови вейки в ръце. Всички казваха: *Ето пророкът на света. Осанна, няма подобен на Него.* Едва минаха няколко дни и Христос опита цената на похвалата същият този народ викаше: *Разпни Го.*

Между страданията на Йов и Христос имаше разлика. Йов не дойде до крайния предел на страданията, имаше нещо, което не опита. Взеха му всичкото богатство, взеха му синовете и дъщерите, засегнаха и тялото, но до живота му не се докоснаха. Йов проклинаше съдбата си, а ние казваме, че това е слабост; не е слабост, но е израз на всичко, което го беше налегнало. При страданията на Христос – отнеха Му всичко, отнеха и живота Му, разпнаха Го и Го погребяха, се показва, че Бог е верен и истинен, в Него нищо не се губи; Христос издържа и последния изпит, след което дойде възкресението. И до днес християнството се крепи благодарение на последния изпит на Христос. Ето, сега Му се връща всичко, което Му бе отнето.

И вие сте кандидати за страданията на Йов, след това ще бъдете кандидати за страданията на Христос. Щом минете през този изпит, всичко ще ви се върне и ще дойде

възкресението. Искаш да бъдеш знатен, учен човек; ако минеш през страданията на Йов, ще бъдеш знатен и учен. Коя е причината за тези страдания сега не засягам. Важно е да се убедите, че човек може да страда само за една похвала. Не стана ли същото с Йов? Бог го похвали, а Сатаната го изпита и Йов прокле деня на своето раждане. Като не знаете това, казвате за някого: „Чудно нещо! Защо страда този човек? Трябва да е извършил някакво престъпление – крушката все има опашка“. Факт е, че човек страда.

И тъй, това което говоря, се отнася за силните. Аз изнасям страданията като условие за посвещение. Окултната наука ги разглежда като първо и второ посвещение: страданието на Йов е първото посвещение, а на Христос – второто. В Индия и другаде различават няколко вида посвещения. Връзват човека за един студен камък, да седи известно време както Христос на кръста – това считат за първо посвещение. След него идват второто и третото посвещение, но те са повече изкуствени, като в театъра – мушнат човека с нож, потече кръв от него, изгубва съзнание, а след това го осъждат на 10-годишен затвор: това наричам посвещение в театъра. След това посвещение идва друго.

Повечето страдания на хората са фиктивни, като тия в театъра. Дойде някой при мен и се оплаква, че е остарял, че главата му е побеляла. Погледна го и се усмихна – гледам на него като на актьор. Той казва, че главата му е побеляла, а аз виждам, че е дегизиран актьор. Той се мъчи, че не може да изиграе ролята си както трябва – може да го освиркат, могат да му направят забележка, че не играе добре. Аз пък ще му кажа: „Така не се играе ролята на слуга. Голям простак си бил“. Актьорът се връща у дома си сломен духом и си казва: „Снощи играх в театъра, но никой не ми ръкопляска“. Това не е посвещение. Първото посвещение е на Йов, то е нещо реално – отнеха му богатството, къщите, нивите, синовете и дъщерите. Казваш: „Защо Господ допусна всичко това?“. Защото сам Той те е похвалил; искал е да знае заслужаваш ли тази похвала.

Сега аз изнасям външната страна на въпроса. Понякога тази страна е много красива. Например една сестра раз-

казва, че като чела римско право, намерила, че е предадено много поетично. Казвам: ако би могъл някой да опише как умира човек с пълно спокойствие на духа – ето една поезия. Преди да дойде до това спокойствие, той минава през голямо вътрешно вълнение и терзание; в последните дни се успокоява и понася смъртта като герой.

Питам: със спокойствие ли умря Христос? Той се обърна към Господа с думите: „Господи, защо си Ме оставил?“. Това беше една неразрешена задача за Него. Като разбра, че не може да я реши, Той каза: „Свърши се всичко. На Тебе, Господи, предавам духа Си“. Йов, като дойде до големите страдания, ропта, говори на Господа и най-после каза: „Втори път няма да роптая, няма да говоря по този начин с Господа“. И вие, като се намерите в трудно положение, слагате отъдно страданията на Христос, отляво – страданията на Йов, и се утешавате. Четете първа глава от Книгата на Йов и мислете върху нея. Като се объркате съвсем в живота си, четете за страданията и разпятието на Христос. Пак няма да се оправииш, но все пак една малка утеха, една малка светлинка ще блесне в съзнанието ти и ще разбереш, че не само ти страдаш – преди теб е имало друг, който е минал през по-големи и тежки страдания.

Наистина, обикновеният човек не може да страда като великите хора – страданията са според степента на развитието. Обикновените хора страдат като актьорите на сцената; истински страдания имаха мъчениците – Йов, Христос. Когато обикновените хора страдат, съзнанието им е в заспало състояние, докато това на Йов и Христос беше будно. Страданията на обикновените хора са естествени, като живота на чиновник, който е работил 40 години. Един ден го уволняват, но го пенсионираат, не остава без хляб – знае какво го очаква. Йов обаче беше изненадан, страданията му дойдоха изневиделица. Случаят с Христос пък е друг – Той казва, че е Син Божи, че легион ангели могат да Му се притекат на помощ, а когато се намери в мъчнотия, нито един ангел не дойде да Му помогне, нито Сам можеше да си помогне. Това е последното посвещение, през което трябваше да мине Христос. Само така душата може да мине през истинското прозрение.

Казвам: докато не минете през Духовния свят, нищо няма да ви се открие. В бъдеще, когато минете през страданията на Йов и Христос, ще придобиете новото разбиране на живота; това се отнася за всички напреднали същества. Ако не минете през този изпит и не го издържите, не можете да се доберете до тайните на Битието. Вие искате да придобиете истинското знание, но е казано: *Жена, кога ражда, на мъки е; като роди, забравя мъките си*. Следователно, за да придобиете това знание, ще минете през големи мъки. За да придобие знанието и Любовта, човек ще мине през големи страдания – само така той ще роди нещо.

Сега задавате въпроса: „Не можа ли светът да бъде създаден по друг начин?“. Дайте вие своя проект. Камъните страдат извънредно много и камъни си остават; растенията страдат малко повече, но растения си остават; животните страдат повече, но животни си остават. Човек страда още повече, но и той си остава човек, и той не е дошъл още до крайния предел на страданията, за да излезе от съзнанието на обикновения човек и да стане ангел. Когато ангелът е минавал през човешкото състояние, прекарал е големи страдания. Днес, като ангел, той няма страдания, няма изкушения и съблазни. Ето защо човек трябва да се пази от съблазните. За да не изпада в изкушения, светията не трябва да има никаква собственост, даже за иглата не трябва да казва, че е негова; обсеби ли нещо, съблазънта непременно ще дойде.

Ползвай се от всичко като пособие, но като ти вземат пособията, остана тих и спокоен, нищо да не те смущава. Обикновеният човек държи здраво в ръката си ябълката и като му я вземат, страда; за да го утешат, дават му две ябълки. Така прави и детето, което наричат ангелче. Никакво ангелче не е то. Ангелче без криле! Това дете обича да обсебва, да трупва богатства като търговеца. За него казват, че ще излезе добър човек. Добър, но на чуждото. Друг е въпросът да придобиваш богатство със свой собствен труд, без ничия помощ. Този син ще каже, че хората не го оценяват. За да те оценят, трябва да минеш през ръцете

на Сатаната – той ще отнеме всичките ти богатства и след това ще те оцени.

Мнозина очакват похвалите на хората, на своите господари. Те не знаят колко скъпо струва една похвала. Ако и вие очаквате моята похвала, горко ви – една моя похвала ще ви създаде голямо нещастие. Ако ви похваля, без да искам, страданието неизбежно ще дойде. Бог каза за Йов: *Обърнахте ли внимание на Моя верен раб Йов* – това беше достатъчно, за да го сполетят големи страдания. Като знаете това, не търсете похвалите, не желайте хората да ви оценяват, това не са реални неща. Кое е реалното в света? Това, през което минаха Йов и Христос. Само реалното носи истинските придобивки.

Сънуваш, че си богат, че навсякъде те посрещат като цар; събудиш се – нищо нямаш. Мечтаеш, че си учен, че си светия, и се радваш – мислиш, че мечите ти са се сбъднали. Освободиш се от мечтите – виждаш, че си обикновен човек. Слуга си, седиш и си въобразяваш, че си женен, че си забогатял, имаш на разположение слуги, на които заповядваш; доволен си от положението и се усмихваш, но изведнъж влезе в стаята ти господаря и ти казва: „Какво си се замислил? Не знаеш ли, че те чака работа?“, ти се сепваш и мечтите ти изчезват.

Като господар, българинът е доста груб. Господарката се обръща към слугинята с думата *мари*, което не е добро обръщение. Който е имал слуга, знае това. Който няма слуга, казва, че ще се отнася добре с него. Докато не е опитал себе си, не може да говори. Слугата е пробният камък за господаря и господарката. Много слуги ще имаш, докато те изпитат. Богатият има много слуги. Защо един човек е богат, а друг – беден, ще ви обясня. Чрез сиромашията Бог те предпазва от голямо зло. Ти си сприхав, нервен, егоист, мислиш само за себе си. Ако си богат, ще се стълкновиш с много хора, ще ги настроиш срещу себе си и те, като твои врагове, ще търсят случай да ти отмъстят – където те срещнат, ще те убият. Като беден, ти се принуждаваш да работиш, сам да изкарваш прехраната си и се вглеждаш в себе си и в обкръжаващите. В това положение ти си

недоволен от себе си и се наричаш глупак, невежа. Защо си невежа – защото не можеш да използваш другите, да си създадеш добро състояние. По-добре ти да бъдеш недоволен от себе си, отколкото другите да са недоволни от теб; по-добре е ти да служиш, отколкото да ти служат. Какво ще спечелиш, ако имаш слуга или слугиня? Друг е въпросът, ако намериш човек, който да върви с теб в правия път. Ако слугата ти не следва твоя път, постоянно ще те критикува. Ето защо, ако не си готов да използваш богатството, не се стреми към него. Богатството е намясто, когато дава добри плодове; не се ли използва разумно, тогава за предпочитане е бедността.

Казвам: всички се нуждате от трезва мисъл, за да разрешавате задачите си правилно. Вчера дойде една млада сестра, за да иска съвет какво да прави със своя възлюбен – той я наругал, казал ѝ обидни думи и тя не знае как да постъпи с него. Казах ѝ: без да го морализираш, ще му напишеш едно хубаво писмо. Ще му пишеш: *Представи си, че ти си на моето място и аз те наругая. Как би постъпил? Както постъпиш ти, така ще постъпя и аз с теб.* Не давай никакво заключение в писмото си. След това чакай отговор. Не се обиждай, но напиши това писмо заради Господа.

Като слушах сестрата да се оплаква от своя възлюбен, аз се усмихвах, но влизах в положението ѝ. Това не я обиди, защото знае, че я разбирам.

Кога се усмихва човек? Ще ви приведа един анекдот. Един млад човек срещнал свой познат, когото не бил виждал няколко години, и започнал да му се оплаква:

– Знаеш ли колко съм нещастен? От два-три дни ме боли кракът, навехнах го.

Познатият се усмихнал, без да каже нищо.

– Защо се усмихваш?

– Погледни, моят крак е отрязан. Бих желал да е само навехнат, а не отрязан. Иди при някои масажист да го разтрие. Твоята болка лесно ще мине, един-два масажа са достатъчни.

И аз казвам: когато страдаш от навехнат крак, иди при някой с отрязан крак. Твоето малко страдание минава лесно при голямото страдание на ближния ти.

Често за малки неща в живота – за едно обикновено вярване, вие си създавате тежка атмосфера около себе си, неприятна обстановка. Можеш да вярваш в каквото искаш, но опитай своето верую. Не говори за неща, които не си опитал. Когато говориш за проверени и опитани неща, бъди смел. Има неща, които сега трябва да се проверят. Казвате за някого, че е сприхав, нетърпелив. Знаете ли какво нещо е *сприхавост* и *нетърпение*? Някой по естество е пъргав и енергичен – това не е сприхавост, той е здрав, жив човек. По-добре ли е да бъде тих и спокоен, но да е мъртъв? Ако иска и живият да бъде тих и спокоен като мъртвия, той трябва да употреби голямо усилие, за да си наложи спокойствието на умрелия. Когато нищо не те тревожи, лесно е да бъдеш тих и спокоен, но да те удрят от хиляди места и да не се поклатиш от мястото си – това не е лесна работа. Може ли вятърът да брули дървото, без да движи листата му? Единственото нещо, което се иска от дървото, е да не се изтръгне от земята. Същото се иска и от търпеливия човек – листата и клоните му могат да се мърдат, но коренът му трябва да стои на мястото си. Че паднали няколко листа от дървото – това не показва нетърпение; важно е, като мине вятърът, човек пак да си остане тих и спокоен.

Казваш: „По-рано вярвах в Бога, но сега вече не вярвам“. Ако вярваш, ще удовлетвориш жаждата си; ако не вярваш, ще я усилиш. – „Досега правех добрини, отсега нататък няма да правя никакво добро.“ Ако правиш добро, ще имаш постижения, ако не правиш добро, до никакви постижения няма да се домогнеш. – „Досега търпях, от сега нататък няма да търпя.“ Щом не искаш да търпиш, не очаквай успех в живота си. Всяко нещо трябва да бъде на своето място.

Сега вие минавате за окултни ученици, за последователи на Христа. Как може човек да бъде последовател на Христа, ако не решава същите задачи, които Христос

е решавал? Всички сте изучавали геометрия, знаете какво нещо е кръгът. Сега ще начертая на дъската една окръжност. Понеже я начертах с ръка, не излезе правилна; ако бях взел пергел, щеше да бъде. Кое предпочитате – да рисувам окръжността с ръка или с пергел; да получите едно писмо ръкописно или печатно? Кръгът представлява хоро, на което се хващат моми и момци. Те се въртят, движат се и с тях се върти и кръгът. Центърът е гайдарджията – той свири и се стреми напред, а периферията се движи, върти и играе. Каква е задачата на това колело, на този кръг – да стане положителен. Като се върти, две частици от него излизат навън, като образуват нов кръг, със свой център. На геометричния кръг всички радиуси са еднакви, но на кръга, който се движи, не са еднакви – в живия кръг всички частици не са еднакво споени: между едни сцеплението е по-силно, а между други – по-слабо. В механичния кръг сцеплението между всички частици е еднакво; в живия кръг частиците са на различна възраст: там има моми и момци от 16 до 25 години. Рядко ще срещнете 35-годишна мома или момък, които играят на хорото. Давам ви задача да изчислите в кои частици на кръга сцеплението е по-силно и в кои – по-слабо, като имате предвид, че в някои села половината хоро е от моми, а половината – от момци; в други села момите и момците се размесват: мома и момък, мома и момък. Те кръстосват ръцете си, като се хващат за коланите.

Като наблюдавате хорото, казвате, че тук се вършат любовни работи. Това не е Любов, а търговски сделки, търговски отношения. Момите и момците се кичат, отиват на работа – хорото се върти. Лъснатият чук, наостреният трион не са ли накичени? Те се впрягат на работа, както момите и момците, а хората казват, че се любят. Никаква Любов няма между тях, те са юнаци и юнакини, готови за работа. Гайдарджията свири и приканва момите и момците за работници; те играят на хорото, изложени като на пазар, и казват: „Ние сме готови за работа“. Господарите ги приканват: „Елате тук, елате там, да работите“; те ги пазарят по двама – момък и мома. Никой господар

не взима само един работник – момък или мома; той знае, че като са заедно, работят по-добре. Когато момъкът тръгне на работа, и момата тръгва с него и обратно: когато момата отива на работа, и момъкът отива с нея. Вие се смеете на това, но така работата се върши по-добре. Когато господарят плаща, момата и момъкът се скарват кой да вземе повече: момъкът казва, че е работил повече, същото казва и момата. Аз казвам: няма защо да се карате, работата още не е свършена.

И тъй, това, което става отвън, става и в самия човек. Отвън се карат моми и момци, мъже и жени; същото става и в човека – вътре в него се карат мъжът и жената. Това е неразрешена задача и сегашната култура ще си замине с тази неразрешена задача. За да се реши една задача сто на сто, нужни са три условия: участието на самия човек, на неговия ближен и на Природата. Човек внася 25% от своя капитал, ближният също внася 25%, а Природата – 50%. Следователно, ако работите с участието на Природата, вие двамата – ти и твоят ближен – ще имате пълен успех в работата си. Ето защо, като вършиш работата си успешно, ще задържиш за себе си 25%, на жена си ще дадеш също 25%, а останалото – 50%, ще дадеш на Природата, т.е. на Бога. Ако задържиш всичко за себе си, без да върнеш частта на своя ближен и на Природата, те ще се опълчат против теб. Ти постъпваш така, защото не разбираш законите на Природата, а това създава твоето нещастие. Заколиш едно агне и вземеш вълната, кожата, месото му за себе си; мислиш, че само ти имаш право на него, без да подозираш, че за това агне са работили Слънцето, тревата, водата, въздухът – и те имат право върху него, а ти заколиш агнето, опечеш го и го изядеш сам. Според мен ти имаш право само на 25% от агнето, останалото принадлежи на ближния ти и на Природата. Като не изпълняваш делбата правилно, страданията се сипят върху главата ти и после се чудиш защо идват страданията в живота.

Помнете: както и да се оправдавате, не можете да се освободите от последствията на вашите дела. Всяко оправдание води в лабиринт, от който не може да се изле-

зе. При всяка придобивка – материална, духовна или умствена, вие имате право само на 25%, ближният ви – също на 25%, а Бог и Природата – на 50%. Значи 75% от придобивката не е ваша. Професор си, искаш всички студенти да те обичат. Не, само 25% от студентите ще те обичат, 25% няма да те обичат, а 50% ще бъдат безразлични към теб. Проповедник си, слушат те сто души: 25% от тях ще слушат, но нищо няма да възприемат, те са твърди като камък – каквото и да им се говори, нищо не чуват; други 25% ще приемат учението, а останалите 50% ще кажат: „Ще дойдем друг път“. Казваш: „Ще оставим питомното, та да гоним дивото“. Същият процент е и по отношение на Вярата. Едни вярват 25%, други, т.е. твоите близки, пак вярват 25%, а Природата държи за Вярата 50%. Българинът, който разбира нещата, казва: „Предпочитам един заек в кошарата, отколкото десет в гората“. Значи единият заек в гората струва 50%, другият заек в гората струва 25% и твоето малко постижение струва също 25%.

Някой се моли на Бога, но като не съзнава цената на молитвата, казва: „Какво съм придобил с молитвата?“. Много си придобил. Ако и толкова не си се молил, нищо нямаше да излезе от теб. – „Какво съм придобил, като съм дишал толкова много?“ Ако не си дишал, нищо нямаше да придобиеш; благодари, че си дишал, че си мислил, че си се молил, че си ял и пил – ако не беше правил всичко това, човек нямаше да станеш, щеше да се оплетеш в собствената си мрежа и да се обезсърчиш. Погледнеш се в огледалото и казваш: „Пожълтял съм нещо, бузите ми са хлътнали, измършавял съм. Искам да бъда здрав, бял и червен, красив“. Но зад тази здравина и пълнота се крие една опасност, за която ти нищо не знаеш. И кокошката стои в курника, без да подозира опасността, която я дебне. Господарката я хване, пипне я оттук-оттам и казва: „Бива я!“. След това слага ножа на гърлото ѝ.

Вчера се чуваше крякането на един петел, готвеха се да го колят. Казвам на един брат:

– Откупи този петел.

– Нямам пари. Аз сам имам толкова дългове, че не мога да се движа свободно из града.

– Твоята работа е лесна. Можеш да отложиш плащането на дълговете си, а петелът не може, той ще плати с живота си.

Както и да е, откупихме петела. Ще кажете, че животът на петела не е важен, той е нисше животно, няма знания, не страда много. Вярно е, че животните страдат по-малко от хората, но придобивките и благата на хората са големи. Положението на животните е въпрос, който очаква разрешение от хората.

Някои от вас сте млади, а други – стари, но всички имате да разрешавате много въпроси и трябва да ги разрешите правилно. Вие живеете в свят, който изисква голяма разумност. От вас се иска благородство, чувствата ви да се ръководят от търпението; от вас се иска воля да прилагате и малките неща, нищо да не отлагате. Кръгът, който виждате на дъската, може да стане правилен. Аз имам начин за определяне на квадратурата на кръга. Обикновеният живот не разрешава въпросите на духовния. Квадратът е символ на материалния, т.е. на обикновения живот.; той не може да разреши духовните въпроси, затова не може да се определи лесно квадратурата му. Квадратурата е постоянна величина, а кръгът е величина в постоянно движение. Понякога кръгът е равен на квадрата, а в повечето случаи не е равен, защото е в постоянно движение.

Учените още не са определили квадратурата на кръга, защото не знаят посоката, в която той се движи. Ако се сплеска и приеме форма на квадрат, лесно ще се определи неговата квадратура. Това не е научно обяснение, но искам да покажа, че всеки въпрос може да се реши. Изобщо, квадратът се изчислява по-лесно от кръга, той е мярка. Има постъпки в живота, които се решават по законите на живия кръг. Срещаш едно разумно същество, но в дадения случай не знаеш как ще постъпи то. Например имате длъжници, но не знаете колко от тях и в какъв размер ще платят дълговете си. Човек трябва да знае колко от неговите длъжници са готови да платят, да знае на какво разчита. Мнозина от вас не знаят доколко могат да разчитат на Бога. Молят се, но молитвата им не се приема, защото

е дошло време да платят дълговете си, никакво отлагане не може да ги спаси; ако не платят, ще фалират. – „Бог е милостив.“ Милостив е, но е дошъл вече крайният срок. Никакво отлагане! Има полици, които може да се отлагат, но понякога не може да стане никакво отлагане.

Сега, да дойдем до въпроса за живота. Някои мислят, че животът се заключава в ядене и пиене. Не, животът е велико предприятие и всеки влиза в това предприятие като отговорно лице. Който работи добре, предприятието му ще успее и господарят ще бъде доволен от него. Ако ръководиш работата добре, имаш право да живееш; ако не я ръководиш добре, нямаш право да живееш, тогава ще ти се отнемат всички условия за живот. Какво ще правиш без капитал? Ще фалираш и ще напуснеш този живот. – „Бог ще ми помогне.“ Ако си честен, ще ти помогне. Предприятието се поддържа само от честни хора. То се поддържа, ако всичко в него е в ред и порядък. С пари работата не се нарежда. Парите са твоите мисли, чувства и постъпки; те трябва да бъдат в пълен ред и порядък. – „Бог ще ми даде капитал.“ Той ти е дал достатъчно, сега ти трябва да даваш без никакво отлагане, ще плащаш като честен човек. Някои от вас казват: „Учителя ще нареди нашите работи“. Ако плащате, ще ги наредя; ако не плащате, никакво продължаване на срока не правя.

И тъй, да остане във вас идеята за живота като велико предприятие. Стремете се това предприятие да успява. Ще кажеш, че си учен човек, че знаеш много неща. Ако си учен и не можеш да платиш дълговете си, не си учен – истински учен е онзи, който плаща редовно задълженията си. От неговото знание се ползват всички хора. Не могат ли близките ти да се ползват от твоето знание, то е безпредметно. След това ще говориш на хората за създаването на света. Как е създаден светът знае само Бог и онези около Него, които са участвали в създаването. След това ще говориш на хората за края на човешкия живот. И това не знаеш. Трима само знаят тази истина, те са сключили договор за твоя живот – това са майката, бащата и Природата.

Един млад българин ми разказваше своята опитност. „Когато майка ми и баща ми се женеха, аз играех на хорото. Сън ли беше това, или действителност, не зная, но помня, че играх на хорото. Сега се натъквам на задачи, които не мога сам да разреша“. Казвам му: благодари, че си играл на хорото, иначе нямаше да говориш днес с мен. Твоите родители отвориха вратата си, за да дойдеш на Земята. Един ден и ти ще станеш врата, за да мине някой през нея; важно е правилно да отвориш вратата и правилно да я затвориш. Правилно да отвориш вратата на Божествения свят и да приемеш онзи твой приятел, който носи писма от близките ти в Невидимия свят! Ако Любовта не проникне в душата ти, нищо не можеш да направиш. Казваш ли само на думи, че обичаш някого, ти го зальгваш. Той те пита: „Ти получи ли писмо от Невидимия свят? Защо още не си отговорил?“. Питат те защо не учиш, защо не посещаваш редовно училището, защо не плащаш наема си, къде ходиш с приятели, защо не се прибираш навреме вкъщи. Ти си отговорил на тези въпроси, но не си казал истината.

Както виждате, вън вече се разсъмва, време е за работа. Всички трябва да отидат на работа. Аз няма повече да свиря, за да ви освободя. Ако искате да слушате музика, купете си билети за концерта на някой виден музикант или певец. Аз разглеждам музиката като средство за уравнивяване на енергиите. Някога ще ви изсвиря арията на блудния син. Тя е съставена от няколко части: напускането на бащиния дом и заминаването му за чужбина; животът му в чужбина с приятели – живот на веселие, ядене и пиене; обедняването му, след което става свинар; връщането му в бащиния дом, след като огладнява и няма даже рожкови, с каквито се хранят свинете; посрещането на блудния син от бащата и радостта на последния.

Сега каквото и да ви свиря, няма да се ползвате. За вас е важно какво вие можете да направите. Пейте следната песен: „Дръж правия път в живота! Каквато и да е скръбта ти, дълбоко я зарови, скръбта си тежка само на Христа кажи. Тя в бъдеще плод ще даде, тогава на всички

я разкажи“. (Учителят пее песента). И вие пеете, но не сте свободни, не прилагате музиката за тониране. Музиката може да се използва за здраве, за успех, за лекуване. Отиваш на изпит; ако знаеш коя песен да изпееш и как да я изпееш, ще имаш успех – това е съблазнително, нали?

Музиката изисква търпение. Ако влезеш в Музикалната академия, ще чуеш как един свири на пиано, друг – на цигулка, трети – на чело, на бас и на други инструменти. Външно изглежда цяла галиматия, но и в това има нещо хубаво – от този хаос излиза нещо добро. Сега и на вас се дава свобода да правите каквото искате, но да не вдигате много шум и в края на краищата от вашия хаос трябва да излезе нещо добро. Има професори, които се занимават със сериозни работи. Като знаете това, ще внимавате да не вдигате голям шум, за да не ги смущавате.

Като ученици, от вас се иска чиста, трезва мисъл. Днес всички понятия – *мома, момък, мъж, жена, учител, свещеник, баща, майка*, са изцапани, напръскани с материална кал, която трябва да се изчисти – само чистият може да реши всички задачи, за които е дошъл на Земята. – „Може и без тях да се живее.“ Не, ще решиш задачите си, иначе лесно няма да се освободиш от Земята. И без да решиш задачите си, пак ще отидеш на другия свят, но след 45 години отново ще се върнеш. В онзи свят остават само тия души, които са завършили своето земно съществуване, останалите ще се качват и слизат, докато един ден го завършат. Които завърши развитието си, доброволно ще реши да слезе ли на Земята, или да остане в онзи свят.

Казваш: „Дотегна ми да живея на Земята, ще отида Горе, при Христа“. Отиваш Горе, но не Го намираш. Слизаш на Земята, пак не Го намираш. Слушах някой проповедник и се питах този ли е Христос, или не. Свещта се познава по светлината, скъпоценният камък се познава по свойството му да пречупва светлината. Който носи Знанието, Любовта, Истината и Свободата в себе си, той е човекът, изпратен от Бога; като знаете това, търсете Знанието, Истината, Любовта и Светлината в себе си, а не вън от себе си. Затова е казано: „Силата на човешката душа

се заключава в изпълняване на Божията Воля“. Научете се да разбирате кога Бог ви говори и как да изпълнявате Неговата Воля. Когато Бог види, че сме Го послушали и изпълнили добре Волята Му, Той е доволен от нас и готов да ни похвали. Има една похвала, при която човек минава през изпитанията на Йов и Христа, но има една похвала, при която Бог изтрива сълзите на човека и страданията му престават.

Главните мисли от днешната лекция, които трябва да задържите в ума си, са следните: всеки човек ще мине през страданията на Йов и Христа; да служим на Господа с Любов; да изпълняваме Волята Му, за да бъде и Той доволен от нас. Какво по-голямо благо можем да очакваме?

13. лекция, 14 декември 1932 г., София, Изгрев

ВНУШЕНИЕ И ВДЪХНОВЕНИЕ

Размишление.

Ще прочета молитвата на пророк Авакум.

За да се произнесе и да се разбере една молитва правилно, човек трябва да има пророчески дух, да е минал през страдания. Съвременното човечество още не може да схване какво влияние упражняват светлината, топлината, въздухът, водата и храната върху човека. Обичаш някого, но какво ще стане с твоя възлюбен, ако светлината не мине през него, въздухът не влезе в дробовете му, водата и хлябът не влязат в стомаха му? Странни са понятията на човека за Любовта. Казваш: „Много обичам този човек, много съм дал за него“. Какво дава човек? Обичал си го – дал си му нещо. Можеш ли да претеглиш това, което си дал? Казвате, че давате любов, и си взимате любовта. Единственото нещо, което нито се дава, нито се взима, е Любовта. Тя не се дели. Това, което се дава и взима, причинява скръб.

Сега, като говорим за Любовта и Обичта, трябва да им дадем научно обяснение. Лесно се говори без научно обяснение. Казвате: „Ние живеем добре“ – в какво се заключава добрият живот? Говори се за някого, че е набожен, че се моли по три пъти на ден. Той се моли, но и яде по три пъти на ден. Ако се моли и яде по три пъти на ден, той е свършил една работа за себе си: яде за себе си и се моли за себе си. Какво ще кажете за яденето – ще кажете, че без ядене не може. Като дойдете до молитвата, казвате, че без молитва може. Не може без молитва; както не може без ядене, така не може и без молитва. Има хора, които и насън се молят. Някой казва, че никога не се е молил. Това е въпрос, който сега няма да доказвам. Като говоря за молитвата, трябва да я разбирате в най-прост смисъл. Същото се отнася и за яденето. Какво разбирате под *ядене*, защо трябва да яде човек? – „За да поддържа живота си.“

Че в храните се съдържат известни елементи – това е друг въпрос. Ако първо знаем какви елементи съдържа известна храна и тогава ядем, нашата работа е свършена. Обикновено човек яде, без да знае какви елементи се съдържат в храните. Понякога яде и все не е нахранен – липсват му някои елементи. Казваш: „Трябва да се моля“. Ако се молиш и не знаеш какво е молитвата, твоята работа е свършена. – „Трябва да живея, за да разбера какво е животът.“ Ако трябва да живееш и не знаеш какво е животът, твоята работа е свършена. Някои хора нямат съзнание нито за този, нито за онзи свят; те смътно си спомнят за онзи свят и са готови да го отрекат. Какво е предназначението им на Земята – и това не знаят. Не само те, но и велики хора не знаят това.

Казваш: „Не трябва да бъде скрит, затворен; не трябва да бъде и много отворен“. Питам: бихте ли желали вашето сърце да бъде разкрито, да виждате как пулсира, как тече кръвта в него? Бихте ли желали вашият мозък да бъде разкрит, та който мине, да надникне вътре? Ако някой надникне във вашата глава, ще се натъкне на голям хаос; в нея няма нищо красиво, там е страшилище. И ученият, като погледне човешката глава, казва: „Ангелско е лицето, но мозъкът не е тъй красив“. Мозъкът прилича на змийска кожа, когато се нагърчи. Змията не е толкова лоша, Христос я взима като символ и казва: *Бъдете умни като змиите и незлобливи като гълъбите*. Ако змията е толкова лоша, защо ще се препоръчва като символ на разумност? Значи се препоръчва умът на змията, не и нейните постъпки.

Това, което говоря сега, се отнася до разбирането на известни символи. Някои работи тепърва ще изучавате, а от други трябва да се отучвате – например колко мъчно е понякога човек да не се почесва. Като се намери в трудно положение, той все ще се почеше. Или, като зададат на човека един мъчен въпрос, той не стои прав, но веднага навежда глава. И децата, като не искат да кажат истината, навеждат глава – с това те минават за много умни. Пълните класове са с наведени глави, а после се изправят. Аз

тълкувам, че детето иска да каже: „Дано имам главата на един мъдрец“; то само взима позата на мъдреца – като наведе глава надолу, иска да каже: „Моята глава е пълна“. Майката го пита:

– Ти пипа ли сладкото?

– Може ли човек с такава пълна глава да пипа сладкото? Ако главата ми беше празна, можеше да кажеш, че съм ял сладко. Понеже главата ми е пълна, като на мъдрец, не бих желал да пипам сладкото.

Детето навежда несъзнателно главата си, с което иска да каже нещо, за да се избави. Майката веднага го пита: „Кажи, какво мислиш сега?“. Защо тя поставя детето на това изпитание? Какво от това, че е взело три лъжички сладко? Защо повдига въпроса за сладкото?

Сега, като говоря върху известен въпрос, някои казват, че и те са мислили точно така. Не са мислили като мен. Допускам да са мислили, но не като мен – допускам да са мислили, но не са си дали отговор на въпросите. Например някой се запитва: „Защо съм дошъл на Земята? Защо не съм станал учен? Защо досега не съм забогатял?“, ала никакъв отговор не може да си даде.

Един ден идват при мен двама души: мъжът на 35 години, а жената – на 29. Питат ме могат ли да живеят заедно и да бъдат щастливи. Казах им, че ако направят съдружие, и двамата ще изгубят вяра в съдружието. Могат ли след това да бъдат щастливи? Досега те не са се подозирали в нищо, но щом направят съдружието, ще започнат да се подозират и ще изгубят вяра един в друг.

Колко религиозни хора са изгубили вярата си! Защо трябва да станеш религиозен, ако ще изгубиш вярата си? Ти започваш да се съмняваш в съществуването на Бога, търсиш Го тук-там и най-после казваш: „Има Бог в света, но никой не Го е виждал“. Казано е в Писанието, че никой никога не е виждал Бога. Това е отвличен въпрос. Като център на Вселената, никое същество не е видяло Бога, но Неговите прояви всички могат да видят: когато дишаш, ти познаваш Бога; когато приемаш светлината, ти познаваш Бога; когато пиеш водата, ти познаваш Бога – всичко

това представлява живота на Бога. Следователно, ако питаш какво е Бог, казвам: хлябът, водата, въздухът и светлината са проява на Бога; добрите и светли мисли, чувства и постъпки са проява на Бога; всичко, за което можеш да мислиш, е Бог; всичко, за което знаеш и не знаеш, е Бог.

И тъй, от казаното не излиза, че човек нищо не знае; много неща знае човек, но в даден случай той не може да види Господа. Много естествено – как ще види неща, които са зад гърба му? Невъзможно е днес да виждаш какво става зад гърба ти. Може да те убеждават, че има хора, които виждат зад гърба си – това не е достатъчно, вие срещали ли сте такива хора? – „Чели сме в книгите за тях.“ Важно е сами да ги видите. Казват, че има хора, които виждат и през стените – виждали ли сте такива? – „Допускаме, че има.“ Допускането е едно, а действителността е друго. Казвате, че някой е религиозен, набожен – как познавате това, коя е отличителната черта на набожния? Все трябва да има една отличителна черта, по която се познава набожността. Като видите вълк, мечка, лисица, веднага ги познавате – по какво? Имат поне една отличителна черта, по която ги познавате.

Коя е отличителната черта на религиозния, на набожния, на светията? Не искате да ми отговаряте, нито аз да ви отговарям, но задавам този въпрос, за да мислите. Коя е отличителната черта на гениалния? Има известно съотношение между дължината и ширината на неговото лице: ако дължината на лицето му е равна на ширината, той не може да бъде гениален. Очите на гениалния са устроени по особен начин, а не както на обикновения човек; погледът му също е особен, клепачите му, веждите му са особенни. Веждите на гениалния не могат да бъдат дъгообразни и пречупени. Чергите на гениалния са дело на неговия ум и те коренно се различават от чергите на религиозния. Религиозният живее в най-високите си чувства, а гениалният – в най-високите си мисли. Религиозният живее повече с чувствата си, а гениалният – повече с мисълта си. Ето защо религиозният лесно се обижда и за да се справи с чувството на обида, трябва да работи повече с ума си, да се обмени с гениалния.

Това са общи твърдения, а не научни. Като ви говоря, вие не знаете къде е гениалността на човека, не знаете къде е и неговата религиозност. Аз наричам религиозен човек този, който никога не се е разколебал и никога не се е усъмнил, нито се е измамил във вярата си. Външни измами има много, важно е човек вътрешно да не се самоизмамва. Същото се отнася и до гениалния. Външно религиозният може да греши, но вътрешно, в разбирането си, никога не прави грешки. Умът на гениалния действа правилно, в него няма никакви дефекти. Колкото гениалният е изправен в мислите си, толкова религиозният е изправен в чувствата си. Могат да се дадат и други определения за гениалния и религиозния, но това е норма, от която може да се ръководите.

Изобщо, в духовния живот чувствата взимат надмощие, но всяко чувство трябва да има условия да се развива. Не смесвайте чувствата с Любовта. Тя е единствената сила, която никога не се дели. Любовта не може да се внася в малки количества, както светлината и топлината – като дойде, тя цяла влиза и цяла излиза. Като те посети, Любовта ще ти донесе всичката си Радост, умът ти ще се отвори и ще влезе обилно Светлина; щом излезе, умът и сърцето отново се затварят. Кога се затварят – когато Любовта види, че не можеш да издържаш. Тя е като майката: отваря прозорците, за да влезе отвън светлина, но като види, че детето не може да издържа блясъка ѝ, веднага затваря и казва: „Не е дошло още времето – от силната светлина детето ще се събуди преждевременно“.

И тъй, вие трябва да имате ясна представа за Любовта. Тя не е предмет, с който човек може да се занимава – човешкият ум и човешкото сърце още не са достойни за Любовта. Няма по-велико нещо в света от нея. Аз се чудя на хората, когато говорят за Любовта като за нещо, което познават. Нещастията на хората се дължат на факта, че те не мислят за Любовта както трябва. Когато човек мисли за нея правилно, тя започва да действа в него и тогава умът се проявява – това показва, че Любовта е дошла; значи между ума и Любовта съществува тясна връзка. Казвате:

„Колко опити сме правили в областта на Любовта!“ . Вашите опити са подобни на тези, които прави детето, когато прохожда: изправи се на краката си и падне; пак се изправи и пак падне. Има ли някакъв недостатък това дете? Няма, но още е слабо, краката му не държат. То прави усилия на волята, но още не мисли; въобразява си, че може изведнъж да се изправи на краката си, но вижда, че не може – вдигне се и падне. Външните сили се борят с него, казват му: „Слушай, толкова години си лазило, не можеш изведнъж да се изправиш – тази наука още не е за теб“. Животинското царство се бори в детето, докато най-после то преодолява, погледне нагоре и казва: „Не искам вече да ходя по стария начин; има един нов, сега ще го опитам“. Изправи се и тупне на земята. – „Я си върви по стария път!“ – „Не, ще опитам новия начин.“ Детето настоява – изправя се до стената, хваща се за нея, крепи се. Един ден то придобива нещо в себе си, постепенно започва да ходи и казва: „Виждате ли, че вече ходя по новия начин?“. Онези, които му казваха само да лази, вече мълчат.

Сега и вие искате да развивате своето сърце и своя ум, но същите, които разговаряха с детето, казват и на вас: „Остави това, то не е за теб“. Не, вземете пример от детето. Ако не успеете изведнъж да постигнете нещо, това се дължи на ред външни причини. Ако параходът се наклонява на една или на друга страна, напред или назад, това не се дължи на самия него, а на външни причини. Параходът е направен така, че каквито и сили да му действат, той всякога запазва равновесие. Колкото по-голямо е клатушкането му, толкова по-голяма е бурята; колкото по-малко се клатушка, толкова по-слаба е бурята. Ако и вие се клатушкате, това показва, че действат външни сили, но неизменното положение, в което оставате, показва, че има нещо устойчиво във вас, върху което се крепи животът. Две неща са нужни за парахода: капитан, който го направлява, и устойчиво равновесие. Каквото и да ви се случи в живота, знайте, че има Един, Който ръководи всичките работи. Във всеки човек има един служител на Великото – това е Духът. Хората имат смътна представа за Духа. За да

го разберат, те трябва да изучават своя ум – чрез ума могат да си съставят понятие и за Духа.

Сега, да дойдем до някои конкретни понятия. Например имате една права линия, която е символ на нещо. Ще напиша и няколко числа: 1, 2, 3. По какво се отличават тези числа? Аз разглеждам единицата като причина на всички неща. Единицата, умножена сама по себе си, дава пак единица. Ако от единицата извадите единица, остава нула. Единица плюс единица прави две единици. Ония, които са завършили университет, какво ще кажат за тези действия – че това са прости работи, кой не знае за тях? Единицата е проста за глупавите хора, но в нея се крие силата, за която само гениалният знае. Ти можеш ли да накараш единицата да ходи? Ето, аз мога да я накарам. Всеки от вас, който не може да накара единицата да ходи, няма големи познания. Вие можете ли? Не можете. Който може да я накара да ходи, той има знания. Можете ли да накарате яйцето да ходи? Като се измъти, нали ходи?

Казвате, че яйцето се търкаля. Да, докато не се измъти, то се търкаля; щом се измъти, вече ходи. Следователно, който изважда нещата, той сам ги търкаля. Какво прави онзи, който ги събира – например $1 + 1 = 2$? В случая двойката показва условията, при които яйцето може да проходи. Който не разбира законите на числото 2, т.е. условията, при които може да впрегне нещата на работа, той нищо не е постигнал. Това са велики закони. Само чрез законите на числото 2 ти можеш да накараш неразумните сили, опаките неща, лошата съдба, болестите, сиромашията да се премахнат. Вие не знаете как може да се умножи нулата сама на себе си. Ако тя се умножи четири пъти сама на себе си, дава единица. Цялата наука на Питагор се дължи именно на това умножаване, трябва да се знае този начин. Като разбираш единицата, ти разполагаш вече с онази мощна сила, чрез която можеш навсякъде да си проправиш път. Сега ние навлязохме в една отвличена област – на фокусите. Не мислете, че искам да ви кажа как стават фокусите. Аз искам да ви покажа как някои хора боравят с непонятни величини.

Един млад българин отишъл да учи в чужбина. Като се върнал, той казал на баща си:

– Татко, аз мога да ти докажа, че единицата е равна на двойката.

– Можеш, синко, чудни работи има в света. Аз съм прост човек, докажи ми това с опит.

След това бащата се обръща към жена си и казва:

– Нашият син ще докаже, че една кокошка е равна на две кокошки. Ще заколя една кокошка, ще я сложа на масата и ще чакам синът да докаже това, което е научил.

Бащата казва:

– Хайде, синко, ако можеш да докажеш, че една кокошка е равна на две кокошки, нашата работа ще тръгне напред.

Синът започнал да развива своята философия, но бащата и майката нищо не разбрали. Бащата казал:

– Много добре, синко, сега аз ще направя опита: половината кокошка ще задържа за себе си, другата половина за майка ти, а за теб ще остане втората кокошка.

Сега, аз не искам да играя ролята на този син – да доказвам, че една кокошка е равна на две кокошки. Ще кажете, че колкото е вярно това, толкова е вярно, че нулата, умножена четири пъти сама на себе си, дава единица. Колкото е възможно едното, толкова е възможно и другото; аз не твърдя нито едното, нито другото, само предполагам.

Учените твърдят, че човек е произлязъл от клетка – като минавала през различни промени, най-после от нея се образувал човекът. Те доказват това по закона на еволюцията. В едно отношение са прави, но трябва да се приеме бременността на Вселената. Значи клетката има всички условия на живота. Ако от една клетка излиза цял човек, това показва, че тя съдържа всички външни и вътрешни условия и възможности за живот. Ако приемем, че Вселената е бременна, ясно е как е произлязъл животът – яйцето, което е в нея, се развива постоянно и така се създават формите на живота; вън от яйцето нищо друго не може да се създаде. Когато мъти яйцата, кокошката им предава своята топлина, която преустройва вътрешно организма

на живото същество. Щом яйцето е във Вселената, къде е квачката?

Философите се натъкват на въпроса: кокошката ли е съществувала преди яйцето, или яйцето преди кокошката? Две мнения съществуват по този въпрос: едни казват, че първо е съществувала кокошката, а после – яйцето, други твърдят обратното. От двете мнения се създава трето, според което приемат, че съществува една квачка, която никога не е снасяла яйца, но мъти яйца – значи яйцето е излязло без квачка по особен начин. Това са неразбрани работи. Все едно като имате организъм, да усещате глад, без да знаете произхода на глада; изпитвате жажда, без да знаете произхода на жаждата; усещате нужда от въздух и започвате да дишате, без да знаете произхода на дишането. Изобщо, вие не знаете произхода на процесите, които стават във вашия организъм. Значи било е време, когато Вселената не е дишала – това е все едно твоят баща да е дишал, а неговият да не е дишал. Било е време, когато хората не са били свързани, но в света, в който живеем, всички хора, всички същества са скачени съдове. Следователно предполагаме, че е било време, когато човек е произлязъл от същество, което не е дишало. Детето не може да наследи едно качество вън от майка си; и тя го е наследила от майка си. Ако си недоволен от него, казваш: „Откъде дойде това качество?“. Проявеното качество е било в самото яйце. Вътрешните благоприятни условия са причина за измътване на яйцата. Човек се ползва отвън със слаби импулси, за да се прояви вложеното в него.

Сега, като изучавам човешкия характер, имам предвид челото и чертите на лицето като условия, през които човекът е минал. Челото на някого е широко 10 см и високо 3-4 см – това показва докъде е дошъл в своето развитие: умът в него не е много развит. Челата на повечето хора не са завършени, в умствено отношение те трябва да работят много. В едни въображението е слабо развито, в други – техническите способности, в трети – музикалните способности и т.н. Казваш: „Бог да ме надари“. Ти си надарен, но трябва да работиш, да развиваш своите дарби.

Мнозина мислят, че като станат религиозни, не трябва да учат, че всичко ще им се даде наготово – това е криво разбиране. Човек трябва да учи, да работи, да мисли, да си създаде чиста, права мисъл; той не трябва да допуска в ума си нито една изопачена мисъл и в сърцето си нито едно изопачено чувство. Не поставяй нито една нечиста мисъл на твоя свещилник и нито едно нечисто чувство на твоето огнище.

Какво представлява нечистата и изопачена мисъл? Например ти допускаш някаква нечистотия на ръката си, но тя не позволява на водата да мине свободно през порите на кожата. Първо ще махнеш нечистотията, която е дошла отвън. Някои нечисти мисли идват отвън и се натрапват на човешкия ум. Минаваш някъде, затруднен си материално и мислиш как да си помогнеш. Изведнџ приемаш мисълта: „Ако имах възможност, щях да открадна отнякъде пари, да си помогна“. Вървиш по-нататък и тази мисъл пак ти се натрапва: „Да мога да открадна нещо“. Няма защо да крадеш, тази мисъл е чужда, не я допускай в себе си. Само глупавият краде. Има начини, по които човек може да вземе нещо, но не се допускат. Всичко трябва да става по определен път – по пътя на морала, на разумния живот; щом не се спазва този път, човек влиза в областта на безморалието, на неразумния живот. Ако мислите, че с кражба може да се живее, ще видите, че по този начин работите не се оправят.

На какво се дължи кражбата? На желанието на човека да събира повече, отколкото му трябва. Да събираш е естествено чувство, но да събираш повече, отколкото трябва, това наричам кражба. Ако сложиш в стомаха си повече храна, отколкото той може да смели, това пак е кражба. Ако за известна работа вложиш повече мисъл, отколкото трябва – и това е неестествено. Природата държи отчет за всичко и пита човека: „Защо сложи повече храна в стомаха си? Защо вложи повече мисъл в работата си?“. Идете при воденичаря, да видите какви закони действат при смилането на житото: там, където пада житото, е определено колко трябва да падне, за да се смели. Водени-

чарят казва: „Воденицата не трябва да яде много“; сложи ли повече, отколкото е нужно, воденицата не мели добре. Ако и вие като воденичаря слагате повече храна в стомаха си, очаква ви фалит.

И тъй, първото нещо при самовъзпитанието е никога да не допускаш в ума си мисълта, че с кражба ще станеш човек; допуснеш ли я, тя ще стане втора природа в теб и след това ще те сполетят големи нещастия. Допусне ли един човек тази мисъл в ума си, всички хора страдат; щом я изпъди вън от себе си, всички хора се изправят. Казвате: „И с честен труд страдат хората – колко пришки излизат на ръцете им!“. По-добре е пришки на ръцете, но с честен труд да изкарват прехраната си, отколкото да бъдат с гладки ръце и да минават с безчестни средства. И с гладки ръце влизат в гроба, и с груби ръце влизат, но за предпочитане е да работиш.

Чудя се на хората, които не обичат да работят. Силата на човека е в работата, за всеки трябва да се създаде работа. Под *работа* аз не разбирам да работиш, за да печелиш. Работа е това, в което умът и сърцето взимат участие; тя е най-красивото в живота, не гледай на нея като на унижително нещо – ако считаш, че тя унижава, сам си създаваш най-лошите условия.

Мнозина говорят за молитвата, очакват да ги науча да се молят. Аз мога да ви науча, но ще съжалявате. Един безверник говорил на приятеля си:

– Глупаво нещо е молитвата. Аз никога не съм се молил. Само глупавите и простите се молят, затова не искам да го правя.

Той излязъл с приятеля си на разходка из гората. Там ги срещнал един апаш, който хванал безверника и започнал да го бие.

– Моля те, не ме бий! Каквото исках, ще ти дам, само моля ти се, престани да ме биеш.

Дал на апаша нещо и се освободил. След това приятелите му го запитали:

– Нали казваше, че никога не си се молил, откъде знаеш как да се молиш? Апашът те би, за да ти покаже, че можеш да се молиш.

Значи ние се молим на онези, които ни бият. Защо тогава да не се молим на Господа, и Той има тояга? Ако се молиш, няма да опиташ тоягата Му; ако не се молиш, тояга ще има. Чудно нещо, аз говорих работи, за които за пръв път ми се даде такава опитност! Казвам: всички страдания на хората се дължат на нежеланието им да се молят. Няма да мине много време и те ще се научат да се молят – как? Бедни ще станат, болни ще бъдат, гладни ще останат, богатството си ще изгубят, жената и децата ще забягнат някъде и като останат сами и нещастни, ще започнат да се молят на този, на онзи да им помогнат. Сега аз не искам да ви убеждавам да се молите. Вие мислите, че много се молите; молите се, но само при тоягата. Трябва да ви чукне горният праг, за да видите долния. И това не е лошо, но по-добре е да не ви чукне горният праг, по-добре е да имате вътрешно разположение на духа.

Сега аз искам да ви наведе на другата страна на въпроса. Понякога вие не искате да се занимавате със себе си. Знаете ли какво нещо е самовъзпитанието? Бих желал да ми покажете как се самовъзпитавате. Правили ли сте опит да си поставите за задача цял ден да не намерите погрешка в никого? Каквото и да видите, каквото и да ви се случи, да казвате, че всичко е за добро; да считате, че всичко е в пълен ред и порядък. Виждате, че двама души се карат – спрете се пред тях и ги поздравете; виждате, че някой се моли, копае земята, кажете му: „Отлична е тази работа“. Във всичко виждайте нещо красиво. Сега всеки от вас, където мине, във всичко вижда противоречие. Ако не виждате противоречията, вие съзнателно се възпитавате. Влизате в едно село и на пътя виждате умряло куче, което мирише отдалеч; не казвайте, че мирише лошо, но намерете някоя добра дума или си отминете, без да обръщате внимание. С когото се срещате, кажете си по една добра дума, та всеки да пожелае да си я запише. Че някой те е нарекъл *будала*, не се смущавай – в тази дума се крие цяла реч.

Буквата *Б* означава нещо, което расте – семето; буквата *У* означава това, което възприема Любовта; буквата *Д* – плод, който е завършил своето развитие, увиснал е

надолу; А означава бременен човек, който носи нещо в себе си; Л – човек, който никога не се мъчи, той има стремеж нагоре. Значи будалата никога не си чупи главата, с никого не се кара, никой не го бие, с никого не спори. Кажат му: „Вземи това“ – и той го взима, „Помести се“ – и той се помества. Как ще биеш такъв будала – каквото му заповядат, той го изпълнява. После пита: „Още какво ще обичате?“. Който го види, казва: „Какъв е будала, не разбира живота“. Не, той е умен човек, носи известни елементи в себе си. – „Той е много груб човек.“ Не, той е добър търговец, има достатъчно стока, всеки може да си купи нещо от него. Къде е лошото на будалата?

Лошото в грубия човек е, че където го срещнеш, той те спира и ти дава работа. За да ти говори, нужно е време, затова казва: „Ела у дома, имам един товар, ще го сложа на гърба си. Нали ме питаш къде отивам; щом се освободя, ще говоря“. Ти се чудиш на неговата грубост, а той търси начин да се освободи от товара си; много естествено – натоварен е. Като знаеш това, не го питай къде отива. Този човек е груб в себе си.

Често и вие имате едно грубо чувство във вас. И вие ще забележите, че някой ви нашепва под лъжичката, в дясната страна и ако не слушате какво ви казва, изведнъж ръцете и краката ви започват да мърдат, готови сте да кажете обидна дума, да ударите някого. Контролирайте енергията си! И вие сте недоволни от своята грубост, самоосъждате се, но причината не е във вас. Нямате право да се самоосъждате. Да се оставяте други да ви осъждат – и това не е право. Виждате, че работата се усложнява. Ти можеш само да признаеш, че постъпката ти не е правилна – това вече е друг въпрос.

Често хората си служат с внушението, без да подозират каква сила се крие в него. Някой внушава една престъпна мисъл на човека, той става от сън, мъчи се, не може да се освободи от нея, счита, че е извършил някое престъпление. Дръжте съзнанието си будно и не се поддавайте на чуждите мисли! Например някой казва, че хората на Изгрева не живеят добре. Той дава за пример живота на

външните хора. Това е чужда мисъл, не вярвайте в нея. На мен ли ще разправяте как живеят хората от света? – „Ние не сме светии.“ Светии не сте, но и грешници не сте; мъдrecи не сте, но и глупци не сте. Освободете се от закона на внушението! Наблюдавам как хората си внушават. Казваш за някого: „Как се криви този, като ходи“. Не му внушавай тази мисъл, кажи: „Колко хубаво ходи този човек!“ – „Колко се е прегърбил този!“ Остави тези неща – това не е възпитание. Не е ваша работа кой как ходи – това е външната страна на живота. Че един бил весел, друг – сериозен, това е тяхна работа. Привидно човек може да бъде весел или скръбен – той се упражнява, актьор е на сцената; смее ли се, или плаче, той се старае да изиграе добре ролята си. Не питайте защо плаче, нека си плаче.

Един брат разказваше опитността си с едно малко дете. Майката оставила детето при него и отишла на работа. По едно време детето започнало да плаче. Братът искал да го успокои, но като не могъл, започнал да му подражава: детето плаче и той плаче. Детето погледнало към брата, засмяло се и казало: „Много плачеш, бе“ и така утихнало. По-добре да плачеш с човека, отколкото да го утешаваш. Щом видиш един скръбен човек, влез в положението му. Остави го спокоен, не бързай да го утешаваш; ако го утешиш, товарът му ще дойде на твоя гръб. Не мисли, че страданията са произволно нещо. Щом той е тъжен, стани и ти тъжен. Ти искаш, като си весел, всички хора да бъдат весели; и те искат същото. Като знаеш това, пази се от внушения. Не казвай, че внушението е празна работа, не казвай, че нищо не си свършил. Завършил си университет, а казваш: „Какво от това, че съм завършил?“. Радвай се, че си завършил университет. – „Не съм още на служба.“ Радвай се и за това. – „Назначиха ме на служба.“ Радвай се, че си впрегнат на работа. Щом мислиш така, ти живееш в Разумния свят. Щом си на работа, един човек, по-разумен от теб, има съображение защо те е впрегнал – той ти е дал една задача, която трябва да разрешиш.

От всички се иска нова философия за живота. Една задача външно изглежда решена по един начин, но като

я приложиш в живота си, тогава ще имаш резултат. Това са елементарни неща, но аз мога да ви дам ред формули за самовъзпитание. Не е достатъчно да казваш, че трябва да се живее добре. Сто пъти на ден може да кажеш на кокошката, че трябва да живее добре, но тя пак ще си кара по своему; колкото и да казваш на котката да не пипа млякото, тя си знае своето. При самовъзпитанието човек е дошъл до положение да си служи със закона на положителното отношение. Първо той трябва да бъде здрав. Кажи си: „Имам всички условия да бъда здрав; имам всички условия да бъда богат“. – „Кога?“ Остави този въпрос настрана. Мисълта за здравето и богатството ще те успокои и ти ще имаш всички условия да бъдеш здрав и богат. Не питай кога ще стане това – днес или утре. Колкото богатство ти е нужно, то ще дойде. Не взимайте за образец богатите американци – милиардери. Това богатство не е в реда на нещата. Една идея е дотолкова реална и осъществима, доколкото може да се разбере. Доколкото може да се радваш на богатството, дотолкова то е за теб. Само това богатство може да ти даде подтик. Един американски милиардер казал: „Първите три долара, които спечелих с честен труд, ми причиниха по-голяма радост от всичките милиони“. Това богатство е истинското. Защо ви е такова богатство, на което не можете да се радвате? Защо ви е такова ядене, на което не можете да се радвате? Защо ви е такава мисъл, защо ви е такава постъпка, на която не можете да се радвате? За вас е ценно вашето съзнание да взима участие във всичко, което вършите.

Сега наблюдавам как сами се спъвате в Школата. Като свърши лекцията, все ще има нещо речено-казано, което ви смущава. Друг е въпросът, ако не придадете никаква важност на това речено-казано. Никога не говорете неща, които не сте проверили. Ще кажеш, че някой не те обича. Какво разбираш, ако някой каже, че те обича или че не те обича? Аз харесах една сестра, която всякога си казваше истината. Един ден, след като разговаряхме, тя каза:

– Учителю, аз съм влюбчива, лесно се влюбвам.

– Права си.

– Обаче това нещо никаква полза не ми е допринесло. Как да се избавя от него? Понякога си кажа: „Няма да обичам“, но изпитвам голяма празнота в сърцето си. Като дам подтик на сърцето си, страдам. Какъв съвет ще ми дадеш?

Казах ѝ:

– Не е лошо, че се влюбваш, но твоето влюбване е само за момент; във втория момент се разколебаваш, започваш да съжаляваш, че си се влюбила. Като се влюбиш в някого, ти виждаш една добра черта в него, която ти дава подтик. След това започваш да изискваш от него повече, отколкото той има, и щом не получиш исканото, разлюбваш го.

Един познат ми разказваше своята опитност. Върви той един ден в гората, среща го един апаш и му казва:

– Стой, дай кесията си!

Апашът мислел, че е попаднал на богаташ. Моят познат не се уплашил, извадил кесията си и започнал да отваря всичките преградки – нямало нищо. Апашът го погледнал и казал:

– Хайде, върви си. Друг път да носиш пълна кесия.

Какво ще му иска? Беден е човекът, нищо няма. Трябваше ли да се спре, да морализира и възпитава апаша? Отваря кесията си, показва му я и си заминава.

Казвам: не се подпушвай. Имаш едно желание – не го подпушвай, не реагирай в себе си. Не мисли, че със сила можеш да измениш нещата. Бъди готов повече да отстъпваш, отколкото да воюваш със себе си. Не си противодействай – това е закон, който Христос е изказал със стиха: *Не се противи на злото!*; има някакво зло в теб – дай му място да излезе навън, не взимай участие в него, но дай му път да се изяви.

И тъй, първото нещо, което се иска от вас, е да не смесвате гениалността с религиозността. Те са две различни неща: гениалността работи с човешкия ум, а религиозността – с човешкото сърце. За да облагородите сърцето си, трябва да имате отличен ум; умът пък се нуждае от отлично сърце. Човек се нуждае от отличен ум, отлично сърце и отлична воля. Не мислете, че отсега нататък ще

станете светии. Ако светийството не е вложено във вас отначало, вие сте изгубени. Всеки има възможност да стане светия, но трябва да извоюва нещо. Например някой има нужда от търпение, друг – от кротост, трети – от смирение; ще работите върху това, което ви липсва, както ученикът работи върху дадени задачи. Изучаваш рисуване – ще се упражняваш. Например като рисуващ устата, трябва да предадеш нещо от характера на човека. Когато похвалят някого, устата му особено се отваря. Той казва: „Моля, не ме хвалете!“. Остави човека, нека те похвали; ти си мълчи, не прави никаква бележка. Слушай какво ти разправят. Казват: „Ти си учен човек“; кажи си: „Амин, тъй да бъде!“. Казват, че си много щедър; „Не съм още щедър, но както казвате, тъй да бъде“. У вас има една прикритост: пред хората казвате едно, пред себе си мислите друго, за да не се изложите пред хората. Питат те: „Ти ли направи това?“ – „Аз го направих“. Какво ще направиш, ако по твой адрес се говори лошо? Не се оправдавай, но кажи: „Щом нося лошото в себе си, ще нося и Доброто“.

И тъй, човек трябва да разбира процесите, които стават в Природата. Когато вятърът духа, не му се сърди; или измени пътя си, или го забрави и продължи своя път. Защо да не ти е приятно, че вятърът те духа? Ти казваш: „Днес ли се намери този вятър да ме духа?“. По-добре кажи: „Колко хубаво се развява косата ми, колко е приятен този вятър!“. Ако падне шапката ти, ти се сърдиш на вятъра. Удариш се на някой камък, сърдиш му се. Защо не се извиниш на камъка, че не си го видял? Това е цяла философия. Това са методи за самовъзпитание.

Вие мислите, че като отидете на Небето, ще бъдете между ангелите и ще се учите от тях. Там има голям оркестър от различни инструменти. На някого ще дадат цигулка, на друг – мандолина, китара, пиано и вие трябва да свирите. Какво ще правите, ако не знаете да свирите? Мислите ли, че ангелите ще ви свирят, а вие само ще слушате? На Небето и слушателите взимат участие, там не е като на Земята; цялата публика взима участие. Сега вие слушате моята лекция, но ако сте на Небето и слушате

една лекция, няма да останете само слушатели, а веднага ще вземете участие – ще започнете да проповядвате. Казвате: „Тази работа не е за нас, ние не сме дошли още до това развитие“. Всеки ще направи това, за което е готов. Детето, като постъпи в първи клас, учи това, което е за него, а не каквото баща му може да учи. Бащата може да отиде за вода с големи стомни, а детето не може да направи това.

Освободете се от внушението, че не сте такива, каквито трябва да бъдете; не, вие сте точно такива, каквито трябва да бъдете. Няма по-добри хора от вас в България. Ако има, нека дойдат да ми докажат, че са по-добри от вас, ще ги опитам. Аз нося 20 кг вода, някой казва: „Аз пък мога да нося 40“. Добре, ще опитам. Ако наистина носи 40, и в мен ще се яви желанието да бъда силен като него. Не е важно количеството, важно е и аз, и той да носим водата с радост, с добро чувство. Този закон работи в човека. Ако дам на един човек парче хляб или цял хляб, целият хляб няма да го ползва. При възпитанието малкото, дадено с Любов, ползва повече, отколкото голямото, дадено без Любов.

Станеш сутрин рано, вдълбочи се в себе си да приемеш една малка мисъл. Кажи си: „Днес няма да се сърдя, няма да търся лошите черти в братята и сестрите“. Сега вие заемате положението на пророк, предсказвате кой е добър, кой е лош. Ти не си пророк, Бог не те е изпратил, като Натан¹⁵, да казваш на хората да се покаят, да изнасяш грешките им. Станеш ли от сън, иди при сестра си, при брата си и кажи една добра дума: „Братко, изглеждаш много добре, лицето ти е светло; виждам, че нещо хубаво преживяваш. От известно време забелязвам, че нещо хубаво се събужда в теб“ – кажи това и си замини. Можете ли да го приложите? – „Това са формули.“ Без формули не може. Всяка дума е формула, всеки поглед е формула, всяко движение е формула; всичко, което съзнаваме, мислим, чувстваме, са все формули, това са сили.

Сегашните хора очакват да дойде Христос на Земята, да оправи света. Те Го очакват като светлина. Наистина,

Христос ще дойде по пътя на светлината, но по този път вървят и човешките мисли и чувства. За да дойде Той, всички хора трябва да имат гениални умове и светли сърца. Тогава, като срещнеш една сестра или един брат, ще видиш първо доброто в тях, ще знаеш, че в тях Бог е работил и продължава да работи; видиш ли някакъв недостатък, ще знаеш, че е нещо външно, което лесно се изчиства. Вземи тази картина и я измий, тогава ще се любоваш само на онова, което Бог е създал.

Във всеки човек има нещо, създадено от Бога, и нещо – от човека. Спирайте се върху това, което Бог е създал, а не върху човешкото. Щом видите нещо хубаво, красиво в човека, това е Божественото, което работи в него. Ако си кисел, това е човешко; ако съжaliaваш за това, Божественото работи в теб и те насърчава да бъдеш друг. Работете върху красивото във вас. Казано е в Писанието: „Ако вие не пребъдвате в Мене и Аз – във вас, нямате Живот в себе си“. Направете превод на тези думи!

И тъй, мислете върху това, което вие разбирате, а не върху това, което другите разбират. Важно е какво вие сте разбрали. Казано е още: „Ако думите Ми пребъдат във вас и вие пребъдвате в Мене, Аз и Отец Ми ще дойдем и ще направим жилище във вас“. Това да бъде тема на вашия живот, работете върху нея.

Пазете се от закона на самовнушението. След закона на внушението иде законът на вдъхновението – то иде от Божествения свят. Като приемете вдъхновението, влизате в друг свят; няма да напуснете Земята, но с мисълта си ще живеете в друг свят. Да живееш в света на вдъхновението значи да измениш начина си на мислене и чувстване. Следователно първо регулирайте закона на самовнушението – как? Чрез противодействие. Внушите ли си мисълта, че сте лоши, че нищо не можете да направите, кажете си: „Не съм толкова лош. Ще бъда добър, ще излезе нещо от мен“. Непостоянен си. – „Постоянен съм. В бъдеще ще съм още по-постоянен.“ – Ти си безверник, не можеш да се молиш, не можеш да правиш добро. – „Мога да се моля, мога да правя добро.“ – Не можеш да учиш, нищо не разбираш.

– „Мога да уча, мога да разбирам.“ Като си внушаваш по този начин, ще придобиеш светлина, която ще ти помага. Това е един от великите методи за успеха на човека; работи с този метод година, две, три.

И тъй, на всяка лоша мисъл противопоставяй добра, положителна мисъл. Дойде ли в ума ти положителна мисъл, постави я на мястото ѝ – това значи, че всяка добра мисъл трябва да се реализира.

Тайна молитва.

14. лекция, 21 декември 1932 г., София, Изгрев

ВЪТРЕШНИ ОПИТИ

Размишление.

Ще прочета стих 10 от 21-ва глава на Притчите: *Душата на нечестивия желае зло; ближният му не намира милост пред очите му.*

Тема за следващият път: *Отношение между твърдата почва, водата, въздуха и светлината.*

В пътя на развитието си хората достигат до класическата мисъл. Какво нещо е тя? Всяка мисъл, която се повтаря, е класическа. Казват за някои музикални парчета, че са класически. Класическата музика се нуждае от малко сол, тя трябва да се осоли. Има неща, в които присъства класическия елемент, и те са нещо завършено. Понякога и човек става класически – когато мисли, че знае всичко. Като му разказват нещо, той мисли, че и това знае – станал е класически. Казват му:

- Виж как изгрява Слънцето.
- Зная, много пъти съм го виждал.
- Виж как светят звездите.
- Зная, виждал съм ги.

Каквото и да види около себе си и каквото и да му казват, той мисли, че всичко знае. Какво знае младият за младостта, която носи в себе си? Той знае само, че е млад, но какво нещо е младостта – не знае. Понякога и той е недоволен от положението си, иска да бъде като дядо си. Като остарее, сам не знае какво представлява старостта и е недоволен от нея. Младият не е доволен от младостта си, възрастният не е доволен от възрастта си, а старият – от своята старост. Защо, като си желал да станеш стар, не си доволен от старостта си? Значи човек никога не е доволен от това, което има. Имаш знание – и от него не си доволен. Тогава какво търсиш в живота си? Знание имаш – не си доволен; богатство имаш – не си доволен. Казваш, че Любов ти трябва; и Любов имаш, но пак не си доволен.

Сега аз говоря за земния човек. Защо е недоволен? Защото не разбира промените в живота. Като минава от младост в старост, той не разбира защо става тази промяна. Младият казва: „Млад съм, но нямам знание“; следователно задачата ти като млад е да напуснеш младостта си и да търсиш знанието. Старият пък няма младост, но знание има. Старият е изгубил и младостта, и Любовта си, затова е недоволен; за да се задоволи, той търси Любовта. Ще кажете, че младият търси Любовта; не, старият търси Любовта, а младият – развлечението. Някои обвиняват младите, че се занимават с Любов. Според мен младите търсят развлечение, а старите – Любов, и като не я намерят, умират. Като се предават на развлечения, младите правят много грешки и започват да страдат. Младият остарява, а старият умира. За стария се казва, че заминава за Небето, т.е. влиза в Рая. Какво прави там? Новоражда се. Там е между разумни души. Един ден, като му дотегне, той отново ще слезе на Земята. Много хора живеят временно в Рая, след което го напускат и слизат на Земята. Някога и вие сте напуснали Рая, но и до днес продължавате да го търсите.

Сега, като казвам *вие*, разбирам Иван, Стоян, Драган, но това са псевдоними. Когато си сложи псевдоним, човек иска да скрие нещо, да не се знае името му. Псевдонимът не е реалност. Всеки има по един псевдоним, в който се крие нещо, както в лотарийния билет се крие щастието на човека. Казвате, че този билет печели един милион. Понякога парите изгубват стойността си и се равняват на германските марки след Общоевропейската война¹⁶. В това време и американските долари бяха изгубили стойността си. Какво щастие може да се гради върху такива пари? Като не мислиш върху това, казваш: „Може да ми се падне една голяма сума“. Ти си представяш бъдещата печалба и върху нея градиш живота си. Въпрос е дали ще ти се падне голямата печалба и въпреки това допускаш, че ще спечелиш нещо. Какво струва днес един милион лева? Ти си мечтаеш за тези пари, но най-после казваш: „Какво то дойде“ – не разсъждаваш, защото не си опитал какво

означава милион. Казваш: „Празна работа е лотарията, но да си опитам щастието“. Такова нещо е и онзи свят за съзнанието на човека. Мислиш, че като отидеш там, ще те приемат направо в Рая, където ще стоиш 200-300 години; най-после казваш: „Онзи човек и в Рая е недоволен, търси нещо“. Когато е недоволен, човек търси само белята си, но тя съдържа велика истина – който не е дошъл до белята, той не може да дойде до тайните на живота; който намери белята, дошъл е до известни открития. Той иска да се освободи от мъчнотите си и освободи ли се, вече е доволен.

Сегашният човек се нуждае от знания. Той ще придобие знания по пътя на възможното, а не на невъзможното. Щом е на Земята, трябва да търси възможното, има неща на Земята, които са невъзможни. Например вие определяте какво нещо е Истината. Нито един от вас няма още ясна представа за Истината. Нея ще намерите в конкретните прояви. Често се говори за знание, за мъдрост, за музика. Всеки знае какво е музиката, всеки може да вземе един инструмент и да свири, но това подразбира системно знание и техника. Някой говори върху хармонията и мелодията, но какво е отношението между тях, какъв е вътрешният им смисъл? Не знае какво е музиката, не знае какво е Любовта, не знае какво е животът, но казва: „Аз живея“. Това, че ти живееш, не е още животът; то е само предисловие на живота, на това, което търсиш.

Сега ще начертая една наклонена линия на дъската. Защо е наклонена? Все има някаква идея в нея, която е мярка на нещата. Тя е наклонена по отношение на друга първична линия. Вие държите ръката си изправена нагоре. Какво е било първото положение на вашата ръка? Какво е било първото положение на вашия организъм? Като човек, който ходи изправен на краката си, вие заемате перпендикулярно положение спрямо земята: главата има отношение към центъра на Слънцето, а краката – към центъра на Земята. Следователно човек има два центъра: като мисли, той се отправя към центъра на Слънцето, а като чувства – към центъра на Земята. Щом повдигнеш

ръка нагоре, ти вече имаш някаква мисъл; сама по себе си, произволно, тя не се повдига. Каквото и движение да правите – назад или напред, нагоре или надолу, вие имате отношение към вашия вътрешен живот. Дали ще мръднете очите си нагоре или надолу, надясно или наляво – това движение изразява известна идея; във всяко движение има смисъл.

Човек иска да знае защо една мисъл го заставя да се движи или да не се движи. Понякога той се смее, а понякога е сериозен. Дава ли си отчет защо е така? Всеки трябва да си дава отчет за всичко. Отчетът за нещо може да бъде обикновен или класически. Казва се за човек, че може да бъде лек, може да бъде и тежък, да се държи с тежест. Тежките работи потъват във водата, а леките плуват над нея, следователно, ако си във водата, трябва да бъдеш лек, да плуваш на повърхността ѝ. Под *тежък човек* разбирам умен; лекият не е толкова умен. Без вътрешно съдържание думите нямат никакъв смисъл. Аз бих предпочел да нося лек човек на гърба си, отколкото тежък; бих желал да нося лека торба на гърба си, отколкото тежка. Ако под *лек човек* разбирам човек без знания, а под *тежък* – човек със знания, думите се осмислят, стават положителни.

В какво се заключава знанието на човека? Казваш: „Аз искам да зная“. Да знаеш нещо не подразбира да знаеш всичко. Ако искаш всичко да знаеш, ти си търсиш белята. Това е невъзможно, това е и непоносимо. Как ще се справиш с една голяма енциклопедия от знания? За да познават всички отрасли на науката, нужни са най-малко 2000 години и да работите по 8 часа на ден, всеки живот от 40-80 години. Понеже всички сте обикновени хора, едва ли ще се намери един, който да е мислил право цели 80-120 години, да е работил и да е учил. Какво ще научи човек от един кратък живот? За да придобие много знания, той трябва да спи малко и да работи много. Сегашният човек спи седем-осем часа, два часа яде и едва ли му остават три-четири часа за учене. Ако живее 80 години и всеки ден работи по три-четири часа, какво може да научи? Важно е знанието да се приложи. Има учени в света, но те повече

говорят за знанието си, а по-малко прилагат. Време е да се внесат нови теории в знанието и да се приложат; старите изживяха своето време.

Защо светът още не се е оправил? Много естествено, светът е пълен с идеи, които хвърлят сянка в човешките умове и сърца, а с това пречат на светлината да ги озари. – „Кога ще се изправим?“ Когато изхвърлите старите идеи от умовете си и приемете новите. Те хлопат вече на умовете ви, но вие не ги приемате – казвате: „Ако ги приемем, светът ще се обърне с главата надолу“. Светът сега е обърнат с главата надолу и именно новите идеи ще го обърнат с главата нагоре. Всяко пълно шише ще обърнеш с главата надолу, за да излееш от него водата, и като се излее, ще го обърнеш с главата нагоре. Някои хора ще обърнеш с главата надолу, за да изтече всичко, което е в тях – така те ще дойдат в нормалното си положение и ще бъдат готови да възприемат. Някой казва: „Искам да стъпя на краката си“. Ако водата от дробовете ти е излязла навън, ще стъпиш на краката си; ако не е излязла, по-добре е още да не стъпваш – такова е положението на удавения. Ти си попаднал в едно мочурливо място, пълно с кал. Който попадне в това място, ще загази в калта. Положението на рибата в това място е пагубно – хрилете ѝ се напълват с кал и тя умира.

И светът, в който живеем, понякога запушва нашата дихателна система, а щом тя се запуши, човек престава да мисли; щом не мисли, той умира. Следователно, ако питате защо умира човек, казвам: защото престава да мисли. Да мислиш значи да дишаш; щом престанеш да мислиш, и дишането престава. Мисълта е намясто, докато държиш ума си отправен към Бога, Той е извор на живота. Щом мислиш за Бога, ти имаш отношение към непрерывния живот; ще мислиш постоянно за Бога, за да живееш. Ако започнеш да човъркаш мисълта си, ти ще изгубиш своя живот. Постави Бога в себе си и слушай какво ти говори. Все ще умреш някога, но поне ще разрешиш задачите си; иначе пак ще умреш, но няма да разрешиш задачите си. Ако искаш да намериш правия път, първо мисли какво си

ти. Обективната проява на Бога е човекът, а субективната – ближният на човека. Ако не познаваш себе си, как ще познаеш вътрешното, от което си излязъл?

И тъй, хората се спъват в живота си, защото вместо да изучават себе си, се занимават с въпроса какво представлява Бог. И това не е лошо, но за този въпрос се иска голям ум. Този въпрос може да се разреши едва след хиляди години, сегашният човек не е в състояние да го разреши. Казано е, че човек е направен по образ и подобие на Бога. В какво се вижда това подобие? Във възвишените мисли и благородните чувства на човека – те са образ и подобие на Божественото начало в него. Като вървиш по пътя на своите светли мисли и благородни чувства, ти ставаш истински човек и поемаш правия път на живота.

Да бъдеш истински човек не значи да се мислиш за божество. Някой казва, че няма подобен на него – значи той е божество. Питам: какво божество си, щом страдаш или боледуваш? Друг е въпросът ако кажеш, че като Бога няма друг – защо? Защото Той е съвършен, Той никога не се изменя. При това каквито и промени да стават вън от Него, нищо не Го засяга. Какво ще кажете за човека? Той живее в свят на постоянни промени, които го засягат. Защо и за какво стават тези промени – това е философски въпрос, който някога ще се разреши.

Има един свят, който никога не се мени – това е Реалният свят. Светът на промените е нереален, там има големи страдания. Където няма промени, там е блаженството, там е Реалният свят. В света на промените има и радости и скърби. Чуя ли, че някой се оплаква от живота си, от страданията си, аз вадя заключение, че той е в света на промените. Когато спи, човек се радва; когато е буден, страда. Когато някой каже, че целият му живот е пълен със страдания, аз го питам на колко години е. – „На 40 години.“ Значи 20 години си спал, 20 години си бил буден, т.е. 20 години си се радвал и 20 години си страдал. Като ми говориш за страданията си, ти имаш предвид онези 20 години, когато си бил буден; кажеш ли, че си се радвал, ти имаш предвид онези 20 години, когато си спал, когато

щастieto те е посещавало. – „Цял живот съм страдал!“ Не говориш истината. – „Цял живот съм бил в тъмнина, не съм видял нито един слънчев лъч.“ На колко години си? – „На 40.“ Значи цели 40 години Слънцето не е изгрявало? Не говориш истината. Аз вадя заключение, че когато Слънцето е изгрявало, ти си спал, а когато е залязвало, ти си бил буден; значи 20 години си бил в тъмнина и 20 години – в светлина.

Казвам: освободете се от илюзиите на своя живот. Трябва да знаете кога сте будни и кога спите. Невидимият свят изпраща страдания на хората, за да ги събуди. Страданията са остен, който бодне хората и казва: „Станете, доста сте спали!“.

Един американец милионер обичал да си поспива, поради което много от предприятията му пропадали. Когато трябвало да си нареди работите, той спял. За да става рано, заповядал на слугата си да го събужда със сила. Слугата влизал сутринта в стаята му и започвал да го дърпа, да го тегли за косата; господарят скачал, хващал слугата си и го изпъждал навън. Недоволен от господаря си, слугата го напуснал. Така се изредили десетина слуги, но никой не могъл да научи господаря си да става рано. Най-после дошъл един здрав, силен, смел слуга. Още първата сутрин той успял да се справи с господаря си: започнал да вика, да го бута – не го оставил спокоен и за един момент. Господарят скочил от леглото си и се хвърлил върху слугата. Започнала борба: слугата отгоре, господарят отдолу; господарят отгоре, слугата отдолу. Най-после слугата успял: господарят се разсърдил и повече не легнал. На другата сутрин, като видял, че слугата влиза в стаята, господарят веднага скочил от леглото. След това слугата казал: „Господарю, сега ще изпълниш договора – ще ми дадеш десетте долара“. Договорът гласял: ако слугата успее да събужда господаря си навреме, всяка сутрин ще получава по десет долара; ако не успее, той ще дава същата сума на господаря си. Господарят благодарил на слугата и изпълнил задължението си.

Казвам: всеки от вас има по един такъв господар и по един слуга в себе си, които са в постоянна борба. Който бъде победен, той плаща. Най-после слугата побеждава – той успява да събуди господаря си и да го застави да плати. Слугата казва: „Ще ставаш рано и ще плащаш“. Много има да плаща господарят и трябва да плаща, защото така ще научи един добър урок, ще придобие едно добро качество; само така човек ще предприема хубави работи и всякога ще успява в предприятията си.

Помнете: всичко, което става в света, е намясто, нищо не е произволно. Ако при сегашното състояние на развитието си човек не следва перпендикуляра на своя живот, никога не може да бъде свободен. Вие още не сте свободни. Прозяваш се – свободен ли си да скриеш прозявката? Какво нещо е прозявката няма да говоря; ако говоря за нея, ще ме разберете криво, в мисълта ви ще влезе един лош образ, от който мъчно ще се освободите. Ставаш сутрин от сън, не знаеш какво положение да заемеш – свободен ли си? Някой става по права линия, друг – по крива. Защо се движиш по права или крива линия – сам не знаеш. Знае се, че всяка постъпка има свое определено движение. Всяко ставане от сън, всяко движение, всяко ядене има свой определен смисъл. – „Аз мога да правя каквито си искам движения.“ Можеш, но всяко движение носи последствията си, затова казвам: не, приятелю, ти не можеш да правиш каквото си искаш. Опитай да излезеш в града и да правиш каквото си искаш! – „Мога да говоря каквото искам.“ Не е така, ще говориш само избрани работи. – „Мога да ходя където искам.“ Не можеш да ходиш където искаш, ще ходиш само там, където ти е определено. – „Не мога ли да ходя на училище?“ Какво си придобил от училището? – „Нямам ли право да ходя на работа?“ Ще ходиш на работа, ако си нахранен и облечен. Как ще работиш, ако си гладен и необлечен? Щом нямаш дрехи, ще седиш вкъщи. – „Тогава ще се примиря с положението си.“ Ще се примириш, разбира се, няма какво да правиш. Какво ще стане с теб, ако не учиш, ако не работиш, ако не се примиряваш? – „Дотегна ми това, искам да си по-

чина малко.“ Питам: какво нещо е почивката? Почивката подразбира права мисъл – само в правата мисъл има почивка. Плувецът, който плува в бурното море, иска да се добере до една скала, да се облегне на нея и там да си почине. Да си починеш значи да избегнеш блъскането на едно чувство в друго. Щом те блъскат вълните, ти си в развълнуваното море; влезеш ли там, трябва да намериш една основна мисъл в себе си, на която да стъпиш – само така ще уравниш силите на своя организъм.

Казваш: „Аз остарях“. Какво от това? – „Аз съм млад.“ Какво от това? Дали си стар, или млад – това нищо не значи. – „Не ми е дошло времето за работа.“ Това не е никаква философия, ще дойде и твоето време за работа. Каквото е днес, това ще бъде и тогава. – „Още не съм човек.“ Според мен ти първо си човек, а после друго нещо. – „Искам да уча, да намеря своя учител.“ Ти търсиш учител, майката търси дете, а детето кого търси? Първо майката ли трябва да търси, или детето? Първо майката трябва да търси, а после – детето. Кой идва пръв – учителят или ученикът? Ако няма ученици, какво ще прави учителят? Ако няма учители, какво ще правят учениците? Как ще намериш учителя си, ако не си роден? Кого търси душата – Духа. Като се радва и скърби, душата търси Духа, Реалността. Като слезе на Земята, тя влиза в света на промените и тук търси начин, по който да се освободи от ограниченията на живота. Душата има една задача: да намери своя Учител – Великото Начало, Духа.

Като се говори за Духа, хората се натъкват на противоречия, Духът е отвлечено понятие за тях. Всъщност Духът освобождава човека от противоречията. Без Духа той не е свободен, около него се движат различни духове – пияници. Той е в затвор, осъден да лежи 10-20 години. Моли се, плаче, дано някой го освободи. Иде Духът, плаща за него, казва: „Втори път да не правиш такива разходи“ и го пита: „Защо задлъжня толкова много?“ – „Ядох и пих.“ – „Като си ял и пил, кое е най-сладкото ядене?“

Пишете върху темата: *Най-сладкото ядене*. Пишете това, което вие знаете и сте опитали, а не това, което дру-

ги са писали. Казваш: „Аз зная това“. Много неща знаеш, но като ги описваш, виждаш, че нищо не знаеш. От знание до знание има разлика. Като изучавам живите линии на човешкото лице, намирам известно съкращение в тях. Линиите на носа, на очите, на веждите, на устата крият известна тайна в себе си, която трябва да се изучава. За да се домогнеш до това знание, трябва да знаеш под какъв тъгъл да гледаш, само така ще можеш правилно да ги измериш. За пръв път имах такава опитност в Сливен. Когато открих една жива линия на лицето на един човек, видях от главата му да излиза мека, приятна светлина. Казах си: сега разбирам какво означава живата линия и какви са отношенията ѝ към човека. Някога и вие ще видите една жива линия и ще възприемете нейната светлина. Живата линия е Божествена мярка, тя произвежда преврат в човешката душа. Живата линия е подобна на врата: първоначално човек е бил затворен, всичко около него е било тъмнина и той се е мъчил да отвори вратата, да излезе навън. Ако може да отвори вратата, пред него ще се открие цял свят.

Мнозина от вас сте в затвор и трябва да отворите вратата, да излезете на свобода. За това са нужни големи усилия. Казваш: „Като изляза от затвора, тогава ще направя каквото трябва“. Не, още сега ще се научиш да отваряш и затваряш вратата, да проникне повече светлина в затвора. Още сега светлината трябва да проникне в телата ви, да се обновят; щом се обновите, ще постигнете много неща. Днес хората говорят вече за подмладяване, това е въпрос, който засяга всички. За подмладяването са нужни много неща. Ако не знаете как да се храните, не можете да се подмладите; не могат да се подмладят онези, които ядат месо, пушат и пият. Човек се подмладява и остарява – от него зависи. Казваш: „Аз се отказах от месото“. Отказал си се, но като го видиш, дояжда ти се – това показва, че още не си се отказал както трябва.

Един наш познат разказваше своята опитност. „От 12 години съм вегетарианец, но един ден влизам в една гостилница и ми замириса приятно на момици. Много оби-

чах момици и за момент забравих, че съм вегетарианец. Сядам пред една маса и поръчвам на гостилничаря да ми донесе готвени момици. Той донесе една чиния и я сложи пред мен. Веднага се сепнах, сетих се, че не ям месо, и си казах: *Чудно нещо, какво щях да направя! Скъпо щях да платя яденето на момици.* Извиках гостилничаря и казах: „Извинете ме, връщам яденето, не съм разположен“. Платих яденето и излязох. Вървя по улиците и си мисля: *Не съм станал още вегетарианец.*”

Сега, като ви наблюдавам, виждам, че макар и да следват Новото учение, често изпадат в изкушения. Обичам да наблюдавам хората и да се посмея малко с тях. Някой си мисли: „Откакто влязох в Новия път, изгубих свободата си“. Ти никога не си бил свободен, никога не си бил в Новия път – Новият път освобождава човека. Обърни се назад, да видиш, че си още в стария. – „Не мога да се обърна да гледам назад.“ Много естествено, докато си в стария път, нищо не виждаш. Турците казват: „Да гледаш красивото в каквато и да е форма е благословение“. Сега хората казват: „Това не гледай, онова не гледай; това не прави, онова не прави“ – те са се наплашили толкова много, че се страхуват даже от сянката си.

Един американски професор завел жена си на една интересна сказка за електричеството. Сказчикът разказал за металите, като добри проводници на електричество. Той направил няколко опита, с които доказал, че ако електричеството минава през такива проводници, по който начин не може да падне гръм върху големи здания. Жената на професора слушала внимателно и понеже била впечатлителна, дълго време не могла да се освободи от думите на сказчика. Една нощ в съня си тя чула някакъв шум в спалнята и веднага събудила мъжа си.

– Какво има? – запитал професорът.

– Гръм пада!

Той започнал да търси в стаята коя е причината за шума, но жена му тревожно казала:

– Не се докосвай до стола! Не се приближавай до камината! Стой настрани!

Така тя разкарвала професора цяла нощ и не го оставила да спи. Гръм щял да падне и да го убие! Какво било учудването на професора, когато отворил прозореца и видял, че небето било ясно, чисто, атмосферата – тиха и спокойна, без никакво електричество. В това време по улицата минавала кола, която вдигала шум, но в главата на жената се преплитали впечатления за атмосферното електричество и гръмотевици, от които не могла да се освободи. Като се успокоила, професорът казал:

– Съжалявам, че те водих на сказката – развали ми съня.

Стремете се към истинското знание – знанието на окултната наука в прав смисъл на думата; в него се крие истинското, естествено разрешаване на живота. Новото знание, което придобивате сега, не може да заличи старото, което носите в себе си. Божественото знание разрешава всички въпроси и отношения, които съществуват в целокупния живот. Ако не можеш да поставяш нещата на своето място, ти влизаш в противоречие със себе си. Идва при теб един от твоите кредитори, който казва:

- Плати дълга си, срокът дойде.
- Нямам възможност, пари нямам.
- Това не те спасява.

Казвам: за да отложиш срока на полицата, трябва да знаеш законите на живота, там ще намериш правилен начин за отлагане на полицата. Ако не знаеш какво да кажеш на кредитора си, скоро ще се намериш в затвора – кредиторът е готов да се боксира с теб, може да те набие на общо основание.

Сега аз говоря за временния живот, с който постоянно влизаме в стълкновение; говоря за вътрешните кредитори, на които човек постоянно се натъква. Бориш се със себе си – това е един от твоите вътрешни кредитори. Ти искаш да го изпъдиш, но той е по-силен – изпъдиш го от едно място, той дойде от друго и казва: „Ще платиш!“. Така продължава борбата ден, два, седмици, докато най-после платиш. Казваш: „Аз съм господар на себе си“. Какъв господар си – като видиш трудното положение, тогава плащаш.

Една госпожа разказваше своята опитност. Тя имала пари в банката, но мъжът ѝ пиел. Понеже се страхувала да не би той да извади парите и да ги изпие, обърнала се към един свой чичо за съвет. Той ѝ казал: „Вместо да живееш със страх за парите, по-добре ги дай на мен, да оженя дъщеря си, а един ден ще ти ги върна“. Тя се съгласила, но когато поискала парите си назад, той казал: „Не е ли по-добре, че ожених дъщеря си с твоите пари, отколкото да ги изпие мъжът ти?“. Докато се страхувала от мъжа си, чичо ѝ я изиграл.

Често и вие изпадате в положението на тази жена – вместо да спасите нещо, вие го изгубвате. В края на краищата излиза едно и също: или мъжът ти ще изпие парите, или чичо ти ще те изиграе. Ако момата е щастлива поне в женитбата си, парите са отишли намясто, но тя не била щастлива – мъжът ѝ я биел по три пъти на ден. В случая по-добре беше пияницата да изпие парите, отколкото да се ожени младата мома и да бъде нещастна. Още по-добре беше пияницата да се ожени за кръчмаря. Добре е и момата да получи парите, но да бъде поне щастлива. Това са изводи. Какъв смисъл има да дам пари на една мома и тя да бъде нещастна, какво са допринесли моите пари? Всяка жертва, която правим, трябва да даде добър резултат, да ни ползва; ако не ни ползва, тя е безпредметна.

С други думи казано: ако жертвата, която направя, не е за Славата Божия, нищо не допринася; ако е за Славата Божия, тя носи благословение за всички хора. Каквито и други закони да поставяте, това е така. Всяка жертва, която повдига само мен, без да създава връзка между мен и Този, за Когото се жертвам, Който ме е изпратил на Земята, няма смисъл.

Понякога страданията допринасят нещо по-добро, отколкото радостите, но въпреки това никой не желае да страда. Ако трябва да правите избор между страданията и радостите, всеки ще избере радостите. Понеже доброволно никой не иска да страда, Невидимият свят ни изпраща страданията, без да ни пита. Христос каза на един от учениците Си: *Това, което сега говоря, не го разбирате,*

но един ден ще го разберете. Чрез страданията вие ще разберете вътрешния смисъл на живота. Не е въпрос да се критикувате. Някога мислите, че сте много усърдни, че сте много набожни, че изгълнявате Божията Воля. Ако е така, радвам се, но не се заблуждавайте. При всички случаи трябва да познавате коя мисъл е Божествена и коя – човешка. Постъпваш неправилно и казваш: „Това е човешко, а онова – Божествено“.

Това, което разделя хората и ги смуцава, е човешко. Остави човешкото настрана, то има по-голямо тегло от Божественото. Дойдеш ли до Божественото, ти си свободен; Божественото се познава по свободата, която дава на човека. Божествената мисъл превръща неразположението в разположение, болестта в здраве. При човешката мисъл болестта се усилва. Ти боледуваш, искаш да оздравееш. Как ще стане това? Спомни си има ли човек, с когото си в лоши отношения или към когото имаш лоши чувства, и изпъди от съзнанието си лошите мисли и чувства. Щом направиш това, няма да минат два-три дни и ти ще оздравееш. След това покани тези хора в дома си и поговори с тях. Може да си изпаднал материално, да не ти вървят работите добре – приложи същия закон; ако и при това положение работите не се оправят, разбирам, че в твоя живот има нещо криво.

Срещаш богати хора – нека ти е приятна тази среща. Хора, на които е дадено богатство, също изгълняват Божията Воля. – „Но те са крали!“ Докато държиш в ума си мисълта, че те крадат, сам се петниш. За богатите е казано: *По-лесно е камила да мине през иглени уши, нежели богатият да влезе в Царството Божие.* Но богатият, който съзнава, че богатството му е дадено за доброто на всички, е на прав път. Който съзнава, че дарбите и способностите, умът, сърцето, волята и тялото са за доброто на всички хора, той е богат човек. Щом използваш тези богатства за общо благо, ще дойдат и другите богатства на помощ. Живей съзнателно, но не мисли да трупаш богатства; мислиш ли само за богатства, ти си на крив път.

За да се свържеш с всички богати същества на Земята, трябва да се координираш с тях. Даже и когато учиш, когато разрешаваш важен въпрос, и тогава ще работиш за доброто на човечеството. Дали си богат, или си беден, стреми се към перпендикуляра на живота. Ако той се измени, явяват се наведените линии. Перпендикулярът показва истинската посока на движението, което може да бъде бързо и бавно, правилно и неправилно. Който се движи неправилно, той е изменил посоката на своя перпендикуляр. Ако умът ти се движи бавно, ти нямаш в себе си истинския перпендикуляр. Казваш, че и без мисъл може да се живее. Не можеш да не мислиш, без мисъл значи, че вървиш по наклон и се отдалечаваш от перпендикуляра на своя живот. Искаш да уредиш живота си. Как ще го уредиш, като си преплетен с хиляди същества? Трябва да разбираш естеството на тия същества.

Например ти влизаш в областта на лъвовете, на големите змии. Как ще се справиш с тях? Има един правилен начин: ще се превърнеш в птица и ще летиш над тях. Ако не летиш, ще се бориш с тези същества – ще воюваш, ще настъпваш и отстъпваш, ще падаш и ставаш. Ако не се превърнеш в птица, всички ще те гонят. Безопасно е положението на птицата – тогава нека змиите и лъвовете те гонят колкото искат. Докато си с крилете на птицата и знаеш как да летиш, никой не може да те засегне. Крилете представляват човешката мисъл, следователно, ако знаеш да мислиш, ще се освободиш от хищниците на живота; ако не можеш да летиш, ще паднеш в техния огън. Огънят представлява лошите условия.

И тъй, онази мисъл, която може да създаде криле и да ни освободи от мъчнотии, е правата мисъл, тя е перпендикуляр на живота. Ако между две разумни същества можете да издигнете перпендикуляр, това се дължи на правата мисъл. И наклонената линия е отношение между разумни същества. Щом перпендикулярът е разумен, и наклонената линия има отношение към него – и тя е перпендикуляр към друга права. Но в Абсолютната разумност има само един перпендикуляр – това е правото верую. Единственият истински перпендикуляр, който разрешава

всички противоречия, е Истината, тя показва правата посока на движение. Без Истина никой не може да се справи с мъчнотията си. Дойдеш ли до една голяма мъчнотия, извикай Истината – тя ще те освободи. – „Само Бог може да ме освободи.“ Прав си, само Истината може да те освободи. Бог е Истина. Молиш се и не получаващ отговор на молитвата си, защото не носиш Истината в себе си.

Сега, като ви говоря по този начин, вие мислите, че искам да ви убедя в думите си. Не искам да ви убеждавам, но искам да проверите това, което знаете. Ако искам да повярвате в думите ми, това е насилие, а аз не си служа с насилие. Важно е, че това, което говоря, е истина – иначе то е празна работа, мъртва линия. Ако приложите тези неща в живота си, първо вие ще се ползвате. Перпендикулярът и наведените линии ще се осмислят, ако ги поставите някъде в живота си. От тези линии мога да съставя едно уравнение и да го реша. Ако нямате никакво отношение към тези линии, те ще бъдат само забава за вас.

Казват за някого, че носът му е дълъг. Важно е колко е дълъг. Ако тази линия е жива, човек мисли право; не е ли разработен носът, не може да се говори за права мисъл. Когато човек има Любов, устата му е добре оформена. Работете върху себе си, за да придобиете Любовта. Трябва да знаете колко отворена да бъде устата ви. Малцина я държат естествено – някой стиска устните си, друг ги държи крайно отпуснати. Окултният ученик трябва да държи устата си свободно. Отворената уста показва, че физическият живот в човека взема надмощие, стиснатите устни – че егоизмът взема надмощие. Ако се докарваш много, тщеславието взема надмощие. Така трябва да държиш устата си, че да ти е приятно. Перпендикулярът трябва да бъде посоката на твоя живот. Ако следваш тази посока, целият ти живот ще бъде естествен, чувствата и желанията ти ще се облагородят.

Казваш: „Нервен съм, не мога да търпя хората“. Преди да се разгневияш и караш, кажи си: „Ще почакам малко, докато се успокоя“. Дай естествено положение на устата си, усмихни се и тогава говори. – „Ще ме питат защо се усмихвам.“ Никой няма да те пита. Чистата, естествена

усмивка внася живот в човека, чистият поглед го повдига. Видиш ли такъв поглед, казваш: „Никога няма да забравя този поглед“. Чистата усмивка връща човека от кривия път. Една сестра казваше: „Един ден мислех да направя нещо лошо, но ти мина покрай мен, погледна ме и се усмихна. Веднага се отказах от лошото си намерение. Никога няма да забравя тази усмивка и този поглед“. Погледът ми говорел:

– Ако вървиш по този път, ще пострадаш.

– Какво да правя?

– Ще се върнеш от този път и ще вървиш в посоката на перпендикуляра, т.е в правия път.

Погледът, усмивката са сигнали от Разумния свят. Ето защо, като срещнеш един човек, погледни го с чистота и Любов; с погледа си ти казваш: „Бог те създаде да мислиш добре и да вървиш в правия път“.

Ако Разумните същества нямаха предвид доброто на човека, никога не биха му отправили своя чист, любовен поглед. Съветвам ви да си купите едно малко огледало, в което да се оглеждате често. Когато искате да обидите някого, да му кажете една лоша дума, извадете огледалцето си и се огледайте: вижте какво е положението на устата ви, линиите на очите, на носа, на веждите и започнете да мислите за перпендикуляра на живота; вижте каква промяна ще стане с линиите на лицето ви. Наблюдавайте се обективно, сякаш гледате друго същество вън от вас. Ако можете да измените мисълта и състоянието си, сте на прав път. Щом изправите линиите на лицето си, вие сте се избавили от голяма опасност. Всеки трябва да има ясна представа за себе си. Аз вече не си служа с огледало, защото и без него виждам и най-малките промени в себе си и тогава мога да опиша какви са линиите на очите, на веждите, на устата ми и какво е отношението между тях. Аз мога веднага да възстановя и най-малкото отклонение, което става в мен.

Тази сутрин мислех да ви посвирия малко, но не можах. И така свирия – между мисълта и музиката има известно отношение. Ако не знаеш как да постигнеш нещо, не можеш да свириш, нито да пееш. Днес правя словесен

разбор на нещата, друг път ще направя разбор с цигулката, т.е. чрез музиката. Аз съм посветил на музиката цели десет години, за да постигна само едно разумно движение. Знаете ли какво представляват едно разумно движение или един мек тон? Като взема цигулката, правя различни движения – един, два, три, четири пъти, докато дойда до това движение, което произвежда известно действие върху мен. Правил съм опити с часове, докато дойда до онези тонове, които променят състоянието ми – така съм дошъл до вътрешното познаване на тоновете. Понякога свиря тихо, само за себе си; понякога свиря бурно. От начина на свиренето вадя заключение за влиянието на силните и тихите тонове върху човека. Всеки тон – силен или тих, висок или нисък, мек или груб, оказват различно влияние, произвеждат различни промени; това са начини за самовъзпитание, с които разполага музиката. Който прилага тези методи, той може да си служи и с музиката. Като ставате сутрин от сън и не сте разположени, пейте основната гама *до*. След това взимайте тоновете в терца, в кварта, квинта, докато се разположите. Пейте и не се страхувайте.

Мнозина стигат до индуския метод на съзерцанието. Докато не минеш през пътя на пеенето, на хармонията и мелодията в музиката, не можеш да дойдеш до съзерцанието, то иде след това. Бог е създал ларинкса за пеене, за говор, затова и говорът трябва да бъде музикален. Опитай се да произнесеш думите *брат* или *сестра* музикално. Една дума може да се произнесе меко, грубо, тихо, силно – по разни начини. Кажеш ли на някого *братко*, да му трепне сърцето. Един брат казваше: „Само веднъж чух да ми се каже *братко*, но толкова музикално, че никога няма да го забравя“. – „Нали трябва да бъдем откровени?“ Грубостта не е откровеност. Да бъдеш откровен не значи да кажеш всичко, каквото мислиш и желаеш. Вдълбочи се в себе си и помисли как ще произнесеш думите *брат* и *сестра*. За следния път десет души от вас да произнесат думата *сестра*. (Учителят пее 10 пъти думата *сестра* в различни тонове). Ако не можете да я произнесете правилно, ще попеете малко. Ето как ще я произнасяте: ще седнете

в стаята си и ще произнесете тихо, с дълбочина думата *сестра*; след това ще я изпееете. Ако не сте доволни, ще се коригирате. Сестрата по-лесно пее думата *братко*, отколкото *сестра*; и братът пее по-лесно думата *сестра*, отколкото *брат* – това е истината.

В следващата лекция ще ви дам няколко елементарни правила за работа. Сега и плодове ядете, но вода газите, жадни ходите. Знаете ли какво е влиянието на правите и кривите линии в живота? Ще кажете, че Господ ги е създал. Господ ги е създал, но те са велика азбука, която трябва да се изучава; ако не знаете как да ги нареждате, нищо няма да придобиете. Те са като мислите и чувства – ако знаете как да ги наричате, ще произведат цял преврат във вас.

И тъй, братята ще пеят думата *сестра*, а сестрите – *брат*; така ще се образува един дует. Може да ви се вижда смешно, но е приятно. Велико нещо се крие в думите *брат* и *сестра*. Кой от вас не е имал брат и кой не е имал сестра? Те крият известни възможности. Не се смущавайте от възможностите. – „Мога да се съблазня.“ Остави на страни съблазните, те идват отвън, от изкусителя. Щом го няма, пей думите *брат* и *сестра* колкото искаш и за последствията не мисли. Докато братът е обективната страна на сестрата, а сестрата – обективната страна на брата, обективният свят става достъпен за нас, той е по-достъпен от субективния. Следователно, когато братът мисли за сестрата, това е обективната страна на живота.

Докато разглеждаме идеята за Бога като външна страна на живота, Бог всякога ще се интересува от нас; така ние изразяваме Неговия живот. Чрез нас Той коригира нещата – от нашия живот вижда доколко са реализирани Неговите идеи; ако не могат да се реализират, Той ги коригира. Щом Божиите идеи се коригират, ние сме вече тяхно отражение. Докато те не се реализират в живота ни, всякога ще се натъкваме на дисонанси.

Тайна молитва.

15. лекция, 28 декември 1932 г., София, Изгрев

РАБОТА НА ПРИРОДАТА

Размишление.

Тема за следващия път: *Качества на разумния човек.*

Често хората се запитват защо са дошли на Земята. Отговорът е прост: да учат. Много време са учили и много знания са придобили, но важно е какво от тези знания са приложили. Човек знае какво нещо е Доброто и какво – злото, и въпреки това пита защо те са допуснати в света. Той говори за тях като за нещо отделно от него. Когато злото и Доброто не са поставени на своето място, те действат, но не произвеждат нужния резултат. Например една майка има доброто желание да задоволи детето си, но му дава неподходяща за него храна. Тази храна е здравословна за възрастния, но не и за детето – за него тя е вредна. Значи желанието на майката е добро, но резултатът е лош.

Като не разбират законите на живота, мнозина изпадат в заблуждения – например те очакват Христос да дойде на Земята, придружен от ангели, да оправи света; това е физическо разбиране. Преди две хиляди години Христос дойде на Земята, но не оправи света и сега да дойде, пак няма да го оправи, защото Неговата мисия е друга. Даже и да наказва хората, да ги възпитава със сила, пак няма да оправи света. Питам ви: защо вие, които признавате, че Христос ще оправи света, не се оправите? Очаквате нещата да станат магически: да кажете една дума и всичко да се оправи.

Следователно всеки ден човек се убеждава, че между знанието и прилагането има голяма разлика. Всеки знае нещо от теорията на музиката, но малцина могат да изпълнят това, което знаят. Теоретически допускате, че Христос ще дойде от Горے и ще оправи света. Чрез кого ще го оправи? – „Чрез хората.“ Тогава защо хората първи

не се оправят? Водата слиза от горе и напоява долините, но ако те не я използват, все едно нищо не са получили. Въпреки всичко напояването идва от високите места, от планините. И мисълта, като нещо възвишено, идва от горе, от високите места. Ето защо не е достатъчно човек да казва, че мисли, но трябва да знае произхода на своята мисъл. Някой казва, че само една мисъл го занимава, не му трябва повече. Можеш ли да минеш с едно ядене цял живот? На същото основание само една мисъл не решава въпросите на живота. Неразположен си, страдаш от нещо, но ядеш; недоволен си, пак ядеш. Храната обаче не те освобождава нито от болестта, нито от неразположението. Значи храненето не разрешава всички въпроси, но все пак допринася нещо. Понякога постът намалява недоволството, но не напълно. Значи не само физическият пост и глад лекуват, но и духовният. Като постиш, повече ще дишаш; тогава вместо със стомаха, ще се храниш с дробовите – ще дишаш повече въздух. Чрез дишането работиш повече с мисълта си.

Мнозина от вас още не са усвоили правилното хранене. Някои постят често, но малцина са достигнали до двадесетдневен пост. Чрез поста каляват волята си и така издържат на повече работа, учене, мислене. Ще кажете, че знаете много неща. Много знаете, но не сте разрешили всички въпроси – това зависи от обработването на знанието. Търговецът знае да урежда работите си и да печели пари, друг знае как е създадена Вселената – кой от двамата живее по-добре на Земята: който има много пари или който има много знания? Един знае свойствата на билките, може да лекува всички болести; друг различава добрите от лошите хора, познава качествата на нещата – кой от двамата живее по-добре? И едното, и другото знание е място и добро, но важно е кое знание е съществено, належащо. Има знания, които са нужни за даден момент. Минаваш през известна депресия, как ще се справиш с нея? И светията, колкото и да е напреднал, понякога минава през депресия, но той знае как да се справи. Понякога се съблазняваш от нещо, предчувстваш, че няма да излезеш

на добър край, но не можеш да си дадеш отчет, не знаеш откъде идва изкушението и как да се освободиш от него.

Неразположен си – какво разбираш под *неразположение*? За теб тази дума е толкова разбрана, колкото и понятието *красота*. Гледаш се в огледалото и казваш: „Не се харесвам, не съм разположен“. Какво не си харесваш? После пак се погледнеш, казваш си: „Харесвам се, разположен съм, има нещо хубаво в мен“. Кое харесваш, кое е красивото в теб? Понякога, като си недоволен от себе си, търсиш вината в огледалото. Красотата не е нещо статично – да я хванеш в един момент и да я задържиш завинаги; тя е състояние на човешката душа. Под *красота* разбираме хармония, която се отразява върху човешкото лице. Когато силите и способностите в човека действат постепенно и хармонично, лицето му е красиво.

Значи произходът на красотата се дължи на вечната хармония между душевните сили в човека. Вие отделяте душевните сили от красотата, сякаш нямат нищо общо с хармонията на Духовния свят. Затова понякога човек е външно красив, а вътрешно грозен; външно е мек, добър, а вътрешно груб, лош. Казваш: „Това е друг въпрос“. Не е така – ако ангелът, светията изгуби своето вътрешно разположение и доброта, лицето му потъмнява и погрознява. Затова, когато се яви лошият дух, той се мъчи да си придаде външно меки черти на лицето, за да се покаже добър. Така постъпват и някои светски хора. Ред поколения те са си служили с лъжата и днес, по атавизъм, носят отпечатъка на своето лице. Други ред поколения са крали, поради което носят на лицето си линиите на кражбата. Външно те минават за духовни – отправят погледа си нагоре, а всъщност наблюдават как могат да те използват и излъжат. Стеб се молят, а след това те обират – длъжен си да им платиш за молитвата. Те казват: „За пари не се молим“. Такива гости имате всеки ден в себе си. Кажеш ли, че си неразположен, че нещо те мъчи отвътре, аз зная, че те е посетил неканен гост. Изобщо, крадецът и лъжецът са слаби хора, които си служат с хитрост. Силният пристъпва направо към целта. Питате: „Коя е причината, поради

която ред поколения крадецът и лъжецът са си служили с тези слабости?“. Както и да ви обясня, същността на този въпрос остава неизяснена. Днес и слабият, и силният крадат, но слабият се хваща по-лесно. В желанието да се скрие някъде, той се издава, а силният може да задържи това, което е взел.

Казано е в Писанието: *Целият свят лежи в ръцете на лукавия*; това значи, че светът се управлява от лошите хора, но е казано още, че Бог е Господарят на света. Как ще разберете това противоречие? Защо Бог позволява лошите да управляват? Някои могат да философстват, че това е допуснато за развитието на Космоса. Възможно е, всичко може да се допусне. Други търсят причините и последствията на това, но и те не знаят същината на въпроса. Христос, като дойде на Земята, не разреши въпроса защо съществува злото, но каза: *Не се противи на злото* – защо? Защото то ни управлява. Това, което се иска от човека, е да не греши, но докато трябва да се подчинява на злото, ще се подчинява. Ти искаш да водиш добър живот, но си слуга при един несправедлив и лош господар, при това знаеш, че не трябва да се противиш на злото. При какви случаи трябва да изпълняваш всичко, каквото ти заповядва, и при какви случаи не трябва? Казано е в Писанието: *Не се кълни нито в името на Небето, нито в името на Земята*. Ти знаеш това, но държавата те задължава да се кълнеш. Казано е също, че всяка власт е дадена от Бога. Как ще примириш това противоречие? Как ще се справиш с борбата, която става в твоя ум? Кой път ще избереш? Ето една задача, която предстои да се реши, и то така, че пак да водиш добър живот.

Често говоря за молитвата като необходим за човешката душа процес. Някои казват, че молитвата не решава въпросите. Кой ги решава? – „Работата.“ Молитвата не изключва работата, и тя е работа. Молиш се на Бога за нещо, искаш да ти помогне да решиш задачите си. Така се молиш и на хората – отиваш при един учен и се молиш да ти покаже как да изореш нивите си, кога да ги посееш и т.н. Ще възразиш, че нивата не иска молитва, а мотика.

Така е, но работата има отношение към разумния човек. Значи според разбирането на светските хора глупавият се моли, а разумният работи. Коя свекърва се радва на снаха си, която само се моли? Свекървата казва на снаха си:

- Дъще, омеси хляб.
- Чакай да се помоля.
- Дъще, сготви обяд.
- Чакай да се помоля.

Каквото и да я накарат, тя все се моли. Тогава кой ще омеси хляба, кой ще сготви обяда? Никоя свекърва не може да бъде доволна от снаха, която само се моли, без да работи. Ако снахата работи, даже и да не се моли, свекървата е доволна от нея. Свекървата казва на снаха си: „Когато се молиш, скрий се някъде, да не те виждам. Когато работиш, искам да виждам какво правиш“. Днес хората се обърнали нещата наопаки: когато се молят, всички ги виждат, а когато работят, никой не ги вижда – защо? Защото или малко работят, или никак. За да бъде силен, човек трябва да знае кога и как да се моли. Казваш на някого:

- Не трябва да се молиш.
- Това си е моя работа, аз зная трябва ли, или не.

Както нещо е молитвата? Вътрешен процес, в който сърцето и душата взимат участие. Молитвата е въпрос на вътрешния живот в човека. Ако сърцето и душата не участват в молитвата, човек само взема външни пози, без вътрешно съдържание и смисъл. Това не е молитва, но позиране – външна маска. Молиш ли се по този начин, няма да получиш отговор. Молитва, при която умът е пълен с различни образи, не се приема. Като се молиш, ще освободиш ума си от всички образи – те са оръжия за света, молитвата не се нуждае от оръжия. Като отиваш при Бога, ще бъдеш сам и няма да носиш никакво оръжие; ще се молиш само за себе си, за никого друго. Казано е, че трябва да се молите един за друг; това се отнася до колективната молитва. Ще гледаш да уредиш първо своите работи, а после работата на другите. Казваш: „Аз не се моля за себе си, за другите се моля“ – това значи да мислиш, че Бог ги е забравил и ти трябва да Му напомняш да им помага.

Преди години получих писмо от една чужденка, молеше ме да ѝ помогна в нещо. Скоро след това получих второ писмо, в което ме пита защо не съм ѝ помогнал. Ако вие сте на мое място, какво бихте ѝ отговорили? Вашият син е в чужбина, пише, че има нужда от четири-пет хиляди лева. Очаква отговор, но нищо не получава. Пак пише на баща си, пита защо не отговаря на писмото му и защо нищо не изпраща. Много просто – за да получите отговор на молитвата си, първо трябва да изчистите разбирането си за Бога, да не остане нито едно петно върху Неговото Име. Някой гледа на Бога като на обикновен човек. Това е естествено. Докато човек не излезе от себе си, т.е. докато не се познае, той няма да бъде доволен, а недоволството е причина за неуспеха във вашия живот. Някой е недоволен, че няма баница, а друг – че няма круши. Какъв е произходът на баницата и на крушата? Баницата има човешки произход, а крушата е продукт на Природата. Някой е недоволен, че не е красив, а друг – че не е силен. Ако искаш да бъдеш красив или силен, и в двата случая желанието ти е користоно: искаш да бъдеш красив, за да обръщаш вниманието на хората; искаш да бъдеш силен, за да си оправиш работите.

И тъй, колкото и да си красив, все ще се намери някой по-красив от теб; колкото и да си силен, все ще се намери по-силен от теб. Можеш ли да бъдеш толкова силен, че никой да не те победи? Силният не всякога разрешава въпросите правилно. Външно носи повече материя, но вътрешно не всякога е обемист. Силният има големи разходи и макар и силен, той се нуждае от чужда помощ. Има на разположение много оръжия, но не ги носи сам – слуги му служат. Какво ще прави, ако слугите откажат да му служат? Силата на човека се дължи на общата сила на милиардите клетки, от които е съставен неговият организъм – те влагат силата си в човека. Случва се някои клетки силно да се индивидуализират и започват самостоятелен живот: каквото кажат те, всички ги слушат. Когато клетките изгубят вяра в първичната монада, постепенно отслабват; това значи, че те се отделят от общия организъм.

Казваш: „Да съм силен, че да става каквото ще“. Силата не е единна, тя се дължи на колективната работа на милиардите клетки. Да събереш силата на всички клетки в едно, да обединиш всички разумни същества в себе си – за това са нужни знание, умение и Вяра. Казвам, че силата се заключава във Вярата. Какво може да направи сама Вярата? Тя не разрешава всички въпроси. Има неща, които не се постигат с Вяра – може ли да опечеш хляба само с Вяра, може ли житото да израсте само с Вяра? Аз вярвам, че като започна една работа, след мен ще дойдат множество Разумни същества, за да направят това, което сам не мога. Аз вярвам, че след мен ще дойдат мнозина, за да свършат започнатата работа. Като вярвам, ще работя и Разумните същества ще помагат; ако не ми помагат, моята вяра в тях нищо не допринася. Вярата има смисъл в Разумния свят; в свят, лишен от разумност, няма никакъв смисъл. Ако не се отговаря на молитвата ви, вие сте в неразумния свят. Молиш се често и казваш: „Не чува ли Бог молитвата ми, защо не ми отговаря? Не е ли Той навсякъде?“.

Питам: защо, като не получавате отговор на молитвата си, се усъмнявате в Бога? Вие искате Бог да задоволи едно от желанията ви, което засега не ви е потребно – например искате да бъдете учени; засега това не ви е нужно. Искате да станете писатели – и това не ви е нужно, сегашният свят не се нуждае от много писатели. Искате да станете поет – сегашният свят няма нужда и от много поети, той се нуждае от офицери, инженери, от изобретатели на взривни вещества, на задушливи газове и други; сега не е време за поезия. Сегашният свят няма нужда и от молитва – той се нуждае от работници, от копачи, от орачи.

Сега вие ме слушате, като говоря, но между вас има две партии: едната ме слуша, взима участие в говоренето, но в нея има нещо користолюбиво; втората слуша и прилага. Първата партия се интересува от нещо, защото разчита на печелившия лотариен билет; тя гледа с внимание към билета, трепти, иска да излезе пълен. Щом започне тегленето на лотарията, тя насочва ухото си и слуша. Печелившите билети излизат един след друг, но нейният не

излиза – защо? Ако и вашият билет печели, всички въпроси ще се разрешат.

Аз разглеждам живота другояче. Той си върви по свой строго определен път. Всичко, което е определено днес за човека, му е дадено – днешният билет е вече изваден. Определено е колко въздух да поглъща всеки ден и какво да яде. Въпросът за днес е разрешен, следователно, като се моля, аз имам предвид днешния ден, понеже днес искам неща, които в друг ден не могат да станат. Днес искам да постигна нещо в Умствения свят. Трябва да бъда доволен и от най-малкото, което днес мога да постигна. Въпреки това не си доволен и казваш: „Обувки нямам, шапка нямам, дрехи нямам“. Имаш хляб, но си недоволен, че е корав, изсъхнал. Истинската философия на живота изисква да бъдеш доволен от днешния ден.

Казано е в Писанието: *Денят ще се погрижи сам за себе си*. Майката не се ли грижи за детето си? Ако детето е здраво, майката му дава определеното количество храна, но ако е болно, тя му дава специална храна. Повечето от съвременните хора са болни. Те отиват при Господа да искат нещо; Той им дава едно, те искат друго – искат неща, които не са в тяхна полза. Не искайте неща, които ще ви причинят зло. Например искаш да бъдеш красив. Можеш ли да се справиш с красотата? Ще кажеш, че Бог създаде красотата, че всичко създаде. Бог ли създаде праха? Прахът е резултат на човешките недоразумения. Хората се гонят, преследват, рушат къщи, пътища; те се преследват едни други, поради което никой не може да се похвали с мир и вътрешно спокойствие – защо? Защото не са намерили мястото си. Те растат, развиват се, радват се и се веселят, но въпреки това са нещастни.

Какво може да се каже за прашинките? Полezni ли са на човека? Един ден те се обърнали към Господа с молба да подобри положението им. Бог чул молбата им и ги направил водачи на водните пари; Той им казал: „Като се движите из въздуха, от време на време ще се спирате и ще посрещате водните пари, които ще се спрат и полепят по вас. След това ще дойде вятърът на помощ и вие ще ги

поведете, ще им покажете къде трябва да паднат. Така вие ще вършите работа и ще бъдете полезни на човечеството“. И човек в известно отношение е прашинка. Ако новите идеи не се групират около него – малката прашинка, и не образуват живите водни капки, животът е без смисъл и съдържание.

Често религиозните хора изпадат във фалшиво положение – в мъчнотиите си те очакват помощ от вън и считат, че Разумният свят е длъжен да им помага. Без да е длъжен, той всякога помага; не е било време Доброто да не е помагало, но не както вие искате, а както то разбира. Който не разбира закона, започва да роптае, както роптаеха едно време евреите против Мойсей – те бяха недоволни от него, че ги изведе от Египет и ги лиши от месо и жилища, и му казваха: „Дотегна ни да ядем манна. Само със сладки работи не се живее“. Това беше израз на недоволството в човека.

Кое прави човека недоволен? Бащата е недоволен от сина си, а синът – от бащата; майката е недоволна от дъщеря си, а дъщерята – от майката; господарят е недоволен от слугата, слугата – от господаря; приятелят е недоволен от приятеля си – навсякъде съществува скрито недоволство. Кое е онова, което може да ви задоволи? Щом сте недоволни, вие имате предвид нещо, което може да ви задоволи.

Един ден една сестра ми каза: „Какво стана, че сега не ми обръщаш внимание както по-рано? Да не съм сгрешила някъде?“. Слушам я и си мисля: „Това е нейно субективно схващане, от моя страна няма нищо особено“. Важно е кое ѝ дава повод да мисли така. Тя казва, че откакто не ѝ обръщам внимание, започнала да боледува и да страда. Значи, когато Бог не обръща внимание на човека, болестите и страданията го посещават. Това е вярно, но какво ще кажете, ако Бог обръща внимание на човека, а човек не обръща внимание на Бога? Това е задача, на която трябва правилно да се отговори. Такава задача е например 123¹⁰. Какво означава десетата степен? Това е разумният принцип в света. Единицата е активното начало, което твори, а

нулата – пасивното, което запазва нещата. Ако можете да използвате правилно числото 123, ще бъдете щастливи.

Числата 1, 2, 3 могат да се разместват и да получатите нови числа 213, 321; те дават други резултати. Каквито и да са резултатите, човек не може да постигне това, което желае. Богат си, учен си, силен си, но пак не можеш да постигнеш онова, което душата ти желае. Като богат, ще имаш удобства и удоволствия; като учен, ще придобиеш знание; като силен, ще придобиеш приятели, но и в трите случая ще има нещо, което не можеш да постигнеш. Ако отидете при Бога, с какво ще Го задоволите: със силата, с богатството или с учеността си? Бог е по-доволен от слабите, от простите и от бедните, отколкото от учените, от силните и от богатите. Не че те са по-добри, но имат по-големи възможности да придобият онова, което душата им желае.

Ставаш религиозен с цел да оправиш работите си – ти си на крив път. Аз не отивам при Бога да оправя обърканите си работи, но да работя. Той ми е дал много блага и от мен се иска само едно: да работя за Него. Следователно, като отидеш на нивата, сам ще работиш, няма да чакаш други да работят за теб. Какво прави чиновникът? Сутрин излиза на работа и търси превозно средство, не иска да ходи пеш. Като влезе в канцеларията, вземе перото и започва да пише. Щом стане 12 часа, слага си шапката и тръгва за дома си; там го чака яденето, жена му е сготвила, той се нахрани и пак отива на работа – това става всеки ден. После той се пита: „Дали е доволен Бог от мен?“. Някой седи с часове в дома си, нищо не работи, само дърпа носа си, секне се. Защо се секне – не знае. Аз зная защо човек се секне; като се секне, той хваща носа си и по такъв начин въздейства на своя ум.

Много правила съм ви дал – как да се секнете, как да хващате носа си, но не сте ги изпълнили. Ако приложите правилата, които съм ви дал, много объркани работи щяхте да поправите. Неразположен си – пипни носа си първо отстрани, после отгоре и си кажи: „Ще внимавам да не направя някаква пакост“. Казваш: „С пипане на носа

работите не се уреждат“. С какво се уреждат? – „С мисъл.“ Вярно е, че мисълта оправя работите, но като мислиш, трябва да имаш някакъв предмет в ума си. Мисълта не е нещо отвлячено. – „Мисълта трябва да бъде чиста.“ И това е вярно, но чиста мисъл е тази, която поставя всяко нещо на своето място. Тя е свят на хармония. Не можеш да мислиш, ако не знаеш да поставяш всяко нещо на мястото му. – „Като отидем на онзи свят, там всичките работи ще се наредят добре.“ И тук могат да се наредят. – „Тук имаме тяло, което ни пречи.“ И там ще имате тяло, и там ще ядете. Тук ти плащаш в гостилницата, там на теб ще плащат. Тук учителите заповядват, учениците изпълняват; там е обратно – учениците заповядват, учителите изпълняват. Тук силните управляват, слабите изпълняват; там е обратно – слабите управляват, силните изпълняват.

Като ученици, от вас се иска чистота и абсолютно безкористие. Срещнеш един свой учител, разговаряш с него и като се разделите, казваш: „Искам да бъда като него“; радвай се, че той е учен, че говори добре, без да желаеш да си като него. Срещнеш една красива мома и си казваш: „Искам да бъда красива като тази мома“; радвай се на красотата ѝ, без да желаеш да си като нея. Щом пожелаеш чуждото благо, ти ставаш нещастен. Ако някой е предмет на внимание за теб, ти ще бъдеш предмет на внимание за други. За да бъдете доволни, радвайте се на добрите, учениците, красивите хора, без да желаете да бъдете като тях. Щом срещна добър човек, аз си казвам: радвам се, че има добри хора на Земята; радвам се, че аз съм такъв, какъвто Бог ме е създал, не желая да бъда като него.

Велик е Бог, че е създал такова разнообразие в света. Вечер, като излизам на открито, радвам се, че виждам звездите. Не съжалявам, че не мога да отида до тях, достатъчно е, че се ползвам от привилегията да ги виждам. През деня се радвам на Слънцето, без да съжалявам, че не мога да отида до него, да го видя отблизо. Ако е нужно, някога и това ще стане. Казвате: „Кога ще напуснем земния живот?“. Аз никога не си задавам такъв въпрос. Докато съм на Земята, радвам се, че съм тук и мога да уча;

като я напусна, пак ще се радвам и ще благодаря за новите условия. Какво по-хубаво от това да бъда екскурзиант, да пътувам от Земята до Небето и от Небето до Земята? Казват, че Земята е място на мъки и страдания; това е субективно схващане, Бог работи върху Земята и тя съдържа неизчерпаеми богатства в себе си, а ние я наричаме място на страдания и плач.

Първото нещо, което се иска от вас, е да бъдете доволни от това, което имате. Ще кажете, че доволството лишава човека от условията да се развива. Чудно нещо, нима недоволството ви помага да прогресирате? Недоволството е написана книга, но това не значи, че написаната книга има условия да се развива. Който я чете, има условия да се развива, но не и самата книга. Следователно много неща са написани върху вас, но вие не се ползвате от тях. Само който чете написаното, той има условия да се развива.

И тъй, бъдете доволни от всичко! Ако не можете да се радвате на една водна капка, на един скъпоценен камък, на един ручей, на един слънчев лъч, на един плод, на какво ще се радвате? Ако не се радвате на малките неща, няма да се радвате и на големите. Какво искате тогава – да бъдете милиардери? И това не е лошо, но ако създадете нещо велико. Ето, тези, които създадоха Вселената – Земята, Слънцето, звездите, бяха милиардери. Затова астрономите казват, че във всяка звезда, в слънцата и планетите се крият големи богатства. Това са непостижими работи, а вие искате да бъдете милиардери. Какво ще направи един милиардер на Земята? Нищо особено, но където мине, всички ще го ругаят, ще го наричат крадец, насилник, кождер и т.н. Не е лесно да се справиш с мнението на хората. Аз ви съветвам: бъдете доволни от положението си и се радвайте и на милиардерите; радвайте се на богатите хора, за да им помагате. – „Защо да се радваме на всичко?“ За да решите правилно въпросите на живота. Недоволството нищо не разрешава – защо?

Един адепт влиза в обществото на учени, философи, поети, които разискват върху важни въпроси. Адептът изважда една клечка кибрит и я подава на събралите си. Ни-

кой не посяга към нея, всички я поглеждат с недоволство и си казват: „Ние се занимаваме с велики въпроси, а този ни предлага една обикновена клечица. Какво ще правим с нея?“. Един от тях обаче взима клечицата, разглежда я и веднага се отправя към печката: слага дърва в нея, дра-сва клечицата и запалва огъня. Всички учени и философи усещат, че към тях идва топлина, и започват да разтриват измръзналите си ръце; те стават по-разположени, започват да се разговарят по-оживено – топлината ги съживи. Адептът видял как треперят и им помогнал.

Казвам: ако малката клечица не запали огъня на твоето сърце, работите ти остават безсмислени. Вие не обръщате внимание на малката клечица, а очаквате да ви донесат един голям скъпоценен камък или един златен пръстен с диаманти; друг път очаквате да видите някакво голямо чудо: да възкръсне умрелият или да се възнесе някой с огнена колесница, като Илия. И това ще стане, но след най-малко две хиляди години. Какво ще правите, докато дойде огнената колесница? (Учителят нагласява цигулката си.) Какво искате да ви свирия? Това, което мен ме интересува, вас не ви интересува. Българинът обича да му се свири песента *Заплакала е гората, гората и планината*. Вие какво искате? Нали имахте за задача да изпеете думите *сестра* и *брат*, съставихте ли мелодия на тези думи? Който е написал нещо, нека го изпее.

Изпейте песента *Всичко в живота е постижимо*.

Значи всичко е постижимо, когато времето е добро и ние сме разумни. Всичко е постижимо, когато Доброто е основа на живота и разумността е цел – тогава Духът създава условия за бъднините на човека. Навън има гъста мъгла, която оказва влияние върху гласа и струните на цигулката. Днес мъчно се пее и мъчно се свири – мъглата произвежда депресия в атмосферата.

Тайна молитва.

16. лекция, 4 януари 1933 г., София, Изгрев

ДВЕ ПРАВИЛА

Тайна молитва.

Чете се темата *Качества на разумния човек*.

Всички математици решават задачата за определяне квадратурата на кръга, но и до днес тя не е решена. Знае се от геометрията, че срещу равни страни лежат равни ъгли и обратно – срещу равни ъгли лежат равни страни. В кръга се образуват четири равни триъгълника. Равни ли са квадратът и кръгът? Коя от двете фигури се е появила първа? Квадратът ли е произлязъл от кръга, или кръгът – от квадрата? Ако те са произлезли едно от друго, би трябвало да имат една и съща основа. Може ли двама души да имат една и съща основа, един и същ произход и да се различават? Правите ъгли на кръга се образуват около центъра, а на квадрата – в периферията.

Ако прекараме двата диагонала в квадрата, получаваме четири триъгълника, на които един от ъглите има връх в центъра на квадрата. Квадратът, вписан в кръга, изглежда по-малък от него; всъщност не е така, но перспективно изглежда по-малък. Трябва да се докаже, че квадратът е равен на кръга. Квадратът показва, че външните и вътрешните условия са еднакви или че външните условия и вътрешните постижения са еднакви – значи външното налягане е равно на вътрешното. Но в кръга не е така, там законите са различни: в него външното и вътрешното налягане не са еднакви – външното е по-слабо от вътрешното. Кръгът е фигура, създадена от разумно същество. Защо формата на главата е кръгла? От голямото вътрешно напрежение. Защо челото е издуто отпред? Пак поради вътрешното напрежение на мозъка. Ако главата на човека е квадратна, това показва, че мисълта му работи слабо, но такъв човек е крайно уравновесен и в него всичко е точно определено и отмерено.

Според индусите човек не трябва да бъде нито радостен, нито скръбен. Какво ще бъде тогава? Куб. Като куб, той е уравновесен, без никакви мъчнотии – нито външни, нито вътрешни. Според западните народи човек живее в големи мъчнотии, които го правят неуравновесен; те казват: „За да се уравновеси, човек трябва да умре. Чрез смъртта той ликвидира с всичките си сметки“.

Питате защо Бог създаде света; аз питам вас: защо казвате, че квадратът, вписан в кръга, не е равен на кръга? Ъглите и в двете фигури са равни, но има нещо в тях, което не е равно. Когато квадратът се движи около своя център, образува кривата линия на кръга. Тя показва пътя на движението, или работата, която квадратът е свършил. Кривата линия представлява заплатата срещу работата, която едно разумно същество е свършило. Искате ли да знаете колко трябва да се плати на един човек за известна работа, начертайте един кръг, впишете в него квадрат и направете изчислението. Колкото и да работите, ще ви се даде само една четвърт от квадрата, т.е. един прав ъгъл.

Когато в техниката се говори за кръга и квадрата, взимат се предвид много съображения, а именно: какви сили действат по права или крива линия, какво пространство заемат тези сили, каква енергия се изразходва, колко завъртания и огъвания стават. Дойдете ли до сегашната математика и геометрия, казвате, че тези неща нямат приложение в дадените фигури; не е така – всички прави линии в човешкото тяло са линии на квадрата, а кривите линии, например на главата, са линии на кръга. Под *квадрат* разбираме място, където външните и вътрешните условия са еднакви, а под *кръг* – място, където тези условия не са еднакви. Значи кръгът е фигура, създадена при действието на две различно големи сили – голямо вътрешно налягане и слабо външно противодействие.

И тъй, ако искате да създадете в себе си нещо устойчиво, трябва да се поставите на такова място, където външните и вътрешните условия са еднакви, и тогава характерът ви няма да се огъва. Ако се поставите на място, където външните или вътрешните сили са по-големи, характерът

ви непременно ще се огъва. Какво показват огънатите линии на очите – условията, при които са се образували. Когато хлътнат навътре, това показва, че външните условия са лоши – човек започва да се тревожи, в резултат на което очите потъват навътре. Щом вътрешните условия са добри, очите изпъкват. Очите на богатия са изпъкнали, а на бедния – хлътнали. Казваш: „Очите ми са изпъкнали, а съм беден“. Не си беден, но ти си вложил парите си с безсрочен влог в банка и не можеш да ги изтеглиш. Музикант, който има изпъкнали очи, свири по-хубаво от онзи с хлътнали очи. Който не вярва в това, може да го провери. Добрият човек има изпъкнали очи, разбира се не като на кукумявката; неговите очи са пълни, но не като на тия, които имат много натрупвания около тях. Очите на добрия са изпъкнали, пълни и приятни и в тях се чете доброта и мекота на характера. Докато не разбира законите на Природата, човек никога не може да си обясни защо очите са изпъкнали или хлътнали, защо носят е дълъг или къс, защо устата е голяма или малка, защо езикът е плосък или остър, защо пръстите са дълги или къси, тънки или дебели, защо ръката е голяма или малка и т.н.

Българинът казва: „Видиш ли човек с дълги ръце и дълги пръсти, това показва, че той обича да попипва“. Казват за някого: „Длъжка му е ръката“, но за цигуларя например е добре да има дълга ръка; къса ли е, за него не е добре. Вината не е нито в дългата ръка, нито в изпъкналите очи. Ако очите на човека са хлътнали, това показва, че условията му са лоши; ако очите му са изпъкнали, условията са добри – това е диагноза, по която се определя здравословното състояние на човешкия организъм. Когато човек губи силата си, очите му постепенно хлътват. Нервността и силните желания стопяват човека и очите му хлътват, а това показва, че в организма има малко мазнини. Щом очите хлътнат съвсем, те се затварят. Всеки знае кога се затварят очите – тогава дават на човека безсрочен билет да замине за своето отечество. Ако иска да остане още малко на Земята, той трябва да направи очите си по-пълни. Това, което ви говоря сега, не е научно доказано, това са само изводи.

От вас се иска да разрешите въпроса на какво се дължат лошите условия в живота. За да се докаже това, изхождат от гледището, че първоначално човек е бил създаден по един начин. На какво се дължи грехът? Знаем, че грехът е произлязъл от ябълката – на нея се дължат всичките нещастия и страдания. Ева се изкусила само при вида на ябълката, т.е. от знанието, което очаквала да придобие. Виждането има един резултат, а знанието – друг. Каквото знае човек, това вижда; това, което не знае, никога не може да го види. Например ученият има микроскоп, под който разглежда и най-дребните, невидими микроби, в увеличен вид. Вървиш по улицата, ритнеш някой камък на пътя си, без да подозираш, че в него се крие един диамант; ритнеш го с крака си и продължиш пътя си. Ако беше учен, щеше да разбереш, че в този камък се крие една скъпоценност, с която можеш да подобриш материалното си положение.

Казвам: на мнозина съм говорил повече от 20-30 години и въпреки това очакват да дойде Христос на Земята и да ги спаси. Очакват да дойде денят, в който изведнъж да станете добри. Хубаво е да живее човек с надежда.

Двама души, богати и беден, тръгнали на път. И двамата не носели хляб със себе си. Богатият казал: „Не съм свикнал да нося хляб със себе си, защото съм деликатен, тежко ми е“ – значи той се страхува да не се осакати. Бедният казал: „Аз пък постоянно съм носил, но ми се искаше един път поне да изляза на разходка. Гърбът ми е охлузен от тежести“. Гърбът на богатия е здрав, а понеже гърбът на бедния е охлузен, за да оздравее, той не трябва да се товари с нова тежест.

Тръгват двамата на разходка, единият със здрав гърб, а другият – с охлузен. Срещат един беден човек и го питат има ли нещо за ядене. Бедният казва:

- Само сухи корички имам.
- Не ям сухи кори – казва богатият.
- Ако не ям, ще умра. Сухи или не, ще ям, иначе няма да издържа – казва бедният.

Те продължават пътя си. Богатият очаква добрите условия, а бедният, без да очаква нещо, се натъква на лоши-

те условия. Не минава много време, богатият започва да куца, краката му не го държат. Бедният обаче е доволен от своите здрави крака. Защо богатият остава наред пътя? Защото не може да яде. Той очаква да дойде Христос, да създаде добрите условия на живота.

И вие, като говорите за Христос, очаквате благоприятните условия. Мислите, че като отидете на Небето, ще ви посрещнат ангели и светии и ще забравят вашите грехове; те ще кажат: „Елате, вие, благословени мои деца“. Кой е благословен? Който учи. Вие никога не сте се замисляли как ще стане тази работа, кой ще разреши въпроса за правите ъгли. Това не е ваша работа; и кръгът не е ваша работа.

Като ви наблюдавам, виждам, че всички сте от онези богати, които не искат да им се охлузи гърбът – всеки казва: „Тази работа не е за мен“; значи тази работа е за бедните – за бедния, който нищо не знае! Като говоря така, всеки се запитва: „Ако разреши въпроса за квадратурата на кръга, ще реша ли задачите си в живота?“. Питам: ако възлюбите Господа, ще решите ли задачите на своя живот? Или ако посеее едно житно зърно в земята, ще разрешите ли всички въпроси? В какъв случай ще разрешите задачите си – ако посеее житното зърно или ако го оставите в хамбара? Казваш: „Аз не се интересувам от тези въпроси, остарял съм вече“. Аз пък не се интересувам нито от младите, нито от старите. Младият е един чешит, старият е друг. Като се говори за млад човек, разбирам такъв, който само яде, пие и се весели. Като се говори за стар, разбирам човек, който е ял, пил, веселил се е и сега търси начин как да се изплати; сега мисли, прави сметки как да се справи с дълговете си. Вие мислите, че старият носи някаква мъдрост в себе си; никаква мъдрост няма той, сметки прави – има да плаща.

Казвате: „Млад е този“; млад е, но на чужд гръб, а това не е младост. Млад е онзи, който дава половината от яденето си на своя ближен; стар е онзи, който дава половината от знанието си на своя ближен. Докато младият не споделя яденето си с бедния, не е млад и докато старият

не споделя знанието си с невежия, не е стар. В това отношение източната и западната философия си приличат, разликата е само в това, че източната философия говори за самоусъвършенстване на човека. Важно е какво трябва да прави след това. Според моята философия, като се усъвършенства и няма какво повече да прави за себе си, човек трябва да работи за другите – само тогава животът се осмисля; не работиш ли за другите, нищо не си постигнал.

Ако след самоусъвършенстването си човек не знае какво да прави, той ще получи такъв отговор, какъвто е получил един голям американски оратор. След като говорил 400 пъти пред голямо събрание, той се обърнал към слушателите си с въпроса:

– Какво можем да направим сега?

Те му отговорили:

– Най-добре ще направиш да си отидеш у дома и повече да не се явяваш при нас, да ни смущаваш.

Той ги пита какво може да направи за тях, а те му отговарят: „Едно ти остава – да си отидеш вкъщи; ако направиш това, ние ще останем благодарни“. Ако и ти говориш на хората 400 пъти и след това чуеш да ти кажат, че е по-добре да си отидеш вкъщи, да си починеш, отколкото да говориш, какво ще бъде твоето положение? Казваш: „Говорих ви 400 пъти, какво разбрахте?“. – „Разбрахме, че трябва да си отидеш вкъщи, да си починеш.“ И в Писанието е казано: *Иди да си починеш в мир*. И тъй, който иска да се усъвършенства, първо трябва да възстанови в ума си посоката на четирите прави ъгъла – само тогава той може да се движи правилно.

Квадратът има два диагонала, четири страни и четири прави ъгъла. Единият ъгъл представлява човешкият ум, вторият – човешкото сърце, третият – посоката на духа и четвъртият – посоката на душата; това са четири възможности и постижения за човека. Под *възможност* разбирам всичко, което идва отвън, което е дадено на човека. – „Какви възможности имам аз?“ Имаш здраво тяло, глава, ръце, крака, дарби и способности. Под *постиже-*

ния разбирам онова, което идва отвътре – имаш стремеж, импулс, който трябва да използваш. Ще седнеш на едно място да работиш, да развиваш своите възможности; ще се занимаваш с правите ъгли и ще видиш, че всяка сила си има своето място: духът, душата, умът и сърцето са поставени на мястото си.

Числото 1 е мястото на духа, 2 – на душата, 3 – на ума, 4 – на сърцето; следователно ще си служиш с квадрата като с емблема и с него ще решаваеш задачите си. С квадрата ще си служиш като мярка, където външните и вътрешните условия са уравновесени. И кръгът е емблема, но в него вътрешните условия са по-благоприятни от външните, т.е. външните и вътрешните сили не са уравновесени. Който мисли правилно, главата му е оформена, той може да работи всичко; който не мисли правилно, главата му не е кръгла, не е добре оформена, той не може да работи. Каквито и дефекти да има човек на тялото, на главата или на лицето си, в бъдеще ще се изправят; вътрешните сили в него работят и изправят дефектите по един правилен, геометричен начин. Квадратът е емблема на правата мисъл, но в него има нещо статично. Всяка линия, която не се огъва, е права и къса; всяка линия, която се огъва, е крива и дълга. Оттук правя следния извод: най-късата линия е онази, която при никакви условия не се огъва. Питате лошо ли е огъването; по-лошо е пречупването, но и в него има нещо добро.

Като ученици, изучавайте човешкото лице – веждите, очите, за да се убедите в това, което ви говоря. Какво означават огънатите, счупените и правите вежди? Какво означават отворените и затворените очи? Какво означават сенките под очите? Големите и дълбоки сенки показват, че може да имаш големи постижения, но ще минеш през големи изпитания. Йов имаше голямо богатство, но го изгуби; като мина през големи изпитания, придоби нещо велико, веждите му изтъняха и очите му се отвориха. С отварянето на очите той придоби голямо знание.

Вие искате да ви докажа нещата научно; това не е моя работа, а е патент на учените – ако си позволя да отнема

правото на учените, трябва да плащам, а нямам пари. Ученият доказва нещата по свой начин, а аз – по мой, но това, което ви казвам, никъде няма да намерите. От гледището на учените това, което говоря, не представлява никаква ценност и от мое гледище тяхното знание не представлява никаква ценност. Какво знание е това, след като разрешаваш един въпрос, говориш по него с часове и в края на краищата нищо не си постигнал? Учените казват, че завладели въздуха и летят като птиците. Какво са постигнали птиците със своето летене? Хората ги хващат и ядат. Учените откриха лодките, параходите и с това завладяха водата. Рибите владеят водата преди тях, но какво са постигнали със своето плуване? Хората ги ловят с мрежи и въдици и ги пекат на огъня. Един ден ще пекат и учените като рибите и ще ги колят като птиците. Няма да мине много време и вие сами ще видите това. Ще кажете: „Чудно, един от нашите братя изчезна, къде отиде? Излезе над водата и повече никой не го видя“. Казвате: „Отиде на онзи свят“. Влязъл е в някоя мрежа. Както рибите и птиците стават жертва на хората, на техния огън, на тяхната пиростия, така и учените опитват силата на огъня. Хората се веселят, ядат печена риба и птица, но скъпо плащат за това удоволствие.

Какво става днес с учените? Не стават ли и те играчка на Природата? Има разлика между съдбата на учения и тази на рибата и птицата. Когато ученият открие нещо, след смъртта му издигат паметник. Никой човек не е надминал птицата в летенето, нито рибата в плуването, но въпреки това нито птицата, нито рибата имат паметник. Каква наука има в това, че слагат паметник на заминалия за другия свят? Каква наука има в стиховете, с които възпяваш заминалия? Ще кажеш, че той бил ангел, затова отишъл при Бога. Това не е нито изкуство, нито поезия. Колкото и да възхвалявате и възпявате човека, и на онзи свят да отиде, пак ще бъде такъв, какъвто е бил на Земята.

Един гръцки поп казвал на жена си:

– Един ден, като умра, ще отида право в Рая, на мястото на апостол Петър. Ако ме търсиш, там ще ме намериш.

Толкова години служа на Бога, извоювал съм си първото място.

Като умрял, попадията си казала:

– Сега има кой да ме посрещне на онзи свят.

След няколко години и тя умряла. Щом се видяла в другия свят, първата ѝ работа била да се отправи към Рая, за да намери мъжа си, но не могла да го открие. Апостол Петър ѝ казал:

– Мъжът ти не е тук, търси го в ада.

Тя си помислила, че се е изгубил някъде по пътя. Най-после отишла в ада, където го намерила. Крайно разочарована, тя започнала да плаче. Като я видял, погът казал:

– Не плачи, не съм на толкова лошо място. Аз съм на раменете на владиката. На Земята той беше на моите рамене, а тук аз съм на неговите – все пак съм на по-добро място.

Какво ни ползва тази утеха? И единият, и другият са в ада – място на мъчение. Каква наука е тази, в която има мъчение? На Земята хората стъпват на краката на своето невежество и трябва да се повдигнат крачка напред и нагоре, да стъпят на раменете на владиката, т.е. да влязат в света на просветата. И владиката още не е разбрал живота.

Мнозина от вас слушат и се запитват: „Какво иска да каже Учителя? По буква ли да разбираме нещата, или по дух?“. Казвам на някого: „Ти си добър човек“ – какво означава думата *добър*? Искам да кажа, че колкото си добър, толкова си и лош. Ако някой ти каже, че си лош, това значи: колкото си лош, толкова си и добър. Доброто е равно на лошото и лошото е равно на Доброто. Който започва добре, свършва зле; който започва зле, свършва добре. Как ще уравновесите тези неща и какво ще получите от тях? Кое от двете положения е за предпочитане: да започнеш добре и свършиш зле или да започнеш зле и да свършиш добре? От двете положения ще съставя две пропорции: лошото се отнася към Доброто така, както Доброто към лошото и обратно – Доброто се отнася към лошото така, както лошото към Доброто.

Л : Д = Д : Л.

Д : Л = Л : Д.

Значи, ако започнеш лошо и свършиш лошо, в основата на твоя живот има нещо добро, което те спасява; ако започнеш добре и свършиш добре, в основата на твоя живот има нещо лошо, което може да те спъне.

Изучавайте двете пропорции, без да ги свързвате със сегашния си живот. Имаш знание, имаш вътрешен мир, но не мисли, че си разрешил задачите на своя живот, защото ако днес си радостен, утре ще бъдеш скръбен, ако днес си богат, утре ще осиромашееш – това са временни състояния, които не разрешават въпросите. Казвате: „Ще минем през големи изпитания“. Ще минете през изпитания независимо от това дали ги желаете, или не; няма човек на Земята, бил той цар, княз, учен, философ, прост, невежа, който да не е минал или да не мине през изпитания и страдания – каквото и да прави, нищо не може да го спаси.

Едно се иска от всички – разумна философия и правилно разбиране на нещата. Каквото научите чрез тази философия, това е за вас. Не е моя работа да ви уча да бъдете добри и как може да се проявявате. Всеки да се проявява такъв, какъвто Бог го е създал. Това, което за мен е добро, за някого е зло и това, което за мен е зло, за някого е добро. Ти ядеш месо и считааш, че е добро. Вземеш кокошката на своя ближен, заколиш я и казваш: „Понеже ям месо, не правя нищо лошо, като заколя тази кокошка“. Според мен ти правиш две злини: от една страна, отнемаш живота на кокошката, без да я питаш готова ли е да се жертва за теб; от друга страна, взимаш единствената кокошка на ближния.

Сега, да се върнем към въпроса за добрите и лошите условия в живота. Някой е недоволен от Господа заради лошите условия, в които живее. На кого всъщност трябва да се сърдиш и от кого да бъдеш недоволен? Понякога се сърдиш на Бога, понякога на майка си и на баща си, а понякога на самите условия. Може да имаш право да се сърдиш, но може и да нямаш. Защо се сърдиш? Знаеш ли

какво нещо е сърденето? Какво прави човек, като се сърди на Бога? Какво прави детето, като се сърди на майка си и на баща си – мълчи, не иска да говори. Щом се примири с тях, започва да им говори. Като се сърди на Бога, и човек, като детето, престава да говори, не се моли вече и казва: „С молитва нищо не става!“. Това е детско разбиране. Ако не говориш на Баща си, на себе си ще напакотиш, следователно ще говориш на Баща си – ще се молиш, за да придобиеш нещо. Ще говориш, ще се молиш, ще приемаш чист въздух в дробовите си и ще изхвърляш нечистия навън. Ще се молиш, ще изказваш молитвата си вътрешно; през това време ще задържаш въздуха в дробовите си и след това ще издишаш нечистия въздух. Ако се молиш, без да приемаш чист въздух, молитвата ти не се приема. Тя трябва първо да се изчисти и след това да се пусне нагоре, към Бога. Ти се молиш, а до теб стои ангел с четка в ръка и изчиства всяка дума, която излиза от устата ти – думите ти минават девет пъти през вода, докато отидат при Бога. Ако ангелът е зает и не може да изчисти молитвата ти, тя не отива при Бога. Тогава сам ще я чистиш.

Като живее, човек все трябва да работи нещо; не може да стои на едно място и нищо да не работи. Той е жив кръг, който постоянно се движи. От детство до старост човек постоянно се изменя, точка не остава в него непроменена. Погледнеш се в огледалото, виждаш, че очите ти са хлътнали, страните ти са пребледнели – чудиш се какво става с теб. След малко виждаш друга промяна. Въпреки това има нещо неизменно в човека – кое е то?

Сега, като говоря така, аз не искам да ви обезсърчавам. Не искам да изпаднете в положението на човек, който очаква неговият билет да спечели най-голямата печалба, и като не успее, се отчайва; преди да очаква печалба, той трябва да знае, че лотарията не разрешава въпросите в живота. Имаш известно верую – това е лотариен билет. Най-малката работа, която можеш да свършиш, струва повече от най-големия лотариен билет; една права, трезва мисъл струва повече от всяка печалба на лотария. И аз, ако се случи да нямам работа, взимам един кръг, една плоскост,

и я движа в две противоположни посоки, като я завъртам под ъгъл 90° . След това взимам друга плоскост – квадрат, и нея завъртам също в две противоположни посоки. Да завъртиш една плоскост на 90° значи да измениш нещо в себе си. Оглеждаш се и казваш, че не харесваш челото си, носа, очите, устата си – какво трябва да направиш? Не е достатъчно само да кажеш, че не се харесваш, но да намериш начин да измениш това, което не харесваш. В един ден не можеш да се измениш, но като работиш цял живот върху себе си, можеш да подобриш чертите на лицето си, да станеш по-красив. Казваш: „Като умра, ще се изменя“. Смъртта не разрешава въпросите. Когато гъсеницата се превръща в какавида и от какавида – в пеперуда, тя умира ли? По същия начин и човек може да се видоизмени; и най-лошото в себе си той може да видоизмени, да превърне на добро.

И тъй, първото нещо е да се освободите от утайките, т.е. от наслояванията във вашия организъм, защото те ви правят кисели и недоволни. Утайки има в ума, в сърцето и в тялото на човека. Утайките в тялото причиняват болестите, в ума – недоволството, а в сърцето – злото. Утайките в ума пречат на човека да мисли ясно. Като отидеш в Невидимия свят, между Разумните същества, няма да те питат откъде идваш, как си живял, какво си придобил, но ще те питат на какво си способен, какво можеш да работиш. Когато детето постъпва в първи клас, учителят не се интересува дали то е богато, или е бедно, а иска да знае способно ли е, може ли да възприема всичко, което му се преподава; за учителя е важно какво вътрешно богатство носи детето в себе си. Като влезете в Невидимия свят, и там се ръководят от същото – не искат да знаят от какъв произход сте, колко сте богати, как сте живели, а искат да знаят колко сте способни да възприемате знанието, което ви се преподава. И в този, и в онзи свят вие сте ученици, следователно, като ученици, отличителното нещо за вас е умът – вие трябва да имате светъл ум, да възприемате правилно знанието.

Много от вас искат да влязат в Школата, да бъдат записани за редовни ученици. Като ви наблюдавам, виждам, че не можете да влезете в Школата, защото не можете да учите. За да влезете, трябва да решите задачите на квадрата и кръга. Ще кажете, че сте в Школата. Извинете, още не сте ученици. Привидно минавате за такива, но сте далеч от Школата. Вие не сте минали още изпитите на ученика. За да бъдеш ученик, трябва да гледаш еднакво на Доброто и на злото, те трябва да ти бъдат приятели – единият от дясната ти страна, другият – от лявата. Като погледнеш Доброто, да кажеш: „Добро е това“; като погледнеш злото, пак да кажеш, че е Добро. Ако свиеш вежди пред злото, не си ученик. Някой ти направи зло – кажи спокойно: „Толкова му стига умът“. Докато си на Земята, в обикновеното училище, всичко можеш да кажеш; влезеш ли в Школата, от теб се иска пълно самообладание. – „Тогава да не си губим времето напразно.“ Казвам: ако не си използвал времето за развитието на ума, сърцето, душата и духа си, то е изгубено. Времето, използвано за развитието на човешките ум, сърце, душа и дух, е спечелено, това е мярката за времето. Разумно използваното време гради, а докато гради, човек се повдига. За да ви приемат в Школата, трябва да спазвате правилото: „Не губи времето си!“ – това е надписът на първата врата, през която ще минете. Кога човек не губи времето си? Когато го използва за укрепване и развиване на духа, душата, ума и сърцето си. Не го ли използва така, той го губи.

Следователно, като си дошъл на Земята, ти ще се движиш по квадрата и кръга като мерки на живота. Учените, които създадоха навремето геометрията, получиха откровение от Бога и изнесоха Истината в прости геометрични форми. Като се намериш в трудно положение, сложи ръката си на главата, на сърцето, на стомаха си и кажи: „Не губи времето си; не се занимавай с празни работи; не губи условията; не мисли за изгубеното богатство!“. Не се страхувай от лошите условия, защото те носят такова знание, каквото никой не може да ти даде. За какво трябва да мислиш? Помни: най-тежките условия носят най-големите

откровения. В най-тежките моменти на живота си, когато нямаше отникъде изходен път, Йов получи най-голямото откровение. И Христос получи най-голямото откровение, когато беше на кръста. Имаше нещо, което и Той не знаеше; когато се намери в безизходно положение и не можеше да разчита на Себе Си, Христос каза: „Господи, в Твоите ръце предавам духа Си!“. И вие, като се намерите пред големи мъчности, кажете си: „Не си губи времето! Господи, в Твоите ръце предавам духа си“. Три дни след разпятието си Христос разбра защо трябваше да мине по този път – на третия ден Той възкръсна. Когато човек мине през големи страдания и им устои, непременно ще възкръсне.

И тъй, ако сегашните живот, наука, страдание, добро и зло не станат причина човек да влезе в правия път, т.е. в Рая, времето е загубено. Всичко в живота трябва да се превърне в условия, възможности и постижения за човека – това значи да бъдеш ученик, този е пътят на ученика за вътрешната Школа, за Школата на Всемирното Бяло Братство. Щом влезеш в Школата, ще дойде възкресението.

Сега вие сте дошли до възможностите на живота, но не и до постиженията. Нито един от вас не знае какви постижения ще има в бъдеще. Постиганията подразбират виждане. Вие не сте дошли до фазата да виждате нещата ясно. Много съм ви говорил, но всичко трябва да се пресее, да остане само онова, което ви е нужно. И вие имате много желания, но те са лед, който ще се стопи и изчезне, както водата, която потъва в земята. Не съжбявайте за това, което ще изтече, не съжбявайте за триците – за вас е важно брашното. За вас е важно времето, което сте използвали за ума, сърцето, душата и духа си. Не мислете защо идват страданията, несретите, нещастията, не си губете времето да мислите за тях. Кажете: „Да бъде Волята Божия!“. Щом сте дошли на Земята, вие сте придобили нещо. Физическият живот е условие за придобиване на духовния; духовният е условие за придобиване на Божествения. Само Божественият живот крие всички възможности за пости-

гане на онова, което човешката душа желае. Следователно физическият и духовният живот са условия за придобиване на реалното. След това идва Божественият живот, който наричам щастие, блаженство.

Ако продължавам да ви говоря още, ще се спънете. Не че не сте добри и умни; много добри сте, но сте и много лоши, и много глупави. Не че не сте богати; много богати сте, но и много сиромаси. Това са антиподи. Не казвам, че сте глупави, за да ви обидя. Кажа ли на някого, че е глупав, имам предвид, че може да бъде умен. Някой те обижда, нарича те глупак; не минава много време, той счупува крака си и ти веднага му се притичаш на помощ. Той вика, крещи, роптае против теб, но ти продължаваш да наместваш счупения крак; щом го наместиш, болката престава и тогава пострадалият признава, че си умен. Ти го питаш: „Знаеш ли кой съм? Аз съм от глупавите, от тези, от които не си доволен“.

Където и да срещнеш Доброто, ще знаеш, че в него е Бог – Той е скрит и в цветята, и в плодните дървета, и в изворите, и в добрите хора. Виждаш едно плодно дърво и Бог в него ти казва: „Скрий се под сянката ми, да си починеш и да си хапнеш един плод“; виждаш един извор и Бог в него ти казва: „Почини си и пий от моята чиста вода“; добрият човек ще ти каже една блага дума. Нека всеки си отговори вярва ли, че Бог живее в него. И аз си задавам същия въпрос. Не ме интересува дали Бог живее в другите хора, аз се интересувам дали Бог живее в мен.

Казвате: „Ти се различаваш от другите хора“. По какво? – „Не знаем, но намираме разлика.“ Едно нещо ме отличава от хората – аз зная положително, че без участието на Първата причина нищо не можете да постигнете и никой не може да ви обича; Земята и Небето да се обърнат с главата надолу, но без Бога никой не може да ви обича. Ако не дадеш място на Бога в себе си, и ти сам не можеш да се обичаш. Без Бога в себе си ще променяш възгледите си по десет пъти на ден – днес ще говориш едно, на другия ден – друго. Къде си ти тогава? Истинският човек е в това, което съзнава, а не в това, което говори.

Често вие се обезсърчавате и казвате: „Сгреших, окалях се“. Коя жена, като маже с вар и чисти къщата си, не се цапа? Нейната цел е да белоса къщата – това е нейната награда. Че изцапала дрехата си – нищо не значи. Под *мазане* разбирам служене на ума, на сърцето, на душата и на духа си. Ако не знаеш как да им служиш, много още има да учиш.

Дръжте в ума си мисълта да служите на духа, на душата, на ума и на сърцето си. Ако им служите правилно, вие вървите в правия път на живота, към разрешаване на великата задача, дадена от Бога. Всички пробудени души са поставени на голям изпит. От времето на Христос цялото човечество се намира пред същия изпит – всички хора държат матура и никой не може да я избегне; ако не я издържат, ще я повторят. Много от вас са държали матура, завършили са гимназия, други са завършили университет, но е важен изпитът на живота, да влезете в житейското училище. Идва времето на този изпит. Той е сериозен. Всеки ще бъде сам в стая, без никакви речници, никакви помагала, никакво подсещане. Ще разполага с десет часа и каквото напише през това време, то ще реши съдбата му. Ако напише работата си добре, ще му кажат: „Хайде, на добър път!“; ако нищо не напише, пак ще му кажат: „На добър път“.

Сега не говоря за изпитанията, които носи новата година, те не са важни за мен, говоря за онзи велик изпит, пред който е поставено цялото човечество още от времето на Христос. Желая на всички да издържите този изпит добре и като дойдете при мен, ще ви почерпя с нещо особено – с гореща вода и захар. Може да очаквате баница, сладкиши, хубав обяд; нищо подобно – ще ви сложа само вода и захар. Не се позволява на завършилия образованието си да му се слагат трапеза – той сам слага и услужва на другите. В света има много хора, на които трябва да се готви, и за здравите не остава време. В света има толкова болни, че ако трябва да се грижим за храната и на здравите, ще изцапаме яденето с нечистите си ръце.

Кои бяха основните мисли в лекцията? Първата основна мисъл: „Не губи времето си“; втората – „Служи на духа, душата, ума и сърцето си“. За какво почитат царя? За царското му положение. За какво не почитат бедния? За бедността му. Тогава защо бедният се обижда, че не го почитат? Нека бедността си върви – кажи ѝ да се облече с нова, чиста дреха, за да я почитат. Трябва ли праведният и умният да бъдат бедни – не трябва. Бедността е временно положение, а човек трябва да се стреми към вечното, да знае с какви възможности и постижения разполага.

Помнете двете правила: „Не губи времето си! Служи на духа, на душата, на ума и на сърцето си!“.

Тайна молитва.

17. лекция, 11 януари 1933 г., София, Изгрев

ВЛИЯНИЕ НА МУЗИКАТА

Размишление.

Ще прочета част от глава 13 на Послание към Римляните, от 8-и до 14-и стих.

Апостолът казва, че всяка заповед на Словото се заключава в Любов към ближния както към самия себе си. (ст. 9) *Облечете се с Господа Исуса Христа* (ст. 14) – това значи: влезте в Божествения свят, на който Любовта е видимата, реалната страна.

В живота има общи и частни положения, общи и специфични състояния. Например удариш си крака – това е специфично болезнено състояние, при което страдаш, мъчиш се и мислиш, че никой не ти влиза в положението. Всъщност хората си влизат в положението. Понякога не могат да влязат, но все ще се случи и те да си ударят крака, за да разберат; като минат през същата опитност, могат да ти съчувстват. Ето защо е необходимо да изучавате специфичните състояния на хората. Понякога си доволен от нещо, а понякога – недоволен. Доволството и недоволството хвърлят отпечатък на лицето. При недоволството изпитваш специфично състояние, от което искаш да се освободиш. Първо трябва да разбереш защо си недоволен – например липсва ти яденето, към което имаш особена слабост; липсва ти известен цвят и не знаеш как да го намериш; недоволен си и от черния цвят, като символ на скръб, страдание или смърт. Черният цвят е символ и на лошите условия в живота. Всеки цвят има свой произход – това трябва да се изучава.

И тъй, стремете се към онова верую, към онази наука, която поставя човека в правата посока на изучаване и познаване на себе си. Какво трябва да познава? Своя характер, доброто в себе си – това е общо казано. Доброто е основа на живота, но какво можеш да съградиш на тази

основа? Поставяш основа на своята къща и започваш да градиш – важно е основата да бъде здрава. В някои случаи Доброто се разглежда като резултат. Казват: „Добра е тази постъпка“ – в случая Доброто е материал за градеж. То се разглежда още и като хармонично съчетание между мислите и чувствата на човека, без което той не е способен за работа.

Казват за някого, че е активен, а за друг – че е пасивен. Това не значи, че първият е добър, а вторият – лош. Казват за някого, че е търпелив, но мнозина смесват добротата с търпението. Някой понася всички несгоди на живота си с мълчание и за него казват, че е добър; не, той е търпелив. Добрият може да не е търпелив, той си има предвид друго нещо. За друг казват, че е благороден. Кой човек е благороден? Ако бихте писали тема върху благородството, ще кажете, че този човек е добър, любещ, истинолюбив, щедър, но не може да определите благородството, докато не го опитате. Всеки човек ще бъде изпитан сам да познае благороден ли е, или не.

Хората говорят за Истината, без да я познават. Истината трябва да се опита. Говори се за факти, но фактът не е Истина. Под *Истина* разбирам най-високото положение, до което е достигнала човешката мисъл. Дойдеш ли в това положение, ти си доволен от всичко и тогава нищо не говориш за Истината и никого не убеждаваш в нея. Както не можеш да утешаваш гладния, че някога ще му опечеш погача, така не може да се доказва на човека какво е Истината. Ти си сит и мислиш, че ще удовлетвориш гладния с обещаната погача; ако искаш да удовлетвориш гладу му, изпечи погачата и му я дай или го заведи в твоята плодна градина и му предложи да си набере колкото иска плодове. Каже ли, че не е привикнал да яде плодове, това показва, че не е гладен – гладът ще го научи да яде всичко. Това са специфични положения в живота на човека, които трябва да се обобщят.

Хората се оплакват, че работите им не вървят както те искат. Защо е така? Има нещо криво в тях. Ако работите им ставаха според тяхното желание, кой на кого щеше да

угажда? Милиарди хора има на Земята, как ще се задоволят техните желания? Ако това е лесна работа, ти си първият човек – угоди на себе си. Опитай да угодиш сам на себе си, да видиш лесно ли е това – пръв ти дай образец, да покажеш как може човек да си угоди. – „Как ще си угоди, като нямам пари? Искам да ям – хляб нямам; искам да се облека хубаво – дрехи нямам; искам да яздя кон – пари нямам; искам да усиля вратата си – не зная как.“ Ти изнасяш нещата така, сякаш целият свят е длъжен да мисли за теб – мислиш, че Господ, ангелите, добрите хора, всички трябва да мислят за теб. Никой не ти е длъжен. Прав си само в едно отношение, а именно – ако съзнаваш, че си част от Цялото, от Великия общ организъм. Но ако си излязъл от Цялото, То не се грижи за теб, защото вече има друго отношение. Ти си беден човек, живееш само за себе си, но питаш: „Защо царят не мисли за мен?“. Чудно нещо – царят има толкова работа, не може да мисли за теб, ти сам си се отдалечил от него. Така и в самия човек има известни мисли, известни чувства, от които той сам не се интересува. Трябва ли те да питат защо човек ги е пренебрегнал? Много естествено – като клетки на общия организъм, те се отделят от него и го измъчват. Човек само се пита коя е причината за това страдание, за тази мъка. Причината се крие в това, че клетките на стомаха или на черния дроб са недоволни от господаря си и не функционират правилно. Какво трябва да направиш, за да възстановиш здравословното състояние на организма? Трябва да угодиш на стомаха си – как? Като повдигнеш клетките му в по-високо състояние, отколкото са били: те искат студена вода – ще ги убедиш, че тя е вредна, и ще им дадеш топла; те искат месна храна – ще ги убедиш във вредата от месото и ще им дадеш лесносмилаема храна. Така ще се възстанови хармонията между клетките на стомаха и състоянието на целия организъм ще се подобри.

Често вие мислите за Небето и се отвличате от прякото си задължение. Добре е да се мисли и за Небето, но като за училище. Знанието не е нито в гимназията, нито в университета като сгради, не се придобива само от учеб-

ниците и пособията в училищата, а е в професорите, които го преподават. И Небето е подобно на университета – там са събрани възвишени души, завършили своето земно развитие, и там се придобива истинското знание, за което е нужен ценз. За да те приемат на Небето като ученик, изисква се висок ценз. Всеки може да влезе в университета, но временно, като гост – ще те разведат из всички стаи, да видиш какви пособия има, как са наредени, но ако пожелаеш да слушаш лекции, няма да те пуснат. Там се преподава висока наука, която за обикновения човек е толкова достъпна, колкото човешкото знание е достъпно за котката. И котката, като влезе въщи, вдига опашка, оглежда се наоколо и мисли, че всичко е постигнала. Само с гледане не се придобива знание. Това, което човек е минал преди милиони години, котката минава едва сега. Като вдигне опашка, тя мисли, че много знае. Нищо не знае. С вдигането на опашката си иска да каже, че няма защо да мисли много. За нея е така, но не и за човека.

Детето в първи клас знае да смята до 20, но какво е това знание пред знанието на учения? Сегашните математици и учени знаят много работи, но като дойдат до числото 13, всички се страхуват – защо? То не е пълно, в него липсва майката – двойката. Единицата е бащата, тройката – синът, но той е нехранимайко; бащата се чуди какво да прави с него, не може да го възпита. В числото 13 няма Любов, затова го считат за фатално. Казвате, че това число има отношение към личността; не към личността, но към индивида.

Коя от двете думи има по-стар произход – *индивид* или *личност*? Думата *индивид* – първо човек се е индивидуализирал, а после е станал личност според сегашното разбиране на това понятие. Индивидът се отделя от Цялото. Когато казват, че някой се е индивидуализирал, това значи отделяне от Цялото. Под *личност* разбират човек с известни качества. Когато се говори за високия произход на някого, имат предвид неговата личност; когато се говори за общественото му положение, имат предвид индивида. Значи външните прояви се отнасят до индивида, а вътрешните – до личността.

Казвате, че човек трябва да се откаже от своята личност, но за какво ще се хване тогава? Добре е да не отдава голямо значение на личността си, но какво ще прави с егоизма? – „Той обича себе си.“ Къде е лошото в тази обич? Като обичаш себе си, ти се отклоняваш от правата посока на Обичта. И наистина, който обича само себе си, не е в правия път. Той изпада в положение на детето, което прегръща и целува майка си с цел да изтръгне нещо от нея и щом я предразположи към себе си, веднага започва да иска бонбони, ябълки, орехи и др. Майката казва: „Много е добро моето дете“. Въпрос е колко е добро. Това дете мисли само за себе си, а майката се заблуждава, че то я обича. Детето не целува и прегръща майка си от Любов, а от желание да получи нещо от нея; на първо място то има предвид себе си, своето желание.

Егоизмът съществува и в религиозния живот на човека. Ставаш рано сутрин, изправяш се на молитва пред Господа, мажеш и гладиш пред Него с цел да ти даде нещо. Случва се, че Той ти дава каквото искаш. Казваш: „Едва се помолих и Господ прие молитвата ми“. Срещал съм и мнозина, които се оплакват, че с години се молят и Господ не отговаря на молитвата им. Защо не им отговаря? Защото е трябвало те сами да си помогнат, не е нужно да безпокоят Господа. Някой се молил на Господа да му даде ниви за обработване – това не е Негова работа. Молим се за ниви, за здраве, но не получаваме отговор на молитвата си – това е твоя работа, а не на Господа. Ти си дошъл на Земята здрав – нищо не ти остава, освен да поддържаш здравето си: лягай и ставай рано, не пианствай и не преяждай, не се пресилвай. Ако ти е дал достатъчно здраве, а ти не го поддържаш, вината не е в Бога; ти не живееш разумно, разпиляваш здравето си, а искаш да ти се даде още.

Питате: „Защо Бог не отговаря на молитвата ни?“. Защото искате това, което ви е дадено. Искаш да станеш учен – дадени са ти способности и нищо не ти остава, освен да учиш. Учи, ще станеш философ, професор – какъвто искаш. – „Аз се моля.“ Знание с молитва не се придобива. Ако се молиш и същевременно учиш, това е друг въпрос.

Казваш: „Аз знаех само два-три въпроса от целия материал и като се помолих, падна ми се това, което знаех“. Не се заблуждавай и не уповавай на това – утре ще ти се падне един от най-трудните въпроси, какво ще правиш тогава? Казвате: „Толкова години вече сме в Школата и нищо не сме научили“. Много нещо сте научили, но същественото трябва да се знае. – „Не сме способни.“ Способни сте, но не използвате способностите си както трябва. Вие повече критикувате, отколкото работите – не гледате своята работа, но критикувате кой как живеел, как се обличал, как се сресвал... Как трябва да се реши човек?

В Америка, в една област, назначили добър проповедник, но веднага се разнесъл слух, че той се реши като жена, с път по средата на главата. Веднага подали заявление до епископа с молба да им назначи друг проповедник – те казвали: „Не искаме проповедник, който се реши като жена“. Епископът извикал проповедника, за да чуе и неговата дума. Какво било учудването му, когато видял, че проповедникът нямал никакъв път на главата си, а бил сресан по последната мода! Значи някой пуснал лъжлив слух по негов адрес и критиката веднага го възприела.

Казвам: често общественото мнение играе роля на барометър и се произнася за хората както барометърът за времето – дали налягането е високо, или е ниско. Не е все едно да кажеш, че налягането е високо или ниско – голяма е разликата. Като наблюдавам барометъра, понякога при известно налягане вали дъжд, но друг път при същото налягане времето е добро – това са изключения. При всички барометри има изключения, но в кристалните барометри са най-малко. Който се занимава с определяне на времето, не трябва да следи само барометрите, но да изучава посоката на ветровете, изгрева и залеза на Слънцето, облачността – да бъде метеоролог. Понякога облаците горе в пространството имат една посока, а долу – друга; ветровете – също; има ветрове със спирално движение. Всичко това трябва да се има предвид. Понякога на небето се явява една пурпурна краска – сутрин или вечер, която показва, че в атмосферата ще стане голяма промяна.

Гледаш – небето е ясно, чисто, но след няколко часа става голяма промяна. Като знаеш това, скрий се на безопасно място. Който не разбира тези неща, той се любува на пурпурната краска и не подозира, че след малко трябва да се крие от нея, защото тя всякога изненадва.

И тъй, каквито промени стават в Природата, такива стават и в човешкото съзнание. Понякога чувстваш, че ще стане нещо, тъжно ти е, мъчно ти е, без да знаеш защо; казваш: „Ще стане нещо“. Това е процес, който става в подсъзнанието. Не минава много време, става така, както си чувствал. Има процеси, които стават в обикновеното човешко съзнание – то се отнася до дребните неща в живота: ядене, пиене, простите отношения; такова съзнание имат и животните. После човек идва до по-високо съзнание в себе си, чрез което схваща радостите и скърбите. Без да е направил никаква видима грешка, той е тъжен, недоволен от себе си и някъде отдалеч чувства, че или по мисъл, или по чувство не се е проявил добре; така отдалеч чувства и радостта. Вярваш в нещо, което още не е станало – Вярата има отношение към самосъзнанието. Тя съединява мислите и чувствата в едно и прави човека устойчив, стабилен, координира вътрешния му живот. Вярата никога не лъже човека. Вярваш, че нещо ще стане така или иначе – както вярваш, така става.

Следователно съществуват няколко съзнания, които действат в човека: свръхсъзнанието, подсъзнанието, самосъзнанието и съзнанието. Свръхсъзнанието наричат интуиция. Който е развил интуицията си, предчувства нещата, които ще се случат даже и в по-далечно бъдеще; както чувства, така става. За такъв човек казват, че е мистик. Психологията на различните съзнания е различна. Не е все едно дали живееш в обикновеното съзнание, в самосъзнанието, в подсъзнанието или в свръхсъзнанието. Когато минава от едно съзнание в друго, човек претърпява едно болезнено състояние. То се отразява външно върху ръцете: понякога те изсъхват повече, отколкото трябва, а понякога са много влажни. Организмът е здрав, когато ръцете не са нито много сухи, нито много влажни. Поня-

кога ръцете на човека са много грапави, което се дължи на вътрешните стълкновения в организма. Това е подобно на вълненията, които стават в моретата – и тогава повърхността на водата не е гладка. Казваме: „Морето се вълнува“. Понякога добрите чувства в човека се сменят с лоши и лошите – с добри. Той се намира под голямо вътрешно напрежение. Всяко вътрешно вълнение се отразява на кожата. Без да разбира това, човек пипа кожата си и като забележи, че е корава, грапава, започва да търси причината; щом я намери, може да регулира своите мисли и чувства и ако успее в това, в него наставя мир и спокойствие – той е доволен от себе си както градинарят е доволен от градината, която е разкопал, обработил и посял.

Какво трябва да правите, за да възстановите своя вътрешен мир? Първата ви работа е да регулирате мислите и чувствата си, да им дадете съответното място: старите възгледи да сложите на едно, а новите – на друго. Недоволен си – изучавай себе си, за да знаеш защо си недоволен. Движиш се между хората, имаш отношение към тях. Не е достатъчно майката да знае, че е длъжна да кърми детето си – трябва да знае кога и как да става това. Ако е разтревожена, по никой начин не трябва да го кърми; нека помоли съседката си да го накърми. Искаш да заколиш една кокошка и започваш да я гониш. Тя бяга, крие се, страхува се – предчувства, че с нея ще стане нещо лошо, и от страх кръвта ѝ се трови. Ти я хванеш, заколиш я и я сготвиш, без да подозираш, че тази отрова минава и в твоята кръв. Като знаеш това, не се чуди откъде идват разстройствата и болестите на организма. Ако можеш да залъжеш кокошката и неусетно да я заколиш, добре, но и това не е правилно. Най-добре е да заколиш само онази кокошка, която е готова да се жертва. Има кокошки, които предчувстват смъртта и са примирени; заколиш ли такава кокошка и я изядеш, ще придобиеш добро разположение – ще изядеш кокошката и ще си кажеш: „Вкусна беше“.

Сега аз ви навеждам на тия факти, за да имате ясна представа за своя живот, да знаете къде се крие причината за страданията. Вървиш по улицата, срещаш един профе-

сор, поздравявате се и продължавате пътя си. В това време чуваш някакъв болезнен стон, обръщаш се и виждаш, че професорът е паднал на земята и силно е ударил ръката си. Веднага го хващаш и придружаваш до университета. Чудиш се защо е паднал. Има причина за това – професорът се е разтревожил още у дома си – имал е разпавия с жена си и силно смутен, той не е могъл да запази равновесието си и е изговорил лоши думи. Причината може да бъде и от друг характер, но важно е, че всяко физическо падане има своя дълбока психическа причина. Някой се моли на Бога, но през всичкото време в ума му се въртят неговите кредитори, не го оставят свободно да се моли. Изобщо, за всяко страдание има индивидуални и колективни причини; щом намери причината, човек лесно се справя с него.

Често получавам писма и телеграми от провинцията, че някой брат или сестра заболели, искат от мен съвет. Аз мога да дам съвет, но какво ще правите вие? Ако оставите на мен да свърша всичките работи, за вас нищо няма да остане. Защо не се съберете заедно и не направите обща молитва? Колко души от вас умряха преждевременно? С молитвата си, с участието си към болния, вие можете да го задържите по-дълго време на Земята. Казвате: „Каквато е Божията Воля, това ще стане с него“. Така е, но Божията Воля е да си помагате взаимно. Някой се намира в затруднение или е без служба – помолете се за него; щом всички се молят, Бог ще отговори на молитвата ви. Дойде някой при мен и ми казва: „Ако искаш, можеш да ме излекуваш“. Ако искам, мога да те излекувам, но и ти трябва да искаш. Три фактора играят роля в човешкия живот: Господ, твоят ближен и ти сам. Следователно ще оздравееш, ако Бог иска, ако аз искам и ако ти искаш. Достатъчно е да липсва един от трите фактора, за да не се нареди работата. Какво трябва да направиш, за да иска Бог твоето оздравяване? Дойде един цигулар при вас и вие искате да ви свири. Казвате: „Ще свириш навън“. Не мога да свиря вън, дъжд вали. – „Нищо, ще ти сложим качулка и наметка.“ Свирил ли си на влага, с качулка и наметка? Пръв ти дай пример и аз ще те последвам. За свиренето и пеенето са нужни

специални условия. Човек не може на всяко място и по всяко време да пее и свири. Болният пее ли? Като оздравее, пее; като нареди работите си добре, пак пее. Като си пийне малко и се развесели, българинът започва да пее.

Имахме един познат, наричаха го Иван Владиката. Той беше учен, знаеше френски, арабски. Като говореше с хората, минаваше за сериозен човек. Той казваше: „Не се живее лесно на Земята, трябва много да се мисли“, но от време на време обичаше да се отбива в кръчмата и да си пийне едно кило винце; след това ставаше весел и казваше: „Глупаво е човек много да мисли. По-леко трябва да се живее“. Като изтрезнееше, пак ставаше сериозен; щом пийнеше, развеселяваше се.

Човек трябва да бъде весел и без винце. Ако е за пиене, нека пие най-много от 25 до 50 грама вино, да се тонира. Лошото е там, че като пийне една чаша, постепенно увеличава. Като изпиеш една чаша, престани, не увеличавай чашите. – „Да не прием ли старо, 20-годишно вино?“ Ако виното ти действа добре, пий само 25 грама, по никой начин повече. Добре е да не пиете вино, освен като лекарство. Мнозина изпадат в особени специфични състояния, подобни на опиването от вино, и се чудят коя е причината за тях. Работете върху себе си, за да се справите със своите специфични състояния, които ви измъчват. Има специфични състояния, подобни на тези от тесни обувки. Поръчаш си обувки, но се оказват тесни, а обуварят казва:

– Поноси ги малко, докато се разпуснат.

– Те ще се разпуснат, но ще направят мазоли на краката ми.

– Ще ги сложим на калъп.

– Късно ще бъде – важно е да ми направиш по-широки обувки, да не ми убиват.

– Ще изложи изкуството си с такива безформени обувки.

– Значи за твоето изкуство ще нараня краката си.

И аз съм имал неприятности с обувари. Някой иска да ми направи хубави обувки – тесни, спретнати, без да държи сметка за краката ми. Казвам му да ми вземе мярка

точно по крака и след това да пусне поне сантиметър и половина повече на ширина.

- Няма защо да са толкова широки!
- Направи ми ги както искам.
- Ще се изложи пред обувçarите.
- Не се страхувай, хубавите обувки се познават.

Всеки от вас е обувçar. Направете си такива обувки, от които сами да се задоволите. Ако ти сам не се задоволиш, никой не може да те задоволи. Недоволен си, че лоша мисъл е влязла в ума ти; вината е в теб – защо я допусна? – „Обкръжаващите са виновни.“ И те са виновни, но отчасти, по-голямата вина е в самия човек.

И тъй, като говорим за новото разбиране на Любовта, имаме предвид проявите ѝ в различните съзнания. Тя се проявява в съзнанието по един начин, в самосъзнанието – по друг, в подсъзнанието – по трети, и в свръхсъзнанието – по четвърти начин. Това, което хората наричат Любов, не е никаква Любов. Характерна черта на Любовта е, че уравновесява силите в човешкия организъм. Където влезе, там противоречията изчезват. Който обича, е досетлив, има силна интуиция. Той знае нуждите на човека и веднага ги задоволява: ако е гладен, ще го нахрани; ако е жаден, ще го напои; ако е болен, ще му помогне да оздравее по-скоро. Вън от човешкия ум Любовта не съществува.

Казваш: „Много те обичам“. Това е афектиране, Любовта изключва афектите. От Божествено гледище Любовта повече дава и по-малко взема. Ако не даваш, не можеш да любиш. Първо ще даваш, после ще вземаш – първо ще посееш житото на нивата, а после ще вземеш от посятото. Може цял живот само да даваш, да сееш на нивата; в другия живот ще вземеш каквото си сял. Всяка добра постъпка, направена на когото и да е, един ден ще се върне пак при теб; всяко добро желание, отправено към някого, един ден ще донесе плодовете си пак на теб.

Може ли ученикът да учи добре и да не бъде добре поставен пред своя учител? Ако си царски син и не учиш, колкото и да искат да ти помогнат, професорите в края на краищата ще признаят, че не обичаш да учиш, и ще ти поставят слаби оценки. Ако не учи, професорите ще

кажат на царя, че синът му не учи, за да постави той на преден план втория си син. Ако и той е неспособен, да постави на първо място, за наследник, третия син. Всеки има по един наследник в себе си, който доскоро е живял в областта на самосъзнанието; скоро ще бъде в областта на свръхсъзнанието.

Различните съзнания разполагат с различни методи за работа. Молиш се, но нямаш никакъв резултат. Вместо да се подобри състоянието ти, ти ставаш по-неразположен. Това показва, че кръвообращението ти не е добро, не си ял добра храна. Какво си ял? Баница. Пресни ли бяха материалите на баницата? Не бяха пресни, но баницата беше направена добре. Не яж такава баница, по-добре свари няколко картофа, обели ги и ги яж със солчица – те представляват вкусно и здравословно ядене. Който иска да създаде характер в себе си, да се храни с проста, но чиста, здравословна храна. При това всеки сам трябва да си прислужва. Всеки трябва да си знае каква храна отговаря на неговия организъм – всеки има своя любима храна или плодове, които му подхождат.

Между храненето, дишането и мисленето има известно отношение. Следователно, ако не можеш да избереш храната си, не можеш да подбереш и мислите си; щом избираш добра храна, ще избираш и добри мисли. Чистата и здрава храна не се кисва. Можеш ли да кажеш същото и за мислите? Какво означава думата *вкисване*? Вкисването не е разлагане, то е първият процес при подквасването. Ще чакаш млякото да се подкваси и тогава ще го ядеш. Ако ядеш вкисната храна, ще се разболееш; като знаеш това, пази се от вкиснали мисли. За да не става вкисване, всеки търси добра подкваса. Любовта, Истината, Знанието са особен вид подкваса, с които човек може да си служи. Сега ще ви дам работа за цяла седмица: мислете за Вратата и влиянието ѝ върху човешкия живот; мислете за благородните чувства, за жертвата.

Често религиозните мислят за онзи свят – да отидат между ангелите, там да живеят. Как ще отидете между ангелите, като не познавате характера им? Ангелите се от-

личават с Абсолютна чистота. За да отидеш между тях, и ти трябва да бъдеш чист. Имаш ли тази Чистота? Ангелът има чисти мисли и чисти чувства; те се сливат в едно, не както е в човека. Ангелът не различава мислите от чувствата си, защото между тях има пълна хармония. Дойде ли до човека, там нещата са разединени – често чувството е в противоречие с мисълта. Това произвежда дисонанс в човешкия живот. Както в музиката се явяват дисонанси и се изправят, така и в човешкия живот има много дисонанси, които трябва да се изгладят.

Откога датира музиката в живота? От създаването на човека. Някой казва: „Да имам пиано или друг инструмент“. Ти имаш най-стария инструмент, не си ли доволен от него? – „Кой е този инструмент?“ Ларинкът – никакъв инструмент не може да се сравни с човешкия ларинкс. Само едно се иска от вас – да го развивате правилно. (Учителя свири с цигулката и пее: „Всичко старо си отива, идва зората на Новия живот. Старото не може вече да живее, животът нов ще остане на Земята“.) Старият, грешният живот, който носи хиляди страдания и неволи, си отива; щом си отиде, ще му благодарите, защото и той донесе нещо добро.

Изпейте песента *Всичко в живота е постижимо*.

Кога е постижимо – когато Доброто е основа, Разумността – цел, а Духът гради светли бъднини. Ще спрем дотук, ще оставим песента незавършена. И това е хубаво, такива са условията на физическия свят.

Много неща на Земята губят своята красота – заличават се. На Земята красивите неща губят своята музикалност. Не е лесно да поддържаш своето музикално разположение, но въпреки това пейте, за да го запазите. Който пее, малко боледува, а ако заболее, лесно се лекува. В това отношение музиката е добро лечебно средство. Който пее, по-добре мисли. Доказано е, че музикалното чувство е добре развито във всички поети, художници, философи.

Като ви наблюдавам, виждам, че музикалното чувство не е еднакво развито във всички. За да го развиете, пейте

и като здрави, и като болни, и като разположени, и като неразположени – така ще развивате и волята си. Не е лесно да те боли счупеният крак и да пееш – герой трябва да бъдеш. Вие се страхувате да пеете, да не вземете фалшиви тонове. Пейте у дома си, когато сте сами – кой ще ви слуша? Важно е да се упражнявате. Ангелите пеят хубаво, но те са се упражнявали хиляди години. – „Нямаме условия.“ Къде ще намерите условията, в Музикалната академия ли? И това ще бъде, но първо се иска предварителна подготовка, после ще ви приемат в Музикалната академия. Пейте, за да развивате и мисълта си. Всеки трябва да пее като условие за подобряване на здравето. Пейте колкото може повече!

Дръжте в ума си мисълта за пеенето като условие за здравословното състояние на човека. По-рано вие пеехте по-добре, затова и в духовно отношение бяхте по-добре; сега пеете по-малко и в духовно отношение отпаднахте. Това е причина и за честите заболявания между вас. – „Сега ли е време за пеене?“ Вие сте в положението на евреите, когато ги взимаха в плен – те си казваха: „Свърши се вече нашата песен. Може ли да бъдеш пленник и да пееш?“.

Казвам: в каквото и положение да се намираш, пей! Само така ще се освободиш от дявола – той бяга от пеенето и от молитвата.

Тайна молитва.

18. лекция, 18 януари 1933 г., София, Изгрев

НОВАТА ПЕСЕН

Размишление.

Ще прочета глава 4 от Посланието към Ефесяните.

Един от стремежите на хората е да придобиват знания. В този си стремеж те приличат на музикантите, които се състезават кой да излезе по-голям виртуоз, да се прослави пред хората. Същото състезание се забелязва и в религиозния живот – като влезе в религиозно общество, човек проявява амбиция да се състезава с обкръжаващите, да излезе по-голям виртуоз в духовно отношение. Не е лошо да се състезаваш, но това е външната страна на живота. Понякога външната страна е човешка, а вътрешната – Божествена, понякога е обратно: външната страна е Божествена, а вътрешната – човешка. Значи не всякога вътрешната страна е Божествена. Трябва да различавате тези неща, за да не изпадате в противоречия.

И тъй, аз, узник в Господа, моля ви да ходите достойно на званието, в което бидохте призвани; с всяко смиреномъдрие и кротост, с дълготърпение, да се претърпявате един друг с Любов. (ст. 1 и 2)

Какво значи *достоеен*? Това значи човек да ходи изправен, с вдигната глава, с изправен гръбначен стълб, като войник, който отива на бойното поле. Достойнството се отнася до външната страна на живота. Ако нямаш достойнство, ти се смущаваш, свиваш се, не си уверен дали ще успееш. Ученик, който знае уроците си, има самосъзнание; който не знае уроците си, свива се и се надява учителят да не го вдига днес – той се крие от погледа на учителя, няма достойнство. Същото виждаме и в религиозния живот на човека: той може да се свива – няма достойнство; може и да ходи изправен, с достойнство. Това не е за упрек, но външното държане е резултат на вътрешното състояние.

Смиреномъдрие, кротост и въздържание – това са качества на човека, които трябва да се преведат. Смиреният не е слаб човек, напротив, той е силен. Който не разбира това, казва, че смиреният е слаб; лъже се – силата на човека се крие в смирението. Казват за някого: „Той е кротичък“ – искат да кажат, че е слаб. Не, слабият не може да бъде нито кротък, нито смирен. Кроткият и смиреният е високодобродетелен. Когато слабият иска да стане силен, той върши престъпление. Смиреният никога не върши престъпление. Следователно светът се нуждае от силни хора, които са готови да станат слаби, а не от слаби, които се стремят да станат силни, да заповядват, да управляват.

Един Господ, една вяра, едно кръщение. (ст. 5)

Един Бог и Отец над всички, Който е над всички, чрез всички и във всички нас. (ст. 6) Под един Господ разбираме мекия елемент в човека. В този Господ вярваш ти. Господ се проявява в мекотата, която осмисля нещата, а Бог – в силата. Когато говорим за външния свят, разбираме Бога, а когато говорим за вътрешния свят, разбираме Господа, Който украсява нещата. *И Той даде едни да са апостоли, други – пророци, други пък благовестници, а други – пастири и учители.* (ст. 11)

За усъвършенстване на светиите в делото на служенето, в назидаването на делото Христово. (ст. 12) Значи не се проповядва на простите хора, а на светиите, те да се усъвършенстват в служене – така разбира апостол Павел.

Докле достигнем всинца в единството на вярата и на познаването на Сина Божия в съвършен мъж, в мярката на възрастта, на Христовата пълнота. (ст. 13)

И да се облечете с новия човек, създадения по образа на Бога в правда и в светост на Истината. (ст. 24)

Затова отхвърлете лъжата и всеки с ближного си говорете истина; защото сме удове един на друг. (ст. 25)

Помнете: В правда и светост на Истината. Отхвърлете лъжата, защото човек сам се лъже. За мнозина е писана тази глава. Злото и доброто, за които е писано, се отнасят до онези, които разбират и които могат да ги използват.

Човек трябва да се стреми към правилното разбиране на нещата. Питате: „Къде е Бог? Къде е мястото на мисълта, къде е мястото на чувствата?“. Мисълта е в мозъка, а чувствата – под лъжичката. Къде е волята на човека – в ръцете и краката. Като се говори за ръце и крака, обикновеният човек разбира едно, а ученият – друго. Под *ръце* и *крака* разбираме органи за движение и работа. С краката човек ходи, изминава пътя, който му е определен; с ръцете той работи, свършва работата, която му е дадена. Под *ръце* и *крака* ученият разбира волята, т.е. разумното начало в човека. Глупавият се движи безцелно и върши глупости; разумният се движи съзнателно и работи, върши добри дела. В историята на човечеството няма да срещнете глупав човек, който да е свършил едно гениално дело. Глупавият казва: „Днес съм глупав, но все ще поумнея някога“. Една турска пословица казва: *Не било на 50, та ще бъде на 90*. Ако като млад не си умен, като стар никога няма да бъдеш умен; по-скоро очаквай да оглупееш, отколкото да поумнееш. – „Сега не разбирам този въпрос, но после ще го разбера.“ Ако сега не си го разбрал, и после няма да го разбереш. Ако ябълковата семка очаква да придобие своите качества след посаждането си в земята, тя е загубена – семката трябва да съдържа качествата си преди посаждането; посади ли се веднъж, тя трябва да очаква благоприятните условия, за да израсте.

Днес всички хора очакват да придобият нещо отвън. Не, сега ще ви се дадат условия, за да израсте това, което е вложено във вас. Лошите условия – мъчнотии, страдания, несгоди – са външни стимули, които заставят вложеното в човека да се прояви. Дошла една мъчнотия – нищо от това, тя е вълна, която ще отстраниш с крака си и ще продължиш пътя си. Дошла скръб в живота ти – ще я хванеш с ръцете си, ще я сложиш настрана и ще вървиш напред. Дошъл страхът, цял трепериш, сърцето ти ще изскочи навън. Има ли нещо лошо в страха? Треперенето на сърцето показва, че си жив – сърцата на всички живи хора треперят, туптят. Ще кажете, че това са противоречия. Така е, без противоречия не може, а те са за силните, гениалните и великите хора. Когато страдаш, Небето гледа на теб с

доверие, като на човек, който може да свърши една добра работа; ако не страдаш, то гледа на теб снизходително, като на човек, който не може да работи. Следователно радвай се, че страдаш; ако нямаш страдания, съжалявай за това. Дойде някой при мен и казва: „Знаеш ли колко страдам?“. Какво от това? Щом страдаш, ти си човек, който работи, и от теб ще излезе нещо добро.

Като говоря така за страданията, не искам само да ви утешавам и насърчавам, но казвам, че страданията са подтик, чрез който вложеното в човека расте и се развива. Божественото расте при страданията и щом е така, не го спъвайте, оставете го да израсте и да се развива. Който не разбира този закон, тъкмо израсте Божественото, и той го отчупи; на другата година отново израсте, но той пак го отчупи. Така продължава, докато най-после се умори да го чупи и го оставя вече свободно да расте. Няма случай в живота, когато Божественото е спряло своето развитие; когато и да е, то ще израсте, но ще закъснее в развитието си.

На Изгрева имаше едно малко, слабо дръвче, което едва бе израсло. То беше на път, където минаваха всички: този го стъпче, онзи го стъпче, не можеше да расте свободно. Мястото му не било добро, трябвало да се извади оттам. Оставете дръвчето да си расте свободно. То не иска да умре и казва: „Ако на Изгрева не мога да израсна, къде на друго място ще израсна?“. – „Какво да правим с това дръвче?“ Елате, ще ви кажа какво да правите. Вземете няколко колчета, забийте ги около дръвчето, съединете ги с тел и ще видите какво ще стане. Щом престанаха да стъпват върху него, в скоро време то се съживи и започна да расте. – „Не е на добро място посадено.“ Според хората някои неща не са на мястото си, но според Бога са точно намясто поставени.

Мнозина очакват да получат всичко наготово, да им дойде някакво откровение. И това може, но докато получат откровението, ще бъде късно. Те ще се огледат един ден в огледалото и ще видят, че са остарели: искат да ходят, но не могат, краката им не държат. Все придобиват, все очакват нещо, докато един ден всеки каже за себе си:

„Нищо не придобих“. Не очаквай да придобиеш нещо следващата година; каквото искаш да придобиеш, гледай да го придобиеш още днес. Не очаквайте да получите нещо отвън. Ето, аз ви говоря, но това е условие за вас; вие трябва да работите, да използвате условията. Като четете Писанието и други книги, всичко превеждайте, за да се ползвате от него. Нека в ума ви остане само една дума, но съществена, върху която може да мислите.

Често говорите за Вярата. В какво вярвате? – „В Любовта.“ По-хубаво нещо от Любовта няма, но как я прилагате? За да разбере как прилагате Любовта, гледам на какво разстояние се поставяте един от друг. Видя ли, че някой приближава много близо до мен, знаей, че той иска да взема, а не да дава. Докато хората се прегръщат и целуват, те само взимат. Слънцето близо ли е до нас? То е на грамодно разстояние, но въпреки това изобилно и непрестанно дава. Не мислете, че ако сте близо един до друг, само това можете да давате.

Неразбраните неща са далеч от хората, а разбраните – близо. Следователно, ако се разбирате, вие сте близо; ако не се разбирате, сте далеч. Разстоянието между хората зависи от взаимното им разбиране. Истинската близост означава разбиране между два ума, две сърца, две души и два духа. Няма по-красиво нещо от тази близост. Като знаеш това, не търси Бога отвън, не желай да бъдеш близо до Него, а пожелай да Го разбираш. Щом разбираш Бога, Той ще се всели в теб. Казваш: „Познавам този човек, разбирам го“. Как го позна? – „Огледах го от главата до краката и разбрах, че е добър човек.“ Докато делиш хората на добри и лоши и от добрите очакваш нещо, а от лошите – нищо, ти си в света на илюзиите. Някой може да не е добър, но това не ти дава право да го пренебрегваш. Съзнанието му още не е пробудено, но един ден ще се пробуди и той ще прояви доброто в себе си. Днес той води едновременно два живота: външен и вътрешен. Как ще живееш добре с него?

Знай, че всеки човек е условие за теб – чрез него да придобиеш нещо, и ти си условие за него – той да придо-

бие нещо чрез теб. Никой не е пратен на Земята да слугува на другите, нито да им господарува. Слуга и господар – това са временни условия в човешкия живот. В едно отношение майката и бащата са слуги, а в друго – господари; в едно отношение синът и дъщерята са слуги, а в друго – господари. Какво се разбира под понятието *слуга*? В Писанието най-почетно място се дава на слугата. Когато Бог изпрати Своя възлюбен Син на Земята, даде Му почетната служба Слуга на човечеството; именно за тази служба Христос мина през такива страдания, каквито никой досега не е минавал – Той беше подложен на поругания, обиди, оплювания, докато най-после Го разпнаха на кръст. При това положение Христос не можа даже да се оплаче и се обърна към Бога с думите: *Отче, прости ги, те не знаят какво правят*.

Христос научи нещо от страданията, разбра как трябва да се помага на хората. И вие, като сте дошли на Земята, все ще научите нещо и ще кажете на Баща си какво сте научили. Всички имате изпитания, страдания и мъчности, без да знаете защо идват. Имате дарби и способности, без да знаете защо са ви дадени. Много неща имате, но много неща сте изгубили, заложили сте ги и сега трябва да работите, за да ги откупите. В света съществува един голям битпазар, където се купуват заложените вещи. Какво сте заложили не е моя работа да ви говоря, ваша работа е да си го откупите. Аз нямам време да отварям архивите, да ви показвам какво сте заложили, а вие сами ще си спомните това. Заложени неща са тези, които не растат и не се развиват. Имаш дарба, която не расте, защото си я заложил; имаш мисли, чувства и постъпки, които не се проявяват – заложил си ги.

Казано е в Писанието: *Ние сме удове*. Под *уд* хората разбират орган в ограничен смисъл на думата, но в широк смисъл се разбира орган на Божественото тяло. Няма добри условия за човека от тези да бъде уд на Божествения организъм – ти влизаш в един организъм, за да помагаш; ти ще помагаш, ще бъдеш носител на Божественото, но и на теб ще помагат.

Като ви говоря така, мислите, че съм недоволен от някого. Недоволството е човешка работа, защо ще съм недоволен? Ако не сте направили баницата както трябва или материалите не са пресни, ще ви кажа, че не харесвам баницата, без да бъда недоволен. Обидата, недоволството са лични работи. Аз не искам нито баницата ви, нито яденето ви. – „Не сме добре облечени, окъсани сме.“ Това е ваша работа. Ако сте добре облечени, вие ще се радвате; ако не сте – вие ще скърбите. Понякога аз се радвам на окъсаните дрехи. Какво ще кажете за разпуканата и скъсана обвивка на ореха? Докато е със здрава обвивка, той стои високо на дървото, но щом започне да се къса обвивката, слиза на земята. След това ще взема един камък, ще чукна ореха и ще му кажа: „Хайде да отидеш на училище! Ще минеш през царската врата – устата, където те чакат професори, да те възпитават и учат“. Това е алегория. Казвате: „Да не е тази уста, това гърло, по-леко ще се преживее“; това гърло е на мястото си, защото ако то не се отваря и затваря, ти нищо няма да научиш.

Божиео благословение първо минава през гърлото, после отива в стомаха, оттам – в белите дробове и най-после се качва в мозъка; ако не е така, ти не можеш да реализираш твоите мисли. – „Как ли живеят ангелите?“ И те имат същите удове като хората, но не постъпват като тях: ангелът има нос, но не се секне като хората; той има уста, но не плюе като хората. Как се разбира това? Не можете да го разберете. За вас е важно да разберете себе си. – „Ти разбираш ли ангелите?“ Разбирам ги по-добре от вас. Всеки ден се срещам и разговарям с тях. Колко хубаво разговаряме! Ангелът не ме разглежда от главата до петите като вас, не се съмнява в мен, а ако ми пише писмо, в него няма нищо двусмислено. Хубави писма пишат ангелите, имат отличен език; всяка дума, казана от тях, е точно навреме и намясто. Хората са ме лъгали много, но досега нито един ангел не ме е излъгал. Като срещна добър човек, за мен той е vyplътен ангел. По това добрия се отличава от лошия човек. И разумният, който служи на Бога, е vyplътен ангел.

– „Аз мога ли да бъда ангел?“ Да, от теб зависи. И ти можеш да бъдеш ангел, но да не знаеш това. Понякога си ангел, без да го съзнаваш; понякога носиш името *Ангел*, без да си такъв. Ангелът е същество с чиста мисъл, с голяма интелигентност, със светъл ум. Той не разбира кое заставя хората да грешат. Понеже пътят към злото и греха е затворен за него, той се чуди как е възможно човек да греша и започва да прави своите изследвания, да намери причината за греха. Така идва до заключението, че малка причина е заставила човека да греша и се чуди как е възможно такава малка причина да произвежда греха. Понякога и най-малкото раздвижване на въздуха е причина човек да изгуби равновесието си – достатъчно е да се мерне нещо пред очите му или да лъхне отнякъде вятър, за да каже: „Не вярвам вече в никого!“. В заключение ангелът казва: „Деликатно същество е човекът“.

Ангелът влага повече топлина в живота на човека, но работите му не вървят добре; разширява прозорците му, внася повече светлина, но работите му пак не се нареждат. Ангелът среща един човек, който му се оплаква: „Знаеш ли каква горчива дума ми казаха?“. Ангелът се чуди как е възможно една дума да мине през ухото и да се отрази като горчивина в устата.

– Много горчива беше тази дума.

– Откъде знаеш, че е горчива? – пита ангелът. – Каж ми каква беше тази дума!

– Чух я с ушите си и тя ми се отрази зле.

Помни, горчивите думи не влизат през ухото; те са заблуждения, както и криви мисли и чувства. Ти си мислиш, че някой ти е казал горчива дума, но всъщност тя не е горчива. Какво ти е казал – че си невежа? Възражаваш: „Аз не съм невежа“. Разбира се, че си невежа, даже си и простак. Ти си толкова голям простак, че можаха да те излъжат да влезеш в утробата на майка си и там, в затвора, да прекараш цели девет месеца, след това да те возят в количка две-три години и най-после, като пораснеш, да станеш философ и да питаш хората: „Знаете ли кой съм аз?“. Да, знаем – онзи в количката.

Мнозина ме питат къде съм роден. Никъде не съм се раждал. – „В количка не са ли те возили?“ Не. – „Как така?“ Нали в окултизма се говори за новораждане, т.е. два пъти роден. Ако е въпрос за раждане, аз и десет пъти съм раждан, но съм роден изведнъж. Впрочем това са недоказани факти. За мен думите *роден* и *нероден* нищо не означават; те са далечни, отвлечени понятия. Далечни са малките неща, а близки – големите; далечни са неразбраните неща, а близки – разбраните.

Сега аз ще ви питам: коя дума е горчива? Всяка криворазбрана дума е горчива. Ти мислиш дълго време върху тази дума и като неразбрана, тя произвежда горчивина в устата ти. И лошата дума произвежда горчивина. По отражение горчивината се предава и на устата. Всъщност твоят ближен не е имал намерение да те огорчи. Недоволният се запитва защо Бог го е създал лош, защо не го е направил талантлив, гениален, за да се справя лесно с мъчноотиите си; това е крива мисъл, която отваря вратата на недоволството. Това е старият господар, който от време на време те посещава и ти изпълняваш неговата воля; старият ти господар те товари и разтоварва по свое желание. Така постъпват с кираджийските коне.

Питаш: „От кои съм аз?“. Ти си от свободните коне, които пасат свободно в гората. Ти си от свободните момичета, които само обикалят хорото, докато някой момък им се усмихне. Слушай, не се лъжи! Същото казвам и на момъка: „Не се лъжи! Не приемай китката от момата“. Късаните цветя са човешките лъжи. С китката момата иска да каже: „Каквито са цветята в китката, такъв ще стане и твоят дом, когато аз вляза в него“. Момъкът слага червен пояс на кръста си, с което иска да каже на момата: „Виждаш ли този пояс – такава ще те направя, бяла и червена“. Да, но този пояс е краден – момъкът е взел вълна от гърба на овцата, боядисал я е в червено и с това лъже момата, че ще я направи щастлива. С краден пояс щастие не се постига. Не е лесно да станеш щастлив. Ако аз бях мома, нямаше да се лъжа от червения пояс на момъка. Вътрешната връзка между хората не трябва да се основава на външните неща, които внасят разочарование.

Сега не мислете, че това се отнася до вас; не казвайте, че и вие сте постъпвали по същия начин; не се занимавайте с миналото. Някой посещавал кръчмата, пил до забрава, след което го набили хубаво – аз не се спирам върху това. Между вас има хора, които никога не са посещавали кръчмите и не са пили. – „Какво да се прави?“ Не ходи в кръчмата, не позволявай на кръчмаря да те бие; щом допусках това, ти си бил пьян. Дойде ли кръчмарят срещу теб, ти пръв трябва да го събориш на земята и да му кажеш: „Нямаш право да продаваш вино, да опиваш хората“. И дяволът е кръчмар – като дойде при теб, казва ти само една дума, която пуска бръмбар в главата ти; тази дума е като чаша с вино – щом изпиеш чашата, пожелаваш втора, трета, докато се напиеш съвършено и казваш: „Ще му дам да разбере кой съм аз!“. Защо трябваше да пиеш толкова вино? – „И аз не зная.“ Аз съм виждал сестри и братя, които се напиват, макар че минават за духовни. Срещне ги някой, каже им какво се говори за тях и те веднага кипват, започват да се разправят. Аз извикам брата или сестрата и казвам: „Имам хубаво 20-годишно вино. Искаш ли да ти дам от него?“ – „Искам.“ Пиеш, но скоро стомахът ти се разстройва. След това трябва да вземеш рициново масло, за да се изпотиш и прочистиш. Като изтрезнееш, казваш: „По-добре да не бях пил“. Прав си – по-добре да изпълняваш Божията воля, отколкото да пиеш. И аз, като ставам рано сутрин, първата ми задача е да изпълня Волята Божия – да обичам онова, което Бог е създал, във всичко да виждам Неговото величие и красота. Аз не се спирам върху човешките прояви и отношения към мен; нося кърпичка в джоба си и щом ми дойде наум да кажа нещо не намясто, веднага отварям кърпичката и плюя в нея. – „Не трябва да плюеш в кърпата.“ Това си е моя работа.

Научете се да превеждате нещата. Ако се занимавате с лишенията, при които живеете – нямате дрехи, обувки, въглища и други – светът никога няма да се оправи. Изкуство е при най-големите страдания да се яви в теб любовно чувство към всичко живо; животът ти ще се измени и осмисли, но затова е нужна Вяра в Живия Господ, Който е в теб – това значи да се махне камъкът на твоя гроб. Този

камък потиска душата на всеки човек. Той е същият, който затиска и поклъващото семе. Ако не може да израсте, семето или ще се изкриви, или ще заглъхне. Следователно махни камъка от душата си, за да могат всички дарби и способности да растат на свобода; не го ли махнеш, ти сам ще се осакатиш.

Сега, като ви говоря така, аз не искам да отвличам вниманието ви от вашите интереси, нито искам да кажа, че нямате знания. Напротив, имате толкова много знания и добродетели, че не знаете как да се справите с тях. Вие имате толкова много костюми, че не знаете кой от тях да облечете. Според мен седем костюма са ви достатъчни – за всеки ден от седмицата по един. Кой костюм ще облечете в седмия ден, когато отивате при Бога? Тогава ще облечете най-хубавата си дреха – дрехата на Любовта. Като облечеш тази дреха, лицето ти ще бъде весело и засмяно; ще кажеш: „Татко, свърших работата, която ми беше определил“, Бог ще се усмихне и ще Си каже: „Имам един син, на когото мога да разчитам“.

Велика наука е да знаеш как да изпълняваш Волята на своя небесен Баща. Това не е лесна работа, както не е лесно да свириш и пееш. Големи мъчнотии е минал музикантът, докато си пробие път. Едно време, когато започнах да свиря на цигулка, всички ми казваха: „Цигулар къща не храни“, но въпреки това аз продължавах да свиря. Първият ми учител беше добър, даде ми основните правила на цигулката. Вторият ми учител беше чех, гениален музикант, който се вдъхновяваше от музиката; аз го слушах с удоволствие, когато свиреше. Близките ме питаха какво ще постигна, като се науча да свиря, и казваха, че музиката не е най-необходимото нещо в живота. Не е най-необходимото, но е много важно нещо, тя върви паралелно с живота. От 25 години аз се занимавам с въпроса за отношението на музиката към човешката душа, какво възпитателно въздействие има тя върху човека. Дойдох до заключението, че човек не може да свърши работата си както трябва, ако не е музикален. Музикалното чувство е проводник и трансформатор на силите в Природата. Колкото пъти съм се натъквал на мъчнотии и трудности, вся-

кога съм се допитвал до цигулката какво трябва да правя, за да ги разреши правилно. Човек среща мъчни задачи в живота си, които трябва да реши – в помощ му идва музиката, тя прави чудеса.

Ще ви приведа един пример за въздействието на музиката. Преди години живеях във Варна. Хазайката ми имаше дюкян в къщата си, който даде под наем на един кръчмар. Всяка вечер в кръчмата се събираха хора, които свиреха и пееха по цели нощи; невъзможно беше да се работи вечер, не можеше и да се спи. Мислех си какво да правя. Казах на хазайката да помоли кръчмаря да не вдигат толкова шум, но той не я послуша. Да изляза от квартирата си – и това не направих. Най-после реших да си послужа с музиката. Една вечер, при най-голямата врява и вик в кръчмата, взех цигулката си и започнах да свиря. По едно време слушам – в кръчмата настана тишина и един след друг посетителите я напуснаха. Не мина много време и кръчмарят напусна този дюкян, премести се някъде далеч от нас.

Кръчмарят напусна къщата, но аз знаех колко ми костваше това свирене. Реших в себе си: втори път няма да свиря това парче. Ако със задушливите газове химикът произвежда известен ефект на далечни разстояния, защо музиката със своите тонове да не произведе влияние върху умовете и сърцата на хората? Всеки музикант трябва да познава силата на своята музика и въздействието ѝ върху човека. Аз нямам предвид разрушителното действие на задушливите газове, но говоря за благотворното влияние на музиката. Колко време трябваше да свиря онази вечер, за която ви споменах, за да въздействам на хората да не пият! В края на краищата и кръчмарят стана почтен човек, напусна занаята си и започна друга работа. Отначало хазайката изгуби малко материални средства, но после положението ѝ се подобри – тя даде дюкяна си за бакалница и беше по-доволна.

Голяма сила се крие в музиката. Трептенията, които вложих в цигулката, разрушиха трептенията на винопийците. – „Имаш ли право да постъпваш така?“ Има ли право

кръчмарят да събира хората около себе си и да ги опива? – „Той трябва да се прехранва, да поддържа семейството си.“ Само с кръчмарство ли може да се прехранва? Ето защо, като дойде дяволът при вас, пейте и свирете. – „Какво да пеем или да свирим?“ Българинът с тамян прогонва дявола. Едно е важно: или да прогоните дявола, или да го заставите да ви се подчинява, да го направите слуга. Когато дойде Небесното войнство при Христа, пяха му песента: *Свет, свет, Господ Саваот*; значи и вие трябва да пеете такава песен, която да има дълбок смисъл. Ще свирите и пеете така, че да постигнете целта си.

Разстоянието от главичката на цигулката до края е 32 см – в тях се крие магическата сила на цигулката. Музикантът трябва да е свирил най-малко 20 години на цигулка, за да владее позициите, да може леко, естествено да минава от една позиция в друга. Колкото по-нагоре отива, толкова по-големи мъчнотии среща. Понеже местата на тоновете в цигулката не са определени, цигуларят трябва да има особено чувствително и развито ухо, да схваща и най-малката разлика между тоновете, да ги предава в тяхната чистота. Когато се научи да свири във всички позиции, той взема заедно по няколко тона и ги съчетава в акорди. Изобщо, цигулката изисква голяма точност, голямо концентриране.

Ти не можеш да свириш добре, ако умът ти не е концентриран. Казваш: „Не зная защо, днес не ми върви цигулката“. Цигулката е направена от някой майстор, а тоновете излизат от онзи, който свири на нея. Мнозина свирят и пеят, но още не са дошли до Божествената музика и песен. Трябва да бъдеш голям майстор, за да преодолееш мъчнотиите, които срещаш на пътя си. За да дойдеш до Божествената музика, всеки ден ще се натъкваш на препятствия, поставени от човека. Божественото расте и се развива при големи противоречия и противодействия, те водят към истинското хармонично съчетание на тоновете.

Говоря за музиката, но това не значи, че всички можете да бъдете музиканти, ала всички можете да пеете и да мислите. Не всеки може да бъде цигулар, но всеки може

да бъде градинар, да обработва мозъка си, както градинарят – своята градина. Ако не обработваш мозъка си, не си човек, ако не обработваш сърцето си, не си човек, ако не развиваш волята си, не си човек. Отивам по-далеч и казвам: ако не можеш да пееш и свириш, не можеш да се наречеш човек. – „Срам ме е да пея.“ Защо те е срам? – „От критиката.“ Остави критиката настрана.

Ще кажеш, че музиката е достигнала своето крайно развитие. Не, още много има да се учи. Ето, цели 25 години свиря и изучавам особеностите на цигулката и още не съм достигнал до крайните резултати. Какви са резултатите за вас не е важно; колкото и да ви говоря за тях, няма да ме разберете. Ако впрегнете волята си да пеете, да дойдете до чистите тонове, бихте постигнали нещо, но казвате: „Не мога да пея, не мога да работя, не мога да ходя правилно“. Първата работа на човека е да се учи да ходи ритмично; след това – да се научи да работи, да свири, да пее, да рисува, да пише.

Човек не трябва да се срамува от труда и от работата, трябва да се интересува и от най-малките неща. Едно време българите считаха, че цигулката е достояние на циганите, и затова казваха, че цигулар къща не храни. Днес не е така, цигуларите печелят много, те хранят къщата. Ако нямаше цигулари, и къщи нямаше да има. Къща без гъдулка нищо не струва. Гъдулката е мъжът, който свири; мъжът е една гъдулка, жената – втора, те настройват гъдулките си и свирят заедно.

Основната мисъл, която искам да ви оставя, е да имате Любов в душата си. Вие имате Любов, но вашата е специфична. Първо проявете Любовта, а после я изучавайте. Като се прояви у вас, тя ще събуди всичките ви дарби и способности, всички красиви и благородни чувства. Само така ще разберете какво трябва да правите всеки ден. – „Аз не мога да направя нищо.“ Работи в областта на Любовта и ще видиш какво можеш да направиш. Като пееш и свириш, ще разбереш на какво си способен. От 25 години аз свиря на цигулка всеки ден поне по 15-20 минути и съм разбрал какво може да направи човек и какво Бог прави. Преди години ме запитаха:

- Ти сгоден ли си?
- Сгоден съм.
- Къде е годеницата ти?
- Винаги я нося със себе си.
- Къде е тя?

– Ето я – моята цигулка. Обикалям с нея света и досега не ми е казала нито една обидна дума; има отличен език, никога не говори лоши думи.

Великият Божи Дух е вложил мисълта Си в човека и чрез нея той е създал инструментите, на които се свири. Не е лесно да направиш инструмент. Велик е бил онзи, който пръв е открил азбуката, перото, инструмента. Велик е бил Онзи, Който е създал очите – прозорците на човешката къща. Хиляди години Разумният свят е работил, докато създаде удовете на човешкото тяло, т.е. на къщата, в която душата живее.

Мисълта, която искам да ви оставя днес, е: всеки да избере нещо, върху което да работи. Работете например върху движението, защото неговото значение е голямо. Ако ораторът знае как да държи ръцете си и как да ги движи, той може да произведе преврат в слушателите си. Едно хармонично движение, направено намясто, крие в себе си цяла наука. Във вървежа на човека също има цяла наука – с движението на краката едновременно се движат и умът, и сърцето. Това не е нищо друго, освен вътрешна работа на човека. Истински човек е онзи, който има хармония в движението на краката, ръцете, ума, сърцето и волята.

Някой няма пет пари в джоба си, намира се в трудно положение, но не знае какво да прави. Много просто: музикант си – вземи цигулката си, излез на пътя и свири; певец си – излез на пътя и пей, излез сред София да свириш и пееш, след това сложи парите в джоба си и продължи своя път. Но ти се стесняваш, не знаеш какво ще кажат хората за теб. В това няма нищо срамно. Да нагрубяваш хората – това е срамно. За предпочитане е да ходиш и да пееш по улиците, отколкото да нагрубяваш, да обиждаш хората и да вършиш престъпления. Време е вече да влезете в Новия път и да заживеете по нов начин. И старият

път не е лош, но е много дълъг, има много извивки, много заобикалки – той е подобен на реката, която лъкатуши. Аз ви давам най-краткия; той е по-правилен, по-чист, отколкото онзи, който продължава хиляди години.

Ако идеята за Бога не може да ви направи свободни, защо ви е тя? Ако идеите за Любовта, Мъдростта, Истината, за Живота, Знанието и Свободата не могат да ви направят свободни, защо са ви те? Казвате: „И с тези идеи остаряхме“. Защо не се подмладите? – „Не знаем как.“ Аз ще ви дам начин за подмладяване. Ще ви науча как да се освободите от недостатъците. – „Невежи сме, слаби сме.“ Ще ви дам начин как да придобиете знание и сила, но това не може да стане изведнъж. Аз мога да ви преподам за един час една лекция по музика, но преди това ще ви изпратя при професор по музика, за да се подготвите; като свършите курса при него, тогава ще влезете в областта на новата музика, засега тази област още не е разбрана за вас. Днес не може да се говори за окултна музика – тя изисква дълбоко разбиране. Какво ще разберете, ако ви кажа да изпеете нещо в терца, кварта или квинта? Някои ще разберат, но повечето ще останат чужди за нея, защото не са музикални.

Днес аз не искам да свиря, защото времето не е подходящо. Когато времето не е подходящо, мнозина не разбират музиката и тя, вместо да събуди в човека положителни качества, събужда отрицателни. Затова е казано в Писанието: *Всяко нещо си има своето време*. Как се познава това? То се подсказва отвътре. Кога човек трябва да пее или да свири? Когато се намира в тъжно, мрачно състояние на духа. Той трябва да си пее тихо, за себе си, докато измени състоянието си. Каква музика е тази, която не може да измени състоянието на човека?

Музиката е дадена за вътрешна услуга на хората. Аз говоря за вътрешната, интимната, неофициалната страна на музиката. Сега мога да ви изсвирия една българска песен. Питате: „Защо българската песен е толкова тъжна?“. Тъгата в нея е отпечатък от миналото. Като свиря тези песни, аз се свързвам с тъгата на българина, след което трябва да употребя усилие и време, за да се освободя от нея. Когато

българинът паднал и се отклонил от правия път, той е изгубил едно от най-хубавите си чувства – Любов към Бога; така се създала тъжната българска песен. После, като минал през материализма, той си казал: „Няма защо много да мисля, Бог да мисли за всичко“, отпуснал се свободно, започнал да пее и да се весели; така се създала веселата песен. Той казал: „Докато е време, ще си поиграя, ще си посвирия, че ако искат, нека ме бият“. (Учителят свири тихо една българска песен, след нея друга – хороводна, и трета – тъжна.) Те означават: „Загазихме я ние! Няма ли някой да ни покаже пътя, откъде да минем?“.

Изпейте песента: *Всичко в живота е постижимо, когато Доброто е основа, а разумността – цел, с която Духът гради великите бъднини.*

Основната мисъл на тази лекция е, че вие имате дарби и способности повече, отколкото си мислите. Не сте благодарни за това, което имате, защото не сте работили правилно. Че нямате успех в работата си – това не показва липса на дарби и способности. Имате препятствия – ще ги преодолявате. Работете така, че всеки да прояви особено то в себе си. Стремете се към разнообразието на живота, затова всеки да си избере нещо специфично, върху което да работи: един да работи върху ръцете си – да им придаде хубава форма; друг – върху вървежа си, да се научи да стъпва така, че да изразява музика; трети – върху красотата. – „Да се молим на Бога да ни даде нещо наготово.“ Молитвата е велико нещо. Моли се, но така, че молитвата ти да се придружава с песен, музика, учене и работа – само така ще разрешиш задачите си. В широк смисъл на думата молитвата подразбира работа. Като учиш и работиш, ти се молиш. – „За нас ли е това нещо?“ За вас, разбира се. Като ви наблюдавам, намирам, че някои от вас са добри скулптури, хубави бюстове сте изработили. Това, което представлява всеки човек, е резултат на неговата собствена работа – всеки сам себе си е изработил. Казваш: „Нищо не мога да направя“. Лъжеш се, ти си скулптор – сам си изработил своето тяло, какво повече искаш?

Сега ще ви дам една работа: да смекчите езика си, да го привикнете да изговаря думите меко, сладко. Засега

езикът на повечето хора е груб. Мъжът казва на жена си: „Маро, дай хляба!“ – в думите му се чете заповед, настойчивост. Ако иска да задоволи жена си, мъжът трябва да се обърне към нея нежно, внимателно и да каже: „Маро, моля те, донеси хляба“. Като го донесе, той трябва да ѝ каже: „Благодаря, много си добра и услужлива“. Като слуша мекия и сладък език на мъжа си, и жената отговаря по същия начин; тя е доволна от него и се стреми да му услужва с Любов. И двамата са готови да дават от себе си. Когато цигуларят свири добре, публиката е доволна от него и е готова да дава повече; ако не свири добре, публиката нищо не дава.

И тъй, всеки трябва да работи, да развива в себе си нещо специфично. Някой иска да стане набожен – това е мъчна работа. От толкова години работите духовно и още не сте постигнали ценни резултати. Друг иска да стане голям оратор – и това не се постига лесно. Ако говориш като всички хора, ще кажат: „Обикновено говори“; говориш логично, казват: „Сухо говори“; говориш отвлечено, казват: „Разхвърляно говори“. Сега и аз, като говоря, мисля по какъв начин да ви задоволя. Има начин, по който мога да задоволя всичките си слушатели: като свърша беседата си, ще се спра пред вратата и като се ръкувате с мен, на всекиго ще дам по една златна монета; тогава ще кажете: „Много хубаво говори този човек, отлични идеи изнася. Ще идваме редовно да го слушаме. Не само че нищо не взима, но отгоре на това и дава. Беседите му са нещо особено“. Така е, но подобна беседа аз държа един път на пет години. Представете си, че ме слушат двеста души и на всеки дам по една златна монета – знаете ли на каква сума възлиза? Ще кажете, че ви подкупвам. Като ви се плаща за нещо, не ви ли подкупват? Но аз съм решил да работя и да свиря даром. Имам златни монети в джоба си и вместо да ми тежат, решил съм да ги дам, за да ми олекне. На мен ще олекне, а слушателите ми ще си отидат по домовете доволни.

Какво представлява златото? Знанието, което трябва даром да раздавате на хората – то е общо достойние на

всички. Всеки трябва да получи по нещо от твоето знание. Правиш добро на някого, без да очакваш благодарност – това добро ще даде своя плод. Като слушате беседата, и да не я разберете цялата, все ще остане една мисъл в ума ви, която ще принесе своя плод. При среща с познати и вие ще кажете по една мисъл от беседата, върху която те ще мислят. Всяка мисъл, изказана навреме и с Любов, принася своето благословение. Всяка блага дума, всяка добра мисъл идват от Бога. Изобщо, добрите, разумните, хубавите неща винаги идват от Бога. В това отношение човек е проводник на Божественото. Следователно работете съзнателно върху себе си, за да приемете правилно Божественото и да го предадете правилно.

Искате да ви свирия български песни. Какво ще придобиете от тъжните български песни? Българинът е тъжен, защото е изгубил Любовта си към Бога. Той търси начин да намери изгубеното. Днес играе и пее, но с игра не се изправят работите. Аз зная една песен и я наричам *Песен за изправяне на погрешките*, но я свирия един път на десет години. Зная и друга песен, която свирия един път на двадесет години – това е *Песента на блудния син*. Досега съм я свирил три пъти, защото като я свирия, аз се изцапвам толкова много, че след това дълго се чистя. Скъпо струва такава песен. В нея се изнасят причините и последствията за падането на човека. В тъжните песни се крие упадъкът на дадена култура. Бъдещето ще открие в европейската музика причините за упадъка на съвременната култура.

Днес ние се нуждаем от една нова песен – *Песен на Любовта*, която носи живот; ние се нуждаем от нова песен – *Песен на Мъдростта*, която носи знание; ние се нуждаем от нова песен – *Песен на Истината*, която носи свобода. Тази е новата песен.

19. лекция, 25 януари 1933 г., София, Изгрев

ЗНАЧЕНИЕ НА УДОВЕТЕ

Размишление.

Ще прочета Псалом 36, защото още в първия стих той съдържа едно психологическо преживяване.

Беззаконието на нечестивия говори вътре в сърцето ми (ст. 1) – значи някой върши престъпление, а беззаконието говори вътре в сърцето ти сякаш ти го вършиш. Пияницата пие, а ти трябва да плащаш. Казвам: чудно нещо – нито съм ял, нито съм пил, а трябва да плащам.

Няма страх Божи пред очите му. Много естествено, страхът от Бога е елемент на разумността. Неразумният не знае какво нещо е страх от Бога.

Защото се лъже в очите си. (ст. 2)

Страданията не са нищо друго, освен вътрешна драма в човешкия живот. Защо страдат хората? Сега аз не искам да се занимавам с този въпрос. Да се занимавам със страданията на хората значи да се занимавам с техните нечистотии; по-добре да се заровят нечистотиите в земята, където след време сами по себе си ще се пречистят, отколкото ти да ги чистиш.

Мнозина изучават закона на преобразуването, искат да придобият много знания. Ако искаш да придобиеш много знания, не ставай хамалин, т.е. не носи знанието на гърба си, но го приеми в себе си, докато го обработиш. Носиш сто килограма на гърба си, прегърбиш се от тежест, а нямаш какво да ядеш. Този товар не е твой и като дойдеш до определеното място, ще го оставиш. За теб ще остане само тежестта, ще знаеш, че си носил товара на някого. Носи знанието на гърба си, както ученикът носи торбичката си и отива на училище – твое е само онова в торбичката. Радвай се на онова, което носиш, както малкото дете се радва на ябълката в ръката си. Докато ябълката е в ръката ти, изяж я, да не би някой по-силен от теб да я вземе и изяде – колко пъти малкото дете плаче за

ябълката си, която по-голямо и по-силно дете му е взело и е изяло. Ако не можеш да се ползваш от знанието си, ще дойде по-силен от теб, да ти го вземе.

Всички хора имат уста, но ако запитам някого защо му е, ще каже, че е за ядене и за говорене. Значи имаш уста, но не знаеш защо ти е дадена; имаш нос, уши, не знаеш защо са ти дадени, но френолозите, хиромантиците знаят защо и за какво са дадени на човека ръцете, очите, носа, устата и ушите.

Как ще нарисувате лицето на човека? Ако питате мен, аз мога да го нарисувам в най-прост вид: вместо очи – две колелца; вместо нос – права линия; вместо уста – равенство. Устата изравнява работите. Така нарисуван човекът, имате най-новата форма на художество.

Понякога искаш да знаеш дали даден човек има добра външна обхода. Много просто – виж ушите му. Който има красиво ухо, той се обхожда добре, постъпките му са правилни; ако ухото му не е красиво, колкото и да се мъчи да постъпва добре, няма да може. Искаш да знаеш дали даден човек е умен, интелигентен – виж носа му. Красивият нос изразява много неща. Чрез него се проектира човешката мисъл. С помощта на телескопа астрономът вижда опашката на някоя комета. Тя изглежда малка и близо до него, но всъщност се намира на стотици километри далеч. Всеки уд на човешкото лице – очите, носът, челото, устата, ушите, е създаден по особен начин и се развива по специфичен път. Погледнеш ли очите на човека, ще познаеш чистотата на сърцето му и благородството на неговата душа; който не може да чете по очите, нищо не знае за душата.

Казано е в Писанието: *Само чистият по сърце ще види Бога*. Казвате, че човек трябва да има и чиста мисъл, но и желанията му трябва да бъдат чисти. Понеже чистотата има отношение към материалния свят, затова човек трябва да бъде чист и по ум, и по сърце, и по воля – това значи да води чист живот на Земята. Без чистота земният живот няма никаква цена.

Като ученици, вие трябва да изучавате носа, устата, очите, ушите си, за да се познавате. Носът например показва какви са мислите на човека и същевременно определя и човешките способности – във всеки квадратен милиметър на носа се крие известна дарба или способност. Всеки орган външно има определена служба, но същевременно има и друга: носът е орган за мирисане, но той има отношение към ума; ухото е орган за слушане, но то показва каква обхода има човек. Ухото на музиканта се отличава от това на немусикалния човек. Като ви наблюдавам, досега аз съм харесал ухото само на един от вас, само при него то е добре развито и отговаря на мерките, които изисква красивото ухо; останалите трябва да работите още много, за да развиете ухото си. Не е лесно да го моделираш, да го направиш каквото трябва; който знае как да работи, за няколко месеца може да го подобри, а ако не знае, ще работи с години, докато има някакъв резултат. Първо на ухото трябва да се даде красива, правилна външна линия, а после да се работи върху вътрешния му строеж. То има отношение към волята. За да се моделира, волята трябва да вземе участие, а тя има отношение към брадата. Следователно добре развитото ухо има връзка с добре оформената брада. Като работите върху своите удове, вие се свързвате с Духовния свят и го изучавате.

Мнозина говорят за Духовния свят, стремят се към него, но нямат елементарна представа за реда и порядъка там. Те искат да влязат направо. Това желание е намясто, но за да се реализира, са нужни условия. Всяко желание, всяка мисъл трябва да цъфнат, да завържат и да дадат плод, иначе не могат да се реализират. Затова е казано в Писанието: *По плода им ще ги познаете*. Казваш: „Вярвам в Бога, вярвам, че Той съществува“. Щом вярваш в Бога, ти трябва да имаш отношение към Него. Какви са отношенията ти? Какви са отношенията на художника към неговата картина? Какви са отношенията на майката към детето? Какво желае майката – тя иска детето ѝ да прилича на нея, ако не напълно, поне в една черта; ако детето прилича, тя се радва.

Изобщо, приятно е на родителите децата им да приличат на тях. Има случаи, когато детето не прилича нито на майката, нито на бащата. Те го гледат, чудят се на кого прилича и откъде е дошло. На същото основание ви е приятно, когато желанията ви приличат на вас. Вие гледате на тях като на ваши деца – ако не приличат на вас, не ви е приятно. – „Не разбираме как могат желанията ни да приличат на нас.“ Много неща не разбирате, защото материалният свят ви е завладял, по цели дни и часове мислите само за прехрана, за високи служби, за хубави къщи. При това положение каквото и да ви се говори за Духовния свят, за различни науки – астрология, френология, хиромантия – все едно, че говорят на кираджийския кон. Той казва: „Колкото и да ми говорите за Бога, за ангелите, за наука, нищо не разбирам. Моят бог е господарят ми, който цял ден ме товари – напълни колата с брашно, впрегне ме, седне напред и с камшика си ме подкарва да вървя. Колкото и да му се моля, нищо не помага, той едно си знае – да ме впряга да му пренасям товара и за мен не мисли“.

Казвате, че конят не разбира нищо. Конят не разбира и господарят му не разбира; понякога и вие не разбирате. Първо ще потупаш коня, да го разположиш; ще кажеш на господаря му, че има отличен кон и като го храни добре, ще се вдигне цената му, а така, както го впряга по цели дни, ще го умори и ще го загуби – този кон не е кираджийски, не може да се отнася толкова грубо с него. После ще му кажеш, че щастието на целия му дом зависи от неговия кон. Така говоря и аз на господаря на този кон. Не мислете, че го залъгам, аз му говоря истината. Господарят трябва да знае, че уреждането на неговите работи зависи от отношението му към коня: ако се отнася добре с коня си, и работите му ще вървят добре. Аз зная какво нещо е конят, но не искам да говоря за това, не искам да разкривам тайните на Битието. Конят минава през Питагоровата школа, затова през целия си живот трябва да мълчи. Даже и цвиленето на коня не зависи от него, а се предизвиква от юздите, които се поставят в устата му – тегли го нещо.

Като ученици на Велика школа, и вие ще минавате през специфична област, която изисква дълго мълчание. Каквото видиш и чуеш, ще мълчиш, ще бъдеш глух и сляп за всичко. Някой те е бил или ругал – ще мълчиш, в това време ще мислиш за Господа; само така ще постигнеш това, което душата ти желае. – „Искам да бъда добър.“ Ти си застанал на фалшива основа – Бог те е създал добър и нищо не ти остава, освен да проявиш доброто, вложено в теб. Дойде в ума ти една добра мисъл или в сърцето ти – добро чувство; колкото и да са малки, реализирай ги! Например виждаш на обувката си едно малко петно. Казваш: „Ще дрънна на звънеца да дойде слугинята и да го изчисти“. Не, ти сам ще го изчистиш. – „Защо плащам на слугинята, ако в този случай не ми послужи?“ Сам ще го изчистиш. Ако викнеш слугинята, тя ще го изчисти, но понеже е отегчена от постоянни услуги, ще остави своето недоволство върху теб и като излезеш в града, може да се подхлъзнеш някъде и да счупиш крака или ръката си. Благодарни на Бога, че можеш и сам да си услужваш. Наведи се малко, изчисти обувката си и продължи работата си. Искаш да прочетеш нещо от Евангелието, но си казваш: „Много пъти съм чел Евангелие, сега да видя какво пишат вестниците днес“; не, първо прочети нещо от Евангелието, поне два-три стиха, и мисли върху тях, има време и за вестника. Евангелието ще ти донесе нещо повече от това, което очакваш. Ще работиш с радост и веселие, за да постигнеш желанията си. От вас се иска външна и вътрешна радост, чрез нея да предадете нещо и на обкръжаващите. Изгубиш ли радостта си, всичко губиш.

Казваш: „Никой не ме обича“. Ти се заблуждаваш. Първо, ангелите те обичат; когато те носеха от Небето, те обиколиха Земята заедно с теб три пъти – това не е ли обич? В едно предание се казва, че всеки човек, който слиза на Земята, минава през специфична врата. Никой не може да мине през тази врата, освен онзи, за когото е определена; тя е толкова малка и тясна, че и с микроскоп не се вижда. Като дойдеш до тази врата, ще я отключат и веднага след теб ще я заключат – никой друг да не минава през нея; ако

си позволи да мине, всичко е свършено с него – скъпо ще плати. Не мислете, че лесно се слиза на Земята. Само през една врата можеш да минеш, и то само когато се отключи. Следователно на Земята можеш да дойдеш само през една врата, а като се връщаш на Небето, можеш да минеш през много врати – откъдето искаш. Питате: „Вярно ли е това, или не?“. За онзи, който знае и разбира нещата, е вярно; за онзи, който нищо не знае, не е вярно. Давам ти пари, но ти питаш истински ли са, или фалшиви. Иди в гостилницата, дай парите на гостилничаря и виж ще ги вземе ли, или ще ги върне назад. Ако ги върне, фалшиви са; ако ги задържи и срещу тях ти даде ядене, истински са. Истината трябва да се провери.

Преди няколко дни дойдоха при мен две-три сестри и ми казаха, че искат да се занимават с духовна работа, да свършат по-скоро задачата си на Земята. Когато се занимава с такава работа, човек се натъква на различни духове, с които мъчно се справя. Те му говорят на различни езици. Хиляди години да живееш, няма да научиш техните езици. Тези духове се опитват и мен да лъжат, но аз ги оставям свободни, да се проявяват както искат. Тези сестри се намират вече под тяхно влияние – те ги карат да идват при мен по три пъти на ден, да ми целуват ръка. Чрез сестрите духовете искат да покажат колко много ме уважават. Това е ласкателство. Като ги гледат, братята и сестрите се чудят защо тези няколко сестри се изреждат една след друга да ми целуват ръка. Между тези духовни сестри имаше и двама братя. Аз зная какви духове ги ръководеха, на какъв уровень са. Докато те караха сестрите и братята да ми целуват ръка по три пъти на ден, после започнаха да ги изпращат на работа в града, за да не посещават беседите в неделя и сряда. Аз нямам нищо против това, но казвам: ако те идват в клас и нищо не научават или слизат в града и пак нищо не придобиват, нито едното, нито другото има смисъл за тях. Има смисъл да ходиш там, където можеш да вършиш Божията Воля. Майката изпраща детето си на училище, за да учи, но то слуша съветите на лошите момчета и отива с тях в гората да играе. Вечерта се връща у

дома и лъже майка си, че е било на училище. Това дете има много учители, затова нищо не може да научи. Когато не научи нищо, човек казва, че Духът му говорил.

Едно трябва да се знае: Възвишеният Дух, т.е. Божият Дух, говори само чрез съвършения човек. Ако обтегна четири струни на една дъска, и най-голям музикант да съм, нищо не мога да изкарам. Дъската трябва да се превърне в съвършен инструмент, а който свири, трябва да бъде първокласен маг. Мислите ли, че ако нямате условия и вътрешно разположение, Духът може да изкара нещо от вас? След това ще ме питат какви са тези духове, които ги занимават. Аз ги познавам добре – едни са за вършили училището едва с тройка; други са изключени от него. И тези духове ще говорят за възпитание на хората, ще минават за ръководители на човечеството, ще заемат мястото на Христа, на Света Богородица и ще се произнасят за мен, че съм бил първокласен учител. Аз не съм буквоедец, но казвам: изпитвайте духовете и разберете от Бога ли идват, или не. И вие сте медиуми, през които духовете влизат и излизат, всеки ден ви разиграват и ви правят смешни.

Казваш: „Стар човек съм, не се лъжа“. Не си стар. Друг казва, че е млад, иска да се оправдае за грешките си – не си млад. Под *млад* и *стар* се разбира друго: млад е онзи, който е впрегнал на работа дарбите и способностите си, а стар е онзи, който е работил като кираджийски кон и гърбът му е охлузен. Един ден, когато духовете ви оберат и вземат от вас всичко, каквото сте имали, вие наистина ще станете стар и никой няма да ви обръща внимание. Какво представляват любовните писма на момъка до неговата възлюбена? Те били откровения на Духа! Момъкът пише: „Ако се съгласиш да се ожениш за мен, ще те гледам като писано яйце и ще живееш при мен като царица. Не мога без теб, готов съм на всички жертви“. Момата трябва да бъде умна и преди да отговори на любовното писмо, да разгледа какви са ушите, носа, очите, веждите на момъка. Ако ушите и носът му са безформени, а очите – затворени, тя трябва да му пише: „Моля те, престани да ме безпокоиш с твоите любовни писма. Искам да бъда свободна, не

ме смуцавай“. Казвам: щом ви лъжат в името Божие, вие трябва да разбирате тези лъжи.

Любов, в която влиза лъжата, не е истинска, това е забава. Вие трябва да познавате човека по очите, ушите, носа, устата, да четете по него като по книга – тогава нито вие ще се лъжете, нито другите ще ви лъжат. Ако направиш една грешка, ще я изправиш, без да се оправдаваш. Никой от вас не трябва да става проводник на духовете и да лъже. Никаква лъжа не се позволява, даже и бяла. Понякога несъзнателно ставаш проводник на лъжата. Будност се иска, за да не допускате лъжата в себе си. Кипнеш, разгневеш се, търсиш виновника вън от себе си; има външни причини, но ти трябва да се въздържащ – ако се разгневеш, трябва да трансформираш състоянието си. – „Как да го трансформирам?“ Хвани ухото си. Има едно място на ухото – като го хванеш, веднага гневът изчезва. Ако сам не се хванеш, други ще те хванат, но цял ден ще бъдеш неразположен. Хвани ухото си и кажи: „Слава Богу, минах една криза“. Ако дадеш ход на гнева си, ще обидиш някого и после ще съжаляваш, че си прибързал. Така се излагаш пред себе си и започваш да свиваш очите си, да прикриваш своята грешка. И крадецът, като краде, свива очите си, с което иска да каже: „Аз се нуждаю от по-малко светлина“.

Един чиновник работи в известно учреждение. Десетки години отива на работа и се връща, но работите му не се оправят. Един ден, отчаян от живота, той си казва: „Не мога ли и аз като другите да бръкна в касата и да подобра положението си?“. Една шивачка ходи ред години от една къща в друга, по цели дни шие, но работите ѝ все не се нареждат. Най-после, като отиде да шие в някоя богата къща, тя се оглежда насам-натам и си казва: „Никой няма да ме види, ще бръкна в касата да си взема нещо“. Ще откраднеш, но скъпо ще платиш за тази кражба. – „Какво да правя?“ Не слушай духовете, които ти нашепват да откраднеш малко пари, да подобриш положението си, да си направиш къщичка, да заживееш като човек – с много дрехи, храна и други удобства. Крадеш на едно място, на

второ, на трето, но идва ден, в който няма какво да крадеш. Питаш духовете:

- Сега какво трябва да правя?
- Ще отидеш на друго място.
- Ако ме хванат?
- Ще те сложат в затвор.
- Ти къде ще отидеш?
- Ще отида при друг човек, да му нашепвам както на теб да открадне нещо.

Днес всички хора са изложени на изпитания. Духовете ги изпитват, да видят какви са очите, ушите, устата, носа им. Така всеки ще разбере дали мисли и чувства правилно. Казваш: „Защо трябва духовете да ме изкушават?“; те не те изкушават, но чрез тях трябва да решиш една задача. Дойде един дух и ти нашепва: „Иди в кантората на еди-кой си банкер и си вземи от касата пари колкото искаш. Той не е в кантората си и ти имаш свобода да правиш каквото искаш“. Ако някой дух ми нашепне същото, ето какво бих направил. Ще напиша писмо на банкера със следното съдържание: „Господине, от твое име ми се каза да взема от касата ти колкото пари искам. Вярно ли е, че ти си упълномощил някого да ми предаде твоята воля?“. Защо да не вляза в споразумение с този банкер? Изобщо, недоволството на хората и недоразуменията между тях стават причина да ги разиграват духовете и да им създават неприятности.

Човек трябва да разбира реда и порядъка в Природата, да знае как да постъпва. Парите са нужни на банкера, чрез тях той се изпитва, но на мен не са нужни. За мен не е нужно да бъда даже земеделец. Каин беше земеделец, занимаваше се с грубата и гъста материя. Авел беше овчар; той водеше по-добър живот от Каин. Ревността накара Каин да убие Авел. За да не греши, овчарят трябва да разбира законите, да знае как да постъпва. Изобщо, всеки занаят, всяко изкуство, с което човек си служи, има за цел да развие нещо в него. Досега не съм срещнал в България нито един земеделец, който да знае по колко зрънца съдържа всеки житен клас от дадена нива; когото и да питате за

това, ще ви каже, че предполага да са 10-20 зрънца, но не знае с положителност. Ако запитате земеделеца по колко зрънца царевица има във всеки кочан, той ще вдигне рамене и ще каже, че не знае. Като дойде да брои парите за житото и царевицата, това знае, но по колко зрънца има в тях – не знае. Той казва: „Това е Божя работа, не се отнася до мен“. Парите, които още утре ще му вземат, може да брои, а зрънцата не може.

Сега във вас се явява мисълта: „Може ли да се живее без пари?“. Аз оставям този въпрос настрана и питам: може ли да пътуваш без кораб във водата – не може; без криле във въздуха може ли – не може; без хляб в гостилницата може ли – не може; извор без вода може ли – не може. Но има случаи, когато може и без кораб, и без криле – ако вървиш по сухо, защо ти е кораб, защо са ти криле? Щом имам магическата тояжка, всичко ще имам: ще тропна с нея и корабът ще дойде, и крилето ще имам. С тях ще обиколя цялото пространство.

Ще кажете, че това е приказка от *Хиляда и една нощи*. Ако царският син пожелае да пътува по море, достатъчно е да отиде до пристанището, за да се качи веднага на специално изпратена яхта. Защо и ти, който владееш магическата тояжка, не можеш да се качиш на една яхта и да обиколиш целия свят? Защо това, което е възможно за царския син, да е невъзможно и за теб? Докато живееш в невежество, ти ще бъдеш прост, обикновен човек, с обикновени възможности и условия, но като учен, като царски син, ти ще разполагаш със специална яхта за пътуване. Има едно неудобство и за царския син, а именно: морето не се подчинява и на царската воля; и царският син, като влезе в морето, ще изпита вълните и бурята, ще се блъска от един ъгъл в друг, ще усети действието на морето. Който разбира Божиите закони и ги изпълнява, ще влезе в специална ладия и ще заповяда на морето да бъде тихо и спокойно. Щом слезе на пристанището, морето ще се прояви както иска. Такъв пример имаме с Христа. Когато влезе с учениците си в ладията, Христос заспа. В това време се яви силна буря, учениците се уплашиха и казаха:

„Учителю, потъваме!“. Христос се обърна към духовете на вятъра и каза: „Спрете за малко. Щом стигнем на брега, продължете упражнението си“.

И тъй, същественото, което трябва да знаете, е да разчитате на своя капитал. Кой е той? Това, което Бог е вложил във вас, и това, което сами сте изработили. Трябва да работите, за да го увеличите. Вие не сте дошли на Земята да бъдете щастливи, това после ще дойде. Вие сте дошли тук, за да развивате своите дарби и способности и чрез тях да свършите някаква работа, колкото и да е малка тя. – „Дотегна ми да уча, да работя, да се моля, да ям“. Щом ти е дотегнало всичко, готов ли си да отидеш на онзи свят? Помни: ти имаш условия да живееш на Земята, докато си недоволен; щом станеш доволен от всичко, няма защо да живееш на Земята. В човека съществува едно малко недоволство, от което не трябва да се освободи; малкото недоволство в теб е Божие благословение и от него зависи колко време ще живееш на Земята – изгубиш ли го, започни да се готвиш за другия свят.

Следователно, колкото и да разисквате върху условията на живота, защо сте дошли на Земята, защо е допуснато недоволството, ще знаете, че никой не е отговорил на тези въпроси. Има един закон, който е заставил човека да дойде на Земята, и той не е произволен. Казано е, че когато Бог създаде Земята, тя беше неустроена и пуста. Бог създаде и човека по образ и подобие Свое и го изпрати на Земята да учи. Кое накара Бога да създаде човека по Свой образ и подобие? И това е въпрос, на който не може да се отговори, но той има свой дълбок смисъл. Радвайте се, че ви е дадено голямото благо и привилегия да живеете на Земята. Щастлив е онзи, който се е выпльтил и дошъл тук. Не по-малко благо е и да отидете на онзи свят, но доказано сте на Земята, използвайте даденото благо да живеете между хората. Ако не оценявате земния живот, как ще оцените небесния? Земният живот представлява корените на небесния, а небесният – клоните на Великото дърво на живота. Корени има само на Земята.

Радвайте се на всичко! Радвайте се, че сте учени и невежи, богати и бедни, че сте млади и стари, че можете и

не можете да рисувате. – „Стар съм, не мога да рисувам.“ Следващия път всички си донесете по една тетрадка и ще се опитате да рисувате. Какво ще рисуваме? По едно око, нос, уста, брада, вежди, ухо, чело. След това ще измервате със сантиметър колко е дължината на вашите удовете на лицето. Важно е да дойдете до нормалните мерки, така именно ще се домогнете до правилната линия, която наричам Божествена; тази линия се среща във всички удовете. Някои рисуват устата като равенство; наистина, тя изравнява нещата. За Астралния свят, т.е. за света на желанията, устата представлява завършен процес. Ако тя се мърда постоянно, това показва, че в човека има нещо незавършено, неустановено; ако е силно затворена, човек се готви да воюва; ако е отворена, той изпада в положението на паток.

Значи има едно естествено положение на устата, което разрешава всички въпроси. Недоволен си. Ако можеш да поставиш устата си в това естествено положение, всякакво недоволство ще изчезне. Каквото и положение да дадеш на устата си, то не е произволно. Момъкът глади мустациите си, момата пригладва косата си – това не са произволни движения. Ако момата и след женитбата си е внимателна към външността си, много нещо се очаква от нея. Жалко е, че като се омъжи, тя престава да се докарва, а казва: „Няма вече на кого да се харесвам“. Не е права, тя трябва да се харесва на себе си и на Господа. Когато мъжът ѝ я пита за кого се е облякла и докарала, тя да каже: „За Господа. Облечи и ти новите си дрехи и заедно да отидем при Господа, да Му се представим както трябва. Да Му благодарим, че ни е дал възможност да се срещнем и да бъдем щастливи“. Това не са празни думи. Жената и мъжът, момата и момъкът трябва да бъдат всякога готови да се представят на Господа в новите си и чисти дрехи. Така трябва да постъпва жената, да докаже на мъжа си, че има идея, че живее за Господа; по същия начин трябва да постъпва и мъжът.

Престанете да говорите за вашите опитности и да мислите, че сте стари и много знаете. Казвате: „Учителят

не е женен, не знае как се отглеждат деца“. Вярно е, свои деца нямам, но се интересувам от децата на Господа. Като срещна едно дете, аз го питам мога ли да бутна малко ухото му. Готов съм даже да платя за това. – „Знаеш ли, че ухото ми е свещено?“ Зная, но малко ще го бутна. Знаете ли какво действие произвежда бутането на ухото? Трябва да знаеш как да бутнеш. Ако си недоволен и бутна малко ухото ти, недоволството ти веднага ще изчезне – какво ще кажеш тогава? – „Ще благодаря.“ Някой може така да бутне ухото ти, че вместо полза, да ти причини нещо лошо, да внесе смут в сърцето ти. Ръкуваш се с един човек и недоволството ти минава; ръкуваш се с друг – недоволството ти се увеличава. Ръката е орган, през който протичат Божествените енергии, и от теб зависи да дадеш или да затвориш пътя им. Всички трябва да бъдем носители на живите сили в Природата, т.е. на живите енергии, които изтичат от Бога.

Каква трябва да бъде горната и долната страна на човешката ръка? Грубите външни условия на живота огрубяват горната част на ръката. Ако външната ѝ страна е груба, причината е в мъжкия принцип; ако долната част е груба, причината е в женския принцип. Груба ли е ръката от двете страни – и мъжкият, и женският принцип са огрубели. Хвани нежно ръката си и кажи на двата принципа: „Искам да се смекчите. Причината за грубостта е във вас, отговорността лежи върху вас, но аз плащам и за двамата. За да не фалира фирмата, трябва да подобрите характера си“. След това хвани и двете си ръце, обърни се към Бога с молба да внесе мекота в чувствата и светлина в мислите ти. Ако направиш това упражнение правилно, непременно ще усетиш малка промяна в мислите и чувствата си. Това са упражнения, които се правят във всяка езотерична школа.

Сега вие очаквате всичко наготово. Мислите, че светлината ще дойде отвън. Аз си представям светлината като линия в постоянно движение. С тази светлина човек изправя линиите на своите удове. Ако външната линия на ухото е правилна и добре очертана, тя говори за един ус-

тановен характер. Цветът на ухото може да бъде блед или жълт, но правилно е да има естествен цвят, светлина да излиза от него. Това не значи, че ушите ви са лоши, но всеки трябва да ги ретушира, да изправи някои линии. Дали ушите са малки, или са големи, слабо или силно нагънати – и това има значение. Има една линия на ухото, която наричам първична; тя трябва да се изучава, защото в нея е вложен Божественият импулс. От нея произтичат всички качества на човека; в тази линия са вложени зародишите на останалите качества на ухото и като я развивате, с нея ще развиете и останалите линии на ухото. Ако тази линия не се развива правилно, и другите линии няма да се развиват добре. – „Не зная как да развивам ухото си.“ Хващай го три-четири пъти в месеца, като започнеш отгоре и свършиш долу; същевременно отправяй към ума и сърцето си светли мисли и благородни чувства. Каквито мисли и чувства изпитваш, когато някой те приема у дома си искрено, безкористно и с Любов, с такива мисли и чувства прекарай ръката си над външната линия на дясното си ухо, а после и на лявото. В това време сложи свободната си ръка на кръста. Като правиш това упражнение, постепенно ще придобиваш нови сили за работа. Това не става изведнъж, не очаквайте бързи резултати. Малките резултати са за предпочитане пред големите, които внасят заблуждения в човека.

И тъй, като ставаш сутрин от сън, хвани ухото си и кажи: „Господи, благодаря Ти за ухото, което Си ми дал. Дай ми възможност да слушам Словото Ти. Благодаря Ти, Господи, за носа, който Си ми дал, за да мога да възприемам благоуханията на света. Научи ме да разбирам дълбокия смисъл, който Си вложил в Природата. Благодаря Ти за очите, които Си ми дал, за да виждам красотата в света. Благодаря Ти, Господи, за устата, която Си ми дал, за да опитвам с нея благата на живота. Благодаря за всичко, което Си ми дал, за да го използвам за Твоята слава“. Ако се молиш така с години, един ден ще тръгнеш в правия път. А ти какво правиш? Станеш сутрин от сън, сложиш ръцете си в джобовете или отзад и не знаеш как-

во да правиш. Така прави турчинът, който няма никаква работа. Къде трябва да поставиш ръцете си? Едната ще сложиш на кръста си, а другата отзад на тила, като че ли се почесваш. После ще ги смениш. Ако в това положение на ръцете излезеш в града, какво ще кажат за теб? Това е мода, която се позволява само вкъщи, когато се готвиш за някаква работа.

Каквото и да правите, изучавайте езика на духовете. Иначе, както вървите, светът няма нито да се възпита, нито да се оправи. От вас се иска хиляди години съзнателна работа, докато се превъзпитате. Това, което днес хората наричат възпитание, не е никакво възпитание. Движенията, които правите, са безразборни. Вие не знаете тяхното значение, не знаете какъв ефект могат да произведат. При самовъзпитанието си човек трябва да работи върху движението на очите, на устата си, да ги тренира. Устните трябва да имат естествен червен цвят. В някои устните са бледи, в други – синкави; това показва, че те имат доста венозна кръв. Всички хора искат да бъдат красиви. Красотата се поддържа с чисти, красиви мисли. А ти седиш, оглеждаш се и съжaliaваш, че си побелял, остарял. Докато старият човек в теб не си отиде, не можеш да се подмладиш.

Погледни се в огледалото и кажи: „Господи, косата и брадата ми отвън са бели, но направи ме и отвътре бял, да се осмисли белотата“. Белият цвят е признак на дълга житейска опитност. За белия цвят, за старостта се говори и в Библията. Четете Библията и правете вътрешен превод, да разберете дълбокия смисъл на съдържанието. Казано е в Писанието да станете малки деца. Като казвам да си донесете тетрадки за рисуване, вие се смеете и си казвате: „Не сме деца“. Аз бих желал да станете деца, защото Царството Божие е на децата. Казано е, че кротките ще наследят Земята – значи децата ще наследят Земята, а не учените и силните. Бъдете смели, а не малодушни – да се страхувате какво ще стане с вас.

Дръж в ума си мисълта, че Бог е създал света и Той го управлява. Кажи си: „Аз съм лист на Божественото дърво и никой не може да ме откъсне от него. Докато съм на

това Дърво и изпълнявам известна функция, аз ще живея с радост. Откажа ли се от своята функция, всеки може да ме откъсне. Докато съм на това Дърво, прехраната ми е осигурена“. Следователно и вие, докато сте на това Дърво, не се страхувайте от изпитанията. Казано е в Писанието: *Радвайте се, когато минавате през изпитания*; така ще опитате силата си. Бог се радва и весели с онези, които са минали и минават през изпитания. От кого сте по-доволни: от онзи, който копае лозето, или от онзи, който само яде грозде, без да го работи? Каква е вашата работа? Да работите върху тялото си, върху вашите ум, сърце, душа и дух. Трябва да осветите тялото си. Някой гледа устата си и не я харесва – направи една промяна, направи нещо ново в устата си! Гледаш носа си и не го не харесваш – направи една малка промяна в него! Колкото и да е малка промяната, тя ще осмисли живота ти. Например направи една малка промяна във веждите си. Веждите показват какъв е характерът на човека – установен или не; постоянен ли е в желанията си, или не; устойчив ли е, или не. Вижте челото си – развит ли е центърът на смятането; ако не е добре развит, работите ви не вървят правилно.

Мнозина казват: „Учителя трябва да ни учи“. Вие сами ще учите, а Учителя ще ви свети; щом имате светлина, ще превеждате всичко, което става около вас. Като учите, ще се радвате на ония, които учат. Аз се радвах на всички ученици, които имаха високи оценки, тяхната печалба беше и моя. Знаех, че като учат, тяхното знание ще дойде до мен. Ако аз уча, и те ще учат – всички неща се предават. Знанието не е само за един, доброто не е само за един. Като срещнете добър или богат човек, радвайте се. В реда на нещата е да се радвате на доброто – само по този начин можете да се развивате правилно.

Аз ви давам стимул, както и на мен са давали. Това, което съм придобил, не е дошло наготово, не е отгоре паднало. Ако вие минете през изпитанията, които аз съм минал, досега главата ви десет пъти да е побеляла. Моята само веднъж е побеляла. Вие нямате представа какви трудности се срещат в живота, но те са красиви; зад всяка

мъчнотия се крие нещо грандиозно и красиво. Мнозина, като станат на 40-50 години, казват: „Свърши се нашата работа!"; така казват много християни. Не, и на 70-годишна възраст ти можеш да свършиш такава работа, каквато и младият не може да свърши. Като станеш на 120 години, ти ще бъдеш авторитет и за Невидимия свят; ще те повикат там да им проповядваш, ще се ползваш с почитта и уважението на всички.

За следващия път ще си донесете по една тетрадка без черти и ще я надпишете: *Първа тетрадка на Вътрешната окултна школа*. В нея ще нарисувате едно око, едно ухо, две вежди, един нос, една уста, не толкова правилно геометрично. След това ще нарисувате брада на стар човек и брада на млад човек и тогава ще пристъпим към обяснение.

Някои математици си представят куба във вид на точка. Вън от куба тази точка не съществува – тя е негова проекция. Искаш например да проявиш една своя добродетел, но тя е вън от физическия свят – как ще я проявиш? Виждаш един отчаян човек – как ще му помогнеш? С пари не можеш да му помогнеш – той има пари; от ядене не се нуждае – и с ядене разполага; дрехи също има. Остава едно: кажи му една блага, насърчителна дума: „Братко, ти имаш дарби и способности, от теб човек ще стане“; след време тази дума ще проработи в неговото съзнание и ще повдигне духа му. Тя е подобна на точка, която няма нищо общо с неговите физически, материални нужди.

Какво съществува в Духовния свят зад точката ние не знаем. Ще кажете, че при движението си точката образува линия. Какво ще кажете за плоскостта? Знаем, че при движението си линията образува плоскост. Значи непространственото – точката, произвежда линия, а линията – плоскост. На Земята има линии, но не точки – точката е извън физическия свят, т.е. тя е в света на мисълта. Следователно човек е свободен само тогава, когато се движи в своята мисъл, в безпространствения свят. Ще мислиш, ще пееш и свириш за себе си, а не за публиката. Ще мисля, свиря и пея за Онзи, Който е създал мисълта и музиката

– това е моят Учител, моят Бог. Всеки носи този Учител в себе си и за Него ще живее.

Първата ви задача, като ученици, е да дадете възможност на духа си да се весели, а вие да бъдете радостни. Духът се весели, а човек се радва; веселието е за Великия свят, а радостта – за хората. Казано е в Писанието: *Ще се весели Бог във вас*. Бог се весели в човека, а човек се радва. Радвай се, че в теб са вложени несметни богатства. Изучавай ръката, пръстите си, да видиш какво богатство се крие в тях. Ще кажеш, че хиромантиците познават науката за ръката. Много неща не знаят, на ръката има много точки, които ги заблуждават; дяволът е сложил тези точки, за да гледат хората и да не виждат. Като пишат, турците си служат с много точки, знаци на тяхната писмена реч. Понеже мухите кацат навсякъде и оставят своите точки, турците пазят грижливо това, което са написали. Днес много от тези точки са излезли от употреба. Като наблюдавам лицата на хората, виждам, че те правят различни движения, които не са техни, не са естествени. Това са дяволски подтици, дяволски точки. Днес това не се позволява. Можеш да носиш дявола на гърба си, но в никой случай не му позволявай да ти сложи гем – който си позволи да ви сложи гем, той ви заробва. Като поносиш дявола известно време, ще му кажеш: „Слез от гърба ми! Ако искаш някаква услуга от мен, ще ти направя, но да те нося на гърба си – не искам. Не съм дошъл на Земята да нося дявола на гърба си и той да ме управлява. Слез от гърба ми!“.

И тъй, стремете се да изправите отношенията си към Бога! Освободете мисълта си от ограниченията. Всяка постъпка трябва да бъде свободна и обмислена. Свободен е онзи, на когото мислите, чувствата и постъпките са свършени, както Бог е свършен. – „Защо ни говориш така?“ Защото искам да ви помогна. Вие мислите, че сте свободни, а всъщност живеете в ограничения. Носите чужди работи в себе си и ги представяте за ваши. Например изучавате хиромантията, четете Дебарол¹⁸ и предавате казаното от него като свое, а всъщност то е чуждо знание. Ще кажете, че е голям авторитет. Той разполага със знания, но

и за него има неразрешени въпроси. Ако дойде днес, ще види, че много неща не са така, както ги е изнесъл. Не само той, но и всички хиромантици се натъкват на неразрешени въпроси – като дойдат до едно място, не могат да излязат оттам; има неща, които и за тях не са ясни. Някой хиромантик предсказва, че децата на известно семейство ще си заминат за другия свят: пет ще заминат, две ще останат. Понякога предсказанието се сбъдва, понякога не се сбъдва. Правило е: в дом, в който има повече момичета, майката живее по-дълго време; ако момчетата са повече, бащата живее по-дълго време. Има изключения и от това правило, но обикновено става според него. Ако синовете и дъщерите са еднакъв брой, и майката, и бащата живеят дълго време. Понякога се случва и двамата да заминат в един ден. За да се продължи животът на майката и бащата, синът и дъщерята трябва да живеят в мир и съгласие; също така и родителите трябва да живеят добре. Изобщо, много причини има за продължаване на живота на родителите и на децата. Трябва да се знаят както причините, така и законите за продължаване на живота.

Да се весели духът ми и да се радва душата ми.

20. лекция, 1 февруари 1933 г., София, Изгрев

ЧЕСТНОТО УХО

Размишление.

Дошло е време, когато човек трябва да има знания и да ги прилага. Ако имаш знания, а не знаеш как да постъпваш, идват страдания. Казваш: „Човек съм, това е достатъчно“. Кой са отличителните качества на човека? Човек е онзи, който мисли правилно, чувства правилно и постъпва правилно. Ще кажете, че тези качества са второстепенни, те не определят понятието *човек*. Според мен каквото и определение да дадете за човека, вие трябва да мислите правилно. Какво нещо е правилното мислене – оставете този въпрос настрана. Ще вървите в правия път. Какво нещо е той – оставете и този въпрос настрана.

На фиг. 1 е нарисувано приблизително човешкото ухо.

Фиг. 1

Ще изучавате ухото и ще се ползвате от това знание. – „Ухото не е човекът.“ Оставете това настрана. Знаете вече, че качества на човека са да мисли, да чувства и да постъпва правилно – другите ще оставите настрана. – „Аз имам желание да мисля правилно.“ Не е важно твоето же-

лание. Ще мислиш правилно! Твоите мисли са резултат на нещо; твоите чувства и твоите постъпки са също резултат – едновременно имаш три резултата. – „Аз мисля правилно.“ Като мислиш правилно, ти не си главният фактор на мисленето – преди теб много други са мислили правилно. Ще мислиш както са мислили хората преди теб. Трябва ли лисицата и вълкът да питат как и какво да мислят? Лисицата ще мисли като майка си и баща си – и тя ще мисли за кокошките и за курниците, в които се крият. Вълкът ще мисли като своите родители – за някое агънце, за някоя овца или за някое говедо; ще прави научни изследвания как да влезе в кошарата на овцете и да задигне една овца, а като я изяде, търси някое говедо, и него да опита, да направи разлика между месото.

Някой казва, че обича парите, и като намери касата отворена, бръква вътре и изважда една златна монета. Мислите ли, че иска да знае свойствата на златото? Ни най-малко, той се интересува от парите. Ако няма никой около него, ще пхне бързо монетата в джоба си; ако има някой, ще държи ръката си отворена, с което иска да каже: „Честен човек съм, нямам намерение да задържам монетата за себе си“. Честен си, защото над теб има друга власт, друга сила. Изкуство е без страх от властта да вземеш парите и да ги оставиш на място – това значи честен, свободен, отворен човек.

Както виждате, фиг. 1 представлява приблизителен образ на човешкото ухо. Горната му част е широка; тази ширина не е абсолютна норма, но представлява приблизително ухото на честен човек. Честността е личен елемент, в който отчасти влиза и себелюбието. Честният никога не лъже, никога не пакости на своя ближен; каквото прави, той се ръководи от честността.

Тъй дадено, ухото не е в своя идеален вид. Как ще нарисувате съвършено ухо? Както и да го рисувате, все ще направите грешка. Ако го сравните с първообраза, ще видите колко отклонения сте направили. Ако погледнете своето ухо, ще видите какви усилия сте направили, докато го създадете. Ушите на някого не са хубави, но не само

той е отговорен за това – отговорни са дядо му, баба му, прадедите му; десет-петнадесет поколения са работили преди него, днес и той работи, но работата още не е завършена. След него ще работят бъдещите поколения, докато един ден дойдат до истинския първообраз на ухото. Като заминете за другия свят, вашето ухо ще изчезне, старата фирма ще фалира, ще остане една малка част от костта на ухото, която ще покаже как е работила фирмата. Един ден ще изчезнат фирмите на носа, на устата, на очите – всичко ще изчезне, ще остане само капиталът – черепът. Това не трябва да ви плаши, това е неизбежност в живота.

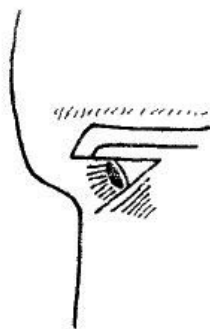
Когато се говори за ухото, разбираме физическия човек. Като погледнеш ухото, ще познаеш как постъпва даден човек на физическия свят. Ако направите една услуга на честния човек или имате вземане-даване с него, той веднага ще благодари. Ако е господар, ще каже: „Дайте на Иван да се нахрани добре“; после ще погледне обувките на слугата и ще каже: „Дайте му едни обувки, да не ходи бос; дайте му дрехи, да се облече“. Ако честният човек е умен, той знае, че като се отнася добре със слугите си, и те ще се отнасят добре с него; ако не е умен, ще каже: „Иван може да ходи със скъсани дрехи и обувки“.

Нека всеки опита да нарисува своето ухо, да види каква работа му предстои. Ако не работи върху себе си, той не би могъл да приложи нито една точка към линията на честността. Ако горната част на ухото е заострена, това показва преминаване от животинското царство към човешкото. Защо ухото на животните е заострено горе? Така то представлява антена, чрез която животното се справя с външния свят – насочва ухото си нагоре, за да възприема трептенията и вълните от външния свят и да се справя с тях. Например лисицата или вълкът, като насочват ухото си нагоре, съобразяват да нападат ли, или да отстъпват.

Фиг. 2 представлява честен нос. Той се изразява чрез права линия. Правата линия е малко отклонена, за да се даде възможност носът да се чисти. На човек с честен нос всякога може да се разчита. Освен правата линия, на носа има още подробности, върху които няма да се спирам.

Фиг. 2

Фиг. 3

Като говоря за честния нос, вие се интересувате и от своя нос, но той не е ваш, той принадлежи на фирмата, която вие представяте.

Фиг. 3 представлява приблизително образ на честното око. Всеки трябва да се упражнява да гледа хубаво, правилно – само така ще подобри очите си. За да схванете добре образите, всякога имайте предвид честното око, от него да изхождате. Гледате един хубав скъпоценен камък – гледайте го, без да го пожелаете; виждате една хубава ябълка – погледнете я, без да я пожелаете. Ще внимавате да не предавате своите лични желания на окото, защото то трябва да запази своята чистота.

Като гледате образа на носа на фиг. 2 и го поставите в обратно положение, ще видите, че той прилича малко на ухото. В образа носът има малка гърбавина, която не отговаря на честния нос; той трябва да е прав, без никаква кривина. Всяка кривина е отклонение от правия път, говори за известен недъг в човека. Ако закривяването е в долната част на носа, това показва песимистично настроение в човека; когато желае много неща, а не може да ги постигне, първо става философ, а после – песимист.

Значи песимизмът е философия на непостигнатите желания. В живота всичко е постижимо, но трябва да знаеш как да постъпваш. За да постигнеш желанията си, трябва да имаш пет неща: правилно ухо, правилен нос,

правилни очи, правилна уста и правилна брада. Правилните очи подразбират правилно виждане – ще виждаш нещата вътрешно, със съзнание. Виждаш един предмет, но го пожелаваш за себе си – това не е виждане. Да виждаш нещата значи да разбираш къде е мястото им, да не желаеш да ги преместваш и да не ги пожелаваш за себе си. Вървя по улицата и виждам, че един камък не е намясто; навеждам се, вдигам го и го поставям на определеното за него място. Аз се справям с камъка, защото зная къде е мястото му. Ако не знаеш къде е мястото на камъка, ще те сполети голяма неприятност. Камъните – това са човешките думи. Поставяй всяка дума на мястото ѝ, да не спъва никого.

Фиг. 4 представлява честната уста. Ако долната устна излиза навън, а горната – навътре, това е анормално състояние в човека. Добре е в средата устните да бъдат малко хлътнали, а в краищата малко издути, да се образува мека, вълнообразна линия. Когато затваряте устата си, устните не трябва да бъдат много прилепнали, но да се докосват слабо една до друга. Това зависи от вътрешния импулс на човека. При различни състояния устата заема различни по-

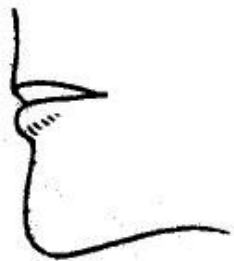
Фиг. 4

ложения: когато човек се страхува, тя заема едно положение; когато се докарва, за да придобие нещо, заема друго положение; когато човек иска да покаже, че е много умен, положението на устата е пак особено. Това са изкуствени положения. Обикновено долната устна определя пасивните, отрицателните сили в човека, а горната – активните, т.е. положителните. Ако хапеш и натискаш устните си, нищо няма да постигнеш. Природата изисква известен контакт, съприкосновение между силите, които действат върху нея.

Стискането на устните е резултат на волеви акт, но който ги стиска, не е умен – така гледа Природата на не-

щата. Гневливите хора си стискат устните; те изразходват много енергия, а малко придобиват. Има гневливи деца, които същевременно са крайно упорити. Майката казва: „Направи това!“; щом не слуша, идва законът – тояжката, и в края на краищата то ще направи това, което майката иска. И възрастните хора са упорити като децата – каквото им се каже, не слушат, но като дойде Природата със своята тояжка, те казват: „Ще слушаме!“. Коя е тояжката на Природата? Болестта. Като заболееш, лежиш три-четири месеца на легло, характерът ти се смекчава и казваш: „Да ми помогне Бог да стана от леглото, ще слушам и майка си, и баща си“. Като оздравееш, забравяш всичко и дохождаш на същото положение, но болестта отново те дебне.

Фиг. 5 представлява честна брада. Като изучавате тази брада, обръщайте внимание на геометричните линии в нея. Ако брадата отдолу е почти права, това показва човек, който не е заинтересуван от нищо. Ако тази линия хлътва навътре, чувствата играят главна роля. Човек с честна брада гледа широко на живота, не обсебва нищо. Всеки предмет за него е толкова важен, колкото може да подпомага неговото развитие. Той иска всички около

Фиг. 5

него да бъдат добри, да могат да живеят добре помежду си. На хора с честни бради всякога може да се разчита.

Дотук ви дадох доста материал, който може да ви обръска. Първо започнете да изучавате ухото. Каквото научите, задръжте го за себе си. Като го разберете и съпоставете с другото знание, тогава може да го изнесете и пред другите хора. Ако някой иска да му се каже нещо повече, посочете му ръководствата по френология, хиромантия, физиогномия и нека чете. Науката не е за печалба. Ще учиш, за да познаваш хората – кой е честен и кой не е. Ако от Невидимия свят слезе комисия да разгледа ушите на хората, не зная колко от тях ще бъдат без дефект. Между тях ще

намери много фирми, които не са работили правилно. За сегашните условия ушите на хората са търпими.

Ухото може да се раздели на три части: първата, горната част, показва какви са външните условия на живота – благоприятни или неблагоприятни. В тази част е скрит умственият капитал, с който човек разполага. Срещам едно бедно дете, сираче, веднага поглеждам ухото му и ако горната част е добре оформена, казвам: макар и без родители, това дете разполага с голям капитал, лесно ще се справи в живота; ще дойде отнякъде един благодетел, ще му обърне внимание и работите му ще тръгнат напред. Срещам друго дете, княжески син, на което ухото горе е сбутано, неоформено, и казвам: това дете е родено при добри, богати условия, но няма умствен капитал в себе си, затова няма да минат и десет години, и ще изгуби условията, при които е родено, ще изпадне в положението на обикновен дървар – няма вътрешни условия в себе си, не може да си пробие път. Ухото е жив капитал. Имаш ли този капитал, свободно ще разполагаш с него.

Всички Разумни същества от видимия и Невидимия свят, които са взели участие в изработването на твое-то ухо, се интересуват от това какво ще стане с теб. Щом ухото ти е добре оформено, те създават добри условия за теб и ти се развиваш правилно. Щом си дошъл на Земята, няма да те оставят да пропаднеш. Значи горната част на ухото показва интереса на Съществата от Божествения свят към човека, средната част показва интереса на Съществата от Духовния свят – ангелите и светиите, а третата, долната част на ухото, показва интереса на хората към човека. Щастлив е онзи, от когото се интересуват съществата от трите свята – това говори за красиво, добре оформено ухо. Чувате ли да се казва за някого, че сам трябва да си носи товара, ще знаете, че някъде ухото му не е оформено, нещо му липсва.

Казваш: „Аз мисля и за Божествения, и за Ангелския свят“. Това не е достатъчно, ще мислиш и ще разбираш тези светове. Какъв смисъл има да говориш за Божествения свят, без да разбираш Съществата, които живеят там?

Говориш за Ангелския свят, без да разбираш ангелите като Същества на разумността. Всяко същество, което проявява разумност, било птица, млекопитаещо или човек, има допирна точка с Ангелския или Духовния свят. Докато не познаваш отличителните качества на трите свята, всякога ще се объркваш. Питаш: „Къде е Божественият свят?“. Около теб и трябва да знаеш неговите качества. – „Къде е физическият свят?“ Около теб: всичко, което виждаш с физическите си очи, е физически свят. –, „Какво сме научили, като сме работили толкова години?“ Ако имате резултат, научили сте нещо; ако нямате резултат, нищо не сте научили. Какъв смисъл има само да вярвате, че Бог съществува, ако реално не сте проверили това?

Казвате, че съществуват ангели – опитали ли сте това, ходили ли сте в Духовния свят? Ходили ли сте на угощение в Духовния свят, както ви канят хората на Земята? – „В миналото може да съм ходил.“ Носиш ли някакъв спомен от това посещение? Жалко е, че някой се е отзовал на поканата на ангелите, но повече не се е върнал на Земята, за да разкаже на хората къде е бил и какво е видял. Той е в положението на момък или мома, които взаимно се поканват на угощение, но повече не се връщат назад. Казват: „Тези млади забягнали някъде“ и близките им се безпокоят какво е станало с тях, да не би да ги е сполетяло някакво нещастие. Всичко е възможно. Казвам: младите са избягали от своите близки, защото и двете семейства не били съгласни с тяхното събиране; след няколко години те отново ще се върнат при родителите си. Изкуство е да се отзовеш на поканата на ангелите, да ги посетиш, но след това да се върнеш на Земята и да разкажеш на близките си какво си видял и чул. И това се случва, но рядко.

Когато хората умират, казваме, че са забягнали някъде. Така и момата забягва, напуска бащиния си дом и отива при своя възлюбен. Пред майка си и баща си плаче, дава вид, че не иска този момък; така тя скрива намерението си, докато един ден се чуе, че пристанала на своя възлюбен. Това са любовни работи, т.е. търговски сделки на дребно. След две години отношенията им се развалят, започват друг род сделки.

Не са лоши любовните работи, но не са постоянни. Днес имаш разположение към една мома, на другия ден търсиш друга – това са все търговски сделки. Отиваш в магазин, веднага търговецът ви поздравява и любезно запитва: „Какво обичате, господине? Заповядайте!“. Слугата се върти около вас и като разбере какво искате, веднага започва да мери захар, ориз и др. Щом ви вземе парите, търговецът се покланя и ви изпраща с думите: „Пак заповядайте“. След вас влиза друг клиент и с него постъпва по същия начин. Връщаш се вкъщи и преглеждаш парите си, да видиш каква е била любовта на търговеца. Поглеждаш ориза в книгата и виждаш, че в него има много камъчета. Връщаш го на търговеца, той се извинява, че слугата не е внимавал, дал ти е от второ качество ориз. „Ще изправим грешката“ – казва търговецът. За да познаете човека, трябва да видите как постъпва той, когато не е заинтересован от вас.

Представете си, че пътувате в планината, стигате до един извор, където е седнал пътник, който вади хляб от торбата си и яде. Щом ви види, ако е честен, с красиво оформено ухо, веднага ще ви поздрави и ще каже: „Заповядайте, седнете при мен, приятно ми е да споделя хляба си с вас. Ще си поговорим малко и после ще продължим пътя си“. Ако има заострено ухо, ще скрие хляба в торбата си и ще каже: „Дълъг път ме чака, трябва да пазя хляба си, да не остана гладен“. В първия случай пътникът е човек с голям капитал, богата фирма; във втория постъпва като търговец с малък капитал. Не е достатъчно да казваш, че фирмата ти е честна, но да знаеш с какъв капитал разполагаш, на кого колко дължиш и как се справяш със своите дългове. Понякога висиш във въздуха, дължиш на много хора, а не искаш да знаеш за плащане – това е нечестна фирма. Как се познава коя фирма е честна и коя – нечестна? По ухото – достатъчно е да погледнете ухото на човека, за да разберете какъв е той и с какъв капитал разполага.

Как можете да моделирате ухото си, да подобрите своето състояние? Пипни го и виж каква е линията на горна-

та му част. Ако не е добре закръглена, а повече заострена, това показва, че не си щедър – значи имаш дефект в ухото си. За да подобриш тази линия, представяй си, че си богат и щедро даваш на хората, без да очакваш нещо от тях; ако правиш това всеки ден, за една година ще измениш линията на ухото си, макар и с половин милиметър. Казваш: „С такива работи ли ще се занимавам?“. С какви други работи ще се занимаваш? Ако работиш мислено цяла година, представяйки си, че си богат човек и щедро даваш на всички бедни, ти наистина ще забогатееш – по този начин ще изпратиш в Божествения свят една мека, приятна вълна, която ще се върне към теб и ще подобри положението ти. Няма нещо, което човек си въобразява, да не става. Онези, на които мислено помагаш, в първо време са невидими, но постепенно се изпълтяват; един ден те ще те срещнат и ще ти благодарят. Това може да стане, може и да не стане – важното е, че ти ще подобриш линията на ухото си. Като подобриш ухото си, ще се освободиш от мисълта, че си беден. Щом имаш капитал, трябва ли да се обезсърчаваш? Следователно от време на време хващай ухото си и мисли за неговото оформяне; това действа възпитателно и смекчава характера. Докато не придобиеш резултати, не говори нищо на хората.

Упражнение. Хвани долната част на ухото си с трите пръста на дясната ръка: палецът отдолу, а показалецът и третият пръст – отгоре, и мисли за подобряване на ухото си. Лявата ръка сложи на кръста. – „Какво ще придобия от това упражнение?“ Все ще придобиеш нещо.

Какво ще придобиеш, като държиш ръцете си в джобове – това е положението на човешкия егоизъм. Някой слага ръце в джобовете, друг – отзад, но нито едното положение е добро, нито другото. Добре е да застанеш прав, с левия крак малко напред и да хванеш с дясната си ръка долната част на дясното ухо – това положение е добро. Нормално положение на тялото е онова, което не предизвиква никакво стълкновение с обкръжаващите. Ще застанеш прав, без никакво напрежение на мускулите. Някой накланя главата си надясно или наляво, после я навежда

назад и напред – това не са естествени положения. Добре е да държите тялото си така, че да изразява положение на почивка. Ако краката са много прибрани, това означава зависимост от нещо. Естественото им положение е да бъдат малко отворени, левият крак малко напред и на страни. Човек се движи от ляво към дясно, това е еволюционният път.

И тъй, за да се домогне до Божественото, човек трябва да има предвид развитието на своето тяло във височина и ширина; оформянето на носа, очите, ушите и устата, като се спазват правилните математични отношения между тях. Дали правилно си поставил ръцете или краката си – това определя твоето издигане или слизване. Когато говорителят поставя ръцете си на масата, откъм дланта, с това иска да каже, че е готов да служи на Божественото, а не на човешкото. Ако склучиш ръцете си, това е неестествено положение. Важно е да поставите тялото си в такова положение, че да могат енергиите на Природата да протичат свободно през вас; само така може да подобрите здравословното състояние на организма си. Добре е от време на време да прекарвате пръстите си по външната линия на ухото, но се пазете това да не ви стане навик. Гледайте на ухото си като на скъпоценност. Благодарите на Бога, че ти е дал хубаво, красиво ухо. Като се обезсърчиш, прекарай пръстите си по външната линия на ухото и кажи: „Капитал е това“. Ако живееш така, че ухото ти постепенно се деформира, имаш право да се обезсърчаваш.

Като ученици, работете върху ухото си, да придадете красива линия на горната му част, защото тя е мярка и от нея зависи по-нататъшното му оформяне. Като деля ухото на няколко части, имам предвид областите, през които минава човек: на мислите, на чувствата и на волята. Горната част трябва да бъде най-широка и постепенно да се стеснява – значи външните условия го стесняват. Долната, месестата част, може да бъде дълга или къса – това се дължи на прииждане или прекратяване на жизнените енергии на Природата. Ако долната част намалява, това показва, че този човек се изражда; щом месестата част е

малка, изражда се не само отделният човек, но и целият му род. Ако средната външна част на ухото е издадена, това показва активност, чувствата са добре развити. Колкото повече намалява издутата част, толкова повече намалява активността. Между челото и ухото има известно отношение. Помнете: външният живот, външната обхода на човека зависи от ухото. Не можеш да имаш добра обхода, ако нямаш добре развито ухо, а то е добре развито, когато гънките му представляват правилни линии. Тези линии са живи. Чрез ухото човек се научава да слуша; чрез него се свързва с Разумния свят, който се проявява чрез Природата. Ухото се развива правилно заедно с външната природа. Всичко, което се твори в нея, работи и за човешкото ухо.

Носът пък показва какви сили се крият в човека, за да изработят неговите форми и органи. Значи ухото определя външната обхода на човека, а носът – силата на човешкия характер. Външната обхода е средата, в която действат мислите и чувствата. Те трябва да бъдат разумни, а това зависи от носа. Като знаеш това, ще се отнасяш внимателно с носа си, няма да го дърпаш грубо. Ще изправяш кривите мисли на дядо си и баба си, докато си създадеш правилен нос. Носът ти може да не е правилен, но ще работиш усилено с мисълта си, докато си създадеш нос, какъвто желаеш. Човек има не само физическо тяло, но и духовно, което е пластично, пъргаво и податливо на всички добри мисли. Първо там ще създадеш носа си, а после на физическото тяло. Какъвто е ембрионът в утробата на майката, такова ще бъде детето и на физическия свят. Какъвто е майката, такова ще бъде и детето. Следователно, каквото мислиш и чувстваш, това ще стане.

Като сте дошли на Земята, ще изучавате Любовта, Мъдростта и Истината във всичките им прояви. В Божествения свят Любовта представлява обективната страна на живот; на физическия свят тя е нещо невидимо и неосезаемо, а в Божествения е толкова материална, колкото са материалните неща на Земята. Божествената Мъдрост определя взаимните отношения между любещите се същества, а Божествената Истина определя мястото, където ще живеят.

Какви са качествата на човека, който обича? Първо, той трябва да има обект, към който да отправи обичта си. Бог е създал света, за да прояви Любовта Си чрез него. Защо е необходимо това не питай. Аз никога не питам и не мисля защо трябва да обичам някого. Обичам го, нищо повече. Какво се разбира под *обич*? Обичта и Любовта не търпят нищо користолюбиво, защото съществото, което обичам, е създадено от Бога, а щом е така, то е свободно и никой не може да го обсебва. Следователно ще обичам това същество, както Бог го обича. Колкото аз обичам това същество, толкова и Бог ще ме обича. И колкото Бог обича мен, толкова обича и това същество. Питаш: „Колко ме обича Бог?“. Колкото и ти обичаш, такова е отношението на Първата причина към човека. Обичта е необходима, понеже без нея не може да има никакъв умствен напредък. Забележете, мнозина обичат талантливите, гениалните хора, а малко са, които обичат простите. Развитието на човека зависи от това колко хора го обичат. Ако майка ти, баща ти, дядо ти, баба ти, працядо ти те обичат, от теб човек ще стане; ако не те обичат, от теб нищо не може да излезе.

Казвам: обичайте, понеже от вас зависи да ви обичат. Има ли нещо мъчно в това да обичаш? – „Как да обичам?“ Най-лесно е да обичаш както Бог обича. Ти обичаш кокошката за месцето ѝ; обичаш богатия за парите му; обичаш градинаря за плодовете; обичаш бакалина за стоката му. Друг е въпросът, ако обичаш човек, който няма нито пари, нито градина, нито стока; все за нещо го обичаш. – „Какво печеля от тази обич?“ Много печелиш – той е барометър, чрез който те проверяват доколко Бог те обича. Любовта на Бога е сила, която може да те направи истински човек. Ти започваш да мислиш и чувстваш правилно. Само Любовта на Бога е в състояние да отвори сърцето ти да даваш. Като видиш, че някой няма обувки, ще купиш един чифт и ще му ги подариш; в замяна на това ще получиш десет чифта. Без да искаш, ще получиш десетократно за това, което си направил. – „Какво ще правя тези обувки?“ Деветте чифта ще раздадеш, а единия ще задържиш

за себе си. Ако всички хора са готови да дават от това, което имат, икономическите въпроси щяха да се разрешат правилно.

Сега, ние се отдалечихме от чистата наука. Бащата казва на сина си: „Синко, трябва да учиш, да станеш богат, виден човек“. Това не е целта на живота. Да знаеш – това има смисъл, но да забогатяваш – това не осмисля живота. Като имаш знания, ти ще познаваш характера на хората, ще можеш да се справяш лесно с тях. Не се стреми да придобиваш милиони, но да познаваш хората по ушите им. Погледнеш ухото на някого и казваш: „Този човек е честен“. Погледнеш ухото на друг и казваш: „Фирмата на този човек е разклатена, скоро ще фалира“. И по своето ухо ще познаеш ще фалираш ли, или ще живееш. Каквото и да е ухото ти, не се обезсърчавай – няма да фалираш; щом работиш, фирмата ти ще се развива добре.

Като изучавате ухото, вие ще се домогнете до големи подробности. В науката за ухото се крият големи тайни. Достатъчно е да изучите вътрешната страна на ухото – охлювът, да видите какво знание се крие там. Колкото и да е скрит охлювът, Природата е изнесла всичко навън. Казано е, че няма нищо скрито-покрито, но засега малцина са проникнали в знанието, скрито в охлюва. В ухото е написан животът на човека от ред поколения. Който знае да чете, ще види как са живели неговите деди и прадеди, колко години са живели и т.н. Много знания се крият там, но ние се спираме главно върху външната страна.

Като разглеждам ухото на честния човек, казвам: това ухо не е на светия, нито на идеален човек, но на човек, който минава от животинско в човешко състояние; той започва да мисли и казва: „Досега ядох и пих, постъпвах несправедливо, но отсега нататък ще живея като честен, справедлив човек. На никого няма да причинявам пакости“. С честния човек всеки може да живее; съдружник може да станеш с него, може да учите заедно, в редки случаи ще се скарате.

Да се върнем към упражнението. Ще хванеш ухото си долу и ще кажеш: „Искам да бъда здрав и желая здравето

на всички хора“. После ще хванеш ухото си горе и ще кажеш: „Желая да бъда умен като всички умни хора, които са живели преди мен“. Накрая ще хванеш средата на ухото си и ще кажеш: „Искам да бъда активен, експедитивен в чувствата си“. Това упражнение има резултати, подобни на тия при хомеопатията, с която някои лекари си служат. Други лекари си служат с алопатия, със силни дози и казват: „Отрова с отрова се лекува“. При хомеопатията методите са подобни на тия на Любовта. Досега всички хора са били алопати, време е да минат към хомеопатия – от силни към слаби дози.

Често говорите за красотата, искате да бъдете красиви. Красотата има отношение към правилната мисъл. За да мислиш правилно, трябва да чуваш добре. Вътрешната страна на интелектуалния живот има отношение към обонянието, към носа, към дишането. Човек трябва да диша дълбоко, за да възприема благоуханието на нещата. Чрез обонянието се развива умът и човек привиква да мисли правилно. С обонянието е свързан езикът. Той има три функции: първо изпитва вкуса на храната – той е инспектор, който проверява работите; втората му функция е да преобръща храната, а третата – да говори. И вие, като езика, имате три функции: работите във физическия свят, чувствата в Астралния и мислите в Умствения. Мисълта се изразява чрез говора.

Ухото възприема едновременно хубави и лоши работи. Ако дадеш израз на лошите, то се наказва, като го теглят за долната част. Така постъпва учителят с учениците си, така постъпва и майката с непослушното си дете – хваща го за ухото, дърпа го надолу и казва: „Синко, ще живееш дълго време, ако постъпваш добре и ако си разумен; ако не си разумен, животът ти ще се съкрати“. Има смисъл да теглят ухото ти, но умен да го тегли, не се оставяй глупав да прави това. Не чакай други да теглят ухото ти, сам го потегли. Единственият човек, който има право да го тегли, това си ти. Опъни надолу ухото си и кажи: „Господи, помогни ми да стана разумен, както Ти Си предвидил“.

Опитайте всички да нарисувате дадените чертежи на отделен лист. За онзи, който познава ухото, това е лесна работа; за онзи, който не го познава, е мъчно. Колкото и да не го познавате, опитайте да прерисувате чертежите. Не се страхувайте от неразбраните неща – с усилие те стават разбрани. Като мислите за ухото, имайте предвид външната обхода на човека. Който има добре оформено ухо, той всякога постъпва добре. Това зависи главно от горната му част – ако ухото горе е широко, човек всичко обмисля; когато не е широко, човек влиза в стълкновение с всички: този блъсне, онзи блъсне, на този каже обидна дума, на онзи каже обидна дума. Ако ухото не е добре оформено, а носът е правилен, той спасява положението. Страшно е, ако ухото не е оформено и носът не е правилен. Красивото ухо изправя носа и обратно – правилният нос изправя ухото.

Като работи съзнателно, човек може да изправи дефектите на своя характер, както и удове на лицето си. Както хирургът може да направи на болния нос, какъвто иска, така и вие за няколко години можете да изправите носа и ухото си. И аз мога да направя това, но не искам да се занимавам с изправяне на носовете на хората.

И тъй, сложете в ума си мисълта да си създадете правилен нос и красиво ухо. Ухото не се изправя лесно, затова човек лесно се познава по него. Който може да внесе и най-малкото подобрение на ухото си, той минава за гениален човек. И най-малката линия да измените, това внася подобрение във вашия характер.

Обикновено децата приличат на родителите си или по очите, или по ушите, или по носа. Погледнеш детето – по ухото прилича на майка си, по носа прилича на баща си. За да различаваш едно ухо от друго, трябва да правиш наблюдения върху ушите на животните, тревопасните и месооядните; после изучавайте ушите на различни хора, да видите каква грамадна разлика има между тях. Не е достатъчно да се каже, че едно ухо е заострено, а друго – закръглено; по това се познава какви енергии действат през едното и през другото ухо. Много работа се иска, докато

острото ухо се закръгли. Горната му част трябва да бъде широка, с правилна крива линия – това говори за широта и простор в човешкия характер.

Тайна молитва.

21. лекция, 8 февруари 1933 г., София, Изгрев

УХОТО

Размишление.

Ще прочета глава 9 от Деяния на апостолите, от 10-и до 21-ви стих.

И тозчас паднаха от очите му като люспи. (ст. 18)
От очите на всички трябва да паднат люспите.

Съвременните християни се намират в положението на богаташки синове, които очакват баща им да заминe за другия свят, за да наследят богатството му, а след това да се отдадат на ядене и пиене. Понякога бащата заминава навреме, преди синовете си, а понякога синовете заминават преди баща си. Не е правилно синовете и дъщерите да очакват смъртта на баща си, за да получат нещо от богатството му – това е хазартна игра. Трябва ли да станеш християнин, за да спечелиш благоволението на Бога и да получиш нещо в наследство? Не, ти ще учиш и от това, което научиш, ще се определи твоето бъдеще. Ще учите, ще изучавате незавършените процеси, а не завършените. Ще изучавате възможностите, които се крият във вас, а не старите работи, отживели вече своето време.

Кои процеси са завършени? Имаш едно глинено гърне, добре опечено в пещта – то е завършен процес. Като падне на земята, ще разбереш здраво ли е, или не. И без да го пускаш на земята, като го чукнеш с пръст, ще разбереш дали е пукнато, или здраво. Ако се окаже, че е пукнато, ще го сложиш настрани и ще вземеш второ, трето, докато избереш здраво. То трябва да бъде добре опечено, да издържа на всички условия – нови и стари. Като ученик ти сам трябва да знаеш как се правят гърнета от пръст. Ще вземеш вода и пръст; трябва да знаеш колко вода е нужна, как да замесиш пръстта, как да я омесиш, формираш и опечеш; трябва да знаеш и колко часа да печеш гърнето.

Питате: „Какво общо има гърнето с нашия живот?“. Както в направата на едно гърне има много тайни, така и

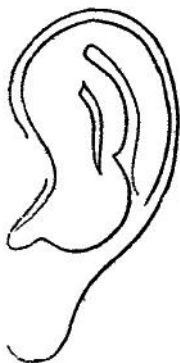
в науката за ухото се крият много тайни, които трябва да се знаят. Не е важно какъв си бил в миналото, нито какъв си сега; важно е какъв ще станеш – бъдещето е важно, а то зависи от знанието, което сега придобивате. Ако си бил гърне, минал си го вече – това не е важно; ако сега си пукнато гърне – и това не е важно; какво ще стане от теб в бъдеще – това е важно. От ухото си ще знаеш какви възможности се крият в теб.

Изучавайте ухото си, за да се насърчите. Какво представява човек – това е велика наука. Вземеш ръката на човека и четеш по нея: казваш, че един човек е твърд, друг – мек, трети – силен, четвърти – постоянен. Какво знаете за тези хора? Важно е да определите степента на твърдостта, на силата, на постоянството, на добротата им. Ще изучавате линиите на ухото като живи линии на Природата и ще видите какви възможности се крият в тях.

Сега аз не искам да се обезсърчавате, да кажете, че това са неразбрани неща. Лесно е да се каже, че нещо е неразбрано или недостъпно. Слънцето разбрано ли е за вас – не е разбрано. Достъпно ли е – достъпно е, всички се ползваме от него. Ти не знаеш колко е голямо, на какво разстояние е от Земята, има ли живи същества на него, или няма, но неговата светлина и топлина са достъпни за теб. Не е нужно да вземеш всичката светлина и топлина на Слънцето за себе си, достатъчно е да вземеш онази малка част от светлината, която възприемат очите ти. Затова аз говоря за достъпните неща, а не за разбраните. Щом имаш достъп до слънчевата светлина, бъди доволен. Каква разумност се крие зад Слънцето може да не знаеш и да не разбираш – това не е важно. Какво е Бог, откога съществува, какви сили крие в Себе Си – това е неразбрано за вас. Важно е, че Той е достъпен за всички.

Как ще познаем човека? С окото си. Като го погледнете, ще разберете достъпен ли е за вас, или не е достъпен. Ако е достъпен, ще имате работа с него; ако не е достъпен, ще стоите далеч. И науката, за която ви говоря, е неразбрана за вас, но е достъпна поне външно; затова ще изучавате не само ухото, но и окото, и носа, и устата си. Имаш

ухо – не знаеш защо ти е дадено. Казваш: „Ухото ми служи за възприемане на звука“. Знаеш ли да слушаш, можеш ли да възприемаш правилно звука? Мнозина не знаят как да поставят ухото си, да слушат както трябва.

Фиг. 1

Фиг. 1 представлява музикално ухо. Сянката на ухото показва дълбочина. Ухото на музикалния човек се отличава с дълбочина, то е поставено на главата под особен ъгъл. Когато музикалният слуша, той поставя ухото си в такова положение, че вълните да падат под специфичен ъгъл, да се възприемат правилно. Който не е музикален, като слуша, застава в каквото и да е положение – за него не е важно откъде идват вълните и как ще ги възприеме.

И тъй, радвай се, ако имаш красиво ухо – това показва, че имаш големи възможности, които представляват материала, с който грънчарят работи. Това е капитал, вложен в банката. Щом погледнеш ухото си, ще разбереш колко време ще живееш, какви умствени сили се крият в теб и т.н. Като го изучавате, виждате как човек постепенно е минавал от животинско в човешко състояние. Правата линия е волева, следователно всяка права линия в ухото говори за волята на човека. Където има повече прави линии, там волята работи много. Тя трябва да преодолява всички мъчности и препятствия в живота. Можеш да свършиш една работа по пътя на правата, кривата или смесената линия; това значи: може да свършиш една работа по пътя на ума, по пътя на сърцето и по пътя на волята.

В мисълта взима участие и вкусът. Обличаш се хубаво – значи имаш вкус; добре нареждаш къщата си – имаш вкус. Вкусът се отнася и към яденето. Той върви по огънатата линия, а чувствата – по закръглена, обла линия. Много хора се движат по линията на вкуса, малко са ония, които вървят по права линия. От пътя, по който вървиш, и линията, по която се движиш, се съди за силите, с които раз-

полагаш; много от тях са подсъзнателни. Обезсърчаваш се – това е огънатата линия. Празната чаша не трябва да те обезсърчава. Огънатата линия на чашата дава възможност да черпиш с нея вода. Значи всяка огъната линия на твоята глава дава възможност да придобиеш нещо. Ако имаш много огънати линии, благодари за това. Колко огънати, изпъкнали и прави линии има човек? Колкото са му нужни. Опасно е, когато всички линии станат или само прави, или само огънати, или само изпъкнали. Всяка линия трябва да бъде на своето място.

Фиг. 2 представлява темпераментно ухо, в което силите са хармонично съчетани, има баланс между тях. То представлява съчетание на темпераментите: жизнен, умствен, чувствен, двигателен, нервен и флегматичен. Значи всеки темперамент има специфичен белег на ухото. Като наблюдавате някое ухо, от значение е неговата дължина, която има отношение към цялото тяло. Кое е голямо и кое е малко ухо не може да се определи вън от размерите на тялото. Едно ухо не може да бъде дълго 15 см, то ще бъде най-много от 6 до 9 см. Тези числа се отнасят към цялото тяло.

Фиг. 2

Някой човек е висок, но тесен; друг е висок и широк. Ето защо, за да се определи големината на ухото, трябва да се вземат под внимание и височината, и ширината на тялото.

Който има голямо ухо, разглежда нещата отблизо; който има малко, разглежда ги отдалеч. Като слушат да се говори за ухото, някои сестри започват да крият ушите си зад косата, не ги харесват, сбутани били. Това не може да ги спаси – работа се иска. Ако не работите, ще изгубите възможностите да развивате ухото си. Когато минаваш през страдания, ухото всякога взема участие – за или против. То показва какво може да постигне човек във физическия и в умствения си живот. Ухото може да е близо

прилепнало или отдалечено от главата. Кое е по-добре? И при едното, и при другото положение не трябва да се обезсърчавате – като работите както трябва, ухото само ще си дойде на своето място. Казваш: „Къси са ушите ми, увиснала е главата ми“. Достатъчно е някой да ти каже две сладки думи, да видиш как ще се изправят и ушите, и главата ти. – „Пожълтяло, светнало е ухото ми.“ Нищо от това. Докато се спиращ на външната страна на нещата, ти не си дошъл до истинската наука.

Когато горната част на ухото е широка, това показва участието на ума; ако средната част е широка, това показва участието на чувствата и вкуса; когато долната част е широка и голяма, това показва, че физическият живот взима участие – колкото повече се разширява тази част, толкова повече човек се свързва с материалния живот. Чувствата взимат малко участие. Ако горната част на ухото е заострена, конична, това е лош признак.

Всяка острота трябва да се избягва. Правата мисъл създава красиви прави, вдлъбнати и изпъкнали линии. И светлината образува вълнообразна линия; това показва, че тя се движи по пътя на най-малкото съпротивление. Някой иска да те удари, но ти веднага се огъваш. Вятърът те брули направо в лицето, ти веднага затваряш очите си – и това е огъване. Изобщо в живота си човек работи повече с изпъкнали и огънати линии, а понякога и с прави. Значи изпъкваш, огъваш се, изправяш се – тези линии са норми, мерки в живота. Огънатата линия показва с какви възможности разполагаш, за да възприемеш нещо; изпъкналата линия показва какво можеш да дадеш от себе си.

И Земята образува крива линия – орбитата, по която се движи. Тази линия представлява разумен живот. И човек образува път, по който се движи; този път е създаден от Провидението, а не от него. Разумните същества работят по пътя на кривите линии. Вашите мисли и чувства са резултат на дейността на Разумни същества, те не са само ваши – милиони същества мислят и чувстват едновременно с вас. Следователно, ако сгрешите някъде, тези същества взимат участие в изправянето на грешката.

Да се върнем към ухото. Външната линия на ухото е изпъкнала; тази линия показва, че трябва да бъдете повече активни, а не пасивни. Всяка работа, която предприемате, да бъде предварително проучена. Казваш: „Не искам да проучвам издълбоко нещата, достатъчно е да зная какво е казал Христос“. Да, но това, което е казал Христос, е велика наука, ти знаеш ли я? Правиш добро на някого; трябва да знаеш как ще възприеме това добро и за тази цел е нужно да познаваш ухото му. По ухото познавам дали човек може да направи грънци от своята пръст, или не. Като ви наблюдавам, намирам, че ушите ви са хубави. Има нещо занемарено в тях, но с времето ще се оправи. Богати руди се крият във вашите уши: златни, сребърни, железни, въглища и др. Казваш: „Защо ще копая? Това е трудна работа“.

Нека всеки си постави за задача сам да нарисова ухото си. Ако не може сам, нека друг му го нарисова. Казваш: „Грозно е моето ухо“; така не се говори. Изучавайте ухото си с всички подробности, отвътре и отвън. Който има силна интуиция, само с едно прекарване на пръсти по контурите на ухото ще познае коя част е развита хармонично и коя не е. Хармоничната част на ухото внася разположение във вас, а дисхармоничната – неразположение; много естествено – ако има камъчета в глината, ще изпитате неприятност. Какво от това – ще вземете сито и ще пресеете пръстта. Правата линия може да има малки грапавини, но това да не ви смущава, важно е каква е общата линия – тя не се променя лесно. Ето защо не е важно какъв е твоят характер, а какво ще излезе от него. – „Аз не съм добър християнин“ – и това не е важно; запитай се можеш ли да напреднеш в християнството. Ако не се интересуваш от ухото си, от какво друго ще се интересуваш?

Интересуваш се от Доброто, от Любовта, но те са неразбрани неща. Неразбрани са, но са достъпни. Неразбраните неща са приятни. Казват за някого, че е неразбран човек; не е неразбран, но е недостъпен за вас. Радвайте се, че е недостъпен. И светията е недостъпен, но за грешника. Светията е облечен в чисти бели дрехи и е недостъпен

само за онези с калните, нечисти дрехи. Може ли онзи с калните дрехи да има достъп до човека с чистите? До кого имате достъп вие?

И тъй, изучавайте ухото като наука за определяне на характера, която открива възможностите, скрити в човека. Така той придобива вяра в себе си. Пипни ухото си и кажи: „Благодаря за възможностите, които Бог е вложил в мен“. Кривата линия на горната част на ухото внася мекота в човека. От прииждането или от оттеглянето на кръв в ухото външната линия постоянно претърпява промени – видимо ухото става ту по-голямо, ту по-малко. На окултен език казано, двойникът на ухото се увеличава или намалява. Ако долната част е широка и дълга, това показва, че жизнените сили в човека са добре развити, но за сметка на това те поглъщат част от умствената дейност. Тя трябва да бъде съразмерно развита. Ако е слаба, по някакъв начин трябва да се предизвикат соковете на живота, да потекат по-енергично. Която част от ухото си най-малко пипаш, тя ще се развие най-добре. Болният трябва често да пипа долната, месестата част на ухото си, за да оздравее по-скоро. Той трябва да разтрива с двете си ръце задната долна част на ухото. Следователно, ако искаш да хванеш някого за ушите, не хващай горната част на ухото, но хвани долната, поне да усилиш жизнеността в него.

Като говоря тези неща, дръжте ги за себе си; не ги изнасяйте пред хората, докато сами не получите някакъв резултат. Още много неща има да ви се казват. Като хващате ухото си на едно или на друго място, ще произнасяте известни формули. При това трябва да се знае времето и часа, когато се произнасят.

Спрете вниманието си върху ухото на фиг. 3. То представлява лисиче ухо, т.е. ухо на умен, хитър човек, който мисли само за себе си – той гледа само своите интереси и може да ви причини пакост всеки момент. Човек не може да има уши точно като на лисицата, но Природата все пак е сложила в ухото на хитрия някакви белези, които го издават какъв е.

Фиг. 3

Фиг. 4

Фиг. 4 представлява ухо на егоистичен човек. И в него има нещо хитро, но той е по-голям дипломат. И котката постъпва дипломатично – като иска да вземе нещо, тя се глади, маже, докато постигне своята цел. И дипломатът ще дойде, ще се увърта и ще каже: „Аз се интересувам от окултизма, искам да чуя нещо“; всъщност той иска да задигне нещо от вас.

Между вас няма лисичи уши. Вашите уши са още незавършени, отнасят се към незавършените процеси. Няма нито един от вас с ухо на завършен процес. Значи ухото ви ще еволюира, а някои от вас търсят идеално ухо! Рядко може да се срещне такова. Някой минава за идеален, но като погледнеш ухото му, виждаш, че му липсва нещо. Аз не съм намерил още идеално ухо като завършен процес. Това е един принцип, който съществува. В някой от вас долната част на ухото е по-добре развита – значи има отличен запас жизнена енергия. В друг средната част на ухото е добре очертана – той има богат запас от вкус, от разбиране. Друг пък има добре оформена горна част – в интелектуално отношение той е добре развит.

Понякога се събират двама или трима души и не могат да се разберат – защо? Защото единият живее в горната част на ухото, другият – в средната, а третият – в

долната. Срещате един безверник и искате да го обърнете към Бога, да го направите християнин; трябва ли всички изведнъж да му говорят? Ако сте десет души, петимата ще му говорят, а другите ще почиват. Първият ще говори, после вторият, третият, докато се изредят и петимата. При това няма да го морализирате, нито едни-други ще се морализирате. Не казвай на човека, че не е говорил както трябва, откъде знаеш как е говорил? Някой направил една граматическа грешка – нищо от това. Една кола външно е красива, но не е здрава, не върши работа; друга кола не е красива външно, но е здрава, върши работа. Една постъпка е права, когато съдържа в себе си умствен, чувствен и жизнен елемент. Иначе ще се обезсърчиш. Тогава хвани лявото ухо с лявата ръка, дясното ухо – с дясната си ръка, и прекарай пръстите по външната линия. После, като видиш красиво ухо, мислено го пипни. Красивите неща са достъпни за ума.

Казваш: „Нищо не съм постигнал и нищо не мога да постигна“. Не говори така, не се спъвай с отрицателни мисли. – „Не съм издържал нито един изпит досега.“ Това не е твоя работа – изпитната комисия ще се произнесе издържал ли си изпитите си, или не. Понякога мислиш, че си издържал, а всъщност не си; друг път мислиш, че

Фиг. 5

Фиг. 6

Фиг. 7

си пропаднал, а комисията намира, че си издържал. Майката казва за детето си, че е даровито, способно; детето започва да си въобразява, че е даровито, но като тръгне на училище, не излиза така и то се обезсърчава. По-добре беше майката да пипа по-често ухото му, да внася в него условия за развиване на ума, отколкото да му приписва качества, които не притежава. Опасно е да мислиш, че си много добър и способен, а другите да подценяваш. Поставай другите хора на равнина, на който си ти. Ако ти обработваш своята нива, знай, че и ближният

ти обработва своята.

Разгледайте ухото на фиг. 5. То представлява женско ухо, т.е. ухо на човек с мек характер. Фиг. 6 представлява мъжко ухо, т.е. ухо на енергичен човек. То не е завършено още. Фиг. 7 е ухо на човек с умствен темперамент. Фиг. 8 представлява физическо ухо. Фиг. 9 представлява ухо на ис-

Фиг. 8

Фиг. 9

крен човек. Значи имате образи на 9 вида уши. Чрез тях ще си съставите ясна представа за красивите прави линии.

След ухото ще разглеждаме носа. Казваш: „Моят нос е огънат“. Ако огъването е правилно, това е добре. Не всички носове са прави. Добре е да бъде прав, но малко носове са такива. Важни са и страните на носа. И носът се дели на три части: горна, средна и долна.

За ухото има още много да се говори – за неговата вътрешна страна. В него се крият големи тайни и може да се домогне до тях само онзи, който ги възприема правилно. Изучавайте своето ухо, както и ушите на другите, без да изявявате знанието си, без да гадаете. Рисувайте различни уши и правете сравнение между тях. Аз изучавам човека от четири страни: от гледище на ухото, носа, устата и очите; това са четирите свята: физическият, Астралният, Умственият и Причинният. Очите представляват Причинния свят; в тях се крият причините и последствията на нещата, в тях са вложени много добродетели. Мъдростта е свързана с ухото. Външният живот зависи напълно от ухото. Ето защо, като оглушее, човек постепенно оглупява. Възприемането на звуковите вълни е подготовка за възприемане на светлината – значи между звука и светлината има известна връзка. Ще кажете, че звукът раздвижва въздуха; и звукът го раздвижва, и светлината го раздвижва.

И тъй, от днес никой няма право да се оплаква от страданията и болестите си. Боли те корем – хвани ухото си; боли те глава – хвани ухото си. Прави опити да видиш какви сили действат в теб. Хвани долната част на ухото на болния и кажи: „Ти ще живееш много години. Колкото и да те мачка болестта, нищо няма да ти направи“; щом болният чуе тези думи, веднага ще се ободри. На онзи, който не е завършил работата си на Земята, ще кажеш: „Имаш още работа, няма да заминеш за онзи свят“. И на себе си ще кажеш същото. Това е метод за самовъзпитание.

Аз искам да отправя вниманието ви към ония велики възможности във вас, които трябва да разработвате. Кой какво е казал за вас – това е странична работа; важно е какво вие знаете за себе си. Ако някой ви обича, ще каже,

че ушите ви, носът ви, устата ви са красиви. Важно е и като не обичате някого, да кажете, че очите му са красиви. Като видите ухото, носа на човека, знайте, че в тях се крият много възможности. Носът на някого е малък, къс, изразява детско любопитство; един ден този нос ще се удължи, но процесите в Природата не стават бързо – ако ставаха бързо, щеше да бъде нещастие за човека. Човешкият характер се формира при бавните процеси. – „Сприхав съм.“ Много енергия имаш. – „Мързелив съм.“ Ще работиш. На какво се дължи мързелът? На неразбиране на живота. Мислиш, че другите хора трябва да работят, а ти да почиваш. Ще си кажеш: „Бог работи, ангелите работят, Природата работи, хората работят, следователно като човек и аз ще работя, няма да бъда търтей“. Мнозина мислят, че търтеят не работи. Не, работлив е той, по цели дни бръмчи. Не казвай, че не си търтей, но кажи: „Няма да бъда сух лист; ще бъда жив лист на дървото и постоянно ще се движа“.

Бъдете листа на живото дърво и не падайте на земята. Бъдете работни като пчелите, но без жило. Понякога ще имате и жило и който не ви се подчинява, ще жилите. Ще жилите, но и вас ще жилят. Някой от вас ще заема мястото на царицата, ще произвежда много яйца. Следователно ще работиш като работничката пчела, ще носиш радости и веселие като търтея, ще произвеждаш живота като царицата. Има нещо приятно в бръмченето на търтеите, затова казвам: не избивайте вашите търтеи; ако ги избивате, догодина вашите пчели ще пострадат. – „Ако ги оставим, те ще изядат всичкия мед.“ Значи те да не ядат меда, а вие да го ядете! Колко търтеи има в един кошер? На 30-40 хиляди пчели, едва по 200-400 търтеи. Това са музикантите на кошера. И в човека има музикално чувство. Фантазираш си нещо – в това има музикалност. Не убивай фантазията си. Като живееш на Земята, ще имаш в себе си и търтеи, и работници, и царица – човешката душа, която най-много работи. Пазете вашата царица, за да бъде животът ви радостен и весел.

Хвани ушите си с двете си ръце и кажи: „Господи, благодаря ти, че си ми дал тези хубави уши и това голямо бо-

гатство, скрито в тях“. Като изучиш физическото си ухо, ще изучаваш астралното, умственото и причинното. Това показва, че ухото има своите представители и в четирите свята, регистрирано е на четири места. Изучете първо физическото ухо – голямата фирма на Земята, която работи с голям капитал. Като знаете това, благодарете, че имате каквото и да е ухо. В бъдеще вашата фирма ще се развие още повече.

Тайна молитва.

22. лекция, 15 февруари 1933 г., София, Изгрев

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРИРОДАТА

Размисление.

Има ли отношение между човека и Природата? Според мен, проявите на човека не са нещо произволно, а са във връзка с Природата, отглас на нейните закони. Например в теб се явява желание да бъдеш силен – това е импулс на Природата, значи човек е отражение на Природата. Той трябва да знае какво място заема в нея. При това трябва да знае колко е силен и колко може да издържа. Имате две дъски: едната е дебела 2 см, а другата – 1 см. Коя от двете е по-издръжлива? По-дебелата. И вие, като имате известно знание, трябва да разполагате с него във всеки даден момент, иначе то не е ваше. Мислиш, че имаш знание, но не разполагаш с него – това е привидно знание; мислиш, че си силен, но не разполагаш със силата си – и тази сила е привидна.

И тъй, знанието, силата, които искате да придобиете, са импулси на Природата. Никой не може да знае повече от нея, ето защо, като я изучавате, трябва да следвате нейните закони и пътя, който тя ви сочи. Следователно човек е отглас на Природата, а Природата – отглас на Бога.

Казваш: „Искам да бъда богат“. И това може, но какво богатство искаш? Има два вида: при едното човек постоянно печели, а при другото постоянно губи; при едното расте и се усъвършенства, а при другото се смалява и губи. Какво печелиш, ако имаш на разположение десет милиона лева? С тези пари ти товариш ума си, както товариш силния и здрав кон. Но и най-силният кон един ден ще изнемогне, защото носи чужд товар. И ти един ден ще изнемогнеш под тежестта на десетте милиона – това не са твои пари, друг господар те е натоварил. Хлябът, който носиш в торбата си, е твой, всичко останало е чуждо. Даже ако сложиш в стомаха си повече хляб, отколкото трябва, ще плащаш. Който се задоволява с малкото, той печели;

търси ли многото, всичко ще изгуби. Под *малкото* разбирам само онова, което ти е нужно за даден момент, в следващия положение се изменя. Болен си – това е състоянието ти за един момент, в следващия положение ти е друго. Че още пъшкаш и се вайкаш – това е последствие на твоята болест. – „Постоянно мисля за болестта си“ – и това е последствие. Това са ред упражнения, през които човек минава.

В една от миналите лекции говорих за честния човек. По отношение на какво човек е честен? По отношение на Разумната природа, а не по отношение на хората. Да бъдеш честен в своите мисли, чувства и постъпки – това значи честен към Природата. И към човека трябва да бъдеш честен, но това е временна проява, за момента. Истинската честност подразбира отношение към Природата. Например решил си да станеш в 4.30, а ставаш в 5 часа и за да се оправдаеш, измисляш неверни неща. Не, ще си кажеш истината защо си се успал. Че не си спал добре, че не си ял както трябва – това не е извинение.

Казваш за нещо: „Бог го е наредил така“. С това искаш да кажеш, че Бог го е наредил така специално за теб. Не, светът не е създаден за теб, но за Онзи, Който го е създал. Понеже е част от Цялото, човек взима участие в него, но трябва да знае каква част именно представлява. Искаш да бъдеш богат, да имаш къща. Колко голяма къща искаш? Ще кажеш, че къщата ти трябва да се състои от поне две стаи и кухня. Това не е достатъчно – трябва точно да се знае колко метра дълги, широки и високи да бъдат стайте. Като влезеш в къщата, недоволен си, че стайте не са много големи – защо не даде размерите им, защо не даде плана на майстора? Ако нямаш план, не си прави къща. Искаш да бъдеш богат – какво ти е нужно за това? – „Не зная.“

Бог не обича неопределените неща. Искаш да бъдеш красив – каква красота желаеш: вътрешна или външна? Ако искаш външна, трябва да знаеш точно къде се изразява тя, иначе желанието ти не е определено. Природата не обича неопределените желания. Външната красота трябва да отговаря на вътрешната и да ползва всички. Ще бъдеш

красив първо за Природата, тя да се радва, че е направила нещо хубаво. Ако някоя от формите ѝ излезе грозна, тя се чуди как е станало това и бърза да изправи грешката си. И грозният се чуди как е станало, че се е родил такъв – той казва: „Не зная защо родителите ми са ме създали грозен. Нищо не зная и не помня“. Друг син казал на баща си: „Аз помня твоята сватба. Когато се женеше, аз играх на хорото“.

Сега в умовете ви ще се роди една крива мисъл – ще кажете: „Каква женитба е тази, на която синът присъства?“. На този въпрос няма да се спирам, защото не можете да го разберете. Да се ожениш значи да се облечеш в нова дреха. Какви трябва да са качествата ѝ? Да топли и да пази тялото от външните условия. – „Ако дрехата е тънка?“ Тогава ще отидеш в топлия, тропическия пояс. Щом дрехата е дебела, можеш да живееш и в студения. Докато имате несгоди, вие сте в студените области на живота, но щом условията ви се смекчат, сте в топлите страни, където всичките ви работи се нареждат добре. Това не винаги е така, затова, докато сте в добрите условия на живота, събирайте блага за студените дни, т.е. за неблагоприятните условия. Именно в това Йосиф²⁰ прояви мъдростта си. Днес си здрав, но не минава много време, започваш да се оплакваш от главоболие, от болки в гърдите, стомаха или червата и се чудиш какво става с теб; много просто – влязъл си в дисхармония с Живата природа. Как да си помогнеш? Възстанови хармонията с Живата природа и всички болести ще изчезнат.

Като говоря за ухото, не го разглеждам като черна, в която от време на време се налива вода. Ако ухото на някого е черна, то е изкуствено придобито и каквито и блага да получи, няма да ги запази. Дядо му и баща му може да са живели добре, но той нищо не е запазил от тяхното богатство: живял е неразумно, ял е и е пил с приятелите си, докато всичко е изгубил.

Един богат варненски чорбаджия имал само един син, който изял и изпил богатството на баща си. Бащата имал голям двор от 10 декара, с две големи къщи в двора,

но синът не запазил нищо. Бащата бил обществен човек, живял за доброто на ближните си, а синът – за себе си. Той отворил кръчма, за да може да пие повече с приятелите си, и скоро пропилил цялото богатство на баща си. Който иска да живее като този син, всичко ще изгуби. И след това ще се питате защо идват страданията. Не питай защо идват страданията, но изправи живота си. Всяко одумване, всичко речено-казано е психична кръчма. Казвате за някого, че е голям скъперник, и за да не мислят така хората, той купува вино и ракия, черпи този-онзи, учи се на щедрост, но в края на краищата всичко изгубва. Пиянството е резултат на неправилните чувства. Правилните чувства внасят разширение, а правата мисъл означава възлизане към планинските върхове. Значи чувствата образуват долината, а мислите – планината. В долината човек може да придобие богатство, но ако знае как. Мисълта на човека внася сила, която подхранва чувствата. Ако една мисъл не подхранва чувствата, тя не може да се прояви и приложи.

Ето защо между правилния нос и красивото ухо има известно отношение. Да имаш честно ухо е едно състояние; да имаш балансирано ухо е друго състояние – при такова ухо ще можеш всякога да се въздържаш и дойде ли някаква скръб, ще я разрешиш правилно. – „Беден съм.“ Чудно нещо, живееш сред Богатата природа, а си беден! Бог работи чрез Духа Си върху вас, а вие казвате, че сте бедни. Беден си, защото си духовно ленив, не искаш да работиш. – „Как да работя?“ Представи си, че искаш една хубава дреха и плащаш на шивача да я ушие. Но не всичко е в ушиването на дрехата. Тази дреха е ценна, когато е работена от шивач с Любов към вас; той я е работил като за себе си – това наричам хубава дреха. Ако шивачът шие дрехата с мисълта по-скоро да се освободи от нея, тя не може да бъде хубава. Следователно, каквато и работа да започвате, влагайте в нея Любов; тя ще ползва първо вас, а после – другите. Това е закон, който се прилага във всекидневния живот.

Днес и жената, и мъжът са недоволни от положението си. Жената казва: „Защо трябваше да се омъжа? Всеки ден

една и съща работа: чистене на къщата, готвене, миене на съдове“. Защо не си мислила навремето? Когато тропаше на хорото, друго мислеше; тогава беше готова да се цаниш. Господарите, които искаха да те вземат за снаха, даваха големи обещания, ти вярваше на всичко, но щом влезе в клопката, работата се обърна другояче. За да предпазя момите от разочарование, казвам им да мислят.

Преди години бях в Сливен и при мен дойде една млада мома, която ми разказваше, че се е влюбила и желае да се омъжи за един момък. И двамата минаваха за окултни ученици. Той беше човек с философски ум, обичаше да проповядва, да философства, но не и да работи; разбираше от лозарство, от земеделие, но считаше този труд за тежък, не искаше да се изтощава. Тя беше практична, работна мома. Казах ѝ, че не са един за друг. – „Не, три дни да живея с него, но той да бъде!“. Най-после се ожениха. Тя работеше, а той очакваше наготово. Родиха им се две момчета: едното беше добро, а другото упорито, с opak характер. Сега, като се яви при мен, тя вече беше болна, неврастеничка и съжаляваше, че не ме е послушала. Изнасям ви този пример, за да се поучите от него.

Вие искате да служите на Бога. Не е мъчна работа, но не е и лесна. Трябва да знаете как да Му служите. Бог вижда и най-малките ви грешки. Той веднага ви дава светлина, за да видите грешката си и да я изправите, но трябва да знаете как да я изправите. Ако я прикривате, Бог вижда това и си мълчи. Какво ще стане с картината на художника, ако той замазва всяка грешка? Не трябва да замазва, а да не прави грешки; докато прави грешки и ги замазва, той не е художник. Вие сте художници, които още се учат. Всички очакват това, което не може да стане. Например някой от вас никога не може да има двуетажна или триетажна къща; друг никога не може да има две слугини; трети никога не може да получава 10 хиляди лева месечен приход. Стремете се към блага, общи за всички.

Питате защо идват страданията, защо идва злото в света. Недоволен си от живота и не знаеш защо си недоволен. Като не намираш причината за недоволството си,

казваш: „Идва ми да се самоубия!“ . И затова има цяр: ще те сложат на земята и ще ти ударят 10-20 тояги. Ти започваш да викаш, да се молиш да те пощадят. Ако не можеш да понесеш боя – малкото страдание, как ще понесеш най-голямото страдание – самоубийството? Ти ще страдаш и на онзи свят. Въобразяваш си, че като се самоубиеш, ще благуваш. За предпочитане е голямото страдание на Земята, отколкото да мечтаеш за голямото благо след самоубийството. Между вас няма нито един, който мисли за самоубийство. Може животът на някого да е дотегнал, но той не мисли за самоубийство. Защо му е дотегнал животът? От безразборно ядене и пиене. Той прилича на онзи турчин, който отишъл при султана да се оплаква от живота си. Казал:

– Ядох и пих, но ето, свършено обеднях и не знам какво да правя.

Султанът го запитал:

– Като си ял толкова много, кажи коя е най-сладката част от кокошката?

– Трътката – отговорил турчинът.

Султанът заповядал да му дадат 250 лири, да подобри живота си. Един другар на турчина, като чул това, решил и той да отиде при султана, да се оплаче от живота си:

– Царю, дотегна ми животът от недосяждане.

Султанът го запитал:

– Коя е най-сладката част от бивола?

– Трътката – отговори той.

Султанът заповядал да му ударят 25 тояги.

Следователно, ако животът ти е дотегнал, трябва да знаеш защо. – „Никой не ме обича.“ Грешката е в теб – ти кого обичаш? Свиваш се, стягаш се и гледаш с подозрение на всички хора, очакваш те да ти дават; ти дай нещо от себе си, ти направи една услуга! Децата изискват от родителите си добри отношения, а са своенравни, никого не слушат. Разумното дете прави услуги на родителите си, помага им, затова се чувства свободно да поиска нещо от тях. Искат ли се Бог от вас да правите услуги на другите?

Като ви наблюдавам, намирам, че приличате на големи богаташи. Заблуждение е да мислите, че сте богати. Не може да бъдеш едновременно богат и прост. Богатство, което не можеш да приложиш, е товар; способност, която не можеш да използваш за своето развитие, е товар – те носят разочарование. Даже и видните музиканти се разочароват от музиката, когато не са я използвали както трябва. Някой свири в различни театри за прехраната си, но това не е истинска музика – повтаря едни и същи парчета, докато един ден му омръзнат. Тъжно ти е и пееш: „Заплакала е гората, гората и планината“. Защо не кажеш друго за гората? Може ли гората да плаче? Когато я попари сланата, и тя плаче, но това се случва рядко. Ето защо истинското знание е онова, което може да измени състоянието ти, да повдигне духа ти. Със знанието си ти можеш да се лекуваш. Болен си – концентрирай ума си и ще се излекуваш. Като се концентрираш, и кашлицата ти ще изчезне. Сега между вас няма болни от кашлица. Кашлицата се лекува и с воля. Кажи: „Няма да кашлям!“. Често вие се опитвате да лекувате другите, а на себе си не може да помогнете. – „Защо боледуваме?“ За да развивате и усилвате волята си. Ако можеш да се справиш с болестта си, ти си силен човек. Здрав си, защото преди теб са работили мнозина. Всеки може да бъде здрав.

Като заболееш, намери десетина здрави хора, обикни ги, започни да им услужваш колкото можеш и след дватри дни и ти ще бъдеш здрав. Ако и здравите те обикнат, толкова по-добре за теб. Невежа си – обикни един учен и започни да му услужваш. Лош си – обикни един добър човек и ще станеш добър. Знанието, доброто се предават. Добрият дава от себе си, а лошият взима. Не осъждам лошия – той няма какво да даде. Ако му се падне отнякъде богатство, ще го сложи в касата си за черни дни. Богатството не е за черни дни – черният ден е днешният; днес ти трябва богатството, употреби го, а за утрешния ден не мисли. Милиони същества работят за утрешния ден и докато си между тях, всякога ще бъдеш добре. Милиони

хора работят върху доброто и разумността – свържи се с тях, те ще ти въздействат.

Като изучавате ухото, използвайте го за трансформиране на състоянията си. Неразположен си – нарисуй едно красиво ухо: първо дясното, после – лявото. Първоначално човешкото ухо е било много активно – по цели дни човек е мислил за прехраната си. Сега се създава новото ухо – ухото на Шестата раса. Като има предвид отношенията на линиите в ухото, човек вече знае какво предимство да даде на силите, действащи в него, знае с какъв капитал разполага. Не е достатъчно ухото да бъде голямо, но линиите в него трябва да бъдат правилни. То не трябва да бъде много тясно, нито много широко. Ако е голямо и тясно, за това има много причини. Ухото е създадено по органичен път. Хиляди същества са работили за създаване му като модел. В течение на ред поколения са създадени много модели, но нито един от тях не е дошъл до абсолютната мярка. Тайната на човешкото ухо се заключава в определяне на времето като органична и като механична проява. Има разлика между органично и механично време. Например седиш някъде и изведнъж почувстваш, че е време вече да си вървиш; слагаш часовника да те събуди, но отвътре нещо ти казва: „Стани, макар и половин час по-рано от определеното време. Стани и върви на работа“. Обаче механичното време казва: „Не е дошъл още часът! Рано е, полежи си“. Трябва да развивате вътрешния часовник, за да се ползвате от него. За органичното време е нужен вътрешен часовник; той е много точен, показва всичко, което ще ви се случи – приятно и неприятно. Вътрешният часовник показва едновременно и добрите, и лошите условия на живота.

Това са общи положения, но по тях се съди и за специфичните. Кой няма в дома си неприятности и мъчности – жената не те разбира, децата не те разбират. Как ще се справиш с това положение? Ще живееш по два начина – външно и вътрешно: външно ще живееш с тях, а вътрешно – със себе си; ще разговаряш с тях, без да влизаш в противоречие. Ще изучаваш правите и кривите линии на

ухото и ще вървиш напред. Горната крива линия на ухото означава линията на чувствата. Където има прави линии, там е силно влиянието на ума. Огънатата линия показва влиянието на вкуса. Но каквито и да са линиите, никоя от тях не е завършила своята работа: нито умът, нито сърцето, нито вкусът. Затова линиите на ушите в повечето хора са накрънени.

Казано е в Писанието: *Когато дойде Духът, Той ще ни научи на всичко*. Духът помага за усъвършенстването на човека. Той познава всички науки – за очите, за ушите, за носа, за устата; знае тайните на човешката душа. Духът ти казва: „От теб голям човек ще стане“. Думата *голям* е неопределена. Физически голям ли ще станеш? Всъщност Духът те подтиква да станеш голям човек. Той ще те изпрати на училище, да видиш как децата учат и рисуват, та и ти да учиш като тях. После ще те изпрати на пазара, да срещнеш един просяк – ще се спреш пред него няколко минути, да видиш как живее. След това Духът ще ти обясни защо даден човек е прост, друг – учен; защо един проси, а друг е богат. Така ще се учиш, ще придобиваш знания.

Ако не можеш да се концентрираш, няма да станеш голям човек, нищо няма да постигнеш. – „Как ще позная дали мога да се концентрирам?“ Болен си. Ако концентрираш ума си и болката мине, ти можеш да се лекуваш с мисълта си; не мине ли болката, не си постигнал никакви резултати. Така ще се съсредоточиш, че да забравиш болката си.

Минаваш за търпелив. Можеш ли да понесеш всякаква обида с търпение? Срещаш някой, който те е обиждал много пъти. Ако забравиш обидите и го приемеш с радост, ти си търпелив, ти можеш да се концентрираш. Казвате: „Като дойде Христос, работите ни ще се наредят, Той ще направи всичко за нас“. Не, Христос работи и вас ще научи да работите. Той се е молил вечер по цели часове, но въпреки това всеки ден е минавал през големи противоречия. Даже най-близките са Му създавали големи изпитания. Учениците Му не са Го разбирали и казвали: „Щом

се наредят работите на Христа, и нашите ще се наредят добре“. Христос казва: *Син Человечески няма къде глава да подслони*. Не се стремете да станете големи хора, защото много ще ви товарят.

Спазвайте следното правило: да поддържате отношенията между ума, сърцето и вкуса си, т.е. между своите мисли, чувства и постъпки. След това поддържайте отношенията си с Природата. Научете се, като срещнете някого, да видите една добра черта в него; не гледайте на отрицателното в него – това е правило за самовъзпитание. Да се занимаваш с отрицателното, това значи сам да се спъваш. Не казвай, че този човек има неправилен нос, уста или брада – това са външни дефекти, с които несъзнателно се свързваш. Видиш ли добра черта в човека, ти правиш услуга и на себе си, и на онзи, в когото си я видял. Ако в продължение на една година виждате само доброто в човека, вие коренно ще се преобразите, но ако виждате само лошото в него, ще деградирате.

– „Работите ни ще се оправят лесно.“ Ще се оправят само ако работите. В Природата няма благодат. Тя ще събере около себе си всички, които могат да работят. Ако работиш, веднага ще те възнагради; ако не можеш, сама ще ти покаже как се работи. Сега вие искате да развивате ухото си. За тази цел хванете долната му част и вложете в ума си мисълта дали ще заболее в продължение на един месец, или не. Важно е само да проверите какви са условията за това. И след като определите диагнозата, ще изучавате методите за справяне с болестта. Не мислете, че е необходимо непременно да боледувате – болестта е само условие за смяна на състоянията. Ако не можете да се справите с болестта, ставате крайно нервни и след това ще дойде друга болест за смекчаване на характера. Ако човек боледува повече отколкото трябва, той придобива голяма мекота, дори мекушавост – това не е добре. Да станеш крайно суров – и това не е намясто. Мекотата и твърдостта трябва да се преливат една в друга. Остротата е канара, на която нищо не може да се сее; острите линии всякога причиняват вреда.

Казвате: „Искаме да ни се говори конкретно“. И това може, но не всякога конкретното говорене ползва човека. – „Искаме да обичаме като Учителя.“ И това може, но Обичта, Любовта е велика наука. Изучавайте тази наука, но първо изучете лицето си, да знаете какво е отношението между ушите, носа, устата, очите, как са поставени едни към други. Наблюдавайте очите си, формата им – дали са кръгли, или елипсовидни – и защо имат такава форма. Ако ушите, носът, устата ви са правилни, лесно ще се справяте с обкръжаващата среда и ще може да ѝ влияете, ще ѝ бъдете господар, ще ѝ помагате, иначе тя ще ви зароби. Стремете се вие да влияете на средата – да я повдигате, да подобрите нейните условия. Това може да направи само онзи, който е в общение с Бога. Да бъдеш в общение с Бога, това значи постоянно да Го носиш в съзнанието си, Той да ти бъде тил през целия ти живот. Човек може да бъде свързан с Бога по четири начина: със съзнанието, със самосъзнанието, с подсъзнанието и със свръхсъзнанието. Ако е свързан едновременно и по четирите начина, може да се нарече силен човек – той носи всичките си изпитания с радост, уповава на Бога, разбира смисъла на страданията.

Казваш: „Нешастен съм, три дни не съм ял, нямам пари, всичко изгубих“. Радвай се и на това. Твоето нещастие е временно. Ти си изгубил парите си, но с тях са нахранени 40 бедни хора. По-рано ти беше сит, а сега са сити 40 души. Плачеш за своя близък, че заминал за онзи свят. Радвай се, той е щастлив, а на Земята беше нещастен. Трябва ли да плачеш за един щастлив човек? Скърбиш за приятеля си, че е в затвор. Не скърби, той сега учи; докато е бил свободен, е нямал време за учене, а сега учи, придобива знания. Вие не разбирате Божиите пътища. Знайте, че всичко, което става в света, е за добро. Удариш се някъде – благодари, че не си се ударил по-лошо. Някой ти каже една добра дума – благодари; каже ти обидна дума – пак благодари, защото той не разбира, че те е обидил. Какво ти е казал? Да сложиш калпака си направо. Ти си го накривил, а твойт приятел счита, че трябва да го носиш

направо. Едно време мъжете носеха шапките си накриво, а сега жените ги носят накриво. Държиш ръцете си ту на гърдите, ту на корема, ту се почесваш, не знаеш къде да ги сложиш – това не е добре. Ако някой ти каже как да поставяш ръцете си, не се обиждай. Несъзнателно човек прави такива движения, от които трябва да се освободи. Изпращаш приятеля си и плюеш, а той мисли, че плюеш по него. Това става несъзнателно, на ученика не е позволено да прави несъзнателни движения.

Казвам: трябва да ви говоря за истинската, Божествената обхода. Постъпките ви трябва да бъдат Божествени, да задоволяват всички. Аз съм минал през всички области на живота: от най-ниските до най-високите. Научих всичко, каквото животът може да даде, разбрах човека във всичките му прояви. Кучета ме лаеха, но аз останах тих и спокоен, правех своите изследвания. Нападаха ме всякакви дяволи, но и с тях се справях. Един дявол се опълчи против мен, друг се опълчи, аз хвана единия за опашката, хвана другия и спокойно продължавам работата си. – „Не се ли страхуваше от нещо?“ Когато страхът е на мястото си, той има смисъл. Страхът трябва да влезе като елемент на безстрашието; безверието – като елемент на Вярата; песимизмът – като елемент на Надеждата. Всички отрицателни елементи да станат основа на положителните сили и върху тях да се гради. Някой се е обезсърчил, защото нямал хляб; дай му хляб и го остави свободен – той ще се насърчи и ще ти благодари. Човек има право да се обезсърчава, когато му липсва нещо съществено, следователно не се обезсърчавай за несъщественото. Внеси в ума си една здрава, положителна мисъл, на която всякога да разчиташ. Беден си нямаш пет пари в джоба си, а се нуждаеш от известна сума – какво ще направиш? Всеки ден мисли по половин час върху парите, да дойдат отнякъде. Не слагай срок кога да ги получиш, не питай ще ги получиш ли, или не. Носи в ума си положителна мисъл, че ще ги получиш, и повече не се рови. Няма да мине и една година, парите ще дойдат отнякъде – това е закон. Постоянството има отношение към този закон. Нарушиш ли го

някъде, той не работи – и да получиш тази сума, вместо да си наредиш работите, повече ще ги объркаш.

За да се справиш със сиромашията, трябва да си създадеш хармонична среда, в която да се движиш; без хармония нищо не се постига. Може да станеш и богат, и учен, и силен, но няма ли хармония, скъпо ще платиш за придобивката си. Важно е да работиш с радост, да очакваш нещата с търпение, тогава всичко ще дойде навреме. – „Имам нужда още сега от пари“. Нямаш нужда сега. Разумният свят знае кога ти трябва парите и ще ти ги прати навреме.

Виден писател седи в стаята си и пише – дошло му вдъхновение. В този момент в стаята влиза кредиторът му, иска от него да си плати дълга.

– Сега нямам, ако може, почакайте още малко.

– Не, дошъл е последният момент, ще ви затворим.

– Правете каквото искате – и в затвора ще пиша, там ще бъда свободен да продължа работата си.

Питам: какво бихте казали вие при подобен случай? Ще започнете да се оплаквате, да роптаете против съдбата, че сте изпаднали в такова положение. Вие отдавна сте в лошо положение, отдавна сте напуснали Рая. Докато сте били в Рая, сте имали всичко на разположение, но щом го напуснахте, сиромашията, болестите, страданията веднага ви последваха. Работиш на господаря и мислиш, че те обича, но щом престанеш да работиш, той ще те изпъди. Имаш богатство и разчиташ на него, но един ден заминеш за другия свят – къде остана богатството? Красив си, но заболяеш и изгубваш красотата си. Ако си окултен ученик, трябва да бъдеш доволен от всичко: радвай се, че си се родил, радвай се, че заминаваш за онзи свят. Иначе – да очакваш да те гаят, да те насърчават, да ти казват, че работата ти ще се оправи – това е ученик-бебе. Само бебетата имат нужда от галене.

Един знаменит цигулар давал концерт в Париж. Публиката слушала с внимание, но той се увлякъл толкова много, че забравил колко време продължил свиренето. Един след друг хората започнали да си излизат. Цигуларят

останал сам, но продължавал още да свири и не забелязал какво става около него. Най-накрая ключарят му подал ключа и казал: „Като свършиш, заключи салона“. Това показва голямо концентриране, но не мисли, че това, от което ти се интересуваш, интересува и обкръжаващите.

Говориш с някого, той мръдне веждите си; промени темата – с мръдването на веждите той показва, че не се интересува от този разговор. Говориш с някого за ухото, но той веднага скрива ухото си; промени темата на разговора. Ако ухото му е красиво, кажи направо: „Искам да видя ухото ти, намирам, че е красиво“. Като наблюдавам вашите уши, намирам, че едни от тях са музикални, други – уши на вкуса. Ако вкусът вземе надмощие, явява се недоволството, а Природата не търпи недоволство. Тя съдейства на човека само за онази радост, която е обща за всички. Нейната радост е радост за всички; радостта на един трябва да бъде радост за всички.

Правилно е благо на един да бъде благо за всички и благо на всички да бъде благо на един. Каквото и да е ухото на сегашния човек, то отговаря на Петата раса. Бъдещата Шеста раса изисква друго ухо – идеално. Колкото по-красиво и оформено е ухото, толкова по-здрав е човек. Като знаете това, каквото правите, влагайте в него ума, сърцето и волята си. Без участието на тези сили човек не може да постигне желанията си.

За следващия път всеки от вас да нарисова един нос – своя или на друг човек. Така ще изучавате отношението между ушите, носа, устата и брадата си. Това знание води към себепознание.

Тайна молитва.

23. лекция, 22 февруари 1933 г., София, Изгрев

ЧОВЕШКИЯТ НОС

Размишление.

Животът има две страни – външна и вътрешна. Ние започнахме с външната страна – ухото, като орган на слушането. Видимо ухото е малък орган и за онзи, който не го разбира, си остава неразбрано. Обикновено външните прояви са човешки, а вътрешните – Божествени. Има външни и вътрешни недъзи, които са резултат на неправилния човешки живот. Сега аз имам предвид една формула, която никъде не се среща. Каква е тя няма да обяснявам, но като ви я дам, ще си я препишете на чисто. Не питайте за какво се отнася, ще ви диктувам, а вие ще пишете: *Това, което в началото не е било, като се е проявило, образувало е всички невъзможни неща в света. А това, което в началото е било, като се е проявило, образувало е всички възможни неща.*

И тъй, външната страна е човешката, наречена външен, или обективен свят; вътрешната страна е Божественият, или субективният свят. И Духовният свят има външна и вътрешна страна. На Земята хората се възпитават по особен начин, но като отидат в другия свят, ще се видят в чудо – те коренно се различават от съществата, които живеят там. – „На Небето има ли деца?“. Има, но там растенето не е както на Земята – там растенето е в добродетели. На Земята човек расте на височина и ширина, а на Небето – на доброта. Колкото по-добра е една душа, толкова е по-стара, по-израснала. На човека са дадени всички възможности да расте физически и духовно. Искаш да станеш голям; ще станеш, но това не показва, че ще бъдеш добър – доброто не е в ръста. И слонът е голям, и мамутът е бил голям, но никой не казва, че са добри. Доброто е в обходата.

Да дойдем до носа. В едно отношение той прилича на пергел, който може да се свива и разширява, а като стигне

крайния предел на разширяване, взима друго направление. Носът има отношение към интелекта – значи е пергел, с който се измерва човешката интелигентност. Без този пергел нищо не се постига, защото той описва всички външни и вътрешни възможности, скрити в човека. Казвам: както се върти пергелът на човека, т.е. неговият ум, такива са и неговите възможности за развиване.

Като разглеждате носовете на чертежите, виждате, че всички са изкривени – защо? Пергелите им са били развалени. Можеш ли да рисуваш правилно с развален пергел? Всички хора си служат с пергел, но за себе си го употребяват по един начин, а за другите – по друг; служат си с две различни мерки. Като забодеш единия връх на пергела в една точка, а другия край въртиш около нея, образуваш кръг, в който се крият всички възможности. От отвора на пергела, т.е. от радиуса, зависи с какви възможности разполага човек. Дългият нос крие в себе си повече възможности, повече изходни пътища. Първият образ на фигура 1 представлява нос на наблюдателен човек, който само наблюдава и мери нещата. Той минава за един от добрите носове, но в него има нещо животинско. Вторият образ представлява интелектуален нос.

Фиг. 1

Каквато и форма да има носът, той е в зависимост от устата – тя определя неговите възможности. Устата може да бъде голяма или малка, по-близо или по-далеч от носа. По устата се познава дали даден човек е лаком, или не. Ако е лаком в яденето, той е лаком във всичко. Лакомството показва желанието на човека да има много. Не е лошо да имаш много, но трябва да имаш време да го обработиш. Необработеният материал е товар, за пренасянето на който само ще плащаш, без да се ползваш от него – това е все едно да плащаш наем за старите си мебели, без да ги използваш. Желанието да притежаваш много неща съществува и в Духовния свят – например искаш да станеш светия, но не знаеш какво представлява светийството. Има само един светия в света и всеки, който дойде в контакт с него, може да стане светия; има само един учен в света и който дойде в контакт с него, може да стане учен – това е противоречие за вас, но в него се крие велика истина.

Какво виждаме в новороденото дете? В началото то е обикновено дете, без видими дарби и способности, но майката счита, че от него ще излезе гений, нещо особено. Какъв гений е, когато върши работи, които не го препоръчват? Но като започне да расте, то влиза в контакт първо с майка си и баща си, с братята и сестрите си, после с външните хора и постепенно се учи, развива се, докато един ден прояви всичко, което е вложено в него. В началото се изиявява човешкият живот, той взима надмощие, а след време – Божественият. Детето се сърди; не е лошо, че се сърди, но това е човешка проява. То се възмущава, че работите не стават както иска; сърди се на родителите си, на братята и на сестрите си, че не са такива, каквито трябва да бъдат; сърди се на условията, в които живее, и намира, че не са добри, иска по-добри. Понякога човек се сърди и на себе си, че не е такъв, какъвто трябва: той е недоволен от носа, от ушите, от очите, от устата си; недоволен е, че не вижда както трябва, не чува и не възприема въздуха и храната правилно.

Като ученици, вие трябва да учите, да придобиете истинско знание. Без да сте го придобили, започвате да го-

ворите на хората за носа, за устата, за ушите, мерите ги, но нищо не придобивате – това не е знание. Учене се иска от вас, да дойдете до самостоятелни изводи. Между ума и носа има известно отношение, което точно трябва да се знае. Има една плоскост, която определя мястото на носа; колкото повече се отдалечава той от плоскостта, толкова повече се приближава към животинското в човека, но ако се приближава към плоскостта, Божественото взима надмощие. Когато плоскостта има посока от центъра на Слънцето към центъра на Земята, гръбначният стълб в човека е прав и тя пази равновесието на организма; ако плоскостта се наклони, човек губи равновесието си. Изкриви ли се мисълта, и носът се изкривява, главно на върха.

Първият образ на фигура 2 представлява нос на любопитен човек, който се занимава само с новини, с казано-речено. Вторият образ е на търговец.

Фиг. 2

Фиг. 3

Като разглеждам човешкия нос, имам предвид, че предстои още да се развива – все едно да разгледаш детето в утробата на майката от ембрион до пълно развитие. Човек има високо мнение за себе си, без да подозира, че е в зародишно състояние. Съзнанието на сегашния човек още не е пробудено – той не знае откъде е дошъл и къде ще отиде; не знае как е влязъл в утробата на майка си и как ще излезе. Природата знае всичко това. От нейно гледище влизането в утробата наричаме смърт, а излизането – раждане. Значи човек се ражда и умира – непрекъснат процес.

Като наблюдавате различни носове, ще видите нос, вирнат на върха, като у свинята. Такъв човек обича да рови – фигура 3. И свинята, вместо да сложи ръцете и краката си на работа, впрегнала носа си да работи, като го обърнала с върха нагоре, по-лесно да рови земята. Едва сега човек се освобождава от свинското състояние в себе си. Казвам: не впрягай носа си на физическа работа. Мислиш ли, че ако знаеш слабостите на човека, ще научиш нещо? Не само че нищо не придобиваш, но изопачаваш носа си. Видиш ли къс нос и с връх, обърнат нагоре, ще знаеш, че свинята е виновна; ако носът е дълъг и с връх, обърнат нагоре, копоят е виновен: като гони зайците, той развива носа си на дължина – за да души по-добре, върхът на носа му се обръща нагоре.

Това са уподобявания, за да учите, а не да се нападате един друг. Не казвай на човека: „Аз зная какъв си – нали виждам, носът ти е свински“. Зад носа се крие известна интелигентност. Хвърляш една бомба, която изкопава голяма дупка в земята. Бомбата е механична сила, но зад нея стои разумно същество, което я направлява. Каква интелигентност се крие зад свинята? Днес тя се намира в зародишно състояние, но в бъдеще ще дойде до такова развитие, че няма да я познаете. Вторият образ на същата фигура представлява нос на енергичен човек.

Като ученици, вие трябва да изучавате живота, да дойдете до истинско, правилно разбиране. Проявеният живот не е нищо друго, освен азбука на неприявения Божествен живот. В този смисъл считайте, че всяка жива форма е на мястото си: свинята, волът, слонът са на своето място. Мислите ли, че буболечиците са просто нещо? Ако Бог се е занимавал с тях, значи е мислил за тях. Трябва ли ние да гледаме на малките същества с презрение? Ако растенията не съществуваха, какво щяхте да правите вие? Какво щеше да бъде положението на човек, ако нямаше вода, въздух и светлина? Преди да дойде на Земята, дойдоха растенията, животните; светлината, въздухът, водата съществуваха преди човека; Бог създаде човека най-накрая и на седмия ден си почина.

Това са общи въпроси, върху които трябва да мислите. Докато изучавате фактите поотделно, нищо не можете да разберете. Истински ученият съпоставя всички факти и така прониква в далечното минало. От счупените линии той създава цяла наука. Носът на търговеца показва човек, който работи само за прехраната си. И птиците, които по цели дни мислят за прехраната си, имат подобен нос-човка. Желанието на човека да придобива много създава съответен нос, но човек може да го измени. Щом съзнава, че с много нищо не се постига, той започва да въздейства върху това си желание.

С тия носове, които имате, няма да ви приемат на Небето – там се иска друг модел на носа. За да го изправите, първо трябва да измените своята мисъл. Не казвайте, че нищо не желаете; трябва да имате желания, но естествени. Не желайте повече, отколкото ви е нужно. Христос казва: *Доста е на деня неговото зло*. Докато се стремиш към много, ти се отклоняваш от същественото. Ще работиш съзнателно върху носа си, защото той е основа на Разумния свят. Носът възпитава чувствата. Значи в носа, т.е. в ума, е вложено Божественото. Чрез него се възприема новия живот. Казано е в Писанието: *И вдъхна Бог чрез ноздрите му жива, разумна душа*. Само разумният човек различава правата от кривата постъпка; само разумният знае какви трябва да бъдат отношенията между Бога и човека.

Недъзите ви се дължат на човешкия живот. Достатъчно е да разгледате черепа на човека, за да познаете какво носи от миналото и какъв е сегашният му живот. Достатъчно е да разгледате черепа на някое от допотопните животни, за да имате представа за него. И по главата на сегашния човек бъдещото поколение ще чете неговото минало – историята на човешкия живот. Един ден миналото и настоящето ще се съединят в Божествения живот. Влезе ли в този живот, човек е дошъл вече до безсмъртието.

Фигура 4 представлява два образа: нос на човек, в когото чувствата работят силно. Това е нос на антагонист. Вторият образ е на песимист.

Фиг. 4

Фиг. 5

Като ме слушате да говоря така, някои се обезсърчават. Не се обезсърчавайте! Ако носът ви не е правилен, а ушите са добре оформени, те ще го оправят. И очите могат да оправят носа. В известни случаи и устата може да му помогне. Но ако носът, ушите, устата и очите не са правилни, изправянето им може да стане в друг живот. Ако на Земята не можете да се изправите, ще разчитате на другия живот – на Небето. Там, във фабриките, ще ви разглобят част по част и ще ви ремонтират основно. Аз разглеждам и ада като голяма работилница – и там ремонтират човека. Който не разбира това, казва: „Големи страдания има в ада“; отговарям: голям ремонт се прави в ада. Той не е тъй страшен, както си го представят, страшен е вътрешният ад в човека, когато е в дисхармония с Бога. Страшно е, когато човек е в противоречие със себе си. Понякога мислите, че сте добри, а понякога – че сте лоши. За оправдание на лошавината си казваш: „Раздразниха ме“. Как може да стане това, ако изобщо не се дразниш – как могат да те запалят, ако в теб няма вещество, което лесно се запалва? Ако в теб има вещество, способно да гори, ти си изложен на опасност. Който не мисли, той се намира в положението на дете и във всеки момент може да бъде в опасност. Ще дойде ден, когато човек ще започне да мисли; не можеш да останеш завинаги дете, ще дойде ден, когато ще станеш възрастен и стар.

Между Божествения и човешкия живот има нещо общо: в Божествения живот има детство и в човешкия живот има детство; в Божествения живот има зряла възраст и в човешкия живот има зряла възраст. Разликата се заключава в следното: в човешкия живот има старост и смърт, а в Божествения няма. В този смисъл ангелите не са нищо друго, освен най-интелигентните деца на Небето. Не можеш да бъдеш ангел, ако не си крайно интелигентен. Ангелите разбират Божиите закони и ги изпълняват. Те са носители и на Божията Мъдрост. Значи ангелът е представител освен на чистота и невинност, още и на Божията Мъдрост. Човек е точно противоположен на ангела – той е горд, тщеславен, мисли, че знае всичко. Наистина, и човек има знания, но не ги прилага както трябва. Той мисли, че е самостоятелен, че няма нужда от никого. Човек е самостоятелен само когато Божественото работи в него. Всеки иска да бъде похвален, да му се даде нужното внимание; и това не е лошо, но да те хвалят намясто. Как ще те похвали учителят, ако рисунката ти се нуждае от много поправки? Добрият учител хвали ученика си само като види, че последният е изправил грешките си.

Добре е да изучавате носовете сравнително. Например на фигура 5 са представени носа на песимист и на интелектуален човек. Изучавайте ги и намерете разликата между тях. Сега, да дойдем до научната страна на въпроса. Не може да бъдеш добър, ако нямаш хубаво ухо; не може да бъдеш умен, ако нямаш хубав нос; не може да бъдеш любещ, ако нямаш хубава уста; не може да бъдеш истинолюбив, ако нямаш красиви очи – това са мои твърдения. Аз ще говоря и за очите, и за ушите, и за брадата, но не и от физиогномично гледище. Ако не можеш да изучиш ухото си, устата си, носа си, очите си, как ще изучиш тези на другите хора? Първо ще се интересуваш от твоите органи, а после от тези на другите хора. Първо ще изучиш себе си и ако ти остане време, ще изучаваш другите. Ако първо изучаваш другите, а после себе си, ще се опетниш. Защо ти трябва да се интересуваш от богатството на хората? Какво ще ти допринесе знанието, че един е богат, а друг – беден;

че един е сит, а друг – гладен? Ако ходиш между бедните, за да се покажеш, че си добродетелен, че си богат, това няма да те ползва. Друг е въпросът, ако се движиш между тях от Любов, да им помогнеш. Значи външните прояви не са истински. Искаш да обърнеш един човек към Бога; за да постигнеш това, ти сам трябва да бъдеш образец – първо ти трябва да имаш Любов към Бога. *Бог е Любов*, следователно ти трябва да желаеш и този човек да има Любов в душата си. Бог има желание всички хора да живеят в мир и съгласие, да бъдат радостни и весели, да не насилват никого.

Бог не търпи престъпления. Казваш: „Обичам Бога, искам да Му служа“. Тогава ще постъпваш като Него – ще се освободиш от всяко недоволство. Ти си недоволен от братята и сестрите си, от дрехите си, от стаята си, а искаш да служиш на Бога – това е невъзможно. Щом си недоволен от хората, недоволен си и от Бога, как ще Му служиш тогава? Ето защо казвам: изучавайте себе си, за да различавате и най-тънките си прояви. Колко пъти дяволът майсторски ви нашепва неща, на които вие се поддавате! Казваш: „Аз не съм като митаря, не съм грешник“. Значи си като фарисей – и фарисеят казваше: „Господи, благодаря Ти, че не съм като митаря. По три пъти на ден се моля, редовно плащам десятъка си, на никого зло не мисля“. Фарисеят и до днес си остава фарисей, а митарят стои изправен, с наведена глава, не смее да вдигне поглед нагоре, само изрежда греховете си, но в него има възможност да се развива. Това са образи, които се отнасят до вътрешния живот на човека.

Днес всички хора цитират стихове от Евангелието, но това не е достатъчно. Вие се нуждаете от знание, което да ви даде права насока в живота. – „От толкова години вярваме в Христа, нищо ли не сме постигнали?“ Не е достатъчно само да вярвате. Ако мислите, че само с вярване ще постигнете всичко, лъжете се. Бих желал да имате онази детинска вяра и невинност, да бъдете чисти като децата. Като наблюдавам хората, виждам, че и в религиозния, и в научния си живот те са изложени на опасност. Религиоз-

ният мисли, че е свят човек и като него няма друг; и ученият мисли за себе си същото. Има физиогномисти, хиромантици с високо мнение за себе си; има учени естественици, химици, които мислят, че са разрешили всички въпроси – и едните, и другите се заблуждават. Да мислиш, че всичко знаеш, е колективна мисъл; всичкото знание е в колективното, Божественото съзнание. И вие, събрани около мен, мислите, че много знаете – това е чужда мисъл. Ако вземете всички хора в света, които мислят като вас, и разделите с тях богатството си, по колко ще се падне на всеки? В света има над два милиарда човека. Ако разделите природното богатство помежду си, по колко ще се падне на всеки – по една малка сума. Какво ще прави той с тези пари?

И тъй, ако знанието се разпредели между всички хора, по колко ще се падне на човек? Аз не говоря за обикновеното знание, но за истинското, за онова, от което човек може да се ползва във всеки даден момент. Това знание има отношение към правата мисъл. Ако не мислиш правилно, пипни носа си, но трябва да знаеш къде да го пипнеш. Пипнеш ли го на място, където мисълта действа, веднага ще започнеш да мислиш правилно. Раздразнен си нещо – на върха на носа ти се е събрала излишна енергия; пипни леко, внимателно това място и дразненето ще мине. Ако по този начин не се справиш с излишната енергия, ще се скараш с някого и после ще съжаляваш, ще ходиш да се извиняваш. Помогни си сам, за да не става нужда да те водят по съдилища и да те защитават адвокати. Това е прост метод, с който може да си въздействате. Има и други прости методи за лекуване, например хремата се лекува с един от тези методи. Тя се дължи на натрупване на излишна материя в носа и за да се освободиш от нея, от време на време хващай леко носа си и мисли за тази материя като за непотребна, която трябва да се изхвърли навън. След време хремата изчезва и в ума на човека наставя едно просветление.

Човек е здрав, когато между енергиите на неговия организъм става правилна обмяна. Като хващаш носа си, ти

се лекуваш с енергията, която излиза от пръстите. Ако е в пълно бездействие, носът ще атрофира. Така могат да се атрофират и очите, и ушите на човека. Всяко побутване на носа трябва да бъде разумно. Когато пипаш носа си, мисли за Господа и за всичко, което Той е създал. Пипай носа си с благоговение и кажи: „Благодаря Ти, Господи, за хубавия нос, който Си ми дал“. И да има някакъв недостатък на носа ви, не се спирайте на това.

Не искам да ви утешавам, но казвам как трябва да гледате на това, което ви е дадено от Бога. За ученика, който постъпва в първи клас, се предполага, че в него са вложени дарби и способности, които очакват своето развитие. Трябва ли такъв ученик да се насърчава? Не, той трябва да учи. Ако не може да учи, не може да помни и не е пръв ученик, това е друг въпрос. Щом е постъпил в училището, трябва да учи и да се мъчи да помни. И последен ученик да е в класа, и това не е важно; важно е да минава от клас в клас, макар и с тройки.

Каква е разликата между шестицата и тройката? Нима всички работи, които се оценяват за шестица, са все сполучливи? Ето, Христос дойде на Земята да се учи и Го скъсаха. И не двойка, даже единица Му писаха. Какво нещо е смъртта? Пропадане на изпит. Сложиха Го на кръста и Му казваха: „Слез от кръста и се спаси. Другите спасяваше, а Себе Си не можеш ли да спасиш?“. Ако мислите, че светът може да се спаси само за три години, лъжете се. Христос казваше: „Почакайте още малко! След 2000 години, когато дойда отново да държа изпита Си, тогава ще Ме видите. Сега Ме скъсахте, но ще дойде време, когато няма да Ме късате“. Казвам: и вие, като Христа, претърпявате неуспехи в живота си. Какво от това – скъсали ви на изпит; сега ви късат, но след 2000 години професорът няма да ви къса. Две хиляди години е дълъг период, но чрез вашата интензивност може да се скъси: това може да бъде след 2 години, след 2 месеца, след 2 седмици, след два дни или след два часа. Не поставяйте в ума си никакъв срок, за да не се обезсърчавате. Понеже Бог ви е създал и ви е изпратил в земното училище, Той иска постоянно да успявате. Ако не

успееш, както мислиш, това е за изпитание. Веднъж създаде те, Бог не може да те остави, без да успяваш. Един ден, като разбереш Божия план, невежеството ти ще изчезне. Може да минат година, две, три, но ще успееш. Казвате: „Да беше поне на млади години!“. Какво щяхте да направите, ако бяхте млади? Ако е въпрос за младите години, тогава щяхте да разбирате по-малко. На някои млади аз съм давал съвет как да живеят, но те правят глупости; и на стари съм давал съвети, но и те правят глупости. В заключение казвам: какъвто е младият, такъв е и старият.

Ще ви приведа пример от живота на един от нашите стари братя, заминал вече за онзи свят. Един ден, както вървял, пред него се изпречил дълбок трап. Спрял се пред трапа и си казал: „Колко такива трапове съм прескачал на млади години! И сега мога да го прескоча“. Засилил се и хоп – в трапа. Поогледал се насам-натам, да разбере дали не са го видели, и като видял, че е сам, си казал: „Така беше и на млади“. Пак се поогледал и като видял, че няма никой около него, казал си: „Каквото беше на млади, такова е и на старини“.

Добрият и на млади е добър, и на старини е такъв. Кажеш ли, че някога си бил по-добър, а сега по-лош, не говориш истината. Добротата е качество на Бога. Като казваш, че си добър, ти разбираш, че Божественото живее в теб.

Като говоря Истината, това е Бог, Който живее в мен. Интелигентността е Бог, Който живее в мен. Разумният живот е пак изявление на Бога. Дойда ли до лошите наследствени черти, до непостигнатите желания, аз имам предвид човешкия живот, който е в процес на развитие. Който не разбира Божествения живот, каквито и опущения да прави в живота си, не се счита за грях. Друг е въпросът, ако съзнава Божественото в себе си, а едновременно с това греша и се оправдава – тогава той носи отговорност за своите погрешки.

Работете върху носа си, да се развива на ширина и дължина. Ширината има отношение главно към дробовете и стомаха, а дължината му трябва да бъде поне шест

сантиметра. Между челото, носа и устата трябва да има отношение. Другояче казано: между Любовта, Мъдростта и Истината трябва да има отношение. Челото представлява Истината в човека, носът представлява Мъдростта, а устата – Любовта. Свободата на човека зависи от челото му, светлината и знанието зависят от носа, а Любовта – от устата му. Изучавай челото на човека, за да разбереш каква свобода и какъв простор има в себе си; изучавай носа му, за да видиш каква светлина се хвърля върху неговия простор; изучавай устата му, за да разбереш каква е неговата Любов в живота. Облагородявай устата си, за да възприемаш всичко с благодарност – само благодарният може да засили действието на жизнените функции в своя организъм.

Ядеш и не благодариш, не мислиш за Онзи, Който е създал всички блага. Вместо да благодариш, търсиш недостатъците на яденето – казваш: „Това не е вкусно, онова не е вкусно; този е виновен, онзи е виновен“; това е ровене, работа на свинята – остави я настрани, тя си знае по-добре работата. И най-неразумното животно живее по-добре от неразумния човек.

И тъй, благодари за всичко и никого не обвинявай. Искаш да бъдеш самостоятелен. Да бъдеш самостоятелен в човешкия живот е опасно; да бъдеш самостоятелен в Божествения живот – това е най-великото благо, това е животът на Братството. Страшно е да се съберат хиляди души на едно място – създава се адско състезание, голяма борба, това е живот на аномалия; такова нещо е общият живот между хората.

И тъй, братският живот е Божествен. Той е живот на целия организъм: всяко нещо е поставено на мястото си. В Божествения живот ти представляваш специфичен екземпляр, като теб втори няма. На противоположния полюс ще се срещне един, донякъде подобен на теб; яви ли се друг, подобен на теб, той ще изгуби цената си. Срещнат ли се няколко души, които си приличат, те се обезценяват.

Вие сте дошли на Земята, без да знаете защо. Какво ще свършите тук – също не знаете. Отивате на Небето, без

да знаете какъв е животът там. Казвате: „Като отидем на Небето, всичко ще научим“. Не, преди да изучите живота на Небето, трябва да научите живота на Земята – той е подготовка за небесния живот, а небесният е подготовка за земния. Това, което не сте постигнали и научили на Земята, ще го научите на Небето. Вие мислите, че на Небето ще се открие велика наука пред вас; и там ще научите нещо, но от Божествено гледище.

Казваш: „Имам недостатъци“. Това е резултат на човешкия живот, то е наследство от твоето минало. – „Нищо не мога да постигна.“ Какво искаш – да станеш музикант или художник? Какво ще придобиеш, ако станеш музикант или художник? Музиката е условие, художеството е условие, поезията е условие. Какво ще придобиеш, ако напишеш едно стихотворение? Кое стихотворение е най-хубаво? Ботев е писал: *Не Ти, кой Си в небесата, но Ти, кой Си в мене, Боже, мен в сърцето и душата*; той е искал да каже, че Бог е в душата, че Любовта се проявява чрез душата. Бог не си служи с насилия и убийства. Ботев се вдъхновяваше от идеята за освобождаване на България от турско робство. Той схващаше, че освобождението на народите идва от Любовта, от братството между народите. Казвам: Бог освобождава народите, а хората са проводници на Божията Воля.

Важно е какво предстои днес на човечеството. Хората трябва да се самовъзпитават, да правят опити в това направление. Не казвам, че трябва да станете физиогномисти, но да внесете едно подобрение за себе си, да въздействате на своя мозък. Като ставате сутрин от сън, леко докосвайте с пръстите си горната част на ушите, от тях изтича магнетична енергия; така ще въздействате върху ума си. После прекарайте пръстите си върху средната част на ухото – да въздействате на чувствата си. Накрая ги прекарайте по долната част на ухото, да въздействате върху тялото си. Това са три допирни точки, чрез които човек може да си въздейства. Правете това упражнение по разположение, а не по буква. Така ще се освободите от някои болезнени състояния. Мийте ушите си вътре в гънките

поне един път през седмицата, но не ги разтърсвайте. Някой пъхне пръста си в ухото и силно го раздвижи – това не се позволява. Ако искате да раздвижите енергиите, които минават през ухото, може да го натиснете отзад – там има една кост, от която зависи устойчивостта и издръжливостта на човека в живота. Ако си болен, разтривай тази част на ухото.

Да се върнем към носа. Долната част на носа трябва да бъде широка – това показва, че в умствено отношение човек е взел добра насока. Наблюдавайте красивите носове и пожелайте и вие да имате красив нос. Изберете си един красив модел на нос и мислете за него. Вашите носове са в процес на развитие. Може би след 10-20 години или след цял живот усилена работа ще подобрите носа си. И най-малката придобивка остава за вечни времена. Казваш: „Вярвам в Христа, Той ще ми помогне“ – не е достатъчно само да вярваш. – „Окултен ученик съм“ – и това не е достатъчно.

По какво се отличават окултният ученик, християнинът, ученият човек? Ще кажете, че християнството е наука за живота; така е, но християнството е наука за живота и свободата, а не за насилията и ограниченията. Светът не може да се подобри чрез насилия. – „Тогава чрез жертва“. Не е въпрос да жертваш другите; ако не жертваш себе си, ти не можеш да служиш на Бога. В езическия живот са жертвали живота на гълъби, на агънца, на говеда, но християнството не се нуждае от външни жертви. Един ден тези жертви ще изчезнат, те не допринасят никаква полза. Вътрешни жертви се изискват. От гледище на старото учение човек трябва да бъде силен, да има знание, да се налага над другите. Да се налагаш над другите не е знание. Истината дава свобода и може да бъде обща за всички. Ако наложиш своето знание на хората, други пък ще наложат на теб тяхното знание, трети – на тях и т.н. Не се налагай на никого!

Наложил знанието си на себе си и кажи: „Чрез знанието си ще се наложа над сиромашията си, над болестта, над неразположението, над непостоянството си“. Казваш,

че никой не те обича. Дай си отчет за какво искаш да те обичат. Защо ти да не обичаш? За да те обича някой, това показва, че ти се нуждаеш от нещо. Обича те само онзи, който може да ти съдейства да придобиеш онова, от което се нуждаеш; в такъв случай и ти го обичаш, и той те обича. За да обичаш сития, той непременно те е нахранил. За да те обича жадният, ти трябва да подобриш условията на неговия живот. Това не значи, че трябва да го направиш богат, но да влезеш в положението му. Богатството и сиромашията са наследство, от което не можеш да се освободиш. Казваш на някого:

– Ти си беден човек.

– Защо?

– Защото носят, ушите, очите, устата ти не са на място.

– Какво да правя?

– Стани богат.

– Как?

– Като поставиш на място всеки орган на лицето си.

Това не е достатъчно. Аз ще ви кажа как да постигнете това. Ако най-бедният от вас прилага моите правила, за една година ще стане най-богатият човек. За какво да употреби това богатство? Например искаш да издаваш вестник. За тази цел трябва да имаш поне три хиляди абонати, но имаш само 500. Може да имаш и повече от 3000, но в замяна на това какво ще им дадеш? Може да им дадеш само трици. Първо трябва да имаш материал за вестника си, после работата е лесна. Да взимаш пари от абонатите си, а да им даваш трици, това не се позволява. Щом даваш добър материал, ще имаш и абонати. Има един закон, който определя успеха на всяко списание или вестник. По закона на вероятностите се определя колко абонати ще има вестникът.

Като наблюдавам човешките уши, във всяко ухо виждам нещо специфично, което физиогномистите не забелязват. В ухото има три специални точки: едната определя ума, другата определя чувствата, а третата – проявите на органичния свят. Ако ти не си организиран както трябва, ако баща ти и майка ти не са работили правилно,

и ухото ти няма да е оформено. Достатъчно е да пипна долната част на човешкото ухо, за да разбере какви опущения е направил човек в своя живот. – „Откъде знаеш това?“ Така е писано в книгата на твоя живот. – „Аз искам да допълня тези опущения.“ Добре, вземи слушалката на телефона и поискай от Невидимия свят книгата на твоя живот, да направиш една справка. Но почакай малко, докато направят справката. Те взимат книгата, проверяват и казват: „На еди-кое си място в ухото има един недостатък, който трябва да се изправи“. – „Благодаря, аз ще си взема бележка за изправянето му.“ Всеки човек има да изправя нещо в своя организъм. Приятно е да изправяш живота си. – „Не съм учен, не съм богат, как ще се изправя?“ Ако чакаш да станеш учен и богат и тогава да се изправиш, нищо няма да постигнеш. Не можеш ли да работиш върху носа си, очите, ушите и устата си? В тях е скрито твоето богатство. Очите представляват цяла слънчева система, цял космос, устата е друг космос. Като изучаваш органите, ти се свързваш със силите, които действат във Вселената.

Ще кажете, че това са залъгвания, примамки. Аз не ви говоря, за да ви залъгвам, но нахвърлям тия идеи, до които в бъдеще сами ще се домогнете. Кога ще дойде това време? Може след един ден, след една година или в друг някой живот – от вас зависи кога ще придобиете истинското знание. Ето, дадени са ви различни модели носове, четете по тях. Ако си послужи с вас като с живи модели, вие или ще се насърчите, или ще се обезсърчите. Ако посоча в някого от вас една добра черта, той ще се зарадва; ако му посоча една лоша черта, ще се обезсърчи. Понеже това е опасно, аз си служа с рисувани модели. Сега разглеждам какво са постигнали вашите деди и прадеди; като дойда до вас, ще ви дам правила и методи за постижение. Вие трябва да направите едно малко подобрение – да бутнете някъде носа или ухото си, да ги ретуширате, но трябва да знаете как и къде да бутате. Топлина ви е нужна. Когато ковачът иска да топи желязото, той го нагрява, защото ако само го нажежава, температурата може да бъде по-ниска, а ако иска да го превърне в течност, нужна е по-висока

температура. Това са чувствата и Любовта на човека. Как ще реализираш своите мисли без Любов? За всеки даден случай трябва да знаете каква температура е нужна.

Мнозина от вас страдат от изобилие, а не от недоимък. Вие сте надарени хора, а не бездарници. Във вас са вложени неща, които даже не подозирате. По какво се отличаваш от другите? Някой изкривил веждите си, друг – устата си, трети – окото си. Малки са тези грешки, но се повтарят, а това трябва да се избягва. И в ръцете има известно отклонение, също и в пръстите. Вземи пергела и измервай разстоянието от един пръст до друг, да видиш къде е отклонението. Трябва да знаеш в областта на кой бог си сгрешил – дали в областта на Юпитер, Сатурн, Меркурий или друг.

Едно време Сатурн, недоволен от живота си, решил да се ожени. Определили му една красива мома, но тя се влюбила в друг. Разочарован от живота, той и до днес е с венец на глава, но невенчан. Недоволен е от всички хора и казва: „От никого нищо не искам“. Дойде ли при него някой да му говори за женитба, казва: „Не мога нищо да те съветвам, и аз още не съм венчан“. Понеже е Бог на справедливостта, Сатурн вижда всички неправди и се възмущава; той не гледа хладнокръвно на тях, а наказва всеки, който върши неправди, и съжالياва онеправдания. Щом види, че вършиш някаква неправда, той се заема да те оправи. Така той влиза в живота на всички, които вършат неправди, за да ги изправи. Не може да изправяш човека и да не взимаш участие в неговите страдания. И Божественият Дух, като помага на хората, понася част от техните страдания. Като знаеш това, не прави грешки, за да не страдате нито ти, нито обкръжаващите.

Като говоря за носа и за ухото, аз гледам на тях като на свещени органи. Ухото се отнася до външния живот на човека, а носът – до вътрешния живот, до неговата интелигентност. Не може Божественото да се развива правилно, ако носът не е развит добре. Той не трябва да бъде остър и завит надолу като човка. Ноздрите трябва да бъдат отворени, въздухът да влиза и излиза свободно. Пазете се от постоянната хрема, от която се развиват полипи в носа,

които пречат за свободното дишане. Колкото повече работите върху носа си, толкова по-добре ще възприемате въздуха, без да се простудявате.

За следващия път искам две неща от вас. Така да застанете на местата си, да насочите ушите си под такъв ъгъл, че да възприемате правилно това, което ви се говори. Също така и носът ви да бъде в естествено положение. Казвате: „Може ли да се говори за естествено и неестествено положение на носа?“. Не сте ли чували да се казва, че носът на някого е увиснал надолу? От това се съди за душевното състояние. По носа се познава гордостта, искреността на човека. И най-малкото помръдване на носа изразява нещо. Той трябва да има правилни линии. Носът на истинолюбивия е прав, с едно слабо, едва забележимо извиване на линията. Ако искаш да изразиш линията на Истината чрез носа си, трябва да имаш съзнателно отношение към нея. Вдълбочи се в себе си и кажи: „Всичко, което чувствам, не може да се сравни с онова благо, което е в сърцата на онези хиляди и милиони същества, живеещи при Бога“. Трябва ли при това положение да страдаш? Ако си лош, знай, че лошавината не е само твоя – баба ти и дядо ти са оставили дългове. Че ти страдаш – това е друг въпрос, но тези страдания са последствие на миналото. – „Имам много грехове.“ И те не са само твои. Никой не е умрял за греховете на другите хора. За да се освободите от тези последствия, приложете новата философия, която ви проповядвам – така ще се освободите и от недоволството.

И тъй, работете върху Доброто – Божественото начало във вас. Какво е останало от дядо ви и баба ви – това е за тяхна сметка, важно е какво Бог е вложил във вас. Ако вашите деди и прадеди не са използвали условията и възможностите на Божественото, използвайте ги вие. Работете за подобряване на своя нос, за да възприемате правилно Божествената светлина и Божественото знание.

Тайна молитва.

24. лекция, 1 март 1933 г., София, Изгрев

ПРИНЦИПИ, ЗАКОНИ, СИЛИ И ФОРМИ

Размишление.

Често научни неща наричаме тези, които ни най-малко не са научни и не могат да бъдат такива, защото в тях има много изключения. Не може да бъде научен факт, в който се срещат много изключения; колкото по-малко са изключенията, толкова фактите са по-достоверни и научни. Знание, което смущава човека, не е истинско. Соломон²⁰, който разполагал с много знания, казва: „Всяко знание, в което има вземане-даване, печалби и загуби, е бреме“. Знанието има отношение към човешката душа. В него влизат два фактора: правилно възприемане и правилно предаване. Не се спирайте върху това, което знаете днес, то е подобно на знанието, което имат бабите акушерки, за да приготвят всичко нужно за новороденото дете, но не се отнасят и с пренебрежение към тази наука, защото и без баба не може, и без пелени не може. Много неща са нужни за детето, а наближава време то да се роди – тогава? Бабата трябва да бъде готова, пелените, коритцето – също. Важно е какво ще роди. Ценно е онова знание, което ви ползва. Ще разглеждате нещата принципно; това значи да влезете в света на принципите – най-високият връх, откъдето ще разглеждате света.

След принципите идват законите. Като природни закони, те са живи, но друг е въпросът за човешките закони, които са подложени на постоянни промени. Природните закони обаче са неизменни. Те са предназначени да поддържат великата закономерност в Природата. Законите регулират силите. Те водят към физическия свят, където се изявяват формите. Значи принципите създават законите, законите създават силите, силите създават формите. Никоя форма не може да съществува, ако няма сили, които да я поддържат. Следователно формите представляват физическия свят, силите – Чувствения свят, законите –

Умствения свят, а принципите – Божествения свят. Ако търсите принципите, ще ги намерите в човешката глава; законите ще намерите в сърцето и дробовете, а формите и силите, които се изявяват чрез тях, ще намерите в стомаха.

Някои смесват стомаха с търбуха, но те се коренно различават. Търбухът мисли само за ядене и пиене, той не разбира живота. Главният капитал на човека е мозъкът; той е най-устойчивото вещество, мъчно се изменя. Най-големите промени стават в тялото. Човек може да изгуби от теглото на тялото си от 1 до 40 кг, когато от теглото на мозъка едва ли може да изгуби от 5 до 10 грама. Затова мисълта се проявява чрез мозъка, а чувствата – чрез стомашния мозък, където има много ганглии. Често се говори за слънчевия възел, но той е само част от стомашния мозък. Слънчевият възел регулира функциите, свързани с храносмилането; ако то става неправилно, и в мозъка се явяват неправилности. Понякога човек изпада в неразположение на духа, става мрачен, песимист – това се дължи на стомаха. Ако той работи правилно, и останалите органи са в изправност. Като знае това, Природата лекува хората с ядене. Дайте на човека хубаво, добре сготвено ядене, да видите как ще се измени разположението му. Преяждане-то трябва да се избягва. Като знаете това, както обръщате внимание на храносмилането, така трябва да обръщате внимание и на дишането. Бързото дишане, силното запъхтяване не се препоръчва. Щом дишането е правилно, и пулсът на сърцето ще бъде правилен. Пулсът на Природата е пулс и на сърцето. Във всички добри, свети хора пулсът е хармоничен.

Упражнение. Поставете големия си пръст на пулса. Ако изпитвате приятно чувство, вие сте здрав; ако не изпитвате – не сте здрав. Пулсът не бие добре, когато ядете мъчносмилаема храна или се намирате в мъчнотия; тогава и мозъчната, и стомашната системи не са в изправност. Това продължава, докато се възстанови правилното отношение между мозъка, дробовете и стомаха. След това и пулсът ще се регулира. Когато се яви едно дисхармонично

чувство във вас, например омразата, пулсът пак няма да бие правилно. При обичта и при омразата между хората става обмяна: в първия случай правилна, във втория – неправилна. Ако обмяната е неправилна и става само в мозъка, тя не е толкова опасна; обаче става ли и в стомаха, и в черния дроб, тя вече е опасна. Всеки орган е предназначен за известна служба; заеме ли се с някаква индивидуална служба, той се отказва да изпълнява пряката си длъжност.

Сега, като разглеждам органите на човешкото лице, имам предвид какви трябва да бъдат те от Божествено гледище. Човек още не оценява какво представляват неговите очи, уши, нос, уста и брада – те са капиталът, който Божественият свят му е дал, за да работи с него и да го увеличава. Като не съзнават това, мнозина се обезсърчават и казват, че животът няма смисъл. Те мислят, че животът се заключава само в ядене и пиене, в обличане, правене на къщи и ако нямат такива, те се обезсърчават. Не, тези неща са забави, играчки за децата и бабите се грижат за доставянето им, да посрещнат с тях новороденото дете. Те възпитават децата и им казват, че са от висок произход, че в тях тече царска кръв, че са родени от Бога. Добре е да вярват в това, но те сами не вярват. Какво по-хубаво от това да съзнаваш, че си произлязъл от Бога и да живееш като Син Божи? И вие вярвате в това дотолкова, доколкото ви е казано от други, но къде е вашето благородство? Това е важно – да съзнаваш, че в теб тече царска кръв, и да проявиш своето благородство.

Всяко вярване трябва да се основава на нещо научно, да бъде доказано и проверено. Има физиогномисти, които посвещават живота си за изучаване на човека, но много от тях използват тази наука за печалба. Това са търговци, от които нищо няма да научите. Аз съм против тази търговия. Наука, която има за цел само печалби, нищо не допринася. Някой физиогномист ти говори за носа, но има предвид печалбата от това; целта му е да продава книгите си. Ако книгата струва 500 лева и хиляда души я купят, той си казва: „Струва си да се изучава физиогномиката“.

И при мен са идвали хора, да ме молят да ги приема по важна работа. Като кажат така, аз зная вече колко важна е работата им, но въпреки това ги приемам. Зная каква е тяхната цел – те искат да знаят дали ще бъдат щастливи. Още като видя носа на човека, разбирам, че той е сприхав, гневлив; погледна ухото му – сбутано, неоформено; стомашната система е слаба, поради което никой не може да му угоди и при ядене е постоянно недоволен. И този човек иска да знае дали ще бъде щастлив. Казвам му:

Ти трябва да си намериш една добра мома.

– Как ще я намеря?

– Която мома харесаш, доведи я при мен и аз ще ти кажа дали тя е за теб, или не.

Какво друго може да се каже на този човек? Ако кажа, че стомашната му система е слаба и след две години ще замине за другия свят, ще го уплаша. Трябва ли да го плаша? Истината е в това, че той се нуждае от добра, нежна жена.

Помнете: носът и ухото са голям капитал, чрез който човек може да работи и да се усъвършенства. Трябва да знаеш какъв е твоят нос – дали от тези, които предават, или от тези, които приемат. Ако носът повече предава, а по-малко приема, вървиш по мъжка линия; ако повече приема, а по-малко предава, вървиш по женска. Ако вървиш по мъжка линия, носът е малко гърбав; ако вървиш по женска, е малко вдлъбнат. Вдлъбнатата и изпъкналата линия са живи, те постоянно се променят. Всеки ден в носа става прилив и отлив, поради което привидно той ту се стеснява, ту се разширява; това са психични, а не органични промени, благодарение на което вие можете да се изучавате. Човек не е статична форма, всеки ден той е изложен на промени. С носа стават по-големи промени, отколкото с ушите. И с устата стават по-големи промени, отколкото с очите. Понякога окото губи своя блясък, което показва, че жизнените сили в организма намаляват. Понякога то става по-тъмно или по-светло. Потъмняването му показва разстройство на стомаха. Когато законите и принципите в човека са нарушени, силите, които действат

в окото, са в дисхармония. Често и клепачите се изменят. Тези промени показват колко много още има да учи човек. Казвате, че знаете много неща. Можете ли да познаете характера на човека по носа? Можете ли да познаете неговото благородство?

Знай, че всяка частица на носа има своето предназначение. Казват за някого, че има гръцки нос, и мислят, че носът му е хубав, но и на гръцкия нос липсва нещо. От значение е дали носът е прав или гърбав, вдлъбнат или изпъкнал. Вдлъбнатината на носа е женска линия – влизане в материалния свят. Лошо е, ако линията на носа от изпъкнала минава във вдлъбната. Изпъкналата линия трябва да върви в права посока, без никаква вдлъбнатина. Където линията изпъква и се вглъбява, това показва любопитство – такъв човек е добър за журналист: види ли двама души да разговарят, веднага дава ухо и слуша. Когато линията на носа е права, нито се вглъбява, нито изпъква, мисълта е права. Изобщо, мисълта върви по права линия. Мисли право, за да изправиш линията на носа си. Изпъкналата линия означава предаване на чувствата и вкуса, вдлъбнатата – възприемане на чувствата и вкуса.

И тъй, не мислете, че въпросът за носа е свършен. По-неже носът е в процес на развитие, и знанието за него остава отворено. Като гледам вашите носове, поставям ви в категорията на учените, но има един нов тип нос, на истински учен – той е доста дълъг, в основата си е масивен; този нос изразява енергична мисъл, която много работи. Такъв е носът на децата от Шестата раса, която сега идва. Вие сте предшественици на тази раса. Новият тип нос не е нито гръцки, нито римски. Гръцкият нос е на изкуството, на вкуса. Има и болезнен тип нос, но на него няма да се спирам. Има философски, научен, религиозен нос. Изучавайте тези носове, за да се домогнете до науката за носа. И медицината днес прави интересни опити – тя се опитва да присажда очи, уши, носове; вадят очи от животни и доказано животът е още в тях, присаждат ги на слепи хора. Един френски учен правел такива опити и на сто от тях десет излезли сполучливи; при 96 от опитите на руски учен 39 излезли сполучливи – това е наука.

И тъй, да бъдеш учен не значи само да философстваш, но да се ползваш от своята наука. Неразположен си; щом познаваш носа си, достатъчно е малко да го бутнеш, за да смениш състоянието си. Ако не знаеш как да го бутнеш и на кое място, вместо да си помогнеш, ще влошиш положението си. Добре е от време на време да бутате носа си, но съзнателно. Когато Природата изпраща на човека болести – хрема, треска, тя има предвид своите мързеливи, своенравни деца – така ги застава да правят движения, да се лекуват. Искат или не искат, те бутат носа си и по този начин си помагат. Без движения човек може да се осака-ти. – „Дотегна ми вече да се секна, не искам да си бутам носа.“ Благодарни на хремата, без нея ти щеше да се осака-тиш. Който не бута носа си, умира; който го бута, живее. Ще учиш, за да знаеш къде и как да пипаш носа си; ще учиш и ще прилагаш знанието си – това се иска от вас.

В човека са вложени дарби и способности, които трябва да се развиват. Изучавайте се, да знаете какво носите в себе си и как да си въздействате. Пипнеш носа си и вместо да събудиш някое добро качество, ти докосваш мястото на страха и ставаш страхлив; докоснеш друго място и се оказва, че е мястото на завистта; докоснеш мястото на подозрението и ставаш подозрителен. Кое то място докоснеш, такъв ставаш. Ако волята ти е слаба, пипни мястото, където е волята, за да станеш човек със силна воля. Казваш, че имаш Вяра и няма защо да работиш върху нея. В какво вярваш, в богатството ли? Вярваш на богатия, на парите, на къщата му – това не е Вяра. Да вярваш в бедния, който няма пари, няма къща – това е истинска Вяра. Вярваш в самия него, в честността му и си готов да направиш всичко, каквото той желае. Вярваш в обещанията на бедния. Каквото каже, всичко изпълнява. Богатият обещава и не изпълнява. Има богати, които обещават и изпълняват, те са честни хора, държат на думата си; има и бедни, които обещават и не изпълняват – това зависи от човека.

Като ви говоря да изучавате ушите си, носа, устата, очите, някой си мисли: „На стари години ще започна да уча, да помня правила и закони – това не е за мен, млади-

те да учат“. Този човек прилича на стара мома, която си казва: „Не се ожених навреме, остарях вече, не зная какво да правя“. Питам: животът само в женене ли се изявява? Какво правят ангелите, които не се женят? Да раждаш и да отглеждаш деца както днес – това е най-лесната работа. Почтена работа е, но не е най-високата. Да правиш грънци и да ги продаваш на хората – това не е висока служба; ще направиш едно гърне, ще го продадеш и при първото падане на земята ще се счупи. Направи такова гърне, че колкото пъти падне на земята, да не се чупи. Който купи това гърне, ще каже: „Благодаря за гърнето, което купих от теб. Досега е падало най-малко 20 пъти на земята: падне, отскочи и не се чупи“. Ще отговориш: „Добре владее изкуството си“. Ако грънците ти се чупят, ще кажеш: „Правя грънци, за да печеля, а ако не се чупят, нищо няма да спечеля“.

Като ви говоря за носа, ще ви дам един уред, да го измервате на дължина и ширина. Дължината се мери от долу нагоре, а широчината – долу, при крилата на носа. Всеки трябва да знае колко дълъг и широк е неговият нос. – „Това е за учени хора, не е за нас.“ Чудно нещо, не трябва ли да преброиш колко пари имаш в касата си? Носът е капитал, с който разполагаш, не трябва ли да знаеш колко е този капитал? Имаш една свещена книга като Библията, четеш я, а не знаеш колко страници има. Казваш: „Не се интересувам от страниците на книгите“. Наистина, ти четеш Библията, знаеш много стихове наизуст, без да знаеш колко страници има. Друг знае броя на страниците, а самата Библия не чете. Добре е и страниците да знаеш, и Библията да четеш. Добре е да изучавате живите линии, да познавате кой човек е добър и кой – лош. Като видиш един нов човек, разгледай линиите на ухото, на носа му, да знаеш с какъв човек имаш работа. Ако някой ти е причинил неприятности, вгледай се в ухото и носа му, да видиш къде се крие злото в него. Разглеждай своя нос, разглеждай и неговия. Дай му огледало и той да се огледа, после му кажи: „Сега разбрах къде се крие злото в теб; изучих те и в бъдеще ще зная как да постъпвам с теб.“

Много пакости ми причини, но придобих едно знание“. Няма смисъл да се сърдите и да се карате. Благодари, че научи нещо ново.

Оглеждаш се в огледалото и казваш: „Не съм красив. Какви лоши гримаси правя!“. Те не са твои, а на дедите и прадедите ти, на ред поколения, които са живели преди теб; днес ти ги правиш несъзнателно, подражаваш им. Твое е само доброто, на което можеш да бъдеш господар. В доброто се крие Божественото. Всичко останало е наследство от твоите деди и прадеди. Всички слабости, всички отрицателни черти на вашия характер са човешки. – „Искам да зная дали съм щедър.“ Ако носът ти е тесен, не си щедър.

Ти страдаш, недоволен си от слабостите си – това е болезнено състояние, а болният мисли само за себе си. И слабият мисли само за себе си. И гърдно болният се движи само около своята личност и казва: „Здрав съм, добре съм“; всъщност той знае, че всеки ден става по-зле и в него се явява омраза към всички хора – той иска всички да умрат заедно с него. Ако може да се освободи от омразата и от отрицателните си чувства, лесно ще се излекува. Туберкулозата се лекува мъчно по причина на лошите мисли и чувства, които болният храни в себе си, и на онези, които го атакуват отвън. Добре е туберкулозният да заспи магнетичен сън и в това време да му се внуши, че може да оздравее. Такива опити са правени с туберкулозни и са имали добри резултати.

Много хора са против внушението, но няма човек, който съзнателно или несъзнателно да не работи със закона на внушението и самовнушението. Гледаш се в огледалото и казваш: „Колко съм пожълтял!“ – жълтият цвят те плаши. Не мисли, че той е признак на болезненост, понякога показва интелигентност, разумност. И червеният цвят не всякога означава здраве; има една червенина на лицето, която показва болезнено състояние. Когато тялото е хармонично, енергиите в него функционират правилно; тогава червеният цвят на лицето е естествен, прелива се с цвета на кожата. В цвета на лицето в здравия човек ста-

ват малки промени, както във водата на тихото море или както шумоленето на листата. Приятно е да наблюдаваш промените в лицето на здравия: игривостта на очите му, усмивката на устата. Не е приятно да гледаш неподвижна, здраво стисната уста – това е болезнено състояние. Естественото положение на устата е красиво; тя не трябва да бъде нито много отворена, нито много затворена. Същото се отнася и до очите – те трябва да бъдат по-малко или повече отворени в зависимост от светлината, която възприемат: при силна светлина се отварят по-малко, а понякога се свиват; при голяма тъмнина те се отварят широко.

Помнете: силата на човека зависи от неговия нос. Ако носът ви е енергичен, благодарете; ако е сплескан и тесен долу, дишайте поне по три пъти на ден, за да го разширите. Казваш: „Тесен е носът ми, но няма да дишам“. Ще дишаш, за да го разшириш. Ще работиш, за да спазиш онази симетрия между органите на лицето, която Природата е определила. Между челото, носа и брадата има известно отношение и съразмерност. Измерете челото си, да видите колко е широко, за да знаете каква ширина да предадете на носа си. Ширината на челото се мери по ръбовете на слепите очи, те са негова граница. Добре е да измервате устните, скулите на лицето си, да се познавате, да имате ясна представа за себе си.

Радвайте се, че ви се дава възможност да се изучавате. Не казвайте, че това е детинска работа. Казваш: „С молитва всичко се постига“. Да се молиш значи да се освободиш от всички отрицателни мисли и чувства и така чист, да се явиш пред Господа. Не се ли изчистиш, Бог ще погледне ухото ти, ще види, че има нещо накърнено в него, и ще пита: „Къде е ходило това дете, че е пострадало?“. После ще погледне очите, носа, устата и брадата ти и като намери, че не са оформени както трябва, ще извика един от главните инспектори и ще каже: „Погрижи се за това дете, да го изправиш“. Тези инспектори са главните зидари на човешкото тяло. Как работят зидарите? Чрез болестите и страданията. Ако устата ти е крива, Бог ще изпрати една болест на устата, за да я изправи; ще изпрати една

болка и на носа, и той да се изправи. Така ще се изправят очите, ушите, всички криви линии на тялото, но никой няма право да се меси в работата на Бога. Не разваляйте работата на Природата. Ако не ѝ се месите, тя по-лесно ще свърши работата си. – „Може ли за една година да изправим кривите линии на лицето си?“ От вас зависи. Ако не успеете за една година, за десет все ще имате някакъв резултат.

Като ви наблюдавам, виждам, че в ушите ви е станало малко подобрение, но има още да се работи. Изучавайте окултните науки като помощни средства във вашата работа, но заедно с вас трябва да взимат участие главата, дробовете и стомахът ви – само така въпросите ще се разрешат правилно. Като работите по този начин, вие влизате в Разумния свят. Каквото решат тримата съветници, то е решение на цялото тяло; това подразбира участието на правата мисъл, правите чувства и правите постъпки – трите заедно са представители на цялото общество. Понякога трима души могат да свършат работата на цялото общество. Където участва интуицията, там въпросите се решават лесно. Ако при решението на известна задача взима участие само умът, тя не е решена вярно – само с мисъл не се решават въпросите. Като наблюдаваш човека, ти си правиш заключения за него и мислиш, че го познаваш, но докато не го почувстваш, познаването ти не е пълно. Ето защо интуицията разрешава лесно въпросите – понеже при нея взимат участие мисълта и чувството. Когато в слънчевия възел, т.е. под лъжичката, изпитваш приятност, ти си на прав път. Слънчевият възел е старата столица на човешкия дух.

Новата столица, новото жилище на духа е главата. Ако в слънчевия възел изпитваш приятност, ще знаеш, че твоето чувство е 100% вярно, в него няма изключения. И наистина, той всякога е прав. Може да не е учен, но каквото каже, всичко излиза вярно. Интуицията е огнище, средоточие, където се събират множество разумни същества и осведомяват човека, насочват го в правия път. Те казват на някого: „Твоят приятел не решава правилно задачата

си; той попада в крив път, иди да му помогнеш“. Ще ти покажат и как да постъпиш с него. Интуицията е Божествено чувство, тя не произлиза от човека. Понякога животните се водят от интуицията и вярно долавят нещата, но не ги предчувстват. В предчувствието има страх, а интуицията изключва всякакъв страх – тя работи, докато човек не се е уплашил; щом се уплаши, може само да наблюдава, но не и да схваща правилно. Интуицията подразбира онзи свободен момент, когато човек възприема и предава правилно.

Време е вече да правите опити – да прилагате наученото. Срещате известен човек, който ви е неприятен; питате се защо ви е неприятен, но не можете да си отговорите. Трябва да се вдълбочите в себе си, да видите защо се явява това чувство във вас. Причината се дължи на един закон, наречен *закон на разногласие*. Съберете двама души, които се обичат, да живеят заедно и вижте какви ще бъдат техните отношения след десетина години – вместо приятелски, нежни чувства, между тях ще настане известно охлаждане. И те сами няма да знаят коя е причината за това охлаждане, но вече не искат да се виждат и са готови да се разделят. От тях изтичат дисхармонични сили, излишъкът на които не може да влезе в работа. От единия изтича положителна енергия, но и от другия изтича същата енергия, поради което те се отблъскват. На физическото поле това отблъскване наричам *закон за освобождаване*. Когато момъкът се влюби в момата, той се заробва и нищо не вижда около себе си; казва: „Като тази мома не съм срещал“. Това е заробване и за да ги освободи, Природата създава условия за развиване на положителни енергии между двамата и в края на краищата те се отблъскват по естествен път – само така влюбеният ще види, че се е заблудил. На физическия свят отблъскването е неизбежно, всеки човек ще мине през него.

Казваш: „Не мога да обичам този човек“. Не че не го обичаш, но силите, които действат между вас, ви отблъскват. Едно богато семейство има красива дъщеря, която е предана на Бога. В дружбата си тя не се задоволява с обик-

новени светски младежи. Веднъж в нея се влюбва млад, но беден момък и родителите ѝ казват:

– Той не е за нашия дом.

Аз им пошепвам на ухото: „Знаете ли, че тоя момък е богат, има два милиона лева в банката“.

– Щом е така, ние сме на негово разположение, той ще бъде добре приет в нашия дом.

В случая парите представляват сила, която първоначално отблъсна младия човек.

Достатъчно е някой да каже една добра дума за вас, за да изменят мнението си хората. Същата сила има и лошата дума. Често вие говорите лошо един за друг, като не съзнавате какви пакости си причинявате. Говорете каквото искате, но да отговаря на истината. Пазете правилото: никога не говорете неща, истинността на които не сте проверили. Казваш за нещо: „Не съм сигурен дали е така, но предполагам“. С предположения не се живее, говорете само верни неща. Ще кажете, че някой физиогномист се произнесъл за лошите качества на някого – откъде знае това? По носа познал – бил вирнат нагоре. Аз познавам този човек, той е добър, тих и кротък. Тъй че дали е вирнат носът му нагоре – това не е важно, аз го познавам като добър човек. Че носът на някого бил гърцки или римски – не е важно. Докато не сте проверили нещата сами, нямате право да се произнасяте.

Носът на някого е завит като човка на граблива птица; човек, който има подобен нос, обича да граби. Ако се измени тази черта в орела, с нея ще се измени и умът му, а след това и човката ще се измени. Следователно, ако умът на човека се стреми към грабеж, и носът приема съответна форма. Причината за този нос не е само в един човек, тя се дължи на мисълта на неговите деди и прадеди, на ред поколения преди него, но сега по обратен път той ще въздейства на мисълта си и щом тя се измени, ще се измени и формата на носа.

И тъй, за да изградите носа си, първо трябва да го направите по-широк. Едновременно с носа ще изправите ухото, окото, устата и брадата си – така ще се самовъзпи-

тават. Много начини има за възпитание и самовъзпитание. Как ще възпитате котката да не прави пакости? Като ти изяде яденето, не я бий, но я хвани за опашката и я изнеси навън. Тя ще започне да мисли. Който не разбира какво представлява опашката на котката, ще каже: „Колко е жестоко да хванеш котката за опашката!“. По-добре ли е да я ритам в корема? Знание е нужно на сегашния човек. Аз не съм за повърхностното знание, но държа на онова, което използва правилно всички сили на Природата. Искам да ви свържа с онези светове, с онези фирми, които работят за създаването на очите, ушите, носа, устата и брадата. Ако може да се запознаете с поне един от тези светове, вашата работа е наредена. В бъдеще ще разговаряте със Съществата на тези светове по вътрешен път, чрез вътрешното си радио.

Аз не искам да ви разкривам тайните на Природата, защото не сте готови за тях. – „Как ще разговаряме с тези Същества?“ Както разговаряте днес по телефона – взимате слушалката и разговаряте. – „Какво ще правим, ако не сме разположени, ако имаме някакво умствено смущение?“ Хванете ухото си с десния пръст на ръката си и започнете да мислите. След една-две минути вие ще се ободрите, ще стане правилна обмяна между умствените и сърдечните енергии във вас. Всеки застой на жизнените сили във вашия организъм се дължи на неправилното кръвообращение, което спира действието на мисълта. Като знаете това, гледайте на ухото и на носа си като на свещени места – условия за правилно възприемане и предаване на енергиите.

Казваш: „Господи, обърни ухото Си към мен! Дай внимание на гласа ми!“. Ти апелираш към Господа и си готов да Го слушаш. Ако си глух, ако нямаш ухо, как ще слушаш Господа и как ще Му говориш? Ако слушаш Господа, и Той ще те слуша; не Го ли слушаш, и Той няма да те слуша. Да те слуша Господ – това значи да се вслушва в твоите радости и страдания. Така се вслушва Бог в страданията на всички същества и им показва пътя на тяхното изправяне.

Това са общи положения. Все едно е да кажеш на човека, че трябва да стане добър. Как ще стане добър? По естество човек е добър, но Доброто е достойние на Бога – Той е добър, а човек може само да прояви Доброто в себе си. Ако само за момент си помислиш, че си добър, ти създаваш злото в света. Не можеш да бъдеш добър, ако не си дал нещо от себе си; не може да те обичат, ако не си дал нещо от себе си. Как ще жънеш, ако не си орал и сял? Христос ора и копа, след това ся и днес жъне. Вие влязохте в Неговия труд и се ползвате от плодовете Му. Кой ще влезе в нашия труд? Все ще се намери някой.

Като ученици, изучавайте недостатъците си и ги изправяйте. Изучавайте мястото на вашия капитал и вижте къде може да внесете новото. – „Как и какво да работим?“ Учете се да четете и да разбирате прочетеното; да пишете и да рисувате както отвън, така и вътре в себе си. Не очаквайте на другите, но сами вършете работата си. Ако обувките ви са нечисти, сами ги изчистете. Кажи си: „Аз имам един господар в себе си, на когото трябва да изчистя обувките“. Ако не съзнавате, че имате господар, на когото служите, вие още не сте дошли до мястото, на което трябва да бъдете.

Вие мислите, че сте господари на себе си. Не, имате господар, който и досега ви мачка. Докато става това, вие сте един от глупавите слуги. Щом го съзнаеш, ще благодариш и ще кажеш на господаря си: „Кажи ми какво искаш от мен, какво трябва да направя?“. Господарят ще се усмихне и ще каже какво иска.

Един млад момък често посещавал едно семейство. Домакинята му казвала:

– Гледай да станеш по-сладък.

Той не разбирал смисъла на тези думи и попитал приятеля си:

– Какво означават думите *да станеш по-сладък*?

– Да носиш всеки ден по нещо.

– Чудна работа, нищо не разбирах.

Той започнал всеки ден да носи по нещо и домакинята му казала:

– Ти стана вече много сладък.

Сега и на вас казвам: вие трябва да станете по-сладки, всеки ден да носите по нещо ново. – „Какво можем да направим ние?“ Ако един човек може да развали семейство, да скара членовете на едно общество помежду им, да повдигне един народ срещу друг, защо да не направи едно добро – да подобри живота на едно семейство, да създаде цяло общество или един народ. Както можеш да рушиш, така можеш и да градиш; както си майстор в едното, така ще бъдеш майстор и за другото. Не казвай, че нищо не можеш да направиш, много нещо можеш да направиш. Един брат ми казваше:

– Учителю, не мога да издържам да седя толкова време на едно място, затова не мога да посещавам класа. Не съм добре, лошо ми става.

– Направи опит да видиш можеш ли да издържиш.

Той дойде няколко пъти в класа и можа да издържи, не му стана лошо.

Човек трябва да преодолява мъчнотиите. Отрицателните сили в организма трябва да се разпределят така, че да не попада под тяхно влияние. Ще кажете, че дяволът действа във вас. Не говорете така, не го обвинявайте напразно – той не търпи никакво обвинение. Дяволът слага вината върху гърба на хората и като го питат кой е виновен за пакостта, той мълчи. И хората виждат грешките на другите и ги обвиняват, но когато те грешат, мълчат или отричат вината си. Ако си сгрешил, признай грешката си. Срецаш някого и си казваш: „Неприятен ми е този човек“. Защо ти е неприятен? – „Не зная.“ Неприятен ти е, защото нищо не ти дава; ако ти носи торба със злато, веднага ще ти стане приятен. Казвам: този човек е приятен на Бога, защо да не е приятен и на теб? Като видя мравка да пълзи по земята, аз се интересувам от нея, защото и Бог се интересува; аз се интересувам и от дърветата, пак по същата причина – виждам тяхната интелигентност, тяхната признателност. Направете една малка услуга на едно дърво, да видите с каква благодарност ще ви отговори то.

Един брат ми разказа своя опитност. „Седя в градината си и гледам – една ябълка се мъчи нещо. Опитвах да вляза в разговор с нея, да видя какво ще ми каже. Вдълбочих се в себе си, за да разбера с какво мога да ѝ услужа. Вътрешно възприех една мисъл, която идваше от ябълката – тя ми каза: „Погледни, около корена ми се увила желязна тел, която не ми позволява да се развивам“. Наведох се и наистина, около корена видях желязна тел, която проникваше в земята. Издърпах телта внимателно и освободих корена на ябълката. Тя ми благодари.“ Ще кажете, че това е съвпадение, случайност. Едно съвпадение може, второ, трето съвпадение също се случва, но ако са 99%, това не са вече случайности, а факти, чрез които се изразява Разумността в Природата.

Съвпадение ли е, че носът е прав или крив, къс или дълъг? В Разумната природа няма случайности. Какъвто и да е носът ви, той говори за връзката ви с миналите поколения. И те са толкова отговорни, колкото и вие – каквото са направили, сами трябва да го изправят и каквото вие сте направили, сами ще го изправите. Когато и да е, трябва да изправите вашия нос, да му придадете правилна форма. – „В другия свят ще имаме ли носове?“ Ще имате, но като духове, носовете ви ще имат съвсем друга форма. Ако на физическия свят можете да изправите носа си, и в Духовния свят ще можете.

Работете правилно и в четирите свята: в света на принципите, в света на законите, в света на силите и в света на формите. Понеже сте на Земята, ще работите в света на формите. Първо изработете едно честно ухо, един честен нос, една честна уста и едно честно чело.

Тайна молитва.

25. лекция, 8 март 1933 г., София, Изгрев

УСТАТА

Размисление.

Изучаването на човека представлява велика наука, която разкрива тайните на живота, както и Истината. Не говоря за външния човек. Тъй както сега го виждаме, човекът не е напълно развит, той е в процес на развитие. И Природата е в процес на развитие. Всичко, създадено от Бога, е добро, но не е завършено, то подлежи на развитие.

Казваш за някого: „Той е човек-ангел“. Какво знаеш за човека, какво знаеш за ангела, как си ги представяш? Според мен, ти можеш да говориш само за Бога, за нищо друго, защото всичко, което те заобикаля, цялата Природа, е Божие създание. Да казваш, че Бог е безтелесен, невидим – това е неразбиране, така мислят богословите. Казано е, че Бог създаде човека по образ и подобие Свое. Главата на човека представлява интелигентността, разумността, изявена в своята най-висока степен; гърдите, сърцето и дробовете представляват Любовта; стомахът, ръцете и краката представляват физическия човек – човекът в движение. За да познаеш какъв е човекът отвън, виж как се движи. Това се отнася до външната му страна, но той има и вътрешна, която едва сега започва да се изучава.

И тъй, ако искате да изучите човека, изучавайте Природата – в нея е скрит външният и вътрешният образ на човека. Устата представлява отворстие, което се отваря и затваря, за да приема храната отвън и да я обработва. Каква представа ще имате за човека, който само отваря и затваря устата си? Но устата изпълнява няколко служби като орган: орган за приемане на храната, за изпитване на вкуса и за говорене. Тя изразява най-разумното нещо – словото. Човек се познава по словото и по движенията.

Всяко движение има своя подбудителна причина. Някои се страхуват да не ги познаят какви са, но в Писанието е казано: *Махнете се, защото не ви познавам*. Не е добре да не те познават; щом живееш, трябва да те позна-

ват. Какво означава познаването? Свещта гори, трябва ли да се сложи под шиник? Човешкият ум е запалена свещ и той трябва да свети, да бъде полезен на хората. Понеже се казва, че човек е създаден по образ и подобие Божие, значи той е част от Божията светлина.

Следователно по човека познаваме отчасти и Бога. Не говоря за сегашния човек – той би дал крива представа за Бога. Говоря за първия човек. Бог изпълва цялата Вселена, тя е Неговото тяло. Има още много неща за Бога, които хората не знаят, но се знае, че частта прилича на цялото. И човек, като част от Цялото, се познава по лицето и главата. Каква е главата, какво е лицето – това са въпроси за изучаване. Някои си представят Бога троеличен – това е теория, чрез която Бог не може да се познае.

Първата задача е да изучавате себе си, да изучавате човека. Той е съставен от глава, труп и крайници. И така да се мисли, това са ценности, които никога не губят стойността си. И на другия свят да отидете, пак ще имате същите органи. Както и да разглеждате човека, вие ще го познаете отчасти, ще имате ограничено понятие за него, но за да го познаете в истинския му вид, трябва да имате вътрешно зрение. От човека ще съдите и за ангела. Ангелът е светец същество – същество на интелигентността, на разумността. Това разбираме под понятието *светлина*.

Какво е огънят? Емблема на чувствата. Значи ангелът е огън и светлина, т.е. Любов и разумност. Неподкупна е Любовта на ангелите. Като изучаваш човека, ще дойдеш до понятието ангел, а оттам до понятието Бог – образ на Светлина, Любов и Благост. Видиш ли този образ, ти вече имаш идеал, към който се стремиш. Работи върху себе си и не се страхувай, че ще те познаят. Какво ще видят в теб? Едно деформирано ухо, което показва, че в миналото не си имал обхода. На друг носът е деформиран – не е разумен, няма нужната интелигентност. На трети устата е деформирана – не е давал ход на чувствата си, не ги е развивал. Като знаете това, възпитавайте децата правилно, за да се оформят техните уста, нос, уши, очи – това значи истинско възпитание. Какво се иска от сегашния човек? Да работи върху себе си, за да преустрои своето тяло. Фи-

зическото тяло е създадено по образ на духовното. Казват: „Остаряхме вече, това не е за нас“. Казват така и обръщат погледа си надолу, мислите за вашите старини. Смешно е да се говори така. Не мисли за старините си. Остарял си, защото грешиш. Ти си изгубил силата, интелигентността, волята си, защото не живееш правилно.

Преди да действаш, вслушвай се във вътрешния си глас, в гласа на Бога, Той всякога ти говори. Казва: „Аз Съм те създал да мислиш право, да не грешиш“. Питам: защо да не се занимаваш с ухото си, с устата си? Намери един светия и започни да изучаваш ухото, устата, носа му. Не говоря за светии, създадени от хората, имам предвид истинския светия. Сравнете скъпоценния камък с кристала, изработен от човека, и вижте разликата между тях. Като изучавате идеалните образи, ще видите своите недостатъци. Изучаването на човека, на неговата същина, ни приближава към Бога. Ако искаш да изучиш устата си, пипай я от време на време, но не с пръсти, а със свършено чиста кърпа. Деликатно нещо е устата, крайно чувствителна е. Ако изгубите тази чувствителност, този вътрешен неин усет, всичко сте изгубили. Дръжте устните си свободни, за да възприемате правилно енергиите.

Фиг. 1

Фиг. 2

Фигура 1 представлява уста на човек, който мисли само за себе си, иска всичко да му е наредено добре. Той не е лош, не е сприхав, но е човек на кефа, на удобствата; с образование, завършил е два факултета, може да пише, да говори, но си търси удобствата. Човек, който има трапчинка на горната устна, е способен да се контролира. Лявата страна на устната е женска, а дясната – мъжка. Жената се стреми да заповядва на мъжа, а мъжът – да заповядва на жената; и двамата са прави, но единият, като заповядва, трябва да даде свобода и на другия. Който заповядва, стои по-горе от другия; може да заповядва само онзи, който е по-разумен, но той трябва да бъде образ на Любовта. В този смисъл понякога жената трябва да бъде учител, а мъжът – ученик, а понякога мъжът трябва да бъде учител, а жената – ученичка. Във всеки дом трябва да има двама слуги и двама господари – на всеки господар по един слуга. Казваш: „Ще се ожения, за да бъда щастлив“. Ако мислиш, че като се ожениш, ще бъдеш щастлив, ти си загубен. Ако преди женитбата не си бил щастлив, женитбата не ти осигурява никакво щастие – ти се жениш, за да работиш. Учителят ще те застави да работиш, да учиш уроците си. Това не показва, че не си способен; и да си способен, пак ще учиш и работиш.

Някой се хвали, че имал видения, че виждал светлини и сенки. Какво от това? Спрете вниманието си върху модела – отворената уста, фигура 2. Този човек обича да го хвалят; ако е ученик, обича учителят му да го хвали. Днес го хвалят, утре го укоряват – това не е важно за него. Той се радва, че днес са го похвалили, писали са му шестица. Тази уста е за предпочитане пред устата на скъперника, т.е. на скържавия – фигура 3. Долната устна на тази уста е по-силно развита от горната. Такъв човек е повече пасивен, отколкото активен. Изобщо, горната устна предава, а долната възприема. Ако на човек със силно развита долна устна дадеш десет лева, той ще ти даде един лев. Ако му продаваш яйца, ще гледа да ги купи евтино; ако той продава, ще иска много пари – ще каже: „Сега има голяма криза. Благодари, че можа и за толкова да ги купиш“. Като търговец, не може да се разчита на неговия морал.

Фиг. 3

Като ученици, правете наблюдения, да знаете как постъпва човек, на когото долната устна е по-развита от горната. Ако не си разположен, вземи огледало и виж каква е устата ти – затворена или отворена. Когато устата ти е затворена, със свити устни, а лицето ти е сериозно, строго, и юмрукът ти ще бъде свит; всичко това говори: „Знаеш ли какво мога да направя?“. Какво ще направиш и колко време трае това състояние? Няколко минути. Важно е, че по устата се познава вътрешното състояние на човека.

Каквото човек преживява вътре в себе си, това става и в Природата. Аз взимам Природата в широк смисъл. Човек се отвращава, гневи, възмущава и т.н.; същото става и с Природата. Постъпваш добре и Природата ти отговаря по същия начин; постъпваш зле и Природата ти отговаря така. Тя казва: „Каквото се провикнало, такова откликнало“. За всяка неправда, извършена от човека, тя дава урок. Обидиш някого несправедливо – не минава много време и ти пострадаш нещо. Трябва ли да питаш защо си пострадал?

Млада мома се влюбва в красив момък. Не е лошо, че се е влюбила, лошо е, че иска да го обсеби, да го задържи като своя собственост. Интересно е как се е явило в

нея желанието да го обсеби, да го задържи само за себе си. Като види, че той говори с друга мома, тя се сърди. Колкото повече го ограничава, толкова по-силно е желанието му да говори с други моми. Той си казва: „Щом не я обичам, свободен съм да търся други. Тя не ми дава това, което търся“. Момата казва, че това не е право, не е Божествено. Според мен, Божествено е само това, в което има Разумност, Любов и Истина. Питам момата:

– Ти постъпваш ли Божествено? Ако не постъпваш така, нямаш право да се възмущаваш от постъпките на хората.

– Той не постъпва добре.

– Ти казваш така. Я питай другата мома, да чуеш какво ще каже тя – ще каже, че момъкът е благороден, добър, честен човек.

Коя от двете моми е на прав път? И тъй, научете се първо вие да обичате, без да очаквате да ви обичат. Понеже Бог е мярка за всичко, щом ти обичаш както трябва, пръв Той ще бъде доволен от твоята любов. Значи има Един, Който е доволен от твоята любов. Този, когото ти обичаш, може да не е оценил твоята любов – това нищо не значи. Знаеш ли колко векове са минали, докато ти съзнаеш, че Бог те обича? Той се радва на всяко Свое дете, което Го е познало. Той иска всички хора да живеят добре, но не ги насилва, с търпение очаква времето да се пробуди всяка душа.

Всичко, което става в света, се хроникира. Ако това става само във вашето физическо тяло, работите лесно се оправят, но то се пише както на физическото тяло на човека, така и на неговото астрално и ментално тяло. Всяко чувство и всяка мисъл имат своя определена форма. Ако мислите и чувствата на човека са изопачени, те се отразяват не само на носа и устата му, но и на цялото лице – то придобива тъмен цвят, чертите стават остри. Ако мисълта на човека не е светла, чувствата нямат нужната топлина, мускулите на лицето му се свиват. Горната устна у него е слабо развита (фиг. 3). Такъв човек обича да си похапва повече. Ако в ред поколения се запази скържавостта,

устните стават тънки – това не е здравословно. Добре е устните на човека да бъдат малко дебели. Като работи духовно върху себе си, човек трябва да оформи устните си, да изправи всичките им недостатъци от миналото.

Фиг. 4

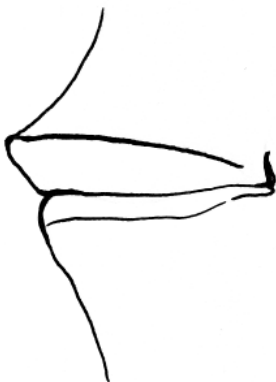
Фиг. 5

Фигура 4 представлява уста на тщеславен човек, с високо мнение за себе си: той мисли, че много знае; иска да покаже пред хората, че е щедър, без да е такъв. Ако долната устна е малко завита надолу (фиг. 5) този човек има желание да задържа всичко за себе си. Трябва да бъдеш справедлив, да знаеш на какво имаш и на какво нямаш право. Добре е да отстъпваш, но да знаеш кога и къде – например никога не отстъпвай в Любовта; щом трябва да обичаш, ще обичаш – нищо повече. Какво ще кажат жена ти, мъжът ти или обществото, че обичаш този или онзи, не обръщай внимание – ти си извор и трябва да напояваш земята. Целият свят да се превърне на кал, ти трябва да любиш, иначе калта ще се превърне на прах и ще проникне дълбоко в дробовете ти. В такъв случай калта е за предпочитане. Направил си една грешка – това е кал; казал си една обидна дума – и това е кал. – „Знаеш ли какво мога да направя?“

Зная – можеш да подпалиш една къща, да набиеш някого; това е отрицателната страна на твоя характер, но и добро можеш да направиш на човека. Кое е по-хубаво: да направиш добро или зло? – „Какво ще каже Братството за мен?“ За кое Братство говориш – за хората, които се наричат братя, или за Братството, което обхваща Небето и Земята? Бог обитава и на Небето, и на Земята, ето защо, като говоря за Братството, имам предвид Бога, с Когото разговарям. Преди да говоря с хората, говоря с ангелите и с Бога.

Как трябва да се яви човек пред Бога? Ще ви кажа как аз отивам при Него. Първата ми работа е да се освободя от всичко човешко, не оставям в себе си нито едно човешко желание, нито една отрицателна мисъл, нито едно отрицателно чувство; така освободен, обличам своята чиста бяла премяна и отивам при Господа. Там, в Неговата светлина, виждам и най-малкото петно на своята дреха. Не съжалявам, че имам едно петно, не се обезсърчавам, но веднага се връщам да изправа грешката си. От ангелите, които обикалят Бога, взимам модел за красиво ухо, за правилен нос, за хубава уста и бързам да приложам всичко, което съм видял. Ако устата е добре оформена, човек е запазен от болести.

Казвам: дръж устните си свободно, едва да се допират една до друга. Ако имаш някакъв дефект на устата си, помоли се на Господа да ти даде светлина, да го видиш добре и изправиш. Горната устна представлява мъжкия принцип, а долната – женския; лявата страна на устните е женският принцип, а дясната – мъжкият. Като бутнеш дясната страна на устата си, кажи: „Трябва да обичам своя мъж, той е добър, разумен“; като пипнеш лявата, кажи: „Трябва да обичам жена си, тя е добра, умна, като нея няма друга“. Питам: ако сам не харесваш устата си, кой друг ще я харесва? Гледайте се в огледалото и нарисуйте устата си; рисувайте я няколко пъти, докато най-после я харесате. Така постъпва и художникът, когато рисува портрети – той нарисова устата един, два, три пъти, докато най-после му хареса. По устата познавате кой човек е твърд, страховит, кой има Вяра.

Фиг. 6

Фигура 6 представлява уста на твърд човек. Когато се оглеждате с цел да нарисувате устата си, извиквайте на помощ ума, сърцето и волята си – и те да вземат участие, да предадете вярно линиите. Дайте свободно положение на устата си – нито много отворена, нито затворена. Ще рисувате устата си, докато видите, че сте схванали линиите ѝ точно както са.

Старото е отживяло времето си. Например според старото разбиране светията е строг, замислен, но всъщност истинският светия е весел, разположен, със светъл поглед, очите му са отворени, вижда всичко; като те срещне, ще те поздрави, ще ти пожелае добър път; ако си болен, ще ти даде съвет, ще ти помогне. Старите светии са еготи, от сутрин до вечер мислят само за себе си. И да отидат на Небето, това ще бъде за ден и половина; на втория ден ще ги върнат на Земята. Който отиде неготов на Небето, веднага се натъква на топлината на ангелите и така се нагорещява, че бърза да се върне назад, не може да издържи. Ангелите насочват умовете си към него, да видят колко може да издържи. Много естествено – който не люби, не може да издържа небесната светлина и топлина. Казваш, че обичаш, но само тези, които те обичат.

Един слуга обрал своя богат господар и след това се разкалял. Господарят бил разбран човек и си казал: „Този

слуга работи толкова време при мен, но аз не проявих любовта си към него. Дадох ли му нещо? Ако бях на негово място, щях да взема три пъти повече, отколкото е взел – той е взел една торба, аз щях да взема три“. Извикал слугата при себе си и му казал: „Слушай, приятелю, аз не се отнесох към теб както трябва, не задоволих твоите нужди. Ето, вземи и тези две торби“. Слугата се извинявал, съзнавал грешката си, но господарят му простил и го наградил щедро – това наричам Любов, така постъпва Бог.

Няма желание в света, което да не се реализира, от какъвто и характер да е то – добро или зло, явно или тайно, непременно ще се реализира. Всичко, скрито в човека, ще се изяви навън. Като знаете това, бъдете внимателни. Бог иска да ни покаже онзи велик закон – че доброто не е в многото. Искаш да бъдеш свободен; и без това желание ти си свободен. Имаш жена, която те обича, имаш дъщеря, син, приятели, които те обичат – какво повече искаш? – „Искам всички да ме обичат.“ Ако сто души те обичат и всеки ти донесе ядене, как ще се справиш с него? Ще се чудиш от коя чиния да ядеш. Друг е въпросът, ако един човек те обича и ти донесе ядене – неговата любов е твойт обяд. Ще се нахраниш и ще благодариш – защо ти е повече?

Да се върнем към устата – тя трябва да бъде израз на интелигентност. От устата зависи да бъдеш здрав. Ако си болен или неразположен, вземи една зряла круша и вкуси малко от нея; като влезе в устата ти, вкусът на крушата ще произведе промяна в твоите чувства. За това се иска интелигентност. Това се постига и със захар и чиста вода: вземи една чаша гореща вода, сложи парченце лимон, една-две бучки захар и пий – неразположението ти веднага ще изчезне. Като влезе храната в устата, в човека стават чудеса. Ето защо, бъдете крайно възискателни към храната – не яжте такава, която не обичате. Храненето е особен род музика, от която зависи здравето на човека. Отиваш при болен, искаш да му занесеш нещо за ядене; занеси му само това, което обича.

Яденето е като блага дума, която излиза от устата. Искаш да помогнеш на някого – кажи му една блага дума; щом постъпваш така, и Разумният свят ще ти каже една блага дума – с това ти помагаш на другите, помагаш и на себе си. – „Трябва ли да хваля човека?“ Като похвалиш някого, ти хвалиш и себе си. Ще го похвалиш, когато е обезсърчен и отчаян. Ако го укоряваш, и себе си укоряваш. Да си служиш със сладки, благи думи – това е службата на устата. Като кажеш една сладка дума, лицето ти трябва да бъде весело, засмяно, мислите и чувствата също трябва да бъдат в съгласие. Казваш: „Знаем ги тези работи, учили сме всичко“. Учили сте, но още не сте учени. Истински ученият е крайно смирен; той знае, че най-малкото опущение може да го спъне и че колкото по-малко греша, толкова по-голям е неговият авторитет.

Помнете: устата е израз на чувствата. Вкусът, здравето на човека също зависят от устата. Щом имаш уста, ще чувстваш добре, ще говориш добре, ще се храниш добре. Колко голяма трябва да бъде? От пет до седем сантиметра, в никой случай повече от седем. Устните не трябва да бъдат много тънки, нито много дебели; най-малко три милиметра, най-много половин сантиметър дебели – дебелината е в зависимост от цялото тяло. Молиш се – вдълбочи се в себе си и остави устата леко отворена. Работи за оформянето на устата си, за да засилиш здравето си.

Често се питате: „Защо Бог ни е създал такива?“. Не мислете така, но кажете: „Защо ние сме се изопачили?“. Искате да бъдете красиви и добри – това е отлична Божествена идея. Стремете се да реализирате Божественото във вас – да имате отлично ухо, красива уста, правилен нос. Един ден външното ухо, външната уста, външният нос ще останат на Земята, а оригиналите ще занесете на Небето; като се върнете отново на Земята, ще донесете това, което сте взели със себе си.

Физическата уста и физическото ухо са само модели за работа. Благодарете за тези модели. Животните биха дали милиони, за да имат лице, уши, уста като човешките, но колко далеч са те от човека! Човешкото лице е образ на Небето, за което животните още нямат представа; до-

някъде имат представа само за ада, но за Небето нищо не знаят. Тялото на човека, неговата глава, лице дават идея за организираното Небе. То е място, където живеят възвишени, интелигентни, красиви Същества. Тези Същества наричаме ангели – ангели на Първото, на Второто, на Третото Небе. Най-красиви са ангелите от Първото Небе. Колкото по-долу се слиза, красотата им намалява.

Човек живее в областта под Третото Небе и е кандидат за ангел. Възможно ли е това? И ангелите са минали по пътя, по който вие сега минавате, но понеже са живели през различни времена и епохи, през различни култури, те се различават по характера и по светлината на своя ум; те се различават и като индивиди, и като общества. Голямо разнообразие има във формите както на Земята, така и на Небето. Ангелите учат като хората – и там има гимназии, университети. И вие, като отидете на онзи свят, ще учите, ще придобивате знания, с които ще дойдете на Земята, да изучавате истинските форми.

Човек се стреми към хармоничен живот, затова горната и долната устни трябва да бъдат симетрични. Каква е устата ви днес – за това отговарят вашите родители; каква ще бъде утре – за това отговаряте вие. – „Така съм роден.“ Дали си доволен, или не си от това, което имаш, не е важно, ще работиш по-нататък; ще работиш поне десет години върху устата си, за да подобриш линиите – това значи разбиране и знание. – „Аз съм физиогномист.“ Можеш ли да измениш твоите форми? – „Не мога.“ Тогава не си физиогномист. Да гледаш само недостатъците на хората – това не е наука. Ако изучаваш човешкия характер и търсиш недостатъците му, с това изопачаваш своя характер. Стреми се да виждаш хубавото в човека; намери една добра черта в него и остави отрицателното настрани – това е за твое добро. Важно е да знаеш каква тежест да сложиш на даден конец – на тънък конец можеш да сложиш най-много сто грама.

Като видиш устата на човека, ще знаеш какво може да направи той. Нарисувайте всички тези модели уста и ги изучавайте. Дълго време трябва да наблюдавате, за да схващате разликата между една и друга уста. Погледне-

те фигура 5, да видите линията на твърдостта, изразена в горната устна. На фигура 1 мъжът е силен, всякога взима инициатива, макар че не е много умен; навсякъде излиза пръв. Някой казва: „Аз не искам да изпъквам, скромен човек съм“. Скромен е онзи, който отстъпва на всички – те първи да опитат нещо, а той остава последен. На втората фигура и той опитва да направи нещо, но малък е процентът на това, което може да направи.

Сега ще обобща казаното: ухото е за послушание, носът е за схващане, устата е за приемане на разумността и за укрепване на здравето. Разположението на духа в човека зависи от устата. Здравият има красива уста и симетрични линии на устните. Богатство е да имаш красива уста, богатство е да имаш правилни, красиви устни – това значи да бъдеш в съгласие с Живата природа, да възприемаш нейните жизнени енергии. Ако чрез устата си не можеш да възприемаш Живота, нищо не си придобил.

– „Трябва ли да се целуват хората?“ Ако целуваш мъртвия, какво придобиваш? Да целуваш ябълката, крушата, гроздето, хляба, хубавите работи – разбирам, това са целувки, които придават нещо; тогава колкото повече целуваш, по-здрав ще бъдеш. Ако не можеш добре да целуваш, всякога ще боледуваш. Велика е службата на устата. Не само да показваш на хората, че имаш хубава уста, но така да си служиш с нея, че всякога да бъдеш здрав. Не оставяй прах да падне на устните ти, най-малко по три пъти на ден ги измивай. Всякога носи по една чиста кърпа, за да изтриваш леко устните си. – „По колко кърпи да носим?“ По две кърпи: една за носа и една за устата.

Благодарете на Бога за устата, която ви е дал, за устните, за красивия език, с който изразявате хубави и сладки думи. Носете всякога по една чиста кърпа и леко изтривайте устните си. Знанието, което ви дадох за устата, е достъпно и за малките деца. Друг път ще ви дам по-сложни работи.

Тайна молитва.

26. лекция, 15 март 1933 г., София, Изгрев

РАЗВИТИ И НЕДОРАЗВИТИ

Ще прочета глава 12 от Матей, ст. 20-30; глава 6 от Йоан, ст. 1-10; глава 4 от Марк, ст. 10-20.

Пълната Божия Любов, Мъдрост и Истина носят Вечния живот. Често се говори за старо и ново, за стари и нови неща. Старо е това, което е отживяло времето си; ново е това, което носи живот – то идва сега. Бог се изявява чрез новото и доколкото схващате проявите на Божественото във вас, дотолкова се ползвате от новото. Много неща виждате отвън, но ако не ги разбирате, нищо не ви ползват. Външният свят е обширен, просторен, никой не може да го използва. Следователно може да се ползвате само от човешкия свят, т.е. от света, в който се движим. Стремете се към новото, към онова, което внася подтик в човека; малкото количество въздух и храна, които приема, внасят подтик в него. Колкото и да е малка една мисъл, колкото и да е малко дадено чувство, приеми ги с радост, те подтикват душата ти напред.

Сега вие искате да знаете каква ще бъде новата духовна година. Това зависи от вас. През тази година повече работете, по-малко говорете. Ако сте добри, и годината ще бъде добра; ако сте разумни, годината ще бъде добра. Когато човек е здрав и нуждите му са задоволени, годината е добра. Изобщо, добра година за даден човек е тази, която задоволява нуждите му и премахва всички препятствия от неговия път; щом се натъква на нещастия, страдания и недоимък, годината не е добра.

Днес вие очаквахте хубаво време: топъл слънчев ден, чисто и ясно небе, а излезе нещо неочаквано – сняг и студ. На какво се дължи тази промяна? На състоянията на хората. Егоизмът е взел надмощие в цяла Европа, в културния свят. Днес всеки мисли само за себе си. Жестокостта и коравосърдечие то са взели връх, затова времето е снежно и студено. Сегашният студ се противи на злото и спира неговото развитие. Ако през зимата е топло, не е добре за

храната. Тази година ще приспи змиите, но не и вълците. Змията представлява злото в Умствения свят, затова там ще го приспят. Може ли болният да мисли зло? Животът му е на косъм, как може да мисли за кражба, за убийство? Болестта в човека е студът, който го кара да мисли само за себе си – значи в болния змията спи и не върши зло. И тъй, случат ли се изненади, болести, нещастия с вас, трябва да знаете причините за тях. Понякога и аз съжалявам, че ви говоря, защото Словото пада на пътя и птиците го изкълват; понякога пада между храстите и се заглушава.

Трябва ли човек да съжалява? Понякога, без да иска, съжалява. Имате едно дете, радвате му се, обичате го, грижите се за него. Като порасне, изпращате го на училище, но то не учи както трябва. Като родители, вие страдате и започвате да съжалявате за грижите, които полагате за него. Какво трябва да направите? Оставете го на грижите на друг човек, който не е толкова привързан към него. Ще кажете, че ви е мъчно да се разделите с детето си. Мъката ви не помага; колкото и да му говорите да учи, да има добро поведение, то не слуша, знае си своето. Какво ще направиш, как ще му помогнеш? Каквото става с детето, това става и вътре в човека: искаш да учиш, но нещо те отклонява от желанието ти; обещаваш пред себе си, че тази година ще работиш и учиш по-добре, но пак не можеш да изпълниш обещанието си. Правиш това, което не искаш.

Апостол Павел казва: *Върши това, което не искам.* Искаш да кажеш една добра дума, но езикът ти се подхлъзне, излезе друго от устата ти и се чудиш после ти ли не разбираш хората, или теб не разбират. Истината е там, че не те разбират, но и ти не ги разбираш. Страшно е, че и вие не разбирате Бога – не разбирате какво мисли и желае Той и не изпълнявате Неговата воля. Бог иска да използвате всички благоприятни условия, които ви е дал на физическия свят, както и в Духовния, и в Умствения свят. Бог мисли едно, вие – друго, и в края на краищата казвате: „Нали Бог е всемогъщ, да оправи всичко“. Значи вие да грешите, а Бог да изправя грешките ви, без да носите някаква отговорност? Синът ще прави дългове, ще греши, а

бащата да плаща? Ако бащата не иска да плаща дълговете на сина си, последният казва: „Защо баща ми не отвори кесията си, трябва ли да бъде скъперник? Как ще докаже любовта си към мен?“. Син, който разсъждава така, е на крив път.

Коя е причината за неуспеха на хората, какво им пречи да успяват? Бащата не иска да плати дълговете на сина си, защото вижда, че парите му не отиват намясто. Понякога и храната, и мислите, и чувствата не отиват на място то си, което се дължи на неразбирането на живота. Неразбирането има отношение към лошите външни и вътрешни условия. Вървиш по пътя, спънеш се, паднеш, веднага скочиш, изгърсиш дрехата си и продължиш – това падане не е опасно. Следователно условията ти са добри. Качваш се на планината и падаш от висок планински връх – това падане е опасно, може да коства живота ти, ето едно лошо условие. Първото падане е разбрано, а второто – неразбрано. Понеже по една случайност си останал жив, ти се питаш защо си паднал толкова лошо. Каквото и да ти говорят, казваш: „Не разбирам защо трябваше да падна“. На пътя е написано: „И да паднеш тук, пак ще станеш“. На планинския връх е писано: „Ако паднеш от върха, няма да станеш. Оттук не се позволява никакво падане“. – „Не съм ли свободен, нямам ли право?“ Тук не става въпрос за падане и за свобода. Паднеш ли от върха, няма да станеш. – „Ако имам парашут?“, това е друг въпрос – щом имаш парашут, ще слезеш с него, без да се удариш, но ако нямаш и паднеш отвисоко, ти си загубен.

Каквито и обяснения да ви се дават, те не могат да внесат в човека вътрешен подтик, защото вашите мисли и желания не са съгласни с Божествените. Няма защо и аз да се занимавам с вашия вътрешен живот, той е едно вътрешно течение, един определен път, по който вие се движите. Това не е лошо, нека всеки да се движи по своя определен път, но да внимава да не се отклони. За всеки човек има възможност да се отклони. Като знаете това, изучавайте законите за отклоняването. Капитанът на парахода следи със своя инструмент да не попадне парахо-

дът в някое морско течение и да се отклони – и най-малкото отклонение води към катастрофа. На същото основание всеки трябва да следва своя определен път; отклони ли се, очаква го катастрофа. Ако параходът не може да върви през желания път, колко повече човек няма право да се отклонява от правия път! Параходът пътува от едно пристанище до друго по строго определен път; влезе ли в чуждо пристанище, нито своята стока ще стовари, нито чужда може да вземе. И човек пътува от едно пристанище до друго по строго начертан път.

И тъй, истинският живот се заключава в пътя, който Бог е предназначил на човека. Под *Бог* разбирам Единствения, Който всякога ни мисли доброто, всякога ни обича, всякога ни пази и освобождава от мъчнотии; към Него всякога можем да апелираме, Той всякога ни приема. Неговото съзнание е пълно с мисъл за всички живи същества. Той е Вечен живот, вечно движение. Ако понякога Бог мълчи и не отговаря на вашите молитви, причината за това е във вас. Ако чистият въздух не влиза в дробовете ви, причината за това сте вие – затвориш се в стаята си, а искаш да дишаш чист въздух; това е невъзможно – отвори прозорците си, излез навън, за да дишаш чист въздух. Йогите затварят устата и носа си, за да не дишат въздух. Те правят упражнения, но трябва ли и ти, като тях, да запушиш устата и носа си, да не дишаш?

Ще дишаш нито много бързо, нито много бавно. Дишането във всеки човек е различно, то се определя от степента на неговото развитие. Болният обикновено диша бързо. Животните също дишат бързо. Здравият диша плавно, спокойно, в зависимост от своето развитие – това наричаме нормално дишане. Дойдеш ли до това дишане, ти ще придобиеш сили; умът, сърцето и волята ти ще бъдат в пълно съгласие и тогава ще бъдеш свободен човек.

Казвам: без въздух няма живот; малко въздух ще приемеш, но с него ще се домогнеш до скрития живот във въздуха. Ако не възприемеш този живот правилно, ще бъдеш далеч от живота. Скритият във въздуха живот е връзка между Бога и човешката душа. Човек диша и издишва, без

да знае защо. Зная, че трябва да дишам, но защо – не зная. Ученият казва, че чрез дишането в кръвта се внася кислород и тя се пречиства. Това е вярно, но като диша човек, в подсъзнанието и свръхсъзнанието му се извършват и други процеси. Ако кръвта ти се е пречистила, ти си придобил нещо, но ако дишаш и мислите, чувствата и желанията ти не се пречистват, не си дишал правилно. Като знаеш това, пази се да не попаднеш в крайност и да се уплашиш. За невежия е по-добре да не знае подробностите на нещата. Аз говоря за онзи, който иска да учи, да прилага знанието си. Дишай съзнателно, за да се ползваш от въздуха, който си приел, защото само така става правилна обмяна между енергиите на човешкия организъм. Правилното дишане подразбира правилна мисъл – тя води човека към истинското, положително знание. Той започва да различава на какво се дължат приятните и неприятните чувства, както и правите и криви мисли. Той знае, че с физическото си тяло възприема външните усещания, с духовното – чувствата, и ги дели на приятни и неприятни; с умственото си тяло възприема правите и криви мисли. Следователно човек има представа за трите тела – физическото, духовното и умственото. В него работят главно физическото и духовното тяло като полюси, но той има и четвърто тяло, наречено причинно.

Какво означава добрият живот? Да живееш добре значи да става правилна обмяна между силите на физическото и духовното тяло; това подразбира хармония между мислите и чувствата на човека. За да не се спъваш, да не изпадаш в дисхармонични състояния, никога не казвай, че този или онзи не ти е симпатичен. Че някой не ти е симпатичен – остави това настране. Какво ще направиш, ако сложат пред теб ядене, което изисква много дъвчене? – „Ще го оставя настране.“ По същия начин остави настране всяка мисъл и чувство, които нарушават хармонията на твоя живот. Яж лесномилаема храна. Че не обичаш някого – това е твърда, мъчномилаема храна, която ще оставиш настране. – „Никой не ме обича“ – и това е твърда храна, сложи я настране и повече не се занимавай с

нея. Въпросът защо не обичаш някого и защо не те обичат е за светии и мъдреци; когато станеш мъдрец, тогава ще го разрешаваш. – „Защо Бог не му заповяда да ме обича?“ Ако му заповяда, ще те обича, но Бог не иска да се налага на никого. Освен това човек върши неща, противоположни на тези, които му се налагат.

Сега аз разглеждам въпросите от човешка страна, от Божествено гледище не е така. Ако някой не те обича, това е за твое добро. Какво ще стане с теб, ако те обикне лош човек? Той ще ти причини зло. За предпочитане е лош човек да те мрази, отколкото да те обича. Ако те обича, той ще ти дава пари, ще ти направи къща, но с това ще изопачи съзнанието ти, ще развали твоя живот – защо ти е такава любов? Такава е любовта на недоразвития човек, както аз го наричам. Аз наричам лошите хора недоразвити, защото не искам да си служа с отрицателната дума *лош*, а думата *недоразвит* е една от най-меките.

Следователно не очаквай Любов от недоразвит човек; и обратно – който обича, е развит човек, той е добър, за разлика от недоразвития. Ако развитият не те обича, ще ти причини зло; ако недоразвитият не те обича, ще ти причини добро. И обратно: ако развитият те обича, ще ти направи голямо добро; ако недоразвитият те обича, ще ти причини зло.

Следователно има хора, които непременно трябва да те обичат – кои са те? Развитите. – „Да обичам ли?“ Ако си от развитите, ще обичаш; ако си от недоразвитите, ще мразиш. – „От кои сме ние?“ На този въпрос не отговарям. Аз давам само обяснения, без да определям кой от кои е. Когато някой не те обича, ще знаеш към кои хора принадлежи. Ако е недоразвит, благодари, че не те обича; ако е развит, очаквай да те обича, Бог ще ти проговори чрез него. Той говори и чрез недоразвития, но по друг начин – чрез омразата. Само така ще се справите с противоречията. Не казвам да вярвате в това, но сами ще опитате истинността на моите думи. Всички са минали по пътя на омразата и любовта, ще минете и вие.

Казваш: „Аз ще мисля както си искам“. Не можеш да мислиш както си искаш. Това значи: не можеш да мислиш

без очи, през които минава светлината; не можеш да слушаш без уши, през които възприемаш звука; не можеш да възприемаш уханието без нос. Всички се нуждаете от орган на зрението, на слуха и на обонянието. Не можеш да възприемаш храната си без устата, но тя изпълнява едновременно няколко служби: изпитва вкуса, занимава се с храненето, дишането и говора. Някои от вас си говорят, че не ги обичам – значи трябва да ги обичам, защото съм от развитите; ако не ви обичам, ще ви причиня зло. Аз разбирам какво означават вашите думи, но те трябва да отговарят на действителността. Като казвате, че не ви обичам, излиза, че съм от недоразвитите. Тогава трябва да ви мразя. Други казват: „Учителят не ни мрази“. Щом не ви мразя, трябва да ви обичам – среден път няма. Аз не мога да бъда безразличен: или ще мразя, или ще обичам; трябва да имам или Вярa, или безверие; трябва да обичам или Истината, или лъжата – едно от двете. Аз се спирам върху Любовта, Истината и Доброто – с тях се занимавам; занимавайте се и вие с тези въпроси, а това дали ви обичат, или не, оставете настрана.

Какво означават думите, че този или онзи не те обича? Ти отиваш при един богат човек. Той непременно трябва да те нахрани, а това показва, че те обича. Щом не те нахрани, ще те изпрати при друг богат човек; не те обича, затова те изпраща на друго място. Не, дойдеш ли веднъж в дома ми, аз трябва да те нахраня – нищо повече. Че съм зает, че нямам време – нищо не ме оправдава; щом обичам някого, непременно трябва да му направя една услуга. Според мен, най-важната работа е Любовта, няма по-важна от нея. Дойдеш ли при мен, аз трябва да ти сложа да се нахраниш или да задоволя една от твоите нужди. Това, което ти сам не можеш да си направиш, аз трябва да направя. След това можеш свободно да тръгнеш на път. И онзи, при когото отиваш, също е богат и той трябва да те нахрани и обслужи. Така ще пътуваш от една станция до друга, докато един ден и се установиш на едно място, станеш от развитите; тогава и в своята станция ще спират пътници.

Едно искам да ви дам: да мислите върху идеята за Бога. Тя е недостъпна. Даже светии и велики адепти, като дойдат до нея, изпадат в голямо противоречие. Някои светии считат, че Бог ги е забравил. И Христос, като се намери на кръста, извика: *Господи, защо Си Ме оставил.* Това са думи, които излязоха от устата на Исус човекът; той каза това, което беше на сърцето Му. Не е лесно да бъдеш прикован на кръста, а отдолу да се гаврят и казват: *Нали Си Син Божи, слез от кръста! Щом не можеш сам да Си помогнеш, Ти Си един самозванец.* Христос мълчи, търпи и не може да докаже, че те са на крив път. Да слезе от кръста – не може. Да, Онзи, с Когото работи, не е там. Най-после Христос обърна погледа Си навътре в Себе Си и там намери Господа; тогава въздъхна дълбоко и каза: *Господи, в Твоите ръце предавам духа Си.* Така Христос намери Истината.

Хората търсят Истината и я намират по два начина: външен и вътрешен. Като дойдеш до вътрешния начин, там ще падаш и ставаш, ще те разпъват на кръст, ще те бият, ще се гаврят с теб; ти ще бъдеш прикован на кръста, а отдолу ще викат: „Радвай се, Царю Юдейски!“. Христос понесе тези страдания със смирение, затова на третия ден възкръсна. Той каза: *Онзи, чиято Любов познавам, не благоволи в тези изпитания и страдания. Да бъде Неговата Воля!* Така Христос разреши своите големи противоречия. Всеки ще ги разреши по своему.

Не искам да ви говоря за страданията, те не могат да се обичат, но искам зад тях да виждате Любовта. Каквото и страдание да ви дойде, знайте, че то е временно; зад него е Любовта. Щом го минете, кажете си: „Благодаря, Господи, че лесно се освободих“. Радвай се, че чрез страданията придоби Любовта. Мисли за Онзи, Който бди за твоята душа. Мисли за Великата Божия Любов. Ако не познаваш Божията Любов, нищо не разбираш. Един ден, когато останеш сам, от всички изоставен, когато се срещнеш лице в лице със самотата, тогава ще познаеш силата си. Много пъти ще изпадаш в това положение, ще падаш и ставаш, докато най-после намериш Истината и разрешиш въпроса.

Тази година, дошла с новия сняг, показва, че страданията са спрели хората в пътя им и те не знаят какво да правят. Пътят им е задръстен, поради което едни-други се блъскат и пречат на свободното движение. Неразбирането между тях показва, че в мислите и чувствата им е станало задръстване. Тази година работете усилено върху себе си, за да придобиете вътрешно богатство. Това се отнася до недоразвитите, до ония, които се оплакват от сиромашията – те трябва да се справят с външния свят. Например срещаш един свой брат, очакваш да те поздрави, но той не те поздравява; искаш да ти се усмихне, но той не се усмихва – защо? Братът го няма; колата му виждаш, но той не е там, друг да я кара. Той е направил услуга на някого, дал е колата си под наем и този, който седи в колата, не те познава, затова не те поздравява, нито се усмихва. Като видите, че братът е в колата, тогава очаквайте да ви поздрави и да ви се усмихне. Как ще ви поздрави онзи, който спи? Аз съм виждал мои близки, като спят – не ме виждат, не ме поздравяват, тогава оставям бележка със следното съдържание: „Минах край твоя дом, но ти беше зает с важна работа. Отивам си, друг път ще дойда да те видя“. Следователно срещнеш ли свой брат или приятел, който не те поздравява, ще знаеш, че той е зает с важна работа.

И тъй, ако питате какво се съдържа в името на Христа, казвам: Христос изразява Словото на Любовта. Няма по-велико нещо от Любовта, тя разрешава всички въпроси. Щом я разбереш и приложиш, ти придобиваш и Истината; това значи да бъдеш свободен, да правиш всичко, каквото желаеш. Твоите желания трябва да бъдат в съгласие с Божиите закони. Да обичаш значи да изпълняваш Божията Воля и да си в съгласие с всички добри хора, служители на Бога. Желая всички да бъдете добри служители на Бога!

Сега не искам да ви давам празни обещания – че всичко ще се оправи изведнъж. Какво разбирате под думите *всичко ще се оправи*? Когато жадният стигне до извора, всичко ще се оправи; когато гладният се върне у дома си и намери топъл хляб, всичко ще се оправи; когато бедният се събуди от сън и види, че Слънцето е изгряло и светли-

ната влязла в стаята му, всичко ще се оправи. Желая всички да се върнете у дома си, да намерите топлия хляб.

И блудният син се върна при баща си. Той имаше по-голям брат, който остана да работи при баща им. Младият брат взе богатството си от баща си и тръгна за чужбина, там да живее свободно, по своя воля. В края на краищата той изхарчи всичко и като осиромаша, каза: „Трябва да се върна при баща си. Обеднях, защото не изпълних Божи-ята Воля“; той осъзна, че върви в крив път. Желанието му да се върне при баща си и да работи като един от слугите му беше неговата придобивка – той се смири. Големият брат, като видя радостта на бащата, разсърди се и не взе участие в угощението. Бащата трябваше да го уговаря да вземе участие в радостта от връщането на по-малкия брат. Той казваше: *Брат ти бе мъртъв и оживя, загубен бе и се намери. Трябва ли да бъдеш толкова егоист, като зна-еш, че всичкото ми богатство е твое? Прояви Любовта си сега.* Така се изпита Любовта на двамата братя.

Работете върху себе си, за да се събуди доброто, вложено във вас. Човек представлява едновременно и младия брат, който е излял и изпил богатството си, и големия, който е работил на баща си и е придобил голямо богатство. Двамата братя идват от две страни с различни придобивки: малкият брат се връща смирен и с пробудено съзнание, а големият – горд и недоволен. В края на краищата двамата съзнават положението си и се примиряват. Трябва ли детето да се сърди на баща си? Един ден то ще отстъпи, ще се откаже от своето разбиране, но добре е това да бъде по-рано.

Желая всички да бъдете от развитите, от добрите служители на Бога. Не казвам, че ангелите и светиите ви обичат, но казвам: Господ ви обича, Той ви е изпратил на Земята, мисли за вас, грижи се и ви обича. Не се съмнявайте в Неговата Любов, Той ще ви изведе на добър край. По какъв начин ще стане това – не е ваша работа. Каквито и да са вашите възгледи, оставете ги настрана. Мислете както си искате, но правилно е това, което прилагате. Не коригирайте Божествените работи. – „Аз мисля така.“ Как

мислиш ти не е важно, важно е как стават нещата; както стават, това е най-добре.

Сега ще излезем навън, за да направим шестте упражнения. Мислехме да направим и останалите, но времето пречи. Не сте всички юнаци, да играете упражненията с музика.

Поздравявам ви с Новата година – годината на Божията Любов.

Цялата година е Божия. Бъдете радостни и весели!

27. лекция, 22 март 1933 г., София, Изгрев

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Тайна молитва.

Човек се отличава от животните по своята мисъл. Мъчно може да се определи какво нещо е мисълта, но казваме, че който не мисли, минава за животно – значи животното чувства, а не мисли. Какво ще кажете за човек, който нито мисли, нито чувства? Той е растение. Отличителното качество на растението е способността му да расте. Значи човек мисли, животното чувства, а растението расте. Казва се за човека, че трябва да расте; това подразбира да мисли, да чувства и да расте, т.е. да стане истински човек. Кажеш ли на човека, че е животно, той се натъжава, но ако му кажеш пиленце, гълъбче, кокиченце, приятно му става.

Изучавайте живота, неговите специфични качества и прояви. Живот, който няма специфичните качества, не е истински. Лесно се изучава животът, за една-две години можем да го изучим. Знание, придобито набързо, води към пресищане – това не е правилен метод за учене. Като научиш нещо, ще го приложиш, да стане твое. Например изучаващ устата на човека. Какво е предназначението ѝ – да приема храната, това е първата ѝ задача, от това зависи целият живот на човека; втората работа на устата е да говори. Значи храната влиза в устата, а словото излиза от нея. От думите, които излизат от устата, човек или се оправдава, или се осъжда. Затова е казано: „За всяка празна дума ще даваш отчет“. Както си отговорен пред стомаха си за храната, която приемаш чрез устата, така си отговорен за всяка празна дума, която излиза от нея – това влиза в хигиената на живота. Всяка мисъл, която влиза във вашия ум, причинява или радост, или скръб. Като знаете това, преди да кажете нещо, добре го обмисляйте. Защо ви е езикът? Ако не опитвате вкуса и качеството на храната, езикът е безпредметен; той е инспектор по продоволст-

вието – дава мнението си коя храна да влезе в стомаха, както и мнението си кои думи могат да излизат от нея.

И тъй, наблюдавайте как поставяте езика си, когато говорите. Той се движи в различни посоки и от вътрешните движения, които прави, се определя вашето слово. Който не разбира движенията на своя език, казва, че той се криви, кълчи се на една, на друга страна. В Природата кълчене няма; за невежия има всичко – и кълчене, и кривене, но не и за разумния. Казваш за някой, че се клати наляво-надясно; много естествено, той е гемия в морето, която се клати на една и друга страна, люшкана от вълните. Щом губиш равновесието си и се люшкаш на една и друга страна, това показва, че твоето море е развълнувано. Ако един кораб плава в развълнувано море, трябва ли да спре на едно място и да се моли? Колкото и да се моли, вълните не искат да чуят. Че сърцето ти трепери – това не ги интересува. Знание е нужно, не само молитва.

Казвам: човек се нуждае от истинско знание, от което зависи неговото щастие. Прилагай знанието си, за да се ползвате и ти, и твоите близни. Стани рано сутрин, направи молитвата си и благодари на Бога, че си здрав и че можеш да работиш. Имаш желание да се запознаеш с някой голям банкер; имаш желание баща ти да бъде богат, учен, голям професор. Ти поддържаш тези свои желания и не казваш, че това не е за теб, но като дойдеш до Бога, да изпълниш Неговата воля, казваш, че това не е за теб. Защо в първия случай искаш големи неща, а във втория не си готов да идеш при Бога и да изпълниш волята Му? Помолиш се една-две минути с думи и спираш, нямаш търпение да се молиш повече. Смешно е да отидеш на училище и да кажеш на учителя си, че бързаш, не можеш да дочакаш края на часовете. Учителят ще ти каже: „Щом си имал работа и бързаш, по-добре беше да не идваш. Ако пък си влязъл, нямаш право да казваш, че това или онова не те интересува. От всичко полезно ще се интересуваш“.

Има неща, за които мислим, че са полезни, има и неща, за които мислим, че не са. Например мнозина мислят, че сиромашията и богатството не са полезни за хората. Пра-

ви са, но само в известни случаи. Яденето не е полезно, когато преяждаш; ако ядеш умерено, то е полезно. Понякога не си ял достатъчно, а не усещаш глад – тогава ти си в нормално състояние, здрав си. Друг е въпросът за болния, който не работи, но като здрав и работлив човек, ти всякога ще усещаш глад – той показва, че от теб човек ще стане. Който не гладува, не може да напредва. Казано е: „Който гладува и жадува за правдата, той ще се насити“.

Като ви се говори, вие се запитвате вярно ли е всичко това. Има неща, които, откъдето и да дойдат, са верни. Имам една златна монета в джоба си; дали съм добър, или лош, монетата е златна. Ако не е истинско злато, моята добрина не може да я направи златна, но при всички условия тя има цена. Също и истинското знание при всички условия има цена. Всяко нещо, което знаеш положително, е като златната монета.

Хората имат повърхностно разбиране за Доброто и злото. Те казват: „Този е добър, онзи е лош“; това не е знание. Лошият човек е в процес на развитие, той е на постоянни изпитания и утре ще дава отчет за своя живот. И добрият ще дава отчет за живота си. Кой ще ги спаси? Устата – тя или оправдава, или осъжда. Щом имаш уста, ще даваш отговор за живота си: как си ял и какво си ял; колко пъти си отварял и затварял устата си. Като ядеш, гостилничарят те наблюдава колко пъти ще отвориш и затвориш устата си – това определя дали харесваш яденето. И домакинята познава по отварянето на устата на мъжа си доколко яденето му харесва. Щом гостилничарят забележи, че яденето ви харесва, смело пристъпва към вас и казва: „Платете!“ . Понякога и без да си ял, щом си поръчал яденето, пак плащаш.

Един ден Едисън²¹ поканил няколко свои приятели на обяд. В определения час всички били в гостилницата. Едисън поръчал супа. Незабелязано от гостите си капнал в супата им по една-две капки от някаква особена течност и тя замръзнала. Чудели се всички, чудел се и гостилничарят. Супата била гореща, какво е станало с нея? Едисън поръчал второ ядене и с него постъпил по същия начин.

Гостилничарят, като не разбрал шегата, категорично отричал намесата си в това странно явление. Най-после Едисън обяснил причината за това явление и казал, че е искал да се пошегува с гостите си, но в заключение гостилничарят го глобил добре; заставил го да плати четирипет пъти по-скъпо, отколкото струвало яденето.

Като изучавате физиологично човешката уста, идвате до интересни заключения, а именно: понякога горната устна излъчва светлина, а долната – топлина. Когато горната излъчва светлина, равна по количество на топлината, която излиза от долната, казваме, че устата е нормална. Това се забелязва и външно, и вътрешно. Червеният цвят на устните е цвят на спектъра, от разложената бяла светлина. Ако червеният цвят на устните не е красив, това показва, че в устата има нещо неправилно. Количеството на светлината и топлината на устните не е достатъчно, но когато и качеството им е еднакво, казваме, че устата е правилна; тогава червеният цвят на устните е приятен. С горната устна човек мисли, а с долната чувства. Когато сгрещи, започва да мисли, като свива долната устна, а горната издава навън.

Всеки човек има по една наследствена черта в характера си, която се отразява на устата му. Например някой обича да се докарва, да се представя пред хората за такъв, какъвто не е. Това се вижда по устата му – той я свива. Пазете се от лошите наследствени черти. Да се представяш пред хората какъвто не си – това е мода; не трябва да служиш на модата. Обичаш да критикуваш – и това се отпечатва на устата. Казваш за някого, че е лош; откъде знаеш това? – „Виждам, външно се познава.“ Познаваш ли външно, че огънят е загаснал? Гледаш – въглените са загаснали, покрити са с пепел, но като издухаш пепелта, вътре въгленът е жив. Така човек се лъже от външността на хората. Зад характера на човека е умът, зад ума е душата, зад душата – духът. Чувствата пък дават директива на ума; мисълта не се проявява без чувства. Първо ще чувстваш, после ще мислиш. Кривата линия на устата показва какви са чувствата на човека.

Снощи бях на концерт и наблюдавах една млада дама пред мен. Ухото и устата ѝ бяха правилни, добре оформени, но челото ѝ не беше правилно. Центърът за времето, за такта беше слабо развит. Тя седи напред и се обръща да види кой е зад нея – това показва нейното любопитство. И при любопитството човек се учи, но условията трябва да бъдат благоприятни. Не е лесно да изучаваш човека. Понякога той е дегизиран, не може да се познае. Тази дама се занимава с дреболии. Тя е добра, но да си далеч от нея; ако живееш година-две в една къща с нея, ще се чудиш къде да бягаш.

Външно човек изглежда един, а вътрешно – друг. Външно някой е сприхав, вътрешно е мек, деликатен. Трябва да имаш интуиция, за да схванеш вътрешното му естество. Млада мома се влюбва в млад, красив момък. Близките ѝ казват, че той е сприхав, груб, да не се жени за него, но тя казва: „Може да е сприхав, но вие не виждате доброто в него“. Като го обича, момата става ясновидец, тя вижда в него това, което другите не могат. Понякога виждаш малките си грешки, а големите – не. Малките мъчно се изправят, затова казвам: за да изправиш грешките си, не бъди мек и снизходителен към себе си, нито груб; така по-лесно ще се изправиш, отколкото с крайна мекота или грубост. Едно е важно: като изправяш себе си, ти изправяш и другите.

Един свещеник се оплакваше от сина си: „Казвам му да отиде в мазата да наточи малко вино, а той ми отговаря:

– Прати ме където искаш, но за вино не отивам. Аз не пия и на другите не искам да нося. Потърси друг да ти послужи.

– Иди тогава да ми купиш тютюн.

– И това не мога да направя“.

Казвам: убеждение е това. Бащата се сърдел, викал и казвал на сина си:

– Затова ли съм те родил? Затова ли съм те учил?

– Ти си ме родил да науча нещо добро, да следвам правия път. Трябва ли един ден да те видя в ада на вечно мъчение? Там приемат хора, които пият и пушат.

Като излязъл синът, свещеникът си казал: „Прав е той, добре разсъждава“. След това си казал: „Няма повече да пия вино! Трябва да живея така, че да развия доброто и положителното в себе си“.

Приятно е, когато човек е придобил едно положително качество в себе си. Колкото и да е малко, то е цяло богатство. За предпочитане е да бъдеш добродетелен, истинолюбив, отколкото да си цар. Да бъдеш цар значи цял живот да си изложен на изпитания и терзания. Колко пожелан е мирът над всичко друго! Той е над всичкото богатство в света.

Невинността е едно от ценните качества. Ти си човек, докато си невинен; щом изгубиш невинността си, всичко губиш. Пазете се от личността, от личния поглед на нещата. Като изучаваш човека, не веди мъчни заключения за него. – „Искам да зная добър ли е даден човек.“ Това е заинтересованост, така не се изучава човекът. Когато учителят се произнася за своя ученик, той казва, че ученикът учи добре, прилежен е и разбира материала, който изучава. После може да прибави нещо от характера на ученика – ще каже, че е добър и учтив. Да бъдеш добър е необходимост. Не може да бъдеш добър, ако не си умен. Да мислиш, че си умен, без да си добър, е противоречие. – „Имам желание да бъда добър.“ Щом имаш такова желание, ще мислиш; щом мислиш правилно, ще бъдеш добър. Щом учиш, обичаш Истината.

Сега, аз не искам да изнасям патологичните черти на човешкия характер, те се срещат във всеки човек. Един ден, като отидете в другия свят, там ще ги разберете по-добре, при по-голямата светлина. Докато сте на Земята, ще мислите за доброто и положителното в човека. Искате да направите добро на някого – трябва да знаете как и колко да отворите устата си. Ако започваш едно начинание и отвориш устата си повече, отколкото трябва, всичко пропада. Излизаш на изпит с отворена уста; знай, че ще пропаднеш на изпита. Прибери малко долната си устна, притвори устата си, започни да мислиш и тогава излез пред професора си. Между ума на професора и твоя ум

трябва да се направи връзка, мисълта да тече свободно. От значение е още къде ще седнеш: ако седнеш срещу професора си, той може да те скъса; ако седнеш отдясно на него, ще издържиш изпита си; седнеш ли от лявата му страна, пак може да пропаднеш.

Като изучавате човешката уста, понякога виждате вдлъбнатина. Това показва, че по отношение на външния свят този човек е пасивен, но по отношение на своя вътрешен свят е активен, мисълта му е интензивна. Той е в положението на човек, застрашен от някаква опасност. Ако линията на устата е права, той казва: „Пет пари не давам за нищо!“. Такъв човек е като bankerите: ако не е сигурен в теб, нищо не дава и казва: „Имат или нямат хората пари – това не ме интересува, важно е аз да имам“. Ако искаш да отидеш при него, ще гледаш времето да бъде хубаво – ако е дъждовно или ветровито, няма да отидеш; при това ще се облечеш хубаво, ще го гледаш право в очите и ще му покажеш всичкото си почитание – само така можеш да отвориш сърцето му. Тогава линията на устата му ще се измени малко, ще се огъне. Изкуство е да знаеш как да отвориш сърцето на такъв човек. Младите моми и момци знаят това изкуство. Младата мома лесно огъва линията на устата си. Ако в някой от вас линията на устата е права, той трябва да работи върху себе си, да я огъне малко. Казвате: „Не искаме да се занимаваме с такива работи, искаме да угодим на Бога според Писанието“. Как ще угодите на Бога, ако не знаете какво иска от вас?

Някой иска да знае към кой тип се отнася неговата уста. Дадох ви модели, изучавайте ги, изучавайте и своята уста и правете сравнение. – „Стар съм, тази работа не е за мен.“ Не мисли за старостта, не мисли и за младостта. В едно отношение старият и младият си приличат – детето е невинно и невежо, понякога и старият е наивен и невежа. Не е стар онзи, чието лице е набръчкано. Лицето може да се набръчка, но правилно – всяка бръчка да представлява букви, по които да се чете. Стар си, но можеш да запалиш една клечка кибрит. Какво си научил

досега? Ще драснеш клечката кибрит и ще запалиш с нея свещта или огъня. Твоето знание е намясто. Дали си стар, или млад, не е важно. Работи, за да предадеш на устата си правилна форма: ако устните са много дебели, ще ги направиш по-тънки; ако са много тънки, ще ги направиш по-дебели. Между ширината и дължината на носа, от една страна, и големината на устата има известно отношение, което трябва да се спазва. Когато краищата на устните падат надолу, човек се намира пред някаква мъчнотия; щом се повдигнат мускулите нагоре, мъчнотията изчезва. Внимавайте да не изпадате в песимизъм, да не се навеждат краищата на устните надолу. Като ставате сутрин от сън, правете упражнения, за да се ободрите.

Човек трябва да знае какви движения да прави, как да глади веждите си. Момъкът често пипа мустаците си, а момата се усмихва; добре е това, но да не е временно. Ако си пипаш мустаците, прави това цял живот, а не само докато се ожениш; ако момата обича да се кичи, нека цял живот се кичи. Дай път на Божественото и му служи цял живот, а не само като млад. Пипни челото, носа, устата си и благодари за тях.

Благодарността укрепва здравето. Всяка сутрин прави психически упражнения, за да се обновиш. – „Аз правя много упражнения.“ Ако са само външни, те нищо не те ползват. Ценно е това упражнение, което едновременно има и външен, и вътрешен смисъл. Приятно е да видиш една красива, добре оформена уста – тя е израз на Любовта. От горната устна излиза светлина, а от долната – топлина. Човек е дошъл на Земята, за да прояви Доброто и Любовта, вложени в него. И старият, и младият трябва да обичат. Старият е недоволен, че губи в любовта си; младият е доволен, че го обичат и обича. Старият изразява недоволството си чрез устата – краищата на устните му падат надолу. Казвам му: „На млади години ти беше красив, силен, всички те обичаха, но има начин и сега да се подмладиш“. Той се усмихва и въздъхва: „Какъв е този начин?“. Да любиш. – „Това е вече за онзи свят.“ Законите и

на този, и на онзи свят са еднакви. Любовта работи еднакво и в младия, и в стария. В Любовта и Мъдростта няма противоречие. Така говоря и на бабата, и на дядото.

И тъй, дали вярвате в науката или в религията, никого не осъждайте. Не осъждайте злото в човека, за да не се осакатите сам. Злото е змия, която се е крила в човека, извадете я навън. Че влязла една змия в теб – тя не е изменила твоето естество; че устата ти е лоша – не само ти си виновен, много причини има за това; ще работиш, за да изправиш устата си, и тогава ще се явиш пред Бога с чисто, отворено лице. – „Мога ли да изменя лицето си?“ Като работиш четири-пет години съзнателно над себе си, ще измениш лицето си, ще внесеш известно подобрене. – „В идния живот все ще постигна нещо.“ Остави тази мисъл настрани, животът е един и непреривен. Ставаш, лягаш – това са процеси, които се прекъсват и възстановяват, но животът е непреривен. Ако си умен и живееш съзнателно, и в съня си, и в будно състояние ще живееш добре: в съня си ще почиваш, а в будно състояние ще работиш. Ако си неразположен, ти спиш; ако си разположен и енергичен, работиш. Колко голяма трябва да бъде устата на човека? Зависи от носа, от челото. За предпочитане е по-голямата уста пред по-малката.

Напишете думите на песента *Химн на великата душа*. Всички ще научите тази песен, макар че е малко мъчна. В нея няма нищо отрицателно. Казано е в песента: „Човек стои и мисли що да прави“ – много просто, той трябва да учи. И вие трябва да учите, защото от вашето учение зависи бъдещето ви. И досега сте учили, но днес получавате по-правилно схващане за живота. – „Да бъдем силни.“ Силен е онзи, който може да се огъва. Въжето трябва да се огъва, но да не се къса; цялата Земя да се сложи на гърба му, пак да не се къса. Характерен, силен човек е онзи, който при никакви условия не се къса.

Бог изпитва човека в мъчнотиите и страданията. Той създаде света, създаде човека и всичко живо по Земята. За първия ден Бог каза, че е добър; за втория нищо не каза; в шестия ден направи човека и каза, че и това е добро. Но

Той остави една работа недовършена – това е работата на втория ден. Сега Бог ни изпитва да разберем дали това, което вършим, е добро, или е зло; дали това, което желаем, е добро. Най-после и Бог ще се произнесе, че това, което сме научили и придобили, е добро. Той ще каже: „Моите деца са учили добре“. Какво повече очаквате?

Тайна молитва.

28. лекция, 29 март 1933 г., София, Изгрев

ОКОТО

Размишление.

Човек има две очи – дясно и ляво; дясното има отношение към ума, а лявото – към сърцето. Ако очите на човека са изпъкнали, това показва, че чувствата в него са добре развити; ако са малки – умът е слабо развит. Заекът и сърната имат изпъкнали очи, свинята и къртицата имат малки очи, а котката има големи. По формата и големината на окото се съди за качествата и способностите на човека. Окото е свързано с речта, т.е. с говора – който има големи и изпъкнали очи, той е добър оратор.

Очите са едно от великите блага, дадени на човека. Те са свързани с душата. Чрез очите човек влиза във връзка с външния свят и се тонизира, чрез тях се регулират и енергиите на неговия организъм. Когато очите възприемат правилно външната светлина, мозъкът на човека функционира правилно; ако очите не са здрави и не възприемат правилно светлината, и мозъкът не работи добре. Колкото по-отворени са очите, толкова повече впечатления възприема човек. Правилно е обаче да възприема толкова, колкото може да обработи.

Светлината се използва двояко – външно и вътрешно. Като знаете значението на възприятията, вие трябва да се пазите от образи и впечатления, които се отразяват вредно върху вашата психика. Не гледайте грозни образи и картини. Някой изкривява устата си, друг – очите си; не спирайте погледа си на тези криви прояви. Ученият и разумен човек може да изучава и недостатъците на хората, но невежият трябва да ги отбягва. Не занимавай ума си с изопачените и криви човешки прояви. Всяко впечатление, което прониква в мозъка, се отпечатва на лицето. Пазете децата от грозни картини.

Възрастният и прост човек сам трябва да се пази, а мъдрецът ще ги изучава. Често децата се кривят, глежат се, правят грозни движения и едни-други си пакостят, а

това се отразява лошо на възпитанието им. Понякога човек свива очите си, прегъва се, за да намали болките в корема, а трябва да направи обратното: да се изправи и да отвори широко очите си, да влезе повече светлина в тях – светлината лекува всички болести.

Едно се иска от човека: във всеки момент да благодари за големия дар, който Бог му е дал. По-голям дар от очите не съществува. Те са свързани с мозъка. Забелязано е, че слепият не може да говори добре – речта има връзка с очите. Виждаш един човек – имаш желание да говориш с него; не го виждаш – нямаш желание да говориш. Живееш сред Природата, виждаш красотата ѝ и в теб се явява желание да влезеш в контакт с нея. Колкото по-разумен е човек, толкова по-красива форма имат очите му.

Пазете очите си като свещен дар от Бога. Някой има навик да ги натиска. Никога не ги натискайте! Ако сълзят, изтривайте ги леко с кърпичка; ако ви болят, разтривайте слепоочните области или костта зад ушите. Не упражнявай очите си в търсене на недостатъците на хората; откъде знаеш, че някои от техните недостатъци не са и твои?

Като изучавате човешкото око, през него може да се прекара една плоскост, над и под която минават лъчите, които излизат от окото. Ако те минават под плоскостта, човек се движи повече в материалния свят и като говориш с него, той гледа повече към земята. Ученикът, като не знае урока си, гледа към земята; учителят му говори, а той не повдига очите си, не се интересува от предмета. Той възприема светлината от земята, а тя не може да въздейства на мозъка, затова такъв ученик е упорит, своенравен. Ако учиш нещо и гледаш към земята, нищо няма да придобиеш; ако мислиш и гледаш към земята, мисълта ти ще остане безплодна. Друг е въпросът, ако главата ти е надолу, а погледът – нагоре, над плоскостта; тогава каквото учиш, каквото мислиш, ще успееш.

Човек е дошъл на Земята да учи, да се свърже с Разумния свят, изразен чрез небесните тела, чрез въздуха, водата, животните, растенията, минералите; чрез тях той изучава Природата и в помощ на това му идва зрението. Той вижда, че заекът бяга, крие се от човека и от заека

изучава предпазливостта. Ще кажете, че заекът е глупаво животно. Не е глупав, даже много мисли, но не е намерил начин за защита. Той е дошъл до заключението, че спасението е в бягането, затова е удължил задните си крака – да бяга лесно по височините. Колкото по-силно бяга, толкова по-добре за него. Заекът бяга от неприятелите си, а човек ги отбягва. Затова поставяй далеч от съзнанието си всичко, което може да ти причини пакост. Всяка лоша мисъл и всяко лошо чувство са подобни на мечка, лисица и вълк – видиш ли ги, още отдалеч ги избягвай.

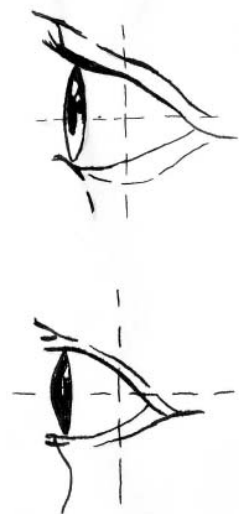
Като говоря за изпъкналите, за малките и за големите очи, както и за отворените и затворените, имам предвид известни прояви, известни дарби и способности в човека. По очите ще познаеш какъв е даден човек. Ще изучиш първо външната форма на окото, неговата големина, а после – светлината, която се излъчва от него. Ще пазиш зеницата си от силна и слаба светлина: в първия случай тя се свива чрезмерно, а във втория се разширява; не е добре нито едното, нито другото. Очите не трябва да се движат много, при това движението не трябва да бъде нито много бързо, нито бавно. Някой мига бързо; това се дължи на голяма нервност, на вътрешно безпокойство или смущение. Какво представлява окото? Малка слънчева система, малко слънце. От всички органи очите доставят най-голяма радост на господаря си, особено когато са в съгласие с останалите органи – уши, нос, уста.

Когато гледаш Слънцето, не е достатъчно да се спираш само на него, но да гледаш и външната обстановка: облаците, небето, хоризонта. Изгревът на Слънцето представлява красива картина, която трябва да се отпечата в съзнанието ви. Един ден, когато имате свободно време, ще обработвате тази картина, за да се ползвате от нея.

И тъй, окото е връзка между външния и вътрешния свят. То подхранва човешката реч. Когато заболее, и речта се засяга, отразява се и на мисълта. От това какви предмети гледа окото зависи развитието на ума – ако по цели часове гледаш по витрините различни предмети или търсиш с очите си места за удоволствия, нищо не придобиваш; друг е въпросът, ако търсиш хубави книги, художествени кар-

тини – това оставя в съзнанието ти красиви образи, които допринасят за развитието на ума. Какво виждате сутрин, като станете от сън? Ще кажете, че сте сънливи, нищо не ви интересува. Не, трябва да насочите погледа си към поне един красив образ. Поддавате ли се на сънното състояние, вие ту ще се събудите, ту ще заспите и целият ден ще мине без никаква придобивка. Казвате: „Изгубихме вяра в себе си, отслабнахме, остаряхме, краката не ни държат вече“. За да се справите с това състояние, правете упражнения за очите, за краката, за да се събудите.

Изучавайте моделите за очите. На фигура 1 са дадени око на мъдрец и око на праведник.

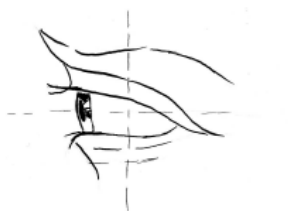
Фиг. 1

Пазете следното правило: като ставате сутрин от сън, не бързайте веднага да отворите очите си; дръжте ги известно време затворени, докато се успокоите напълно. Не се поддавайте на съня. Щом ги отворите, потърсете един красив образ и спрете погледа си там. Като запалите лампата, гледайте постепенно да нагодите очите си към светлината. Меката, приятна светлина е полезна за очите. Това се отразява добре на нервната система. Правилно е преди да отворите очите си, да отправите мисълта си към Бога. Щом станете от сън, оправете леглото си. Мнозина оправят леглата си към обяд или след обяд; и това не е лошо, но добре е леглото да бъде в изправност. След това се обуйте и най-накрая измийте

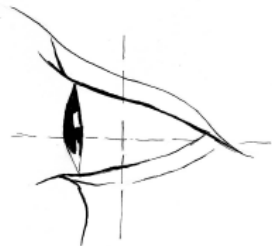
лицето си със или без сапун. Сапунът не е необходим за лицето, веднъж в месеца е достатъчно да се измива със сапун. Вие мислите, че като миете лицето си със сапун, то ще бъде по-чисто. Лицето има способността само да се мие, да се чисти; то е динамо; от всяка клетка, от всяка пора на тялото изтичат електричество и магнетизъм, които измиват както лицето, така и цялото тяло.

Водата за миене не трябва да бъде студена. Водата е стимул на живота. В нея се крие енергия, която трябва да се използва. Ако не можете да си служите правилно с водата, вие сами си причинявате пакости. В това отношение съм правил много опити и съм дошъл до положителни резултати. Можете да се миете и с много вода, но ако не знаете как да я употребявате, тя ще ви причини големи пакости. Някои източни народи правят по две-три бани на ден; това отговаря на пословицата: „Прекален светец и Богу не е драг“. Миенето има отношение към светлината, към разумността. Животните, като неразумни същества, не се миат. Кой ги мие? Дъждът. Миенето е достойние само на човека. Ако знаеш как да се миеш, ти си здрав. При миенето не допускай никаква странична мисъл – мисли само за миенето, за да имаш резултат; когато се миеш, бъди напълно тих и спокоен.

На фигура 2 са дадени око на наблюдателен човек и око на човек с живи представи за нещата.

Фиг. 2

Фиг. 3

Фигура 3 представлява око на човек с философски поглед към света и око на мислещ човек.

Сега за 10 дни ще ви дам начин как да се миете и ще видите какъв резултат ще имате. Ако нямате по-голям съд, ще вземете чиста стъклена кана. Ще си поливате три пъти на едната страна, три пъти на другата, след това ще си измиете врата и ушите. С мека кърпа леко ще избършете лицето си.

Водата е един от великите проводници, тя е носителка на живота. С благоговение трябва да се приближавате към нея. Ако ви дам знание за очите и не го използвате, нищо няма да получите от него. Има състояния, които не са ваши, и не им давайте израз чрез очите си. Състояния, навици, които е имал дядо ти, се предават чрез очите; не се поддавай на тези състояния. Обърни погледа си към небето. Представи си едно общество, в което са достигнали до висока степен на развитие – там всички имат весели, засмени, спокойни лица. Представи си лице на ангел, което изразява известна добродетел, например кротостта; очите на кроткия са спокойни. Свързвай се с такива образи.

Често критикувате някого и така се свързвате с неговите лоши навици. Вземете пример от мъдреца: той държи отрицателните образи далеч от себе си и в това е неговата сила. Щом слагате тези образи близо до себе си, вие влизате във връзка с тях. Когато човек взима пари от някого, отваря широко очите си; когато сиромашът връща дълга на кредитора си, той свива очите си, бърка в джоба си и мисли колко да даде. Такъв човек не може да се развива. И при взимане, и при даване правилно е очите да са еднакво отворени. Ако взимаш повече, а даваш по-малко, в теб става натрупване на излишни вещества – такова е окото на охранения човек (долният образ). Горният образ представлява око на човек с физическа любов – фигура 4. Природата не търпи нищо излишно.

Някой път товарите съзнанието си с ненужни работи – например виждате беден човек на улицата, образът

Фиг. 4

Фиг. 5

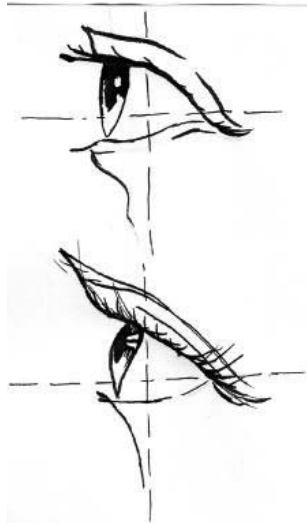
му влиза в съзнанието ви и вие си казвате: „Ами ако и аз стана като този бедняк?“. С тази мисъл вие си правите сами пакост. Друг извършил престъпление, тази мисъл се натрапва и вие си мислите: „Ако направя и аз такова престъпление?“. Никой не може да те застави да направиш нещо, което не искаш. Фигура 5 представлява око на престъпник – долният образ, и око на обикновен човек – горният образ. Да забогатееш или осиромашееш, това не е случайно. Има богатство, което е създадено от ума на човека; има богатство, при което човек прилича на натоварен кон, който носи скъпоценности на гърба си. Колкото това богатство е на коня, толкова е и негово. Богатство, което се държи в банката и не се използва, е без значение за притежателя; яко прави добро и широко го използва, това богатство има смисъл.

Днес очите на човека са резултат на миналия живот; той тепърва трябва да живее чист и свят живот. Някои от вас стискат очи, други ги отварят широко. При някои очите са разногледни, при други между очите и устата няма съответствие. Важно е разстоянието от очите до устата.

Колкото устата е по-близо до очите, толкова характерът на човека се изменя; ако устата е по-далеч от очите, характерът взема друго направление. Например ако устата е поставена във фокуса, всичко, което виждаш, ще възприемаш едновременно и чрез другите органи – чрез езика, чрез носа, чрез ухото и др. Така ти съзнаваш, че виждаш и познаваш нещата. Когато се интересуваме от някой човек, ние се приближаваме към него като към едно цвете, за да почувстваме неговото благоухание.

Чрез очите ние приемаме висшите енергии на Природата, които действат върху нас. Те подхранват благородни чувства в човека. Колкото по-благороден е човек, толкова повече се храни от богатата, които Бог е създал. Светлината също е храна. Хубавите мисли привличат енергии, необходими за тонизиране на мозъка.

Фигура 6 представлява око на морален, или етичен човек и око на религиозен човек. Човешкият мозък е устойчив,

Фиг. 6

не се поддава на дразнения, не чувства болки; трябва да има грамадно налягане върху него, за да почувства болка, а това става рядко. Черепът е преграда, която пази мозъка от големи сътресения. Опасно е, ако сътресенията се предават на мозъка.

За да бъде работата ви успешна, лъчът, който излиза от очите, трябва да бъде насочен нагоре, над плоскостта; отправен ли е надолу, каквато и работа да предприемате, ще върви назад. Ако си земеделец, или ралото ще се счупи, или воловете ще избягат – все ще ти се случи нещо неприятно.

Човек трябва да владее очите си – как се постига това? Чрез самовъзпитание: като станеш сутрин от сън и отвориш очи, първо ще погледнеш към красотата, създадена от Бога;

срещнеш човек – ще потърсиш нещо красиво в него. Търси всякога доброто в човека и там спирай погледа си. Като станеш мъдрец и възлюбиш човека, тогава ще видиш лошото в него и ще му помогнеш.

Какво нещо е лошото, грозното в човека? То е неговото отходно място. Всеки дом има такова място, там се изхвърлят нечистотиите. И светлината има отходно място. Докато са на Земята, и светиите имат отходни места. В живота остават излишества, които трябва да се изхвърлят някъде. Злото трябва да излезе вън от човека. Съзнателно или несъзнателно, понякога човек прави зло; това е старото зло, което носи от далечното минало – то оставя своите малки деца в човека, които растат и стават големи. Един ден човек и тях ще изхвърли навън; ще дойде ден, когато злото ще стане безплодно и тогава, като се изхвърли навън, няма да има вече условия за ново зло. Докато човек е на сегашната степен на развитие, все ще има в него деца на злото, които ще изпраща навън.

Сега искате да знаете какво се крие в човешката душа. Много неща са скрити в нея, но никой още не може да проникне там. Много завеси, много прегради я крият от човешкото око. Никой физиогномик не е проникнал там. В душата има дълбочини, за които се иска голяма светлина, защото слабата не може да проникне в тях. Като знаете това, не се мъчете да проникнете в душата – тази далечна област за вас. Радвайте се на великото благо, с което разполагате – очите; пазете ги, поддържайте тяхното здравословно състояние.

Ето, пролетта идва. Използвайте всичко, което тя носи; гледайте цветята, изворите, малките буболечици и на всичко се радвайте – в тях е красотата на живота. Хранете очите си с красиви образи.

Всички направете упражнението, за да придобиете нещо. Резултатът ще бъде малък, но ценен. Ръцете си можете да миете със сапун, но лицето ще миете без сапун.

Тайна молитва.

29. лекция, 5 април 1933 г., София, Изгрев

ПОЛЗА ОТ ЗНАНИЕТО

Размишление.

Ще прочета глава 40 от Исай, от стих 10 до края.

Положителният живот не се основава само на теория. Казвате, че имате знания; това наистина е така, но вашето знание е само за даден момент, в следващия не ви ползва. Много естествено, как ще ви ползва вчерашното ядене? То е било за вчера, днес ти се нуждаеш от прясно. Същото се отнася и за знанието – всеки ден ще придобиваш ново знание, не уповайвай на знанието от своето минало. Казваш: „Познавам хората“. Това е повърхностен възглед. Аз не познавам хората, че вие ще ги познавате! За да познаваш хората, първо трябва да познаваш Бога. Всеки човек е проява на Бога и щом не познаваш Бога, не можеш да познаваш и хората, Неговите деца. Днес живеете в телата си – вашите къщи, но един ден ще ви заставят да напуснете къщата си. Новата къща, в която ще влезете, сега се гради; всеки ден ще поставяте по две-три тухли, докато се съгради. Ако не я завършите, не можете да влезете в нея.

И тъй, знанието, което сега придобивате, служи за основа на бъдещето. Който казва, че не се нуждае от знание, не разбира неговия смисъл. Който казва, че не се нуждае от много Любов, не разбира смисъла на Любовта. Който казва, че хората не го разбират, пръв себе си не разбира. Себе си не разбираш, а другите хора ще разбираш! Ако себе си не можеш да упътиш, ти вървиш като слепец – тогава как ще учиш другите? Не познаваш своето ухо, как ще познаеш ухото на другия?

Знанието за носа, за окото, за ухото, за устата има съвсем друг от този смисъл, който вие схващате. Преди всичко човешките ухо, нос, уста, око не са завършени още. Например ако окото е завършено, трябваше да виждате с него всичко. Много има още да работите върху очите си. Малкото, което можете да придобиете, засега е достатъчно; в

бъдеще ще работите още, за да придадете нещо към своите органи. Не мислете, че знанието се дава наготово. Вие очаквате от родителите си да ви оставят всичко наготово – все едно господарят да заповядва, а слугата да изпълнява неговите заповеди. Родителите ви могат да заминат за другия свят, но вътрешното им богатство вие не можете да наследите. Представете си, че получите всичко наготово, но очите, ушите, носът, устата ви са затворени – какъв смисъл има този живот? Животът и знанието се възприемат чрез очите, устата, ушите и носа. Ще кажете, че и вие така мислите. Бих желал да е така, но не е – вие не мислите като мен и аз не мисля като вас.

Казваш: „Като погледна някого в очите, разбирам какво иска да ми каже“; отчасти разбираш. Погледне те някой в очите, ти се смразиш и казваш: „Този човек ме поля със студен душ“ – разбрал си нещо, но не всичко; важно е да разбереш какво иска да ти каже този поглед. Този човек вижда, че се забавляваш с една млада мома, и те пита какво ѝ говориш. Ти разглеждаш очите, ушите, носа, устата и искаш да пипнеш. Не е лошо да пипнеш някой предмет, но трябва да знаеш защо го правиш. Имате право да пипате, но никакво петно да не оставяте. Гледайте с очите си, но петно не оставяйте; слушайте с ушите си, но петно не оставяйте – такъв е Божият закон. Само така можете да бъдете здрави. Ако пипате и оставяте петна, вие се раздвойвате. Знаете ли какво нещо е раздвойването? Да мислиш, че ти си добър, а другите – лоши, това е раздвойване. Може ли баща ти да е лош, а ти да си добър? Може ли майката да е по-лоша от дъщеря си, може ли дъщерята да е по-лоша от майката? Това е невъзможно. Нито ученикът може да бъде по-лош от учителя си. Това са принципи, които трябва да се изучават.

Казвате: „Щом сме дошли на Земята, ще научим всичко, което ни е нужно“, но още не знаете защо и по какъв ред сте дошли на Земята, не знаете защо носите името Драган или Стоян, какво е било името ви преди сто години, какво ще бъде след още сто. Ще кажете, че това са отвлечени неща. За вас са отвлечени. Вие се нуждаете от

истинско знание като материал за бъдещ строеж. Трябва да знаеш кога и как да помагаш. Гледаш един гладен и жаден; ще го нахраниш и напоиш – това е храна за неговата физическа къща, а не за душата му. Като душа, той не се нуждае от хляб, но конят му се нуждае. Казваш: „Не е моя работа от какво се нуждае този човек“. Не е твоя работа, но утре ти ще се намериш в същото положение. Какво ще стане с теб, ако всички кажат, че това не е тяхна работа? Мислиш, че много знаеш. Знание, което не може да се приложи, не е истинско – то е все едно да се радваш на външния въздух и светлина, без да могат те да проникнат в твоя организъм. Какво те ползва твоята радост? Знанието ползва човека дотолкова, доколкото го свързва с Реалността. Въздухът е емблема на Божествената мисъл; водата е емблема на Божествения живот, а твърдата почва е емблема на добродетелите.

Мнозина се оплакват, че не са щастливи. Невежият не може да бъде щастлив, ученият има тази възможност. Невежият не може да бъде цигулар; който знае да свири, е щастлив. Под *музика*, под *свирене* не разбирам само инструмента. Животът е музика – ако знаеш как да наредиш живота си според законите на великата хармония, ти си добър музикант. Казваш: „Не мога да търпя този човек“; понякога и аз не мога да търпя струните на своята цигулка и започвам да я настройвам, вдигам ги и ги свалям, докато започнат да звучат правилно на ухото ми. Следователно и ти трябва да умееш да се нагласяш към хората, за да ти бъдат приятни и да ги търпиш. Това значи да си се домогнал до основния тон на живота. Ти се нагласяш към простите хора, учените се нагласят към теб; простият трябва да се нагласи към теб, а ти ще се нагласиш към учения. Всички хора се нагласят едни-други: родителите нагласят децата си; приятелите се нагласят едни към други, но кой е истинският начин за нагласяне – никой не знае.

Живата разумна природа не позволява на човека да си играе с нея. Знай, че каквато и линия да теглиш, каквато и мисъл или каквото чувство да проявиш, един ден всичко това ще даде резултат. Какво ще кажеш, ако ли-

нията е крива? Какво ще кажеш, ако чувствата и мислите са криви? Имаш ли право да ядеш бонбони и да хвърляш парченца от книжките по земята? Разумната природа не търпи никакви нечистотии. Духовният свят се отличава с абсолютна чистота, там не се допуска никакъв прах, никаква прашинка. Ако влезете с нечисти крака, веднага след вас ще дойдат Същества да чистят. Някои мислят, че като отидат в другия свят, ще ги приемат с музика и песен, с угощение и веселба. Не, там ще ви впрегнат на работа, ще ви накарат да чистите. Не можеш да оцениш чистотата, докато сам не си чист. Чистотата е здравословно състояние; ако не си чист, не можеш да бъдеш здрав.

Питам: дал ли си си отчет защо не обичаш някого; опитвал ли си се да обикнеш този човек? Зимно време, ако влезеш в неотоплена стая, печката ти е неприятна, грозна, но щом я запалиш и стаята се отопли, вече ти е приятна. На същото основание и човека, когото при известни условия не обичаш, при други може да обикнеш. Има една външна обстановка на нещата, която може да се сменя както етикетите на шишетата; но това, което е печката за човека, не е неговата душа – душата никога не губи своята цена. Друг е въпросът за тялото, т.е. външната страна на тялото; там отношенията на хората се менят.

В миналите лекции говорих за ухото. Когато се дойде до външната страна на ухото, спирам вниманието ви върху кривата линия – тя може да се изправи. В такъв случай казваме, че човек се движи по линията на ума и по своите постъпки. Колкото по-права е тази линия, толкова по-груб е човек. Справедливият се движи по права линия и ако няма Любов в себе си, постъпките му са груби. Не влизай в стълкновение с възгледите на такъв човек. Ако можеш да проявиш Любов към него, добре; ако не можеш, не го морализирай, не му казвай как трябва да мисли и чувства.

Ако носът е дълъг 1-2 см, какъв нос е този? Друг е въпросът, ако е дълъг 4-5 см. С първия човек не можеш да се разбереш. Носът на някого е дълъг, но тази дължина е външна, механична, а не органична. Този нос е наследен от дядо му, не е негов още; той трябва много да работи

върху себе си, за да достигне носът му нужната дължина. Красив нос е онзи, в който линиите са подвижни – това са линии на съзнанието. Как ще обичаш умрелия, в когото линиите са мъртви, неподвижни? Художникът или скулпторът така поставят обекта на своята работа, че да става правилно пречупване на светлината и произведението им изглежда живо. Всяка картина, в която светлината не се пречупва правилно, е механична. Вие сте скулптори, художници; можете ли да направите своето лице пластично, подвижно, да изразява вашия вътрешен живот, вашите мисли, чувства и постъпки? Всяко движение на ръката, на очите, както и на лицето трябва да изразява вътрешния живот – това значи красива картина.

Една мисъл трябва да занимава вашия ум, едно чувство – вашето сърце. Лицето ви да изразява младост. Ако преждевременно изразява старост, то не е красиво – в него линиите са изгубили своята пластичност и красота. Човек трябва да се обнови, но за това е нужно усилие; ако може да съгласува линиите на лицето си правилно, той ще стане по-красив. Ако начертаете няколко разхвърляни линии, опитният художник може да ги съчетае така, че да образува от тях един красив образ.

Когато чертая, аз избягвам кръстовете и на вас казвам: никога не пресичайте две прави линии, да не се образува кръст. Който си позволи да начертае кръст, пръв ще бъде разпънат. Лошо нещо ли е кръстът? Не е въпрос кое е лошо и кое – добро; не е въпрос кой човек е добър и кой – лош. Който рисува добре, е добър художник; който не рисува добре, е лош художник; който свири добре, е добър цигулар; който не свири добре, е лош цигулар. Музиката изразява живота на душата. Наскоро слушах една певица и си мислех: „Чудно нещо е дарбата!“. За музиката се изисква развит музикален център. Казваш: „Музикален съм“. Дай си ръката, да видя големината и ширината ѝ, да видя пръстите ѝ, тогава ще кажа колко си даровит. Като погледна ръката си, по нея познавам какви дарби и способности се крият в мен.

Казвате, че знаете тези неща и няма защо да ви се обясняват; може да ги знаете, но само ако ви е дадена специфична светлина за тях. Искаш да ти се дадат известни мерки, т.е. известни норми; и това може, но ще ги приложиш където не трябва. Щом имаш тези мерки, ще ги прилагаш към пръстите си, да знаеш какво криеш в себе си. Първо ще знаеш значението и службата на своите пръсти и после ще ги измерваш. Ще започнеш от малкия пръст – търговецът в човека, и ще вървиш нататък. Търговецът се занимава със сметките, с взимане-даване. Безименният определя жизнените сокове, които идват от Слънцето и хранят човека. Като дойдете до големия пръст – палецът, ще познаете човека. След пръстите ще изучавате ушите, очите, носа и устата си, от които зависи вашата съдба. Ако не знаете как да се отнесете към даден човек, трябва да намерите причината за това; тя се крие в лявото или в дясното ви ухо. Ако ви дадат едно цвете и не знаете как да го помиришете, вие ще се натъкнете на голямо противоречие; поставете цветето далеч от себе си и така го миришете. Не се обезсърчавайте – вие имате знание, което досега ви е служило, а сега ви е нужно ново знание, нова светлина; това изисква новият живот.

Казват: „Учителя събрал около себе си хора от кол и въже, да ги учи“. Вие сте специфични семена, от които аз се интересувам, търся почва за посяване. За всяко семе е нужна специфична почва. – „Кажете ми какъв съм бил в миналото.“ Това е дребна работа. Какво си бил в миналото? Ходжа, чел си Корана и малко си разбирал, затова сега си дошъл на Земята да станеш християнин, но ти ще разбереш Христа толкова, колкото си разбрал и Корана.

Аз разглеждам явленията както са в живота. Има нещо съществено в човека, което никога не се изменя. В какви дрехи е облечен не е важно – дрехите не определят човека; и сегашното ви положение не определя човека. Има нещо съществено в него, което го определя като такъв; всеки носи нещо ценно в себе си, по което се познава. – „Не съм даровит.“ Всички сте даровити, но без усилия дарбите не се развиват. Да мислиш, че без усилия ще се

развиваш, това е заблуждение. Колкото и ценни качества да има семето, непременно трябва да се посади в почвата, за да даде плод. Ако не влезе в контакт с Природата, то не може да се прояви. И вие, като семето, ако имате будно съзнание, ще влезете в контакт с Разумното, Възвишено съзнание, откъдето можете да черпите живот и енергия. Ако не сте готови, светлината на Висшето съзнание ще ви спъне; ако не сте готови, и моята свобода ще ви спъне. Представете си, че се кача на кон. Като ме видите, ще се съблазните и ще кажете: „Нали конят трябва да бъде свободен? Защо сте се качили на гърба му?“.

Защо Христос възседна магаре, а не кон? Той искаше да каже, че всички, които ще проповядват Неговото Слово, трябва да бъдат устойчиви като магарето. То знае къде има чиста вода и само такава пие; сто чешми ще мине, но ще се спре пред онази, на която водата е най-хубава. Големите уши на магарето показват изобилни чувства и в което и село да влезе, веднага ще си даде мнението. Който не е устойчив, нека язди магаре; като се качи на него, да го потуца по гърба, да го предразположи. Магарето е горделиво, а не тщеславно, затова хората го възпитават. Зад магарето седи едно разумно същество, което казва на човека: „Внимавай да не изпаднеш в положението на магарето“.

Добре е човек да има големи уши – те означават щедрост, изобилни чувства. Който има големи уши, трябва да дава, да бъде щедър. Ще даваш, ако си богат; какво ще даваш, ако си беден? Бедният взема, а не дава. Не може да имаш големи уши, а малко лице. Между дължината и ширината на лицето трябва да има известно отношение, от което зависи и големината на ушите. На Земята ще се измерват, както и на Небето. Казано е в Писанието: *Претеглен си*. За да влезете в Царството Божие, ще ви измерват Разумни, Възвишени същества и ако отговаряте на техните изисквания, тогава ще ви пуснат в Царството Божие; ако не отговаряте на мерките им, ще ви върнат на Земята, където ще се раждате и прераждате, докато постигнете това, което се изисква от вас. Тогава ще разберете стиха, в

който е казано: *Око не е видяло и ухо не е чуло това, което Бог е приготвил за онези, които Го любят.*

И тъй, работете върху себе си, за да се подмладите. Затова е нужно да обичате своите органи – нос, ухо, око, уста, като фирми, с които работите. Благодарите на Бога, че имаш очи, с които можеш да виждаш. Срещнеш един човек – благодари, че си го видял; виж поне една добра черта в него. Лошото всеки може да види, важно е да видиш доброто. Всеки има ум, сърце, воля, душа, дух – Божествени неща, и ако видиш и оцениш едно от тях, ти поне отчасти си видял и познал човека. Те може да не са проявени както трябва, това нищо не значи – един ден ще се проявят в своята пълнота.

Челото също е Божествен дар. Измервайте челото си на дължина и ширина. При някои главата над челото е гола и това дава вид, че то е много високо, но всъщност не е така. Трябва да знаете как се мери височината и ширината му.

Като измервате височината на ушите, ще видите, че едни са поставени над височината на носа, а други – под носа. По-добре е ушите да бъдат под височината на носа. Същото се отнася и до големия пръст – палеца: колкото по-долу слиза, толкова по-морален е човек.

Като разглеждате главата на човека, виждате, че в някои хора главата е ниска – едноетажна, в други е средна – двуетажна, в трети е висока – триетажна. Това отговаря на трите свята – физически, Духовен и Божествен. Физическият и Духовният свят вече са съградени в човека, а Божественият сега се гради. Ако в Божествения свят мозъкът има височина само един сантиметър, трябва да израсте още, да дойде до височина пет-шест сантиметра, за да имаме напълно развит човек, с три пълни етажа. Долната част на главата представлява физическия свят, средната – Духовния, а най-горната – Божествения.

Работете върху себе си, без да се обезсърчавате, без да се спъвате. Че си жена – не се спъвай от положението, което заемаш в света; че си мъж – също не се спъвай. Не казвай, че от теб нищо няма да излезе. Като жена, ти си

дошла на Земята да изучаваш закона на Любовта, а като мъж – закона на Мъдростта; двамата заедно ще изпълняват Божията Воля. Бъдете доволни от службата, която ви е дадена. Ако сте верни в малкото, ще бъдете верни и в голямото. За предпочитане е да бъдеш слуга, да служиш на хората с Любов, отколкото да бъдеш цар и да заповядваш. Всеки може да бъде цар и да заповядва на своите мисли, чувства и постъпки. Като кипнеш и се разгневеш, готов си да се биеш и караш; кажи на този в теб, който кипи: „Чакай, не бързай, помисли малко“. Нали си цар – мисли какво правиш. Не е лошо, че си кипнал, но сложи тази енергия на работа. И водата кипи, но тя е приятна за пиене. – „Човек не трябва да се гневи.“ Не е лошо, че се гневи, но да впрегне енергията на гнева, да свърши някаква работа. – „Не искам да се гневя.“ Не е така, можеш да се гневиш, но да използваш енергията на гнева за работа.

Често хората си затварят очите, защото ги е страх да гледат: страхуват се от зверове, от духове, от жени. Страшно е, ако не знаеш как да гледаш; щом гледаш правилно, от нищо не трябва да се страхуваш. Ти вярваш в Бога, казваш, че Той е навсякъде, тогава защо се страхуваш от духове? Защо се страхуваш от жената? Тя е изпратена да те изпита. Ти се страхуваш от нея, като се усмихне, да не те изкуси, а тя ни май-малко не мисли да те изкушава. Страхуваш се от жената, че те е погледнала накриво или че ти е обърнала гръб; не се страхувай – тя иска да ти каже, че твоята обхода към хората не е правилна. Ти гледаш хората накриво и теб ще гледат накриво; ти им даваш гръб и на теб ще дават гръб. Някой иска да му помогнеш, но ти не се отзоваваш на неговите нужди. Както ти постъпваш към хората, така ще постъпват и към теб.

Помни: каквато е обходата на хората към теб, такава е твоята обхода към Разумния свят. Ако отидеш на село и започнеш да раздаваш от своите блага, селяните ще бъдат доволни от теб, но ако нямаш нищо и започнеш да просиш, те ще гледат час по-скоро да напуснеш селото. Където отидеш, трябва да даваш.

Богат, учен, силен трябва да бъдеш. Ако си учен, ще прилагаш знанието си; ако нямаш знание, ще учиш, за да го придобиеш. Ще работиш върху себе си, като се ползваш от енергиите, които протичат през ушите, носа, устата и очите. От време на време ще пипаш очите, ушите, носа, устата си, за да си въздействаш, но трябва да знаеш кога да правиш тези упражнения. Ще бъдеш внимателен към себе си, за да бъдат и хората внимателни към теб. Ако не се почиташ и уважаваш, и хората няма да те почитат и уважават. За да обичаш някого, първо трябва да имаш отношение към душата му.

И тъй, да обикнеш някого значи да се свържеш с него и между вас да има няколко души проводници на вашата любов. Рядко човек влиза направо в общение със своя ближен. Искаш да се запознаеш с жената на свой познат – първо ще се сближиш с мъжа, после с децата и най-накрая с жената; и обратно: искаш да се запознаеш с мъжа на твоя позната – първо ще се сближиш с жената, с децата и те ще те представят на баща си. Казваш: „Не съм ли свободна да действам както си искам?“. Не си свободна. Ако опиташ да действаш направо, ще се намериш в чудо. Неразумният пристъпва направо, а разумният използва моста на реката и минава по него. Не постъпиш ли така, ти нарушаваш законите на Природата.

Следвай пътя, който Бог е начертал. Този път може да бъде права, крива или счупена линия – това не е важно. По каквато и линия да вървиш, важно е да вършиш Божията Воля.

Тайна молитва.

30. лекция, 12 април 1933 г., София, Изгрев

СЛУШАЙТЕ РАЗУМНОТО

Ще прочета от Първо послание на Петър стих 12, глава 4: *Защото очите Господни са на праведните и ушите Негови на тяхната молба; а лицето Господне е против онези, които правят зло.*

Често хората смесват страданието със скръбта и мъчението. Страданието е Божествен подтик, който повдига човека и го изкарва от неговото инертно състояние. Скръбта и мъчението са украса, панделки, с които човек се кичи. Страданието повдига човека, прави го силен; скръбта и мъчението го смаляват, правят го дребнав. Божественото повдига духа, а човешкото го смалява и понижава. – „Дотегна ми да страдам.“ Дотегнало ти е да скърбиш и да се мъчиш, защото това е товар, който дотяга. Никой не те задължава да носиш раница на гърба си – свали я и свободно продължи пътя си. Докато я носиш, всякога ще се уморяваш – раницата отнема сили, а не предава.

В миналите лекции говорих за ухото, за носа, за устата и за окото. Ухото слуша какво желае човек, кое му е необходимо и какво изисква. Кой неща са необходими? Завършените, т.е. механичните процеси. Слушаш командата на своя военачалник и каквото заповядва, изпълняваш. Команда има навсякъде; тя е механичен процес, а не органичен. Господарят заповядва на слугата си да му донесе вода, да му купи хляб; мъжът заповядва на жена си да стане рано, да наготви, да изчисти къщата – това са все команди. Ухо, свикнало на команда, има особена форма. Например заекът, като чуе някакво шумолене или стъпки, веднага бяга. Думата *бягай* е команда за него, която е удължила ушите му. Същото е станало и с магарето. Значи ушите на заека и на магарето са удължени от команда. Забелязано е, че ръцете на крадците и престъпниците са дълги; това удължаване е физиологичен процес, резултат на постоянната мисъл в тях да проточат ръцете си, за да вземат нещо. Маймуната също има дълги ръце, защото ред

поколения ги е протягала към дърветата, за да си откъсне плодове. По ухото на слугата познавам дали се е научил да слуша и изпълнява команди, или още не се е научил. Ако се е научил, ухото му е придобило особена форма. Разбира се, това не става в един живот, но в ред поколения.

Друга форма на ухото е на човек, който върши всичко по дълг, по задължение, по изискване. Трета особена форма ухо е на човек, който задоволява желанията си; наричам го ухо на удоволствието. Такова е ухото на някои аристократи, които обичат да си почиват, да се обличат добре, да се показват пред хората като големи, видни лица; те си почиват повече, по-малко работят. Следователно изучавайте ухото на необходимостта, наречено ухо на заповедите, ухото на дълга, наречено ухо на изискването, и ухото на желанието, наречено ухо на удоволствието. За да изучите различните видове уши, спрете се първо на общия тип на честното ухо. То е на границата между животинското и човешкото състояние. Под животинско състояние разбирам онова, в което човек е живял в областта на чувствата. Докато е бил в такова състояние, той е чувствал повече, а е мислил по-малко. Чувствата са играли важна роля. Когато приближава към кошарата, вълкът иска само едно – да задоволи желанието си да яде; за последствията не мисли – чувствата и желанията взимат надмощие в него. Когато лисицата приближава към курника, тя не мисли за последствията – нейното желание е да хване една кокошка и да я изяде. Когато мишката се насочва към капана, тя се ръководи от желанието да си хапне малко пастърма и чак като се затвори капанът, започва да мисли; мърдането на муцунката показва, че вече мисли – тя си казва: „Какво стана? Имах толкова хубаво желание, а излезе нещо неочаквано. Какво да правя сега?“. Хората се смеят на вълка, на лисицата, на мишката, но и те имат подобни желания.

Сега не искам да ви сравнявам с вълка, лисицата и мишката. Ако ви сравнявам, това значи да се връщаме назад, в далечното минало, а аз искам да обърна вниманието ви на онези желания във вас, които могат да ви поставят

в положението на вълка, лисицата и мишката. Докато желанието води човека, той не мисли; щом попадне в капана, тогава започва да мисли. Преди да действа, преди да реализира известно желание, човек трябва да се запита: „Искам ли да играя ролята на вълка? Искам ли да играя ролята на лисицата? Искам ли да играя ролята на мишката? Не искам“. Щом не искаш, първо трябва да мислиш, после – да действаш. Щом не искаш, ще вземеш ролята на човек, който мисли. Защо Бог създаде вълка, лисицата и мишката? Да ти покаже, че не трябва да постъпваш като тях; желанията ти не трябва да бъдат като техните – трябва да имаш желанията на човек, който мисли.

Като изучавате ухото, носа, устата, окото, трябва да правите точни измервания. Ще излизате от няколко точки, не само от една. В този смисъл вълкът, лисицата и мишката са геометрични точки и за да дойдете до известно заключение, трябва да се водите по тях. Например днес си служите с десетичната система. Откъде води началото си тя? От пръстите на ръцете; като търсили начин да броят, да сравняват числата, учените прибегнали до пръстите. Така и по-новите учени се домогнали до науката за ухото, за носа. Те си служат с тези органи като мярка и казват: „Носът е орган на обонянието“. Други учени казват: „Носът е орган на мисълта“. Същевременно носът дава идея за единицата. После учените са дошли до двойката, до тройката. Двойката виждаме в ушите и очите; тройката – във веждите. Числото 3 е символ на равновесие. Като теглите линия от веждите към носа и от носа към края на веждите, образува се един триъгълник. Триъгълникът е мярка, с която измерваме двата полюса на човека. В зависимост от това дали полюсите са отдалечени, или приближени, триъгълниците са различно големи. Колкото по-дълъг е носът, толкова по-умен е човек – мисълта взема надмощие; колкото е по-къс, толкова повече чувствата взимат надмощие. Значи по дължината на носа се съди за преобладаващото влияние на ума или на сърцето в човека. Като гледам вашите носове в перспектива, някой нос изглежда къс, но това е измама; този нос е едновременно и широк,

затова изглежда къс. Друг нос е къс и сплескан, затова изглежда по-дълъг, отколкото е всъщност. Носът трябва да се разглежда по отношение на лицето.

Сега, като говоря за органите на лицето, за мнозина, които не търсят причините и последствията на нещата, това няма отношение към практическия живот. Така дори мислят някои математици и геометрици, но те не подозират, че идеята за числата, за геометричните форми, е дошла от Разумния невидим свят. Сам човек на Земята представлява бюст, а същината му е още Горе; един ден той ще се облече в тази същина като в тяло на безсмъртието и тогава ще разбере как е бил създаден първоначално.

Ако разисквам днес върху тялото на безсмъртието, вие ще се объркате, защото гледате на физическото тяло като на реалност. Какво става с тази реалност, като заминавате за другия свят? Тя престава да функционира – машинистът отсъства. Машината е пред вас, но няма кой да слага вода, въглища, да кладе огъня. Машината е дадена за временно ползване на механика, тя не е негова собственост. Щом се научи да я управлява и свърши работата си, той си заминава – дошъл е до последната станция и трябва да си почине. Който не разбира законите на живота, казва: „Машинистът умря“. Ако машината се е разрушила от сблъскване с друга машина, машинистът наистина умира, но ако е свършил работата си и я е предал на своя Господар, той си заминава. Ето защо понятието *човек* е още неразбрано. И кравата е неразбрано понятие за човека. Под *крава* разбираш същество, което дава мляко. Не, кравата има друго значение; в понятието *крава* е вложен дълбок смисъл, който тепърва ще изучавате.

Въпросът за създаването на органите крие своя произход в далечното минало, там е тайната на Битието. Като е дошъл на Земята, човек възприема знанието първо чрез храната. Тук взима участие и носът – колкото по-чувствителен е човек, толкова повече впечатления възприема. Той се свързва с външния свят и чрез нервната система, затова тя трябва да се държи в изправност. Ако е крайно възбудена, човек не може да спи. Против безсъние лека-

рите дават наркотични средства. Аз не ги препоръчвам и казвам: щом не можеш да спиш, започни да мислиш и насочи погледа си към върха на носа; няма да мине и половин час, и ще заспиш. Преди да заспиш, фиксирай в ума си мисълта да се събудиш в 5 или в 6 часа или кажи на някой от близките си да те събуди в определения час, но е по-добре сам да се събудиш.

Ще кажете, че е лесно да се говори, а мъчно се идва до резултати. Направиш един опит, той излиза несполучлив; ще повториш, ще потретиш опита, докато получиш резултат – важно е да не се безпокоиш. Скръбен си; не плачи, не се тревожи, започни да мислиш за носа си – скръбта веднага ще изчезне.

Някой плаче, без да знае защо. Запитай се защо плачеш. Наблюдал съм и мъже, и жени да плачат. Мисля си: „Случило им се е нещо, затова плачат“. А защо им се случило? Колкото и да обяснявам, нищо няма да разберете. Ще питате: „Не е ли могло да се случи така, че да не скърбят?“. Выпросът за скръбта е цяла философия. Вие можете да разсъждавате по това, без да дойдете до някакво заключение. Дойде някой при мен и ми разказва, че го ударили по главата. Питам го как си обяснява това, той седи, мисли и най-после си спомня, че преди няколко години е казал обидна дума на някого и сега той го е ударил. Това може да бъде причина, но ако не можеш да се сетиш? Дали ще се сети, или не, това не е важно, но има някаква причина в близкото или в далечното минало. Случи се, че някой те удари по причина на това, че не си го погледнал приветливо. Видимо причината е близка, но може да се крие и в далечното минало. Ако беше го поздравил любезно, усмихнато, нямаше да те удари.

Минават двама души един след друг покрай един военен пост, откъдето е забранено да се минава. Първият се опитва да мине без разрешение; войникът го удря с приклада на пушката си и той пада на земята. Вторият, възползвал се от тази случка, пристъпва внимателно към войника и казва: „Извинете, случайно съм попаднал тук, откъде да мина?“; войникът му посочва пътя и така втори-

ят избягва стълкновението. Казвам: и в живота, и в Природата има много военни постове; ако не ги избягвате, дали си мъж, жена или дете, ще изпиташ удара на пушката. Ето защо, като говорим за законите на Природата, разбираме войника, който стои на пост с пушка в ръка. Ако не сте внимателни, той ще постъпи с вас така, както не би желал. Затова ви се дава знание, което предпазва от ненужни скърби и мъчности. Друг е въпросът за страданието като условие за човешкото развитие.

И тъй, изучавайте ухото, което взима участие в закона на необходимостта, в закона на дълга и на желанията. Докато си в закона на необходимостта, ти непременно ще бъдеш под заповеди; без заповеди не може да се възпитава. Ще си създадеш дом и той ще бъде възпитателно средство за теб. В редица животи ще заповядват ту жената, ту мъжът, ту господарят, докато най-после се научиш да слушаш – така ще подобриш линията на ухото си. Значи неизбежно е да минеш през закона на необходимостта, докато дойдеш до закона на свободата – това е един от процесите на Разумността; от свободата ще влезете в света на Разумността. И ако питате защо идват страданията, отговарям: за да станете разумни. Какво прави разумният? Първата му работа е да си направи къща, да сложи основите, да постави греди, тухли и камъни – да я иззида и да я покрие. Покривът, т.е. таванът на къщата, това е главата, в която човек складира своето богатство.

Ухото играе важна роля в процесите на Разумната природа – то учи човека да слуша. Най-красивото нещо, което се възприема чрез ухото, са музиката и речта. Не може да имаш красиво, добре оформено ухо, ако не схващаш правилно звуковете на човешката реч и трептенията на музикалните тонове. Разумно ухо е това, което ги схваща; с такова ухо всеки може да работи, но за него е нужна разумна реч или музика. Докато дойде до това, човек неизбежно минава през закона на необходимостта, където му се заповядва. Ще се учиш да слушаш и да пееш. Вие едва сега сте започнали да пеете. Да пееш добре значи да се вслушваш в това, което пееш, и да чуваш думите, които изговаряш; като слушаш, да ти е приятно, че пееш.

Някой пее и изговаря думата *Любов* грубо, натъртено – това не е пеене. Ако говориш грубо на своята възлюбена за Любовта, тя ще те изпъди. Ако бях мома и някой ми говори за Любовта с груб, немусикален тон, нямаше да го слушам, щях да му обърна гръб, защото това не е Любов, а необходимост. Така ще говориш за Любовта, че едва да се чува; най-нежният и деликатен език е този на Любовта. Въпреки това в нея се крие мощна сила: чуеш ли да се говори за нея, и мъртъв да си, ще оживееш. За Любовта се говори само веднъж, тя не обича повторението; ще произнесеш името ѝ само един път и ще спреш, но ехото ѝ продължава дълго. (Учителят пее тихо, нежно, едва се чува.) Нежното пеене е клоочено на извор, скрит някъде в планината.

Често вие мислите за себе си, че сте много добри, много умни. За да имате представа за себе си, влезте мислено в Разумния свят, да видите как ще се почувствате. Ще се намерите в положението на деца в обществото на видни математици. Може ли детето да взима участие в разискванията на математиците?

Казвате: „Много неща знаем за ухото“; много знаете, но още много има да учите. Знаете ли от колко нишки е съставена вътрешността на ухото и как то възприема звука и музикалните тонове? За всеки звук и тон има специфичен център. Колкото по-развито е ухото, толкова по-добре и правилно приема музикалните тонове. Човек трябва да работи върху ухото си, да го усъвършенства като орган за приемане на звуковите вълни. Може ли да си представите колко съвършено ухо имат ангелите?

Земята е работилница, където се обработва и усъвършенства човешкото ухо. Когато някой ангел сгреша, изпращат го на Земята, да изправи грешката си. Когато слушате някой оратор, гледайте какво е ухото му, не е безразлично какво ухо има. Не ходете да слушате оратор или сказчик, който няма добре оформено ухо. Даже и като разговаряш с някого, обръщай внимание на ухото му; ако не е правилно, кажи му само „Добър ден“ и продължи пътя си, защото каквото и да ви каже, няма да бъде нещо умно.

Това не значи да не се срещате и разговаряте, но ще давате ухо само на думите, които излизат от човек с развито ухо. Вслушвай се в думите на онзи, в когото Надеждата и Вярата са добре развити.

Коя е причината за деформиране на ухото? Причината се крие в човешките мисли, чувства и постъпки. Ухото се формира от мислите и чувствата на човека. Благодарете за ухото, което сте наследили, но работете върху него, за да го пресъздадете. Заслужава да работите десетина години, за да предадете нещо към своето наследство. Каквото придобиете, това ще бъде богатството ви на онзи свят. И между ангелите да отидете, пак ще носите ухото със себе си. Каквото е на Земята, такова ще бъде и на онзи свят и обратно – каквото изработите там, ще го донесете на Земята. Същото се отнася и до тялото.

Като отидете на другия свят, ще ви наблюдават как работите там, а това зависи от работата ви на Земята. Те знаят причините за успехите и неуспехите ви – отлични физиогномисти са. Достатъчно е да погледнат ухото ви, за да разберат как и колко сте работили. Те търсят причините на всичко не само в отделни индивиди, но и в цели поколения. Както ви изучават ангелите, така се изучавайте и вие. Казвате: „Нали човек е създаден по образ и подобие Божие?“. Така е, но съвременните хора още не са създадени по образ и подобие Божие; те крият в себе си възможности, които чакат времето да се проявят. Много още има да учи човек: ухото, носът, окото, устата са още в процес на развитие; по тях се познава какъв път е извървял и колко още му предстои да мине. Има красиви уши, които само донякъде представляват образец. Който не разбира законите, може да се обезсърчи, че няма хубави ухо, нос, уста или око. Всичко може да се подобри, но трябва да имате само една мисъл – да работите. Органичните процеси могат да се усилят, могат и да спрат. – „Как познаваме дали работим правилно?“ Вслушвайте се в себе си, да разберете какво е състоянието на слънчевия възел. Някъде под лъжичката има специален център, с който можете да разговаряте като с човек. В ума ви се говори едно, в този

център – друго, и вие изпадате в противоречие, докато излезете от центъра. Който попадне в тази област, става крайно мълчалив. Трябва да бъдеш гениален, за да излезеш благополучно от това място. Изпит е това.

И тъй, когато изучавате физиогномично ухото, устата, носа, окото, трябва да ги разглеждате като в процес на развитие. Например носът на някого е къс, но той има възможност за няколко години да го удължи; не може да изработи съвършен нос, но ще внесе поне малко подобрение. Най-големи неправилности се забелязват в ушите и в устата, затова изправянето на човека трябва да започне най-напред от тях. Черната раса се отличава с големи неправилности и деформации в органите на лицето; Бялата раса ги е подобрила до известна степен. В хората на Бялата раса устните са доста тънки – това не е здравословно. Не може да бъдеш здрав, ако устните ти образуват права линия. Устата трябва да се държи малко отворена; ако това не може да стане в будно състояние, да е поне по време на съня; когато спи, човек несъзнателно отваря устата си. Когато проявява воля, стиска устните си.

Срещам мома, стиснала устните си; срещам майка – и тя стиснала устните си; свещеникът също стиснал устните си. Хващам единия, хващам другия, разтърсвам ги и казвам: „Няма защо да стискаш устните си; имаш право да ги стискаш пред по-слаб от теб човек, но като срещнеш по-силен, отвори устата си – в това е твоето спасение“. Ако стиснеш устните си, с това ще предизвикаш силния. Природата обича да machka слабите, които се мислят за силни.

Това са общи твърдения, които от гледището на сегашната наука се нуждаят от доказване. Това лесно може да се докаже – достатъчно е да ви изпратя десет души със стисната уста и десет души с отворена уста: първите ще предизвикат отрицателните сили на Природата, а вторите – положителните. Ако един от тези със стиснатите устни търси служба, веднага ще му се отговори отрицателно. Щом отворите устата си, Природата се разширява и изпраща към вас своите положителни енергии. Същото става, ако стискаш очите си. Според положението, което

даваш на очите, на устата си, в Природата става известно изменение; всяко движение на органите на лицето произвежда известна промяна в силите на Природата, която се отбелязва някъде. Няма движение, мисъл, чувство и постъпка, които да не са регистрирани в Книгата на Природата; в бъдеще ще четете в тази Книга всичко, което е било скрито-покрито.

И тъй, понеже човек има чувство за красота, като му се каже, че ухото му не е красиво, той веднага се отдалечава недоволен. Преди да ти кажат нещо за ухото на някого, сам сложи ръката си на ухото му и опитай външната линия. Ако искаш да знаеш дали известен човек има правилно ухо, иди при него, когато си скръбен, и прекарай ръка върху външната линия на ухото: ако ухото е хармонично, веднага състоянието ти ще се измени. Можеш да прекараш и двете си ръце и да не стане никаква промяна в теб; в такъв случай ухото не е хармонично.

Ако средната част на външната линия на ухото е издана, човек е активен; ако е вдлъбната, не е толкова активен. В активния работят много сили на Природата. Колкото по-издута е средната част на линията, толкова човек е по-неспокоен; той е като машина, впрегната в работа – в такъв случай неспокойствието е външно. Изобщо, едното ухо е обективно-активно, а другото – субективно-активно. Ако външната линия на ухото е гладка, това показва спокойствие.

Някои линии на ухото показват бъдещото развитие на човека, т.е. неговите заложби. Разчитай на всички заложби в ухото. Аз говоря за ухото като резултат от работата на разумния човек. Като го бутнеш, Разумните същества веднага питат: „Какво обичаш?“ и щом кажеш какво искаш, ще те кредитират според условията на твоето ухо. Ако не пипаш ухото си, не можеш да имаш отношение към тях. Като слушаш, ти се свързваш с Разумното начало, Което отправя енергиите на Природата в твоето ухо. Като оглушее човек, ушите му се затварят за външния свят – това е голямо нещастие. Ако оглушее за Разумното и връзката му с Природата се прекъсне за хиляди години, ушите му ще

изчезнат; и да останат малки чукачетата, те не могат да го ползват. Но благодарение на това, че човек слуша словото и възприема музикалните тонове, ушите му се развиват.

Слушайте разумната реч и хармоничната музика. Писанието казва: *Пейте и възпявайте Господа в себе си*. Като ставаш сутрин от сън, дай ухо към Разумното и слушай. Ти ставаш и започваш да мислиш какво е определил Господ за теб, какво са намислили ангелите за теб. Какво ще мислят ангелите за човек, който не знае да мисли, да говори и да пее? Докато слушаш и приемаш лично нещата, ти губиш възможност да развиваш ухото си.

Един ден при мен дойде една госпожа, на вид благородна. Попита ме за нещо, аз ѝ дадох съвет, но тя се обиди и ми каза: „Натъжих се от вашите думи“. Ти се натъжи, защото разглеждаш лично нещата; не разбираш дълбокия смисъл на законите. Съжалявам, че мислиш криво. – „Какво ѝ казахте?“ Когато станете светии, тогава ще ви кажа. Сега и аз мисля върху влиянието на чувствата. Едно слабо повишаване на гласа, една слаба интонация изменя състоянието на човека. Щом смекчих тона си и поговорих с нея десетина минути, тя каза: „Сега вече всичко разбирам“. Значи ритъмът, интонацията, начинът на говоренето ми, обръщението ми към нея измениха състоянието ѝ.

Казвам: срещал съм много благородни на вид жени, но нито една не е оправдала своето благородство. Тя ми каза: „Аз ще докажа, че има поне една такава българка. Ето, вземете този плик, отворете го след четири години и ще знаете, че съм изпълнила това, което е написано“. Казвам: това е една отлична черта – не е достатъчно човек да говори, че знае много, но каквото каже, да го изпълни. Тя е дошла до обезсърчение и затова се натъжи, но в нея наистина има благородство. Питате: „Какво ще кажете за нас?“, и на вас да кажа същите думи, и вие ще се натъжите. Човек трябва да бъде внимателен, защото и малките работи могат да огорчат. Будно съзнание се иска от всички. Ние живеем в един хармоничен свят, където Божественото работи. Има неща, които на физическия свят са позволени, но в Божествения абсолютно се забраняват.

Какво запомнихте от тази лекция? Ще кажете, че ушите ви не са правилни. Не е важно какви са, важно е какви трябва да бъдат. Работете за развитието на вашите уши. – „Кога ще стане това?“ Когато дойде пролетта на човешкия живот; тогава всички цветя поникват от земята. Следователно, когато дойде Божествената Любов, човек трябва да бъде с отворени уши, да слуша гласа на Разумната природа и да ѝ отговаря. – „Остарях, нищо не може вече да стане от мен.“ Сложи тази отрицателна мисъл настрани и кажи: „От мен ще стане това, което Бог е определил“. Кажи като тази благородна българка: „Каквото съм написала в плика, ще го изпълня. Няма да останеш разочарован от мен“.

Нека всеки си постави една задача, която след десетина години да реши правилно. Всичко, вложено в човека, трябва да се развие. Да оформим ушите си, че като ги погледне Бог, да каже: „Тия деца са работили добре, учили са добре и са използвали правилно благоприятните условия на живота“.

Тайна молитва.

31. лекция, 19 април 1933 г., София, Изгрев

ТРИТЕ ПОСОКИ

Размишление.

Ще прочета от глава 6 от Йоан, стихове от 11 до 15 включително. Размишлявайте върху тези стихове, да видите какви мисли ще ви дойдат. Аз няма да ги обяснявам.

В живота се случват елементарни грешки, които нямат лоши последствия – например ако изпуснеш в края на някоя дума *ъ* или в някоя френска дума изпуснеш *е-нямо*, това не е голяма грешка, но ако в средата на думата изпуснеш някоя буква и *й* изгубиш смисъла, тогава грешката е голяма. Някои хора обръщат внимание на краснописа на буквите, не държат толкова на съдържанието, колкото на формата. Написаното може да е красиво, но без съдържание; и обратно – може да не е красиво написано, но да има съдържание. За предпочитане е съдържанието пред формата, а още по-добре е, ако написаното има и съдържание, и форма. Това са обяснения. Може да се направи паралел между писаното и живота на човека, който също има съдържание, форма и смисъл. В проявите на човешкия живот има нещо незавършено или в формата, или в съдържанието, или в неговия смисъл.

И тъй, човек трябва да работи в три посоки, да усъвършенства формата, да допълва съдържанието и да прилага смисъла. С други думи, той трябва да работи едновременно във физическия, в Духовния и в Божествения свят и като греша, да знае къде е грешката му – в света на чувствата, на мислите или на постъпките. Формата е свързана с движението, съдържанието – с интензивността, а смисълът – с разширението. Чувството може да бъде интензивно или слабо. Интензивното може да бъде голяма радост или голяма скръб, а слабото – малка радост или малка скръб. Колкото по-голям е смисълът на нещо, толкова по-широк е неговият простор.

Ще кажете, че това са отвлечени понятия; за децата, които са свикнали на конкретни понятия, са отвлечени, но не и за възрастните. За детето бонбонът струва повече, отколкото новата му дрешка. Да се облечеш с нова дреха – това е външен процес, а да изядеш бонбона е вътрешен. Ако попиташ детето кое от двете неща предпочита, то ще постави бонбона на първо място.

Като говоря за детето, имам предвид детските разбирания на възрастните. Например духовният счита, че Бог е длъжен да го осигури, и казва: „Толкова години живея духовно, а Бог нищо не ми даде“. Ти се ползваш от духовния живот, това е важно за теб, какво искаш от Бога? Това е все едно като си ял с години от храната на някого, да искаш той да ти плати за това. Трябва ли да ти се плати, че си вървял в правия път? Това е пак за теб. Този път трябва да го извървиш. – „Аз изминах повече път от другаря си.“ Смешно е да се сравняваш с другите. Повече път си изминал – повече се ползваш; по-малко път си изминал – по-малко се ползваш; ако нищо не си изминал, нищо няма да се ползваш. Ще кажеш, че условията били лоши; остави условията настрана, това е празна работа, забави, които не водят към никакъв резултат.

Като говоря за пеенето, имам предвид всеки да пее първо за себе си. Казваш: „Ако пея, какво ще мислят хората за мен?“. Две неща ще мислят: или че пееш хубаво, или лошо. В първия случай ще те похвалят, във втория – ще те корят. За похвала ли искаш да пееш? Хвали се сам или се укорявай сам. Кажи си: „Днес пях хубаво“; на другия ден кажи: „Днес не пях хубаво“. Да те хвали онзи, който разбира от пеене, има смисъл, но е смешно да те хвали онзи, който нищо не разбира.

Пеенето не е развлечение, то е средство за тониране на енергиите. Не може да трансформираш енергията си и да я хванеш на работа, ако не знаеш да пееш. Трябва да пееш, за да придобиеш известни енергии. Ако болният не пее, ще умре преждевременно; той трябва да пее, за да набави изгубената енергия на организма си. – „Аз не мога да пея.“ Ще се научиш. – „Защо трябва да пея?“ За да жи-

вееш, да трансформираш енергиите на своя организъм. В началото твоето пеење ще прилича на мърморене, но постепенно ще се превърне в музика. Неразбраните работи произвеждат шум; те не са музикални. Разбраните работи са музикални; където има разбиране, там има музика. Правилният говор е музика; ако не говориш добре, ти не си музикален.

Като пееш, обръщай внимание как изговаряш думите. Например пееш *Грее Слънцето*, но не наговаряш думите правилно; щом кажеш *грее Слънцето*, ти трябва да се свържеш с трите свята, защото то изгрява едновременно и на трите места. Ти пееш *Грее Слънцето*, но в ума си носиш друга идея; мислиш, че идеята, която те занимава, е висока, но всъщност е обикновена. Например имаш идеята да си съградиш къща, но къща се гради само когато Слънцето грее; Разумните същества работят само при светлината на Слънцето. За да съградиш къщата си, Слънцето трябва да грее във всички области на твоя живот. Градежът на къщата се определя от мислите, чувствата и постъпките на човека.

Всеки се стреми да реализира нещо специфично за себе си. Например някой иска да бъде богат, друг иска да бъде силен, трети иска да бъде учен, но има неща, които човек ще разбере и ще реализира в бъдеще – например да бъдеш здрав, богат, силен е въпрос на бъдещето. Здравето на човека зависи от това може ли той да пее, или не може. Който пее, той мисли. Ще кажеш, че имаш добри чувства, че постъпваш правилно – това нищо не значи. Откъде знаеш, че мислите, чувствата и постъпките ти са правилни? – „Понеже пея добре.“ Наистина, ако не пееш добре, нито мисълта ти е права, нито постъпките ти. Сега пеете *Грее Слънцето*. Ако кажа на някого да изпее песента, ще се смути. Пейте по правилата на Природата и не се смущавайте! Ти пееш песента и чувстваш, че нещо ѝ липсва. Как трябва да се изпее? С вдъхновение. Който може да я изпее така, ще го възнаградя. Ако кажа, че ще дам 100 000 лева на онзи, който изпее песента, всеки ще иска да пее. Малкото възнаграждение струва повече от 100 000 лева.

Възможно ли е това? Възможно е. Малкото възнаграждение може да бъде едно житно зрънце; не струва ли то повече от богатството на целия свят? Това е прост начин на разсъждение, така трябва да се разсъждава.

Като пееш *Грее Слънцето*, ти ставаш проводник на Божествената енергия – това е наука. Преди да пееш песента, ти си бил болен; като я изпееш, ще се почувстваш здрав и разположен – такова пеене има смисъл. Много естествено – животът без песен води към противоречия и спънки. Имаш една малка мъчнотия и мислиш, че не може да се разреши. Ако държиш в ума си мисълта, че Бог не те обича, мъчнотията ти не може да се разреши. Жената казва: „Мъжът ми не ме обича, забравил ме е вече“; майката казва, че детето я е забравило; търговецът казва, че клиентите са го забравили; учителят казва, че учениците са го са забравили. Добре е понякога да те забравят хората, но кои хора? Апашите, детективите, кредиторите, стражарите. Неприятно е да те забравят онези, от които очакваш храна; неприятно е да те забравят твоите длъжници.

Често хората се спъват от своето минало, от известни идеи, наслоени в съзнанието им. Външно се представят за скромни, а вътрешно имат големи желания – искат да станат богати, учени, знатни, но се крият; няма защо да се крият, те трябва да бъдат богати, но не външно, а вътрешно. Казано е в Писанието: *Богатият няма да влезе в Царството Божие*. Преводът на този стих не е сполучлив: лакомият, глупавият, грешният няма да влязат в Царството Божие, но тези думи са заменени с думата *богат*. Христос е казал, че богатият няма да влезе в Царството Божие; щом богатият няма да влезе в Царството Божие, тогава бедният ще влезе. Ако е така, защо бедният се оплаква от своето положение?

Според мен, ако богатият не е щедър, а бедният не е търпелив, и двамата няма да влязат в Царството Божие. Зад сиромашията стои търпението – положителна дума. Ти трябва да извадиш енергията от търпението и да я поставиш на работа. Като не разбираш това, казваш, че ти е

дотегнала сиромашията. Как ще ти дотегне, когато никога ни си я търпял? И богатият никога не е бил щедър. Когато насочат револвера срещу него, той дава хиляда лева и минава за щедър; казва: „На десет души дадох хиляда лева“. Ти не ги даде доброволно, но чрез насилие – щедрост ли е това? Ще дойде при теб комисия от няколко млади жени, да искат помощ за известно благотворително дружество. Преди да дойде комисията, ти нямаше намерение да дадеш нищо; те дойдат и започват да те увещават, че ако дадеш, ще влезеш в Царството Божие – това не е даване, а насилие. В съзнанието си ти трябва да бъдеш готов да дадеш всичкия си имот за Царството Божие.

Никой няма право да те насилва да даваш, даването е доброволен процес. Твоя работа е дали ще даваш, или не. Божия работа е дали ще те съди, или не. Дяволска работа е да те изкушава. Ако те намери слаб, ще те изкушава. Често вие се сърдите на дявола. Той е търговец, който в миналото те е обрал и сега ще те обере. Щом познаваш, че дяволът те изкушава, значи той е по-умен от теб. Не съжалявам, че дяволът ме е изкусил, но казвам, че като дойде втори път н, ще бъда по-внимателен. Дяволът не изкушава два пъти по един и същ начин. Изкушението идва на Земята по естествен път; докато се огледаш, и си вече в ръцете му. Момък срещне една мома на пътя си и сърцето му се разтупква; влюбва се в нея и забравя, че има работа. Ако е чиновник, забравя работата си и лъже началника си, че е закъснял поради важна причина, а всъщност е вървял по стъпките на младата мома.

Следователно онова, което ви съблазнява, не е дяволът. Някои възприемат една идея и искат да я реализират. Не е лошо да гледаш красивата мома, но ти се натъкваш на известно несъответствие, а именно: не знаеш пътя, по който можеш да придобиеш красотата. Тя е придобита от момата, за нея е, а не за момъка; той трябва да научи пътя, по който е дошла красотата – тя е дошла по вътрешен път. Ако момъкът е грозен, красивата мома не би могла да го направи щастлив.

Красивата мома е подобна на красиво написана дума. Ти чуваш да се произнеса тази дума, но нямаш право да я задържиш за себе си; може да я прочетеш, да мислиш върху съдържанието ѝ, но и да не я обсебваш. Като срещнеш красив човек, ще мислиш за условията, при които той е придобил красотата. В погледа, в движенията му, в думите му има нещо красиво, което ти допада; от това именно ще се учиш. В дадения случай красивият човек е твой професор.

Като говоря за красивия момък и за красивата мома, явява се опасност за младите – да не се изкусят. За старите не е опасно. Младият пожелава да види красивата мома, да се яви на прозореца и да му се усмихне. Защо става така? Както и да става, всичко е на мястото си. Това, което става, има отношение към друг свят. И красотата принадлежи на по-висок от физическия свят. Красивите работи не са за вас, вие сте само зрители в изложбата на красивия свят. Когато художникът излага своите картини, той прави това за художниците, които разбират от изкуство. Идва един обикновен човек и разглежда картините, които не са за него; той може да се радва и да мисли, че изложбата е за него. Не може ли само да се радва, без да си въобразява, че картините са изложени заради него? Трябва ли да се радва, че е попаднал на изложбата?

Красотата не е за хората, а за ангелите. Понякога ангелите обичат да излагат красиви неща от своя свят. Въпреки това, като мине покрай красив човек, ангелът се спира, разглежда го и си заминава – той знае какво нещо е красотата. Покрай ангелите и хората се ползват от красотата. Щом ангелите закрият своята изложба, и картините се вдигат; тогава момата не е толкова красива.

Изобщо, човек е красив, докато носи някаква идея в себе си; мислите, чувствата и постъпките му го правят красив. Ако по някакъв начин ги изгуби, с тях той губи и красотата си. Следователно, който губи, слиза надолу. При слизането си красивата мома става обикновена: тя се лишава от красотата на лицето си, очите ѝ губят своя чар, устата – своята пластичност. Красота без тези качества е мъртва.

Докато живее, човек трябва да се стреми да бъде вечно млад; това значи да бъде проводник на Божествените мисли и желания. Красотата е в Божественото, във Великото начало на живота. Да бъдеш проводник на Божественото – това значи да изгрее Слънцето на живота в твоята душа. Свързвайте се с Божественото – това е задачата на всеки човек. Ако живеете само за физическото, вие ще мислите само за богатство, за материални работи. Такъв човек казва: „Едно ми е нужно – бели пари за черни дни“.

Преди няколко дни при мен дойде една жена да пита нещо за себе си. Погледнах я и си казах: „Ти си добра, благородна, интелигентна жена, разбираш живота, но има нещо, върху което трябва да работиш“. Като ме запита за себе си, казах ѝ да работи върху икономията.

– Аз съм много пестелива – отговори тя.

– Пестелива си, но не си икономистка; изразходваш енергията си напразно. В материално отношение си пестелива, но в духовно не си – много енергия разпиляваш. Освен това си много честолюбива и това ти пречи; трябва да превърнеш честолюбието в самоуважение. Ще работиш върху себе си съзнателно, да се освободиш от честолюбието като външна обвивка, защото понякога тя е много тежка и може да повали човека на земята. Ти си българка, но имаш нещо чуждо в себе си, английско или германско.

Тя потвърди това и се съгласи с всичко, което ѝ казах; отиде си доволна, с желание да работи главно върху честолюбието. Нейните добри качества са чисто славянски.

Под *честолюбие* разбирам известно несъответствие между външния и вътрешния живот, което причинява мъчение. Например ти слагаш на гърба си кожух, когато навън е 35° над нулата. Страшно е да носиш кожух на гърба си през горещ летен ден; страшно е да се облечеш с тънка копринена дреха в зимен ден, при външна температура минус 30° – какво по-голямо несъответствие от това? Всякога обличай такава дреха, която отговаря на външната температура. Ако честолюбието е свързано с честността, в него няма нищо лошо, но ако внесеш в него елемент на обида, на докачение, става лошо. – „Хората не постъпват добре с мен.“ Не се занимавай с отношенията на хората

към теб, това не е твоя работа; за теб е важно каква работа ти е дадена от Невидимия свят, какво трябва да направиш днес. Ако остане време, можеш да се занимаваш с отношенията на хората към теб. Според мен, всеки човек иска да знае каква работа е свършил днес. Ето защо, щом се натъкнеш на честолюбието си, превърни го в самоуважение; това значи: облечи такава дреха, с която да запазиш естествената топлина на тялото си.

Да се върнем към песента *Грее Слънцето*; скритата идея в песента е следната: не можеш да разрешиш известен въпрос, докато Слънцето не изгрее. Как ще пееш на изгряващото Слънце? Първият тон трябва да съдържа импулс, подтик, движение към нещо. На физическия свят по-голямо богатство от движението не съществува. Следователно, като изпееш един тон, първо ще внесеш в него движение; после ще вложиш съдържание – чувство, и най-после – смисъл, т.е. разширение, простор. Ще пееш за изгряващото Слънце, когато усетиш подтик, желание да се движиш към него; после ще се свържеш със Слънцето, ще го почувстваш, ще разбереш съдържанието му и най-после ще вникнеш в неговия смисъл и ще се разшириш. Такова е отношението на детето към майката и на майката към детето: понякога детето отива към майка си, а понякога – майката към детето. Ако детето всякога се отправя към майка си не да плаче, а да ѝ се радва, от него човек ще стане; ако майката всякога се отправя към детето, тя е осъдена на страдания. Разумната майка изслушва оплакванията на детето си, но не го милва и гали; тя го удари няколко пъти и му казва, че не трябва да се оплаква от своите другарчета. Неразумната майка ще го изслуша и ще търси виновника за плача на детето си.

Желая ви всякога да отивате при Бога, но да не плачете. Ходете при Бога с радост и трепет на сърцето, да Му разкажете какво сте свършили и какво мислите да работите.

Кой от вас ще изпее *Изгрява Слънцето*? Който пръв се реши да я изпее, ще му дам един лев. Никой не се решава. Изпейте я у дома си, като внесете в нея движение,

съдържание и смисъл. Какво движение ще направите при първия тон? (Учителят направи едно красиво движение). Аз ще взема лева. Ако в малкото не виждате Божествено-то, животът няма смисъл. Разумното се крие и в малката стъпка, в малкото движение. Разумните същества те гледат как вдигаш и слагаш крака си и се радват. Болният, прикован на леглото си, се радва като ходиш и очаква с нетърпение момента и той да раздвижи краката си, да направи стъпка напред. Аз мога да излекувам болния с ходене – достатъчно е да направя няколко стъпки пред него, за да пожелае и той да ме последва, да стане от леглото си. И ти можеш да лекуваш така, но трябва да знаеш как да ходиш.

Ходенето се подчинява на специални закони. Болен си – ще гледаш как ходят разумните хора и ще подражаваш на тях. Не казвай на болестта да се махне по-скоро, но разбери защо е дошла; тя иска да те научи на нещо, да ти предаде някакъв урок и щом го научиш, ще си отиде. Болестта е вашият възлюбен, който ви е хванал за крака и казва да изправите мислите, чувствата и постъпките си – това е велика истина, която малцина знаят. Има смисъл да знаеш нещо, ако можеш да го приложиш.

И тъй, щом станеш сутрин от сън, изправи се на краката си, направи няколко стъпки напред и кажи: „Господи, благодаря, че мога да се движа, да ходя от едно място на друго; благодаря, че мога да чувствам, да влагам съдържание в нещата; благодаря, че мога да мисля, да проникна в смисъла на всичко, което ме обикаля“. Това е богатството на новия живот. Щом го придобиеш, то остава с теб за вечни времена.

Тайна молитва.

32. лекция, 26 април 1933 г., София, Изгрев

ПРАВИ РАЗСЪЖДЕНИЯ

Размишление.

Тема за следния път: *Защо човек живее.*

Да развиеш една тема – това е голямо изкуство. Кое е най-голямото изкуство в живота?

Сега, като идвате в клас, ще знаете, че не приемам болни и неразположени ученици. Светът е широк, в него има място за болни и за здрави, но като идвате в клас да научите и придобиете нещо, трябва да бъдете здрави, да има хармония между вас.

На какво се дължи неразположението на човека? На неправилия живот, на кривите мисли, чувства и постъпки. – „Тогава да живеем добре.“ Това не е достатъчно, трябва да знаеш как да живееш добре. Ще напишеш едно писмо, но важно е как ще го напишеш, за да има резултат. Сегашният ви живот е резултат на миналото; всичко, каквото сте изработили в себе си, също е резултат на миналото. Сега искате да научите да познавате някак хората; това желание е естествено, но ще знаете, че колкото познавате себе си, толкова ще познавате и другите. Знаете ли значението на всяка линия, на всяка издадена и вдлъбната част на тялото си? Всяка точка, всяка линия имат значение. Те са във връзка с качествата на човешкия характер. Например най-малкото спадане в края на устните показва, че човек е песимист. Той носи тази черта от миналото. За да се изправи тази линия, да се повдигне нагоре, първо трябва да стане промяна в мисълта, т.е. в мозъка, а най-мъчно се променя веществото на мозъка.

Казвате: „Искаме да знаем тайната на изправянето. Какво да правим, за да подобрим линиите на своите органи?“. Тайната е много проста – да работите съзнателно върху себе си. Виждате, че двама млади разговарят. Казвате: „Какви тайни си говорят? Какво ги свързва?“. Обичат се – нищо повече. – „Близо са един до друг, разгова-

рят нещо. “Какво от това? Два камъка се търкалят и падат един до друг, двама души се срещат и се хващат за ръка. Ще кажете, че се обичат; това не е обич, хващането за ръцете не е обич. Преди всичко вие не знаете как се хващат онези, които се обичат – при Любовта хората се хващат по особен начин.

Вие говорите за Любовта, но я разбирате по своему. Аз се интересувам от вашето разбиране. Истинското разбиране е свободно от всякакво болно чувство, както и от болезнени, криви мисли. Например удариш се в камък и започваш да търсиш причината вън от себе си: в камъка, в онзи, който е поставил камъка на пътя, в светлината. Не, спри се и помисли защо падна, кой крак си удари, на кое място, а после вдълбочи се в себе си и там търси причината.

Повтарям: болни ученици в Школата не приемам. Какво се разбира под *болен човек*? Влизаш в една къща или в едно училище и започваш да плюеш на пода, да се секнеш. Какво ще стане, ако всички постъпват така? Докато човек плюе и се секне, където му попадне, Природата няма да му открие никаква тайна. Плюнката е полезна за стомаха, но вън от него тя е вредна. Ако я намираш ценна, събирай я в кърпичка. Днес всички хора плюят и плюнките им полепват навсякъде. Помни: каквото правиш, добро или зло, ще се върне върху теб – това е закон, от който не можете да се освободите. Всеки човек е книга, върху която трябва да се пишат добри, положителни неща. Ако недоволството е напечатано на твоята книга, замени го с доволство. Ако устните ти, като лист от тази книга, са започнали да изтъняват, това показва, че чувствата атрофират. Мисъл, лишена от чувство, е сух клон, който се отрязва. Устните трябва да понадебелеят.

Пази сърцето си, не допускай нито едно горчиво чувство в него; горчивите чувства не са присъщи на човешкото сърце и от теб зависи да ги избягваш или привличаш. Защо ще пиеш горчива течност? Ако я пиеш като лечебно средство, това е друг въпрос; ако я пиеш като храна, ти сам тровиш кръвта си. Всяко нещо трябва да се постави на

мястото си. Следователно не можеш да бъдеш здрав, ако нямаш нормални чувства.

Мнозина искат да познаят Бога като човек, да се ръкуват с Него, Той да им обърне внимание. Така не можеш да познаеш Бога. – „Бог ме е родил.“ Имаш ли разположение като това на Бога? – „Нямам.“ Тогава Той не е твой Баща. Познаваш ли Го, можеш ли да опишеш Неговите качества? – „Грях ли е, ако не мога да направя нещо? Грях ли е, че не зная нещо?“ Не е грях; че знаеш нещо – и това не е голямо благо. Важно е какво не знаеш и какво знаеш. Знаеш например, че един от твоите познати лъже; какво печелиш с това знание? Или знаеш, че той не лъже; какво печелиш от това? За теб е важно да знаеш откъде е дошла лъжата. И децата лъжат, кой ги е учил на това? Значи те носят лъжата в себе си. Детето вземе сладко без позволение и като го попита майката яло ли е от сладкото или кой е бъркал в гърнето със сладкото, то казва, че нищо не знае. Какво очаквате от такова дете?

Казват за някого, че имал силен характер. Много хора имат силни характери, но развитието на техните характери е вървяло по неестествен път. Понякога човек е силен, понякога е слаб – това зависи от препятствията, които е срещал на пътя си. Казвате: „Като отидем на онзи свят, там няма да срещаме препятствия“. Зависи къде ще бъдете: ако попаднете между високоинтелигентни същества, ще видите своето невежество и ще се притесните – това е спънка, силен ли си да я преодолееш? Ще видиш, че не си добър – и това е спънка; чудиш се коя е причината за това и как да се справиш с новото положение.

Търсите причината, давате различни обяснения, но не можете да си помогнете. Вие сте влезли в Разумния свят, за който съзнанието ви не е готово; там ще ви посочат и добрите, и лошите черти. Следователно не питайте защо понякога ставате от сън недоволни, а понякога – доволни. Когато сте недоволни, това показва, че сте минали през някоя област, където Разумните същества са посочили грешките и лошите ви черти; ако сте доволни, това показва, че сте минали през област, където Разумните същества

са посочили вашите добри черти. Ако ви питат как сте минали през тези области, нищо не можете да кажете. Такова е положението на желязото и на дървото. Като сложите желязото в огъня, то се нагорещява, става червено, а може и да се стопи – това зависи от температурата; като го извадите от огъня, изстива. Ако сложите дървото в огъня, то изгаря и се превръща на пепел. Кое е по-добре: да имате чувства, подобни на желязото – да се нагорещяват и изстиват, или да имате чувства, подобни на дървото – да изгарят и да се превръщат в пепел? Човек не трябва да бъде нито като желязото, нито като дървото – сърцето му не трябва лесно да се нагорещява и лесно да изстива, нито пък да изгаря от огъня на своите чувства.

Като е дошъл на Земята, човек не трябва да си играе с огъня на чувствата. На физическия свят играчките донякъде се търпят, но в Божествения свят абсолютно не се позволяват; те имат цена само за децата, но не и за възрастните – всяко нещо е ценно на своето място. Щом играчката изгуби цената си за детето, това показва, че то излиза от своето детство, друго нещо му е нужно. Ако твоята любов изгуби цената си, знай, че тя не е била Божествена. – „В бъдеще ще имам по-голяма любов.“ Бъдещето се определя от сегашното; важно е какъв си днес – желязо или дърво. Ако си като желязото, и в бъдеще ще си желязо; ако си като дървото, и в бъдеще ще изгаряш и ще се превръщаш в пепел. Друг е въпросът, ако не си нито желязо, нито дърво – тогава ще се нагорещяваш, без да изстиваш; ще гориш, без да изгаряш. При това положение ще устояваш на всички условия и няма да губиш цената си. Само Божествените неща никога не губят цената си.

Какво представлява човешката уста? Градина, в която има хубави цветя и плодове. Устата на повечето хора е градина с малко място и ви трябва още малко земя, да увеличите вашата собственост. С други думи, трябва да работите върху себе си, да направите устните си по-дебели. Човешкото сърце се нуждае от голяма, широка градина, където да насажда своите цветя и плодни дръвчета. Без градина човек не може да бъде щастлив. Има закон, който

определя размерите на всяка градина. Каква къща е тази, която няма прозорци, телефон и градина? Очите са прозорците на човешката къща, ушите – телефонните слушалки, а устата – градината, през вратата на която влизат и излизат най-хубавите неща. Ако очите, ушите или устата са изкривени, това са външни дефекти, с които човек мъчно се справя. Те се отразяват на сегашния му живот. Изкуство е да можеш да изправиш устата си; с това изкуство разполагат йогите, великите адепти – те си служат със специални методи и правила. Обикваш някого, за да изправиш устата си. Щом устата ти започва да се изправя, ти го напускаш – недоволен си от него. Ако имаше търпение, щеше да изправиш устата си. Днес повечето хора са с неизправени, т.е. незавършени задачи, защото нямат търпение; тази е причината, че устата им е недоизправена. Има случаи, когато майсторът, който изправя устата ви, е по-слаб от вас, по-малко знае; естествено е тогава да останете с крива уста.

Сега аз зная от какво се нуждаете и какво търсите. Вие искате да срещнете ангел, който ще изправи устата ви. В него няма абсолютно никакво противоречие – като те погледне, той знае защо те гледа; като те слуша, знае защо те слуша. А сега срещне те някой и те гледа, но сам не знае защо те гледа; слуша те, сам не знае защо те слуша. И ти го гледаш и слушаш, без да знаеш защо. Гледаш някого в очите, без да знаеш защо го гледаш; той те гледа – също не знаеш защо. Много просто – човекът е гладен, иска от теб хляб. – „Нека иде да работи.“ Първо го нахрани, после ще отиде на работа. Срещнеш една мома, погледнеш я в очите и тя се зачерви. Човек се засрамва в два случая: когато го намериш на местопрестъплението или като го намериш на място, където прави добро. Той е искал да направи добро, без да го види някой; като прави зло, също иска да мине незабелязано. И двамата казват: „Не можахме да запазим тайната“.

Като правиш зло, всички трябва да знаят; като правиш добро, никой не трябва да знае. В първия случай ти си в изба и щом хората знаят къде си, веднага ще дойдат

да те освободят. Като правиш добро, ти си свободен, не се нуждаеш от освобождаване, затова, като правиш добро, никой не трябва да знае. Като правиш зло, ти вредиш на себе си; като правиш добро, ти си полезен и на себе си, и на другите. Значи човек не живее само за себе си. За кого ядеш? Ако ядеш само за себе си, къде остава яденето след смъртта ти? По три пъти на ден ядеш и нищо не взимаш със себе си. Къде остава това, което си ял на Земята? – „Това не зная, но зная, че смъртта е страшна.“ За онзи, който не знае как да излиза от тялото си, тя е страшна; за онзи, който знае, тя е благословение. Ако органите на твоето тяло – очите, ушите, носът, устата, не са добре направени, защо ти е това тяло? Имаш възможност да излезеш от него. Лошо ли е тогава да умреш? В една от близките улици има един голям, добре направен апартамент – ще отидеш да живееш там.

Ще се върна пак на въпроса за устата, главно на големината ѝ. Колкото по-малка е устата на човека, толкова по-малко работа върши той. Такъв човек обещава много, но изпълнява 25%; ако устата е средно голяма, изпълнява 50% от обещанията си; ако устата е нормално голяма, изпълнява 75% и ако устата е свършена, изпълнява сто на сто. Кой човек има свършена уста? Който изпълнява всичко, каквото обещава. – „Защо ни е създал Бог?“ Да се учите. Защо идват страданията – защото не учите; страданията са резултат на вашия живот. И противоречията се дължат на нежеланието ви да учите. Ако учите, и страданията, и противоречията ще имат друг смисъл.

Две сестри се събират на едно място и не могат да се спогодят – как си обяснявате това? Казвате, че не се обичат. Ето една задача – да приложите Любовта. Като казвате, че не обичате някого, пазете се да не изкривите устата си. Онзи, когото не обичаш, е препятствие в твоя живот и трябва да го преодолееш. Не мисли, че това е проста работа. Кажеш една дума не намясто и нещо те измъчва; откажеш да послужиш на някого – пак се измъчваш. Като не можеш да изправиш грешката си, казваш: „В друго прераждане ще я изправа“. Това е механично разбиране.

Трябва ли цял живот да грешиш и да чакаш в другото прераждане да се изправиш? Започни още сега да изправяш живота си, т.е. да се прераждаш. Щом съзнаеш грешката си и започнеш да я изправяш, ти вече се прераждаш, т.е. влизаш в нова област, в нови условия на живота; ако не изправяш грешките си, ти не се прераждаш.

Казвате: „Как живеят светските хора, като не мислят за изправяне на грешките си? Те не мислят и за прераждането“. Оставете този въпрос настрана. Аз зная как живеят тези хора. И вие живеете още като тях. Тъй както живеете, не можете да влезете в Царството Божие. Животът на светските хора не се отнася към Разумния свят. Светът е голям разсадник, в който човек мъчно се прославя – днес те прославят, на другия ден те унижават; днес младата мома се облича с булчинска рокля, а на другия ден я съблича смачкана и непрана. Светът не е лош, няма защо да се бяга от него, но съзнателно трябва да се отдалечавате от неговия път, за да не ви стеснява. Излезте вън от стеснителните условия, на свобода. Тежки са понякога тези условия и мъчно ще излезете вън от тях. Ако кажа на учениците от задните столове да дойдат напред, а тия от предните да отидат назад, ще се съгласите ли, ще отстъпите ли? Ще кажете: „По-достойни ли са те от нас?“. Други ще кажат, че са уморени, не искат да се местят; идете на задните места, там по-добре ще си починете. И едните, и другите се страхуват да не им вземат местата.

Казвам: който иска да заема първите места, трябва да е готов да работи. Ще вземе едно огледало и ще постави устата си в такова положение, че сам да се хареса; ще повтаря опита няколко пъти, докато устата му заеме право положение. После, ако иска да направи устните си червени, да спира погледа си върху млади, жизнени моми и момци, докато и неговите устни придобият червен цвят. Ще кажеш, че не се занимаваш с такива работи. Имаш право да възразяваш, ако не получиш никакъв резултат. Животът представлява сбор от образи, които се отпечатват във въображението, докато един ден се реализират. Важно е човек да мисли, да си даде отчет кои мисли и кои образи

могат да се реализират. Има образи, които ще се постигнат в далечно бъдеще, но някои са постижими още в този живот. Не можеш ли в един живот да направиш устните си червени – можеш; за тази цел ще гледаш младите, жизнени хора, ще дишаш дълбоко, докато и твоите устни станат червени. Като работиш върху себе си, ще станеш свободен човек. Не казвай, че дадена мисъл е лоша, не бързай да я отблъснеш; спри се върху нея, за да изследваш качествата ѝ, да видиш защо е лоша и наистина ли е такава. Например казваш за някого, че е хитър човек; как позна това? Изхитрил те е някъде и мислиш, че това е лошо. Каква е устата на хитрия? Каква е устата на добрия?

Опитайте се да нарисувате устата на добър човек; това ви давам като задача за следния път. При това внимавайте каква е линията на устните му – права или сгъната. Всеки трябва да изучава устата си, да знае към кой вид се отнася, да знае какви възможности се крият в нея. Ако поставиш хубаво ядене пред някого, устните му трепват, с което показва, че има разположение към яденето; на друг устните трепват пред хубавите дрехи, а на трети – пред хубави, интересни книги. Това трепване на устата произвежда нахлуване на кръв и в края на краищата устните се зачервяват.

Добре е всеки да знае кое оказва влияние върху неговите устни: храната, облеклото или книгата. Храната възбужда един род мускули на устата – на физическия свят; чувствата засягат друг род мускули – на Духовния свят; мислите засягат трети род мускули – на Божествения свят. Наблюдавайте кои мускули на устата ви ще трепнат, когато видите човека, от когото зависи вашето бъдеще на Земята. Какво ще бъде положението на вашата уста тогава? Как ще държите устата си, когато срещнете човек, когото обичате?

Искам да зная как ще започнете любовното писмо до своя възлюбен. Ще кажете, че ще се обърнете с думата *любезни*. Тази дума е изгубила съдържанието си, друга дума нямате ли? Как ще си изкажете възхищението от един чист планински извор, с коя дума ще започнете? Като

отидете при планинския извор, напишете едно хубаво любовно писмо и го оставете близо до него. Който го намери, ще мисли, че е за него. Ако му хареса, писмото ви е добре написано. За следващия път нека един от добрите поети между вас да напише едно любовно писмо до извора.

От устата излизат най-възвишените думи, израз на благородни и възвишени чувства; те се дължат на мисълта и чувството на човека към Бога. Щом помислиш за Бога, сърцето ти трябва да трепне и в душата ти да се събуди най-великото и красиво отношение към всичко, създадено от Него. Докато си представяш Бога като велик и светъл образ, всякога ще изпитваш светли и благородни мисли и чувства. Ако само с думи се обръщаш към Бога, нищо няма да постигнеш.

И тъй, щом се обърнеш към Бога с чисто сърце, непременно ще получиш отговор на молитвата си. Едно дете минава край една градина, поглежда към узрелите червени череши и си казва: „Господи, колко са хубави!“. В този момент от градината излиза човек с пълна кошница череши и дава на детето. Бог всякога задоволява нуждите на човека, достатъчно е да се обърнеш към Него с отворено, чисто сърце, за да ти отговори. Щом си разположен, ще чуеш гласа на Онзи, Който те е създал. Така е ставало със светиите, затова те са понасяли най-големите страдания с радост.

Казвате: „Учителят може да направи всичко“. Оставете това настрани, важно е какво вие можете да направите. Учителят яде за себе си и пръв ще опита сладостта на Божествените блага и ако вие не ядете за себе си, няма да се ползвате от тези блага. Всички трябва да опитвате благата на живота. Вие сте събрани на едно място да учите и да изправяте грешките си; като изправяте своите грешки, с това помагате и на близките си.

Какво се иска от вас? Да мислите и разсъждавате правилно. Виждаш, че брат и сестра дружат; не ги критикувай, но пожелай им да се обичат. Ако не се обичат, те не са никакви брат и сестра. Срещаш мъж и жена – пожелай им да се обичат помежду си, да ги обичат и децата им. Ако

Любовта не ги свързва, те не са нито мъж и жена, нито баща и майка. Щом мислиш така, мисълта ти иде от Бога. Всяка светла и възвишена мисъл иде от Бога; тя е минала през много чисти съзнания, които още повече са я повдигнали. И лошата мисъл иде от Бога, но като е минавала през изопачените съзнания на хората, тя се изопачила и всички я наричат лоша. Приеми тази мисъл с Любов, изчисти я, повдигни я, за да видиш, че и в нея се крие нещо Божествено. Бог ще се зарадва и ще те възнагради. Какво ще направиш, ако видиш, че мечка е нападнала една сестра? Ако имаш Любов в душата си, ще отидеш да ѝ помогнеш, да я спасиш. Има смисъл да спасяваш една сестра, но когато мечка я тъпче; ако не я тъпче мечка, защо отиваш да я спасяваш?

Казвате: „Да говорим сериозни работи“. Съгласен съм, но вие да дадете темите за разговор. Вие ще дадете темите, аз ще ги развивам. Вие сте напращели от богатство, не знаете къде да го пласирате, а се нуждаете от среда, в която да се проявите, и банка, в която да вложите своя капитал. Използвайте и най-малкия случай за проява на вашия ум и вашето сърце. Ако се натъкнете на злото, поставете срещу него Доброто; ако се натъкнете на омразата, поставете срещу нея Любовта. Значи Доброто се регулира със злото, а злото – с Доброто; омразата се регулира с Любов, а Любовта – с омраза. Например мислиш: „Ще бръкна в касата на този богат човек, да извадя нещо оттам“; спри се и кажи: „Ще прибавя нещо към парите на богатия“. Казваш: „Мразя този човек“; помисли: „Защо да не го обикна?“. Каква мисъл е тази, която не може да измени лицето ти, да го направи по-красиво? Какви чувства са тези, които не могат да изменят твоето настроение – да станеш весел и радостен?

Изучавайте устата на човек, който обича удоволствието. Линията на горната устна в него е много извита; колкото повече се отказва от удоволствията, толкова повече линията се изправя. Приятно е да гледате лице, чиито мускули изразяват вътрешния живот на човека – там всеки мускул е в хармонично движение. Приятно е да видиш лице, на което е изразена дълбока мисъл.

По лицето на човека трябва да четеш като по книга. Дали той преживява радост или скръб – всичко е написано на лицето. Не можете да се освободите от влиянието на такова лице върху вас. Всеки човек с будно съзнание е носител на Божественото, ето защо, като срещнеш такъв човек, ти не искаш да видиш неговия гръб – лицето му искаш да видиш; на него е отпечатан проявеният човешки живот. Непроявеният очаква бъдещето. За предпочитане е човек да се прояви, макар и да сгреша, отколкото да остане непроявен. Като греша, човек вижда своите недостатъци и лесно ги изправя.

Днес всички хора искат да бъдат красиви: лицата им да са правилни, живи, изразителни; очите и веждите също да бъдат красиви. Кой вежди са красиви? На младите – линията на веждите е извита нагоре. На старите хора тази линия се извива надолу, като в песимиста. Обикновено старият човек е песимист; той казва: „Свърши се моята работа, повече няма какво да правя“. Отново ще се подмладиш и сам ще избереш формата – мъж или жена, в която ще дойдеш. Следователно още сега можете да определите бъдещето си – това зависи от вашите мисли, чувства и желания. Каквото мислите, това ще стане; каквото чувствате, това ще стане; каквито желания имате, това ще реализирате. Като се раждате и прераждате, ще постигнете всичко, което желаете. Не се страхувайте от прераждането, но работете, за да използвате всички благоприятни условия, които ви се дават. Можеш да се прераждаш физически, духовно и умствено или Божествено. Правилно прераждане е това, за което Христос говори: *Ако не се родите от вода и Дух, не можете да влезете в Царството Божие*. Не се отказвайте от сегашния си живот и да разчитате на бъдещия. Каквото предлага сегашният ви живот, използвайте го разумно и съзнателно. Щом имате свободно време, вземете огледало и правете упражнението.

Вчера Слънцето показва всичката си Любов към нас, чрез лъчите си то ни изпращаше своите целувки. В целувките му се крие знание и сила – така то изявява своята мисъл. Слънцето е носител на разумната и права мисъл.

Като приемеш една негова мисъл, ти трябва да му отговориш. Слънцето те пита: „Какво правиш на Земята?“. Какво ще му кажеш? Бог запита Илия: „Какво правиш тук?“, Илия отговори: „Господи, от ревност към Теб направих една грешка и дойдох тук, да ме научиш как да я изправам; избих 400 пророци“. Бог проговори на Илия, но той закри лицето си, не може да издържи на Божията Любов; засрами се Илия и закри лицето си. Човек се срамува, когато съзнава, че не прави това, което Бог иска от него.

Често идат при мен братя и сестри, искат да ги приема. Казвам, че съм зает, но те настояват, искат някакъв съвет. Аз си мисля: вместо да се явявам и казвам, че съм зает, по-добре да изчезна пред очите им и да не знаят къде съм. Добре е, когато съм зает, да дам една стомна на този брат и да му кажа: „Моля те, донеси една стомна вода от Витоша и като се върнеш оттам, ще поговорим“. Ако дам израз, че съм недоволен от него, защото ме безпокои, сам ще си причиня вреда.

Като разговаряш с някого, трябва да знаеш как да свиеш устата си. Тя е място на Любовта, следователно не можеш да приложиш Любовта в нейната пълнота, ако не си господар на устата си. Не можеш да погледнеш човека както трябва, ако не си господар на устата си. Значи между устата и очите има известно съответствие. Ако си неразположен, вземи една чиста кърпа, топла вода и измий устата си – така ще промениш състоянието си; после я изтрий с чиста суха кърпа.

Сега, през пролетта и лятото, когато има плодове, правете опити с тях, да видите какво влияние ще окажат те върху устата. Вземете една хубава череша, погледайте я отдалеч и леко я приближете до устата си. Правете така с всички плодове, да видите разликата между тях.

В Индия има факири, които размишляват по цели дни. Те посвещават живота си на съзерцание, а вие не сте готови да отделяте всеки ден по половин или едни час за работа върху себе си. Ето, Ганди²² е предприел пост от 21 дни, за да се пречисти вътрешно. Всички велики хора постят, пречистват се физически и душевно. Ето защо, ако

опитът за устата ви е присърце, правете го. Който има Любов в себе си, да направи опита; който няма Любов, да го остави. Ако си недоволен, измий устата си няколко пъти наред. Както виждате, опитът е прост. Ако си доволен, пак измий устата си.

Тайна молитва.

33. лекция, 3 май 1933 г., София, Изгрев

ЖИВИТЕ ЛИНИИ

Размишление.

Ще прочета глава 1 от Посланието към Ефесяните, от стих 14 до края.

Тема за следния път: *Защо човек мисли, чувства и действа.*

Едно важно правило за живота: не говори, докато не си обмислил и почувствал това, което ще кажеш. Ако говориш, преди да си мислил и чувствал, ще приличаш на пукната стомна. И така можеш да говориш, но не по собствения си ум, по собственото си сърце и по собствената си воля. Речта е права и истинна, когато говориш по собствения си ум, сърце и воля. Да говориш отделни думи – *любов, мъдрост, светлина, живот, ядене*, това не е реч; думите трябва да се съчетават по известни правила и закони в едно цяло, само така те придобиват съдържание и смисъл. Какво ще разберете, ако напишете отделни букви и срички? Когато се съединят буквите в срички и сричките – в думи, тогава си съставяме понятие за нещата. Това, което си учил в първи клас – букви, срички и отделни думи, е изживяло своето време, ще вървиш напред. Понякога майка ти те е повивала в пелени, люлеела те е, обличала и хранила те е, носела те е на ръце, но днес ти сам ще вървиш, сам ще се храниш и обличаш, сам ще се грижиш за всичко. – „Мъчен е животът.“ Когато животът на човека стане мъчен, това показва, че той сам се грижи за себе си; когато близките му се грижат за него, животът му е лек и радостен.

Религиозният се пита защо Бог е направил света така, светският се пита защо хората постъпват така; това са човешки разбирания. Всеки мисли, че постъпва правилно; даже и като греша, пак мисли, че е прав. Като се намери в затруднение, се оправдава с условията, с обкръжаващата среда и т.н.; друг се оправдава с хората – че го заставяли

да постъпва по един или по друг начин, но стане ли въпрос да направи добро, казва: „Не съм в състояние да направя това добро“. Питам: как можеш да грешиш, а не можеш да правиш добро? Това е старо разбиране. Ще се откажеш от старото и ще служиш на новото, в което Доброто е основа на живота.

Коя мисъл наричаме добра – която гради. Кое чувство е добро – което доставя материал за градеж. Коя воля е добра – която помага за развитието на човека. За да познаеш кога мисълта, чувствата и постъпките ти са прави, оглеждай се често в огледало. Правата мисъл придава светлина на лицето, правото чувство осветява тялото, а правото действие хармонизира движенията. Ако ходиш и се клатиш като гемия на една и друга страна, в теб има нещо неуравновесено. Защо пияният залига, като върви по улицата – защото виното го води, а не той, виното му диктува накъде да върви. Докато се водиш по чужд ум и се блъскаш на една и друга страна, вината е във виното; ти не си господар на себе си, други те управляват.

Сегашните хора искат да живеят охолно, всичките им работи да бъдат уредени. Това е механично разбиране на живота. Когато детето е изопачено от родителите си, външният свят ли е виновен за това? В семейството има нещо развалено. Щом се махне причината, домът е хубав, животът в него е приятен. Светът, в който живеем, е красив, уреден, но във вас има нещо неуредено. За оправдание на това казвате, че външният свят е лош; не, светът, създаден от Бога, е добър. Ако Той живее във вас, и вашият живот ще бъде добър.

Бог е неизменен, следователно, ако понякога грешиш, причината за това се крие в неразбирането на Божията Мисъл. – „Измъчих се.“ Много естествено – носиш товар, който не е за твоите сили. Лакомята да спечелиш пари те кара да работиш много. Какво си спечелил – в края на краищата нищо особено. – „Тогава да бъдем добри.“ Това е стара мисъл. Ако отсега нататък искаш да бъдеш добър, закъснял си много; трябва да съзнаваш, че си добър. Че си кален – това лесно се оправя; че си престъпил нещо – и

това се изправя лесно. Поставил си някои камъни не на място; ще ги поставиш на мястото им и престъплението ще се изправи.

Казано е в Писанието: *Господ ще заличи всичките ви престъпления*. За онзи, който разбира нещата, грехът лесно се измива – Любовта изправя всички грешки. Някой ти е казал една обидна дума и ти я помниш цял живот. Случва се, че кракът ти се счупва; след време оздравяваш и всичко забравяш, но обидната дума носиш в сърцето си. Защо и нея не забравиш – защото не обичаш човека, който ти я е казал; ако го обичаше, от тази дума помен нямаше да остане. Повечето хора помнят лошите, обидните думи, а добрите забравят. Какво представлява обидната дума? Земя с голямо пространство – богатство; бъди умен да използваш това богатство, не допускай лошото в ума си, стреми се към новото.

Новото разбиране има степени на прояви: то не се извява чрез вкуса, а чрез стомаха; не се извява чрез чувствата, а чрез сърцето; не се извява чрез мислите, а чрез ума. Вкусът се изменя, чувствата се изменят и мислите се изменят, следователно те водят човека към грешки. Стомахът, сърцето и умът са неизменни, те са мярка в живота. Стомахът, умът и сърцето никога не грешат. Като говоря така, аз имам пред вид онзи стомах, онова сърце и онзи ум, които Бог първоначално е създал. В създаденото от човека има нещо покварено. Човешкото сърце се е отклонило от правия път, затова греша.

Това, което Бог е създал, е чисто, неизменно и красиво, а в човешкото има нещо изопачено. Мразиш някого и на лицето ти се отпечатва омразата; ти правиш различни гримаси, които я показват. Чудя се откъде сте научили тези гримаси. Какви гримаси правим, когато обичаме някого? Любовта и обичта имат израз, те никога не се предават с гримаси. Какъв е изразът на Любовта – това не се предава с думи. Някои неща имат външен израз и по тях лесно се чете – например ако ръката ти е студена, това показва преобладаващото влияние на ума; ако е топла – на сърцето; ако ръката ти е в движение, преобладаващо влияние има волята.

Външният израз на нещата определя вътрешното им съдържание и смисъл. Например приближаваш се към огъня и казваш: „Много е горещо, не ми е приятно да седя до него“. Понякога огънят е равномерен и ти е приятно да седиш до него. Същото се отнася и до ръката: пипнеш една гореща ръка – не ти е приятно, има нещо болезнено в този човек; пипнеш друга ръка – приятно ти е, здрав е този човек. Понякога ръката е гореща и суха или гореща и влажна, или гореща, без да е суха или влажна – това са човешки състояния. Добре е ръката да бъде мека и пластична, да изтича от нея живот и енергия.

Няма да се впускам в подробности, но казвам, че трябва да смекчите кожата си, вашата кожа е доста огрубяла. От нея се съди за мислите и чувствата на човека, както и за неговите прояви. Когато бият хората, когато страдат, това става с цел да им се придаде повече мекота. Мислят, че меката кожа на ръката е признак на мързел; не е така, мързеливият няма мека ръка. Мързелив ли е този, който мисли за Любовта? Той е видял нещо изопачено в Любовта и това му дава повод да мисли за нея. Казват за него, че е захласнат; не е захласнат, мисли човекът. Какво ще кажете за онзи, който няма никаква идея и по цели часове се рови в живота на хората като къртица – трудолюбив ли е той?

Днес хората се делят на две партии: първата гледа на труда като на мъчение, а втората го нарича свещен труд. Същото се отнася и за работата – работи само онзи, който има силна мисъл; като започне да работи, с мисълта си той извиква стотици хиляди души да работят заедно с него. Ако гледаш на работата като на мъчение, ти нямаш силна мисъл, всякога ще работиш сам и работата ти ще бъде безрезултатна.

Докато живееш на Земята, твоите мисли, чувства и постъпки трябва да имат отзвук – това наричам акустика на живота; ако нямат отзвук, те не са прави. Трябва да имаш отзвук отвън и отвътре; тогава ти пръв ще одобряваш своите мисли, чувства и постъпки и тогава твоят живот ще има отзвук и в Божия. Ако с твоята крива мисъл искаш да обърнеш внимание на Бога, ти си в положението на дете,

което при всички условия иска да бъде обичано. Как ще обичаш едно изопачено дете? Ако вършиш Божията Воля, и мисълта, и чувствата ти са съгласни с Неговите, ти си на прав път и Бог всякога ще те обича.

Казваш: „Трябва да обичам някого“. Какво разбираш под *обич*? Да обичаш някого значи да го озариш с мисълта и чувствата си както Слънцето ни озарява със своята Любов. Какво прави Слънцето – осветява целия свят; докато грее, всичко наоколо е светло – това е Любов. Като срещнеш човека, намери в него нещо светло, красиво и тогава тази среща ще е приятна и за теб, и за него; той никога няма да те забрави. Посочете ми един човек, който да се радва, че ви е срещнал. Аз не очаквам отговор, само задавам въпроса. Вие казвате, че сте срещнали някого, че сте разговаряли повече или по-малко време, но аз не виждам лицето ви да е озарено. Такива срещи са отживели времето си. Да срещнеш един човек и да се зарадваш не значи да го спреш на пътя и да разговаряш. Може да го срещнеш и да се разминеш, както прави светлината – тя отделя за всеки по една тристахилядна част от секундата и това задоволява всички. Никой не измерва, никой не следи колко време е седяла светлината при него, но е доволен. За този кратък момент тя дава толкова много на човека, че с години мисли за нея. За този кратък момент тя изминава един километър.

Често питате какво да работите. За онези, които искрено желаят това, нека изучават лицето си – така ще се научат да мислят и чувстват правилно. Повечето хора са осакатили мисълта си, не знаят коя е правилна. Всяка Божествена мисъл е правилна. Коя мисъл е Божествена? Всяка мисъл, която дава Светлина, е Божествена; всяко чувство, което дава топлина, е Божествено. Всяка постъпка, придружена с хармонични движения, е правилна. Правилната постъпка внася подтик, импулс в човека. Дай път на най-малкия импулс в себе си, посеяй и най-малката красива мисъл в своя ум.

Дават ти една ябълкова семка; посеяй я в почвата на твоята градина и след една година ще израсте, а най-мно-

го след четири-пет ще се убедиш, че ябълката е хубава. Трябва ли сега да се съмняваш в нея? Като опиташ нещата, ще се освободиш от подозрението си. Никога не подозирай баща си и майка си. Ама в Писанието било писано, че в грях те е заченала майка ти. Ако наистина майка ти те е заченала в грях, имаш право да я подозираш, но ако си човек, който търси Истината и трябва да я намери, ти си роден от безгрешни майка и баща и тогава нямаш право да ги подозираш.

И тъй, когато в ума ти се ражда лоша, престъпна мисъл, знай, че вината е в теб – ти си се отклонил от правата и чиста мисъл. Помни: твоята мисъл трябва да бъде права, твоето чувство трябва да бъде право и твоята постъпка трябва да бъде права. В дадения случай ти си баща и майка на своите мисли и чувства. Ако се поколебаеш и отклониш, вината е в теб. Кажи си: „Ако искам, мога да направя престъпление; ако не искам, няма да направя – от мен зависи. Щом стана съдружник на дявола, мога да извърша големи престъпления; ако се откажа от това съдружие, никакво престъпление няма да направя“. Знай, че ти си фактор на твоя живот, теб държат отговорен. Като направиш връзка със зъл човек, зло ще правиш; като направиш връзка с добър човек, добро ще вършиш. Трябва ли да се оправдаваш за злото със слабата си воля? Такава философия не се позволява. Щом имаш воля да правиш добро, ще имаш воля да не правиш и зло.

Аз не ви упреквам, но като погледна лицето на някого, чета колко пъти е бил в съдружие с дявола и колко пъти е бил в съдружие с Бога; колко пъти е бил слуга на дявола и колко пъти – слуга на Бога. И когато се оплакваш от господаря си, казвам: лош е твоя господар, защото е дявол. Ако господарят ти е добър, Той е Бог. Питаш: „Защо понякога съм добър, а понякога – лош?“. При добрия господар ти си добър слуга; при лошия господар, си лош слуга. Какъвто е господарят, такъв ще бъде и слугата.

За да определите посоката на вашата мисъл, служете си с отвеса, т.е. с перпендикуляра. Този отвес наричам Живот; Той показва пътя, по който разумните същества се

изявяват. Ако не знаете този път, никакво добро не можете да направите. Това е тъй нареченият *тесен път*. Щом влезете в него, вие вече знаете как да постъпвате, там всяко нещо е строго определено. Например ако лицето ти е дълго 18 см, какви трябва да бъдат ушите ти? Какво е отношението на ушите спрямо отвеса на лицето? Какво е отношението на носа и устата спрямо този отвес? Между лицето, очите, ушите, устата, носа трябва да има хармонично съчетание. Където има външна хармония, там и вътрешните прояви са хармонични, и заблужденията са изключени. Невъзможно е да живееш в дисхармония и да си добър. Може да те нахранят добре, да си доволен, но това е временно състояние, което не показва, че си добър. Ще бъдеш по-близо до истината, ако след като ти причиня някаква пакост, ти запазиш доброто си разположение.

Не всякога самочувствието е вярно, в него все може да се яви известно отклонение. Искаш, като срещнеш някой познат, да те погледне с усмивка и разположение; ако те погледне строго, мрачно, не си доволен. Че кое лице е мрачно и кое е разположено? Всякога ли усмивката е свързана с доброто разположение на човека? Според някои физиогномисти едно лице е мрачно, но всъщност не е така – това е само отношение между сенки и светлини. Добрият човек има нещо неизменно в лицето си, една неизменна линия, която при всички случаи трябва да разпознавате. Човек трябва да знае каква поза да заема при всеки даден случай. Приятна поза е тази, която е в хармония с отвеса на живота, и като я спазвате, постепенно ще се приближавате към правия път; от тази точка нещата се виждат ясно и определено. Докато си при отвеса на живота, ти си далеч от всички смущения и противоречия; отдалечиш ли се от него, губиш всяка опора в живота си и ставаш страхлив, неуверен.

Като ученици, изучавайте хармоничните движения. Ако не разбирате видимия свят, с всички съзнателни и несъзнателни движения, как ще разберете Невидимия? Седиш замислен и стискаш устата си; какво ще постигнеш с това? По-добре да я отвориш като паток, отколкото да я

стискаш. – „Не искам да бъда глупав паток.“ Не е глупав патокът. Един паток хванал плътх и го гмуркал във водата дотогава, докато го удавил. Защо направил това – за да запази малките си. Глупав ли е той? Животните са азбука на Великата природа и патокът е една от буквите на тази азбука; щом е на мястото си, той има велико предназначение. Гълъбът, кокошката са букви от същата азбука. Кокошката обича да рови, с което иска да каже на човека: „Рови, докато намериш нещо ценно“. Тя е символ на щедрост. Дай на кокошката една крина жито и виж какво ще направи – ще разрови житото, ще се нахрани и оставя за другите, с което казва: „Като се нахраниш, остави и за другите“. Тя рови с краката си, които са символ на добродетелите – значи рови с Доброто, т. е. работи с Доброто, за да го развиваш.

Казано е: *Познай себе си*. Как ще се познаеш, ако не си изучавал органите на лицето си? Достатъчно е да изучиш ухото си, за да познаеш какъв си; същевременно ще познаеш и своите деди и прадеди, ще разбереш къде те са направили отклонение в своя живот и къде ти си направил. Ще извикаш дядо си и ще му кажеш: „Ти си направил отклонения в Умствения свят, трябва да се върнеш назад да ги изправиш“. Как ще извикаш дядо си? По телефона, има един вътрешен телефон в човека, чрез който той се съобщава със съществата от Невидимия свят. Тези съобщения стават много бързо, защото в Духовния свят телефоните работят бързо – щом сложиш слушалката и започнеш да се молиш, веднага ще получиш отговор.

Една млада сестра разказваше, че един момък от висок произход гледал на нея като на свой идеал, но един ден се разсърдил и изказал недоволство от нея. Тя го запитала: „Как може да ти бъда идеал и да си недоволен от мен?“. Значи той се е усъмнил в нея. Как е възможно човек да се съмнява в своя идеал? Идеалът никога не се изменя. Мислиш ли, че като обичаш някого, ще изгубиш нещо? Ако мислиш така, ти не разбираш живота. Човек е колективно същество, следователно, като обичаш едното, същевременно ти обичаш и онези същества, които са свързани

с него, и те ще те обичат. – „Аз се излъгах в любовта си.“ Ти не разбираш Любовта. Единственото нещо, в което човек никога не се лъже, е Любовта. Ако не обичаш, това е друг въпрос. Радвай се, че обичаш; и този, когото обичаш, също трябва да се радва. Искаш да заставиш насила някого да те обича; това е невъзможно – и да ти каже, че те обича, това е само на думи; Любовта не търпи нито насилие, нито тълкуване.

Една млада мома поставила китка на лявото си ухо; може да я постави и на дясното си ухо; понякога китката е червена, понякога е синя, жълта. Хората тълкуват защо сложила китката на лявото ухо, защо на дясното, защо китката е червена, защо бяла и т. н. Червената китка показва, че момата има живот в себе си; жълтата показва, че е умна – като влезе в дома на своя възлюбен, ще внесе ред и порядък. Краските на цветята имат определено значение, затова жените менят цветовете на своите дрехи. Старата жена казва: „Дотегна ми черният цвят“. Носи светли дрехи! Яж повече спанак и коприва и косата ти ще почернее.

Тялото е интересен обект за изучаване – то е малка вселена, в която стават различни промени; човешкото тяло е синтез на всички процеси в Природата. Ако познаваш тялото си, ще познаваш видимия и Невидимия свят. Ако познаваш обкръжаващите, ще разбереш цялата Вселена. Ако не разбираш хората, ангелите още по-мъчно ще разбереш. Ангелите външно си приличат, а вътрешно коренно се различават; хората външно се различават, а вътрешно си приличат. Следователно ще започнеш от хората, първо тях ще изучаваш. Казваш: „Този човек е добър“. Как позна, че е добър? – „По ухото – лявото му ухо е добре оформено.“ Значи сърцето му е добро. Ако и дясното му ухо е оформено, умът му е добър. Щом умът и сърцето са добри, и волята е добра. Горната част на ухото има отношение към ума, средната – към сърцето, а долната – към волята. Често волята разваля работата, затова, като сгресиш, дръпни долната част на ухото си. Ако си болен, дръпни долната част на едното и на другото си ухо и кажи: „Ще оздравея“.

Като ученици, работете върху хармонията между ума, сърцето и волята – само така ще служите на хората, само така ще служите и на Бога. Ако си слуга, ще гледаш да хармонизираш мислите, чувствата и постъпките си с тези на своя господар; тогава каквото пожелаеш, той ще бъде готов да изпълни. На същото основание казвам: хармонизирай своите мисли, чувства и постъпки с тези на Господа – само така молитвата ти може да бъде чута.

В миналите лекции говорих за ухото, за носа, за устата. Сега наблюдавайте челото си. Горната крива линия на челото наричам линия на въображението. Между веждите, при горната част на носа, се намират понякога една, две или три отвесни линии. Който има една линия, показва, че е крайно справедлив в дребните работи. Ако има да ти дава пет пари, непременно ще ти ги върне; ако имаш да му даваш пет пари, ще си ги вземе. Който има две успоредни линии, показва, че личните чувства в него са добре регулирани, той е честен. Понякога тези линии са наклонени под ъгъл. Изобщо, дали имаш една, две, или три линии – това е една придобивка. Някои хора нямат нито една линия, в други са в проект. Ако не прилагате честността, двете линии постепенно изчезват. Ще кажете, че имате много линии на лицето си. Да, но тези линии са признак на безпокойство – безпокоиш се за вятъра, който духа, безпокоиш се, че работите не се оправят. Не се безпокой, след две-три години ще се оправят. Светът е едно голямо предприятие, управлявано от Бога, и ти си чиновник в него; от теб се иска само едно: да мислиш, да чувстваш и да постъпваш правилно. Щом спазваш това, работата ти е оправена; ако не спазваш, непременно ще закъсаш. Знай, че светът никога не може да фалира.

Помни, че имаш ум, който мисли право, сърце, пълно с добродетели, и воля, която преодолява всички мъчнотии; носи тези мисли в себе си, докато оживеят – това изисква Божественото в човека. Спирай вниманието си на Божественото в човека, а човешкото остави настрана. Няма по-мъчно нещо от това да оправяш човешкото. В това отношение аз имам много опитности. С човешкото мъчно

се работи, а с Божественото – лесно и приятно. Дойдеш ли до човешките разбирания, прати ги при дядо си и баба си. – „С какво да работя тогава?“ С новото, за което сега ви говоря. Сложи го в торбата си и върви напред! Досега си сял стари семена, отсега ще сееш новото семе на живота. – „Ние очакваме да дойде Христос на Земята, да оправи работата.“ Това е механично разбиране. Христос казва: *Аз Съм с вас до окончанието на века*, защо Го очаквате сега да дойде? Вие се страхувате от дявола, но и той работи на Земята. Приложи своите добри мисли, чувства и постъпки и ще успееш. Божествената наука е достъпна само за онези, които разчитат на своя светъл ум, на своето добро сърце и на разумната си воля.

Какво е нужно на художника? Първо той се нуждае от едно чисто платно – ако има четка и бои, а платно няма, нищо не може да нарисува. И вие, като художника, ще създадете в съзнанието си чистото платно и ще започнете да рисувате. Останалите неща – четка, бои, са на ваше разположение. Рисувайте красиви образи, за да разберете какво представлява истинският човек; в него ще видите вложените от Бога добродетели и така ще го познаете външно и вътрешно. Във външните, видимите черти има изключения; във вътрешните, невидимите няма никакво изключение. Като уповаваш на невидимите черти, всичко можеш да постигнеш и тогава смело ще кажеш: „Всичко в живота е постижимо“.

Тайна молитва.

34. лекция, 10 май 1933 г., София, Изгрев

ВЪЖДЕЛЕНИЯ НА ДУШАТА

Размишление.

Тема за следния път: *Защо човек обича богатството, а презира сиромашията.*

Като пишете темата си, изнасяйте най-съществените мисли, най-ценното върху нея. Много неща могат да се пишат, без да се изнесе същественото, но то е важното. Кое е същественото при съграждането на една къща – основата и материалът за нея. Кое е същественото за дишането – въздухът. Кое е същественото, което задоволява жаждата на човека – водата. Кое е същественото за запазването на топлината на тялото – облеклото. Защо се облича човек – за да запази тялото си от външните неблагоприятни условия. Голият се излага на големи страдания. Причината за пропадането на първия човек беше голотата му. Той бе подложен на изпит и пропадна; голотата се отрази на съзнанието му, затова не издържа изпита. В съзнанието му имаше нещо неустойчиво; истинската причина за пропадането на първия човек се крие в неговото съзнание.

Като се говори за същественото, ще го различавате от несъщественото. Да бъдеш облечен – това е съществено, но да слагаш на дрехата си ширити, панделки, украшения – това не е съществено; да пиеш вода – това е съществено, но да пиеш вино, ракия – това не е съществено; да ядеш хляб – това е съществено, трябва да удовлетвориш глада си, но да ядеш пищна храна – това не е съществено. Пищната храна има отношение към вкуса, а хлябът – към глада. Само същественото дава светлина на човека и определя посоката на неговите мисли. Защо човек мисли, чувства и действа? Ето един въпрос, върху който трябва да мислите и сами да си отговорите.

Питам: може ли човек да не мисли, да не чувства и да не постъпва? За да мисли, все трябва да има някаква основна, подбудителна причина. Каква е тя – там е фи-

лософията, да се намери тази причина. За да чувства, пак трябва да има някаква подбудителна причина. Чувствата на сегашните хора наричам вкус. Имаш желание да се облечеш – веднага иде вкусът да определи как да се облечеш и какъв цвят да бъде дрехата. Мислете върху въпросите: защо човек яде, защо се облича, защо диша, защо пие вода. Ще кажете, че облеклото го предпазва от външните условия – така е. Яденето пък помага за неговото растение – и това е вярно, но за него е нужно и дишане; без въздух човек не може да расте. И без мисъл също не може да расте. Значи храната, въздухът, водата, светлината, мислите и чувствата са главни фактори за съграждането на човешкия организъм. Като яде, като диша, като мисли и като чувства, човек разрешава по-лесно въпросите на живота, отколкото без храна, без дишане, без мисъл и без чувстване, при това мисълта и чувстването трябва да бъдат правилни.

Какви въпроси разрешава човек? На това може да се отговори следното: частта никога не може да обхване цялото. Никой няма ясна представа за Целокупния живот. Отделният човек даже няма представа за себе си; при сегашното си развитие той познава отчасти своето тяло. Какво представлява неговият физически, духовен и умствен живот – и за тях знае малко. Даже учените и духовните хора знаят малко за тялото си и за процесите, които стават в различните системи; те изучават всичко това в подробности, но същественото не знаят, защото има нещо скрито и за самите тях. Има нещо в човека, което не се поддава на изследване от сегашните учени; в този случай невежеството е общо за всички. Сега вие лягате и ставате с мисълта, че много знаете; имате знания, но същественото не знаете – щом се домогнете до него, всички въпроси се разрешават.

Защо човек идва мъчно до съществените неща? Много просто – как ще обясниш или как ще докажеш една идея с думи? Колкото и логично да мислиш да говориш, все ще остане нещо неразбрано. Казваш на някого: „Някъде в Софийско е заровено голямо богатство и като го намеря, ще

живея като цар“. Какво разбра този човек – нищо. Софийско е голяма област. Важно е къде е това богатство, колко е голямо, може ли да се намери и ако се намери, ще остане ли в твоите ръце. Знаеш нещо, но с това знание нищо не се постига; друго е, ако точно определят мястото на заровеното богатство – въпросът става по-ясен. Най-после могат да кажат още по-точно: златото се намира в една площ от 100 квадратни метра ширина и 10 метра дълбочина – въпросът става още по-ясен. Един ден, когато стъпиш върху богатството и не отстъпваш нито милиметър от това място, ти си дошъл до същественото. Следователно, докато хората се движат от едно място на друго, те са далеч от Истината; щом престават да се движат, щом не се мърдат от мястото си, те са я намерили.

Като ученици, вие се стремите към повече знания и ако ги придобиете, ще мислите, че сте учени хора. Ще научиш науката за ухото, за носа, за окото и устата, но ако не приложиш това знание, нищо не си придобил. Има смисъл да знаеш много, но да помагаш с това знание и на близките си.

Един велик художник трябвало да рисува един американец, милионер, който му обещал голямо възнаграждение, ако го нарисува добре. Художникът, уверен в своите способности, приел поръчката. Всеки ден ходел в дома на милионера, за да му позира той. Портретът бил почти готов, но за голяма изненада на художника не могъл да нарисува добре носа. Днес схване добре линиите на носа, на другия ден вижда нещо особено, някакъв наклон надясно или наляво. Отчаян, той казал на милионера:

– Извинете, господине, носът ви не мога да нарисувам. Никога досега не съм имал такъв случай – да рисувам толкова неустановен и подвижен нос.

– Много естествено, носът ми е изкуствен. Вината е в моя нос, а не във вашето изкуство. Вашата вина е само в това, че не познахте, че носът ми е изкуствен.

Казвам: и в Природата съществуват изкуствени неща, които не са съществени. Има изкуствени очи, нос, чело, но те не са от значение. Какво ще научиш, ако рисуваш

изкуствени неща, маски и други – нищо особено. Следователно, ако рисувах нещо, да е такова, което никога не се мени – това е същественото. С други думи: ще нарисуваш човека в неговата първична същина, в неговата неизменна форма, без никакви прибавки и украшения. Каква дреха е тази – с редица дупки и копчета? Това са несъществени неща. Днешната мода изисква дупки, копчета, джобове на дрехите, но в бъдеще те няма да имат никакви прибавки. Време е да се освободите от всички излишни неща, останали от ред поколения, от деди и прадеди. Когато се освободите от излишъците във вашия ум, сърце и воля, ще започнете да мислите правилно.

Млада мома се жени за богат възрастен човек, защото иска да стане богата наследница. Тя очаква той да умре и да наследи богатството му. Това е крива мисъл, резултат на наслоявания от миналото. Богатият мъж умира, но тя нищо не получава, остава излъгана. Който се жени за богатството, в края на краищата остава излъган. Повечето жени се женят за богатството на мъжа, а не от любов към него; малко се женят по любов.

Когато създаде Адам и Ева, Бог ги постави в Рая, в голямо изобилие, да бъдат свободни и независими. Ако не бяха такива, нямаше да сгрешат. Като свободни и независими, те се разхождаха из Рая, ядяха от всичките плодове и се радваха на живота. Едни ден Ева срещна учения адепт в Рая и започнаха да разговарят върху големи философски въпроси. Главният въпрос се движел около ябълката, т.е. около Забраненото дърво. Ева се интересувала защо адептът се отличава от тях, защо е толкова хубаво облечен. Той отговорил: „Едно време и аз бях като вас, но откакто ядох от това Дърво, станах като Бога“. Ева пожелала и те да станат като Бога и престъпила закона – яла от Забраненото дърво, дала от него и на Адам. В този момент те разбрали, че са голи. Ушили си дрехи от листа и се скрили от погледа на Бога. И до днес хората грешат като Адам и Ева.

Сега и вие, като младата мома, очаквате някакво богатство от Школата. Не, Школата нищо няма да ви даде

наготово. Ако учиш, ще придобиеш знание, което ще те научи да мислиш правилно. Каквото е отношението ви към физическия свят, такова ще бъде и към Божествения. Знанието, което придобиете на физическия свят, ще ви приготви за Божествения. Ако първите човеци бяха опазили заповедта на Бога – да не ядат от Дървото за познаване на Доброто и злото, те щяха да придобият новото, истинското знание. Те щяха да ядат от Дървото на живота. Едно се искаше от тях: да проявят послушание, да се откажат от плода на Забраненото дърво, но те не издържаха и предпочетоха пътя към познаване на Доброто и злото, отколкото пътя към Вечния живот. Ако Бог не беше дал тази заповед, човек щеше да остане в едно средно положение – без никакъв прогрес. Представете си едно дете, което живее на Земята хиляди години и не расте. Какъв смисъл има неговият живот?

Днес често се говори за саморазвитие и самопознаване. Скритият смисъл на тези понятия означава какво трябва да бъде отношението на човека към Божествения свят. Това едва сега започва. – „Нищо ли не сме придобили досега?“ Придобили сте нещо, но трябва да продължите по-нататък. Щом си влязъл в училището, ще се учиш да рисуваш; като излезеш от него, през целия си живот ще рисуваш. Доколкото можеш да възлътваш онова, което Бог е вложил в теб, дотолкова ще бъдеш велик художник. Има картини съдържателни, има картини и без съдържание. Например гледате на човека като на картина и казвате: „Устата на тая картина е хубава, очите, носът са хубави“; гледаш една уста и казваш: „Тази уста може да изкуси човека“. Тази картина може да се предложи само на голям мъдрец, на учен човек, който няма да се изкуси.

Кой се изкушава днес – Адам; още кой – Ева, тя яде от Забранения плод и даде на Адам. Който взима, е слаб, а който дава, е силен. Само слабият се изкушава; щом пожелаеш да вземеш нещо, ти си подложен вече на изкушение – такъв е законът на необходимостта. Следователно ти можеш да взимаш само от онзи, който те е родил, неговото даване е безопасно; вземеш ли от онзи, който не те

е родил, ти си в опасност. Светът е безопасен дотолкова, доколкото можеш да възприемеш Божественото от него. Не можеш ли да възприемеш Божественото, изкушението иде. Същият закон действа и в знанието. Изобщо, човек не е свободен от изкушението. Имаш добро разположение на духа, мислиш, че всичко си придобил, но в един момент те подлагат на изпит и не можеш да го издържиш. Защо изгуби разположението си? Защото беше в градината и не можа да издържиш изпита си. Недоволен си, отчаян си, не знаеш какво да правиш. Трябва да дойде някой отвън да ти помогне. Какво може да излезе от човек, който чака външна помощ?

Днес всички хора – млади и стари, са на изпитания. Няма човек на Земята, който да не е минал и да не минава през тях. Без да подозира, Невидимият свят го подлага на изпитания – явни и тайни. Изпитанията разтърсват съзнанието на човека и проверяват доколко той е буден. Нужно ли е Бог да изпитва човека? Не знае ли колко е будно съзнанието му и доколко е готов за Божествения свят? Ти знаеш, че дърветата растат, но щом си ги посадил, непременно трябва да отиваш при тях, да видиш как растат. И Бог знае, че човек расте и се развива, но Той слиза близо до него, за да види как се проявява, да вземе съответни мерки за изправянето му.

Казваш за нещо: „Аз зная тази работа“. Знаеш я външно, но не и вътрешно. Казваш: „Мен куче не ме е хапало и няма да ме хапе“. Днес не те е хапало, но утре може да те ухапе. Ако си птица и летиш из въздуха, куче не може да те хапе, но докато ходиш по земята, има възможност да те ухапе. Вие живеете в гъстата материя, следователно изкушението всякога може да дойде и да ви ухапе. Има астрални, психически и умствени изкушения. Като пожелаеш нещо – за ядене или някаква дреха, изкушението може да дойде от Астралния свят. Ако видиш хубава книга, ти искаш да я прочетеш, но щом пожелаеш да я откраднеш и задържиш за себе си, изкушението иде от Умствения свят.

Гледаш нарисувана една уста и казваш: „По устата познавам, че този човек е здрав: и умствено, и сърдечно, и физически. Той е пълен с енергия. Трябва да се намери някой да го освободи от тази енергия, както кравата се освобождава от своето мляко“. – „Среща ли се такава уста между хората?“ Среща се, разбира се. В средата на устата има една тъмна линия, която представлява долина; в нея могат да насадят плодни дървета, защото има изобилно вода за напояване. Който има такава линия, той е добър човек. Двете устни представляват идеална двойка; те си живеят в пълен мир и съгласие. Когато се храни, човек приближава и отдалечава устните си, без да ги чуе и разбере някой.

Като правя тези сравнения, имам предвид Целокупния живот. Някои мислят, че като са близо един до друг, много се обичат; те се лъжат – Меркурий и Венера са най-близо до Слънцето, но това не показва, че са в най-добри отношения с него в сравнение с по-отдалечените планети. На същото основание и устата, като орган на лицето, не показва, че тя е най-близо до човека. Преди всичко в бъдеще устата ще мине през големи промени, както се е изменяла, докато дойде до формата на човешка уста. Не само устата ще се измени, но всички органи – очите, ушите, носът, челото, при което постепенно ще се оформят.

Като ученици, от вас се иска да разсъждавате правилно. Например виждате едно шише, пълно с някаква течност. Кое е същественото в това шише? Ще кажете, че същественото е формата. В едно отношение сте прави, защото формата е неизменна и в нея може да се налива различно съдържание. Какво ще кажете за съдържанието? Какво представлява това шише без съдържанието? Значи в друго отношение съдържанието е същественото. Най-последният смисълът на шишето е същественото. Същото се отнася и до човека: той носи тяло – физическа форма; във формата се крие съдържанието – чувствата; мислите представляват смисъла, т. е. силата на човека. Следователно съществена е формата на човека, съществени са чувствата му, съществени са и неговите мисли. Без мисъл нищо не се постига. Мислете, за да осигурите своето щастие.

Човек сам създава щастието си, не го очаквайте отвън. Който ви донесе щастие отвън, пръв ще ви го вземе. Това, което сте получили в наследство от деди и баби, ще ви се вземе; ще ви оставят това, което сами сте придобили. Божествените неща остават завинаги с вас, а човешките, които сте наследили, ще ви се вземат. Божествените неща не се наследяват. Значи душата, излязла от Бога, носи Божественото в себе си и трябва да го реализира. Човек мисли, за да живее в светлина, чувства, за да живее в топлина, и действа, за да се движи, т.е. да се мести. Без мисъл няма светлина, без чувстване няма топлина и без действие няма движение.

(В салона влезе една котка.) Какво ще кажете за тази котка, защо влезе тук? Тя представлява едно от състоянията на света – желанието му да наследи богатствата на Земята. Тя е закъсняла в развитието си и не знае кога ще дойдат благоприятни условия за нея; казва: „Страшно е, когато човек изгуби условията за своето развитие, тогава никой не може да му помогне“. Дали така мисли котката, или не, е мое твърдение. Това може да се подложи на критика, но аз вярвам, че е така, и вие вярвате, че е така; и котката вярва, че е така. Аз не говоря за котката като форма, като същество, изостанало в своето развитие, а я разглеждам като буква от азбуката на Любовта. За да се спасят от лошите условия на живота, някои човешки души, изостанали в развитието си, влизат в животинските форми – котка, куче, кон, и там прекарват, докато условията им се подобрят. Тези души се приютяват в животинските форми, както пътникът в бурна нощ или както морякът се хваща за някоя скала след голямо коработрушение. Лошо е положението на изостаналите души, но без тези почивни станции е още по-лошо.

Коя е съществената мисъл на тази лекция? Основната мисъл е за центъра като начало, като изходна точка на същественото. Без център никакъв успех не съществува. Докато е на Земята, човек действа – движение в една посока, в дължина, т.е. в едноизмерния свят; чувства – движение в плоскост, в дължина и ширина; и мисли – движение в три посоки, т.е. в триизмерен свят. Като влизаш в по-ви-

соките светове, и там се повтаря същото – действаш в едноизмерния свят, чувстваш в двуизмерния свят и мислиш в триизмерния. Ако геометрикът чуе това, ще се смее, но аз казвам: мисли само онзи, който се движи по права линия, по плоскост и по измеренията на тялото.

И тъй, Божественото е същественото в живота. То не се проявява в човека, докато той се дразни, съмнява, живее в заблуждения и противоречия. Докато не мине през изпитания, изкушения и противоречия, човек е далеч от Истината, далеч от Царството Божие. Ако мисли, че може да избегне този път, той се лъже. Ще правиш усилия, ще страдаш, ще се раждаш и прераждаш, докато най-после влезеш в пътя на Реалността; само така ще постигнеш възделенията на своето сърце, възделенията на своя ум, и най-после – възделенията на своята душа.

Три неща иска да постигне човек: Свобода, Любов и Знание; щом ги постигне, той е реализирал възделенията на своята душа.

Тайна молитва.

35. лекция, 17 май 1933 г., София, Изгрев

ДОБРАТА ПОСТЪПКА

Размишление.

Ще прочета глава 1 от Първо послание на Йоан.

Под *добра постъпка* се разбира правилна постъпка. Някой казва, че постъпва правилно. Да мислиш, че постъпваш правилно, е едно нещо, а да постъпваш правилно е друго. На теория всеки постъпва правилно, а на практика – малцина. В човека има една абсолютна мярка, която всякога бди как той постъпва. В този смисъл човек е предметно учение. Като не постъпваш добре, нещо отвлъче ти казва: „Твоята постъпка е крива, никъде не можеш да отидеш с нея. Тя е фалшива монета, какво можеш да купиш с нея?“. Всяка дума, която не е употребена намясто, също е фалшива монета. – „Аз имам желание да постъпвам правилно.“ Това е друг въпрос, всички желаят да постъпват добре – това е наука, в която е скрит смисълът на живота. Като постъпваш правилно, това е добре и за теб, и за обкръжаващите. – „Как се познава кой постъпва добре?“ Когато постъпваш добре, всичко в Природата се кооперира с теб. Добрата постъпка включва усилията на човешкия ум и на човешкия дух. Да живееш добре значи да влезеш в специфична област. Някой живее добре, защото изпитва приятност от този живот. Добрата постъпка има отношение към Цялото; и добрият живот има отношение към Цялото. Добрата постъпка е усилие на човешкия дух.

Днес ви казвам неща, които не сте знаели досега. Аз не съм срещнал човек, който да постъпва добре без оглед да спечели нещо. Щом постъпките ти се обуславят от желанието да получиш нещо, ти вече си загазиш. Сиромашията те следва, щом не постъпваш добре. Сиромашът страда от немотия, защото не постъпва добре. Ако си невежа, то е следствие на лошите ти постъпки. И болният страда поради същата причина – не постъпва добре спрямо ближния си. Значи всяка лоша постъпка затваря вратата на Бо-

жието благо. Ако със своите лоши постъпки ти затваряш всички входи, през които минава Божието благо, а очакваш помощ от хората, ти си на крив път. Най-напред ти се ползваш от добрата постъпка, тя се отнася до теб самия. Учиш музика – всички усилия, които правиш, са в твоя полза. Само в една постъпка да измени човек на себе си, той вече се подхлъзва. Когато евреите изпитваха Христа при един случай и Му казваха: *Не може ли другояче?*, Той каза: *Ако аз река да постъпвам като вас, ще бъда като вас; ако река, че не познавам Бога, това не е Истина.* Който казва, че познава Бога, а не постъпва добре, той не Го познава.

Добрата постъпка е начало на Любовта; щом любиш, ти ще постъпваш добре. Някой казва, че се е запалило сърцето му. Не гори, а дими сърцето му, както дими запаленият тор – и това наричат *Любов*! Не се лъжете с димящи работи, никаква Любов не е това. Като духне вятър, димът отива на север, после на юг и цялата стая се пълни с дим, хората трябва да излязат навън. Ако образуваш духовен дим, трябва да излезеш вън от тялото си. Не ви казвам да напуснете вашите възгледи, но проверете това, което ви говоря. Вие мислите, че сте на прав път с вашите разбирания. За вас сте прави, но вашите възгеди, образувани от постъпките ви, са тънки и по-нататък не можете да минете, те не издържат.

Има една връзка, която свързва две добри постъпки една с друга, и няма сила, която може да я скъса. Най-силната връзка между тях са добрите постъпки на човешкия дух. Ако е въпрос как трябва да разбирате това, всеки от вас знае как да гледа нещата. За да видим един предмет, ние трябва да насочим погледа си към него. И астрономите, за да видят някоя звезда, отправят тръбата към небето под известен ъгъл, в направление точно определено, и по този начин виждат добре и ясно. Инструментът, с който можете да виждате ясно, е добрата ви постъпка; без това условие нищо не можете да видите.

Добрата постъпка е най-силното оръжие, с което можете свободно да разполагате, а ние я оставяме на заден

план. Казваме: „Духът Божи, като дойде, ще направи това“. Как ще го направи? – „Бог ме обича.“ Добре, съгласен съм, че Бог те обича, а ти си сиромаш; Бог те обича, а ти си болен, невежа – тогава какво разбираш под тази Любов на Бога? Всички недъзи са се струпали на теб, а ти поддържаш, че познаваш Истината. Защо при голямото богатство на Бога ти се намиращ в окаяно положение? А можете да говорите много на хората, че трябва да постъпват добре. Не може да говориш на другите как да постъпват, ако ти сам не постъпваш добре. Че кой не говори за Любовта?

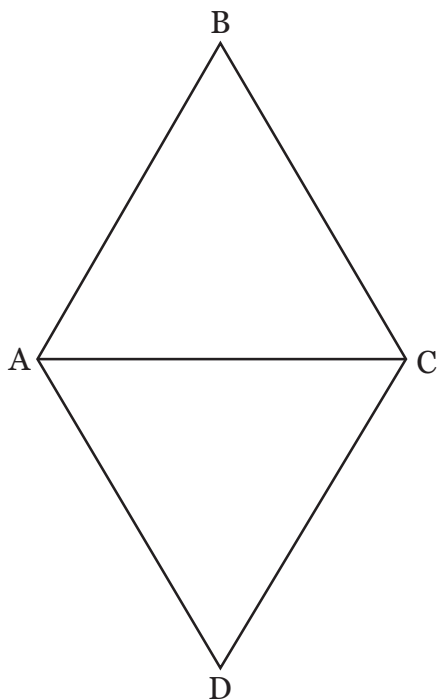
Любовта започва с буквата *Л*. Щом видите тази буква, знаете, че ще напиша думата *Любов*. Говориш на някого за Любовта и умствено повтаряш тази дума няколко пъти; това не е достатъчно, ще направиш една постъпка на Любовта. Коя е първата проява на Любовта? Казваш: „Ще прегърна този човек от Любов“. Мислиш ли, че с прегръдката изявяваш Любовта? Като прегръщаш, ти взимаш нещо от човека; прегръщаш някого, за да го задържиш. И змията прегръща, но нейната прегръдка чупи костите. – „Обичам те, искам да те целуна.“ Кой не целува? Когато вълкът грабва овцата, не я ли целува? Това са стари работи, всичко това се е разкапало и вече не държи, изгубило е цената си. Когато момъкът каже на красивата мома, че иска да я целуне, тя трябва да му отговори: „Стой далеч от мен!“. Ще кажеш, че това е обида. Защо да е обида, кой му е дал право да целува? Ако иска да целува, нека стане Слънце. Слънцето е длъжно да дава светлината си, а ти ще събираш парсата. Само Слънцето има право да целува – то дава живот. Ти го гледаш и го питаш: „Мога ли да целуна тази красива мома?“. Слънцето ще ти отговори: „Ела при мен, откъдето като слънчев лъч ще те изпратя на Земята, да огрееш красивата мома“. Като слънчев лъч, ти имаш право да я прегърнеш и целунеш и след това да си заминеш. Казваш: „Чудна философия! Какво толкова ще стане, ако се целуваме и прегръщаме?“. Хиляди години се прегръщате и целувате, а какво излезе от това? Идеята, която ви занимава, е правилна, но начинът на приложението ѝ е

крив. Обичаш някого, но той не е доволен от теб. Правиш му услуги, даваш му пари, но той пак не е доволен. Има богати милионерски синове в Америка, които получават месечно по 1000 долара и пак не им стигат. Синът пише на баща си, че не може да се живее с хиляда долара. Питам: колко синове днес могат да разполагат с хиляда долара месечно? Едва ли ще се намери министър или висш чиновник в България да разполага с такава заплата.

В какво се състои тайната на живота, неговата философия? Вие искате да прогресирате, а питате какво е добрата постъпка. За това не се пита – ще търсиш добрата постъпка като скъпоценен камък. Най-реалното нещо в света е тя. Създаването на света е постъпка на Бога, цялата Вселена е една постъпка на Бога. В индуската философия това се нарича *дихание на Бога*. Със своята постъпка Бог е дал на хиляди и милиони същества условия да живеят, да се радват и да задоволяват своите нужди. Като казваме, че Бог създаде света, ние разбираме един велик процес. Казваме: „Грандиозна работа е това!“, после се питаме: „Бог ли създаде света, или ангелите?“ и най-после съвсем се объркваме: не можем да обхванем с нашия ограничен ум постъпката на Бога и казваме: „Това е непостижимо!“.

В живота, макар и трудно, може да се постъпва добре. Човек, в когото има дух, може да постъпва добре. Единственото право, което човек има в света, е да постъпва добре. Но не всичко, което върши, е правилно. Ако върши това, което не е правилно, а не върши това, което е правилно, защо не използва своето единствено право?

Сега с пример ще обясня при какви условия се извършва една добра постъпка. На фигура 1 са дадени два триъгълника с обща основа AC и с върхове B и D в противоположни посоки. От върха B излизат две разумни същества с намерение да извършат една добра постъпка. Единият върви по посока BA , а другият – по посока BC ; така те се разделят и спират в точките A и C , които се намират на разстояние от A до C . Тази права представлява най-голямото отдалечаване на двете разумни същества. Те искат да направят една добра постъпка, а това е възможно

Фиг. 1

само като се съберат в една обща точка, затова започват да слизат надолу: единият върви по посока AD , а другият – по посока CD . Сега възможността да извършат добрата постъпка се реализира в точка D . Щом се срещнат и изпълнят желанието си, те отново се разделят. Значи добра постъпка могат да извършат само двама души. Те ту се разделят, ту се събират в една обща точка, за да извършат добра постъпка.

Днес повечето хора мислят по обикновен начин и тази е причината умът им да е зает с много работи. И вие, като всички хора, се занимавате с потребни и непотребни неща. Не всичко, което става в света, е нужно да се изучава. Какво ви интересува представлението, което става в света? Актьорите, които си изкарват прехраната, имат

право да се интересуват от представлението. Ролята на актьора може да бъде първостепенна или второстепенна, това не е важно; от него се иска умение да я играе добре – и апаш да е, и крадец или престъпник да е, важно е да играе добре, тогава публиката му ръкопляска. На добрия актьор, каквато и да е ролята му, всички му ръкопляскат. Ако в живота играе роля на крадец или престъпник, пгхат го в затвор. Понякога убиват престъпника и той пада мъртъв на земята. Ако това става на сцената, убийството е фиктивно. Опасно е, ако при забиването на ножа мушнат и тялото – тогава актьорът ще пострада в действителност. Често в живота хората играят реални роли – мушкат човека в корема и кръвта му изтича. Животът е голяма сцена, на която се играят различни роли. Някой се оплаква, че го ранили. Казвам: „Ударили са те там, където не трябва. Актьорът, твойт неприятел, вместо да те мушне фиктивно, ударил по-дълбоко и те ранил“. Където личността взима надмощие, там често стават убийства.

Казвате, че човек е личност. Според мен, който не постъпва добре, не е никаква личност – личността е резултат на добрата постъпка. Който постъпва добре, живее във виделина; който не постъпва добре, живее в тъмнина – той поставя ръцете на лицето си, да не го види никой, и мисли какво да излъже, за да прикрие престъплението си. И детето, като сгреси, слага ръцете на лицето си, да не го види майка му, и започва да лъже. Имаш право да слагаш ръцете на лицето си само при един случай – когато видиш, че някой върши престъпление. Ако искаш, можеш да гледаш, но знай, че непременно ще поквариш ума си; щом видиш, че някой прави добро, отвори очите си и гледай.

Какво представлява добрата постъпка? Тя е магическата пръчица в човешкия живот. С това аз не искам да ви морализирам, нямам предвид вашия живот. Кой как живее – това е негова работа. Аз гледам на живота като на нещо цяло, неразделно. Като говоря за добрата постъпка, имам предвид новия живот. Беден си, боледуващ и цял ден се оплакваш от положението си. Каквито и болести да

имаш, те се дължат на една и съща причина – не постъпваш добре; щом измениш живота си, болестите ще те напуснат. – „Ама страдам.“ Това не ме интересува. Колкото ме интересуват вашите недъзи, толкова ме интересуват и вашите добродетели. Казвам: страдаш, защото не живееш добре; благуваш, защото живееш добре. Когато някой се оплаква пред теб от сиромашията си, знай, че той иска да вземе нещо от теб; в това отношение хората са големи майстори.

Бедният, като срещне богати хора, за да вземе нещо повече от тях, казва, че жена му е умряла, оставила е няколко сирачета. Всъщност той нито е женен, нито деца има, но като пипне парите, отбие се в кръчма да пие с приятели. Това е актьорство, такъв е светът. Този беден е на сцената, следователно има право да играе своята роля.

За да реализираш нещо в действителния живот, ти трябва да знаеш тайната, скрита в сиромашията и в богатството; трябва да разбереш тайната, скрита в твоя дух, в твоята душа, в твоя ум и в твоето сърце – в тези тайни си скрит ти самият. Не може да ги разбереш, докато не направиш една добра постъпка. Не свързвай тези тайни със сегашния си живот. Да се домогнеш до тях значи да придобиеш истинска светлина. Казваш: „Тази светлина ще разкрие нашите недъзи, ще покаже какви сме“. Като ви давам светлина, нямам намерение да ви фотографирам; не се нуждая от вашите фотографии, нито имам какво да уча от тях. Ако съм художник, няма защо да рисувам трънения венец на Христа, но ще поставя този венец на главата си; ще играя ролята на Христа – ще вдигна кръста си на рамото и сам ще го нося. Няма да постъпя като оня италианец, на когото дошла идеята да носи на гърба си 27 кг тежък кръст и с него отишъл в Рим, да се представи на папата. Какво е казал папата за него – не зная, но един английски кореспондент се произнесъл: „Християнството не се проповядва с големи кръстове, а с Любов, със съчувствие и с милосърдие към страдащите“.

Сега и вие се оплаквате, че носите големи кръстове. Това е реклама, вие искате да отидете с тях при папата. Аз

не се интересувам от вашите големи и тежки 80-100 килограма кръстове. В дадения случай аз се интересувам от добра постъпка. Може да бъдете красиви, богати, да имате богатството на Йов – говеда, овце, камили; може да сте изобретили нещо; много неща може да сте направили, но ако нямате добра постъпка, нищо не сте направили – това е магията на живота. Всички останали работи, вън от добрата постъпка, са лесно постижими. Щом нямат такава постъпка, всичко останало ще рухне.

Сега вие очаквате да възкръснат умрелите. Защо умряха те? За да израстат отново, както житното зърно, което се посажда в земята, където в него се явява стремеж да изникне, да излезе от лошите условия. Такова нещо е добрата постъпка. В този живот тя не може да се оцени, но в бъдещия живот, като израсте и даде плод, всеки ще я оцени. Какво представлява растежът? Процес, чрез който човек се освобождава от калта, от лошите условия на живота. След хиляди години растението ще извади корените си от земята и ще се превърне в млекопитаещо, после – в човек и най-после – в ангел, който ще се яви при Бога с разрешена задача, т.е. с добра постъпка. Това значи да бъдеш свободен. Днес вие не сте свободни, не разбирате какво ви се говори. И Христовите ученици, когато бяха в Гетсиманската градина, заспаха. Христос се молеше, а те заспаха – защо? Не Го разбраха. Сънят, т.е. заспиването, има смисъл, когато човек отива съзнателно в другия свят и може да си почине; ако не може да си почине, сънят не е правилен.

Човек представлява съдружие от много членове. Важно е да се знае спи ли някой в съдружието, или всички са будни. Понякога спи само председателят, друг път – секретарят или някой от членовете на съдружието. Кога заспива човек? Когато не се интересува от това, което става около него. Понякога и съдията заспива, защото се е отегчил от еднообразните дела и му е достатъчно да чуе няколко думи от делото, за да знае как ще се реши.

Време е човек да излезе от закона на еднообразието. Казваш, че някой не постъпва добре. Това е еднообразие

в живота. Той не постъпва добре, а ти постъпваш добре. Добрата постъпка е магическа, в нея е скрита Божия сила. Цитирате стиха *Когато Духът дойде, ще ни научи на всичко*. Ако постъпваш добре, Духът ще дойде; ако не постъпваш добре, няма да дойде.

Бог се проявява, когато постъпваш добре, и тогава ти влизаш в света на свободата. Сегашният човек не е свободен. Той се намира в положението на онази млада мома, която се оженила за царския син, но била постоянно изтезавана от него, защото той искал само една дума от нея – да каже, че го обича; от нейната любов зависел неговият живот. Колкото и да я измъчвал, тя мълчала. И вие се намирате в положението на тази красива мома – царят ви е затворил и на всяка цена иска да му кажете, че го обичате. Какво ви струва да кажете, че го обичате? Ако тази дума ви помогне да излезете от неприятните условия на живота, кажете я! Ще придобиете нещо, няма да изгубите. Добрата постъпка прави човека вътрешно свободен, а не външно. Щом се изменят вътрешните условия, изменят се и външните.

Защо Христос дойде на Земята? За да направи една добра постъпка. Как ли не Го мъчиха, за да каже една дума, но Той не я каза. Светията понася всички страдания, но не се отказва от своята идея, умира за нея. Когато човек дойде до добрата постъпка, той е твърд и нищо в света не може да го отклони от нея. Всичко е в добрата постъпка.

Мнозина мислят, че са самостоятелни; напротив, много несамостоятелни са те – достатъчно е да им подшушнат нещо и те вярват. Тези подшушвания са само 25% верни. Има едно говорене, което е вярно сто на сто, то е отвътре – тогава ти знаеш нещата, не се смущаваш от нищо и си свободен.

Ето в какво се състои свободата. Виждам един, който задига някои предмети и ги заравя в земята. Аз отивам, изваждам ги оттам и на мястото им слагам камъчета, клончета. Той пак идва, но като разрови, не намира нещата и е много недоволен. – „Кой ли е откраднал нещата?“ На човека на добрата постъпка никой не може да направи зло, и дяволът не може. Вие знаете какво е дяволът.

Всяка мисъл, на която знаеш последствията, е ангелска. Само нещата, които разбираме, са ценни за нас. Казано е: *Това е живот вечен – да познаем Тебе, Единаго, Истиннаго Бога*. Трябва да познаваме, че добрата постъпка е от Бога; тази постъпка прави човека свободен и на Земята, и на Небето, при ангелите. Ако не постъпваш добре, Бог е страшен за теб и ти не можеш да издържиш Неговия поглед. Бог казва на човека: „Ако постъпваш добре, Аз ще ти Се изявя и ти ще разполагаш с всичкото богатство на света. Ако не постъпваш добре, всички врати ще бъдат затворени за теб“.

Следователно обърнете внимание върху добрата постъпка. Не е важно как постъпвате сега, оставете това настрана. Растението не може да се откаже изведнъж от своя живот. И да искате, вие не можете да се откажете от сегашния си живот. Казваш, че искаш да се освободиш от сегашния си живот. Има начин за това. – „Искам да умра.“ Къде ще отидеш, като умреш? Ако умреш и не знаеш как да израстеш, ще останеш в калта, дълбоко заровен в земята. Ако умреш като семето, ще слезеш в земята, но така не можеш да отидеш на Небето. Трябва да израстеш. Докато си в земята, ще бъдеш изложен на страдания; земята е долното небе – мястото на страданието. Следователно семето трябва да израсте, т.е. да се върне при Бога.

Питате: „Може ли да се живее като обикновен човек?“. Според вашите разбирания ще живеете като глист, като семе и един ден ще умрете, ще потънете в земята. Казано е: *Душата ще се върне при Бога, а тялото ще се превърне на пръст*. Значи след като Божественото работи известно време на Земята, то намира, че човек не постъпва както трябва и го напуска; щом човек остане без Божественото, смъртта иде. Голямо страдание за човека е, когато душата го напуска; тогава Духът започва да му говори: „Тази планина е голяма, но Онзи, Когото търсиш, е Горе. Ти ще отидеш Горе, от другата страна на живота, и на върха ще Го срещнеш. Там ще намериш и душата си“. Това е добрата постъпка. Аз наричам този процес обединение на човешкия дух, душа, ум, сърце – обединение на

всички добродетели. При добрата постъпка всички добродетели взимат участие. Пригответе се за този час. Днес всички хора търсят пътя.

Един евангелски проповедник казваше: „Няма по-право учение от евангелизма. Човек трябва да повярва в Бога“, но като замина за другия свят, той се яви на близките си и каза: „На крив път съм бил досега, живял съм в голямо заблуждение. Не съм бил такъв, както съм проповядвал“. Като слушат това, евангелистите не са доволни. Аз знаех, че този проповедник беше на крив път на Земята. Един ден го видях при мой познат адвокат, подаваше заявление до съда срещу млад момък, който някога го излъгал. Момъкът имал нужда от сто лева и се обърнал към проповедника с обещание, че като продаде брашното, което имал, ще му върне парите, но какво се оказало? Наскоро момъкът се оженил и не върнал парите. Проповедникът искал да го даде под съд. Адвокатът го пита:

– Не може ли да не го давате под съд?

– Искам да го науча друг път да не лъже.

Питам: какво ще стане, ако момъкът се закълне, че е върнал парите? Да, но разписка за това няма. Запитах проповедника колко му дължи този млад човек.

– Всичко сто лева.

– Ето, аз давам сумата вместо него. Ако момъкът ти върне парите, и ти ще ми ги дадеш; ако не ги плати, считай, че аз съм ги дал за него, като за свой брат.

– Не приемам от теб пари – каза проповедникът.

Тогава скъсах заявлението. Защо постъпих така? За да освободя проповедника от лошите последствия. Така поне имам един пример, с който мога да си послужа където трябва.

Като не постъпва добре, всеки човек може да направи грешка. Покрай тези хора аз попаднах в една каша и се питах защо ми трябваше да се бъркам в тяхната работа, но ако бях оставил въпроса така, без да се намеся, нямаше да постъпя правилно. Щом платих за момъка, аз бях на правата страна.

И тъй, който иска да върви по Христовия път, трябва да жертва всичко. Каква е твоята Любов, ако не можеш да се жертваш за този, когото обичаш, и оставяш другите да го цапат? Когато обичаш, ти не оставяш нито едно петно на своя възлюбен. Ето защо и вие не оставяйте нито едно петно върху Красивото и Великото, вложено във вас – това е Името на Бога, това е светото в нашата душа. Ето защо всички наши чисти и светли постъпки служат като страж на Името Божие. Ако оставите най-малкото петно върху Името Божие, какви синове сте, какви християни сте? Не допускайте нито едно петно върху Името Божие – това значи да носите Любовта в себе си. Както пазите свято Името Божие, така ще пазите свято и своето име.

Казвам: има нещо свято в човека, върху което се гради неговото бъдеще. Това е вътрешен процес. Като знаете това, не гледайте на външната страна на въпроса. Доброто на човека не е само в неговата външна кротост и смирение и лошото на човека не е в неговата сприхавост – това са външни прояви. Добротата е вътрешно състояние. Някой се сърди, гневи се; нищо от това, нека веднага се коригира. Духовният човек в своите положителни и отрицателни прояви постоянно се изправя. Радвайте се, когато виждате добрите постъпки на човека.

В стаята си имам един паяк, който в мое отсъствие лови мухите. Един ден му казах: „В мое отсъствие може да хващаш и ядеш мухи, но пред мен не позволявам да става това. Ще спазваш това правило за гостоприемството, което съм ти дал“. Един ден чувам една муха да бръмчи. Погледнах – паякът я уловил. Казвам на паяка: „Слушай, ще освободиш мухата и ще излезеш навън“. Той постоя известно време, откъсна конеца, пусна мухата и излезе навън.

Всеки човек, който е в дома Божи, трябва да има поне това съзнание. Паякът ме послуша и излезе навън. Ще ме попитате: „Вярно ли е това, или е в преносен смисъл?“. В дадения случай всеки човек, който не постъпва правилно, е в положението на този паяк – той си мисли, че всички мухи са създадени за него и с клин не можеш да

извадиш тази идея от главата му. И ти си свободен да правиш грешки, но поради тях губиш онзи материал, с който градиш своето бъдеще. Ще дойдат ред поколения по тази линия, няма да им оставиш никакво наследство и пак ще се върнеш в това съдружие. Ако услужваш на другите, ти допринасяш за подобряване на твоя живот; ако не си съдействал за това, като се върнеш пак на Земята, лошите условия ще дойдат върху теб.

Може да направите един малък опит за един месец. В свободното си време да направите една добра постъпка, добрите последствия на която ще видите: тя ще произведе цял преврат във вътрешния живот; материалните условия ще се подобрят и ще ви бъде много по-добре, отколкото по-рано. Всеки може да ви помогне отвън: да ви донесе един бинлик вода, но след известно време пак ще бъдете без вода. По-добре е да имате извор вкъщи, който постоянно да извира, отколкото да ви носят със стомна или шише. И това е добре, но вътрешният извор е по-ценен – то е добрата постъпка.

И казва Христос на онази жена: *Иди и повикай мъжа си!* – „Нямам мъж“ – отговори тя. Христос казва: *Право си казала. Пет мъже си имала.* Всяка Църква е един мъж. Станеш православен, евангелист, баптист – венчал си се; конгресионист си – венчал си се; спиритист си – венчал си се. Нека дойде онзи мъж, с когото живееш сега. Доколко е честен той – доколко е готов да извърши една добра постъпка. Но ако те остави в калта и си замине, без да ти помогне, какъв е този мъж? Или каква е тази жена, която оставя мъжа си и не иска да му помогне? Под думите *мъж и жена* разбирам най-свещеното, което има в човешкия живот; Духът и душата, мъжът и жената на физическия свят са емблеми, но всичко се е изопачило от кривите човешки разбирания. И религията за живота е съвсем изопачена; в истинската религия човек е свободен, никой не го контролира, не го ограничава.

В добрата постъпка ти чувстваш такава свобода, каквато никога не си имал. Сега се намираш при най-лошите условия, които те ограничават, и не си свободен да се

проявяваш такъв, какъвто си всъщност. Като умреш, ще отидеш на онзи свят. Какво ще кажеш на Господа, като отидеш при Него? Като отидеш при Баща си, ще му кажеш: „Сгрехих на Небето и на Земята, не съм достоен да бъда Твой син; моля да ме приемеш като Твой слуга. Изядох и изпих всичко, каквото ми даде. Сега вече нищо не искам от Теб, само да ме приемеш като един от последните слуги“.

Сега ще вземем другата, изкусителната страна: бащата заклал охранено теле и дал угощение на сина си. Това не ме учудва толкова, колкото пробуденото съзнание на сина. Блудният син не беше вече младият момък, а стар, прегърбен, с побелели коси. Господарят му го изпъдил, понеже не можел вече да му пасе свинете и не заслужавал хляба си. И връща се той при баща си, но в този, стария блуден син, се ражда една свещена идея, в него има вече нещо – това е добрата постъпка. Той решава да се върне вкъщи и казва: „Отсега нататък аз ще бъда друг“. И на стари години върви той пеш да отиде при баща си. Това е дълбокият смисъл на добрата постъпка, това е магията на християнството. Ако не мислиш така, не можеш да напредваш. Според начина на мислене ще бъде и силата: ако мислиш добре, силата ще бъде в теб; ако мислиш зле, слабостта ще бъде в теб; ако постъпваш добре, силата ще бъде в теб; ако не постъпваш добре, слабостта ще бъде в теб.

Ти казваш: „Хората не се отнасят добре с мен“. На сиромаси, които не вършат Волята Божия, не помагай; който постъпва добре и върши Божията воля, на него помагай. Когато някой дойде при мен, аз го опитвам, искам да проверя дали е готов за добри постъпки. И всичко, каквото имам в касата, излиза навън, за да видя какво ще направи той. От първата му постъпка за мен всичко е ясно. След това касата се затваря и ние ставаме сериозни. И ще казва той, че хладно го приемали. Постъпката му отваря касите и сърцата на всички. Природата е един дом, в който ни е въвела и ни опитва умовете – разглежда те и те опитва от всички страни. Вие се намирате пред голям изпит и резултатът зависи от добрата постъпка.

Да ви определя в какво седи добрата постъпка. Оти-ваш в един дом, където има всичко, но огнището не е запалено; има една празна стомна, има чувал с брашно и фурната е налице. От твоя страна е нужно да проявиш добрата постъпка, а именно: ще донесеш вода от чешмата, ще запалиш огъня, ще омесиш от брашното един хубав хляб и ще го опечеш във фурната. Значи, докато домакините са на работа, ти ще приготвиш яденето и всички заедно ще се нахраните. С твоята постъпка ще бъдеш добре приет в този дом.

Следователно от вас се искат три неща: да донесете вода, огъня да запалите и да опечете хляба – това е философията или магията на човешкия живот. Ще мислите какво означават огъня, водата и хлябът.

Добрата мисъл е магическата тояжка, с която трябва да работите.

Тайна молитва.

36. лекция, 24 май 1933 г., София, Изгрев

ОБХОДАТА

Размишление.

Ще прочета глава 1 от посланието на Тит.

Днес ще говоря за обходата като изкуство. На теория знаете много неща, но теорията трябва да се приложи, да стане жива опитност. Знаете какво представлява рисуването и музиката, но ако ви накарат да нарисувате нещо или да изсвирите една песен, тогава ще разберете какво знаете. Лесно е да кажеш, че искаш да пееш в известен хор, но там влизат музиканти, академици, които знаят да пеят; отговаряш ли ти на изискванията за певец? Който не се е учил да пее, не може да стане певец. Който не е изучавал законите на Живота, не може да стане ученик на Новото учение. Пеенето изисква знание и упражнения.

Има естествен начин за пеене, за рисуване, за говорене. Хората изпадат в противоречия, понеже не следват естествения път на Природата, ето защо първата задача на човека е да знае дали неговите желания и действия са в съгласие с нея. Ако мислиш, че си добър, че си свързан с Бога, а не можеш да се освободиш от мъчнотии и страдания, от болести и несгоди, каква е връзката ти с Бога? Казано е: *Бог не е Бог на мъртвите, но на живите*. Добавям: Бог не е Бог на невежите, нито на суеверните, нито на грешните, нито на своенравните. Следователно, ако мислите, че Новото, Божественото учение е лесно за прилагане, лъжете се; лесно е за онзи, който учи.

Като се говори за обходата, ще знаете, че не може да имате еднакви отношения към всички хора. – „Трябва да обичам всички хора!“ Как ще ги обичаш? Как ще обичаш мъртвия? Към него имаш едно задължение – да го погребеш. Единственото нещо, което можеш да направиш за вързания, е да го развържеш; за невежия – да му дадеш знание; за болния – да го излекуваш. Ако не постъпваш правилно, ще влезеш в противоречие със себе си и в края

на краищата ще кажеш, че нямаш нужда от нищо. Не е така. Всяка минута правиш известен брой вдишвания; ако броят им се увеличи или намали, ти се намираш в опасност. Щом се гневиш и нервираш, дишането не е правилно. По три пъти на ден ядеш; важно е да дъвчеш добре храната и да приемеш толкова, колкото можеш да обработиш. Ако усетиш тежест в стомаха, причината за това се крие или в неправилното дъвчене, или в качеството на храната; в случая виновен си и ти, и онзи, който ти е дал храната. Природата е главният гостилничар. Ако стомахът ти се разстрои, вината не е в Природата; ти си бръкнал без позволение в една от нейните тенджери и си ял храна, която не е била за теб. Защо не пита гостилничаря какво ядене да си вземеш? Това са фигури на речта.

Казвате: „Кажи ни нещо ново“. Ако искате нещо ново, ще го чуете, без да го разберете. Новото всякога остава неразбрано; щом го разберете, то става старо. Като кажеш, че не знаеш как става известно нещо и как се постига, то е новото. За новото се изисква Вярa. – „Аз вярвам сяпo в нещата.“ Сяпата вярa не е истинска. Слепият не може да вярва и глухият не може да вярва – вярва само онзи, който има очи и уши. Вижда онзи, който има очи, слуша онзи, който има уши. Глухият казва, че не иска да слуша, но той и без това не слуша. Ако слепият каже, че не иска да гледа, казвам: „Той и без това не вижда“.

Изучавайте материята в трите ѝ състояния. Чрез твърдата материя стигате до обходата на физическия свят, това е обхода към тялото на човека. Така че не питайте какво е тялото; то е обхода към физическия свят; същевременно е обхода към човешкото сърце и най-накрая то е обхода към човешкия ум. Следователно, като знаеш как да се обхождаш, няма да притесняваш нито тялото, нито сърцето, нито ума си. Казваш: „Сърцето ме боли“. Какво представлява болката на сърцето? Да те боли сърцето не значи никаква органическа повреда, но вътрешно стеснение, болезнени чувства. Като вътрешен орган, сърцето е невидимо за човека, но то е така обективно, както и тялото.

Правилната обхода към физическия свят подразбира свобода на ума, на сърцето и на тялото. Не ограничавай мислите си, чувствата си и не притеснявай тялото си. Ако Бог търпи хората, и ти ще ги търпиш. Бог е дал свобода на човека. Следователно, ако можеш да придадеш нещо към мисълта на човека, говори му; ако нищо не можеш да му придадеш, нищо не му казвай. Ако можеш да придадеш нещо към неговите чувства, взemi участие в неговия живот; ако нищо не можеш да му придадеш, не го смущавай.

И тъй, не можеш да бъдеш свободен, ако нямаш правилна обхода. Първо ще имаш обхода към себе си. Ако се обхождаш добре със себе си, ще бъдеш здрав; ако не си здрав, значи нямаш обхода към себе си. Трябва да бъдеш здрав. Ако страдаш от ревматизъм, болка в главата, гърдите, стомаха, лекарят ще каже, че има наслоявания на чужди вещества, на киселини в организма ти. Защо става това? Защото не знаеш как да се обхождаш със себе си. Новото включва добрата обхода; то се изразява с думите: *Разумни прояви в живота*. Когато дойде новото, и да не го разбираш, ти ще почувстваш вътрешно успокояване. Например жаден си, не си пил десет дни вода, но като дойдеш до извора, и да не знаеш откъде иде водата, ти задоволяваш жаждата си и се успокояваш. Достатъчно е отдалеч да видиш извора, за да се яви в тебе нова надежда, вътрешно успокояване. Ако в теб се яви желание час по-скоро да се напиеш, ти си сгрешил вече; не, ще седнеш до извора, ще си починеш и като получиш добро разположение на духа си, тогава ще пиеш, и то на глътки – само така ще дойдеш до истинското освежаване. Това е закон за правилна обхода към тялото. Добрата обхода изисква търпение.

Всеки човек има специфична обхода, на която никога не трябва да изменя. Остави човека да се обхожда така, както той намира за добре. Не можеш да даваш директива на водата как да се обхожда – тя има свой специфичен начин. Можеш ли да сложиш водата при захарта и да ѝ заповядаш да не ѝ пакости? Каквото не искаш, това ще

направи. В дадения случай водата не е виновна; дръж я далеч от захарта, но ако искаш да приемеш захарта в организма си, тогава тя трябва да влезе в съприкосновение с водата. Колкото и да е малко количеството на захарта, за да се разтвори, необходимо е известно количество течност. Трябва да знаеш как да употребяваш водата.

Обходата, която изисква Невидимият свят, е цяла философия. Седиш с часове и се занимаваш с непотребни неща – кой как постъпил, какво казал; това не е обхода. В обходата има музика. Диригентът на оркестъра или хора познава музикантите си, знае кой как свири, как пее, как постъпва. Ако някой от оркестрантите не свири добре, това не показва, че е лош човек, но той не владее музикалното изкуство.

Няма по-хубаво нещо от обходата. Тя изисква добре развит ум, добре развито сърце, добре развита воля. Трябва да разбираш нещата правилно, в тяхната дълбочина. Понякога хората стоят близо един до друг и не си обръщат никакво внимание.

Във Варненската гимназия имаше един учител, дребен на ръст; между учениците имаше много по-високи от него. Един ден завеждат всички от гимназия на парад. Един от високите ученици, възхитен от нещо, започва да удря с ръцете си по главата на своя учител. Учителят го побутва, иска да му обърне внимание, че до него стои човек. Казвам: като махаш с ръце, ще погледнеш наоколо, да видиш няма ли хора до теб. – „Искам да се проявя.“ Добре е да се проявяваш, но правилно. Този пример се отнася към обходата, но той трябва да се преведе.

Вие искате добра обхода от другите, когато имате интерес; дойде ли до вас, не мислите вече за обхода. Тя е закон в Природата и дали към себе си изискваш внимание, или към другите – това е едно и също. Обходата е необходима за самия човек, за неговите близки и за Славата Божия. Бог изисква от всички Негови чеда добра обхода. Да се оправдаваш, че не си постъпил добре, това не те извинява; да хвърляш вината върху другите – върху баща си и майка си, че така са те родили, и това не те спасява. Много

ученици ще оправдават двойките си с това, че учителите не преподавали както трябва; това не ги оправдава – ако си неспособен ученик, и най-добрият учител да ти преподава, пак нямаш успех.

Числата, с които работят математиците, са живи, органични; изучавайте отношенията между тях. Числата се различават от линиите. Линията е граница на плоскостта. Изучавайте живите линии, когато са в движение. Например при движението на линията се образува плоскост, а при движението на плоскостта – тяло; при движението на точката се образува линия. Точката има отношение към свят, вън от физическия; също така и енергията на правата линия идва от друг свят. Когато ръката се движи, това показва, че енергията на това движение идва отвън. Мислиш, чувстваш по един или друг начин, но всичко това не е твое. Това са външни сили, с които трябва да се справиш.

Искаш да се запознаеш със сина и дъщерята на едно семейство. Първо трябва да познаваш бащата и майката; каквито са те, такива са и децата. И от сина може да познаеш родителите, но трябва да бъдеш много учен, да имаш голяма житейска опитност. Например гледаш – синът прилича на баща си, значи лесно ще познаеш бащата, но мъчно ще познаеш майката. Следователно за обхода може да се съди по ума и сърцето на човека.

Хората не са свикнали да учат, повечето очакват готово, свикнали са със завършените процеси. Отиваш в един магазин, искаш да купиш хубав плат, без да се интересува как е изработен той. Това е завършен процес, но представи си, че влизаш в един свят, където няма готови платове – ето едно трудно положение, което ще определи твоето знание. Лесно се живее в уреден свят, при добри родители, но какво ще правиш, ако попаднеш между лоши родители? Разбира се, ще бъдеш недоволен. Коя е причината за недоволството на сина от родителите? Причината е в числото три, т.е. в сина. Във времето, когато синът се е създавал, или бащата, или майката са гледали навън, към друг мъж или жена, т.е. други неизвестни са взели учас-

тие в създаването на сина; тези неизвестни пречат на сина да бъде доволен от родителите си. Следователно, когато между родителите има известно противоречие, това се отразява на децата. Бащата казва: „Ако не се бях оженил за тази!“, жената казва: „Да не се бях омъжила за този!“, но нито красивата жена е за този мъж, нито красивият мъж е за тази жена. Изкуство е мъжът, като види красива жена, да не я пожелава; и жената, като види красив мъж, да не го пожелава, да го остави свободен. Докато желаеш чуждото, всякога синът ти ще бъде недоволен от теб. Тази е скритата причина за противоречията в дома. Синът казва: „Не обичам баща си и майка си, чувствам ги чужди“. Това е естествено, понеже родителите не са имали правилна обхода към сина. Каквото си вложил в сина, това се изявява навън.

Следователно, когато в сърцето ви се раждат противоречиви чувства, ще знаете, че причината е или в самите вас, или във вашите родители. Вашият ум или вашето сърце са погледнали където не трябва. Противоречивото чувство е дъщерята, а противоречивата мисъл е синът. Ти се оправдаваш с природата на твоето естество, но това са залъгвания – вината е в теб, в твоите пожелания; пожелал си нещо, което не е за теб, погледнал си към богатия с желание да имаш неговото богатство. Като не можеш да реализираш желанието си, ставаш недоволен. Мислиш ли, че богатите са щастливи? Погледнал си към някой голям, снажен човек и съжаляваш, че си дребен. Величието на човека е в неговия светъл ум. Малкият човек може да стане голям и големият може да се смали – това зависи от ума на човека.

На Северния полюс има ледени планини, високи 2000 м. Учените правят изследвания и казват, че ако и на двата полюса те се стопят, ще залее цялата Земя. Само Слънцето може да ги стопи. Къде остава величието на тези планини? Всички неща в Природата имат една илюзорна страна. Реалните неща не претърпяват никакви промени, те всякога запазват своята посока, а нереалните се променят, губят посоката си. Всяка мисъл, чувство и постъп-

ка, които не могат да запазват посоката си, са нереални и обратно: всяка мисъл, чувство и постъпка, които запазват една и съща посока, са реални.

И тъй, когато сте недоволни, трябва да знаете как да се справите с недоволството си. Казвате: „Това са стари неща, не са научно доказани“. Да, но старите неща, например старите хора, имат опитност и ако не можеш да се ползваш от нея, ти губиш. Ако не можеш да се ползваш от силата на младия човек, защо ти е той? Младият има сила и живот в себе си, но въпреки това иска да стане стар, да придобие мъдрост, да развие ума си. Старият развива ума си, младият – своята воля, възрастният – своето сърце. Значи ще бъдеш млад, за да развиваш волята си; ще бъдеш възрастен, за да развиваш сърцето си; ще бъдеш стар, за да развиваш ума си. Има школи по целия свят, които работят за развиване на човешката воля, но аз ги наричам школи на насилието. Във всеки дом има такава школа; в повечето случаи мъжът прилага насилието. Докато не разберете себе си, всякога ще се натъквате на противоречия.

Един ден при мен дойде един човек да се оплаче от втората си жена. Бил женен, имал две деца, но след няколко години жена му умряла и за да изгледа децата си, той бил принуден да се ожени втори път. Харесал една мома, която се влюбила в него, и се оженили. Животът му се влошил, тъй като втората жена не обичала децата му и постоянно ги биела и тормозела.

– Какво да правя с тази жена? Като видях, че не разбира от дума, започнах и аз да я бия. Тя бие децата, аз бия нея.

– Обърни другата страна: престани да биеш жена си и се моли. Като видиш, че бие децата, запази пълно спокойствие и кажи: „Не удряй с ръката си толкова силно, че ще те заболи“.

Казвам на този баща:

– Ще дойде ден, когато ръката ще я заболи и тя ще престане да бие. Що се отнася до децата, не се страхувай, те ще станат по-здрави и пластични.

– Не мога да я търпя.

– Ще търпиш, ще носиш неволята си. Какво ще правиш, ако вържат ръцете ти?

Помни: човек е господар на съдбата си. Колкото по-светъл е твоят ум, по-топло – сърцето ти и по-разумна – волята ти, толкова по-добра ще бъде твоята съдба. Щом имаш тези качества, ще помагаш и на другите хора. Не можеш да влияеш на ближния си, ако не влияеш на себе си. Ако не се обхождаш добре със своя ум, със своето сърце и със своята воля, не можеш да се обхождаш правилно със своите близки. При това положение ти ще влезеш в стълкновение със себе си, със своя ближен и с Бога.

Единственият, Който не се влияе от нищо и от никого, е Бог. Защо не се влияе? Защото всичките Му действия са абсолютно прави. Ако и вие действате като Него, Царството Божие ще дойде за вас. Той предвижда нуждите на всички същества, никого не е ограничил и на най-малките е дал условия за развитие; това се отнася както за хората, така и за животните. Но да не говорим за животните. Мнозина казват: „Ние не сме животни“. В едно отношение аз бих желал да бъда животно, а в друго – да бъда човек. Животните нямат обхода, а хората имат. Ако едно куче влезе в чужд двор, другите кучета веднага ще се нахвърлят върху него. Ако кучето е слабо, непременно ще избяга; ако е силно, ще даде отпор: и то се хвърля и хапе, и другите хапят. Силното прогонва всички кучета, те се разбягват и отдалече лаят, докато излезе господарят с тояга в ръка и ги разгони.

Днес често се говори за несгодите в живота. Гледам – стар дядо или стара баба, недоволни от живота; и младите са недоволни, и учителите са недоволни. Това се дължи на отсъствието на обхода. Всеки се оплаква; прав е да се оплаква, но никой не казва самата истина. Синът казва: „Виж колко добре се отнасят към големия ми брат, а към мен не се отнасят добре“. Този син е застанал на едно място, където не може да говори истината. И той сам няма обхода; щом е без обхода, това показва, че е неблагоприятен, не разбира отношението на родителите спрямо него. Каквото

и да говори, майката и бащата са допринесли нещо за него и той трябва да им благодари. И числото 3 – синът, също е виновен за общото положение, и той е взел участие. За да има правилен поглед за нещата, човек трябва да се постави в такова положение, сякаш никога не е взимал участие.

Ако искаш да вземеш участие, например в доброто, трябва да вземеш участие и в дълговете, т.е. да разпредиш правилно и благата, и задълженията. Какво ще бъде, ако се оставят дълговете на цялото човечество само върху един човек? Казват, че Христос е понесъл дълговете на цялото човечество. Тази идея не е правилно разбрана, Павел казва: *Чрез Христа Бог примирява света със Себе Си* – значи Цялото взимаше участие, целият Невидим свят и Разумните същества поеха негодите и дълговете на човечеството върху себе си; така те спасяват хората, но в името на Бога. Бог казва: *Ще залича престъпленията им и няма да ги спомена*. Под Бог разбирам Цялото. Дръжте в ума си като образец Господа. Слънцето е Неговото тяло, което изпраща светлина и на добрите, и на злите. Днес лошите хора са по-добре поставени от добрите – това е обхода на Бога.

И наистина, към лошия трябва да имаш по-добра обхода, отколкото към добрия. Здравата ос няма защо да се подкрепва, но слабата, ако не се подкрепи, никаква работа не може да свърши. Хората постъпват точно обратно: с добрите се отнасят добре, а с лошите или зле постъпват, или не знаят как да постъпят. Вие искате да изхвърлите лошата мисъл от ума си, лошото чувство – от сърцето си, но това е невъзможно и спасението е в това, че не може да ги изхвърлите. Бих желал да зная кой от вас е могъл да изхвърли лошата мисъл или лошото чувство от себе си. Ако можехте да направите това, щяхте да разрушите нещо съществено в себе си. Днес мразите някого, но няма да мине много време и ще измените мнението си за него. Няма човек в света, който да не минава през промени. Колкото и да не се спирате върху външното, всички хора се влияят от външната обстановка на нещата. Малко хора не се влияят.

Като наблюдавам лицата на хората, виждам някои несиметрични черти в тях. Не се занимавам с дисхармонията в тях, не се спирам и върху лошите черти на лицата им, но казвам: има фатални линии в човешкото лице, има и щастливи, които ту се явяват, ту се скриват, затова човек понякога се харесва, а понякога – не. Оглеждайте се често и като видите нещо фатално в себе си, не се гледайте; след това пак се огледайте и ако видите същата линия на лицето си, скрийте огледалото. Оглеждайте се, докато се харесате. Започвате да се чудите откъде е дошъл този нов човек, с хубави очи, с хубав нос, с хубава уста; това са онези живи, подвижни линии на човешкото лице, които постоянно се явяват и изчезват – така те се отразяват и на вътрешния живот на човека.

Следователно в света съществуват две течения: силно и слабо. От центъра на Земята иде едно течение, а другото – от Небето, от Разумния свят, от центъра на Слънцето. Първото течение е долното, което носи нещастие; второто е горното, което носи щастие. Ако се намериш между двете течения, ще бъдеш смазан. Никога не заставай на пътя на тези течения, в този център може да се спре само Бог. Щом се срещнат двете течения, явява се искра. Земното течение умъртвява, а слънчевото възкресява. Ако застанеш на този кръстопът, само вярата в Бога може да те възкреси – Бог ще те постави настрани и ще те избави от огъня на тези две течения. Понякога си неразположен – попаднал си под влиянието на лошото течение и не можеш да се освободиш от него, докато не се обърнеш към Бога – Той ще ти помогне да заемеш дясната страна, а оттам да минеш в горното течение.

Ще приведа един пример за подкрепа на мисълта как Бог спасява. Един свещеник пътувал за Варна с кола. По пътя конете се подплашили и започнали да бягат. Пред тях се изпречила голяма пропаст и за да я избегне, свещеникът скочил от колата. Но каква била изненадата му, когато усетил под главата си нещо меко – къртичина, до която стоял голям камък. Като се окопитил от падането, свещеникът се огледал и казал: „Каква разумност, какво

Провидение! Ако къртицата не беше направила своята къртичина и ударех главата си в камъка, нищо нямаше да остане от мен“. Какво показва това? Божията предвидливост. Бог отдавна е предвидил този момент и е поставил къртицата на това място, за да спаси главата на свещеника. Това е великият Божествен план, който предвижда нещата. Вярвайте в Божественото, чрез Него ще схващате интуитивно нещата. Интуицията е Божествено чувство в човека, тя му говори с тих глас и го предпазва от лоши мисли и деяния.

Млад момък се влюбил в една красива мома и пожелал да се ожени за нея. Тихият глас отвътре му казвал:

– Откажи се от нея, няма да живеете добре.

– Не мога, дал съм дума вече.

– Откажи се, и за нея ще бъде по-добре. Тя иска да се ожени, за да се осигури; дай ѝ известна сума, за да я осигуриш и да ѝ помогнеш в живота.

– Обещал съм, че ще я взема.

Помни: човек е длъжен да изпълни думата си, ако е за добро; щом е за зло, той е свободен от обещанието си. Следователно и ти си длъжен да изпълниш думата си само за доброто, което си обещал да направиш; дойдеш ли до злото, свободен си да не изпълниш обещанието си.

Често хората попадат в един омагьосан кръг, който им създава големи нещастия. Те се страхуват, не знаят как да излязат от този кръг. Защо се страхуват – и те не могат да си отговорят. Някой се страхува от мечка, друг се страхува от вълк, трети – от змия, от паяк, от мишка. Животинските форми представят известен род сили – земни и небесни, т.е. низходящи и възходящи. Понякога човек се свързва с низходящите и тогава страда, мъчи се и се страхува от тях; понякога се свързва с възходящите, които му помагат. Тази е причината, поради която човек се страхува от малкото змийче, а не се страхува от голямата мечка и обратно: понякога се страхува от голямата мечка, а не се страхува от змийчето – зависи с какви сили е свързан в даден момент.

Човешката мисъл се влияе отвън. За да не се влияе, тя трябва да се уравни, т.е. да бъде изпитана. Не само мислите трябва да се изпитват, но и чувствата, и постъпките. Докато не ги опитате, не ги прилагайте в живота. Правете опити с мислите, чувствата и движенията си, за да видите каква е тяхната бързина и интензивност. Казваш: „Бързо се движа“. Направи следния опит: вземи един силно нагорещен въглен в ръката си и виж дали ще те изгори. Колкото по-бързо го хванеш, толкова по-малко ще усетиш горещината му, а може и нищо да не усетиш. Ако бързината ти е малка, въгленът ще те изгори. Щом не можеш да вземеш бързо въглена, това показва, че и твоите мисли, чувства и постъпки също не са бързи.

Втори опит: жаден си; вземи една чаша вода, сложи я пред себе си и гледай часовника; докато не изминат 60 секунди, да не пиеш. Гледай водата и бъди тих и спокоен. Ако издържиш опита, имаш търпение; ако даже на последната секунда се изкусиш и пиеш вода, не си търпелив. Направи същия опит, когато си гладен: сложи хляб или един плод пред себе си и чакай известно време, до 1–2 минути. Ако издържиш, без да нарушиш спокойствието си, имаш търпение.

Кой от вас е правил тези опити, да знае колко може да издържа пред жаждата и глада, когато пред него има и вода, и хляб? Досега аз не съм срещнал човек, който да знае как да яде. Правилно яде онзи, който сяда спокойно пред готовата трапеза и не бърза: поставя кърпата си, намества добре чинията, разглежда хляба и след това започва да се храни. Какво от това, че ще минат пет минути, докато започне да яде? – „Нямам време, бърза работа ме чака.“ Щом не можеш да намериш време за ядене и бързаш, Природата ще те застави да намериш, но скъпо ще платиш – ще заболяеш, ще легнеш на легло няколко месеца и тогава ще имаш време: бавно ще ядеш и добре ще дъвчеш храната си; тогава ще намериш и пари за лекуване.

Нека смелите първи да направят опита с огъня. За да не се изгорят още първия път, нека направят опит с едно

камъче – бързо да го хвърлят и бързо да го хващат; след това да пристъпят към огъня. Ще го хванат толкова бързо, че и те сами да не забележат движението си. Като направите този опит, направете още един – с писмата, които получавате. Очакваш с нетърпение едно писмо и най-после го получиш. Остави писмото настрани, не бързай да го отвориш; седни пред него спокойно и гледай часовника, да минат поне 5-10 минути; след това отвори писмото и чети.

Искаш да четеш Библията, но казваш: „Днес нямам време, утре ще чета“. Не, днес ще четеш, в определен час, нито минута по-рано или по-късно. Природата обича точността. Като чета Библията, виждам, че някои пророци са казали известни неща не навреме; други са пропуснали нещо от това, което е трябвало да кажат. Пророкът трябва да изнесе Божието Слово навреме, без да го изопачава, без да пресилва или недоизказва фактите. Като предава Словото, той трябва да внимава, да го предаде точно, защото се явява като учител на човечеството. Вложи ли нещо от себе си, някоя своя отрицателна черта, ще се измени характерът на Божественото.

Често учениците, като четат живота на великите поети и писатели, обичат да им подражават. Казват: „Този писател има една отрицателна черта, каквато и аз имам. Онзи писател има също една отрицателна черта като моята“ и вместо да се освободят от отрицателното в себе си, те го усилват. Това не се препоръчва. Какво ще научиш от отрицателното в човека? Да подражаваш на положителното и доброто – разбирам. – „Бог ще превърне отрицателното в човека в добро.“ Това е друг въпрос, но важно е какво ти ще направиш. Първо човек трябва да има ясна представа за онова, което говори Бог; това значи да различаваш Божественото от човешкото. Важно отличително качество на Божественото е, че в него няма абсолютно никакво противоречие, то внася хармония в човека; неговите мисли, чувства и постъпки са хармонични. Щом Божественото те напусне, ти ставаш недоволен, тъжен. Изпаднеш ли в това състояние, не бутай змията.

И тъй, дайте път на Божественото в себе си, за да регулирате енергиите на долното, земно течение; попаднете ли на него, то може да ви завлече, защото е буйно като река, всичко завлича. Ако горното течение не му се противопостави, човек не може да прояви добра обхода към хората.

За обхода може да се говори само тогава, когато човек дава място на Великото, Разумното начало в себе си като център на своя живот. Има възможност човек да постъпва добре, да мисли и чувства добре – в това се състои философията на живота; при това положение можеш да се справиш и с най-големите противоречия. Знай, че неразположението, на което се натъкваш, иде от долу, от Земята, то не е твое. Докато понасяш спокойно ударите, противоречията на живота, ти ще излезеш на добър край: неразположението ти ще се смени с разположение, ще дойде нова вълна в живота ти, която ще те тласне напред.

Направете опита с огъня, с водата и с хляба. Постете три дена и след това пристъпете към опита: дръжте чашата с вода в ръката си 10 минути, без да пиете. Колкото и да сте жадни, да ви е приятно, че се въздържате. Правете опити като инженерите, химиците, музикантите и художниците. Започнете с малките опити и постепенно вървете към големите.

Тайна молитва.

37. лекция, 31 май 1933 г., София, Изгрев

ЗАКОНЪТ НА ОГРАНИЧЕНИЕТО И ЗАКОНЪТ НА СВОБОДАТА

Размишление.

Ще прочета глава 1 от Посланието към Коринтяните.

В Природата съществуват два велики закона, неизменни, общи за всички същества, без разлика: единият закон е законът на Абсолютната свобода, другият – закон на абсолютното ограничение; никой не може да ги избегне. Когато човек постъпва разумно, той е в закона на свободата, никой не може да го ограничи; когато постъпва неразумно, е в закона на ограничението – там никой не може да му помогне. Защо е така не питай. Досега никой не е отговорил на въпросите: защо хората се раждат и умират, защо вярват и не вярват, защо ядат, защо се радват и скърбят. Много обяснения се дават, но никой не може да обясни как радостта се обръща в скръб, любовта – в омраза. Това не може да подтикне човека да изяви едно или друго чувство, нито може да го унищожи. Това е самочувствие.

Така се идва до идеята, че цялото не може да се разложи на своите части; то само може да се проявява, но не може абсолютно да се разложи на своите части. И човек не може да се разложи; може само да се проявява и така частите се проявяват поотделно. Проявяването става в Добро и зло, както и съединяването. Не говоря за химичното съединяване, където отделните елементи представляват нещо различно по свойства от цялото. Двама души, мъж и жена, могат да се съединят; двама разбойници също се съединяват, за да извършат една работа.

За да се осмисли земният ви живот, абстрахирайте се от сегашните си разбирания. Някой иска да разбере нещата отвън. Казвам: колкото повече остарявате, толкова повече съзнанието ви се замъглява, докато най-после оглупеете. Какво означава думата *оглупяване*? Когато иска невъзможни неща, човек оглупява. За всеки даден случай

две неща са възможни за човека: едното е положително, а другото – отрицателно; възможно е да направиш нещо и невъзможно е да го направиш. Когато се намериш в положение да не можеш да направиш нещо, откажи се от него. Че въпросът оставал неразрешен – нищо от това; така постъпва разумният. Например искаш всички хора да мислят като теб или да бъдат добри като теб – това е невъзможно; не можеш да заставиш човека да бъде добър или лош. Можеш да повлияеш на някого, но ако мислиш, че той ще върви в пътя, в който ти вървиш, лъжеш се. Слугата може да се кланя на господаря си, но в първия ден, когато вземе властта, той ще му покаже доколко се е подчинявал. И синът се кланя на баща си, подчинява му се, но като порасне, му се заканва: „Ако постъпваш с мен така, както досега си постъпвал, ще ти дам да разбереш“.

Днес всички хора – и светски, и религиозни – се бият: силният бие слабия; слабият бие по-слабия от себе си. Всеки иска да заповядва, да влияе на другите. Хората не си дават свобода един на друг. Който не иска да му влияят, сам не трябва да влияе на другите. Да влияеш значи да изразходваш енергията си напразно. – „Слънцето не ни ли влияе?“ Не ни влияе. – „Бог не ни ли влияе?“ И Той не ни влияе, защото работи с Любовта – където действа тя, там има свобода; Любовта помага на хората, без да им влияе. Влияе се на слабия, а не на силния; слабият има условия да се поддава на изкушения и пороци, а силният се справя лесно с тях. Силният разполага с много енергия, от която дава и на другите.

Религиозният казва: „Толкова много се моля на Господа, но Той не отговаря на молитвата ми, нищо не ми дава. Ето, този светски човек не се моли и всичко получава“. Защо е така аз давам следното обяснение: религиозният става сутрин рано и започва да се моли; той не обръща внимание, че Слънцето е изгряло; прозорците му са затворени и чистият въздух не може да проникне в стаята. Светският не се моли, но става сутрин рано, отваря прозорците и в стаята му прониква светлина и чист въздух; бодър и освежен, той отива на работа и работата му

се благославя. Ако чакаш ангел да слезе от Небето и да отвори прозорците ти, много ще чакаш. Отвори прозорците и светлината ще влезе, без да се молиш. Молитвата не е механичен процес.

Някой разглежда нещата механично и минава за идеалист, друг мисли, че с насилие се разрешават въпросите. Не, насилието подразбира отсъствие на всякаква идея; убийството подразбира отсъствие на всякаква идея. И в Природата между живите същества има насилие, но това не е правилно. Единствен човекът е започнал да се обявява против насилието. Човешкият дух търси път да се освободи от насилието. Докато насилваш, и теб ще насилват. Който си служи с насилие, не може да бъде господар на себе си. Ти се поддаваш на известни сили, както дилафът, който човек пъха в огъня, и казваш: „Аз хванах огъня“. Не, ти си дилаф, други те пъхат в огъня. – „Какво да правя тогава?“ Ще се откажеш да служиш като дилаф, ти не си дошъл на Земята да бъдеш такъв. Щом приемеш една отрицателна идея в себе си, ти се влияеш вече от хората. Омразата, съмнението – това са влияния от хората; отслабваш, остаряваш – това става под влияние на хората. Ето защо първо трябва да се освободиш от всички човешки влияния. И отрицателните неща в Природата се дължат на човека, в това отношение той е гениален: леността, невежеството, сиромашията, болестите са създадени от човека.

Сиромах си – защо? Защото мислиш, че си такъв. Щом престанеш да мислиш за сиромашията, тя ще те напусне. Ако искаш да се освободиш от сиромашията, застани на онова място, на което Бог те е поставил. Във всеки момент ти можеш да поставиш бент на водата, която тече, или да премахнеш бента. Всички имате бентове на мислите, чувствата и постъпките си; те препятстват вашата работа, махнете ги, за да потекат водите свободно. – „Трябва да мисля.“ Откъде ще дойде твоята мисъл? Човешката мисъл е под влияние на Луната, затова тя лесно се раздвоява. Чувствата са под влиянието на Слънцето. Казват за някого, че умът му е студен; много естествено – той се намира

под влиянието на Луната. Умът поглъща голяма част от енергиите на сърцето, затова той се повдига и засилва, а сърцето се понижава и отслабва.

Студенината на човека се дължи на гордостта. Днес в света има студ около 30, 40, 50 градуса под нулата. Където мине, горделивият замразява всичко. Който подчинява, заповядва на човека и го ограничава, е студен. Работили ли сте при 150° студ? При гордостта температурата се понижава до 270°. Когато се казва, че във физическия свят студът може да достигне до 270°, това се дължи на гордостта. Какъв живот може да има при такава температура? Казват: „Човек трябва да има достойнство, да не се унижава“. Какво достойнство ще имаш на Северния полюс? Достойнство човек има само когато плодовете растат и зреят в него; там, където всичко е замръзнало, не може да става дума за достойнство. Смъртта е студът в живота; произходът ѝ се крие в човешката гордост.

И тъй, желанието на човека да стане господар, да заповядва на всички хора, да стане божество, е създало гордостта. Това е неразбиране на законите. Горделивият нищо не е дал на хората, а всичко изисква. Бог, Който е създал целия свят и е дал всички блага, от никого нищо не иска; Той не държи хората отговорни за това, което им е дал – вложил е Любовта в сърцата им и ги е оставил свободни. Щом се отклонят от Любовта, в тях се явяват омразата, вътрешното недоволство, което постепенно ги смразява. Работете върху себе си, за да развиете Божественото съзнание, което никога не се помрачава. Човешкото съзнание се ограничава и помрачава; и най-малкият външен повод е в състояние да го помрачи. Тази е причината за промените в човека.

Аз говоря за неща, които добре познавам. Много неща зная и вие може да ги знаете, но не правите усилия, очаквателното да ви дойде наготово. Истинското знание е скрито във вашата душа; то ще излезе от нея, но работа се иска за това. Като ви наблюдавам, виждам всичките ви недостатъци, зная и причините за тях, затова няма нищо в света, което може да ме изненада. Виждам вашите стре-

межи, които още на другия ден след реализирането им ще ви разочароват. Като се разочаровате, идва свършекът на вашия живот. После? Ще се преобразите. Където хората свършат, там ангелите започват; където ангелите свършват, там Бог започва. При това човек започва добре, а свършва зле; няма човек на Земята, който да е свършил добре. Където човекът свършва, ангелът започва. Ангелите започват зле, а свършват добре. Бог започва добре и свършва добре. Вие искате доказателства за това. Доказателствата са детински работи. Това значи да ви поставя в магнетичен сън, т.е. в областта на илюзиите, и като се събудите, няма да намерите нищо пред себе си.

Стремете се към Абсолютна свобода – това значи да се радвате на свободата на всеки човек, на всяко живо същество. Можеш да очакваш нещо само от свободния, от ограничения нищо не можеш да очакваш.

Един лъв бил хванат в примка, където прекарал гладен цял ден. Минал край него един човек и лъвът започнал да му се моли:

– Ще ти бъда признателен цял живот, ще си променя естеството, само да ме освободиш.

Човекът извадил халката на примката и освободил лъва. Лъвът си разтърсил гривата и казал:

– Каква полза, че си ме освободил? Сега съм осъден на глад и ще те изям.

Човекът се намерил в чудо и възразил:

– Слушай, ще питаме три същества как трябва да постъпиш за направеното от мен добро. Ако те кажат, че трябва да ме изядеш, ще се подчиня на твоето желание.

Срещнали едно голямо куче и го попитали:

– Има ли признателност за направено добро?

– Няма – отговорило кучето. – Едно време, като младо здраво куче, господарят ме използваше да му пазя стадото. Като остарях, той ме изгони от дома си.

По-нататък срещнали един стар кон и го попитали:

– Има ли признателност за направено добро?

– Няма признателност – отговорил конят. – Когато бях млад, господарят ме товареше и ме гледаше добре, но като остарях и не можех повече да работя, той ме изгони.

Най-после срещнали лисицата и я попитали:

– Какво ще кажеш, има ли признателност за направено добро?

Тя отговорила:

– Не разбирам за какво ме питате. За да разбера добре работата, сложете отново крака на лъва в примката и тогава ще се произнеса.

Лъвът сложил крака си в примката и останал там. Лисицата се обърнала към човека с думите:

– Глупако, върви по работата си! Лъвът е бил длъжен да отваря очите си. Щом ги е затворил, ще носи последствията,

Не освобождавай злото, затворено в теб, нека стои на мястото си, защото ако го освободиш, първо теб ще нападне! За да се справиш с него, трябва да мислиш. Не че не мислиш, но ти се намираш под различни влияния. Болният оправя живота си по един начин, а здравият – по друг. Болният казва: „Да мога да си хапна чорбица! Дано по-скоро ми донесат“. Здравият не чака да му носят храната на крака, а скача от мястото си, облича се набързо, запалва огъня и започва да си готви. Откъде е дошла в ума на болния мисълта, че трябва да му услужват? Когато идват при мене гости, всички искат да ми услужват, но аз зная законите: няма по-опасно нещо от това да ти услужват хората; сам ще си услужваш, сам ще удовлетвориш изискванията си! Така ще пестиш времето си.

Вие искате да бъдете свободни, но друг да ви освободи. Това е стара философия. И досега мислят, че Христос ще дойде на Земята, за да освободи хората. Ако трябваше да ги освободи, Той щеше да направи това още преди 2000 години. Сега е започнало друго освобождение – вътрешно. Свободата е вътрешен акт на човешкото съзнание, а хората днес си въобразяват свободата по стар начин; това става само по вътрешен път. Но и вие имате нещо, с което разполагате – силата е в човешката мисъл. Има нещо, което може да пробуди човешката мисъл към работа. Какво е няма да ви кажа, важно е да се пробуди човешката мисъл. Досега аз не съм видял нито един да е донесъл плод

от своето дърво, всички носите все чужди работи. Много пъти са ми донасяли баници с развалени яйца. Аз нищо не казвам, благодаря им. Не казвам, че зная коя кокошка е снесла яйцето, но ти си крадец, който иска да се препоръча пред мен. Аз си записвам в моя тефтер: „Блажена е тази кокошка, която е снесла яйцето; нещастен е човекът, който го носи наготово“.

Когато даваш нещо, дай го от себе си – да извира от твоето сърце и от твоята мисъл. Така вложена, мисълта възкръсва. Ние стоим пред две затворени врати. Истината е в затворените врати на човешката душа и на човешкия дух. Съвременните хора са затворили вратите на своята душа и на своя дух, а са отворили вратите на своя ум и на своето сърце – там, откъдето спасението никога не може да дойде. Спасението ще дойде през вратата на човешката душа и на човешкия дух – там е силата. Сега вие ще искате да ви дам признаци. Мога да ви дам признаци, да ви определя диагнозата.

Да кажем, че страдате от ревматизъм. Що е ревматизъм? Той е последствие на човешката леност – умствена и сърдечна. Може би ще кажете, че работите. Но работата е разумен акт, в нея трябва да намериш удоволствие. Вдигаш едно камъче, но това малко камъче може да ти причини хиляди добрини, а вие искате да вършите велики работи.

Никой не може да освободи човека. Русите освободиха българите от турско иго, но освободиха ли ги? Тези, които господаруваха в турско време, и днес господаруват. Станеш християнин и пак грешиш. Има, разбира се, един малък прогрес, но като човек ти нищо не се ползваш. Аз говоря за същината на човека. За пред хората може би човек се ползва, но за себе си всъщност нищо не се ползва, а губи. Ако вървите по другия път, ще отворите вратата на вашата душа, ще дойде това, което очаквате.

Много пъти не се разбирате помежду си. Срещнеш един познат; той е гладен, а ти му говориш. Аз му казвам: „Ти страдаш от стомах, аз съм лекар, ще излекувам стомаха ти“. Изваждам едно хапче от торбата си, после второ, трето.

Като ги приемеш, казваш: „Твоите церове действат много добре“. – „Значи ще взимаш по три хапчета на ден.“

Да се върнем към идеята за свободата. За да бъде мисълта ви права, в съзнанието ви трябва да има малка светлина и малка топлина. Това, което искате да направите на някого – да го освободите, тази свобода трябва да бъде ваше достояние и нея не трябва да давате. Някой казва: „Аз жертвам себе си за другите“. Жертвата е метод, който показва истинския път, по който свободата идва. Апостол Павел казва: *Ако раздам всичкото си имане, а любов нямам, нищо не се ползвам*. Може да се жертваш, но ако не покажеш на хората правия път към духовния живот, ти не можеш да ги освободиш. Ще хвърля семето в земята и ще го зароя – ето един начин, по който съм му показал пътя. След една година, като се върна, семето ще бъде вече израснало и ще ми каже: „Много ти благодаря! Ето плодът на твоята услуга“.

Често вие се оплаквате от страданията и негодите на своя живот. Заедно с вас и аз се оплаквам. Не се оплаквам като вас, но търся правилен, разумен начин да се освободя от препятствията, които срещам по своя път. Правилни ли сте опит да се освободите от препятствията и мъчностиите в своя живот? Болен си, викаш лекар. Той ти дава известни наставления, но намира, че няма да оздравееш. Викаш още лекари, и те казват същото. Най-после се свиква консулт от 12 лекари, които единодушно ти подписват присъдата. Трябва ли да се спреш на тяхното мнение? Ако поставят въже на врата ти и го теглят, какво трябва да правиш? Вземи нож, отрежи въжето и кажи: „Онзи, Който е създал света, Който е създал и мен, е по-силен от всички. Той ми е дал живот и аз ще живея. Въжето не трябва да бъде на моя врат!“.

Един наш познат разказваше следната своя опитност: един ден пътувал през една гора, където отдалеч съзрял няколко разбойници. Помислил си: „И мен ще нападнат, но какво да им дам? Нямам нищо в джоба си“. Като дошли до него, разбойниците започнали да обръщат джобове му, но той казал:

– Колкото и да търсите, нищо няма да намерите. Аз съм беден, гладен човек, нямам хляб да се нахраня.

– Щом е така, ние ще те нахраним – отговорили разбойниците. – Няма да оставим човека да умре от глад. Нашата работа се заключава в обиране на богатите и даване на бедните.

Ще кажете, че от гледището на сегашния морал това, което правят разбойниците, е престъпление. Питам: сегашните хора не се ли обират един друг? – „Бог е наредил живота по точи начин.“ Ако Бог е наредил нещата така, вие щяхте да бъдете щастливи, но вас ви залъгват с идеи, които нямат отношение към Божественото.

Днес всички цитират думите на Христа – така казал Христос, иначе казал. Важно е сега какво можеш да направиш ти. Можеш ли от твоите кибритени клечки да извадиш една и да я дадеш на своя ближен? Това е най-малкото добро, което можеш да направиш. Няма защо да се извиняваш, че си беден, че някога си имал пари. Можеш ли сега да дадеш една жива клечка на човека, да си запали огъня? Останалото само по себе си ще дойде. Вие сте богати, но казвате, че нямате пет пари в джоба си, че баща ви не е оставил никакво наследство. Ако искаш да знаеш какво е оставил баща ти, отвори вратата на своята душа, вземи телефона и по указания номер извикай баща си да ти каже какво наследство ти е оставил. – „Той знае ли истината?“ Според мен, умрелият всякога говори истината; той не се интересува от това, с което вие живеете, затова всякога говори истината. Под *умрял* разбирам онзи, който е ликвидирал с лъжата – той е умрял за лъжата, а жив за истината. Друг е въпросът за разбойника – той е голям камък, който се търкаля от височината, и каквото срещне на пътя си, може да го спъне. Казано е: *Истината освобождава човека*; добавям: правата мисъл също освобождава човека. От какво? От заблужденията. Следователно всяка мисъл, която не освобождава човека, не е права.

Като говоря по този начин, нямам предвид вашите стари възгледи. Ако със старите си възгледи може да разрешавате въпросите на живота, дръжте се за тях; ако не

ви ползват, приложете новите. Казвате: „Каквото не можем да поправим в това прераждане, ще го направим в следващото“. Не се разсъждава така. Ако днес не можеш да решиш задачите си, в бъдеще по-мъчно ще ги решиш – тогава ще имате по-трудни задачи. Да се преродиш – това значи да предприемеш една експедиция, свързана с големи разходи. Можеш ли да посрещнеш тези разходи? Теорията за прераждането е индуска. В нея има нещо истинно, но много неща не са предадени вярно. Едно е вярно: каквото днес ти е дадено да свършиш, не трябва да го отлагаш; отлагаш ли днешната работа за утре, скъпо ще платиш. Който не реши задачите си в този живот, ще остане назад. Страшно е положението на онзи, който е изостанал в развитието си – той попада в закона на абсолютното ограничение. Днес повечето хора живеят по този закон; още малко остава, докато излезете от него и влезете в закона на свободата. Идва епохата на Абсолютната свобода. Тя се представя от Разумни същества, които разполагат с големи капитали; те идват на Земята, за да вложат капиталите си в работа и да покажат на хората правия път. Готови ли сте да използвате пътя на Абсолютната свобода?

Мнозина казват: „Учителят ни говори само за Любов. Пукнат ли главата на някого, той казва: Любов трябва да имаш; глава те боли – Любов да имаш; неврастения имаш – пак за Любов се говори“. Така е. Говорил съм, говоря и ще говоря за Любовта. Не трябва да боледувате, не трябва да мразите, да изпадате в безверие. Ще прилагате Любовта, за да се освободите от болестите и от отрицателните си качества – те са непотребен баласт, който трябва да се изхвърли; щом се освободите от него, ще влезете в един нов свят – в света на Любовта.

Учител си в първоначално училище в едно село, но не си доволен от положението си, искаш да станеш гимназиален учител. Станеш гимназиален учител, но и от това не си доволен – искаш да станеш министър. Какво ще спечелиш от това? Нищо друго, освен завистта на хората. Ако имаш къща, ще кажат, че си я направил с крадени пари. Да станеш министър или висок чиновник значи да се ог-

решиш. Каквото и положение да заемеш, първо трябва да станеш господар на себе си – само тогава можеш да заповядваш на другите. Само който е придобил изкуството да заповядва на себе си може да заповядва на хората; който не го е придобил, нищо не може да постигне. Казвам: дай свобода на човека и виж какво може да направи. Той казва: „Щом имаш доверие в мен и ми даваш свобода, така ще служа, че най-малко сто години ще помниш доброто ми. Ако нямаш доверие в мен и ме ограничаваш, най-малко сто години ще помниш злото, което ще направя“.

Велик е Бог в Своите прояви. Ние грешим, Той ни гледа, дава ни свобода да се проявим. Той свързва двата полюса на живота – деня и нощта, свободата и ограничението, и прави от тях верига на щастieto и нещастieto. Когато сте щастливи, Бог казва: „Това е резултат на закона на свободата“; когато сте нещастни, казва: „Това е резултат на закона на ограничението“. Отвън никой не е виновен за нашето щастие и нещастие. Хората са условия за вас, а вие сами сте причина за всичко, което ви сполетява. Човек сам си пакости. Ако нямаше свобода, нямаше да греша.

Като ви изучавам, виждам, че в много неща вярвате и в много не вярвате. Вие вярвате в това, което не може да стане, и не вярвате в това, което може да стане. Момъкът казва на младата мома, че ще я направи царица; тя вярва на думите му и очаква деня за това – вярва в това, което няма да стане, и в края на краищата остава излъгана. Ако той я направи царица, пак той ще я сваля от престола – който те е качил, той ще те смъкне. Докато уповаваш на хората, всякога ще се разочароваш. Вярвай във възможното, а не в невъзможното. Ако вярваш в невъзможното, ти сам се насилваш – невъзможното остава всякога невъзможно. Например можеш ли да изпиеш водата на Великия океан²⁴? Можеш ли да пхнеш в лешник всички хора на Земята и да ги носиш на гърба си?

Математиката си служи със закона на вероятностите и закона на невероятностите. Според първия закон, вероятно е, че $2 \times 2 = 4$, невероятно е обаче 2 да бъде равно на 4.

Един син се върнал от чужбина, където учил, и казал на баща си:

- Татко, знаеш ли, че две е равно на три?
- Възможно е, синко, но това трябва да се докаже с опит. Днес ще направим опита.

Бащата казал на жена си да сготви две кокошки за обяд. Седнали да се хранят и бащата казал:

- Жена, едната кокошка ще бъде за теб, втората ще бъде за мен, а третата – за сина.

Две не може да бъде равно на три; колкото и да се доказва обратното, човек не може да не се съмнява в това. Всяка мисъл, в която има и най-малкото съмнение, не може да се реализира и всичко може да се реализира, когато човек се освободи и от най-малкото съмнение. Изхвърли съмнението вън от себе си! Когато изгуби съзнанието си, човек престава да мисли и е свободен от всякакво съмнение и смущение, ето защо той лесно се лекува, когато изгуби съзнание или когато съзнанието му мине в по-високо поле. Когато искаш да се освободиш от една идея, трябва да я замениш с по-висока. Същото се отнася до мислите и чувствата. Така лекува Природата: за да освободи човека от мисълта, че е болен и няма да оздравее, тя внася в съзнанието му една възвишена идея, която го отклонява от обикновените мисли.

Какво се разбира под *Природа*? Сбор от съзнания на същества от човешки род. Под *човешки род* разбираме същества, които населяват всички слънчеви системи. Разумните същества участват във всички прояви на живота и ако се свържеш с тях, те са в сила да те освободят от всички мъчнотии. Достатъчно е да поставят болния в магнетичен сън и да му внушат мисълта, че ще оздравее, за да стане от леглото си. Какво направи Христос със слепия? Той взе кал, намаза с нея очите му, вложи в съзнанието му мисълта, че ще оздравее, и слепият прогледна.

Защо дойде Христос на Земята? За да направи връзка между човешката душа и Бога. Христос показва на хората как трябва да живеят.

Как ще отговорите, ако ви питам какво разбрахте досега? Може да отговорите като слушателите на един селски свещеник. Като свършил проповедта си, той ги запитал:

– Разбрахте ли ме, братя християни?

– Нищо не разбрахме.

– Щом не сте ме разбрали, няма защо повече да говоря.

– Разбрахме те.

– Щом сте ме разбрали, пак няма какво да ви говоря.

Питам: каква философия е тази? Софистика, т.е. обикаляне на истината.

Като си дошъл на Земята, ще се изучаваш, за да имаш ясна представа за себе си като човек. Не се сравнявай с никого, не казвай, че този или онзи са по-добри от теб; не казвай, че този или онзи ти е неприятен, но виж защо е така. Когато имаш еднакви качества с някого, този човек ти става неприятен, особено ако иска да ти се наложи. Ти си горделив, но той е по-горделив от теб; ти си сприхав, но той е по-сприхав. Изобщо, неприятен ти е всеки, който те превъзхожда, особено в отрицателното. Всеки, който се опитва да ти се наложи, също ти е неприятен.

Когато се говори за свързани души, имаме предвид естествената вътрешна връзка между тях. Има три места, където хората се свързват: едното място е под лъжичката; второто е на главата, където е центърът на милосърдието; третото място е в душата. Срещнат ли се двама души, свързани по един от трите начина, те взаимно се вдъхновяват.

Който дава, живее в закона на свободата; който само взима, живее в закона на ограничението. Всякога давай, за да освободиш хората от ограничението. Значи положителната Любов, която дава, освобождава; любов, която само взима, ограничава.

Срещаш един свой приятел и се питаш: „Обича ли ме приятелят ми?“. Който те обича, никога не се стреми да проникне в теб. Той се радва, че те е видял, и те оставя свободен. Който обича, никога не критикува; той слуша, без да рови грешките – как се изказваш, как поставяш думите.

Любовта има особен език. Който люби, той говори правилно. Като изучавам българския език, аз често превеждам, правя опити да го повдигна по-високо, да го пригоя към езика на Любовта. Ред години работя върху българския език, да избира положителните думи, да ги повдигна в по-висока степен, да усиля техните вибрации. Някога ще взема трима души между вас, двама братя и една сестра, най-способните, за да направя опит с тях, да видя как се отразяват положителните думи върху тях.

Като говоря за опити, вие очаквате някакви чудеса. Какво чудо искате да направя? Според мен, няма по-голямо чудо от това да убедиш човека, че Бог съществува или че Христос е възкръснал. Да убедиш човека във възкресението значи ти сам да си възкръснал. Възкръсналият е абсолютно свободен. Той никога не поставя бент на Божествения живот, оставя го свободно да тече и да се проявява. Той не роптае, не критикува, приема всичко с Любов. Той е огън, който запалва всичко, което среща на пътя си. Като работи върху себе си, заедно с това работи и за другите.

Как може човек да се освободи от ограничението? Чрез Вярата в Бога, но тя трябва да бъде силна, мощна, да върши чудеса.

Съществената мисъл в тази лекция се отнася до двата велики закона: закон за свободата и закон за ограничението. Бог живее в Абсолютната свобода, а човек – в закона на ограничението. Когато законът на свободата работи в човека, той познава Бога, познава Любовта и живее в щастие и блаженство. Свободен е само онзи, който живее в Любовта.

Тайна молитва.

38. лекция, 7 юни 1933 г., София, Изгрев

ВЛИЯНИЕ НА МАТЕРИЯТА

Размишление.

Тема за следния път: *Опаките действия на волята.*

Материята, в различните си състояния – твърда, течна, въздухообразна и светлинна, оказва известно влияние върху мисълта; и мисълта, от своя страна, оказва влияние върху човека. Едни мисли идват от Земята, а други – от Слънцето. И планетите оказват влияние върху човека. Между четирите вида материя – твърда, течна, въздухообразна и светлинна, има известно отношение, известна хармония. Ако се наруши хармонията в човека, както и във външния свят, стават нежелателни явления в Природата: наставка суша, а животът в обществата идва до своя краен материализъм и казваме, че твърдата материя е взела надмощие. Когато преобладава влиянието на течната материя, хората се отдават на удоволствия, на чувствен живот; когато преобладава въздухообразната материя, мисълта в човека взема надмощие. Едва сега светлината започва да влияе върху човека, главно върху неговата мисъл. В бъдеще ще дойде влиянието на петото състояние на материята и тогава ще дойде Шестата раса на Земята. Дотогава главите ви трябва да узреят. Косите ви ще побелеят и почернеят десет пъти, докато бъдете готови за Шестата раса; това показва през какви страдания ще минете.

Днес всеки иска да живее охолно, да бъде свободен, да бъде господар на себе си, никой да не му заповядва. Това желание е естествено, но ще знаете, че свободата не принадлежи само на един човек; животът не принадлежи само на един човек; и мисълта също не принадлежи на един. Животът, свободата и мисълта са достояние на всички хора, на всички живи същества.

И тъй, изучавайте мислите, да знаете кои от тях произтичат от твърдата материя, кои – от течната, от въздухообразната и кои – от светлинната. Мислите, които ид-

ват от твърдата материя, не са вредни, но те произвеждат втвърдяване на някои органи, както някои чувства внасят мекота. На човешката глава има известни центрове, свързани с чувствата. Например отзад на главата има център, свързан с личните чувства. В горната част има център, свързан с твърдостта на човека; той е в моралната област на главата и трябва да знаете как да се отнасяте с човек, на когото този център е силно развит. Ако е дете, то първо ще откаже да ходи на училище. Защо не иска – и то не знае, но проявява твърдост. Родителите трябва да знаят как да постъпят с него, за да го накарат да ходи. То прилича на богат човек, който разчита на богатството си, затова не иска да работи; той има слуги и разчита на тях. Какво ще прави, ако няма слуги? Богатият казва: „Богат съм, имам право да си поживея“. И слугата, макар и беден, казва същото. Това са неправилни отношения между богати и бедни, поради което се създава недоволство между хората. Богатият казва на бедния: „Аз съм господар на твърдата и течната материя. Ти трябва да ми служиш“.

Запитаха ме един ден каква е разликата между Учител и Космическия учител. Това е все едно да питате каква е разликата между Христа и Исуса. Има известна разлика, но вие сами трябва да я намерите. Това е все едно да дойде един физиогномист и да ви преподава своята наука. Физиогномистът ще ви говори за линиите на лицето, а хиромантикът – за линиите на ръцете, за квадратите и кръстовете по тях. Колкото и да ви говорят, вие трябва да изучавате тези неща в живота. Казва ви се, че някои мисли и чувства не са ваши, дошли са някъде отвън, но можете ли да ги различите от вашите? Великият Учител ги различава. Достатъчно е да ви види, за да познае веднага кои мисли и желания са ваши и кои – чужди. Той има ясна представа за всяка своя мисъл и за всяко желание, но оставя човека свободен, да се проявява както знае. Защо го оставя свободен? За да се учи сам от себе си – само така идва до вътрешно различаване на своите мисли и ще познае кои отговарят на неговите и кои не са в хармония с тях.

Казваш: „Не искам да ми се говори, да не се объркам“. Не искаш да ти говорят, но ти говориш на другите. Не мислиш ли, че и ти можеш да ги объркаш? Има мисли, които изсушават човека – пазете се от тях. И ръцете на някои хора изсъхват – това не е добро; крайното изсъхване на ръцете води към смъртта, това показва отсъствие на жизнена енергия, на влага в организма. Една сестра казва, че Космическият учител ѝ говорил; гледам – ръцете ѝ сухи; никакъв Космически учител не ѝ говори. Един брат казва, че живее в съгласие с великите, с новите идеи; и неговите ръце са сухи – и той се заблуждава. Той не подозира, че още на другия ден от Астралния свят ще го обесят. Знаете ли как Съществата от Астралния свят могат да обесят човека?

Един търговец, който не познавам, ми пише писмо, в което иска да му дам 20 хиляди лева. Бил в затвор за някакъв дълг. Праща ми и личната си карта, да видя, че е честен човек. Гледам чертите на лицето му – краен материалист; живее само за пари и за материалното. Прочетох писмото, но не му отговорих. След няколко дни получих друго писмо от болница; пише, че бил болен и се сърди, че не съм отговорил на писмото му. Всъщност аз пак му помогнах – вместо да лежи в затвора, изпратих го в болницата, но той се поддал на влиянието на Астрални същества, объркал една каша, задлъжнял и сега иска да го спасявам. Аз не се бъркам в кашите на хората. Не познавам този човек, не познавам работите му, нищо не ме е питал, а иска от мен помощ.

Често и вие изпадате под влиянието на Астрални същества. Дойдат при вас и започват да ви увещават да си купите земя, волове, да забогатеете, докато един ден ви пхнат в затвора и после ще търсите кой да ви спасява. Като знаете това, бъдете внимателни, да не се свързвате с такива Същества. Това е влиянието на твърдата материя върху човека. Когато твърдите мисли преодоляват, лицето на човека почервява. Понякога лицето придобива неестествена червенина, а в някои случаи пожълтява – това показва, че черният дроб не функционира правилно. Как-

то не можете да се освободите от влиянието на твърдата, течната, въздухообразната и светлинната материя, така не можете да се освободите и от влиянието на Астралните същества. Важно е да ги разбирате и да знаете как да се справяте с тях. Каквото и да правите, ще минете през бури и урагани, но разумният ще впрегне тези енергии в работа. Астралните същества ще поставят бентове на пътя, но и с тях трябва да се справите. Ще се научите да различавате Божествените мисли от човешките; Божественото внася мекота в човека и влияе благотворно върху него.

Едно се иска от човека – устойчивост. Така той може да постигне своите желания. Има закон, чрез който каквото пожелаеш, става, но трябва да бъдеш готов да носиш и последствията. Този е законът на Опуленс (Opulence). Ще приведа един пример, това се е случило в Америка. Един човек се нуждаел от десет хиляди долара. Той държал тази мисъл постоянно в ума си и всеки ден очаквал да дойдат отнякъде. Определил ден и час, когато трябвало да получи парите, но не станало така. Крайно ядосан и разгневен на Невидимите същества, че не са изпълнили желанието му, той си купил билет и заминал за едно малко градче до Чикаго. Явила се голяма буря, ураган и както се движел из града, от една съборена къща паднала голяма греда и счутила крака му. Той изпаднал в безсъзнание и като се събудил, видял, че е в болница. На възглавницата до главата му имало един чек от десет хиляди долара. Желанието му се изпълнило, но кракът пострадал. Със своето жестокосърдечие той използвал неправилно закона.

Мнозина прилагат закона на Опуленс в умствения си живот. Отива някой на събрание, слуша какво се говори, прави известно предложение и иска на всяка цена то да се приеме. Добре е това, но само ако е Божествено. Преди всичко, на първо място, е Бог, Съзателят на цялата Вселена, след Него идват Възвишените същества, светиите, гениалните, добрите, талантливите хора и на последно място са обикновените хора; понякога може да се вземе под внимание и тяхното мнение. Как може да се даде първо място на човека с твърди мисли, с жестокост и сухота в

себе си? – „Учен човек съм.“ Може да си учен, но твърдите мисли преобладават в теб и внасят недоволство и неразположение, а след това търсиш вината във външните хора. Външните хора са условия, истинската причина се крие в твърдите мисли. Докато си недоволен, каквито и услуги да ти правят хората, все ще намериш нещо криво в тях. Ти изпадаш в положението на онзи българин, който постоянно биел жена си, все намирал причина да я бие. Един ден, като нямало за какво да я бие, той казал: „Тази вечер искам да ми сложиш яденето навън, там ще се храня“. Сложила яденето навън, но в него попаднали куришки от кокошките и той, недоволен, попитал: „Защо ми сложи яденето навън?“. – „Ти сам пожела.“ И затова той пак я набил.

Хората страдат от неразбиране на живота и от взаимно неразбиране. Те говорят на един и същ език, но пак не се разбират. Всички говорят за свободата, стремят се към нея, но не могат да я постигнат; всички съзнават, че без свобода животът няма смисъл. Всеки иска да бъде млад и здрав – това желание е естествено. Младостта е вътрешно качество. Ще бъдеш млад само ако родителите ти са били млади, а те могат да бъдат млади само ако желанията им са пълни с живот. Когато са те зачевали, те са мислели по какъв начин да те пометнат – може ли тогава да бъдеш млад? Твоите мисли и желания ще бъдат твърди като тези на родителите ти и каквато работа започнеш, ще я пометнеш, няма да я свършиш докрай. В края на краищата казваш: „Такава е моята съдба“. Майка ти, баща ти са определили твоята съдба и днес от теб се искат гигантски усилия, за да я измениш. Ако приемеш Божествените мисли като основа на своя живот, тогава ще се освободиш от лошите наследствени качества на своите родители, както и на своите деди и прадеди.

Пазете се от твърдите мисли, чувства и желания, които изкушават човека. По ръката си може да познаете доколко сте свободни от влиянието на твърдата материя. Ако пипнеш ръката си и усетиш една вътрешна мекота и пластичност, ти си свободен от това влияние. Твоята ръка

е магнетична, пълна с живот и енергия; такава ръка излъчва нещо хубаво от себе си. Казваш: „От работа ръката ми е загрубяла“. Има случаи, когато някой не работи, и ръката му е пак твърда, корава – това показва, че Божественото не работи в него. Правилно е ръката отгоре и отдолу да бъде мека, а не мекушава; такава ръка е магнетична, в нея магнетизмът замества течните вещества. Когато преобладава електричеството в организма, то замества въздухообразните вещества.

Изобщо, когато електричеството и магнетизмът в организма не текат правилно, човек боледува. Ако не можеш да се справиш с електричните енергии в своя организъм, ти ставаш неврастеник и ако не можеш да се справиш с тези енергии, започваш да мислиш за самоубийство – това значи фалиране в Астралния свят. Ти се намиращ в положението на търговец, който не може да се справя със своите дългове, но и самоубийството не те освобождава от отговорност. Не можеш да закриеш своята фирма, докато не изплатиш дълговете си. Праведният може да замине за другия свят, когато пожелае – той нищо не дължи, но грешният може да замине за другия свят, след като изплати дълговете си. Да умреш като праведник е благословение; да умреш като грешник е нещастие. Праведникът е свободен, а грешникът е в затвор.

И тъй, докато не се справиш с твърдите, течните, въздухообразните и светлинните мисли, ти не можеш да бъдеш господар на себе си. Това значи да говориш истината на себе си. Как ще говориш истината на себе си? Преял си – ще признаеш, че си преял; не трябваше да ядеш толкова много. – „Друг път няма да ям много.“ Че яденето било хубаво, вкусно приготвено – не е важно, ти не трябваше да преяждаш; ще хапнеш няколко хапки и ще благодариш. Ако преядеш, ще приличаш на онзи, който бил поканен от кума си на угощение. Кумът му казал: „Хайде, хапни си за кумата, за мен, за девера, за децата“. Той ял и пил за всички, докато заболял. Същият българин поил един ден магарето си и му казал: „Хайде, пий за кума, за кумата, за мен“, но то отказвало. Българинът си казал: „Похвалвам

магарето си. То задоволи жаждата си и за никого не искаше повече да пие. А пък аз ядох и пих, докато изгубих човешкото си достойнство“. Казвам: ако искаш да направиш нещо за твоя кум, плати му десетте хиляди лева, които той дължи; с това ще покажеш, че го обичаш.

Различавайте Божествените мисли от човешките. Един ден, като заминете за онзи свят, ще вземете със себе си само Божествените, а човешките ще останат на Земята. Божествените мисли носят в себе си онази алхимия, онова богатство, към което човек се стреми; те крият онази тайна, онова изкуство да извличат жизнените сокове от всички мисли и желания. Ценното ще остане като капитал на човека, а непотребното ще се изхвърли навън. Така ще се подобри човешкият живот. Ако остане с непотребното, човек ще се намери в положението на фалирал търговец, изоставен сам, без никакви приятели. Ако това положение е тежко на Земята, колко по-тежко е за Невидимия свят! Движиш се насам-натам, но нито едно същество не ти обръща внимание. Носиш надписа на твоята фирма – какъв си бил, с какво си се занимавал, но който го прочете, веднага се отдалечава от теб. Такова е положението на скитащите духове, които бродят в пространството с хиляди години сами, изоставени от всички.

Един английски проповедник отишъл да проповядва в Африка. Един ден влязъл при него старец, който му казал: „Ще ти съобща нещо, но да не се уплашиш. Ти ми изглеждаш благороден човек, на теб разчитам. Аз съм английски епископ, живял преди повече от 200 години в Англия, но водих порочен живот и един ден заминах за онзи свят. Вече 200 години откакто се скитам тук и искам ти да ми проповядваш Христовото учение, да повярвам в Него, да се обърна към Бога. Само така ще се спася“. Проповедникът се съгласил и започнал да му проповядва, но каква била изненадата му, когато стаята му всеки ден се пълнела с такива скиталци духове. Епископът ги водел със себе си, с желание и на тях да помогне. Най-после, по съветите на лекаря, проповедникът трябвало да се върне в Англия, да възстанови своята нервна система. Тук той направил

справка в книгата и по данните, посочени от епископа, разбрал, че преди 200 години действително е живял такъв епископ в Англия.

И тъй, лошият живот се дължи на страничните чужди мисли и желания. Освободете се от всички външни влияния. Без да искат, хората стават проводници на влияния от нисши сфери на Духовния свят. Ти си възбуден – защо? Боли те нещо чуждо, влязло в теб. Например боли те крак, ти си направиш компрес, но болката не минава. С компрес болестта не се лекува, това е временно средство. Някои лекари препоръчват студени компреси, лед на болното място, но аз препоръчвам топли компреси, те са безопасни. Студените компреси са за пълнокръвни хора, а не за слаби, нервни; студеният компрес на първо време отнема телесната топлина, а после става стопляне. Чрез тях лекарите смятат, че се отнема възпалението, но всъщност от студено то организмът губи повече енергия, отколкото печели. Топлото с топло се лекува.

Да се върнем към влиянието на материята. Твърдата материя, както течната, въздухообразната и светлинната, си има свой специфичен произход. Нисшият, елементарният живот произлиза от нея. Всяка материя има специфични елементи в себе си, които могат да се извлекат чрез специфични методи, а именно – чрез вода, въздух и електричество. Например милосърдието е елемент, който обогатява твърдата материя – не можете да влияете на твърдата материя, ако нямате милосърдие. Който няма милосърдие, е жесток. Сърцето му трябва да се смекчи, да усети топлина в него, под лъжичката. Достатъчно е само да помислиш за милосърдието, за да усетиш тази топлина в себе си. Милосърдието е духовна сила, която действа в хармония с всички други духовни сили в човека. Чрез него човек постепенно се освобождава от връзките на своето минало.

Мнозина се заплашват едни други, че ще ги убият, ако не се откажат от убежденията си. Така постъпват всички апаша – апашът изважда револвера от джоба си и те заплашва. Той иска пари и ако не му дадеш, ще те убие. Как-

во трябва да направиш в случая – да проявиш милосърдие: извади кесията си и му дай колкото иска. Следователно той търси пари и ти трябва да му дадеш колкото иска. Не му оказвай никаква съпротива. Казваш: „Ако всеки човек, който ме среща, иска пари, къде ще му излезе краят?“. За онзи, който върви в Божествения път, в Разумния живот, това са изключения.

Един апаш среща един окултист – човек, който познава законите на живота. Апашът му казва: „Сега ще те простра на Земята“. Окултистът му отговаря: „Скрий оръжието си, защото и аз не съм от слабите. Знай, че нищо няма да извадя от джоба си“. Обаче апашът започва да се бори с него, но ръката му остава във въздуха. Може и по друг начин да го обезсилиш: можеш да го вцепениш, да го простреш на Земята – достатъчно е да го погледнеш с твоя силен поглед, за да се смрази и да остане на мястото си. Това е подобно на урочасването. Българинът казва: „Лоши очи има този човек“. Това се дължи на отсъствие на магнетизъм – значи в организма се събрало излишно електричество. Понякога електричеството е в такова голямо количество, че организъмът мъчно се справя с него; то може да убие човека.

Една 21-годишна мома, американка, направили следния опит: поставила ръката си върху едно голямо дебело дърво, което едва можели да държат 10–12 души; дървото започнало да се върти свободно, като колело на воденица. След това стегнали добре дървото в менгеме и тя пак поставила ръката си върху него; и този път дървото се въртало. Това се дължи на силите, които момата криела в себе си. Те действат даже на разстояние. Какво ще стане с човека, ако тази мома постави ръката си над него? Ще стане това, което става с престъпниците, през които прекарват силен електрически ток – и най-силният човек умира от този ток; така убиват престъпниците в Америка.

Помнете: в човека има сили, с които трябва да се работи разумно. Който злоупотребява с тях, сам се наказва. В Школата влизат много ученици, които се ползват с голяма свобода. Аз съм човек на абсолютната свобода и

никого не ограничавам, но трябва да бъдете разумни, за да се ползвате от свободата, но мнозина злоупотребяват с нея. Някой влезе в Братството и след време го напуска; казва: „Напуснах вече Братството“. Ти се лъжеш – не можеш да напуснеш мястото, на което не си бил. Ако влезеш в един дом, където те приемат добре, и го окаляш, ти го напускаш като престъпник, но ще носиш последствията. Свободен си да влизаш и да излизаш, но ще носиш последствията за престъпленията си.

Всеки е свободен да влезе в света, да работи и да придобива богатство, но за всичко ще му се държи сметка. Каквото и да правиш, вън от Божествения свят не можеш да излезеш. Там има закони, на които човек трябва да се подчинява. Свободен си да напуснеш Божествения свят и да влезеш във външния. Там ще се ожениш, ще имаш деца, но един ден и жена ти, и децата ти ще те напуснат. Какво си спечелил? Има смисъл да се ожениш, но жена ти и децата ти да те обичат – ако не те обичат и те напуснат, какво си придобил? Ще работиш на чуждите хора като вол.

Казвате: „Какво да правим ние, които не сме женени?“. Няма нито един от вас, който да не е женен, всички сте женени. Щом обичаш някого, ти си женен. Когато двама се обичат, хората започват да им влияят; често те пречат на Любовта им, развалят Божественото. Двама, които се обичат, оставете свободни, нека Божественото да се проявява свободно. Не поставяйте никакъв закон, никакво правило! Оставете човека свободен и не се месете в Божественото, То всякога носи благословение. Хората, които се обичат по Бога, могат да бъдат полезни на другите. А тези, които не се обичат, в нищо не могат да бъдат полезни. Казваш: „Ти не ме обичаш“. За да те обичам, трябва да ти дам нещо. Всеки, който има сила в себе си, разполага с голямо богатство. Къде е ценното сега във вас? Аз бих желал това, което ви разказвам сега, да го приемете като роман, да не сте заинтересовани. Но това е лошо – че вие сте заинтересовани. Като говоря за Любовта между двама, в ума ви веднага изпъква еди-кой си или пък търсите кои

са тези двама. Незаинтересованият иска сам да провери нещата чрез опит.

Толстой²³ проповядва, че трябва да се работи в света. Кога и как трябва да се работи? Той сам отиде да работи, но не можа да научи близките си как да работят – не можа да убеди жена си да раздаде своето богатство. Толстой остави нещо недовършено и съзнаваше това. Късно разбра, че не трябваше да се жени за тази графиня. Ако дойде пак на Земята, Толстой няма да се жени. Той искаше да приложи Христовия закон, но жена му го подиграваше и го караше да остави това крайно учение. Той мислеше, че ще разреши този въпрос с нея, но не можа да го разреши. Ако сте оженени за една идея, която не е готова да се жертва за вас, за какво ви е тя?

Две млади сестри разговарят и аз чувам разговора им отдалече. Едната казва: „Какво ще правим ние, все сами ли ще ходим?“. Писанието казва: „Обичайте всички!“. Ти имаш право, като казваш „Да не бъдем сами“. Ако не обичаш никого, ти си сам; ако обичаш, не си сам. Казваш, че обичаш, но не можеш да се разбереш напълно. В Любовта не се търси мнението на другите. Не подпушвай сърцето, ума и волята си. Аз не съм за силните реакции. Някои казват, че трябва да се въздържат от Любовта. Може да се въздържа само онзи, който разбира Любовта във всичките ѝ прояви – от нисшите до висшите. Едни от качества на Любовта са жертвата и всепрощаването – който люби, всякога прощава. Някой те обиди и ти казваш: „Няма нищо, прощавам ти“ – това е прощаване само на думи. Отиваш си вкъщи и там изливаш всичкия си гняв върху жена си и децата си – значи не си простил. Да простиш по Божественому подразбира да останеш тих и спокоен.

Ако искаш да покажеш силата си, покани този, който те обидил, у дома си и го нагости добре – този е правилният метод за прощаване, в него няма обратни действия. Освен това ще бъдеш готов да направиш някакъв подарък на домашните си. Кажеш ли, че прощаваш, а вътрешно се бунтуваш и желаеш злото, ти не си простил. Ако искаш да накажеш някого, накажи го с Доброто – защо? То пре-

образява човека. Силен е онзи, който прилага Доброто в живота си. Да бъдеш силен само външно, по положение, това не е сила. Началникът нагрубява подведомствените си, а те – своите домашни. Те не са научили урока си. Има смисъл да те обиди някой само ако можеш да извлечеш поука от обидата; не можеш ли да постигнеш това, ти всякога ще бъдеш обиждан, изиграван и лъган – така ще постъпват с теб и видимите и невидимите същества.

Какво разбрахте от това, което ви говорих? Аз можах само да размътя извора ви, но не и да го изчистя. Ако сами не можете да го изчистите, пак аз ще го изчистя. Засега дайте път на Божествената мисъл, тя да работи във вас. Само Божественото е в сила да регулира нещата.

Тайна молитва.

39. лекция, 14 юни 1933 г., София, Изгрев

ОРГАНИЗИРАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ЧОВЕК

Размишление.

Когато умът и мозъкът работят по един начин, сърцето работи по друг; когато сърцето работи по един начин, умът работи по друг; и накрая, когато волята действа по един начин, умът и сърцето работят по друг. Колкото по-организиран е мозъкът на човека, толкова по-високо стои той и толкова повече знае; колкото е по-неорганизиран, толкова по-ниско стои и по-малко знае. Ако сърцето е по-добре организирано от ума, чувствата управляват човека; ако умът е по-добре организиран, мислите го управляват. Кой стои по-високо – който се управлява от ума или който се управлява от сърцето? По този въпрос не може да се говори. Защо някой стои по-горе, а друг – по-долу? И по този въпрос не се говори. Някой стои по-високо, защото е работил повече; друг стои по-долу, защото е работил по-малко. Казваш, че в другото прераждане ще стоиш по-високо; от теб зависи: ако днес работиш, в бъдеще ще стоиш по-високо, а ако не работиш, ще имаш същите условия. Горе условията за развиване на ума, сърцето и волята са по-добри от условията на Земята.

Какво се разбира под *горе* и *долу*? Това са относителни понятия, не абсолютни. Мислиш, че си горе, но се гневаш – значи си долу. Ти приличаш на магарешки трън, който за шест месеца е израснал, цъфнал, дал е плод и е изсъхнал. Ако лесно придобиваш и лесно губиш нещата, ти си долу. Понякога мислиш, че си долу, а постъпваш добре, тих и спокоен си – всъщност си горе; ти приличаш на дъб, който бавно се развива, но живее с векове. Казваш, че имаш любов, че си се вдъхновил, но на другия ден изгубваш всичко – ти си долу, ти си извор, лишен от дълбочина и притоци.

Първоначално всички хора са имали еднакви заложби, вървели са по един и същ път, но с течение на времето

са се отклонили от правия път – всеки е тръгнал по свой специфичен. Едни са работили повече и са се издигнали; други са работили малко или никак и са изостанали в развитието си. Как ще се развиваш? Като работиш върху себе си и служиш на ближния си.

Следователно не мисли, че за да се развиваш, трябва да господаруваш над другите; не е така. Има един закон, според който, като господаруваш, заемаш най-долното място; ако слугуваш, заемаш най-горното. Силният може да слугува, а слабият може да господарува. Питам: след като си господарувал, какво си спечелил? Ако владееш другите и постоянно възбуждаш омраза против себе си, ти губиш, намираш се в трудно положение, а онзи, който слугува, печели сърцата на хората. Леността е произлязла от господаруването – човек, който господарува, е ленив; той само диктува какво трябва да се работи.

Ще разкажа един случай от американския живот – за капрала и за генерал Вашингтон. Капралът заповядал 30 войници да вдигнат една голяма греда, но тя била много тежка и те не могли – още един човек трябвало да помогне. Капралът вика, ругае всички. В това време минавал Вашингтон и попитал капрала:

– Защо не помогнеш и ти?

Капралът отговорил:

– Аз съм капрал.

Тогава Вашингтон подложил рамото си и помогнал на войниците да повдигнат гредата. След това той се обърнал към капрала с думите:

– Аз съм генерал Вашингтон.

Сега светът е пълен с капрали и от тях страда. На хората трябва един метод за самовъзпитание. В теорията има една опасност. Нещата трябва да се знаят. Някой казва: „Аз чувствам нещата“. Да чувстваш е едно, а да даваш насока на чувствата си – съвсем друго. Казваш: „Аз мога да направя това“. Да можеш да го направиш е едно, а да го направиш – съвсем друго. Човек, който се учи, не трябва да се смуцава от знанието на другите. Смуцаваш се от учения, от неговите знания – смуцава те, че знае повече

от теб, а пред този, който знае по-малко, ти се надуваш. Онзи, който знае, е пълно шише; който не знае, е празно. Това е механично сравнение, макар и истинно. Ще дам друго, по-дълбоко сравнение. Едно семе, посадено в земята, и друго – непосадено; второто семе съдържа същите качества като посаденото и трябва само да се посади и ще се получат същите резултати. Понякога мислите, че сте празно шише. По-добре мислете, че сте семе, което трябва да се посее, и че това семе съдържа всички заложи в себе си. Вие очаквате да ви се каже, че сте даровити. Преди другите вие трябва да знаете, че сте даровити. Даровитият пръв знае, че е такъв, а другите после научават. Също и онзи, който няма тези качества, трябва да знае това; после той ще започне да учи.

Понякога вие се питате дали сте християни; в такъв случай сте от обикновените християни. Но ако знаете това, преди да го знаят другите хора, вие сте истински християни. Мнозина мислят, че когато е дошъл Христос на Земята, тогава хората са станали християни. Много се лъжат – който не е християнин от създанието на света, сега не може да бъде такъв. Ако трябва сега да ставаш християни, ти си изгубил нишката и ще се намериш в голямо противоречие със самия Живот. Ако остане сега да бъдеш учен и да получиш дарби, много е късно. Дълбоко да вярваш, че си надарен, но трябва да работиш, да учиш.

Има основни правила, които трябва да се спазват. Във вас често се зараждат песимистични мисли и чувства и идвате до отчаяние. Знаете ли от какво произхожда отчаянието? От *чай*. Сега ще ви изтълкувам вярата²⁵. *Вер* значи *живот*; А в египетската азбука значи *Слънце*. *Вяра* значи да се приближиш към Слънцето на живота. Когато Слънцето грее за теб, всички дарби, вложени в ума, в сърцето и във волята ти ще се събудят. А за да се проявят тези дарби, нужна е Вярa. Някои казват: „Вярата нищо не ползва“. Е тогава как ще развиеш дарбите си? Надеждата пък е за физическото поле; тя се занимава с неща много близки до нас – не разглежда нещата за утре, а само това, което става от сутринта до вечерта. Вярата обаче може да

се занимава с неща за след 100 години, за след милион години и ги допуска като истини.

И тъй, Надеждата е формата, Вярата е съдържанието, Любовта – смисълът на нещата. В Любовта силата изтича отвътре. Любовта, Вярата и Надеждата трябва да се изучават поне както се изявяват сега на Земята. Често вие считате за техни проявления някои прости трептения в симпатичната нервна система – казвате: „Запалило се е сърцето ми“; това е малко търкане, малко сгорещаване, но сърцето ти не се е запалило. Под *любов* се разбира, когато сърцето се е запалило и гори, както къщата пламва. Единствената запалка идва от Божествения дух и когато човешкото сърце се запали, никаква сила в света не може да го изгаси; каквото и да правиш с такъв човек, никога не можеш да изгасиш огъня в сърцето му. Щом се запали сърцето му, същевременно се запалват умът и волята му. Когато сърцето се запалва отвън, то лесно изгасва. За това е нужно знание.

Знанието, което имаме, трябва да се пресее, за да остане същественото, на което да разчитаме. Понякога сте недоволни от себе си и казвате: „Аз съм лош човек“. Не е така. Щом съзнаваш, че си лош, ти имаш дреха, която не ти стои добре; това може да са възгледи на дядо ти, на баба ти. Ще си събереш пари да си купиш нова дреха, а старата ще хвърлиш. И вие често задържате старите навици – вашите стари дрехи, уж за да работите с тях до известно време, за икономия. При истинския живот никога не се позволява да обличаш стара дреха, която си хвърлил, както змията никога не навлича кожата, която е хвърлила. Това може да бъде в стълкновение със сегашните ви разбирания за живота, но във вашето разбиране има нещо неправилно, поради единствената причина, че нямате правилно отношение към Бога.

Какво разбирам под *правилно отношение*? Намираш се в къщата на един богат човек. Касата му е отворена, а ти си сиромас. Спираш се и казваш: „Баща ми е с мен“. Но аз виждам, че ти искаш да откраднеш. Как може царски син да краде – срамота е! Господ те гледа. Но има един закон:

ти бръкваш в джоба си, изваждаш колкото пари имаш и ги слагаш в касата – така се изкупува престъплението. Ще сложиш, няма да вземеш. Значи ще носиш в себе си свещената идея. Ако хората имат желание да бъркат в чуждите каси, какъв е този морал, какъв ще бъде животът? Един цар може всичко да направи, учителят може да постави добра оценка на когото иска, мъжът може да убие жена си, но всеки да се спре и да каже: „Аз вярвам в Бога, а Той всичко вижда“. Ти се обезсърчаваш, отчайваш се, защото отчаянието идва вследствие на неразбиране на живота.

Сега, като говоря, вашите деди ме слушат. Ако дядо ви беше умен, не трябваше да търпи сиромашия; ако беше умен, не трябваше да търпи онези наследствени болести, които ви е предал. Той идва при вас и ви учи как е живял. Аз съм виждал 80-годишен старец, който казва: „Аз съм стар човек, много съм патил“. И се изкашля, за да покаже, че е така. Какво знае дядото – науката за кашлицата. Като е бил млад, вдигал е чувал от 100 килограма, а сега не може да го вдига. Питам: къде човек трябва да употреби силата си? Виждаш, че се върши неправда, и казваш: „Това не е моя работа“. Тогава силен човек ли си ти?

Има три начина за разрешаване на мъчнотиите в света. Това, което не можеш да направиш чрез волята, можеш да направиш чрез сърцето и това, което не можеш да направиш чрез сърцето, можеш да направиш чрез ума. Следователно всеки човек има една възможност да направи нещо, но ще го направи в един от трите свята. Ще започва всякога със сърцето, но да не се внасят отрицателни мисли в него.

И не започвайте с мъчното, започнете с това, което можете да направите. Ако искате да придобиете сила, всеки от вас може да развие грамадна мускулна енергия. Може да правите ред упражнения, които след време ще донесат значителни резултати. Ако правите упражнения с вдигане на тежести, ще стигнете дотам да вдигате с едната си ръка 20–30–80 килограма. Най-напред ще започнете с един килограм и всеки ден ще увеличавате с по още един; като дойдете до 40 килограма, ще проверите дали може-

те да вдигнете реалния товар – ако можете, значи сте в правилната посока, но ако ръката ви е слаба и не може да вдига, тогава не сте схванали добре идеята. Тази идея има начин за реализиране.

На запад стари жени имат търпението да ретушират бръчките на лицето си. Бръчките са условие за работа: днес заличиш една бръчка, утре – друга, и така се постигат резултати. Това могат да направят особено онези, които се занимават с магнетизъм или с подсъзнанието на човека. В подсъзнанието е вложено доброто и злото. Например някой е бил хипнотизиран преди 100–200 години. Онзи, който го е хипнотизирал, може да е вложил хубави желания, но може и лоши; след сто години добрите или лошите желания ще се проявят в този човек. Той казва: „Нещо ме тласка да направя това“. Няма човек, върху когото да не е упражнено влияние.

Грехопадението не е нищо друго, освен полухипноза, но човек може и да се разхипнотизира – в този процес има събуждане. Ако дарбите в нас не могат да се развият, това се дължи на тази вътрешна хипноза. Дойдеш до известно място и кажеш: „Не му е времето, нека минат 5–10 години“, а след този срок пак кажеш, че не му е дошло времето; като станеш на 80 години, успокояваш се с другото прераждане, но и тогава пак може да отлагаш с думите: „Както Господ е наредил“. В Бога няма отлагане, отлагането е човешко. Ако отложиш това, което Бог е наредил, ще страдаш и за да не страдаш, не отлагай това, което трябва да извършиш. Всички страдания произтичат от отлагането да приложиш известни добродетели. На мястото на добродетелта идва лошото разположение.

Разумната вяра изисква да се изучават правилата на Вярата. Ако носят на някого е дълг и тесен, той е сух, пълен с електричество, нервен и сприхав. А някой може външно да е сприхав, но вътрешно – спокоен. Един българин, търговец, през 1915 година имал печалба десет хиляди лева. Услужил на един свой познат, който задигнал парите и не му ги върнал. Търговецът понесъл спокойно загубата и казал: „Добър е Господ, пак ще спечеля“. След

две години го срещам и той ми казва, че спечелил изгубените пари.

Някой казва: „Изгубих младините си“ – къде си ги изгубил? Вие имате повърхностни възгледи за живота. Младините и старините не се губят – те са вътре във вас. Има един процес на подмладяване. Младостта не се губи, но ти не вървиш по законите ѝ, самозаблуждаваш се. Казваш: „Остарях вече“; ако си остарял, аз ще съжалявам, защото работата е много зле. Писанието казва: *Ако не станете като децата, не можете да влезете в Царството Божие*, а вие, като сте остарели, как ще влезете в Царството Божие? Казвате, че краката ви са отслабнали, че умът, сърцето и волята ви са отслабнали; в този смисъл Христос казва: „На Мен не Ми трябва стари хора“. Казвате: „Остарях вече, младите да са живи“, но и младите след време ще кажат същото. Младият е вътре, стар е дяволът. Защо децата не правят грешки, а старите дори учат децата как да грешат? Под дявол аз разбирам една вътрешна разумност, но вече изопачена – човек, който си прави оглушки и се отделя от общия закон на Битието; той няма правилно разбиране за живота. В Природата има един общ закон: ти можеш да изкривяваш линията на поведението, можеш да отклониш известна сила, но тя пак ще се върне в същия път, тя е като пружина, и тогава ще пострадаш. В света Божествените закони търпят едно малко отклонение, но ако мислим, че ние ще заставим Бога да отстъпи, много се лъжем; в края на краищата ние ще отстъпим. Или казано другояче: само чрез Доброто всичко е възможно; под *Добро* разбираме силата на ума, сърцето и волята, съединени в едно – тогава всичко е възможно.

Като ученици, вие трябва да се освободите от вътрешната хипноза. Ще ви кажа как можете да хипнотизирате например рака: вземете един рак, обърнете го по гръб, концентрирайте ума си 4–5 минути и той ще заспи. Ракът не може да мърда и усеща това; той е под ваше влияние. И дяволът прави същото с вас: поставя ви по гръб и вие преставате да мислите. Никога не лягайте на гърба си или ако легнете, дръжте ума си буден. Може да легнете на гър-

ба си, но умът ви да бъде концентриран и не заспивайте, защото жизнените сили, които текат по гръбначния стълб, не могат да функционират правилно и нервите се натискат.

Животът има и практична страна. Какво ще правите, ако не можете да разрешите известен въпрос? Трябва разумно да използвате енергиите на своя организъм: ще започнете да движите ръцете си нагоре, надолу, докато най-после кажете: „Дойде ми една светла мисъл в ума“. Понякога и жлезите в носа престанат да функционират; за да се възстановят енергиите, разтривайте носа си, докато жлезите започнат да работят. Това се познава по слезестата течност, която изтича от тях. Прекарайте двата си пръста по носа, от горе до долу, докато се концентрирате; така ще превърнете неразположението си в разположение. Направете една глупава постъпка – хванете носа си и прекарайте пръстите си от горе до долу и след известно време в ума ви ще дойде една светла мисъл. Движете пръстите си леко, само по повърхността на носа. Това нека правят само онези, които могат да мислят сериозно и са свободни от старите възгледи.

Който не знае как да се освободи от старите си възгледи, не може да направи опита. Като ви говоря така, казвате: „Лесно му е на Учителя, той не е бил на нашето място“. Аз не говоря за неща, които не зная; говоря само за онова, което съм опитал и наблюдавал. Например наблюдавал съм и съм изучавал минералите, растенията, животните – цялата Природа. Следователно, като ви говоря, имам предвид една цел: да събудя във вас Божественото, което може да ви помогне. Щом помогнете на себе си, вие помагате и на обкръжаващите.

Казвате: „Какво може да стане от мен?“. Много нещо може да стане – например ако мислиш правилно, твоята права мисъл е подтик за целия свят; твоето добро чувство, добра постъпка помагат и на теб, и на целия свят. И богатият трябва да занесе нещо със себе си в Невидимия свят – там има една голяма дупка, която той трябва да затвори. Следователно богатият трябва да работи, да раздава

от своето богатство на другите, да изработи ценен камък, с който да запълни дупката в другия свят.

Помни: твое е това, което можеш да направиш сам; щом не можеш да направиш нещо, то е чуждо. Направеното за теб е направено и за всички. Всеки изработен от теб камък е принос към зданието, което правиш. Дълго време ще дялаш камъка, но ще знаеш, че един ден ще ти послужи за капитал в бъдещето. Добрите дела са камъни, които трябва да послужат при постройката на зданието. Един ден, като минеш край това здание, ще кажеш: „Този камък аз го дялах“. Това, което задържиш лично за себе си, ще бъде скъпоценният камък. Добродетелите са скъпоценните камъни. Магията на живота се крие в скъпоценните камъни. Едно време са носели смарагди, сапфири, диаманти. Използвайте магическата сила на скъпоценните камъни. Не можеш да бъдеш силен, ако нямаш поне една добродетел в себе си; с други думи казано: не можеш да бъдеш силен, ако нямаш поне един скъпоценен камък.

Питам: коя е първата добродетел, на която можете да разчитате? Това искам да зная от вас. Вие знаете по-добре от мен коя е първата добродетел. Аз пък зная кое е най-малкото престъпление – то е да обичаш; по-малко престъпление от това няма. Възможно ли е това? Да обичат дъщеря ти, сина ти – това днес считат за престъпление, но такова престъпление е позволено. Аз казах кое е най-малкото престъпление, на вас остава да кажете коя е най-малката добродетел. Ще ви помогна в това: най-малката добродетел е да не отнемаш топлината на човека. Виждаш, че един човек обича някого – не му отнемай топлината; той е направил престъплението – обича, а ти, за да направиш най-малкото добро, не му отнемай топлината. Така се компенсира най-малкото престъпление с най-малката добродетел. Като не разбираш закона, ти казваш: „Този човек не заслужава твоята любов“. Не говори така. – „Ако не го обичам, значи ще го мразя.“ Омразата смразява и като отнемеш топлината на човека, той е готов на всякакви престъпления. Изобщо, когато човек не може да мисли, да чувства и да действа, това е хипноза. А ние желаем

всички хора да работят, да приложат волята си, да бъдат силни в малките добродетели и в малките престъпления. В най-малката любов на човека се крие известна опасност – това значи, че се намираш в условия да направиш едно малко престъпление.

Обичаш едно цвете, искаш да го пипнеш, но не мислиш, че можеш да го повредиш. Обичаш една пеперудка, но при най-малкото докосване ти разваляш крилцата ѝ; намери начин да я запазиш – това е новото разбиране и като го прилага, човек може да се развива правилно. Казваш: „Колко глупаво съм постъпвал досега!“. Остави настрана как си постъпвал досега. Що се отнася до грешките ви, това са въпроси, с които се занимава Бог; за вас остава новото, с което трябва да започнете. Да се съмняваш, да се обезверяваш – това са стари работи, стари дългове; сега от вас се иска да имате Вяра и сила да понасяте този живот – животът на изгряващото Животворно слънце.

Казвам: какво упражнение да ви дам, като живеете още със старите си възгледи? Като говоря, някои ми цитират стихове – какво е казал Христос. Един евангелски проповедник също ми цитира думи на Христа, а аз му приведох пример. Един негов колега след проповедта си искал да събере пари за мисионерска работа. Един богат човек казал: „Не трябва да се проповядва на хората. Разбойникът на кръста, без да му се проповядва, се спаси“. Минава неделя, две, богатият все същото говори и тогава проповедникът му казал: „Онзи беше умиращ разбойник, а ти си жив разбойник“. Толстой, като цитира тези думи, казва: „Онзи беше умиращ разбойник, ами аз, живият разбойник, какво трябва да правя? Да работя за хората и да се откажа от всичко“. Ние трябва да направим нещо в този дух.

В какво се състои нашата любов? Обичаш една мома, на която пишеш по три писма на ден – че много я обичаш и не можеш да живееш без нея; не я оставяш на свобода, но ти забравяш, че тя има баща и майка, които я обичат, има братя и сестри, които я обичат и я гледат като писано яйце. За какво я безпокоиш? Пишеш ѝ едно писмо, вто-

ро, трето; настояваш, че ако не приеме любовта ти, ще се убиеш. Нито младите, нито старите са се освободили от любовта като най-малко престъпление. Какво трябва да се прави?

Като ви говоря така, все ще има някои сестри и братя, които се карат отвън. При мен идва една сестра, много издигната била, до Третото небе. Правя опит с нея: кажа ѝ една дума, а тя не може да я понесе. Ако човек живее на Третото небе, тази дума ще се стопи сама по себе си. Моите думи са от захар и ако паднат във водата, ще се стопят. Ако седя по-близо от един метър до вас, думата ми ще ви удари.

Ние трябва да бъдем свободни, да бъдем носители на красивото, на Божественото, никакво своенравие да не проявяваме. Трябва да градим новите си тела. Често ние си мислим, че сме смирени, но това не е смирение. Мислим, че сме кротки. Аз имам особено мнение за смиреннието, за кротостта, за вярата. Има признаци, по които се познава вярващия: погледът му е нагоре, в него има нещо много красиво и меко – това изразява погледът на Вярата; той казва: „Да оставим старото, да ликвидираме с него“. Приятно е да срещнеш човек с такъв поглед. Някой те погледне с цел да намери някакъв недостатък в теб. Погледни човека и намери ценното в него! В човека е вложено благородство – скъпоценни камъни има той в себе си.

Казваш: „Ще остарее“. Това нищо не значи. – „Ето, и на Учителя косата е побеляла.“ Има два вида побеляване – отвътре и отвън. Някой побелява отвън, вътре остава черен; друг побелява отвътре, а отвън остава черен. Ако побелееш, добре е и отвътре, и отвън да побелееш. Ако си побелял отвън, попитай се побелял ли си отвътре. През зимата земята побелява отвън, а през лятото почернява. И през пролетта земята побелява, но органически – чрез цветовете. Значи, за да придобиеш белия цвят, трябва да разбираш законите на цветовете: на червения, портокаления, жълтия, зеления, ясносиния, тъмносиния и виолетовия. Следователно, за да усилиш мисълта, трябва да ѝ придадеш известен цвят. Цветовете носят сила в себе си. Щом се дигне червеното знаме, хората тръгват на война.

Ако искате да работите върху себе си, започнете най-напред със сърцето си – със симпатичната нервна система. Направете следния опит: като станете сутрин от сън, разтрийте с дланта на дясната си ръка мястото под лъжичката; разтриването трябва да става кръгообразно. След това ще разтривате същото място с лявата си ръка, пак кръгообразно, от горе надолу. Десет кръга с дясната ръка и десет кръга с лявата ръка. Бъдете съсредоточени, така ще имате резултат. Ако не получите веднага резултат, не се обезсърчавайте. Посятото семе веднага ли пониква? Следи промените, които стават в теб, да видиш може ли неразположението ти да се превърне в разположение. Правете опита десет дни подред. Ако ви боли корем, разтривайте пак същото място. Вие ще почувствате известна промяна в мозъчната и симпатичната нервна система. Следните десет дни ще потопите пръстите си в гореща вода, колкото можете да търпите, но само края на пръстите – първата фаланга. И така с пръстите ще правите същите разтривки. През последните десет дни ще правите същото упражнение с ръка, цялата потопена в гореща вода. Упражнението ще ви отнеме най-много 10–15 минути. Ще го правите 30 дни подред; това е най-малкото, което можете да направите за смяна на своето състояние. Докато нямате резултат, нищо не говорете за упражнението.

Между мозъчната и симпатичната нервна система трябва да има правилно отношение. Дръжте гръбнака си изправен, защото ако се прегърби, това е лош признак. Не допускайте никаква гърбица на тялото си; и на 85 години да сте, не допускайте никаква гърбица – тя прекъсва притока на енергиите от симпатичната нервна система към мозъчната. Щом жизнените токове се прекъсват, човек не се развива правилно.

Тайна молитва.

40. лекция, 24 юни 1933 г., София, Изгрев

СВЕЩЕНАТА ОБЛАСТ НА ЖИВОТА

Размишление.

В живота съществува една област, която наричам свещена, и това, от което човек черпи своята морална сила, идва именно от нея. Често се говори за благородни, възвишени неща, чиято основа не е на Земята, а в някакъв друг свят. За да почувстваш влиянието на Великото в света, трябва да проникнеш дълбоко в живота, да се свържеш със свещената област – само така ще се повдигне душата ти. Искаш да бъдеш добър, морален, кротък, добродетелен и правиш усилия, но в края на краищата резултатът остава безплоден; колкото постига пианицата, който ту се отказва от виното, ту отново се връща към него, толкова и ти успяваш. – „Какво да правя?“ Застани на една здрава основа и оттам започни. Моралът, възвишеното в света си имат своя специфична основа. Не можеш да бъдеш морален, ако живееш само за себе си; не си морален, ако живееш даже и за другите. Истински морален е този, който живее първо за Бога, за Цялото. Ако живееш само за себе си и за своите ближни, каквито и жертви да правиш, всякога ще останеш разочарован – това значи да живееш за частите; но като живееш за Цялото, за Бога, всички жертви, както и животът ти, ще се осмислят.

Мнозина, като не разбират живота, питат се какво е морал, какво представлява добрият живот, какво е сладостта. За да познаеш сладостта, трябва да я опиташ – не можеш да кажеш, че нещо е сладко, ако не си го вкусил. Не можеш да кажеш кой живот е добър, ако не го живееш. – „Ама искам да живея добре!“ Това са празни думи. – „Искам да постъпвам добре!“ И това са празни думи. Влез в добрия живот, между добри хора и ще знаеш какво представлява той. Ако влезеш в лошия, каквито и усилия да правиш за добър живот, лошо ще живееш. – „Тогава да се подобрят условията!“ Това е празна философия. Когато

му е широко около врата, българинът обича да говори на едро, т.е. да философства. Казват му:

- Глад има.
- Ще търпят.
- Държавата иска пари.
- Нека си иска.

Седи си спокоен и на едро реже дървото.

– Бирникът дошъл, събира данъците и който няма, бие го на общо основание.

– Така ли? Няма какво да се прави, ще съберем оттук-оттам и ще платим.

Докато му беше широко около врата, философстваше; като му сложиха веригата на врата, започна да деля дървото на ситно и да мисли. Веригата представлява страданията в живота, които го ограничават и го карат да мисли правилно. Това, което ограничава и измъчва човека, не е свещената област.

И тъй, може да влезе в свещената област само онзи, който живее в мир със себе си и с обкръжаващите, в радост и веселие, в блаженство и изобилие. Той живее добре и желае доброто на другите. Щом влезеш в свещената област на живота, с това се изменят и чертите на твоето лице: носът, устата на такъв човек са правилни; невъзможно е той да има заострено ухо и песимистична уста.

Чувате да се казва, че човек трябва да се осигури. Кой се осигурява? Само онзи, който не живее в свещената област. Право е желанието му да се осигури, но методът му е крив. Бащата осигурява децата си, но сам той умира; децата му са осигурени, но и те умират. Каква осигуровка е тази, в която хората умират? Говори се за морал, но живеят в безморалие; говори се за здраве, но всички боледуват; стремят се към богатство, но бедни умират; говорят за щастие, а са нещастни. На какво се дължи това? На факта, че хората са далеч от свещената област на живота. Ново разбиране е нужно; щом дойдат до това разбиране, те ще видят, че и сиромашията, и богатството са здравословни състояния за човека. Беден си, защото си давал: днес един чувал, утре друг чувал, докато раздадеш всичкото си бо-

гатство. Всичко ще дадеш, но и за себе си ще оставиш – своето вътрешно богатство. Това значи да влезеш в свещената област на живота.

Често хората, със своите разбирания, искат да заставят Бога да мисли и да постъпва като тях. Това е невъзможно, през цялата вечност това не може да стане. Да постъпва Бог като нас – това значи да се унищожи вечността. На въпроса защо Бог постъпва така, а не иначе – това е Негова работа. Ти искаш да си построиш къща и не обръщаш внимание на времето. Дъжд вали, студено е, а ти градиш. Каква ще излезе тази къща? Ще направиш една колиба, ще се скриеш в нея като в дупка и ще си въобразяваш, че си направил много. Погледнеш към къщата си и казваш: „Красива е моята къща!“. Питам: като имате къщи, здрави ли сте? Какъв е покривът на вашата къща, каква е вентилацията? В бъдеще всеки може да си направи каквато къща иска; няма по-лесно нещо от това да си направиш къща. Ако искаш къща на един, два или повече етажа, ще можеш в скоро време да я направиш; искаш да бъде мебелирана, ще я мебелираш. Кога ще бъде това? Когато влезете в свещената област на живота. Докато сте вън от нея, ще градите къщи от камъни и тухли. Каквато е къщата, такъв си и ти.

Казваш: „Човек ще стана!“. Какъв човек ще станеш, ако живееш в къща, направена от кал и пясък? Ще живееш в къща от камъни и тухли и човек ще станеш! Има смисъл да си направиш къща, но от най-хубавия материал, с който Природата разполага. Знаете ли какви изпарения стават в къщите на сегашните хора? В тези къщи бабата и дядото са се сърдили, синовете и дъщерите също са се сърдили, снахите и зетъвете – също. Това е отрова, какво добро се очаква от тези къщи?

Всеки гняв, произлязъл без причина, е отрова. Има един гняв, наречен свещен. Той се проявява само един път през деня. Гневиш ли се по няколко пъти на ден, организмът ти е изложен на отравяне, накрая заболяваш и викаш лекар да се произнесе за болестта. Той казва, че неразположението се дължи на разстройство на сърцето,

стомаха или бъбреците. Причината за болестта е, че ти не живееш в свещената област.

Как се познава кой живее в свещената област? Очите на такъв човек са ясни, чисти, погледът му е мек, приятен, той не се съмнява в хората. Като се срещне с някого, гледа на него като на брат. Защо трябва да измерваш човека от главата до краката? Висок съм 165 см, не съм планина; не съм нито Витоша, нито Рила, нито Хималаите. Да измерваш планината има смисъл, но да измерваш човека – това е дребнавост; при това положение не можеш да се ползваш с почитта и уважението на хората. Ако живееш в свещената област, ще бъдеш почитан и уважаван. Посещава се само онзи извор, който дава изобилно вода. Уважава се само онзи човек, от когото блика живот, енергия. При това водата на извора трябва да бъде доброкачествена. Човек представлява малък извор, поставен на свещената основа на живота.

Всички хора – религиозни и светски, прости и учени, както в миналото, така и днес, се спират на въпроса за свещената област на живота и съзнателно или несъзнателно дават известни обяснения за нея – кой каквото е видял и разбрал, все го е изнесъл. Всеки иска да приложи нещо от правилата на този живот, но се натъква на мъчнотии. Само едно правило може да приложи човек, а именно – милосърдието, като външна страна на Любовта. Милосърдният се интересува от болните, от страдащите, от бедните. Любещият има предвид друго – Целокупния живот. Като срещне здрав човек, той тръгва с него на разходка: качва се по планини, по високи върхове, прескача пропасти. Той лесно минава препятствията. Който падне в пропастта, не е здрав и на помощ му идва милосърдието. Не те пита защо счупи крака си, но ти помага; не те пита защо си нещастен, но ти помага. А Любовта казва: „Ти счупи крака си, нещастен и сиромаш си, защото не си живял по моите закони“. – „Обидиха ме.“ Как може човек, който те обича, да те обижда? Ако ти си живял според законите на Любовта, никой не би могъл да те обиди. – „Никой не ме обича.“ Не говориш истината. Ако никой не те обича, ти си в безлюбието, т.е. в опаката страна на живота.

Сега аз искам да оставя една идея в ума ви – идеята за Любовта, т.е. за свещената област на живота. Не искам да ви морализирам и да ви казвам как трябва да живеете. Ако остане днес да ви говоря по това, вашата работа е загубена. Искам да ви обърна внимание на следното: живеете, както сте живели; мислете, както сте мислили; чувствайте, както сте чувствали – имам предвид онова време, когато сте били чисти, любещи.

В мисълта и чувствата на сегашните хора има едно задръстване. Човек се намира в положението на онзи, който има стегнат стомах: той яде, но е задънен, не се пречиства. Какво струва това ядене? Приемаш, а не даваш и в резултат страдаш и боледуваш.

Царят на едно царство запитал един от своите видни философи:

– Кое носи най-голямото щастие на човека?

– Да бъде отпушен, свободно да приема и дава – отговорил философът.

– Нима да бъдеш богат не е най-голямото щастие?

Философът повторил:

– Най-голямото щастие на Земята е да бъдеш отпушен.

Царят пак останал на своето мнение. Случило се, че царят заболял и десет дена бил запушен. Философът го посетил и запитал:

– Сега какво ще кажеш: кое е най-голямото щастие?

– Да бъдеш отпушен.

Всички хора трябва да бъдат отпушени, нечистотиите да излизат свободно от тях. Приемай чистото в себе си, изхвърляй нечистото навън. Не допускай нищо нечисто в себе си. Ако попадне в теб, веднага го изхвърли навън, защото ако го оставиш за следващия момент, положението ти ще се влоши. За кого се отнася това? За всички. – „Къде ще намерим това?“ В свещената област на живота, тя е място на абсолютна чистота. Докато живееш в нея, всички ще те обичат и уважават. Няма по-голямо благо за човека от това да влезе в тази област. Това всеки може да опита – как? Като влезе в свещената област. Тогава казва:

„Сляп бях, но сега виждам“. Можеш ли да завиждаш на някого, щом прогледаш? Ти владееш цялата Земя, какво повече искаш? Че някой имал десет декара земя, нека има – ти си по-богат от него.

Сегашните хора не могат да се радват. Виждаш един красив човек, но не се радваш – искаш да бъдеш като него; виждаш един учен, пак не се радваш – искаш да бъдеш като него. Защо не се радваш на красотата и знанието на човека? Не можеш ли да бъдеш учен като него? Кое може да те направи учен? Ще работиш, ще учиш и ще придобиеш знание. Аз говоря за истинското знание, а не за преходното. Учен си, но не знаеш къде си бил преди хиляда години – каква ученост е тази? Ученият ще ти говори за състава на Слънцето, какви елементи влизат в него, но ако го запиташ има ли хора и живот там, ще каже, че всичко е в разтопено състояние. И този човек минава за учен!

Попитайте учения къде отива човек след смъртта, да видите какво ще ви каже. Ако е православен, ще каже, че умрелият отива в ада; ако е евангелист, същото ще каже; ако е мохамеданин, ще каже, че отива в джѐндема. Изобщо, за обикновения човек се мисли, че отива в ада, за да изкупи греховете си. Който не е живял според законите на свещената област, непременно отива в ада. Едно е вярно: след смъртта човек остава там, където е бил, но в друго поле. Животът след смъртта не е нещо механично; от състоянието на човека зависи къде ще бъде след смъртта си. Ако е лек газ, ще се издигне на височина 4–5 километра във въздуха и там ще спре; ако е тежък газ, ще потъне на дълбочина 100–200 м в земята. Значи тежестта определя мястото на човека в другия свят. Като умре, той става много малък, не заема никакво пространство.

Една окултна теория описва живота на човека след смъртта: първо ограбват тялото му – духове се нахвърлят върху вътрешните му органи и го разграбват; в това време той излиза от тялото си и влиза в Невидимия свят, където започват да го гонят неприятели. Тук душата на човека постепенно се смаява, става почти невидима и така се спасява от неприятелите си; като душа, човек изгубва

външната си форма, всичкото си величие, но се спасява от разбойниците. После той скърби за изгубеното величие и се превръща в точица, която всеки вятър може да понесе в пространството. Като се види в това положение, той си казва: „Едно време бях голям; правех, каквото исках, а сега вятърът ме носи като прашинка из въздуха“. Какво уважение ще имаш като прашинка?

Като говоря по този начин, не искам да ви разочаровам, но да обърна вниманието ви върху разумната страна на живота. Всяка форма, малка или голяма, в която Божественото не функционира, представлява център на всички нещастия за хората. Следователно, ако човек не е проводник на Божественото, ще бъде проводник на човешкото, откъдето идват мъчнотиите и нещастията.

Какво значи да живееш добре? Това значи да бъдеш проводник на Божественото, което носи щастие за всички хора на Земята. Ако хората станат проводници на Божественото, всички противоречия ще се разрешат моментално. Бедният страда, защото не може да се справи с бедността. Богатият иска да му помогне, но той не му вярва и бяга от него. Как се помага на човека? Ако има нужда от обувки, дрехи, шапка, ще му купиш; ако има нужда от хляб и ядене, ще му купиш. Дрехите, шапките и обувките се купуват един път през годината, а хлябът и яденето са нужни всеки ден. Разумният човек прекарва деня с малко, а светията – с още по-малко: достатъчно е да има пет лева в джоба си, като подкваса, за да разполага с тях всеки ден. Днес бръкне в джоба си, извади петте лева; на другия ден същите пет лева са в джоба му. За предпочитане е всеки ден да имаш по пет лева в джоба си, отколкото хиляди и милиони левове в банката, която всеки момент може да фалира.

Един българин внесъл 600 хиляди марки в една германска банка и си казал: „Осигурих се вече, няма за какво да мисля“. Един ден банката фалирала, парите се обезценили и той изгубил всичко. След време получил писмо от банката, в което му пишели: „Господине, вложената от вас сума – 600 хиляди марки, е толкова малка, че не заслужава

да се води партия за нея в книгата“. Като отишъл в банката, чиновникът му казал: „Господине, сумата ви е толкова малка, че не може да се вписва в книгата ни. Трябва да се прибавят към нея още 600 хиляди марки, за да може да се впишат в отделна партия“. Един милион и двеста хиляди марки се равняват на 50 български стотинки.

В бъдеще сегашните идеи, които сте натрупали в ума си, няма да струват и 50 български стотинки, какво ще правите тогава? Като заминете за другия свят, няма кой да ви посрещне – защо? Не обичате Бога. Който обича Бога, още с излизането от тялото си ще го поеме фаятон или такси, както свети Илия замина за другия свят с огнена колесница. Лошо е да заминеш за другия свят без колесница. А умрелият върви след колесницата. Казват за него, че е отишъл на оня свят, а той, горкият, върви след колата и се чуди: всички мислят, че е на оня свят, а той не може да си обясни до какво положение е дошъл, та да му носят тялото и той да върви след него.

Онзи свят – това е свят на страдания, на големи разочарования. Ще попитате: „Това вярно ли е?“. Твоите пари, които внесе в банката, вярно ли е, че влязоха там, а после изчезнаха? Две хиляди банки в Америка, в които бедните хора влагах спестяванията си за черни дни, фалираха; бедните останаха без средства, парите изчезнаха и черните дни дойдоха. Две хиляди банки фалираха с милиарди долари. Вие се осигурявате в банки, които фалират. Добре е да се осигурявате там, където банките не фалират.

Днес всички говорят за осигуряване, но истинското осигуряване е в свещената област на живота. Който живее в тази област, всички каси се отварят пред него. При един американски милионер отишъл един проповедник, да му говори за Бога. Цял час му проповядвал и милионерът му дал само половин долар. Ще кажете, че банкерът е голям скъперник, но при същия милионер отишла една млада мома. Тя влязла в кантората му и вежливо му се поклонила.

– Заповядайте, какво обичате?

– Моля да дадете вашата лепта за благотворителна цел.

Банкерът веднага извадил една голяма сума и казал:

– Вземете това и когато обичате, пак елате. Аз съм на ваше разположение.

Ще кажете, че момата хипнотизирала банкера. Не, тя живее в свещената област, знае законите и постъпва разумно – дава нещо от себе си. Тя е проводник на Божествените блага, които внасят здраве в човека.

Достатъчно е само за момент да проникне Божественото в човека, за да го обнови: болният става от леглото си; обезсърченият се насърчава – той прониква в свещената област. Няма по-голямо благо за човека от това да бъде проводник на Божественото. – „Аз влизам в едно религиозно общество.“ Това нищо не значи – може да си в обществото и да не си в свещената област. Критикуваш този-онзи, че не живеят добре. Как трябва да се живее? – „Ама този не ме гледа добре.“ Как трябва да те гледа? Според мен, приятен поглед е този, който помага на човека да излезе от мъчнотиите си: ако е беден, да се възмогне; ако е болен, да оздравее; ако не е почитан от хората, да започнат да го почитат. Какво ще кажеш за такъв поглед? Ще кажеш, че ти е приятен. Много естествено, такъв поглед има онзи, който живее в свещената област.

Какво ще кажете за човек, който още при първа среща ви казва: „Голям грешник си; виж колко криви са краката, ръцете, очите ти!“. Като чуеш това, ти се свиваш, мъчно ти е, че не си красив. Да виждаш грешките на хората – в това няма никаква философия; правилно е да виждаш красивото в човека, да го цениш заради Божественото в него. Ако го е занемарил, това е друг въпрос. Важно е, че в човека е вложено нещо велико, което трябва да се използва. Като работи върху себе си, той може да се изправи и даде път на Божественото.

Време е човек да се освободи от обикновените разбирания и от обикновения начин на разсъждение. Той е недоволен, че работите му не се нареждат както трябва. Казвам: бъди доволен от всичко и благодари на Бога, че живееш. – „Слязох долу, в гъстата материя.“ Благодари, че не си паднал още по-долу. Колкото и долу да слезеш,

няма да стигнеш дъното на океана. И най-тежките параходи не могат да паднат до дъното. И човек не може да потъне до дъното. Има гемии из моретата, които с години се блъскат без моряк, без капитан, но не потъват. Ала стават причина за катастрофи – достатъчно е да се блъсне в тях някоя лодка или параход, за да се наруши равновесието им. Човек без идея прилича на гемия без капитан; страшно е положението на такъв човек – той се блъска по вълните на морето с години, без да принесе някаква полза.

Сега вие искате да осмислите живота си. Животът е осмислен, няма какво да го осмисляте. Казват: „Второто пришествие е дошло“. Ти боледуваш, за тебе Второто пришествие е дошло. Какво е Второто пришествие? Не е въпрос да умреш, но гледай при Второто пришествие да възкръснеш; тогава всички трябва да възкръснат. Ако не можеш да станеш от леглото, какво те интересува Второто пришествие? Да излезеш от ограниченията – това е Второто пришествие: беден си – да се освободиш от бедноти-ята; не си зачитан – да се махне незачитането; смущаваш се – да се махне смущението. Да се освободиш от всичко, което те мъчи – това е Второто пришествие.

Да дойде положителното. Кое е положителното? Ние сме опорочили Любовта. Ти обичаш някого. Веднага хората влагат еротичното в това чувство. Какво лошо има, че обичаш някого? Вие приличате на онзи турчин, който след женитбата си бил принуден да отиде на гурбет. Жена му още не била родила. След 20 години той се върнал у дома си. Срещнал един дервиш и поискал да види какъв му е късметът. Дервишът му казал:

– Три пъти мисли, преди да направиш нещо.

Той си казал:

– Не го ли зная това? Жал ми е за парите, които му дадох.

По пътя си мислел за жена си, дали ще я намери жива. Като стигнал къщи, гледа – жена му е жива и здрава, но при нея седи един млад момък, който я прегръщал и целувал. Като видял това, турчинът вдигнал пушката да я убие, но веднага си спомнил думите на дервиша и се въз-

държал. В това време чул, че момъкът казва на жена му *мамо*. Сепнал се той и си казал: „Какво щях да направя! Това е нашият син, който в мое отсъствие е пораснал“.

Така и ние имаме изопачени идеи, които често ни вкарват в беда. Да обичаш някого – това е от Бога. Роде-ният от Бога обича всички хора. Горко на онзи, който не обича!

Като ученици, вие трябва да работите за изправяне на линиите на лицето си. Често се обезформя устата; тя не трябва да се обезформя, защото е жив извор. Нито очите, нито лицето трябва да се обезформят; и до старини чертите на човека трябва да бъдат правилни. Космите на праведния човек са прави и като прекараш пръстите си през косата му, ще знаеш, че този човек живее добре. От гледище на свещената област хората са се отклонили от Божественото. Който не дава достатъчно храна на тялото си, скоро се изтощава; който не дава достатъчно храна на своя ум, изтощава го; и сърцето се изтощава, ако не му се дава нужната храна. При сегашните условия се налага нова посока на живота. Ще се явят хора, извори на новия живот; като ги срещнеш и наблюдаваш, ще видиш, че в маниерите, в погледа, в говора им нищо не внася съблазън. От пръв поглед такъв човек ти внушава доверие. Касата ти е отворена, ти излизаш, влизаш вкъщи, но имаш пълно доверие в този човек – той никога няма да злоупотреби с твоето доверие. Това е истинският живот.

Като се върнем на Небето, никога да не сме злоупотребили с онази свобода и онова благо, които Бог ни е дал. Не само пред лицето на Бога да се явим свободни и изправни, но и пред ония милиони същества, които ще ни погледнат така благосклонно, че ние ще почувстваме какво нещо е животът. Ще кажеш: „Какво слабо разбиране за живота съм имал. Върнете ме на Земята, искам да изправа всички грешки, които съм направил“. Това е истинската философия – да не злоупотребяваме в целия си живот със свободата и доверието, които Бог ни е дал. Единственият, Който има доверие в нас, е само Бог; единственото Същество, което не се съмнява в нас, е Господ. Той никога не гледа на

лошата страна на човека. Когато е нужно, Господ праша някого да му каже да изправи някоя грешка. Бог има най-хубавото разположение към всички същества.

Христос казва: *Отец никого не съди, а е дал съдбата на Сина*. Той гледа еднакво на всички и вижда дълбоките работи. За Него няма нищо лошо. Когато дойде да разглежда нашето положение, Той изхожда от наше гледище; погледне и казва: „Много добре“. Дали се радваш или скърбиш – и в двете положения ти ще получиш нещо.

Вие имате много добри придобивки, за което мога да ви похваля. Желая ви да имате повече. Богатият има достатъчно, но той желае да бъде още по-богат. Вашите хамбари са пълни с жито, но вие още не сте яли хляб. Приличате на българските селяни през турско робство – те имали и мляко, и кафе, но всичко продавали. Например някоя селянка си направила кафе с мляко и всички казват: „Представете си, кокона станала, тя пие мляко с кафе“. Тези, които я осъждат, могат също да си направят мляко с кафе, но не си правят. И симит си купила! Всеки от вас може по две кила мляко да изпие, по два, по три симита да изяде, защото е вкусен симитът. Едно време българите ядели симита с хляб.

Често вие поддържате своеобразни идеи – например намирате, че не трябва да се работи много, че физическата работа не е за вас. За светията е определено един час физическа работа, три часа за сърцето и седем часа умствена работа. А някои от вас не работят и ето, вследствие на бездействието започва известна деформация в организма: започвате да усещате болки в главата, в корема, в краката, в ръцете. Добре е да имате градинка, да работите най-малко по един час, за да се освободите от непотребната енергия – ще копаете с мотиката, ако искате да бъдете здрави. А вие казвате: „Не съм богат. Да има някой да ми работи!“. Не, по един час трябва да работите земята. Във вас има отрицателни енергии, които трябва да влязат в земята.

Английският държавник Гладстон²⁶, преди да отиде в Парламента, се упражнявал физически – режел дърва. И

германският император, след екстернирането му в Холандия, режел дърва; ако той режеше дърва, преди да отиде в Холандия, работите на Германия щяха да бъдат по-добре. Мислете правилно преди да извършите една постъпка, за да не бъде късно, след като направите грешката.

Духовната наука е за възстановяване на тялото, на мозъка, на сърцето. Вие трябва да имате здраво тяло, здрав мозък, здраво сърце. Ако не можете да изправите тези органи, тогава къде е човекът? Казвате: „Като идем на онзи свят, там ще се изправим“. На онзи свят има друга работа. Тук, на Земята, трябва да имаме здраво тяло. Казвате: „Болестите са за добро“. За добро са те, но нищо не придобивате от тях. Какво ще добиеш, ако стомахът те боли, ако имаш болка в гръбначния стълб или ако те боли зъбът? Бих желал зъбите ви да са здрави, очите ви да са здрави, да можете да четете. Като дойде време да си заминете, ще повикате близките си и ще кажете: „Имам вече няколко писма от приятелите си, трябва да се върна при тях. Връщам се в Невидимия свят такъв, какъвто съм“. Възгледите, които имате, можете да ги държите, не искам да ги напускате, но ако ви смущават, освободете се от тях. Имаш някои наследствени черти – те не са твои; има нещо неблагоприятно в теб – то е наследено от твоите деди и баби.

Значи, за да бъдеш здрав и доволен от живота си, трябва да работиш. Ти се молиш на Господа, искаш да дойде ангел да ти донесе благата. Не, ще се спретнеш на работа. Като станеш сутрин, трябва да свършиш определената работа. Онова, което спечелиш през деня, по който и да е начин, показва, че си могъл да постигнеш една малка придобивка. Аз наричам *придобивка* да бъдеш доволен от работата си през целия ден.

Казвам: трябва да работим върху себе си. С нашите мисли ние оформяме или деформираме органите си – тялото си. Мнозина от вас са деформирали устата си; това се дължи на крайното въздържание в чувствата, поради което устните са изтънели. На някои устните са по-дебели, отколкото трябва. Устата е израз на Любовта, следова-

телно не може да бъде щастлив онзи, на когото устните са тънки. Правилно е човек да държи устата си леко отворена. Изобщо, човек има две врати: носът – врата за дробовете, и устата – врата за стомаха. Казваш: „Аз дъвча храната си много“ – правилно приемаш гостите си. Дъвченето означава посрещане на гости. След това сваляш горната си дреха, разговаряш с тях – те влизат през главния вход.

Изучавайте света, създаден от Бога. И вие, като ученици, ще изучавате анатомия, физиология, математика – всички науки. Мнозина изучават окултните науки – хиромантия, физиогномия, астрология; други изучават гледането на кафе, на карти – това са отвлечени науки. Гледаш нос си и нищо не разбираш; гледаш устата си – също не разбираш. Хвърляш на боб, гледаш на кафе – там всичко разбираш. Математика не разбираш, но на кафе разбираш. Не е лошо да гадаеш на боб, на кафе, на карти, но и за това е нужно знание. Ето защо изучавайте същественото. Достатъчно е да погледнеш цвета на едно растение, за да познаеш какво е то. По цвета на някои растения се познава дали ще вали, или не. На същото основание по ръката на студента може да познаеш ще го скъсат ли на изпита, или не. Погледни ръката си и разбери ще спечелиш ли, или не. Ако искаш да знаеш как вървят работите в дома ти, погледни вътрешната страна на ръката си. Чудиш се понякога как бабите познават на боб, на карти и казваш: „Добре гледа тази жена“. Защо гледа добре? Защото казва, че работата ти ще върви добре. Само на разумния човек работите вървят добре, глупавият всякога остава назад и мисли, че е щастлив. Да, ако работи, ако е разумен. Как се познава щастieto на човека по ръката? По особени знаци. В глупавия тези знаци имат противоположна посока.

Като изучавате ръката на човека, внимавайте за нейната форма и да ви е приятно, че можете да разберете как се развива този човек. Бог изисква от нас само едно: да изучаваме вложеното от Него и да го развиваме. Така именно ще ви поставят на изпит и ще видите доколко сте разбрали онова, което е вложено във вас. Мнозина ще бъдете скъсани на изпита, особено по анатомия. Ще ви питат

за сърцето, за стомаха, за дробовете, за техните функции и от това ще разберат как сте учили. Казвате: „Колкото и да сме учили, в края на краищата червеи ще ни ядат“. Много естествено, тялото остава на земята. Под *тяло* разбирам грубата физическа дреха, но на онзи свят ще се явиш с онова тяло, което Бог ти е дал – това е тялото на душата. Ангели ще вземат това тяло. Какво ще кажете на Баща си, като се явите при Него? Ако съм на ваше място, ще кажа: „Бих желал да направя повече от това, което съм направил“.

Не съжалявам, че не съм направил повече, но като съзнателен човек, желая поне в бъдеще да направя нещо повече – това трябва да бъде импулсът на деня. Следователно, като станеш от сън, кажи си: „Днес искам да направя повече, отколкото вчера“.

Желая ви всеки ден да правите два пъти повече, отколкото предния ден. Да остане в ума ви следния стих: *Господ ще изтрие от очите ви всяка сълза.*

Тайна молитва.

41. лекция, 28 юни 1933 г., София, Изгрев

НЕПРЕРИВНОСТ В ПРОЦЕСИТЕ

Размишление.

В Природата съществува една непрекъснатост, но за да се разбере тя, нужен е отличен ум. Всяко разумно същество изучава живота дотолкова, доколкото го интересува, доколкото му е потребен, доколкото има отношение към него. Ти градиш къща и се интересуваш от нея дотолкова, доколкото е в зависимост от природните условия. Например ако мястото, където строиш, е ветровито, къщата ти ще бъде по-здрава, от по-здрав материал; ако е влажно, ще я поставиш по-високо. На всяко действие има и противодействие и обратно – на всяко противодействие отговаря действие.

Казваш: „Зная добре нещата, опитал съм ги“. Каква опитност имаш? Твоята опитност е отрицателна, тя не може много да ти помогне. Страдал си – какво си придобил от това страдание? Научил си се да се предпазваш от бъдещи страдания. Страданията са те направили малодушен, изгубил си смелостта си. Казваш, че познаваш хората; какво си придобил от това знание – станал си страхлив. Какво познаваш в хората – слабостите им. Това не е знание, това са сенки на живота. Истинско знание е това, което придава сила на човека, с която той гради. Има едно знание, за което се казва, че възгордява човека. Като се надуе, и циреят мисли, че много знае. Да бъдеш надут не показва, че имаш много знания. Циреят може да бъде надут дестина дена, но щом го боднат с игла, всичката му надутост изчезва. Това е аналогия, която обяснява нещата.

Мнозина искат да обяснят на хората какво нещо са Доброто и злото, какво нещо е Бог, какво представлява Духът, какво са водата, въздухът и светлината, но сами те не ги знаят. Смешно е да обясняваш на хората това, което ти сам не знаеш. Как ще говориш за Господа, когато сам не Го познаваш? Говориш на хората за Любовта, а ти имаш

само една допирна точка с нея, сам не разполагаш с Любовта – ако разполагаше, би направил чудеса, Духът щеше да работи в теб. Където Духът отсъства, там не е Бог, там Любовта не работи; където е Любовта, там Бог работи.

– „Искам да зная какво представляват Любовта, Мъдростта и Истината.“ Любовта е извор, от който изтича животът. Мъдростта е път, по който иде Светлината. Истината е цел, към която всички се стремят. Какво разбрахте от това? Лесно е да се каже, че Любовта е извор, но това не е достатъчно. Какво извира от Любовта? Животът. Какво е отношението между Любовта и живота? Какво е участието на човека в този извор?

Сега, като говоря по този начин, във вас се събуждат личните чувства, обиждате се. Оставете обидата настрана и нека всеки си каже какво представлява. Изпъчиш се, изправиш се, мислиш, че много знаеш – това е временно положение на тялото. Утре се разболееш, изкривиш се – друго положение на тялото; в този случай мислиш, че си слаб. Тялото мисли ли така? Човек мисли, а не тялото. Ти казваш, че си здрав, прав, че си добре построен, но пак ти мислиш, че си слаб, че си зле построен. Това са процеси, през които всеки човек минава. Виждаш един прегърбен човек, казваш, че гредите на къщата му са изгнили, ще се съборят и ще го затрупат. – „Какво да направя с тези греди?“ Не се занимавай с тях. Днес целият свят се занимава със себе си. Следователно не се занимавайте със себе си.

И тъй, същината на човека е неуязвима, за никого невидима. Не можеш да кажеш, че човек е тук или там. – „Как, не виждам ли човека?“ Какво виждаш? – „Виждам, че човек стои пред мен.“ Днес го виждаш, но утре заминеш за някъде – къде отиде? Друг е въпросът, ако виждаш надалеч и наблизко, през разстояние, както ясновидецът вижда – дали е на другия край на Земята, или е на Небето, ти пак ще го виждаш. С обикновеното зрение виждаш човека, докато е пред теб, но щом мръдне малко, вече не го виждаш. Следователно това, което виждаш, още не е човекът, това е неговата сянка. Някой говори, но ти още не знаеш какво иска да каже той. – „Чувствам, долавям ми-

сълта му.“ Това не е абсолютно истинно. Долавяш нещо, но си далеч от истината.

Всеки иска да бъде силен, да го обичат и уважават хората. Това са желания, чувства, вложени в природата на човека, той не ги е създал сам. Като контраст на това Христос казва: *Търсете слава от Бога, а не от човеците*. Как ще те славят хората, когато още спят? Кой ще те слави? В Духовния свят няма спане, там Съществата не спят както хората. Затова е казано: *Търсете слава от Бога*. Може ли човек да не спи? Докато е на Земята, не може; щом влезе в Духовния свят, и без сън може. Може ли без болести? На Земята не може, но небесните жители не знаят какво нещо е болест.

Как си представяте Небето, като Земята ли? Какво нещо е Небето ще разбереш само като отидеш там. Като се върнеш на Земята, не можеш да разкажеш какво си виждал и разбрал. Спомените, които носиш от Небето, са като тия от сънищата. Сънуваш, че се разхождаш някъде, качваш се по високи планински върхове, но като се събудиш, нищо не можеш да кажеш: къде си бил, какви са тези планини, как се казват – нищо не знаеш. Казваш: „Бях на една висока планина, но къде е тя – не зная; бях цар, с корона на глава и скиптър в ръка, но къде остана царството ми, къде останаха короната и скиптърът – не зная“. Реално ли беше това нещо?

Понякога си добре разположен, чувстваш, че можеш да обхванеш целия свят, сърцето ти е пълно с Любов, но дойде някой при теб и те бодне с игла; веднага изгубваш разположението си и Любовта ти изчезва. Как ще разчиташ на това, което от едно бодване с игла изчезва? Любов ли е това? Можеш ли и ти да боднеш? – „Мога.“ Каква Любов е тази, която бодне? Клетките, от които е съставено тялото на любещия, се движат с такава бързина, че никакъв удар или никакво бодване не може да ги засегне. Клетките на обикновения, физическия човек се движат много бавно, поради което всеки удар или сътресение лесно се отразява върху човека – ще го боднеш с игла и той веднага я усеща. Колкото по-бързо е движението, толкова

по-неуязвим е човек. Ако мисълта е бърза, и чувствата са бързи; щом мисълта и чувствата са бързи, и действията са бързи.

Защо се препоръчва добър живот на хората? За да увеличат бързината на клетките в своето тяло. Ако трептенията на клетките ти са по-бавни от бързината на куршума, последният ще те удари и рани; ако са по-бързи, ще те докосне и ще се върне назад. Днес повечето хора са толкова слаби, че само една дума може да ги повали на земята. Някой ти каже, че скоро ще се разболееш, ти веднага повярваш на думите му и като се върнеш у дома си, лягаш на легло и казваш: „Не съм добре“. Питам: как можа да повярваш на празните думи на някого? Друг ти казва, че ще станеш учен човек, и ти веднага повярваш. Тежко на онзи, който от думите на хората заболява и учен става. Ученият се ражда с възможности да стане учен и без да му кажат, че ще стане, той става такъв. Здравият се ражда здрав. Следователно разчитай на Божествените възможности, вложени в теб, а не на приказките на хората. Какъв юнак си, ако се плашиш от една дума? Бъди такъв юнак, че и с най-силната дума да те ударят, да я разпръснеш, като че нищо не е било.

Минаваш край двама души – мъж и жена, които се карат, ругаят се. Ти се спреш за момент пред тях, искаш да чуеш кой от двамата е по-красноречив. В това време техните обидни и груби думи се натрапват в съзнанието ти и дълго време не можеш да се освободиш от тях; без да искаш, ти ги повтаряш и преповтаряш. Случва се, че с месеци не можеш да се освободиш от натрапените в съзнанието ти думи. Мъжът и жената престанаха да се карат, а думите им още звучат в теб. Не давай ухо на всичко, което се говори около теб! Мъдрецът знае кои неща да слуша и възприема и кои да отблъсква. Не давай път на любопитството, да се вслушваш във всичко казано-речено, във всичко, което правят хората.

Животът е наука, валидна не само за Земята, но и за Духовния свят. Трябва да знаеш как да живееш на Земята, но трябва да знаеш как да живееш и в Духовния свят. Въ-

преки това хората имат смътно понятие и за физическия, и за Духовния свят. Молиш се на Бога и си Го представяш като човек. Чудиш се защо като Му разказваш положението си, не ти отговаря веднага. Ти още не си страдал, не знаеш какво нещо е страданието, а очакваш Бог да ти помогне. Че си изгубил хиляда лева, страдание ли е това; че те ударили със снежна топка, страдание ли е това? Да мислиш, че страдаш, това значи да не разбираш истинското страдание.

В древността един цар често правел разходки из града с цел да види как живеят неговите поданици. Един ден, като се разхождал из крайните квартали, видял едно семейство, състоящо се от мъж, жена и няколко деца – всички голи, със скъсани дрехи, а мъжът нямал риза на гърба си. Всички били здрави, весели, работели, за да си изкарат прехраната. Царят се трогнал от положението им и веднага се разпоредил да им се даде известна сума, да подобрят материалното си състояние. Като получили парите, те веднага си направили къща. Мъжът накупил стока и започнал да върти търговия. За няколко години състоянието им се подобрило, жената и децата започнали да живеят богато – не останал никакъв спомен от тяхната сиромашия. Случило се, че този търговец заболял и помолвил царя да му изпрати един опитен лекар. Като дошъл лекарят, първо го запитал как е заболял, коя е причината за неговата болест.

– Както седях в магазина, от полицата падна една топка памук и ме удари по рамото – отговорил търговецът.

Лекарят се почудил как е възможно такава малка причина да стане повод за толкова сериозна болест. Много е естествено – изнежил се човекът, не може да издържа никакво сътресение. Богатството изнежило цялото семейство.

Някой се оплаква от нерви, стягало го нещо. Аз не признавам такива болести. Нервни болести не съществуват. Като изучаваме физиологията на нервната система, стигаме до заключението, че нервната система е една инсталация, през която минават силите на Живата природа.

Нервните влакна са живи клетки, проводници на нервна енергия; тя протича през тях както водата през водопроводните тръби. Ако водата е песъчлива, пясъкът постепенно се утаява по тръбите, докато един ден те окончателно се запушат. Така става запушване на водната инсталация, такова подпушване става и в нервната система на човека. Какво да се прави? Ще се отпушват. Трябва да знаете какви мисли и желания да допускате в себе си. Ако не знаете закона как да живеете, за да не се подпушват, един ден ще допуснете такива мисли и желания, които ще подпушат нервната ви система, друг ден ще допуснете други, докато най-после заболеете – подпушили сте нервната си система.

Казваш: „Нервната ми система е разстроена“. Не е разстроена, но е подпушена. – „Боли ме коремът.“ Запушени са онези нерви на гръбначния стълб, през които слиза енергията за стомаха и корема. Излагайте гръбначния си стълб на Слънце, да се отпушат нервите ви. Ако не се отпушат, болките неизбежно ще ви следват. Болестите се дължат на недоимък на енергия.

Подпушване става не само във физическото тяло, но и в останалите тела. Човек има няколко тела, за които малцина знаят. Вие знаете, че стомахът, черният дроб имат отношение към храносмилането и нищо повече, но те имат отношение и към другите тела на човека. И дробовете не са само за дишане, те имат и други функции. – „Като отидем на другия свят, там ще научим всичко.“ Кой ще ви учи там? Това са елементарни работи, които трябва да изучавате на Земята, на онзи свят ще изучавате други неща. Ако не знаете елементарните работи, ще ви върнат отново на Земята. – „Нищо ли не знаем?“ Много неща знаете, но още много има да учите. Аз говоря за онава, което не знаете, не говоря за това, което знаете. Дойде някой при вас, иска да му кажете нещо за Господа. Какво ще му кажете? На младия ще кажа едно нещо, на гладния ще кажа друго, на болния – трето; на всички ще говоря за Господа, но всекиму според нуждите. Това, което ще кажа на младия, няма да важи за гладния, за болния или за не-

вежия. Когато гладният иска да му говориш за Господа, ще вземеш един хляб и ще му кажеш: „Ето, хапни си. Бог е в хляба“. Като се нахрани, и той ще ти каже нещо; той ще говори, а ти ще слушаш.

Ти си млад човек, искаш да обичаш някого. Чрез любовта ще познаеш отчасти Господ. Ако започнеш да заповядваш на своя възлюбен, не си познал Господа. Можеш ли да заповядаш на Господа? В лицето на твоя възлюбен трябва да виждаш Господа. Този, когото си обичал, е Господ – от Него ще учиш. Какво правиш ти? Като обикнеш някого, казваш му, че си готов на всякакви жертви за него, че ще го оставиш свободен, а всъщност носиш юлар в джоба си. Като видиш, че твоят възлюбен заспи, метнеш юлара на гърба му и го подкараш: „Дий, напред! Сега ще знаеш, че си в мои ръце“. Това било Новото учение! Не, ще се освободите от старите навици да ограничавате. Например ревността е стар навик. Дайте свобода на всички. И боговете страдат от ревност. За да се справиш с това чувство, нужно е знание. Който може да се справи с ревността, минава за учен. Не е въпрос да я игнорираш, но да я надживееш; знание е нужно за това.

Наскоро идва при мен една млада светска жена, около 28-годишна, външно угледна, с правилни черти на лицето; тя е издръжлива, търпелива, волева натура, темпераментна, каквото намисли, ще го направи; готова е да чака 20 години, но няма да остави магарето да се търкаля в праха, ще го вдигне и ще го изтърси. Оженила се за един вдовец, 50–60-годишен човек, висш чиновник, който сега изучава закона на Любовта. Между чиновничките имало една млада 22-годишна мома. Той се влюбил в нея и започнал да я разхожда с автомобил. На жена си не обръщал вече никакво внимание. Тя намислила две неща: да го напусне, без да иска нещо, или да иска развод и да го застави да ѝ плаща. Питам я:

– Как се отнася мъжът ти с теб?

– По-рано беше по-груб, но сега, след като се влюби, е по-деликатен; но аз не искам да се занимава с тази мома, тя ще го развали.

– Не, тази мома е оказала добро влияние върху мъжа ти. Питам: кой разваля хората, любовта ли? Любовта оправя хората, не ги разваля. Ревността, кривото разбиране развалят и изопачават хората. Като ме питаш какво да правиш, не те съветвам да го даваш под съд. Години ще минат, докато съдът разгледа делото, и през това време или камиларят, или камилата ще отиде. Ако беше искала съвет от мен преди да се ожениш, щях да ти кажа да не се жениш за него. Той се е женил веднъж, има друго разбиране, не като твоето, и вие не можете да се разберете. Изчисти мисълта си и гледай на мъжа си с добро око, не му приписвай нищо лошо. Ако петниш неговото име, с това петниш и себе си, петниш и младата мома. Ти си намислила да се караш с момата, да я нападнеш с груби, обидни думи. Откажи се от това намерение, напиши ѝ едно хубаво писмо – ще ми го прочетеш, преди да го изпратиш. Сега ще ти предскажа следното: след две години тази мома ще се влюби в един млад момък и ще се откаже от мъжа ти; тогава той ще се върне при теб и ще се забрави всичко. Трябва да обикнеш Бога. Искаш от мъжа си такава любов, каквата сама нямаш в себе си. Ти не си го обичала, не си готова още на жертви.

Казвате: „С какви работи се занимава Учителя!“. Въпросът за ревността е важен. Аз влизам в положението на хората. Влизам в положението на младата жена и на нея искам да помогна. Ревността бушува в нея и тя не може да се справи сама. Ревността, която бушува в човека, трябва да се замести с една светла мисъл. Преди да се поддадеш на ревността, провери вярно ли е това, което мислиш и чувстваш. Новият живот изисква от човека всяка мисъл и всяко чувство в него да отговарят на истината – само така той може да бъде чист. Много мисли и чувства от миналото ще ви се наложат, не може да се освободите от тях, но ще ги пресявате. Сегашният живот на хората не е нищо друго, освен сплитане на мисли, чувства и постъпки от миналото. Тялото на човека е оплетено от тях – чисти и нечисти мисли, чувства и постъпки; трябва да се освободите от тях, като съзнателно изучавате законите на Раз-

умния живот. Не можеш да се обновиш и подмладиш, ако не разбираш законите на мисълта. Старите мисли, чувства и постъпки трябва да се заместят с нови – това е наука. Как се постига? Чрез различни методи, чрез нов начин на възпитание.

И тъй, когато се натъкнете на изпитание – голямо или малко, първо се запитайте защо е дошло то, какво е неговото предназначение. Всяко изпитание има своето велико предназначение и не се дава само на един човек, а на мнозина. Важно е да се справиш с него. Никой на никого не може да помогне; щом е дошло изпитанието, ще го преживееш – нищо повече. Едновременно хиляди хора са престъпили известни истини и всички заедно ще носят последствията. Когато видите хората с вдигнати чукове да дялат камъни, знайте, че те творят с цел да изкарат прехраната си. По цели дни вдигат и слагат чуковете си, очите им се пълнят с малки камъчета, но продължават да работят. Мислите ли, че ревността не е такъв камък, даден ви от Природата, за да го одялате? Каквото и да правите, не можете да се освободите от ревността. Ще вземете този камък и ще го дялате, докато стане годен за работа. Господарят ще го прегледа и ако намери, че е добре одялан, ще го постави в сградата. Като минавате край нея, ще кажете: „Ето, аз издялах този камък“.

Ти ревнуваш слабия, да не би да пропадне, силния не можеш да ревнуваш. Значи ревността показва, че в човешкото естество има нещо слабо. Страхуваш се за детето, че може да го прегази кола; за възрастния не се страхуваш. Страхуваш се за невежия и го пазиш ревниво да не се провали; за мъдреца не се страхуваш. Ревниво пазиш слабия да не изпадне в изкушение, а силния никой не може да изкуси.

Една светска жена ми казваше:

– Чудя се на религиозните хора – те се страхуват да се проявят, да не би да сгрешат, да направят някакъв грях. Нас кал не ни хваща.

Казвам ѝ:

– Ще ти дам една правилна философия за живота. Докато си на сушата, всеки може да хвърли кал върху теб и да те окаля. Щом те окаля, влез във водата, която измива всичко.

Същата позната казваше, че като срещне човек, стреми се да намери една добра черта в него. Тя не търси лошото, а знае, че отношения може да се създават само въз основа на доброто. Ако не намери поне една добра черта в човека, тя стои далеч от него. Това е истинската философия за живота. Следователно, щом намериш една добра черта в човека, ти имаш вече допирна точка с него. Аз я наричам Божествена точка; само в нея отношенията между хората са правилни. Истински отношения има между хората, когато се основават на някои допирни точки; докато се съмняваш и нямаш никакво доверие в човека, ти не можеш да имаш отношение към него. – „В никого не вярвам.“ А ти светец ли си? Трябва ли всички да имат доверие в теб? Ако те поставят на изпит, да видят имаш ли знание, сила, търпение, Любов, готовност за жертва, ще издържиш ли?

Срещам светски и религиозни хора, които ми харесват еднакво. Казваш: „Човек трябва да има пълно доверие в хората“. Говориш за отношенията си към хората, но не и за отношенията към Бога. Важно е отношението към Бога. В човека живеят едновременно две съзнания: едното е човешкото, в което стават постоянни промени, а другото е Божественото, което определя отношението на човека към всички хора. Когато Божественото съзнание в човека е пробудено, ние сме в прави отношения с всички хора. Тогава могат ли да се явяват спорове между тях? Напротив, съществува пълно съгласие и единство. В човешкото съзнание всички спорят. Много естествено, където знанието отсъства, там всякога съществуват спорове – интересите на хората се преплитат.

Ако искаш да имаш доброто мнение на един човек, трябва да бъдеш внимателен с думи и обхода към него. Ще бъдеш внимателен не по форма, привидно, а вътрешно, по дух. Какво ще говориш на човека? Ако те пита за

нещо, което знаеш, ще дадеш мнението си; ако не можеш нищо да кажеш, по-добре мълчи. Щом си дадеш мнението за неща, които не знаеш, веднага в теб ще се яви горчиво чувство. Ето защо, като те питат за нещо, което не знаеш, отговори: „В тази област съм невежа“. Вие се събирате заедно и веднага давате мнението си – по човешки постъпвате. – „Знаеш ли какво мисля за теб?“ – „Ами ти знаеш ли какво аз мисля за теб?“ Единият се е надул, разсърдил се е и след това се изправили и двамата пред Бога да се молят. Някой се хване за сърцето, да покаже, че го боли – човешка хитрост. Любовта изключва всякаква хитрост; за нея няма болести и страдания. Щом сърцето те боли, любовта ти не е Божествена. – „Но аз го обичам, не мога да дишам без него“ – това не е Божествено; ако обичаш истински, дробовете ти ще се разширят.

Сега аз говоря за онези от вас, които искат да бъдат ученици. Бих ви дал известни методи и правила за освобождаване, но сега още не мога. Как може да се освободи човек? Виждаш един, че пипа главата си; ти започваш да търсиш причината за това, но не можеш да я намериш. Освободи се от това желание. Причината е много проста – мъчниоти има човекът. Виждаш друг – скръстил ръце, намръщил се, движи се насам-натам; и тук търсиш причината, но пак не я намиращ. Гладен е човекът, иска да яде. Щом не можеш да разрешиш правилно една задача и си готов да се разгневеш, нахрани се. Значи преди да се гневеш, яж, за да не те намери гневът с празен стомах. Сложи гнева в стомаха си, да работи. Като постъпваш така 2–3 пъти с него, той ще те напусне. Следователно, когато се разгневеш, представи си най-хубавото ядене, което обичаш, и гневът веднага ще изчезне. Някой казва, че не трябва да се яде, когато си гневен. Не, яж, за да обработиш гнева. Волята Божия е да бъде човек свързан със словесното мляко, т.е. да се храни с него.

Помни: тялото е предметно учение, което трябва да се изучава; вън от него човек не знае какво представлява. Говорите за душата, за духа, за ума и за сърцето – това са отвлечени неща. Сърцето става реално, когато усетиш

болка в него и тогава достатъчно е да сложиш ръката си на него, за да изчезне болката. Ако друг сложи ръката си върху сърцето ти, след това трябва да си измие ръцете в гореща вода, за да се освободи от мисълта, че е приел нещо от болния, иначе психически се свързва с болката.

Когато се образува едно общество, хората, които го съставляват, трябва да имат добри, положителни мисли и чувства едни към други; не спазват ли това, те стават проводници на лошите мисли и чувства, които не са нищо друго, освен калта на Природата. Пазете се от тази кал, защото тя опасва Земята и представлява нейната мрачна зона. И най-малката доза от тази психична кал може да зарази човешкия организъм. Тя е една от причините за страданията на хората; като знаете това, пазете се от нея! Има начин за предпазване от тази кал – винаги дръжте в ума си мисълта за Бога. Ти не си дошъл на Земята, за да служиш на себе си или на хората, а на Бога. Въпросът за служенето на Бога се разрешава в един момент, а не с векове; щом го разрешиш, веднага се разрешава въпросът за отношението към себе си и към ближния.

Кой е ближният на човека? Това не е човекът, когото виждаме пред себе си, а онова, което е скрито в него. Ближният може да е ангел, скрит в човека – чрез човека ангелът те изпитва доколко си готов да се отзовеш на неговите нужди: този човек може да е болен, беден, да страда и ти трябва да му помогнеш. Ангелът може да е скрит в една млада мома и от твоето поведение към нея той вижда доколко си разбрал Божията Любов. Като пипнеш угодната кокошка, казваш: „Мазничка е, добра е за ядене“. Ти си дошъл до разбирането на вълка, далеч си още от овцата. Докато си вълк, куршум те очаква; кожата ти ще бъде одрана, ще се употреби за кожух на богатия. Като те носи на гърба си, богатият казва: „Чудесна е тази кожа! Това е кожата на един вълк, който е изял много овце. Ще се научи как се ядат овце!“. С това не искам да ви плаша. Според мен страхът е страж, който пази човека от опасностите, в които може да изпадне. По невнимание или по незнание човек може да изпадне в опасност.

Като говоря по този начин, във вас може да остане мисълта: „Не сме ли добри? Нищо ли не сме научили досега?“. Вашата доброта е резултат на миналото и аз не се интересувам от нея. За мен е важно какви отношения имате днес към Бога. За мен е важно как се справяте с благата, които Бог ви е дал. Важно е можете ли да изпращате вашите мисли и чувства по целия свят – ако можете, това е вашият капитал. Ако от изгряването до залязването на Слънцето можете да запазите своето добро настроение, това съставлява епоха във вашия живот. Докъдето стигат вашите мисли и чувства, там е границата на вашия живот.

И тъй, пазете се от завършените процеси. Вашето тяло още не е завършено. Сега във вас се създава друго тяло – духовно, което също не е завършено и от което зависи нашето бъдеще. Павел казва: *И да се разруши земната ни къща, имаме дом неръкотворен*. Не ставайте причини заради временните неща да осакатите вашето духовно тяло.

Преди няколко дни дойде при мен един познат – сърдит, недоволен, че говорили лошо за него, и казва: „Изцапах се, изгубих чистотата си“. В какво се състои изцапването му? Искал да помогне на една мома и я целунал. Грехът не е в целувката, а в подражаването. Тя водела лош живот и той вместо да ѝ помогне, попаднал под нейно влияние. Някой пие не по свое желание, а подражава на пияниците; друг краде, пак по подражание. Хората се страхуват от това, от което не трябва, а не от това, от което трябва да се страхуват. Че веднъж си излъган, ти се страхуваш по-нататък да се проявиш. Щом си излъган, кажи си: „Никаква лъжа не се позволява“. Може ли без лъжа – това е друг въпрос. Принципът е: никаква лъжа! На Небето, в Разумния свят, не търпят никаква лъжа. В ада търпят лъжите, там има пазар за тях – продават се и се купуват. На Небето такъв пазар не съществува; там за най-малката лъжа ще преживеете голямо страдание. Ето защо съзнанието ви всякога трябва да бъде будно, да изправя нещата.

Човек има навик да преувеличава фактите. Не е грях, че си преувеличил нещата, но че искаш да ги използваш

за лична, своя сметка. Казваш: „Баща ми е много богат, с милиони разполага“. Не говориш истината. Ти преувеличаваш, защото искаш да се ползваш с името на баща си, да имаш по-голям кредит – тук е грехът. Кажи: „Богат е баща ми, но не е милионер; той има на разположение само двеста-триста хиляди лева“. Ако трябва да разчиташ на нещо, разчитай на своите ръце и на своите способности. Работи, за да си създадеш сам положение.

Школата, в която влизате, разполага с различни методи. Какви са те? – „Да се молим!“ Как ще се молите, каква е вашата молитва? Да викаш с часове към Господа да ти прости греховете не е молитва. В еднообразието няма никаква молитва. Какво искаш да ти прости Господ? Казваш: „Господи, заличи малката лъжа, която направих“. Не искам от Господа да заличи лъжата ти, но Го помоли да ти покаже как сам да я изчистиш. Лъжата оставя петна по дрехите, които трябва да се чистят със специални течности. Много петна има по дрехите ви и те трябва да се изчистят. Няма човек в Духовния свят, който да не се е изцапал. Вчера и аз направих едно петно на коприненото си палто: сложих няколко черешки в джоба си и по невнимание го натиснах, една от черешите се смачка и нацапах дрехата си. Казах си: „Трябва да бъдеш внимателен, да не правиш грешки“. Реших да изпера дрехата си веднага, да изчистя петното. Правило е: когато някой сгреша, сам трябва да изправи грешката си; когато виждаш, че друг греша, ти ще му помогнеш да изправи грешката си. В случая, докато аз се готвех да изпера дрехата си, една сестра приложи правилото – взе дрехата ми, за да я изчисти.

Съществува един правилен начин за самовъзпитание, бъдете готови да го приложите. Много правила ви се дават, но вие мислите, че те не са за вас. В някои случаи сте прави, но не във всички. Например какво ще каже 45-годишната сестра, ако ѝ препоръчам като метод за трансформиране да играе с кукли – разумно ли е това от моя страна? Тя ще ме погледне и ще каже: „Подиграваш ли се с мен?“. Какво трябва да ѝ препоръчам? Да чете; ще ѝ дам една хубава философска книга или поезия – това ѝ под-

хожда. На друга сестра, която няма обувки, дрехи, ще ѝ изпратя, без да знае от кого са – така тя ще трансформира състоянието си.

Днес светът е пълен само с пудри и помади, козметични средства. Те съществуват не само на физическия, но и в Умствения свят. Седиш на едно място песимистично настроен; скърбиш, че не си учен, не си силен, не си богат. Много просто – трябва да работиш. Има начини, чрез които можеш да придобиеш сила, знание, богатство. Възхищаваш се от търпението на някого. Да, работил е човекът, минал е през известни изпити и така е придобил търпение. То се постига чрез работа върху чувствата, а не върху ума. Ако не въздържаш чувствата и желанията си, ти губиш равновесие. Чувствата разтопяват твърдото, коравото естество на човека, дори понякога го правят мекушав, разкашкат го. Слушал съм жени да казват: „Като станала майка, ще бъда строга към децата си“, но щом станат майки, омекват. Бъди строг, но не груб към себе си. Бъди строг към децата си, но не груб. Когато детето сгреша, не го бий, но го нахрани. Ако ти направиш грешка, не се изобличавай, нито се извинявай, а я изправи.

Ставаш сутрин, виждаш устните си посинели, изгубили червенията си, а очите ти са пожълтели. Жълтият цвят не трябва да бъде в очите, те трябва да бъдат светли, чисти. Потърси начин да направиш устните си червени и да махнеш жълтия цвят от очите. Ако е въпрос за жълт цвят, лицето трябва да има златист, като слънчевия, и всяка клетка в него да трепти, да издава светлина. Красиво лице е това, на което се отразява вътрешният живот на човека; приятно е да гледаш такова лице. Не говоря за конвулсии на мускулите, но за свещения трепет, изразен в клетките. Приятно е да наблюдаваш лицето на светията, когато е вдълбочен в себе си, обзет от възвишени мисли и чувства; в този момент той държи в мисълта си всички възвишени, свършени същества и се свързва с тях; той не мисли за обикновените неща, за дребнавостите на живота.

Мнозина мислят за Бога, но се поддават на влиянието на света: гледаш хубавата къща на съседа си и пожелава

и своята да бъде такава; художник си, гледаш красивите картини на видни художници и пожелаваши ти да бъдеш като тях; слаб, болен си, срещаш здрав, силен човек и казваши: „И аз да съм като него!“. Не се смущавай от това, което виждаш. Все едно дали той има нещо, или ти го имаш; дали другите имат, или ти; дали си на първото стъпало, или на най-високото. – „Искам да бъда на горното стъпало.“ И това може, но кой ще бъде на долното? Ако няма първо, второ, трето стъпало, как ще се направи връзка с горното? За всеки човек е определено по едно стъпало; ако не е така, никой не би могъл да се качи на горното.

От тази лекция искам да остане в ума ви мисълта да бъдете непрестанно добри; Любавта ви също да бъде непрестанна, да бъдете в общение с всички хора; и мисълта ви да бъде непрестанна както планинските вериги. Когато правите екскурзии по планините, погледът ви се движи от един връх на друг и вие се радвате на тази непрестанност в Природата, защото тя повдига човешкия дух, обновява мисълта. Докато гледаш на нещата като на разхвърляни части, ти всякога ще се уморяваш. Докато се занимаваш с обикновените мисли и чувства, между които няма никаква връзка, сам себе си ще разрушаваш. Следователно не допускай нито една блуждаеща мисъл, нито едно блуждаещо чувство в себе си.

– „Мъчно ми е, не съм разположен.“ Това неразположение е чуждо, на своята баба или на своя дядо – някога те са имали известна мъка, а днес ти си попаднал на това място, от което не можеш да излезеш. Вземи Библията или Евангелието, обърни се мислено към баба си и дядо си и им кажи: „Слушайте какво ще ви чета“ – ти ще четеш, а те ще слушат, докато разберат причината за своята мъка и се изправят. Щом те се изправят, и ти ще се изправиш, и мъката ще изчезне. Защо ти е мъчно? Любав ти липсва. На всички хора им липсва Любав. Казваш: „Това съм аз, друг не мога да бъда“. Ти не си това. Ако някой те удари и ти причини болка, тя не е твоя, отвън е дошла – този човек е имал лошо чувство към теб, затова те е ударил.

Трябва да знаеш как да се освободиш от лошото чувство, което е отправил към теб. Ако знаеш как да се освободиш от него, болката лесно ще мине; ако не знаеш, болката ти ще остане дълго време. Понякога човек сам може да се удари – дядаш едно дърво и по невнимание ножът падне накриво и те удари. Понякога и с мисълта си човек може да се отрови.

Помни: както физическото тяло е изложено на опасности, така човек сам може да причини пакост на духовното си тяло и да се осакати. Седиш замислен, обезсърчен и си казваш: „Ще се хвърля от една канара, да се свърши с мен“. Това е чуждо желание, на което ти се поддаваш – нещо отвътре ти нашепва да се хвърлиш. Хвани това същество в себе си и му кажи: „Ще се хвърля, но с парашут – ще взема един парашут, ще слеза няколко пъти с него, да разбере какво значи да слизаш и да се качваш, но съзнателно, по собствено желание“.

Всички искате да бъдете силни – как ще стане това? Очаквате наготово да станете силни, да дойде някой отвън и с една дума да вложи във вас сила. Вярно е, че трябва да бъдете силни, но силата не идва отвън; има неща, които сами трябва да свършите, отвън никой не може да ви помогне. Има работи, които лесно могат да се свършат, но трябва да знаете начина, по който да се свършат.

Вие не сте дошли на Земята да обръщате света; дошли сте само да похлопате леко на вратата на своя брат, да го събудите и да му кажете, че е време вече за екскурзия. Той е обещал в себе си да отиде на планината. Ще му кажеш тихо и спокойно: „Братко, ти обеща пред Бога, че ще отидеш на екскурзия. Времето е дошло, не може повече да се отлага“. Няма да му говориш да вярва в Бога, но ще му кажеш: „Стани, време е вече за работа“. Няма да го учиш как да се облича, той сам знае как да се облече, как да сложи раницата си, кога да тръгне на път и какво да говори.

Ако се държиш за старото, ще влезеш в стълкновение с новото. Старото има отношение към миналото, а новото – към настоящето и бъдещето. Учете се да се справяте със своите кредитори. Имаш десет кредитори, сприхави хора.

Ти се молиш, търсиш начин да се справиш с тях, но те казват: „Ето един изедник, един безчестен човек“. Трябва ли да се гневиш, да искаш да ги биеш? И силен да си, постъпи с тях така, както е постъпил един американец със своите кредитори. Те постоянно го безпокояли, искали да им се изплати по-скоро и един ден той им казал: „Моля ви, почакайте още малко – щом се замогна, ще изплатя всичко до стотинка и ще ви благодаря. Ако ме притеснявате, нищо няма да излезе – и да искам, не мога да ви задоволя. Аз съм способен човек, ще работя и ще изпълня задълженията си“.

И на вас казвам: като дойдат кредиторите ви, пипайте ги с меки ръце. Много методи има за това, но не всички са ефикасни. Един познат ми разказваше своя опитност. Един ден, като вървял през гъста гора, срещнал мечка с две малки мечета. В първия момент си помислил: „Дано мечката се отбие от пътя си“, но тя не се отбила. Тогава той се принудил да се качи на едно дърво, докато мечката се скрие в гората. Казах му: „Добре си направил, че си се качил на дървото. Ти си искал чрез мисълта си да внушиш на мечката да се отбие от пътя си, но трябва да знаеш как става това. Щом не си могъл да ѝ внушиш, ще внушиш на себе си да се качиш на дървото“. Следователно, ако не можеш да разрешиш известен въпрос по един начин, ще го разрешиш по друг.

Често хората се смущават от това, че не могат да внушат на мечката да се отбие от пътя си. Слушате някои да казват: „Не знаем, ние тръгнахме в духовния път, но във всеки момент се натъкваме на мъчнотии. Как ще се справим с тях?“. Много просто – ще оставите мечката с мечетата, т.е. вашите мъчнотии, да вървят в своя път, а вие ще се качите на дървото, докато те заминат. – „Ще кажат, че сме много страхливи.“ Това не е страх, но уважение към мечката; вие се качвате на дървото, за да не изплашите нейните мечета. Качете се на дървото и оттам наблюдавайте мъчнотиите си. Ако гледате на мечката като на нищо същество, как ще гледат небесните жители на вас? Ако отидете на Небето, всички ще минете през такъв пре-

глед, през такова претърсване, каквото не сте мислили; няма да остане гънка, ъгълче у вас, което да не се прегледа за нещо нечисто.

Докато живеете по човешки, никой не може да се яви при Господа. Не е лесно да вземеш титлата *доктор* – трябва да се явиш пред 12 видни професори, да отговаряш на всеки зададен от тях въпрос и ако можеш достойно да защитиш тезата си, едва тогава ще получиш тази титла. Не се взима лесно докторат на Земята, а мислите ли, че лесно се взима на Небето? На всички е позволено да влязат в Небето, но се признават там за граждани само онези, които издържат доктората си с отличие. Носи титлата *доктор* само онзи, който е издържал с успех всичките си изпитания.

Като ученици на велика Школа, от вас се иска самообладание, което мъчно се постига в мисли и чувства, но това не трябва да ви обезсърчава. Много същества ви помагат, не сте сами. Това, което вие не можете да направите, те ще го направят. Ако не можете да оправите работата си, оставете я на Разумните същества, те ще я оправят и какъвто съвет ви дадат, изпълнете го.

Казвате: „Духът ни говори“. Пазете се, внимавайте да не изпаднете в заблуждение, защото не всичко, което ви се говори отвън или отвътре, иде от Духа. Мислите ли, че всяка грамофонна плоча съдържа думите на Духа? – „Любовта ни говори.“ И това не е сигурно. Преди да дойде Любовта, Духът идва, той предшества Любовта. Тя изключва всякакво съмнение, подозрение, ревност. Любовта трябва да те намери тих и спокоен, с дълбоко вътрешно разположение и готов на всички услуги; ще ти каже: „Иди по този път“. Няма да питаш кога ще стигнеш, ще имаш ли мъчнотии; ще вървиш в пътя без съмнение и страх. Ще имаш мъчнотии, ще минеш през огън, но ще вървиш напред. Ще минеш през огнената пещ, както тримата момци²⁷, но ще излезеш здрав и читав, косъм няма да падне от главата ти. Ще слушаш гласа на Любовта и докато си с нея, ще бъдеш вън от всякаква опасност. С Любовта и с Духа и в опасност да си, ще излезеш неповреден; без Любовта и без Духа и вън от опасност да си, пак ще пострадаш.

Първото нещо – направете връзка с Духа, за да не се колебаете; Духът ще внесе Вярата и Любовта във вас. – „Аз се разколебах.“ За какво се разколеба? За парче хляб и за парче земя. Ако ти трябва земя, Бог ще ти даде земя, голяма като Луната, дни и нощи да се разхождаш, без да можеш да я обходиш; ако искаш хляб, облекло – и това ще ти даде: във всеки момент ще обличаш нови дрехи, но без да те види някой, да ти се порадва; ако е за жилище, ще имаш къща по-голяма от палат, сам ще се разхождаш, без да чуеш човешки глас. Всичко ще имаш, но жива душа около теб няма да се мярка. Защо ти е такова изобилие? Ще се намериш в положението на онзи българин свещеник, който на 80-годишна възраст се радвал на богатство и имот. Къщата му била пълна, но попадията я нямало. Той си казвал: „Защо умря попадията толкова рано? Докато беше на Земята, ние бяхме бедни. Днес имам всичко в изобилие, но тя ми липсва“. Той не знае, че в онзи свят попадията е по-добре, отколкото беше на Земята.

Щастието не е във външното богатство, а във вътрешното. Какво по-голямо щастие търсиш от това да обичаш безкористно – да обичаш, без да очакваш и изискваш? В човека има едно същество, което го обича при всички условия, което никога не му се сърди – това същество е Истината. Обикнете и вие това същество.

Казвам: всякога правете добро без някой да знае за това. – „Поне да го оценяват!“ И това не е нужно. Важно е Бог да е доволен от това, което правите; щом Бог е доволен, вие ще почувствате Неговата Любов, а какво повече може да искате от Божията Любов? Аз зная кой какво иска: младият иска да не остарява, старият иска да се подмлади, бедният иска да забогатее, невежият – да придобие знание, слабият – да стане силен. Всичко това е хубаво, но един е пътят, по който може да се придобие; пътят е един, целта е една, изворът е един. Ако твоята любов не извира и не ражда живот, не е правилна. Истинска Любов е онази, от която животът постоянно изтича. Може ли този живот да бъде нещастие за човека? Според някои животът носи страдания, но не е така. – „Тогава да си поживеем.“ Няма защо да си поживеете, това не се допуска. Животът

е нещо непреривно, красиво, пълно с благодат и сила. Животът не е мъчение, нито труд. Велико нещо е животът. Казано е в Писанието: *Това е живот вечен – да познаем Тебе, Единаго, Истиннаго Бога и Христа*; по-велико нещо от това няма. Тогава ще дойдат благодатта, богатствата, добродетелите, дарбите и каквото пожелае човек, всичко ще придобие.

Питате: „Възможно ли е това?“. Възможно е. Каквото е невъзможно да постигнеш на петгодишна възраст, ще го постигнеш на десет години; каквото не можеш да постигнеш на десет години, ще го постигнеш на 20, на 30, на 40. До 120 години има достатъчно време – все ще постигнеш нещо. Да не говорим за хиляди години, но до 120 години всеки може да постигне много неща. Може да не живееш хиляди години, но всичко това можеш да постигнеш до 120 години – цял зодиак. Не допускай в ума си мисълта, че това или онова не можеш да постигнеш. Можеш да станеш учен, можеш да станеш добър, богат; и да не станеш, всякога мисли, че ще станеш такъв, какъвто желаеш. Това са незавършени процеси, към които трябва да се стремиш. – „Може да обичаме.“ Това е незавършен процес.

Докато е на Земята, човек живее в незавършените процеси, защото миналото му още не е заличено; един ден, когато се заличи, той ще остане само със завършените процеси в себе си и ще каже: „Добър съм, силен съм, богат съм, учен съм“. Докато сте в незавършените процеси, ще падате и ставате, ще боледувате и оздравявате, ще се обезсърчавате и насърчавате и така ще се подготвите за идването на Духа. Този процес не е еднократен. Духът се приближава до човека и се отдалечава, докато един ден го заведе при Същества с възвишено и будно съзнание – това значи сливане с Духа. Казано е в Писанието: *Ще ви изпратя Духа Си и Той ще ви научи на всичко*. Павел казва, че Духът е в човека, Той го учи на всичко. Ако Духът не ни учи, нищо не бихме могли да направим.

Тайна молитва.

42. лекция, 5 юли 1933 г., София, Изгрев

КРАСИВИТЕ ЛИНИИ В ПРИРОДАТА

Размишление.

Ще прочета глава 4 от Първо послание към Коринтяните, от стих 1 до стих 19.

Велико благо за човека е да бъде учен, затова трябва да се освободи от всички заблуждения на миналото. Той се натъква на опитности от миналото, на стари истини, останали от неразумните мъже, жени и деца. Смешно е да се държиш за старите истини на разглезените деца, за старите истини на възмъжалите, за старите истини на старите и оглупели хора – и всичко това наричат истини. Това е едната страна на живота, която трябва да се разбира добре.

Човек слиза временно на Земята, за да научи нещо, и в този смисъл е яйце на Вселената, което се търкаля както камъните в Природата. Турците казват: „Камък, който се търкаля, основа не става“. Къде може да се постави такъв камък? Следователно не мислете, че тъй, както днес живеете, е идеалният живот; не, това е фаза на живота, идеалният живот е в Бога.

– „Къде е Бог?“ Не чопли този въпрос. Само онзи, който е изгубил баща си и майка си, пита за тях и ги търси; който не ги е изгубил, знае къде са. Чувате да питат: „Къде е баща ми, къде е майка ми, къде е брат ми?“ – значи сегашните хора са изгубили своите близки. Затова, като те срещне някой, гледа те и си казва: „Не е той“ – той търси друг. Едва брат си може да намери, а баща си и майка си не може. В търсенето на своите близки човек се развива, дава път на онова, което е вложено в него. Той се радва на това, което другите са придобили, както и на онова, което сам е придобил и придобива. Има нещо в човека, което досега е останало неразвито, непроявено – това е Божественото, което трябва да се прояви; щом се прояви, животът взема друга посока. Например в началото майката носи детето

си на ръце, кърми го, къпе го, облича го – то още не е проявено, но щом стъпи на краката си, започва да се проявява и талантите в него се разкриват. Преди няколко години то е било немошно, слабо, но сега взима цигулката и се учи да свири.

Много хора и досега плачат. Нищо от това, но плачът има смисъл, докато си дете, докато те носят на ръце, докато те къпят в коритото. Плачът има отношение към жертвата. Детето плаче, учи се да даде нещо от себе си. Докато не даваш доброволно, поне сълзи да капят от очите ти на земята и да знаеш, че и ти си направил нещо. Следователно плачеш, за да се научиш да жертваш.

Често се говори за красота, за хармония. Изучавайте Природата, там ще намерите красиви, хармонични линии. Животът се изявява по определени хармонични линии и щом се отдалечим от тях, идват вече мъчнотиите, страданията. Различни имена се дават на последствията от това отдалечаване. – „Какво трябва да се прави?“ Да заместите нехармоничните линии с хармонични. Тръгнете в Божествения път, т.е. в пътя на красивите линии, които Бог и ангелите са поставили на пътя ви, когато Вселената се е създавала. Светлината върви по пътя на красивите линии, топлината също върви по пътя на тези линии; изобщо, добрите мисли, светлите чувства, правите постъпки също вървят по пътя на хармоничните линии. Хармоничното движение е движение на красотата. Когато вървиш по красивите линии на живота, ти изпитваш радост и веселие. Млад си, радваш се на живота – вървиш по пътя на красивите линии; щом изгубиш тези линии, веднага идват изпитанията, чудиш се какво ти стана и казваш: „Урочасаха ме. Условията на живота ми не са добри. Баща ми и майка ми са лоши, не ми помагат“ – търсиш причината вън от себе си. Не, спри се пред стрелочника и кажи: „Посочи ми правата, красивата линия, която води към Царството Божие“. Докато търсиш линията към света, никога няма да стигнеш Царството Божие, затова кажи на стрелочника определено: „Дай ми линията за Царството Божие“. Трябва да знаеш какво да искаш и как да го кажеш, иначе ще

се намериш в положението на онзи българин, който отишъл в Румъния, но знаел само думата *домнуле* и където трябва и не трябва, все я казвал. Щом си в Румъния, ще говориш румънски; ако говориш български, никой няма да те разбере. Откажи се от своеобразния език на твоите деди и прадеди.

Време е да се откажете от своя език и да научите този на Природата – там е спасението. Докато не научите езика на Живата разумна природа, никога няма да бъдете щастливи. Ще кажеш, че си царски син, но основната линия на царския живот е красивата линия в Природата и ако не живееш по нея, не си царски син. Сегашните техници, инженери, учени, познават хармоничните линии и когато строят мост, те го поставят на предварително начертани красиви хармонични линии. Само такъв мост е устойчив и здрав – каквато и тежест да мине по него, тя се разпределя равномерно по всички линии на моста; само по такъв мост стават важни работи.

И вие имате такива мостове в себе си, но здрави ли са те? Искате да водите идеален живот. Какво нещо е идеалният живот? Искате да ви обичат хората. Това е второстепенна работа. Научете се на изкуството първо вие да обичате, за да оценявате, когато Бог ви обича. Приемете Божията Любов и я оценявайте правилно. Тя носи живот. Докато Божията Любов работи в човека, той е мощен, силен; щом се прекъсне тока на тази Любов, идват страданията и нещастията – ти си въвн от красивите линии на живота.

Казваш: „Аз принадлежа към еди-кой си народ“. Не си прав. Съществува само един народ, който се движи по пътя на красивите линии, и това е избраният, Божият народ. Всички линии, членове на този народ, се отличават от обикновените линии на живота – това са хора със светли, красиви лица, по които няма сянка от недоволство, от вкисване. Недоволен може да бъде само бедният, истински богатият е всякога доволен.

Под *богат* разбирам човек, богат с добродетели, богат в правилно разбиране, с мъдрост и знание. Под *сиромас*

в прав смисъл на думата разбирам човек, неспособен на престъпления. Бъдете такива сиромаси и такива богаташи. – „Не искам да бъда сиромас.“ И аз не искам да бъдеш сиромас, т.е. лишен от добродетели, но желая да бъдеш сиромас, лишен от престъпления. Бъди беден човек, който не знае що е престъпление – „Защо осиромашах?“ Защото си забогатял в престъпления. – „Какво да направя, за да забогатяя отново?“ Ще станеш сиромас в престъпления. Лесно е да станеш богат в материално отношение, но знай, че те очаква сиромашия в добродетели.

Днес всички хора се нуждаят от правилно разбиране, което може да се приложи, но затова е нужно да се освободят от старите си навици. Казваш: „Годините минават, остарявам. Вече съм 40-годишен“. Имаме числата 7, 14, 21, 28, 35, 42, 49 – какво означават те? Седем цикъла от по седем години. Това са периоди от човешкия живот. Ще живееш, ще се трудиш и ще работиш, за да придобиеш нещо. Искаш да бъдеш щастлив, без да се трудиш – това е невъзможно. Ако не разбираш простите аритметични действия, как ще разбереш сложните алгебрични? Ако на физическият свят не си добър математик, не можеш да влезеш в Духовния свят – там се иска висша математика, иска се голяма музикалност. Не е лесно да бъдеш добър музикант – от теб се иска тон, такт, ритъм.

Трябва да знаем какво е пространство. За да влезеш в Духовния свят, трябва да имаш отлична памет – да помниш всичко, което е станало от създаването на света до днес. Възможно ли е това? Има ли такива хора? Има хора, които помнят всичко, дори помнят, че са били в Рая. Някои от тях казват: „Помня, че бях в Рая и ме изпъдиха“. И Адам може да каже, че неговата история започва от Рая, но има неща, които и той не помни и не знае – например не знае кога и как Бог е омесил пръстта, от която го е създал. И Ева не знае кога и как е била направена от реброто на Адам. Тя казва: „Зная Дървото, от което ядох Забранения плод, помня момента, когато дойде изкусителят, който говори за любовта и ме излъга“. Понеже вярваше на всички хора, тя първа се излъга – мислеше, че изку-

сителят говори истината, затова яде от Забранения плод; първа повярва на думите му, но и първа се разочарова и каза: „Не си струва човек да вярва на всички“. Това са спомените от далечното минало на човека. Това е алегория.

Какво не знаете вие? Не знаете каква е била обстановката в Рая, не знаете каква е била змията; само си представяте нещата, но това са символи, зад които се кове реалността. И писателят изнася в символична форма чувствата на младия момък и на младата мома при тяхната среща. Как ги знае той? По какво познава любовта? Казва, че момъкът се е влюбил в момата или че момата се е влюбила в момъка, но това не е влюбване – истинското влюбване внася разширяване, пулсът на момата и на момъка се усилява, температурата им се повишава. Ще кажете, че младите заболяват. Да, всяка болест е любов. Хората боледуват от любов, от любовни чувства – влюбиш се, температурата ти се повишава; влюбиш се в някое ядене, температурата пак се повишава. Животът е пълен с любовни работи.

Повишаването на температурата при Любовта върви по известни линии. Повечето хора се плашат от повишаването на температурата; всъщност не се плашете, страшно е, когато температурата спада. Важно е да различавате температурата при Любовта от температурата при заболяване. Радвайте се, когато температурата се повишава, защото изгарят непотребни вещества в организма. Вътрешният огън трябва да се превърне в пламък, светлина и да освети целия организъм. Когато огънят не се превърне в светлина, растенето спира. Първите християни, които възприеха идеята за Любовта, разбраха този закон, всички останали, които дойдоха след тях, я възприеха механично, по външен път – те очакваха да видят Христа външно, като човек. Някой казва: „Видях Христа. Лицето Му беше светло, усмихнато“ – това не е достатъчно, важно е какво искаше да ти каже Христос.

Един руски студент от Музикалната академия видял Христа, Който му казал: „Не харесвам очите ти“. Той си казал: „Щом Христос не харесва очите ми, ще ги изгоря“. Поставил запалена свещ под едното си око и го изгорил.

В този момент неговите другари влезли в стаята и като видели какво прави, взели свещта от ръката му и спасили другото око.

– Какво правиш? – запитали го те.

– Христос не харесва очите ми.

Той не разбрал скрития смисъл на Христовите думи. Трябваше ли да изгаря очите си? Не са виновни външните, физическите очи на човека. Важно е как гледа човек. Очите се изопачават, когато линиите, чрез които става гледането, не са хармонични. Морал трябва да има.

Седиш сам в стаята си, искаш да свършиш някаква работа и си казваш: „Никой не ме вижда, сам съм“. След малко погледнеш нагоре и си казваш: „Има Бог, има ангели в света“ – сам ли си тогава? Хиляди очи те гледат и в светлината, и в тъмнината. Те мълчат, нищо не ти казват, но ти се безпокоиш, чувстваш, че не мислиш правилно. Отиваш до прозореца, пак сядаш, мислиш, но нещо отвътре ти казва: „Виждат те“. – „Кой ме вижда?“ Искаш да се успокоиш, но не можеш. Вижда те Онзи, от Който никъде не можеш да се скриеш; от Него зависи твоята съдба, твоят успех.

Хората са само условия, а от теб зависи развитието ти. Ако учиш, ще прогресираш. Външните условия идват от обкръжаващите, а вътрешните – от теб. Може ли детето да каже, че не се интересува от майка си – не може, на физическия свят майката е първото условие за неговото развитие. Следователно истинският морал изисква да се признават условията, които ти се дават от Гореподобител, и тези, които ти се дават на Земята. Само така ще бъдеш доволен.

Има линии на недоволство и линии на доволство, линии на Истината и линии на лъжата; тези линии трябва да се различават. Някой ти говори с часове, а ти се питаш истина ли е това, или не е. Лесно ще разбереш. Имаш шише, пълно с вода, и питаш: „Чиста ли е тя?“. Пий и ще разбереш – ако е чиста, а ти си болен, след половин час състоянието ти ще се подобри. Ще пиеш и няма защо да се съмняваш във водата. Божиите блага ни се дават всеки ден и лесно може да се познае дали са Божествени, или

не. Казваш: „Какво ли ще стане с мен след двадесет години?“. Приеми Божиите блага и не питай. След двадесет години условията ще се изменят, но ти ще бъдеш пак същият – пак човек, който разрешава известни въпроси. – „Ще отида на онзи свят, между ангелите.“ И там има работа.

Друг е въпросът, ако си в болница, където ще ти услужват милосърдни сестри: денем ще те обличат, вечер ще те събличат, ще ти носят ядене, ще те пренасят от едно място на друго, ще те утешават. В болницата е лесно, но какво ще правиш, като излезеш от нея? Ще бъдеш лишен от милосърдни сестри, от лекари и от грижи за теб. Ще ти дадат мотика в ръка, ще идеш да копаеш на лозето и ще разбереш какво значи да работиш с мотиката. Аз наричам *мотика* човешката воля; търнокопът, брадвата, мотиката – това е човешката воля във всичките свои приложения. Като копаеш, ти обработваш една част и се ползваш от нея; така ще упражняваш волята си.

Как се развива волята на човека? Ти си сърдит, свил си вежди. Детето ти е счупило една чаша; мислиш си: „Колко струва чашата? Десет лева!“. Ти искаш да го набиеш, но нещо отвътре ти казва: „Като набиеш детето, чашата ще стане ли здрава?“. Да приемем, че детето е наказано и чашата е счупена. От две злини може ли да се създаде едно добро? Ти, който биеш виновния, никога ли не си счупил нещо? Колко мисли и желания си изпочупил! Ако Бог реши да те набие, нищо няма да остане от теб. Около Бога са наредени хиляди и милиони чаши, счупени от теб. Той отваря тефгера, за да види броя им, но въпреки това с пръст не те е бутнал, а ти за една супена чаша от 10 лева вдигах цял скандал. В заключение казвам: щом детето ти счупи една чаша, вместо нея купи две; едната ще замести счупената, а втората ще дадеш на една бедна вдовица. Ако детето ти счупи втори път чаша, ще купиш три: две за вдовицата и една вместо счупената. Така ще увеличаваш броя на чашите: три за вдовицата, една за вкъщи, четири за вдовицата, една за вкъщи и т.н.

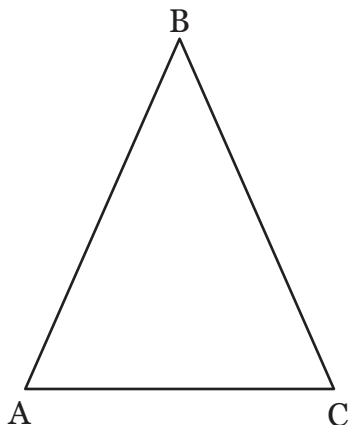
Казвате: „Като даваш толкова много, къде ще му отиде краят?“. А като не даваш, къде му отива краят? Като

даваш, краят ще бъде добър. Ако живеете, както досега сте живели, и мислите по стария начин, нищо няма да направите. Нов живот, нова философия, нова мисъл е нужна на хората. Старото не върви вече, както не вървят старите пари. Отиваш на фурната да си купиш хляб, но фурнаджията не приема парите ти; отиваш при зарзаватчията – и той не ги иска. Имаш пари, но те не вървят – какво ще правиш тогава? Това е все едно да влезеш в свят между глухи хора и да искаш да им свириш. Глухите не се нуждаят от музика, слепите не се нуждаят от изкуство, куците не се нуждаят от разходки, мъртвите не се нуждаят от храна. Но материята, която остава от мъртвите, се използва за нов живот. Така правят растенията – ползват се от изгнилите листа, цветове, клончета за гравитен материал. Следователно страданията, през които минават хората, крият в себе си възможности за нов живот. Ако не използваш тези възможности, страданията сами по себе си ще те отровят.

Сега, аз не искам да ви плаша, но да ви насоча към онова знание, което може да ви помогне. Понякога и учените се намират в затруднение, не знаят как да изнесат истината. Ако лекарят опита да каже на болния от какво страда, последният ще се уплаши. Даже лекарят, като чете много за известна болест, започва да чувства нейните симптоми върху себе си. Има условия, при които човек не се поддава на никакви болести. Болестта е живо нещо и като влезе в човека и намери съответна храна за себе си, тя остава да живее там; ако не намери храна, заминава си. Следователно махни от себе си всички условия, които хранят болестите, и ще бъдеш свободен от тях.

Питам: къде са вашите хармонични линии на живота? Кои са красивите линии на вашата седемгодишна възраст или кои са вашите красиви линии, когато бяхте на 14, 21, 28, 35, 42, 49-годишна възраст? Като станете на 60–70 години, казвате, че сте остарели, не мислите за хармоничните линии. Каква старост е вашата в сравнение с годините на Адам? Годините не правят човека млад или стар, неговото разбиране или неразбиране на живота. Разбираш

правилно живота – млад си; не го разбираш правилно – стар си. Изменете посоката на мисълта си от низходяща във възходяща и старостта ще ви напусне. Дали си стар, или млад, ти трябва да учиш, да изучаваш линиите, фигурите, телата.

Фиг. 1

Всички знаете от геометрията какво нещо е триъгълникът. В живата природна геометрия триъгълникът представя човешкия нос. Например в триъгълника ABC (фиг. 1) двете страни AB и BC са страните на носа, а AC – основата, т.е. ширината му. Ширината на носа показва чувствата, т.е. сърцето на човека. Ако сърцето и умът не работят заедно, човек не може да постигне нищо. Ако в мисълта не е вложено чувство, тя не може да се реализира – следователно чувствата подхранват мислите. В чувствата се крият Божествени възможности, а в желанията – човешки. Има желания и страсти в човека, които трябва да се преодоляват. Носът е акумулатор на енергии. От него зависи състоянието на човека.

Една от причините за неуспеха на хората се дължи на това, че те не знаят как да пипат носа си. Някой го пипа често – това е похват на черната ложа. Когато трябва да пипнеш носа си, помисли малко, после извади чиста кър-

пичка и леко го изтрий. С носа си трябва да се отнасяте много деликатно. Някой го хваща грубо, дърпа го, без да подозира, че с това пречи на бъдещото си развитие. Казваш: „Аз водя морален живот“. Виж носа си и ще разбереш доколко си морален. Моралният има красив нос; който няма красив нос, не е морален. Носът е живо нещо, всеки ден се мени. Всичко, което човек преживява, се отпечатва на носа.

Човек трябва да работи върху носа си, да го извае, както скулпторът вае своите статуи. Ако работите върху носа си, и Разумните същества ще помагат; внимавайте да не разваляте тяхната работа. Наблюдавайте как се изменя носът на човека: детският има една форма, а на възрастния – друга. Детският нос възприема, а носът на възрастния дава. Трябва да знаеш как да възприемаш Любовта; трябва да знаеш как да възприемаш и да даваш Светлината. Всеки се нуждае от Светлина.

Любовта не се дава, тя се проявява чрез добрите постъпки. Само Бог дава Своята Любов, а човек я възприема; ако трябва да дава Любовта Си, той ще я даде във вид на светлина. Детето знае само да взима. Щом заплаче, майката бърза да му даде нещо, да го задоволи. Не, ще му купиш цигулка и ще го учиш да свири. Може да прави добро само онзи, който знае да пее и да свири, следователно преди да направиш добро, пей – от пеенето зависи как ще направиш доброто. – „Като пея, ще ми се смеят.“ Пей и не мисли за това. Без песен добро не се прави. Как ще дадеш нещо на човека, без да пееш?

Бог даде дрехи на Адам и Ева, но след това ги изпъди от Рая. Като знаете това, не искайте дрехи от никого. Жената иска от мъжа си нов костюм; той ще ѝ направи костюм, но ще я изпъди от Рая. Докато бяха голи, Адам и Ева живяха в Рая, но щом се облякоха, те го напуснаха. Щом ви облекат, ще ви изпратят на работа.

Казвате: „Чудно нещо, защо Бог постави първите човеци в Рая и след това ги изпъди навън?“ – това е противоречие за вас. Колко такива имате! Ако е само едно, лесно ще се справите. Животът е пълен с противоречия, няма чо-

век, който да не живее в противоречия. Гледаш си дрехите изкаляни и казваш: „Работих, времето беше кално, затова се изцапах“. Не говориш истината; ходил си в кръчма да пиеш и като си вървял, падал си – тази е причината за изкалянето. Кажи си истината. Не е лошо, че си ял и пил; лошо е, ако яденето и пиенето внасят отрова в организма. Ядеш и казваш, че яденето не е хубаво, лошо е сготвено – така ти внасяш отрова в тялото си. За да се ползваш от Божието благословение, яж и пий с благодарност.

Като говоря така, не казвам, че сте лоши. Вие сте добри, но трябва да проявите доброто; умни сте, но трябва да проявите своята разумност. – „Не съм учен.“ Днес не си учен, но ще работиш, да придобиеш знание. Има начини за това. Не е достатъчно само да четеш, но да намериш основната идея във всичко прочетено. Знаете ли коя е основната идея в живота на Платон²⁸, на Кант²⁹, на Толстой? Всеки трябва да знае коя е основната идея в неговия живот и от нея да се ръководи; тя определя състоянието на мозъчната и симпатичната нервна система на човека, тя определя неговото бъдеще.

И тъй, вярвайте в невъзможните неща, т.е. в необикновените, защото в тях се крие благо на човека. Живееш във Вселената, в необятния живот, макар че не разбираш, че е непостижим и необикновен. Всички се ползваме от топлината и светлината на Слънцето, което е далеч от нас и непостижимо; ползваме се от Луната и звездите, също непостижими за нас. Ако ви говоря за Слънцето и звездите, за Космоса, вие ще се уплашите, защото още не сте готови да слушате такива неща. – „Защо не сме готови?“ Нямате Любов. Страхът е вътре във вас, а Любовта – отвън. Човек се страхува от необикновените неща – например ако видиш умрелия си баща, ще се уплашиш; ако видиш майка си, баща си, приятеля си, които са умрели, също ще се уплашиш. Щом считаш, че са умрели, те не са вече твои близки и нямат общо с теб. Човек се плаши и от страданието, като от мечка, защото Любов няма в себе си. Често страхът на човека е неоснователен. Където е Любовта, там няма страх.

Един овчар отишъл в гората да си насече дърва. Като се връщал, срещнал на пътя си една мечка. В първия момент се изплашил, но забелязал, че мечката се приближава към него със страдалчески рев. Тя вдигнала лапата си и той видял един трън в нея. Навел се, извадил го внимателно и с маслото, което имал в торбата си, намазал болното място. След това мечката започнала да го тегли и той тръгнал след нея. Дошли до едно място, където имало хубави сухи дърва. Тя погледнала към дървата, като че ли искала да му каже да си вземе от тях, и продължила пътя си. После спряла пред едно дърво и погледнала нагоре, където имало пълен с мед пчелин – овчарят разбрал, че му показва меда; така тя изказала своята благодарност към него и се скрила в гората.

Ще кажете, че този пример е за насърчение. Не, искам да обърна вниманието ви върху разумността в Природата. Всяко животно има известна разумност. Христос казва: *Бъдете умни като змиите и незлобливи като гълъбите*. Той не говори за таралежа, за маймуната, но за змията и за гълъба. Понеже се храни само със зрънца, гълъбът е незлобив; той има убеждение, воля – издържа на всички условия. Векове, хилядолетия се изминали откакто гълъбът съществува, но през каквито и условия да е минал, той си е останал вегетарианец. Гълъбът вярва, че щом съществува, Бог е промислил за него. Даже славоят, като певец, е отстъпил от своето убеждение. Гълъбът и гургулицата и досега се хранят по един и същ начин – със зрънца, затова те са едни от най-кротките птици. Колко хора има, които са запазили своите убеждения? Колко хора са останали верни на Любовта? Велико нещо е, като ти направят най-голямото зло, да простиш. Казваш: „Прощавам“, но не само на думи да прощаваш, а и на дела – да простиш и нищо да не те засяга.

Вчера при мен дойде един млад момък, който ми разказа:

– Едно време вярвах в Бога, четях Евангелие, Библия, но изпаднах в безверие. Извърших много престъпления, докато накрая стигнах до едно убийство. Осъдиха ме на

две години строг тъмничен затвор, окован във вериги, но за нищо не съжалявам: в затвора намерих истината и се посветих на Бога. В началото се дразнех от дрънкането на веригите, но после бях доволен от тях, защото те станаха причина да намеря Бога, да се събуди Божественото. Благодарение на тях намерих истинския път, както и вътрешния мир на душата си. Разбрах, че пътят, по който бях тръгнал, щеше да ме погуби.

Като го слушах, погледнах очите му и видях, че са късогледни, а ушите му – неоформени. Казах му:

– Слушай, приятелю, ти трябва да работиш върху себе си, много работа ти предстои. Трябва да стигнеш до границата, където няма падане. Докато възлизаш нагоре, все има възможност да се хлъзнеш и паднеш. Бъди внимателен, докато излезеш на равно, безопасно място.

И тъй, като пипате носа си, мислете за Любовта, която Бог е вложил във вас – тя е новото в човека. Старото е в стомаха, а новото – в главата. Има и трето нещо, което Бог е вложил – Духа Си; чрез него човек познава Бога. Духът обединява двете начала в човека – нисшето и висшето, за да се роди от тях новият човек. Той се отличава по това, че не боледува и не страда като стария.

Докато дойде новият човек във вас, неизбежно ще минавате през мъчности и страдания, ще губите равновесието си и пак ще го възстановявате, но в края на краищата ще се свържете с Колективното съзнание, т.е. с Божественото, и ще придобиете вътрешен мир и свобода. Това значи да се свържеш с всички разумни същества, с всички светии и добри хора. Ако мислиш, че можеш сам да се справиш с мъчнотиите и противоречията в живота, ти се лъжеш. Без тил нищо не можеш да постигнеш. Влизаш в университета да учиш, но в лицето на своите професори виждаш онези учени от миналото, които са пробили пътя към науката – те са тил на самите професори. Има нещо велико, мощно в света, което изгрява в човешката душа и ѝ дава подтик да се развива – това е Изгряващото слънце на живота.

Гледаш на лицето си един малък уд – нос. Знаеш ли каква роля играе този малък уд? Между ума и волята има

известно отношение и ако знаеш как да пипнеш носа си, те ще се хармонизират и ти ще постигнеш каквото пожелаеш. Ако не знаеш как да го пипнеш, ще си причиниш вреда. Христос знаеше как да пипа, познаваше пътя на красивите линии и се движеше по тях. Той плю на земята, взе малко кал, намаза с нея очите на слепия и каза: „Иди сега да се измиеш“. Слепият се изми и прогледа.

Мнозина казват: „Да можем и ние като Христа да отваряме очи“. Не е въпросът в отварянето на очите на слепите. Ти сам си сляп, отвори своите очи. Плюй на земята, вземи кал, намажи очите си и прогледай. Неразположен си, съзнанието ти е помрачено; плюй на земята, вземи кал, намажи очите си и прогледай; намажи очите си и се освободи от мрачното състояние. Ако не можете да постигнете това, нищо не знаете. – „Можем ли изведнъж да станем свършени?“ Не можете, но ще признаете, че не сте свършени, не сте дошли до върха на високата планина. Младата мома се оглежда и казва: „Красива съм, но не съм достигнала върха на красотата“. И на вас казвам: добри сте, но не сте достигнали върха на добротата; силни сте, но не сте достигнали върха на силата. Това, което сте постигнали, да ви служи като подтик за по-нататъшна работа. Предстои ви още да се качвате.

Казваш: „Не ми трябва повече от това, което съм постигнал“; значи след като си тръгнал на дълъг път и си извървял само 20 км, да кажеш, че повече не искаш да вървиш – ти си едва в началото на пътя, какво ще правиш на това място? – „На средата съм.“ И на средата да си, какво ще правиш тук? Ще вървиш, докато стигнеш крайната цел на своя живот. Спреш ли някъде на пътя, ще останеш с неразбирането си. Какво виждам? Вие искате да разберете живота на хората, а това е невъзможно, докато не разберете вашия живот. Ти си огледало първо на своя живот, после на живота на другите; следователно, ако ти не се огледаш и познаеш, никога няма да познаеш другите.

Казвам: ако сте чувствителни, лесно можете да разберете живота на другите хора, както и това, което ще им се случи. Така именно пророците и гадателите предсказват

всичко, което ще стане в бъдеще – чрез своята интуиция и крайна чувствителност те влизат в контакт с Божествените мисли и животът на хората се отразява върху тях. Мнозина искат да имат знанието на пророците; и това може, но чист трябва да бъдеш – знанието е достояние на чистите удове. Някой казва, че е видял нещо от Възвишения свят, възприел е много идеи, но не ги помни; щом нищо не помниш, не си добър възприемател. Гласът не си схванал; времето, когато ти се е говорило, не помниш; мястото, където си бил, не помниш; мислите, които са ти казали, не знаеш – какво излиза от това? Първо ще помниш гласа, после – времето, мястото, мислите. Всяка добродетел има тон, време и място за проява и съдържание. Ако не притежава тези неща, тя минава и заминава, без да даде своя плод.

Човек трябва да бъде освен добродетелен, още и интелигентен. Това зависи от неговия нос. Ако носът е дебел, трябва да се изтъни. Дебелината на носа се дължи на натрупване на мазнини. Линиите на носа трябва да бъдат правилни. Кривата линия на ноздрите показва способността на човека към възприемане и даване: изпъкналата линия дава, а вдлъбнатата взима. Ако тези линии се изгладят и станат равни, човек е загубен. Като знаете това, пазете ги да не се изправят. Докато линиите са изпъкнали и вдлъбнати, ти ще бъдеш добре. От тези линии зависи доброто състояние на сърцето и душата. Върхът на носа не трябва да завива надолу като човка, но да бъде прав като висок планински връх, откъдето гледаш красотата на Природата.

Нека остане в ума ви мисълта: не разваляйте това, което Бог е направил. Не разваляйте формата на носа си. Може да го оформите, без да го изкривите. Ако го развалите, с това изопачавате ума и сърцето си. От външните форми се съди за вътрешните възможности и условия и обратно – от вътрешното се съди за външното. Не се страхувайте, вашият нос се преустройва, работи се върху него. И да е малък, той има възможност да стане голям – вековете са пред вас, ще работите и ще развивате носа си. Нормал-

ният нос показва естественото състояние на мозъчната и симпатичната нервна система на човека. Всички школи на древността са имали предвид това и са се стремели да поддържат хармонията между носа, ушите, очите и устата на човека – само така той може да бъде здрав, да се справя лесно с мъчнотиите в своя живот.

И тъй, дръжте носа си в изправност. Пазете го и го почитайте като свещен уд. Докато е в изправност, човек е здрав; щом той е добре, ще знаете, че и очите, и ушите, и устата ще бъдат добре, а оттам ще бъдат добре и дробовете, и сърцето и стомахът. Ако се наруши нещо в носа, и организмът постепенно се разглобява. Това не значи, че трябва да дойдете до крайност и да се плашите. Пазете носа си и не се страхувайте. Внимавайте да не изгладите кривата линия на ноздрите – нещастие е, ако тя се изгладя. Нещастие е да нямаш нос – той представлява красив планински връх, където се трансформират енергиите на човешкия организъм. Който не знае значението на носа, не може да го оцени като велико благо на живота. Докато носът ти е в изправност, Бог ще ти говори и чрез ума, и чрез сърцето; щом се наруши нещо в него, и Бог престава да говори. Забележете: централното място на човешкото лице е носът – като погледнеш лицето, първо той изпъква. Приятно е да видиш един свършен нос, както е приятно на геометрика да види един правилен триъгълник.

И Бог се изявява на Земята трояко: чрез мислите, чувствата и постъпките на човека. Това се отпечатва на носа. Като говоря за носа, аз имам предвид вашия духовен нос, с който ще работите в Духовния свят. Красив е духовният нос на човека; той е съчетан от различни цветове, които непрекъснато вибрират. Такъв е носът на светията, на Великия учител. Той е подобен на плодна градина, насадена с различни по вкус, цвят и форма плодове. – „Не виждаме това.“ Ще вървите от видимото към невидимото. Щом външно носът е красив, и вътрешно е красив. Ако носът ти има някакъв дефект, ще работиш, за да го изправиш. – „Не ми се живее.“ Не ти се живее, защото ти липсва нещо. Ще живееш, за да придобиеш нещо ново, да влезеш в но-

вия живот. Ако искаш да умреш, за да се върнеш пак на Земята, да се усъвършенстваш, смъртта има смисъл; ако искаш да умреш и повече да не се връщаш на Земята, смъртта не е намясто. Смъртта подразбира минаване от едно състояние в друго.

Сега нека във вас остане мисълта за красивите и хубави неща в живота: приятно е да четеш хубави книги, приятно е да работиш и да се трудиш, приятно е да срещнеш красив човек; оценявайте тези неща, за да придобивате всеки ден по нещо ново. В какво се заключава красотата – в красивите и хармонични линии. Като ставате от сън, оглеждайте се, да намерите онези красиви линии на лицето си, които никога не се менят. Ако те натежат, и красотата изчезва. Лицето трябва да бъде израз на слънчевата светлина. Погледът никога да не се раздвоява. Ако вечер, след дневните преживявания, стане изкривяване на лицето, сутрин то трябва да стане по-красиво. Като спи, човек трябва да обработва материала, който е придобил през деня.

Раздвоен ли е погледът на ловеца? Щом види заек, той веднага отправя погледа и мисълта си към него, готов е да го гръмне. Но добрият човек, като види заека, спира погледа си на него, слага пушката на земята и казва: „Достатъчно вече! Досега стрелях, но отсега нататък се отказвам, няма повече да убивам“. Какво трябва да прави ловецът? Вместо да държи пушка, нека вземе перо в ръка, да пише; цигулка – да свири; ноти – да пее. На кого да пее? На детето си – щом то заплаче, той да започне да пее.

Един мой познат лекар разказваше своя опитност за силата на молитвата. Една вечер жена му отишла на театър и го оставила да гледа детето; той се съгласил, не предполагал на каква мъчнотия ще се натъкне.

– Чудно нещо! – казваше той. – Като че всички дяволи влязоха в детето – като започна да плаче, видях се в чудо. Носих го на ръце, люлях го – не престава. Опитах да го нахраня, но не иска да яде, още повече плаче. Започнах да пея, но не можах да го успокоя. Детето не утихваше, все повече плачеше и най-после ми дойде наум да се помоля. Отдавна не се бях молил. Започнах да чета *Отче наш* и

като по чудо детето постепенно затихваше, докато заспа в ръцете ми, а аз свободно си отдахнах. Никога в живота си не се бях молил така сърдечно.

Да се молиш – това е музика. Между мислите и чувствата трябва да има хармония. Пеенето, свиренето – това е музикален говор. И говорът е музика, която има две страни: външна – самите думи, и вътрешна – музиката. Кажеш ли, че не искаш да пееш, това значи, че не искаш да говориш. Ако не говориш музикално, ти попадаш в областта на грешните хора. Две или три думи ще кажеш, но кажи ги музикално. Тези дни пях една българска песен, в която момък казва на момата:

– Ти не разбираш живота, затова той те е направил груба.

– Така е. Бях малко, невръстно дете, когато баща ми се ожени за втора жена – мащеха. Тя умори баща ми, а мен изпъди на улицата.

Питам: кой баща не се е оженил за втора жена, зла мащеха? Неестествените мисли, чувства и постъпки – това е злата мащеха. Младият, новият човек не може да живее с неестествени прояви. Понеже не е в съгласие с тези прояви, бащата го изпъжда от своя дом. И блудният син напусна бащиния си дом, но доброволно, понеже искаше да живее свободно и охолно. Той търсеше младата мащеха в света и какво стана с него? Тя го изпъди, изпрати го да се учи. Един ден той се върна при баща си разкаян и смирен – това показва, че Доброто в човека има надмощие над злото. Бог е вложил Доброто в човека, да работи с него. Доброто, Любовта, вложени в човешкото сърце, дават истинската стойност на душата. Като работиш съзнателно върху себе си, нищо не е в състояние да те спъне. Голямо богатство е вложено в човека и той трябва да го обработва; във вътрешното му богатство се крие неговото бъдеще.

Има една опасна страна в човешкото естество – човек обича или да подценява, или да надценява нещата. Не, ще знаеш истинската им стойност. Знай, че живееш в Божественото съзнание, където всичко е определено. – „Аз зная това.“ Много неща знаеш, но не точно това, което ти

трябва. – „Искам да бъда добър.“ Каква е твоята доброта? Ти нямаш добротата на светията, който е завършил своето развитие. Чувстваш ли Любовта на Бога, усещаш ли Неговия свещен трепет? Ако с името на Любовта искаш да направиш зло, каква е тази любов? Има нещо лошо в твоето второ естество. Грехът не е вложен в първичното естество на човека. В първо време грехът, злото обещаваат облаги, но краят им е лош. Истинските облаги идват от това, което Бог е вложил в човека. Ще дойде ден, когато благата на всички хора ще бъдат благо и на отделния човек и благо на отделния човек ще бъде благо за всички. Много естествено, Бог не може да се прояви чрез едното; милиарди хора трябва да работят хиляди векове, за да изработят вложеното в тях.

Днес всеки казва: „Мен слушай какво ти говоря“; да слушаш мъдреца има смисъл, но да слушаш пъдарина? Да слушаш Природата – разбирам, но да слушаш обикновения човек? Законите на Природата са неизменни, а законите на човека постоянно се изменят. Ние живеем в Природата, където Бог пише закони, чертае пътища, и трябва да Го слушаме. Ако следваме Неговите пътища, всичко ще постигнем. Какво ще придобием, ако слушаме пъдарина? Вие слушате пъдарина, за което ви похвалявам. Няма човек, който да не го е слушал; не ви упреквам, че го слушате, но казвам, че нищо няма да придобиете. Той може да ви каже да излезете само няколко метра вън от лозето и нищо друго не може да ви даде. Какво са няколко метра? Слушаш един професор, който ти казва: „Десетина метра назад!“. Той иска да ти обърне внимание на своята градина, която си отминал. Върни се в градината му, да си починеш; тук те чакат хубави, зрели плодове – откъсни си от тях и си хапни. Кого от двамата ще слушаш – пъдарина или професора?

Тайна молитва.

43. лекция, 12 юли 1933 г., София, Изгрев

ОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ НЕЩАТА

Размисление.

Тема за следния път: *Разлика между Добро и Правда.*

Ще прочета глава 11, стихове 20 и 21 от Евангелието на Матей.

Ще обърна вниманието ви върху неща, които трябва да залегнат в съзнанието ви – въпросът за старото и новото. Те не си подхождат – старото е минало своето време, а новото не прилича на миналото. Ако и новото е подобно на миналото, вие живеете в еднообразието на живота. Нещастията произтичат от еднообразието. И Природата не го иска, тя има отвращение към еднообразието. Ти седиш, мислиш нещо, но си недоволен и сам не знаеш защо; мъчно ти е нещо, но не знаеш причината. Ще кажеш, че си гладен. Кой не е гладувал? Гладът е подтик в човека. Че си гладен, че си гладувал – това не е лошо. – „От три дена нищо не съм ял.“ Пак ще ядеш. Чрез глада ще влезеш в един особен порядък. Ти мислиш, че като си гладен, светът ще се свърши.

Всички сте изучавали аритметика и знаете да събирате, да изваждате, да умножавате и да делите. Например ако към числото 1235 прибавим друго число, става увеличаване и получаваме числото 12356. Всяка цифра, прибавена отдясно на числото, го увеличава, но и отляво прибавени, цифрите увеличават числата – например числото 71235. Обикновено числата се увеличават, като се прибавят цифри на опашката, а не на главата им. И между хората, и между животните, опашката е важна. Гледаш едно животно – върви и върти опашката си; и човек върти опашка. Без опашка нищо не става, но тя не разрешава въпросите. Въртиш опашката си и казваш: „Моята опашка няма ефект“, следователно работата не се решава по стар начин. – „Ама остарях!“ Влез в новия порядък на нещата. – „Защо?“ Мисли по това.

В питането *защо* няма никаква философия. Със *защо* да е така или *защо* да не е така нищо не се решава. Във философията на антитезите няма прогрес. Щом пишат за едно, ще пишат и за друго. – „Защо светът е създаден така?“ Защото не е създаден другояче. Вие, които питате, не знаете, но онези, които са го създали, всичко знаят. Какво ще ви кажат те? Те казват: „Като направите това, което ние сме създали, тогава ще отговорим на въпросите ви“. Вие искате да знаете *защо* и как нещата се увеличават и намаляват. Като отнемеш една цифра отляво или отдясно на числото, то ще се намали; като прибавиш една цифра отзад или отпред, ще се увеличи.

Като изучавате числата, ще видите, че всяко число има свои специфични качества. Например броите 1, 2. Какво? Две очи – ляво и дясно. Кое от двете очи е създадено първо? Дясното. То има отношение към ума, а лявото – към сърцето. Значи имаме око на мисълта и око на чувствата. Кое е окото на постъпките, на волята? То е някъде в мозъка, то е третото око на човека. Постъпката е крайният предел, до който човек може да се изяви; по-далеч от нея не можеш да отидеш. Ако постъпката ти е лоша, не можеш да я поправиш. Ще внимаваш втори път да не грешиш. – „Значи всичко е свършено с нас.“ Нищо не е свършено, ще вървите напред.

Животът не се занимава с грешките на хората. Че си сгрешил – това не значи да стоиш на едно място. Че някой умрял – това не значи да седите около него и да плачете. Вие не разбирате какво значи смърт. Умрял човекът, т.е. излязъл е от затвора – лошо ли е това? Търсиш го в затвора, но никъде го няма, само оковите му са останали. Кое е по-добре: да бъдеш затворен или да си свободен? Свободата е над всичко. Ама страдал някой, мъчил се е, огъвал се е на една и на друга страна; много естествено – в затвора е, търси начин да се освободи от мъчнотиите си. Не се излиза лесно от затвора, от ограничителните условия на живота. Като умира, човек мисли как да изплати полиците си. Пред него се изпречват всичките му кредитори – Иван, Драган – и той търси път да излезе; този го хване, онзи го хване, искат да плати.

Ще кажете, че умрелият отива при Господа, да го съди. Бог никого не съди, съдът е на Земята и кредиторите съдят човека. Ако рече Бог да се занимава с дълговете на хората... Някой дължал известна сума, та Бог ще го държи под отговорност. Това е невежество. Някой те е обидил, а Господ ще се занимава с това. Ваша работа е да се справяте с обидите, Бог не се занимава с това.

И религиозните, и светските хора са крайно своенравни. Те са царски, княжески синове, които очакват всичко наготово и мислят, че баща им – царят, ще разреши всичките им задачи. Понякога синът на овчаря е по-умен от царския син – овчарчето може да увеличава и намалява числата, а царският син не може. Това са обикновени работи, с които не искам да ви занимавам, защото не сте готови, не се познавате. Гледаш се в огледалото и се питаши дали си красив. Не си красив, а правиш усилия да прикриеш грозотата си. Работа се иска от теб, докато станеш красив. – „Добър ли съм?“ Виждам колко си добър. – „Умен ли съм?“ И това виждам – разбиранията ти са детински, докато поумнееш, много време ще мине. Какво да кажа на този човек? Каквото и да му кажа, ще се обиди – ако кажа, че не е добър, не е умен, ще се обиди. Не е важно дали си добър или лош, важно е да си проводник на Божествения Дух.

Човек трябва да се подчинява на великия импулс в живота, който произтича от Първата причина. Дай път на Първата причина в себе си, тя да се прояви. Нека Бог да се прояви в теб както намира за добре; на второ място ти ще се проявиш, на трето място – ближният ти. С други думи казано: на първо място ще проявиш отношението си към Бога; на второ място – отношението към себе си; на трето място – отношението си към своя ближен. Лесно се пише на дъската: *Бог, Аз-ът и ближният*, лесно е външно да подражаваш на добрия човек. Подражаването е мимика. Казваш: „Този е смирен, кротък човек – божа кравичка“. Ако външно е такъв, това е друг въпрос. Истински смиреният е най-силният човек. Той заема последното място и оттам наблюдава всичко без възмущение; вижда всичко, а него никой не го вижда. Докато хората те гледат, ти не

можеш да бъдеш смирен, не можеш да бъдеш набожен. Обръщай внимание не на художника, а на неговите картини; художникът трябва да бъде в сянка, а картините му – в светлина. Така трябва да разбирате живота. Започнат ли да ти обръщат внимание, ти си изгубен.

Целта ми е да ви докажа, че 95% от страданията на хората се дължат на факта, че си обръщат голямо внимание един на друг. Наистина, щом обърнеш внимание на една от кокошките си, тя е вече е осъдена на смърт – хванеш я, пипнеш я тук-там и в теб се събужда желание да я заколиш. Казваш: „Глъстичка е тази кокошка, хубаво ядене ще стане от нея“. След това започваш да философстваш, че тя трябва да се пожертва за теб – затова е създадена. Слагаш ножа на врата ѝ и повече не мислиш. След това се обръщаш към Господа и благодариш за хубавата кокошка. Но работата още не е свършена. Ти колиш кокошката, защото си по-силен от нея, но има същества по-силни от теб, които те разглеждат като кокошка и щом те харесат, приближат се до теб, пипнат те тук-там, докато един ден отрежат главата ти, опекаат я и я изядат. Много просто – както ти си постъпвал, така и с теб ще постъпват.

Бог каза на първите човеци да ядат от всички плодове, само от плодовете на Забраненото дърво да не ядат. Кой е Забраненият плод? Това е плодът на забранения живот. Има един такъв живот. Ако той влезе в Целокупния, животът ще вземе друга линия на движение. Мнозина имат съвсем изопачено понятие за Бога. Те гледат на Него като на човек, Който прави каквото си иска. Откажете се от това разбиране; откажете се от всичко нечисто в себе си. Казано е в Писанието: *Само чистите по сърце ще видят Бога*. Чистотата прави човека силен. Следователно, ако си нечист, слаб ще бъдеш; говоря за вътрешната чистота, а не за външната – с външната човек лесно се справя. Дали си чист, или нечист, това са състояния, през които човешкото съзнание минава и от тях зависи твоето здраве. Мисли само за своята чистота и не гледай другите – кой е чист и кой е нечист.

Как ще познаеш кой човек е чист? Има една мярка за това. Чистият човек не боледува; щом боледува, има нещо нечисто в него. Чия е тази нечистота, твоя или чужда, не е важно. Изобщо, всички противоречия се дължат на нечистотата. Чистотата е външната страна на човешкия дух. Докато духът работи, човек е чист; щом престане да действа, той става нечист. Много естествено – докато чистиш къщата си, тя е чиста; щом престанеш да я чистиш, всичко се покрива с прах и прозорците да затвориш, прахът пак влиза през тях.

Помни: каквото и да правиш, прахът постоянно влиза в твоята душа. Коя е причината за праха – това никой не знае. Какво нещо е прахът всеки знае – дребни, микроскопични частици, които се движат из пространството; обичат да ходят на гости, да посещават хората. Изхвърли навън праха. Ако не знаеш как, нищо не си научил. Ако заведеш дело против прашинките, колко време ще изгубиш? За десет милиона прашинки ще изгубиш десет милиона минути. За всяка прашинка съдът ще определи по една минута. Колко дни ще отидат за това? Колкото ти можеш да съдиш праха, полепнал по книгите, толкова и Бог може да те съди за твоите погрешки. Като види една лоша постъпка, Бог казва: „Хвърлете я навън“. Значи Бог не се занимава с грешките на хората.

Казва се, че светът ще бъде съден. Не само че ще бъде това, но светът вече се съди; той вече гори и хората се топят вътрешно, а не външно. Млад си, богат си, но не си доволен: някой не те е погледнал, времето било облачно. Това е подът на ангелите. Когато искат да разговарят, те слагат дъски на земята, за да неутрализират лошите земни влияния. Като свършат работата си на едно място, слагат дъските на друго. Ангелите всякога разполагат с влагата. Те жертват пода за общото благо на човечеството и като си заминат, оставят го за спомен на растенията – превръщат го в благотворен дъжд и си заминават. Вие защо се криете от дъжда? Защото се страхувате да не се обърне в град. Това са отвлечени работи, които не могат лесно да се разберат.

Някой казва, че иска да бъде добър. Ти сам не можеш да бъдеш добър, трябва да влезеш в една система и там, като част от нея, ще проявиш доброто. Следователно влез в Божествената система на Доброто и ще бъдеш добър. Казано е, че Бог е направил човека по образ и подобие Свое – значи човек принадлежи вече към Божествената система и нищо друго не му остава, освен да прояви Доброто.

Пазете се от гнева, от всички отрицателни чувства, за да не погрознее. Достатъчно е човек в продължение на една година да се гневи или да храни някакви отрицателни чувства в себе си, за да изкриви линиите на лицето си. Изобщо, когато нисшите чувства взимат надмощие, човек погрознява; когато висшите чувства в него взимат надмощие, той става красив. Като знаете това, пазете се от ниските чувства, които идват отвън или отвътре.

Едно отрицателно чувство в хората е лицемерието. Познавах една стара жена, баба Янка, която беше известна със своето лицемерие. На млади години тя била красива, работна мома; каквото пипнела, излизало нещо хубаво. Оженила се за добър, богат момък. Като ѝ идвали гости, тя ги приемала много добре: веднага наточи баница, стогтви, нагости ги като кумове; на идване и на отиване ще ги целуне, ще ги кани да дойдат пак. След два-три дена ще каже: „Откъде се намериха тези хора да ми дойдат на гости! Като че съм ги канила“.

Питам: какво се ползва човек от прегръдката и целувка на един лицемер? Прегръдката има смисъл само тогава, когато човек придобива нещо. Майката прегръща детето си, но тя внася в него живот и то расте. И змията може да прегръща, но тази прегръдка не дава нищо. Всяка прегръдка, която внася Божествения живот, носи благословение за човека; всяка прегръдка, която не внася Божественото, носи зло за човека.

Същото се отнася и за погледа: ако той внася Божествения живот, това е благословение за човека; ако не внася този живот, това е зло. Гледам някого и той ме пита: „Защо ме гледаш?“. Бог те гледа чрез моите очи, да види дали си запазил първоначалната чистота и красота. Този

поглед има смисъл, той внася нещо хубаво в човека. Ако погледнете някого и не внесете Божествения живот в него, този поглед не е намясто.

Повечето хора имат установен поглед, който не внася нищо светло в човека. Ще кажете, че и този поглед не е лош. Не е лош, но можете ли да сравнявате добрия кон с добрия човек? Можете ли да сравнявате добрия човек с добрия ангел? За един ден ангелът може да посети милиони хора и да им направи добро. Колко хора може да посети светията, колко хора може да посети обикновеният човек? Бърза е мисълта на ангела, поради което той превъзхожда и светията, и обикновения човек. Добротата на човека зависи от бързината на мисълта. Казваш: „Не съм добър, не мога да правя добро“. Със своите мисли, чувства и постъпки ти можеш да правиш добро на хиляди хора.

Веднъж един човек ме спря с погледа си – искаше ми пари. Намерих, че не е време да му кажа нещо. Той е в положението на търговец, който продава стоката си и иска пари. За да ме предразположи, ми каза: „Бог да те благослови!“. Понеже нямах пари в себе си, мислено казах на един от минавачите да му даде вместо мен. Той му даде и си замина.

Едно се иска от вас: да разчитате на себе си. Не мислете, че сте бедни, стари, невежи – това е старо разбиране. Бедният, като работи, ще забогатее; старият, като мисли право, ще се подмлади; невежият, като учи, ще придобие знание. Откажи се от просията, която изопачава човешкия характер.

Като ученици, пазете се от лоши другари, от лоша компания. Ти си добър, но ако компанията ти не е добра, и ти минаваш за такъв; и обратно – ако си лош, а компанията ти е добра, и ти минаваш за добър. Недоволен си – средата ти е такава; тъжен си – другарите ти са такива и ти възприемаш тяхната скръб. Това показва, че между всички същества има вътрешна връзка. Виждаш една мравка да се дави; ти не се спираш да ѝ помогнеш, бързаш по твоя работа. Понеже си човек с пробудено съзнание, изпитваш угризение на съвестта, че не си помогнал. Какво става?

Работата ти не се урежда. Между страданието на мравката и твоята работа има някаква връзка.

Двама млади се оженят, но животът им след женитбата е нещастен. Защо иде нещастieto в този дом? Защото дедите и прадедите на младите са избягвали случаите да правят добро и младите вървят по техния път. Днес съдбата ги възпитава чрез нещастията. Като не знаят причината за своето нещастие, хората се представят за невинни и се чудят откъде им идват мъчнотиите. Това е лицемерие. Днес младите и старите мъчно се спогаждат. Те лицемерят помежду си. Религиозният се показва много набожен, служител на Бога; той ходи да проповядва с мисълта, че служи на Бога безкористно, но всъщност търси начин да му се плати. Много проповедници са идвали при мен, за да искат пари за своите проповеди. Един иска да му помогна под предлог, че няма пари за път; щом няма пари, нека върви пеш. Важно е, че в него стои идеята да му се плати за работата.

Има един правилен начин за работа: да поставяш всяко нещо на своето място. Ако не можеш да поставиш една мисъл на нейното място, ако не можеш да поставиш едно чувство на неговото място и една постъпка – на нейното място, ти си осъден на страдания. Велика наука е да поставяш всяко нещо на своето място. Това се проверява и в Природата. Едно цвете е малко, малка служба изпълнява то, но е на мястото си. Друго цвете е по-голямо – и то е на мястото си. Следователно не казвай, че от теб човек няма да стане – ти обиждаш и Провидението, и Природата. Днес си малък, след време ще бъдеш голям. Днешните скърби ще се превърнат в бъдещи блага. Използвай условията, които ти се дават, независимо дали си малък, или голям.

Един ангел бил изпратен на Земята, за да донесе подаръци на хората, всекиму според заслугата. Като носел чувала с подаръците, той срещнал една красива мома и като се загледал в нея, изпуснал чувала. Хората се нахвърлили върху подаръците и заграбили кой каквото може. Понеже подаръците не били раздадени според заслугите, и до

днес съществува дисхармония в света. Последен пристигнал поетът, когато всички подаръци били разграбени, освен един – Вярата, затова за поета се казва, че е идеалист и живее с Вярa. Тя има приложение в далечното бъдеще.

Питате: „Къде ще ни заведат добродетелите, идеализмът?“. Казвам: Надеждата е път към Вярата; Вярата е път към Любовта; Любовта е път към Бога. Кой ще ви води по тези пътища? Духът, той ще ви научи как да се приближите към Бога. Любовта ще ви научи как да се приближите до Духа, Вярата ще ви научи как да се приближите до Любовта, Надеждата ще ви научи как да се приближите до Вярата. – „Какво ще правим, като дойдем до Любовта?“ Ще продължавате да вървите.

Сега, като ме слушате да говоря така, не мислете, че трябва да станете светии. Не е лесно да бъдеш светия. Можеш ли да носиш отговорността на светията? Положението, в което днес се намираш, е за предпочитане пред това на светията. В бъдеще може да станеш светия, но бъди доволен, че днес си обикновен човек. – „Да, но остарях.“ Това е външна страна на човека. – „Обеднях.“ Това е външна страна на живота. – „Забогатях.“ И това е външна страна на живота. Какво ти е допринесло богатството? Бедността и богатството, старостта и младостта са условия, които трябва разумно да се използват. Млад или стар, човек трябва да изразява Божественото в себе си – да бъде изразител на Великото в света. Той трябва да гледа на богатството и на сиромашията, на радостта и на страданието, на болестта и на здравето като на условия за работа. Толстой казва, че след всяка болест придобивал едно прозрение, ново разбиране за живота. В Божествения план краят на всички неща е добър. В Божествения живот няма противоречия.

И тъй, да бъде мисълта ви свободна! Вярвайте в Бога и очаквайте Неговото благословение. Той всякога ще ви помага. Интересен е разговорът на пророк Йон с Бога. Йон поропта против Господа, че изсъхнала тиквата, която му пазела сянка. Бог му отговорил: „Ако съжaliaваш за тиквата, която Аз възрастих, как да не жалия за тези хора в

Ниневия, много от които не различават лявата си ръка от дясната?“.

Казвам: когато измените вашия живот, и Бог ще измени отношенията си към вас. Всяка добра мисъл, добро чувство и добра постъпка са проводници на Божествено-то. Когато жителите на Ниневия се разкаяха и подобриха живота си, Бог се смили над тях и отмени решението Си. Когато прибавиш една цифра отзад на дадено число, ти увеличаваш благата чрез скърбите; когато прибавиш една цифра отпред, увеличаваш благата чрез добродетелите. Следователно скърбите и радостите удължават живота.

Запишете си следната формула: *Надеждата е път към Вярата; Вярата е път към Любовта; Любовта е път към Духа; Духът е път към Бога.*

Тайна молитва.

44. лекция, 19 юли 1933 г., София, Изгрев

ОСНОВА НА ЗНАНИЕТО

Размисление.

Чете се темата *Разлика между Добро и Правда.*

За да се учи и придобива знания, човек трябва да има основа. Не можеш да придобиваш знания, ако нямаш Любов – Любовта е основа на знанието. Знанието не произтича от нея, но без Любов не можеш да го имаш. Ще кажете, че тази мисъл е тъмна за вас. Тъмна е, защото възпитанието ви не е правилно. За да се възпита добре, човек трябва да се храни добре, да подбира храната си. След възпитанието от значение е чувстването, т.е. усетът в човека за приятно и неприятно. Най-накрая идва мисленето, т.е. възприемането на мислите.

Човек си представя живота като нещо неразделно от него, създаден за самия него. Външно той е смирен, но всъщност в него се крие мисълта, че всички блага са на негово разположение; така се ражда злото. Понякога човек живее привидно добре, но в него се крият отрицатели чувства – тщеславие, гордост, омраза, подозрение и други. Виждаш един човек, пълен с желание за мъст, но лицето му е усмихнато, весело, крие интимното си намерение – това е лицемерие, това е скритото в Природата. Като попадне в отрицателните течения на Природата, без да иска, човек се поддава на тези влияния и става проводник на злото. Злото не е индивидуална проява, а колективна. Отрицателните енергии на Природата минават и през Разумните и Възвишени същества, но те знаят как да постъпват с тях, къде да ги приложат.

Казвате: „Да се обичаме!“, но по какъв начин – по човешки или по Божествен? Ако обичаш по човешки, ти можеш във всеки момент да напакотиш на своя възлюбен; ако обичаш по Божествен начин, ще повдигнеш своя възлюбен, ще му създадеш условия за развитие. В Божията Любов няма противоречия. Тя е чиста като химически

чистата вода, без никакви примеси и утайки, следователно, като изявяваш Божията Любов, ти си чист като кристал.

Ще любиш, без да говориш и коментираш върху Любовта. Казвате, че има светска, духовна, човешка, ангелска и Божествена Любов. Според мен една Любов съществува, но от човека зависи как ще я прояви – той е неин проводник и от чистотата на този проводник зависи каква ще бъде.

От разбирането на човека зависи каква ще бъде неговата Любов. Отчасти той разбира Любовта, отчасти я проявява. И ангелът не я разбира абсолютно, и в ангелската Любов има някакви примеси. – „Разбрах какво нещо е Любовта.“ Щом си я разбрал, приложи я. Това е все едно детето да каже, че е разбрало какво нещо е художеството; щом го е разбрало, нека нарисова нещо, да покаже какво е научило и разбрало.

Ако разбираш Любовта, ще я прилагаш правилно; ако разбираш художеството, ще рисуваш добре; ако разбираш писането, ще пишеш правилно. Да пишеш и да рисуваш правилно значи да поставиш всяка точка, всяка линия на нейното място. И човек представлява сбор от точки, от прави и криви линии. Всеки знак, всяка линия в човека е жива – расте и се развива. Човек е създаден по точно определени геометрични правила, в него всичко е отмерено. Ако го изучавате от гледище на висшата наука, специално от гледището на висшата геометрия, ще проникнете в дълбокия вътрешен смисъл на неговото създаване. Интересно е да изучите отношението между линиите на лицето – и там е скрит смисълът на творението.

В носа също има линии, които трябва да се изучават от гледището на геометрията. В някои хора линиите на носа са правилни, в други – неправилни. Неправилните линии показват какво отклонение е станало в живота на даден човек от ред поколения. Тази неправилност се изявява в мислите, чувствата и постъпките му. Вината не е само в него, но в редица поколения, живели в далечното минало. Купиш си автомобил и започваш да си служиш с

него, ала едва тръгнеш на път и той спира – има някаква повреда. Вината е в онези, които са го употребявали преди теб и са го повредили; своята вина е само в това, че като си го купувал, не си го прегледал, да видиш как работи. – „Аз мислех, че мога да работя с него.“ Ако си майстор, ще можеш да работиш; ако не си, ще се изненадаш, ще се намериш в затруднение. Веднъж загази с този автомобил, втори път няма да го търсиш.

Сега, като се говори за Любов, за Обич, всички искат да бъдат обичани. Питам: кой автомобил се обича? Здравият, който върви добре, леко, без сътресения. – „Защо ни говорите за автомобили? Ние искаме да ни се говори за Любовта между хората.“ Според мен човек не е нищо друго, освен автомобил, следователно можеш да разбереш човека дотолкова, доколкото ти се открива – значи го познаваш дотолкова, доколкото виждаш неговото тяло, т.е. неговия автомобил. И ангелите познаваш отчасти. Даже видни адепти, които са прониквали в Ангелския свят, не могат да кажат какво всъщност е ангелът. Те виждат обикновени работи от този свят, но вътрешната му страна остава скрита и за тях. Следователно и ти не можеш да видиш същината на човека, ако не ти е дадено. Ако умът и сърцето ти не са отворени, нищо не можеш да видиш. Ти живееш на Земята и не разбираш кой човек те обича и кой не те обича; не е достатъчно да знаеш кой те обича, но трябва да знаеш и защо.

Преди 20 години в Америка осъдили един лекар за голямо престъпление. Цели десет години той поддържал едно семейство материално и външно минавал за негов благодетел, но един след друг членовете на семейството умирали. В продължение на тези десет години измрели всички, останал само един. В това време успели да открият престъплението на лекаря и го осъдили – доказало се, че той помагал на семейството с интимната цел да прави някакви опити. Какви са били опитите му не е важно, интересно е, че в едно привидно добро се крие голямо престъпление. Така някои казват, че имат Любов към Бога, но щом работите им не се нареждат по тяхно желание, каз-

ват, че Бог не ги слуша, не влиза в положението им. Обичаш някого, докато върши твоята воля; щом не задоволява желанията ти, любовта ти към него изчезва и казваш: „Това не е любов“. Кое те кара да мислиш така? Представи си, че някой те обича и изисква да вършиш неговата воля – какво ще излезе тогава? Ти искаш твоят възлюбен да изпълнява твоите желания; друг изисква от теб да изпълняваш неговите желания. Ако искаш да бъдеш справедлив, един път ще изпълняваш волята на онзи, който те обича, и един път твоят възлюбен ще изпълнява твоята воля. Ако два пъти се изпълнява твоята воля и един път волята на този, който те обича, ти нарушаваш закона на справедливостта. Освен това и времето, определено за изпълняване волята на единия или на другия, трябва да бъде еднакво; пет минути ти ще дадеш от времето си и пет минути – твоят възлюбен. Ще работиш по часовник.

Какво правят сегашните хора? Дойде някой при мен и ми казва: „Ще ви моля да ме приемете само за пет минути“, а всъщност седи цял час. Ще бъдеш точен като англичанин – пет минути искаш, пет минути ще седиш. Какво ще говориш цял час? Ще ми разправяш, че те боли нещо, че имаш някаква подутина. Казвам му: „Разбрах, достатъчно вече“. – „Чакай да ти кажа коя е причината за болката ми.“ Не ме интересува това. – „Голям цирей ми излезе.“ Не ме интересува това, ще отидете при Бога да Му говорите за своя цирей. Важно е, като отидеш при Господа, да Му кажеш, че имаш един цирей, и да Го помолиш да го махне по някакъв начин. Той ще ти каже да го стиснеш, да изтече и после да го превържеш; след това ще махнеш с ръка и циреят ще си отиде. Ако вярваш, циреят ще те напусне; ако не вярваш, дълго време ще го носиш и ще се оплакваш от болки. Така постъпват някои моми: от една страна се оплакват от своя възлюбен, а от друга си устройват срещи.

Животът на повечето хора е двойствен, малцина са искрени. За да успееш в нещо, казваш: „Бързам, направете ми път да мина“. Че кой не бърза? Щом бързаш, ще вземеш друг път, където няма хора. Ти бързаш и аз бързам;

тогава или аз трябва да вървя с теб, или ти с мен. Ако аз вървя с теб, твоята работа ще се нареди, а моята ще остане назад; ако ти вървиш с мен, моята работа ще се нареди, а твоята ще остане назад. В такъв случай и двамата ще си вървим по работата – нищо повече.

Коя е основната мисъл, на която се спряхме? Доброто, като резултат на Божествения свят, се прилага на Земята. За да направиш добро, подбудителната причина е отпред. За да бъдеш справедлив, подбудителната причина е отзад. Не можеш да бъдеш справедлив, ако не си съвестен. Следователно подбудителната причина за доброто е милосърдието, а за справедливостта – съвестта, която е Божествено чувство в човека. С милосърдието си служат хората, а със съвестта – ангелите. Ще бъдеш справедлив първо към себе си, без да увеличаваш или намаляваш своите добродетели; няма да увеличаваш своите способности, но няма и да ги намаляваш.

Към тялото си ще бъдеш изправен, от всичко ще бъдеш доволен. Не казвай, че очите ти не са хубави. Красивите очи имат отношение към разумността, следователно, ако не харесваш очите си, работи върху себе си, да станеш разумен. Милосърдието и добротата придават мекота на погледа. Казват: „Този човек има мек поглед, благи очи“, за друг казват, че погледът му е уравновесен – значи много качества трябва да има човек, за да бъдат очите му красиви. От значение е още те да не бъдат нито много далеч, нито много близо едно от друго. Има едно разстояние, което самата Природа е определила. Малцина знаят колко е това разстояние.

Колкото и да се говори за очите, все ще остане нещо неразбрано. Същото се отнася и до Истината – колкото и да се говори за нея, все ще остане неразбрана. Това не трябва да ви смущава. Казва се за Истината, че е горчива. Не, тя е сладка, тя освобождава човека от всички противоречия и ограничения. Има една Истина, която е горчива; тя не може да освободи човека от противоречията. Да кажеш на човека, че е добър или лош, красив или грозен – това не е Истина. Няма защо да казвам на човека, че е

добър, но отношенията ми към него трябва да бъдат като към добър човек – това е Истина. Моите мисли, чувства и постъпки към него трябва да бъдат като към самия мен – това е Истина.

За да кажеш истината на човека, ти трябва да имаш отношение към него. Колко от вас имате отношение към своя ближен като към себе си? Колко от вас постъпвате безкористно към ближния си? Не ви упреквам, но казвам, че вашият живот е от значение за самите вас, не за мен. Един ден ще се натъкнете на лошите последствия на своя живот и ще се чудите какво да правите. Ще работите, за да изправите живота си. Ако си проповедник, твоето положение ще се определи от жена ти. Това се спазва особено в Америка – там жената определя положението на проповедника: ако е добра, проповедникът се повишава; ако е лоша, проповедникът се понижава и уволнява от служба. Сега аз изнасям една Истина, а именно: човек се препоръчва от своя ум, от своето сърце и от своята воля; това са силите, които работят във вас. Ако умът, сърцето и волята ви не могат да ви препоръчат, никой не може да ви помогне.

Като ви наблюдавам, виждам, че повечето живеете в непослушание. Искате да ви кажа Истината, но и да ви я кажа, няма да я приложите, защото не сте послушни. Искате да ви поздравявам, без да разбирате значението на поздрава. Аз не поздравявам нито сития, нито гладния; на сития казвам да си почива, на гладния – да отиде в гостилницата, да се нахрани. Мога да поздравя онзи, с когото имам отношение. Нося ти писмо от баща ти – ще ме поздравяш; носиш ми писмо от баща ми – ще те поздравя. Услужил съм ти нещо, направил съм ти добро – ще ме поздравяш. Пътник съм, дадеш ми чаша вода – ще те поздравя. Слуга си, приемам те добре в дома си – ще ме поздравяш. Ако някой те приеме добре, а ти пожелаеш къщата му да изгори, ще те поздравя ли? Къщата не изгаря, но Божието благословение идва върху нея.

Понякога ти благославяш къщата, но нито благословието идва, нито нещастиято. Значи освен от човека,

още и моментът определя какво ще дойде върху дома – благословение или нещастие. Като направя добро на някого, той ме благославя: „Бог да ти даде добра булка и добри деца!“ или „Бог да ти даде пари в изобилие!“. Нито едното ми трябва, нито другото. Тези благословения не са намясто. – „Да успее делото ти!“ – и това благословение не е намясто, аз не се интересувам от моето дело, а от Божието. Хората страдат, защото искат техните дела да успяват, не се интересуват от Божието дело. Работете за Божието дело и стремете се то да успява. Това не е лесна работа, но като правите усилия, всичко ще постигнете. Има неща мъчни, но има неща, които за една минута стават – например аз владее магията за една минута да ви направя добри и за една минута да ви направя лоши.

Индусите имат обичай да укротят слона по лек начин. Докато го държат затворен в клетка, той е силен, не се подчинява и като се приближи някой до него, започва да маха с хобота си, държи го далеч от себе си. Щом го обърнат по гръб и го търкулнат няколко пъти, той отстъпва и си казва: „Няма какво, ще отстъпя, вие сте по-силни от мен“. Слоният е умен, той знае кога трябва да се подчини на човека и кога – не.

И човек, като слона, не е свободен. Мислите ли, че с тия тела, които имате днес, сте свободни? Казваме: „Аз не се подчинявам на никого“. Какво ще правиш – вързан слон си, ще се подчиниш. – „Искам да бъда свободен!“ Чуден човек си! Ти си свободен да ядеш и да пиеш, но работиш, за да осигуриш прехраната си. – „Тогава защо Бог е създал така света?“ Ето един въпрос, на който не може да се отговори. И Бог може да се запита защо човекът, малкото същество, създадено от Него, се противи на заповедите Му. Бог ти каже да направиш нещо, но ти отлагаш, не го изпълняваш, а после страдаш и се питаш защо идва страданието. Човек чрез непослушанието си сам го допуска. Сега и да ви говоря за страданието, и да не ви говоря, вие неизбежно ще страдате; важно е доколко може да използвате страданието.

Да се върнем към основната идея – за добрия живот; каквото и друго да ви говорят – за Небето, за Рая, за звездите, за ангелите – това не е важно. Трън е влязъл в крака ви и той трябва да се извади; щом го извади и болката престане, мога да ви говоря по всички въпроси. Всеки човек има поне по един трън. Вие по колко тръна имате? Апостол Павел казва за себе си: *Даде ми се трън сатанински да ме мъчи, да не се възгордея за знанието, което имам. Този трън ми беше спирачка.* Той казва: *Всичко считам за измет, за да позная Господа Исуса Христа.* Всичко е измет пред Любовта, следователно, за да придобиеш Любовта, всичко трябва да пожертваш. Съда, в който слагаш вода, трябва да бъде съвършено чист – само така ще придобиеш Любовта.

И тъй, работете върху себе си, да се освободите от своите стари навици. Някой навежда главата си на една или на друга страна, друг държи ръцете си отзад, трети кръстосва краката си – това са стари навици, от които трябва да се освободите. Дръжте главата си права, тялото си – свободно, спокойно; седни спокойно, тихо, с разположението на човек, който търси новото. Някой държи ръцете си скръстени, сякаш всичките му работи са наредени. На книга всичко е наредено, но не и в действителност. Турците държат ръцете си скръстени отзад, пет пари не дават за нищо; така правят хамалите – слагат ръцете си отзад, за да поддържат товара си. Днес хората спускат ръцете си надолу, отстрани на тялото – това показва, че са свободни от големия товар. Как трябва да поставяте ръцете си? Ако ги слагате на коленете, това не е правилно. Даже и сядането на стол не е правилно – така сядат съдиите и съдят света. Столът е царски трон. Седиш на трон, а минаваш за скромен, за смирен човек.

Някой казва: „Моят стол е малък, моето тронче е малко“. И малкото столче дава условия за престъпления. Някой има стол, а седи на земята; друг няма стол, а иска да има. Аз зная вече какви са неговите желания. Да седнеш на стол, а след това да си недоволен от него, не е правилно. Като влезеш в едно учреждение или в един дом, вед-

нага ще ти дадат стол и по стола ще разбереш какви ще бъдат отношенията на тези хора към теб. Това още не са научни работи.

Науката има отношение към знанието. Ако си цигулар, трябва да свириш хубаво; ако си художник, трябва да рисуваш хубаво; ако си окултен ученик, трябва да учиш хубаво. Не е достатъчно да кажеш, че си окултен ученик. Окултният ученик има някакво знание, изкуство или някакъв занаят. „Ама аз мисля правилно“ – това не е достатъчно, тази мисъл трябва да се приложи в нещо. Художник си, рисуваш един човек, без да предадеш линиите добре – търсиш музикалното чувство в този човек, но нищо не виждаш, няма го; търсиш други способности и чувства – също ги няма. Какъв портрет е този? Казваш: „Рисувам, за да мине времето, да прекарам някак живота“. Така не се говори; хиляди години си прекарвал живота както и да е – и сега ли искаш така да прекарваш? Ако учиш нещо, учи както трябва; ако пееш, пей както трябва; ако работиш, работи както трябва. Музикант си, пей тона до, докато сам бъдеш доволен. Ако тонът е правилен, ще трансформираш всичките си състояния; ако не е правилен, не можеш да подобриш състоянието си. Ако си неразположен, рисувай – начертай няколко прави и криви линии като схема на работата; всяка точка на линиите може да бъде изходен пункт и от нея ще излизате за по-нататъшната работа. Така постъпва всеки инженер – първо забива колците, а после строи.

Като ученици, от вас се иска работа и учене – ще учите, за да придобивате знания; същевременно ще се занимавате с изкуство и занаят. Всеки от вас да си има по един занаят. Ще кажете, че е късно вече да учите занаят. Има прости занаяти – например на братята препоръчвам в свободното си време да режат дърва и да ги нареждат така, както добрата домакиня нарежда стайте си: тя поставя всяко нещо на мястото му, знае кое къде е сложила и щом ѝ потрябва нещо, веднага го намира, не си губи времето. На сестрите препоръчвам да се занимават с шиене на дрехи – не по модата, но по изискванията на Природата: тя

иска да се спазват линиите на тялото, ще шиете дрехите си по тези линии; не ги ли спазвате, дрехата ще бъде изкривена. Като шиеш, ще мислиш за центъра на Слънцето и за центъра на Земята. Ще спазваш естествения перпендикуляр като линия, около която ще се движиш; щом намериш този перпендикуляр, ще знаеш къде са физическият, Ангелският и Божественият свят. Главата в човека е мястото на Божествения свят; там се намират всички апарати, с които той работи. Ръцете и гръдният кош представляват Ангелския свят, стомахът е човешкият свят. Във всеки момент човек работи и с трите свята, затова трябва да ги държи в изправност.

Какво всъщност е човек, къде е неговото място и как ще го познаем? Ти ще познаеш човека, когато е в най-големите противоречия. Ако при това положение той остане тих и спокоен, това значи човек. Неговият ум, неговото сърце и волята му не се поколебават, остават верни на великия принцип – на Любовта. Какво представляват за него стотици хиляди лева? Че някой беден го е обрал – той е готов още толкова хиляди да извади от касата си и да му даде; той разполага с голямо вътрешно богатство, от което е готов всякога да дава. Че видял картините на някой велик художник – и това не го съблазнява; той се любува на картините на великата Природа и от тях се вдъхновява. Съблазнява се само човек с ниска култура, само той мрази и завижда; такъв човек не може да прогресира. Човекът с висша култура се радва на благото на всички. Като види красив момък или красива мома, той им пожелава да станат още по-красиви.

Има една опасност, на която се натъкват всички хора. Например някой иска да стане духовен – опасно е това; друг иска да стане богат – и това е опасно; трети иска да стане силен – и това е опасно. Кое е безопасното – във всеки момент да учиш, да придобиваш знания и да бъдеш такъв, какъвто си създаден. Като имаш знания, ти лесно ще се справяш с мъчнотиите и опасностите. Като видиш змия на пътя си, ще знаеш как да я избегнеш, как и кога да я пипаш. Ако ме слушате, съветвам ви лятно време да

не пипате змията; ако искате да я пипате, правете това през зимата, когато е замръзнала. На същото основание казвам: ако пипате човека, пипайте го зимно време, а не през лятото; опасно е да пипаш човека лятно време, в горещините. Някои се оплакват, че на Изгрева са се явили много змии. Един брат, както задрямал, чул някакво шумолене. Стреснал се и какво да види – до него пълзи пепелянка. Малко останало да го ухапе. Затова е казано: *Бъдете умни като змиите*. Добре е да бъдете и твърди като камъните. Като говоря за твърдостта, не разбирам упоритостта – бъди твърд в убежденията си.

Каго гледам модата, която следват жените, намирам, че е добра за някакво представление. Смешни са дрехите и на мъжете, и на жените. И едните, и другите трябва да променят облеклото си, да внесат нещо ново в него. Новото трябва да проникне не само в дрехите и начина на обличане, но и в мислите, и в чувствата на човека. Сега вие искате да живеете добре, но добрият живот има отношение към мислите и чувствата. Ще живеете добре, ако Бог, ангелите и добрите хора ви обръщат внимание; ако никой не ви обръща внимание, ще се движите в обикновения живот – това трябва да знаете.

Питате: „Как да се обърнем към Бога, за да заслужим Неговото внимание?“. Няма какво да ви се казва, това трябва сами да знаете. Ще застанете в такова положение, че пръв Бог да ви вижда. Той гледа красивите работи. Щом изпълнявате Волята на Бога, Той ще ви обърне внимание. Когато ангелите видят, че изпълнявате Божията Воля, и те ще ви обърнат внимание. И добрите хора ще ви обичат и уважават, ако изпълнявате Божията Воля.

Следователно прави това, което Бог прави; прави това, което ангелите правят; прави това, което добрите хора правят – това се отнася до всички. Никой не може да разчита на милост и снизхождение. Бог е милостив към онзи, който работи и учи. – „Не заслужавам ли Божията благодат?“ Всичко заслужаваш, ако работиш и учиш. Ако услужваш и помагаш на ближния си, всичко заслужаваш; ако на никого нищо не си услужил, ти си в зависимост от

хората. Ако искат, те могат да ти дадат нещо – това зависи от тяхната добра воля. – „Ама не заслужавам ли?“ Щом заслужаваш, ще те приема в дома си най-много за три дни; ако гледам по достойнство, ще те приема само за половин ден; ако си талантлив, ще те приема само за половин час. Много естествено – талантливият работи, не се нуждае от външна подкрепа, той носи богатството в себе си. Като отивате при Бога, и там е същото отношение – ако нищо не носите със себе си, Той ще ви приеме за три дни, т.е. за три години; след това ще ви даде свободен билет да пътувате из Неговото царство. Необятно е Неговото царство!

Нека всеки от вас си направи сметка какво изкуство или занаят иска да изучава. Каквото сте учили досега, ще го пазите. Новото изкуство или новият занаят, които ще изучавате, имат съвсем друг характер. Новото пеење се различава коренно от старото. Ще пеем така, че умът и паметта да взимат участие. Като пееш, ще влезеш в музикалния свят, ще се свържеш с него. Първо ще слушаш, после ще пееш. Като слушаш, ще правиш опити да подражаваш на това, което си чул. Нямам предвид само пеењето – законът е един и същ и за свиренето, и за пеењето, за рисуването, за мисленето, за чувстването, за работата. Нови мисли, нови чувства са нужни на човека.

Питате: „Къде е онзи свят?“. Като отидете на Витоша, това е онзи свят; Хималаите – това е онзи свят: те са свободни от хора, животни, птици, буболечки, там никакви излишъци не се допускат. Когато в Съществата, които живеят във Висшите светове, се събират излишъци, те слизат временно в човешкия свят, където ги оставят и пак си отиват горе. Като знаете това, не се оплаквайте от страданията – те са път, по който слизате в нисшите светове, за да оставите своите нечистотии, и като се освободите от тях, пак ще се качите горе; такъв е законът на необходимостта, това е философията на страданията.

Сега вие очаквате да дойдат от Горе, да ви вземат и с колесница да ви заведат на Небето, там да ви пеят, свирят, да ви забавляват, без да искат нещо от вас; мислите, че и там може да се жените, да имате деца, къщичка. Хубаво е

това, но за Земята. Да се ожениш – това значи да си вземеш белята. Не е лесно да се справяш с жена, с деца. Нямам нищо против женитбата, но и жената, и мъжът трябва да бъдат съзнателни. Искаш да пишеш една книга – и това е беля. Като излезе книгата на бял свят, хората ще започнат да те критикуват и ще се чудиш как да се справиш с това. Изобщо духовните хора много бързат. Например и вие искате външните хора да видят вашите гимнастики. С какво ще се похвалите – с музиката ли, с начина, по който ги изпълнявате? Има смисъл да представите упражненията пред софиянци, но когато се хармонизирате. Като правите упражненията, вие не мислите. Движенията ви трябва да бъдат под контрола на вашата мисъл и воля и само тогава ще бъдете господари на себе си и на своята съдба. Има смисъл да ги правите, ако придобивате нещо от тях. Каквото придобиете, това се отнася до вас. Едни правят упражненията бързо, други ги правят от страх, от задължение. Стани сутрин рано, направи съзнателно упражнението заради Бога и заради себе си. Като изпълнявате музикалните упражнения, избирайте си за другар този, с когото си хармонирате – ако не си хармонирате или се смущавате, не трябва да играете заедно.

Казвам: ако в окултната школа не можете да преустроите тялото си – вашите ръце, крака, лице – нищо не придобивате; ако не можете да преустроите вашите мисли, чувства и постъпки, нищо не придобивате. Защо ви е тогава училището? Защо ще служите на Господа, ако нищо не придобивате? При това положение и на Небето да отидете, ще бъде също както на Земята. Това е все едно да ожените дъщеря си и да отиде в дома на своя възлюбен със същите недостатъци, каквито е имала в бащиния си дом. Бащата пита за дъщеря си:

– Как е сега дъщеря ми?

– Спи много, огън не може да кладе, не знае да готви и пере.

– И у нас беше същото. За да не се уморява, ние я освобождавахме от тези задължения.

Значи не се е изменила – каквато е била при баща си, такава е и при мъжа си.

Каквито сме при Бога, такива ще бъдем и при ангелите, такива ще бъдем и при хората. Трябва абсолютно да измениш живота си. Да живееш така, че да удовлетвориш Господа. Каквото и да правиш – молиш ли се, учиш ли, или работиш, всичко прави за Господа. Кажи си: „Всичко за Господа!“. Вземеш стомната, отиваш за вода и си казваш: „Защо ще ходя за вода, защо ще си хабя времето? На какво съм заприличал? Завършил съм гимназии, университет, за мен ли е да нося вода?“. Значи, ако вземеш стомната да донесеш вода, ще накърниш достойнството си, а ако вземеш цигара в уста и пиеш бира, вино, достойнството ти ще се повдигне? Така не се мисли.

Като ви наблюдавам, виждам, че сте станали обикновени хора, затова и песните, и гимнастическите упражнения – всичко сте довели до изглаждане; така сте ги изгладили, че аз сам не мога да ги позная. Не се свири, нито се пее така. Тъй, както са дадени упражненията, гимнастиките, в тях е вложен дълбок смисъл и не го ли спазвате, нищо не можете да постигнете. – „Ама ние сме дошли да служим на Бога.“ Вие сте Му служили и досега, но трябва да Му служите по нов начин – да изпълните Неговата Воля без никакво противодействие.

Да изпълниш Божията Воля – това значи да живееш разумно. В изпълнението на Божията Воля влизат три елемента: Любовта, Мъдростта и Истината – значи ще работиш с Любовта, ще работиш с Мъдростта, ще работиш с Истината. Без тези добродетели човек няма никаква цена. За онзи, който не е изпълнил Божията Воля, и сам Бог ще каже: „Дайте му два долара и го пратете на Земята, за да учи“.

Тайна молитва.

45. лекция, 26 юли 1933 г, София, Изгрев

НОВИТЕ ПОЛОЖЕНИЯ. МИСЛОВНА ЦЕНТРАЛА

Размисление.

Днес ще говоря върху новите положения в живота; значи има и стари. Според някои народи старите положения представляват кармата на цялото човечество. Какво е *карма*? Обяснение на старите положения, от които и до днес хората не са си извадили поука. Страданията и радостите на човека зависят именно от старите положения, които съдържат известни възможности, използвани или неизползвани както от отделния човек, така и от всички народи и племена.

Сега искам да си съставите ясна представа за човека. Казваш: „Аз съм човек“. Наистина си човек, но под *човек* се разбира същество, което мисли. Човешкият ум има седем качества и ако те не съществуват, той не може да мисли, не може да се прояви; достатъчно е да липсва едно от тези качества, за да се натъкне на страдания и нещастия. Следователно щом се натъкнеш на страдания, не питай защо става това, но си кажи: „Липсва ми едно от качества на ума“. Кой са седемте качества на ума няма да изброявам, сами ще ги намерите.

Новите положения – това са новите възможности, които идват сега и които трябва разумно да се използват. Има една опасност за човека – че като влезе в новото, пак се стреми към старото, към стария живот. Ако живееш по стар начин, а говориш за новото, все едно че преписваш стара история; и сто пъти да преписваш едно и също нещо, нищо няма да постигнеш. – „Аз пиша много хубаво буквата А.“ Какво от това, че я пишеш хубаво – само с една буква нищо не се постига. На български буквата А означава човек, стъпил на краката си, готов да тръгне – значи не можеш да спреш само на буквата А. С тази буква започ-

ва думата *Аз*. Буквата *з* представлява семе, вече пуснато в земята и успяло да се пукне. Така се е образувал отворен кръг – семето покълва и започва да расте нагоре. Това се вижда и в буквата *а* с кукичка отстрани, която показва посоката, по която човек трябва да върви – нагоре, а от друга страна е закачил нещо на тази кука и го носи със себе си. Не можеш да кажеш за себе си *Аз*, ако нямаш определена посока на движение. Животното няма *Аз*, защото няма определена посока на движение; то казва: „Какво ще правя, съдба е това“. Кажеш ли *съдба е това*, ти си в положението на животно; кажеш ли, че трябва да растеш, ти си в положението на растение. „Ама не може без вълнение“ – ти си в положението на водата в морето, която постоянно се вълнува. „Вятър ме вее“ – ти си в положението на вятъра, който духа. Значи водата се вълнува, вятърът вее, растението расте. Какво прави човек? Мисли.

Сега няма да се впускам в метафизичното, защото ще кажете, че то не е реално. Не е там въпросът. Метафизичното е реално, но вън от човешкото съзнание. Няма смисъл да се говори за нещо, което не виждаш, което не можеш да си представиш. Например можеш ли да си представиш какво е човешкият ум? За проявите на ума имаш представа, но не и за неговата същина. Да опишеш какво нещо е умът значи да го обгърнеш. Можеш ли да обгърнеш себе си?

Да се спрем малко върху геометрията. Всички знаете какво представлява правата линия. Тя има само едно измерение – дължина. Като говорим за правата линия, имаме предвид колко е дълга и колко е къса. Речем ли да говорим за ширина на линията, стигаме до плоскостта. Значи правата линия няма ширина, но крие възможност за такава. Ако поставите хиляди прави линии една до друга, непременно ще се образува ширина. Казваме *широка мисъл, дебело тяло, дълбока вода* – това са все понятия, които имат отношение към пространството. Мисълта може да бъде праволинейна или криволинейна. Идеята може да бъде кратковременна или дълговременна; ако е кратковременна, това не значи, че изчезва – тя се изявява, свършва известна работа и пак отива в пространството.

Представете си, че вашият свят е съставен от безброй точки. Те могат да се образуват от пресичането на хиляди кръгове и всяка точка, в която се пресичат, представлява известна идея, която идва от друг свят, вън от вашия. Колко време може да прекара тази идея във вашия ум зависи от силите, които действат както в него, така и извън него. Тази е причината, поради която една идея седи в ума ви няколко часа, дни или месеци и след това изчезва. Идеите са като кометите, които пресичат орбитата на Земята и след това отиват някъде в пространството; след хиляди години те отново се явяват, пресичат орбитата на Земята и пак изчезват. В ума на някого се яви една религиозна мисъл, слушаш го да я изказва и казваш: „Това е отвлечена работа“; не, тази мисъл идва от Разумния свят, където живеят Разумни, Възвишени същества. Когато тези мисли пресичат нашия свят, в хората се явява желание за духовен живот. Всеки разбира Духовния свят по особен начин – според степента на своето развитие.

Мнозина говорят за Бога, но това е нещо неразбрано. Казват *Господ* и *Бог* – това са две различни идеи. Казвате на някого: „Трябва да знаеш, че има Бог“ – така ти плашиш хората, както ги плашат със стражари, със закони, със съдии. Ако е въпрос за такъв господ, навсякъде ще го срещнеш – достатъчно е да се провиниш в нещо, за да срещнеш веднага този господ, който ти казва: „Хайде в участъка!“; него ще срещнем навсякъде из софийските улици.

Всеки от вас трябва да има ясна представа за нещата, за това, което носи в себе си. Казвате: „Тези идеи са мои“. Ако нямате ясна представа за тях, не са ваши. Казваш: „Гладен съм, яде ми се“. Не зная дали щеше да бъдеш гладен, щеше ли да ти се яде, ако беше свършено сам. Яде ти се, защото си попаднал между хора, които ядат здраво – те ядат сладко и ти ядеш като тях. Ако попаднеш между болни, които едва отварят устата си, и ти ще ядеш като тях.

Какво представлява процесът на храненето? Процес за усилване на живота. За да се укрепи животът, човек диша,

храни се, мисли, чувства и действа. Сам по себе си животът не е нещо материално, а е проява на една Същина, повисока от самия живот. Животът е проява на Любовта. А Любовта? Проява на Божия Дух. А Духът? Ти не разбираш Живота, не разбираш Любовта, а искаш да разбереш Духа. Животът, Любовта, Духът са идеи още неразбрани за човешкото съзнание; достатъчно е да знаете, че Духът води към Бога.

На еврейски думата *Бог* включва три Принципа, три Начала. Първият принцип твори, Вторият запазва нещата, докато израстват, а Третият пази равновесието. На български *Бог* означава *Начало на нещата*; това се изразява чрез буквата *Б*. Буквата *О* съдържа всички възможности; значи Бог се проявява, за да реализира всички възможности. При египтяните идеята за Бога е различна от тази на българина – при тях това понятие е свързано с река, която слиза от висок планински връх. Ние свързваме това понятие с буквата *И*. Българинът казва, че Бог прораства семето, но това е материалистично схващане. При египтяните схващането за Бога е инволюционно – движи се в течна материя. Англичаните изразяват понятието *Бог* чрез плода, т.е. това, което се употребява за ядене. Наистина, Бог дава хляб, значи под думата *Бог* българинът разбира посятото семе; египтянинът разбира това, от което излизат нещата; англичанинът разбира това, което дава хляба. Както виждате, има три разбирания за идеята *Бог*, но тя е нещо неопределено, необяснимо. Бог – това съм аз, това си ти.

Не отделяйте Бога от себе си. Вън от себе си не можете да Го разберете, но и вън от Него вие не съществувате. Да се мъчиш да определиш Бога означава да Го поставиш вън от себе си. Не питай какво е Бог, но питай какво си ти, какво е твоят ближен. По какво се отличават хората един от друг? По много неща. Един мисли правилно, а друг не мисли правилно; един чувства правилно, друг не чувства както трябва; един постъпва добре, друг не постъпва добре. Който мисли правилно, помага на чувствата си; който чувства правилно, помага на постъпките си. Кривата

мисъл ражда криви чувства и криви постъпки – това означава дисхармоничен живот. Като срещнеш човек с прави мисли и чувства, ти изпитваш приятност. От главата, както и от цялото му тяло, излиза светлина, а от сърцето му – топлина. Като срещнеш човек с криви мисли и чувства, изпитваш неприятност; този човек живее в тъмнина. – „Не разбирам как един човек излъчва светлина, а друг не излъчва.“ Това не е въпрос на разбиране, а на виждане – като виждаш, много неща ще разбереш.

От хиляди години хората виждат, научили са много неща, но едва сега идват до разбирането на светлината като трептение, а трептенията – като съвкупност от възможности за проява на самата светлина. В светлината има трептения, но те не са светлина; в светлината има движение, но движението не е светлина. В пространството няма никаква светлина, светлината се образува на Земята. Светлината, за която говорим, е физическа и тя се възприема само чрез човешките очи. Ако говорим за електрическата светлина, тя се произвежда по друг начин; в сравнение със слънчевата тя е по-груба, отразява се зле върху очите. И силната слънчева светлина е неприятна, особено обедната. Приятна е ранната, утринната светлина; тя се отличава с особена мекота. Човек се крие от обедното Слънце под сенките на дърветата – скриеш се под някоя круша и седиш там, докато се разхлади. Така трябва да се предпазвате и от някои хора. Има хора, на които светлината произвежда големи пертурбации. Каквато и да е светлината на човека, не е опасна. Казват, че голямата светлина пречи на човека да мисли. Тогава кое е по-добре – светлината или тъмнината? И двете са необходими. Когато мислиш, светлина ти е нужна; когато спиш или почиваш, нужна ти е тъмнина.

Човек трябва да прекарва поне седем часа от денонощието в тъмнина или в слаба светлина, за да си почине мозъкът му, да не възприема никакви образи и впечатления. Търговец си и цял ден правиш сметки и сделки, а вечер, като си легнеш, още продължаваш със сметките си; ученик си, през деня учиш и вечер, като си легнеш,

пак мислиш за уроците си. Така и търговецът, и ученикът се осакатяват. Не осакатявай паметта си! Ако я изгубиш, ти ставаш нещастен. Не обременявай паметта си с лоши спомени и отрицателни образи. Някой помни само лошите неща, а забравя добрите. Силна памет е тази, на която се отпечатва всичко. Като отидеш в другия свят, ти носиш спомени от Земята.

Другият свят се отличава по това, че там съзнанието на човека се разширява и миналото му става настояще – той разглежда живота си от ранно детство до края на земния си живот и вижда всичко, което е правил – добро и зло. Чуди се как е допуснал известни грешки, без да ги изправи навреме. Грешките не се дължат само на един човек или на едно условие; много лица, много фактори са свързани с тях. Те датират от неговото минало, а последствията им са в настоящето. Може ли да живееш в света и да не грешиш? Може, от теб зависи. Светът, в който живеете, е свързан с друг свят над него – Божественият. Следователно, ако живееш според законите на Божествения свят, ти ще живееш в един уреден свят, без грешки и противоречия.

Хората искат да разрешат икономическите въпроси на живота по особен начин, а именно – чрез златото, но то е само разменна монета. Не е важно колко злато има един народ; важно е каква е производителната сила на земята, какво ражда тя и каква е производителната сила на самите хора. Следователно, ако хората не са разумни, те не могат да бъдат производителни. Например сееш, но нищо не излиза; казваш, че почвата е лоша. Това зависи от човека – лошият човек има отношение към лошата почва, а добрият – към добрата. Производителната земя ражда много, затова се цени скъпо. Следователно и човек е дотолкова ценен, доколкото произвежда. Производителността на един се свързва с производителността на останалите; така всички производителни хора се съединяват в едно цяло, както малките поточета се съединяват в една голяма река, която се отправя в широкото и необятно море. Сама по себе си голямата река нищо не допринася, нейна-

та заслуга се заключава само в това, че събира капиталите на всички поточета, влага ги в своята обща каса – реката, откъдето отиват в голямото море – живота.

Като говоря по този начин, имам предвид старото, механичното разбиране. От него постепенно ще минете към съзнателното, разумното отнасяне. От гледището на разумния живот ние се интересуваме от реката дотолкова, доколкото тя обяснява вътрешния живот на хората. Мисълта е създавала водата, земята, планините. Не говоря за мисълта на сегашния човек, но за първия човек – човекът на Любовта. Като е създавал земята и планините, реките и моретата, той е имал някаква определена цел. И след всичко това днешният човек се бори за земята, иска да я дели.

Хората не са еднакво алчни, но алчността ги кара да делят земята. Дайте една крина жито на кокошката, да видите какво ще направи – ще се качи отгоре на крината и с краката си ще разпръсне всичкото жито. Казват, че кокошката е щедра. Не е щедра, но тя не мисли за утрешния ден. Ако дадете няколко зърна жито на катерицата, тя ще хапне малко, а другото ще задържи за другия ден. Някои хора приличат на кокошката – всичко разпиляват, а други приличат на катерицата – осигуряват се. Банкерът е катерица, а бедният, който всичко е раздал, е кокошка – той казва: „Сегашните условия не са добри, но след време пак ще дойдат добри, богати условия“. Добрите условия идват само един път. Някои хора обичат да пестят. Ако пестеливостта стане анормална, тя се изразжда в кражба. Среждал съм хора, които обичат да взимат чужди неща; оттук вземат нещо, оттам вземат нещо и незабелязано стават крадци. И катерицата обича да вземе нещо оттук-оттам, да се осигури за утрешния ден; понякога тя си скрива храна за повече време, отколкото ще живее. И човек иска да се осигури за десетки години, но той има право да се осигурява само за една, не и за повече; следната година ще промисли за себе си.

И тъй, разумният човек не се осигурява, но всякога твори; лошият човек всякога руши и когато няма резултат

в живота си, той се оправдава като земеделеца с непроизводителността на почвата. Щом почвата не е производителна, първо ще я наториш, а после ще сееш – така прави Природата. С години тя наторява каменистите места, за да ги направи производителни, и върху тях израстват малки растения, които постепенно изгниват и естествено ги наторяват. Следователно, за да бъде производителен човек, в съзнанието му трябва да се наслоят известни мисли, чувства и желания.

Често хората изпадат в противоречие със себе си, със своето минало, което наричам наследственост. Това е едната страна на човешките прояви, но какво ще кажете за неговите възможности? Един беден човек седи у дома си и мисли как да излезе от трудното си положение. В това време при него идват двама души: единият има да взима от него пари, а другият има да му дава. Първият е неговата карма, а вторият – неговата дихарма. Първият казва:

– Слушай, имаш да ми даваш известна сума, трябва да ми платиш.

– Не мога, нямам пет пари в джоба си.

– Ще платиш!

– Слушай, не ме безпокой, ще те набия. Беден съм, но съм силен.

Кредиторът е лошото наследство в човека. В това време вторият казва на бедния:

– Не се безпокой, всичко ще се нареди. Преди 15 години ти ми даде 15 хиляди лева; ето, връщам ги.

– Не помня.

– Аз помня. Вземи парите и плати дълга си.

Това е доброто наследство в човека, което го спасява от дълговете му.

Кой от двамата е приятел на човека? Лошият може да ти е дал само хиляда лева, с лихви този дълг е нараснал на 10 хиляди, но добрият, разумният ще те спаси. Каква е лихвата на Природата? Тя взима пет стотинки за сто години. Ако човек страда от дълговете си, това показва колко време е отлагал плащането си, за да дойде до това тежко положение. Време е вече всички хора – бедни и богати,

учени и прости – да платят дълговете си. Всички ще бъдат стопени като восък и прецедени. Няма да остане нито една попска или владишка глава, нито глава на богат или на беден, които да не узреят. Всички хора са нарушили законите на Живота, затова страдат. Богатият и бедният имат еднакво право да живеят, ето защо, когато богатият види, че бедният гладува, трябва да му се притече на помощ. Богатите са складове на Природата, трябва да отворят широко своите хамбари и да дават. Не е въпрос бедният да стане богат, но да задоволи нуждите си.

Богатият, добрият човек, е извор, който постоянно тече и дава изобилие от себе си. Важно е как ще се дава. – „Не знаем по колко да даваме“. Ще ви дам начин как да се справяте с богатството си. Богатият има на разположение няколко чувала, от 10 до 200 кг, пълни с жито. Дойде при него един беден, иска 10 хиляди килограма жито. Той ще му даде толкова, колкото сам може да носи на гърба си: първо ще му даде чувал, тежък 200 кг; ако не може да го носи, постепенно ще му дава все по-лек, докато вземе онзи, който свободно може да носи. Така постъпва и Природата – тя дава на всеки по толкова, колкото най-много може да носи. Няма човек в света, който да не е получил известен дял от богатството на Природата, но той не го е използвал както трябва и казва, че нищо не е получил. Това е неправилно виждане.

Сиромашът лесно влиза в положението на сиромаша, но богатият не може да влезе в положението на бедния. Има бедни, които влизат в положението на богатите, когато изпаднат във фалит, и обратно – има богати, които влизат в положението на бедните. Като срещне някой беден, отчаян и обезсърчен, богатият му казва:

– Не губи разположението си, не се обезсърчавай, а ела при мен, аз ще ти помогна.

– Лоши са условията на живота ми.

– Ще ти помогна, вземи тези пари и задоволи нуждите си.

Питам: от какво се нуждае човек? Светлината и въздухът са дадени даром, само хлябът се купува. Щом има хляб,

човек лесно се справя с останалите нужди. Някой богат, като срещне беден човек, каже му две-три сладки думи и си отминава. Това не е достатъчно, той трябва да осребри тези думи. Какво означава осребряване на думите?

Един млад българин следвал музика в чужбина. Като се върнал в България, той се установил във Варна като преподавател по музика, пеене и танци на богати варненски момичета. До едно време работата вървяла добре, но после се явило някакво недоразумение, което станало причина ученичките му да го напуснат. Останал без средства, младият човек дошъл до отчаяние, не знаел какво да прави. Да копае, да жъне – не може; нямал никакъв занаят. В това време го срещнал един познат свещеник – един от рядко добрите и разумни свещеници, който разбрал отчаянието му и го поканил у дома си на гости. Угостил го добре и от дума на дума младият човек му разказал в какво положение се намира.

– Не се отчайвай, вземи тази лира, посрещни нуждите си. Аз няма да те оставя, ще ти помагам, докато вземеш някаква работа.

Наистина, след два-три месеца младият човек бил назначен на служба като секретар при турския паша. След време турците преследвали българските комити и между тях бил заподозрян и свещеникът. Обискирали дома му и взели всички книжа. Пашата се чудел на кого да ги даде да се прегледат и понеже секретарят му внушавал доверие, той ги дал на него. Младият човек ги прегледал и колкото подозрителни писма намерил, всичките изгорил и казал на пашата: „Този свещеник е добър човек. Няма нищо подозрително в писмата му, свободен е от отговорност“. След това срещнал свещеника и му казал: „Дядо попе, угощението и турската лира, които ми даде, спасиха главата ти от огъня. Прегледах твоите книжа, изгорих подозрителните и казах, че няма нищо опасно. Ти си добър човек“.

Прави доброто навреме, защото не знаеш в кой ден ще ти бъде в услуга. Сега и на вас казвам: проявявайте доброто, вложено във вас; по този начин влизате във връзка с всички добри хора по света. Оставете настрани всички

стари възгледи – някога са били полезни, но сега са детински работи. Детската количка е необходима за детето, докато е малко, но когато порасне, то не се нуждае вече от нея. Пелените са нужни за детето само до едногодишна възраст, след това – не; те ще се превърнат в нещо друго, а повоят – в хубав пояс. Възрастния не се повива, за да не се спъне. От детинските си идеи можете да направите нещо, което сега да ви ползва.

Миналото е отживяло времето си; настоящето се нуждае от свобода, дайте си свобода един на друг! Ако сте в едно събрание или в едно общество, не се ограничавайте един друг. Както се нуждаете от разстояние един метър един от друг, така се нуждаете и от външна свобода. От твоето легло до друго трябва да има поне десет метра разстояние. Човек трябва да бъде свободен и в мисълта си. Не казвай, че мисълта може да те повреди; това може да стане само при специфични условия. Човек е добро същество, но само ако го оставиш да проявява свободно своята първична природа; засегнеш ли го малко, естеството му се изменя. Никога не бутай човека! Че някой не мисли добре за теб – не се смущавай, не се мъчи да спечелиш вниманието му; ако го разположиш изкуствено към себе си, ти сам ще си причиниш зло. Че не е разположен към теб – това е странична работа. Радвай се, че той е зает с нещо. Остави малките деца да си играят, да си правят къщички от пясък. Майката с пръчица заставя детето да влезе вкъщи и по необходимост то се подчинява, но не може да прояви своята творческа сила и започва да чупи това-онова, да прави пакости. По-добре да си играе навън, отколкото да прави пакости вътре. Оставете детето да отиде в гората, на свобода. – „Ще го изяде мечката.“ Досега не съм чул мечка да е изядла дете – тя само го помирихва и си отминава. Ако е възрастен, може да го изяде, но дете – никога! Змията може да го ухапе, но не и мечката. За да го ухапе змията, причината е съвсем друга. Сама по себе си змията никога не напада, но когато е под влияние на човешкото съзнание, първа напада.

Веднъж минавах през Борисовата градина и както си вървя, чувам някакво съскане. Поглеждам – пред краката ми се опнала една змия. Спрях, погледнах я и тя извади езика си навън, с което искаше да каже: „Не мисли лошо за мен; грея се на Слънце, нямам лошо намерение. Ако ме настъпиш, и аз ще те ухапя“. Аз мислено ѝ казах: „Не стой на пътя, аз съм от добрите хора, нищо няма да ти направя, но след мен ще мине друг, който ще те убие. Докато си на пътя, непременно ще влезеш в стълкновение с мисълта на хората“. Тя каза, че я изпратили на това място. – „Послушай ме, махни се от тука, само така ще се спасиш.“

Сега да остане във вас мисълта: човек трябва да създаде в себе си една мисловна централа. Силата на човека е в мисълта. Тя е создала цялата Вселена, тя е творчески принцип, тя е водовъртеж. Когато всички хора се обединят в своята мисъл, и невъзможното за тях става възможно. Първата работа на хората е да хармонизират мисълта си. Когато някой намисли да прави добро, всички трябва да го подкрепят. Доброто трябва да се прояви, без него нищо не се постига. Мислите ли, че светът може да се подобри по механичен начин? И това е възможно, но ако на Земята дойдат гениални хора. Къде са тия хора? Докато работи по механичен път, човек всякога се отегчава.

Един градинар, българин, работил пет-шест години, но се отегчил и решил да смени занаята си. Един ден отишъл в Солун, където видял как абаджия шие дрехи. – „Ето един занаят за мен – си казал той. – Омръзна ми по цял ден да вдигам и свалям мотиката.“ Той попитал абаджията:

– Приемаш ли ме да работя с теб?

– Може. Ето, вземи иглата и ший.

Още същия ден пристига един турски бей и иска от абаджията да му ушие бирбучуклии гащи. Майсторът дал аршина, ножиците и другите инструменти на новия си съдружник и го изпратил с бея у дома му да изпълни поръчката. Беят дал плат на момъка и го гледал какво прави.

– Както те виждам, разбираш от занаята.

Майсторът закъснял, не дошъл навреме и боят казал на съдружника му:

– Скрой ми гащите ти.

Той взел ножиците и започнал да крои; мерил – рязал плата, мерил – рязал, но нищо не излизало. Той не посмял да каже, че нищо не знае. Боят гледал как крои и реже и му казал:

– Това не прилича на гащи. Виждам, че нищо не знаеш. По-добре да ми скроиш салтамарка.

Младият момък започнал да крои салтамарка, но и от нея нищо не излязло.

– Слушай, вижда се, че твоят майстор не е могъл да те научи на занаята си, затова уший ми една тютюнева кесия. Ако и това не можеш да направиш, ще те набия добре и ще те изпъдя.

Не правете опити с това, което не знаете. Когато боят те накара да му скроиш и ушиеш гащи, кажи: „Днес постъпих на работа, още не съм научил занаята. Не мога да шия, ще разваля плата“ – иначе ще причините пакост и на себе си, и на другите.

Казвам: понеже живеем в дома на Природата, първо трябва да се учим от нея, да прилагаме нейните правила и методи; тя разполага с много занаяти, ще ни научи на всичко. Природата е най-добрият професор, от нея ще вземем най-добри уроци – никой не може да ни предаде по-добри; щом научим нейните, лесно ще възприемем уроците на другите учители.

Време е вече да се образува една мисловна централа, светлината на която да се изпраща по целия свят, както Слънцето изпраща своята светлина. Слънцето е централа, чрез която се пренася светлината и топлината на Земята; така и човешката мисъл е централа за предаване на друг род светлина на Земята. Когато тази енергия проникне в мозъците на хората, от тях започва да се излъчва светлина, способна на работа. Духовните хора имат воля, но мисълта им е слаба; светските хора имат силна мисъл, а волята им е слаба. Ако духовните хора придобият силна мисъл, Царството Божие ще дойде на Земята.

Христос казва: *Отец Ми благоволи да ви даде царство*. Сега едно ви недостига: да приложите закона на Любовта, но без силна мисъл Любовта не може да се прояви. Когато мисълта е мощна, Любовта се проявява, а когато е слаба, Любовта не може да се прояви – значи мисълта е свързана с Любовта. Всички трябва да станете проводници на Любовта и когато тя влезе в човека като вода, която постоянно мие и чисти, казва се: *Наближило е вече идването на Царството Божие*. Само Любовта може да изчисти дъното на живота.

Запишете си следната мисъл: *Не се занимавайте с миналото. Мислете само за настоящето*.

Тайна молитва.

46. лекция, 2 август 1933 г., София, Изгрев

РАБОТА И ПОЧИВКА

Размишление.

Ще говоря върху темата *Работа и почивка*. Под *работа* се разбира състояние, в което умът е поставен в действие, т.е. в творчество. Велико нещо е работата. Чрез нея условията на живота се подобряват. Да работи – това е най-разумното, което човек прави. Ако не работи правилно, не може да мисли правилно – работата е външен израз на мисълта. Под *почивка* се разбира вътрешен процес, който се отнася до сърцето на човека. Човек иска да събере нови сили; когато си почива вечер, отива в друг свят. Който никога не работи, не може да почива; който никога не мисли, не може да почива. За това не са нужни доказателства, няма защо да ви убеждавам в неща, които съществуват – ние живеем в тях.

Несгодите в живота се дължат на факта, че хората са изгубили истинския път на мисълта и на работата; те са изгубили и истинския път на почивката. Хората не мислят правилно, не работят правилно и не почиват правилно. Някой казва: „Ние така разбираме“. Не е въпросът как вие разбирате нещата – вашето разбиране понякога е илюзия. Няма какво да се доказва на хората кое е сладко и кое е горчиво и после да изпаднат в заблуждения и илюзии. Върху тези неща може да се говори, но ако вие нямате един вътрешен усет, едно дълбоко чувство, с години могат да ви говорят кое е сладко и кое е горчиво, без да го разберете. Всеки ще го възприеме според възрастта си: старият възприема нещата по един начин, а детето – по съвсем друг; философът ще разбере по един начин, а простият – по друг. Философът възприема по умствен път, а простият и детето – чрез фактите.

Казвам: добрият живот е сладкият живот. Трябва ли да се доказва? Трябва да се живее добре. Грешката е там, че хората искат да доказват това. На кого ще докажеш,

че трябва да се живее добре? На кого бащата и майката са доказали това? Добрият живот се чувства, не се доказва. Той се чувства отвътре, а се изявява отвън. Доброто има отношение към здравето. Не може да бъдеш здрав, да имаш здрави ръце и крака, здрави очи, здрава нервна система, ако не си добър. Ще кажете, че има лоши хора, които са здрави – това е друг въпрос. И вълкът е здрав, но яде овцете; важно е какви ще бъдат последствията на неговия живот. Той яде овцете, но зло го очаква. Вълкът казва, че яденето на овцете е негова работа, в която никой няма право да се меси; той мисли, че е така, но ще опита резултата на своята работа. Всеки работи нещо, но работата му се опитва. Ще кажете, че всички хора не могат да бъдат добри. Според мен всички са длъжни да живеят добре. Детето трябва да се научи кое е сладко и кое – горчиво; то трябва да ги различава. Два-три пъти можеш да го излъжеш, но повече – не; по външните признаци то различава вече Доброто от злото. Всяко нещо трябва да се поставя на опит, да видите какво е съдържанието му.

Христос казва: *Ако на станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие.* Значи, ако нямате чувствата на детето, Царството Божие ще бъде неразбрано за вас. Философът, който признава само отвлечената мисъл, а отрича чувствата на детето, е далеч от Царството Божие. Това, за което само се говори, без да може да се провери по вътрешен път, стои далеч от това Царство. Къде е мястото на Царството Божие – това не е определено; общо казано: където е Доброто, там е мястото на Царството Божие. А добро можеш да правиш навсякъде: на улицата, в градината, вкъщи, на планината. Всяка добра постъпка е Царството Божие. Някои мислят, че като отидат в другия свят, там ще видят Царството Божие. Лъжат се – там ще видят същото, каквото и на Земята: къщи, пътища, хора – добре и скромно облечени, с обувки и без обувки и т.н. Какво ще види конят в другия свят – той ще види копитата на конете; с каквата опитност идва от Земята, това ще види. Като остане известно време в другия свят, ще види, че там няма подкови, няма юлари, седла.

Царството Божие няма нищо общо с човешката опитност. То е място на разумността, която осмисля живота. То е място на Великата реалност, към която всяка душа се стреми. Като разбере това, човек става силен, свободен и влиза като член на това Царство.

Казваш: „Слаб съм, не съм свободен“. Не си влязъл още в Царството Божие, не си признат за поданик на Божествената държава. Казваш: „Американец съм“ или „Англичанин съм“, или французин, или руснак. Много естествено, според държавата, към която принадлежиш, такъв поданик си, но всеки гражданин не се ползва с една и съща почит; поданиците на малките държави се ползват с малка почит. Едно нещо е да бъдеш поданик на велика държава, а друго – да си поданик на една от малките. Следователно не можеш да бъдеш силен и свободен човек, ако не си поданик на Царството Божие. – „Ама аз вярвам.“ В какво вярваш? – „Във всичко“. Това е фантазия, с такава вяра никъде не можеш да отидеш, тя е нещо външно. Друг е въпросът, ако имаш Любов. Само вяра без Любов нищо не допринася.

Двама светии спорели по този въпрос: може ли само с Вяра да се разрешават въпросите. Един ден първият светия, който поддържал мнението, че само с Вяра не се живее, останал вкъщи да готви боб. Като го сготвил, сложил сол в него. Вторият светия намерил, че нямало нужда от сол. Като останал вкъщи да готви, той сложил да вари боб, да докаже на другаря си, че и без сол може; не сложил сол, но и боба не могъл да яде. Значи едно се говори, друго излиза. Въпросът не се е разрешил правилно.

Истинската Вяра е път към Реалността. – „Аз говоря само истината.“ Познаваш ли Реалността, живееш ли в нея? Истината има отношение към Реалността, която е с две страни: тъмна и светла, горчива и сладка. Затова някои казват, че Истината е горчива. От друга страна се казва, че Истината освобождава човека. Може ли горчивата истина да освобождава? Майката освобождава детето си чрез сладката храна; ако го храни с горчива, то непременно ще страда. Не давай горчивата истина на хората, защото ще

страдат. Въпреки това те не могат да я избегнат. Ще дойде ден, когато ще познаете Абсолютната истина – това значи да живеете в Божествения свят, където няма страдания, няма безпокойство и страх. Болен си – не се страхувай, не се безпокой! Ако не се страхуваш, ще оздравееш; ако се страхуваш, ще умреш. – „Ще викам лекар.“ Ще викаш лекар, но той не може да те възкреси. Кажи с пълна Вярa в себе си: „Не ми трябва лекар, ще уповавам на Господа и каквото Той каже, това ще стане“.

Мнозина упоават на Бога, но скоро се отказват от Него. Упованието им е слабо. Казваш „Каквото Бог даде“, а си мислиш „Каквото аз искам, така да стане“; не, упоаваш ли на Бога, ще се осланяш на Него с Абсолютна вяра, без никакво колебание. Защо се страхуваш от болестта? Тя е теляк, който идва да те разтрива – ще те разтрие малко, докато извади простудата навън, и ще си замине. Ще внимаваш да не остане дълго време в теб, да ти охлузи кожата. Човек боледува по единствената причина, че в него се е увеличила твърдостта – той е станал по-твърд, отколкото трябва, и като го разтриват, постепенно омеква. Щом свърши работата си, болестта го напуска. Наистина, като боледува известно време, човек става мек, започва да говори сладко, нежно – приятно ти е да го слушаш. Преди болестта е бил груб, рязък, никого не е слушал; като заболяе, казвате: „Горкият човек, изсъхна от тази болест. Какъв пълен, силен човек беше“. Пълен беше, но груб; сега е слаб, по-мек, по-сладко говори. Аз не харесвам нито едното, нито другото. Ще бъдеш нито много пълен и груб, нито много слаб и мек.

Има едно състояние между крайна пълнота и крайна сухота – средно състояние. Никой не иска да бъде много сух или много пълен. – „Искам да имам линия.“ Най-добрата линия е тази, с която Природата те е създала. Запази нея ѝ бъди благодарен. Коя е нормалната мярка за тази линия? Премери обиколката на кръста и обиколката на раменете. Обиколката на кръста трябва да бъде два пъти по-малка от тази на раменете. Ако обиколката на кръста е равна на тази на раменете, много ще плащате на лека-

рите. Стомашната област има отношение към симпатичната нервна система; тя не трябва да се натрупва с чужди, излишни вещества. Ако стане това, ще си наложите пост, да възстановите нормалното положение. Постът трябва да бъде умерен, разумен, докато махнете излишните мазнини и утайки; при него се явяват реакции в организма, но това да не ви плаши, ала не мислете, че с него веднага ще се освободите от излишъците. Има смисъл да постиш, но ако вложиш идеята за поста в ума, в сърцето и във волята си. Да постиш по този начин – това значи да се въздържаш от лоши мисли, чувства и постъпки; този пост крие в себе си магическа сила. Като постиш, добре е да бъдеш между хармонични хора, а не между сприхави, нервни, лоши. Слуга си на лош, сприхав господар; докато си при него, не пости. Как ще се въздържаш, ако на всяка стъпка си принуден да избухваш, да се обясняваш? Друг е въпросът, ако можеш да се въздържаш. Каквото и да ти говори твоят господар, ти само слушаш и поставяш всяко нещо на своето място. Където е прав господарят, ще кажеш: „Тук е прав“; където не е прав, ще се учиш правилно да сортираш нещата.

Какво нещо е караницата между хората? Приемане на неестествена храна. Ял си неестествена храна, ще се караш, разбира се. Започваш да повръщаш, за да се освободиш от тази храна. Тежко на онези, които са около теб. Казваш: „Наругах го добре“. Какво си постигнал с това? Да не мислиш, че си казал нещо важно? Първо си изцапал себе си, а после – него. Видиш ли, че някой се е разгорещил много, стой далеч от него, да не те ругае; това е истинската хигиена на живота.

Седиш замислен и си казваш: „Защо Бог е създал такъв свят? Защо трябва да боледуваме? Защо не живеем по Любов?“. Това зависи от теб. Докато си заобиколен от майка си, от баща си, от братята и сестрите си, лесно ще се извиниш – ще кажеш, че обкръжаващите са причина за всичко. Лесно се говори така, но ако си сам, кой е виновен за твоя живот? Сам си, бориш се, но с кого се бориш? Кой е причина сега? Така именно ще се натъкнеш на великата

наука на Живота. За да я придобиеш, трябва много пъти да се раждаш и прераждаш. Всяко слизане на Земята е следване във великото училище на Живота. Следователно сутрин Слънцето изгрява и ти отиваш на училище; вечер залязва, ти се връщаш от училището. Така отиваш и се връщаш, докато научиш нещо ценно и влезеш с него в живота.

Всички, които ме слушате днес, сте чули много лекции от мен. Някои очакват да кажа нещо магическо. Ето, ще ви дам едно магическо число – 123; с него можеш да направиш нещо велико. Ако искаш да се освободиш от някаква беля, ето друго магическо число – 435. Следователно, ако искаш да внесеш ред и порядък в живота си, работи с числото 123; ако искаш да се освободиш от някаква беля, работи с числото 435. – „Дай ни запалката, фитилът на тази работа.“ Фитил, запалка не се дават на малки деца. Какво ще стане, ако войникът пипа ненавреме запалката на снаряда? Ще стане голямо нещастие, от което всички ще пострадат. Ако искаш да станеш учен, работи с числото 756, и то е магическо. Сборът от цифрите му е 18, а $1 + 8 = 9$. Числото 18 е образувано от три шестици – 666. То е число на злото. Само деветката може да се справи със злото. Това всеки може да провери в живота си.

Някой иска да бъде силен и търси силата въвн от себе си. Силата е в цялото, а не в частите. Клонът е силен, докато е на дървото; щом се отдели от дървото, губи силата си. Щом си слаб, знай че си въвн от Реалността, от Великото, от Любовта, от Мъдростта и от Истината, въвн от Бога. – „Как да стана силен?“ Върни се на дървото, откъдето си се отделил. Учените търсят начин да увеличат силата си, да заповядват на хората, да управляват масата, да подчинят Природата. И генералите се стремят към това, но в края на краищата всички свършват по един и същ начин, всички имат обща съдба. Природата постъпва еднакво и с героя, и със страхливия; тя ги слага един до друг, за да може страхливият да черпи от храбростта на героя, а героят да черпи от страхливия. Тя уравновесява силите си. Като слезе на Земята, светията работи между грешници, а

не между светии – така става правилна обмяна между тях: светията взима нещо от грешниците, а те взимат нещо от светията. Като изнасям този факт, не искам да се откажете от старите си възгледи, но колкото и да се държите за тях, те сами по себе си ще отпаднат, ще се обезценят.

Преди няколко дни дойдоха при мен близките на един наш приятел и разказаха следното: нашият приятел пестял от време на време и като събрал десет хиляди лева, сложил ги в Библията си – на десет места по хиляда лева. След заминаването му те отворили Библията и от нея паднали парите. Погледнали ги, преброили ги, но те били вече обезценени, излезли от употреба, не стрували нито стотинка. Така и много от вашите възгледи ще излязат от употреба и стотинка няма да струват. Ценно е само онова, което с в съгласие с Живата природа – то никога не излиза от употреба. Доброто във всички времена си е Добро. Здравата и права мисъл във всички времена и епохи има една и съща цена. Добрият всякога е добър; той може да бъде щастлив, може да бъде и учен. Лошият не може да бъде нито щастлив, нито истински учен; временни постижения може да има, но временното носи нещастие.

Какво се ползва човек, ако му предложат хубав обяд, а той страда от язва на стомаха? Ще се нахрани добре, но след това ще се превива от болки. За предпочитане е сух хляб, но здрав стомах, отколкото пищна храна, а болен стомах. По-добре честен и беден живот, отколкото безчестен и богат. Друг е въпросът, ако си здрав, честен и добър, а същевременно и богат. Но ако трябва да избираш от две злини, ще избереш по-малката.

Сиромашията и богатството са външни неща. Човек е господар и на двете. Ако не е господар, причината е в неговото невежество. Ако разумният баща не иска да поддържа сина си и не му изпраща пари, къде е вината – в сина или в бащата? Докато се отнасяш грубо с баща си, нищо няма да получиш; щом се отнасяш меко, учтиво, сърцето му ще се отвори към теб.

Един богат, но прост, неграмотен човек изпратил сина си да учи в чужбина. Един ден бащата получил писмо от

сина си, но тъй като бил неграмотен, той го занесъл на един касапин да го прочете. Касапинът чете с груб, рязък глас: „Татко, изпрати ми пари, трябва ти“.

– Виж го ти, хем иска пари, хем грубо пише. Няма да му изпратя нищо! – казал бащата.

Като му минал гневът, занесъл писмото на фурнаджията – добър човек, с мек характер. Фурнаджията отворил писмото и чете с мек глас: „Татко, моля те, изпрати ми пари, трябва ти“.

– А, сега е друго нещо! Като се моли, ще му изпратя.

И тъй, не искай съвет от касапина, нито от фурнаджията. Единственият, който може да ти бъде авторитет, това си ти сам. Съществува една истина, обща за всички.

От днес ви оставям да работите сами. От всичко говорено досега извадете резюме, да видите какво можете да приложите. Мислете върху работата и почивката. Работата се отнася до ума, а почивката – до сърцето. Работете съзнателно върху себе си, да възстановите първичните си отношения към Разумния свят – от това зависи вашето щастие и вашето здраве. – „Не сме ли разумни и ние?“ Колкото и да сте разумни, има по-разумни от вас. Разумни сте, но това, което днес придобивате, на другия ден го губите. Казваш: „Едно време бях млад, сега съм стар“. Защо остаря? – „Едно време ядох сладко, с апетит, сега не ям с разположение, имам киселини в стомаха си.“ Защо изгуби апетита си?

Учете се да мислите правилно, да не губите придобитото. Разбирайте Природата така, както аз я разбирам. Като съм изучавал Природата, не съм срещнал нито едно изключение от нейните закони. Ако ти мислиш, чувстваш и постъпваш правилно, няма да имаш нито едно изключение в живота си. Знаеш ли как трябва да постъпваш? Кажи си: „Ще постъпвам така, както желая хората да постъпват с мен“; ако постъпваш така, никога няма да се обезсърчаваш. Казваш: „Нервен съм, не мога всякога да се въздържа“. Има хора външно нервни, а вътрешно въздържани; други са външно добри, а вътрешно – лоши; трети тъкмо обратното: лошото е скрито, а доброто – от-

крито. Правилно е да бъдеш външно и вътрешно добър. Разгневен си. Дойде при теб човек, гладувал три дни, а ти го погледнеш сърдито и му казваш: „Чакай малко!“. Така ли ще постъпиш с приятеля си? Ти не си справедлив. С всекиго трябва да постъпваш както със себе си. Постави човека на еднакъв уровень със себе си. Трябва да имаш ясна представа за него.

Казвам: всички хора са излезли от Бога и щом е така, ние трябва да имаме общ възглед за Божественото начало в човека. Нямах ли този възглед, ти може да си добър, но да не постъпваш добре; може да си добър, но си мързелив. Човек става мързелив, когато чувствата му взимат надмощие; става груб, когато умът му взема надмощие. – „Искам да бъда силен.“ И това може, но ще срещнеш съпротивление на пътя си – готов ли си да се справиш с него? – „Искам да смажа всичко, което се изпречва пред мен.“ Тогава ти ще се намериш в положението на комара, който за пръв път приложил своето оръжие срещу лъва. Влязъл в носа му и лъвът умрял от отровата на комара. Комарът засвирил весело и си казал: „Аз убих лъва, царят на животите“ и кацнал на една паяжина. Като го съзрял, паякът тръгнал към него, но комарът му казал: „Аз убих царя на животите, а ти, едно малко животинче, искаш да ме изядеш!“. Комарът нямал представа за себе си; лъвът умрял, но това било случайност. И ти понякога извършиш една работа не по силите си и си въобразяваш, че си силен. Не се заблуждавай, защото паякът ще те изяде.

Да се върнем към основната мисъл: вие се нуждаете от работа на ума и от почивка на сърцето. Оценявайте работата, оценявайте и почивката – това наричам силна воля. Ако не си работил и почивал и не си оценил работата и почивката, ти нямаш силна воля. Волята се усилва при ум, който работи, и сърце, което почива навреме. Както при работата се придобива нещо, така и при почивката. Волята е резултат на онова, което умът и сърцето са свършили. И в Писанието се говори за почивка. Казвате: „Еди-кой си починал“ – значи отишъл в другия свят и като си почина известно време, отново ще дойде на Земята да работи.

И тъй, намерете бележките от лекциите, които съм държал през годината, и вижте на какви теми съм говорил. Извадете резюме от всяка лекция и вижте какво можете да приложите. Каквото не разбирате, оставете го настрана; нека остане в ума ви си само онова, което можете да приложите. В това се заключава почивката – ще работите с ума си и след това ще почивате. Колко време ще продължи почивката не се знае. Като работите и почивате, ще станете по-силни. Почивка е нужна за всички. Поздравявам ви с почивката, която ще имате!

Тайна молитва.

47. лекция, 9 август 1933 г., София, Изгрев

ПРИЛОЖЕНИЯ

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Никодим** – библейски персонаж, особено популярен с беседата си с Исус Христос, описана в Ев. Й., гл. 3, ст. 1-17. Никодим е високообразован представител на Националния съвет (Синедриона), фарисей, който след описания разговор се превръща в един от най-верните Христови последователи. Към него Христос отправя думите: „Истина, истина ти казвам: ако някой се не роди от вода и Дух, не може да влезе в Царството Божие; роденото от плътта плът е, а роденото от Духа дух е” (Й, 3:5-7). Той защитава Исус (Йоан, 7:45-52), а след разпятието заедно с Йосиф Ариматейски сменя тялото от кръста и участва във всички ритуали, свързани с полагането му в пещерата.

² **Ваал** – древно финикийско божество, един от главните богове във Финикия, Сирия и Палестина, на което са принасяни дори човешки жертви. В *Изгубеният Рай* на Джон Милтън ваалите са група демони, последвали Луцифер в неговия бунт срещу Бог. Като фразеологизъм *служи на Ваал* означава ‘стремя се към материални блага’.

³ **Муди, Дуайт Лиман** (1837-1899) – американски евангелист и проповедник, основател на Църквата на Муди, Нортфилдската школа, Библейски институт „Муди” и издателството Moody Publishers. Прочути негови фрази са: „По-добре добър пример вместо добро правило”, „Вратата прави нещата възможни, а любовта – лесни”, „Имаме повече проблеми със себе си, отколкото с всеки друг човек”, „Или Библията ще ви предпази от греха, или грехът – от Библията”.

⁴ **Уесли, Джон** (1703-1791) – английски духовен деец и теолог, основател на методизма. Държи своите проповеди под открито небе, близо до вярващите, които насърчава да разпространяват Метода за четене и тълкуване на Светото писание. Влиятелният методизъм предизвиква много социални реформи, в това число поставянето на основите на аболиционизма.

⁵ **Александър Велики** (356-323 г. пр. Хр.) – владетел на Древна Македония, един от най-успешните пълководци в историята. При смъртта му държавата му се простира от Древна Гърция през Египет, Вавилон, днешните Афганистан и Пакистан чак до Индия. Освен интелигентен военачалник, Александър е бил един от най-образованите хора на епохата – негови учители са били Леонид, Лизимах и Аристотел, а познанията му са плод на класическото гръцко образование: риторика, литература, естествени науки, медицина и философия.

⁶ **Гордиев възел** – фразата е синоним на неразрешим на пръв поглед проблем, който се поддава единствено на неконвенционално, рисковано и смело действие. Наречен е така на фригийския цар Гордий, който завързва ока на колесницата си с много сложен възел и я дарява на храма на Зевс. Според легендата който успеел да развърже този възел, ще стане владетел на Азия. През 333 г. пр. Хр. Александър Македонски, ядосан, че не успява да го развърже, го разсича с меч си.

⁷ **Питагор** (570-495 г. пр. Хр.) – математик и най-известният от гръцките философи в досократическата епоха. Посветен в гръцките и египетските мистерии, пътешественик във Финикия и Вавилон, ученик на Заратустра. Основава собствена школа в Южна Италия ок. 530 г. пр. Хр. В учението си акцентира върху чистия начин на живот (за тая цел въвежда правила), прераждането на душата, красотата, хармонията, мистичната сила на числата. Разработва теория на музиката, пръв откривайки отношението между струните и тоновете. Въвежда в математиката т.нар. Питагорова теорема ($a^2+b^2=c^2$). Непосредствените последователи на Платон в Академията определят истинската философия като разгръщане на първоначалните прозрения на Питагор.

⁸ През 1917-1918 г. правителството на Васил Радославов интернира Учителя във Варна, „тъй като разколебава духа на войниците на фронта”.

⁹ **Кабалист** – Последовател на учението Кабала. Кабала е еврейска система на мистицизъм и теософия. Основният ѝ текст – *Зоар*, предлага достъп чрез инициране до мистериите за съществуването на Бога, за човешката съдба и за значението на заповедите, дадени на Мойсей. Трансцендентният Бог на равинския юдаизъм се проявява тук посредством десет Божествени атрибути – *сефироти*, които в своята цялост представляват саморазгръщането и явяването на Бога в Космоса. В тях се включват мъжкото и женското начало. В Кабала злото се разглежда като следствие на космически разрыв, а спасението на Земята е свързано с възстановяването на Божествения порядък, като човечеството може да съдейства за това посредством знание, благочестие и следване на закона.

¹⁰ **Хиляда и една нощи** – сборник с народни приказки от Близкия Изток и Южна Азия, съставен на арабски език през Златния век на исляма (ок. IX в.). В съвременния си вид произведението се формира в продължение на столетия с приноса на автори, преводачи и учени от Близкия Изток и Северна Африка, а генезисът на самите приказки може да се проследи до древните арабски, персийски, индийски, египетски и месопотамски литература и фолклор.

¹¹ **Бедният Лазар** – Учителя споменава притчата, разказана от Христос (Ев. Л., 16:19-31).

¹² **Блаженства** – Блаженствата се изброяват в Евангелието на Матей, гл. 5, ст. 3.

¹³ **Епиктет** (ок. 50-138 г. сл. Хр.) – древногръцки философ стоик. Първо е роб в Рим, по-късно е освободен и основава школа в Никопол, Епир. Според неговата философия най-важните цели пред човека са да различава непостижимото от постижимото и да има пълна представа за предела на своите сили и възможности.

¹⁴ **Източен въпрос** – проблем на международната политика, водещ началото си от превземането на Константинопол от турците през 1453 г., завършил частично с победата на християнските държави над Турция през Балканската война (1913 г.) и окончателно – с примирието

в края на Първата световна война, сключено между Съглашението и Турция в гр. Мудрос на 30.10.1918 г.

¹⁵ **Натан** – библейски пророк, живял по времето на Давид и Соломон. Той предсказва на Давид, че му предстои съд заради престъпването на Божиите заповеди, но Бог ще укрепи неговия род и ще го благослови (*Книга Царства*).

¹⁶ Учителя визира обезценяването на германската марка (валутата на победената държава) след края на Първата световна война.

¹⁷ **Илия** (IX в. пр. Хр.) – еврейски пророк, библейски персонаж от Стария завет (Трета и Четвърта книга *Царства*, Втора книга *Паралипоменон*, Книга на *Малахия*). Името му се споменава и в Новия завет, Талмуда, Корана и различни фолклорни предания на християнски и мюсюлмански народи. Мисията му е да върне увеклите се в идолопоклонство евреи към Единия Бог. За ревностната му служба Бог изпраща огнена колесница, която го възнася жив към Небето. На него принадлежат прочутите думи „Никой не е пророк в родината си”.

¹⁸ **Дебарол, Адолф** (1801-1886) – френски художник хиромантик, известен в България най-вече с издадената през 1905 г. книга *Тайната на ръцете*.

¹⁹ **Йосиф** – библейски персонаж от Стария завет, един от 12-те синове на патриарх Яков; животът му е описан в *Битие*, 37:50. Намразен от своите братя заради любовта на баща им към него и заради ясновидската му дарба, Йосиф е продаден като роб в Египет, където благодарение на способностите си успява да се издигне до званието „пръв след фараона” и да придобие огромно влияние. По време на неплодородните години среща братята си, дошли в Египет за помощ, и се помирява с тях. Историята на Йосиф е катализатор за създаване на много художествени произведения в по-късни епохи (напр. четирилогията *Йосиф и неговите братя* от Томас Ман).

²⁰ **Соломон** (X в. пр. Хр.) – последният от тримата царе на обединеното Еврейско царство, което наследява от баща си Давид. При Соломон Древен Израел достига най-

голямото си военно, политическо и културно могъщество. Възхваляван е преди всичко за ненадмината си мъдрост и поетическата си дарба – признат е за автор на *Песен на песните*, *Еклесиаст* и *Притчи Соломонови*.

²¹ **Едисън, Томас Алва** (1847-1931) – американски изобретател и бизнесмен, един от първите, приложили масовото производство при създаване на изобретения. Има рекорден брой патенти – 1093. Създател на мултиплексорния телеграфен апарат, фонографа, въгленовия микрофон, създава система за производство и разпределение на електрическа енергия и др.

²² **Ганди, Мохандас (Махатма)** (1869-1948) – индийски юрист, политик, пацифист, активист в борбата за човешки права и духовен водач на индийското движение за независимост, което довежда до края на британското владичество над страната през 1947 г. Наречен е Баща на нацията. Широко известен с принципите си за мирни, ненасилствени протести за постигане на политически цели, които вдъхновяват лидери като Мартин Лутър Кинг, Нелсън Мандела, Аун Су Чи и др. Негови са фразите: „Око за око и светът ще ослепее“, „Насилието е оръжието на слабите“, „Бъди промяната, която желаеш да видиш в света“, „Няма път към мира – мирът е пътът“ и др.

²³ **Толстой, Лев Николаевич** (1828-1910) – руски писател, философ, религиозен реформатор, есеист и публицист. Автор е на *Война и мир*, *Ана Каренина*, *Хаджи Мурад*, *Възкресение*, *Севастополски разкази* и др., както и на религиозните съчинения *Моята вяра*, *Царството Божие е вътре във вас*, *Пътят на живота* и др. Реформира теоретично християнството, утвърждава християнската нравственост, изразена в планинската проповед на Христос, която е лично дело на всекиго и не е свързана с обредите и тайнствата на никоя Църква. Създава философското учение *толстоизъм*, в което са застъпени идеите за непротивене на злото чрез ненасилие, за вегетарианство, за природосъобразен начин на живот и др. На 82 г. напуска имението си и планира пътуване до България и среща с Учителя, ала умира на малката гара Астапово.

²⁴ **Великият океан** – има се предвид Тихия океан.

²⁵ **Вяра** – до правописната реформа през 1946 г. думата *вяра* се е изписвала с т.нар. ятова гласна, която в западните говори се произнася като *е*, а в източните – като *я*.

²⁶ **Гладстон, Уилям** (1809-1898) – британски политик, един от идеолозите на Либералната партия, четири пъти министър-председател на Англия. По думите му „Дългът на управниците е не да стъкмят лъжовни призрци на славата, водещи ги към зло, да не подхранват слабости, подвеждащи ги да вярват, че са по-добри от останалия свят, но да работят според принципа на равенство между всички народи”. След Априлското въстание издига глас против жестокото му потушаване и издава брошурата *Българските ужаси и Източният въпрос*, в която осъжда действията на Османската империя.

²⁷ Даниил, 3:20.

²⁸ **Платон** (ок. 427- ок. 347 г. пр. Хр.) – древногръцки философ и математик, създател на Атинската академия, съосновател, заедно с учителя си Сократ и ученика си Аристотел, на западноевропейската философия. Идеите му достигат до читателите чрез философските и драматичните произведения, преписвани и редактирани многократно. На Платон се приписват 35 *Диалози* и 15 *Писма*, които в следващите столетия служат за обучение по философия, риторика, математика и др.

²⁹ **Кант, Имануел** (1724-1804) – немски философ, последният от класическата верига на Просвещението, включваща Лок, Бъркли и Хюм. Основните му трудове са *Критика на чистия разум* (1781 и 1787 г. – преработено издание) и *Критика на способността за съждение*. (1790 г.). Поставя на преден план темата за човешката свобода в мисъл, израз и проява; развива идеята за трансценденталния идеализъм; поставя началото на диалектическия метод във философията; развива учението за логиката; оказва голямо влияние върху философията на романтизма и идеализма. От теориите му възникват школите на кантианството и неокантианството.

РЕЧНИК НА РЕДКИ, ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

софистика (гр. *sophistike*) Разсъждение, което почива на софизми – преднамерено използване в доказателство или при спор на логически порочни заключения, на фалшиви и само привидно правилни разсъждения; преднамерено привеждане на лъжливи доводи; извъртане.

самун (гр. *psomion* през тур.) Хляб, обикновено кръгъл.

джендем (тур. *sendem* от гр.) разг. Пъкъл, ад; в *джендема* = по дяволите.

дервиш (тур. *dervis* от перс.) Мохамедански монах.

вощеница *остар.* *дual.* Вощена свещ.

симит(д) (тур. *simit* от ар.) Приготвен с нахутена мая хляб от бяло брашно.

угледен *остар.* Хубав, приятен на вид, представителен.

крина *остар.* Дървен цилиндричен съд, обикновено използван като мярка за житни храни (ок. 15 килограма, или 2 шиника).

повой *остар.* Дълга тясна лента или връв за връзване на повито бебе.

бирбучуклии (гащи) (от тур.) *остар.* Панталон с дължина до под коленете; три четвърти гащи.

салтамарка (тур. *salta* и ит. *marka*) Къса до кръста дреха, обикновено подплатена или обшита по краищата с кожа.

forte (ит.) *муз.* Силно.

piano (ит.) *муз.* Тихо.

тесаракт мат. Термин от геометрията, отнасящ се към четириизмерния аналог на куба.

гем (тур. *gem*) *дual.* Юзда.

укрухи *остар.* Трохи, остатъци.

охтика (от гр. *ochtikas*) разг. Белодробна туберкулоза.

уд *остар.* Телесен член, крайник.

финик *остар.* Финикова палма.

непреривен (от рус.) *остар.* Непрекъснат, неспиращ.

остен *остар.* Тояга с тънък железен бод за подкарване на добитък.

сказка *остар.* Популярно изложение, доклад по някакъв въпрос пред събрани слушатели; беседа, лекция.

терца (от. *terza* от лат.) *муз.* Интервал от три степени.

кварта (лат. *quarta pars* 'четвъртина') *муз.* **1.** Четвъртата степен от диатоничната гама **2.** Интервалът между първата и четвъртата степен.

квинта (лат. *quinta pars* 'пета част') *муз.* **1.** Петата степен на диатоничната гама. **2.** Разстоянието между първата и петата степен. **3.** Първата най-висока по тон и най-тънка струна на цигулка (ми).

пиростия (нгр. *pyrostia*) Железен триножник или четириножник, който се поставя върху горящ огън като поставка за съдове; саджак.

узник (от рус.) *остар.* Затворник.

кирадгия (тур. *kiracı* от ар.) *остар.* **1.** Превозвач на чужди стоки. **2.** Наемател на помещение.

уровен (от рус.) Равнище, ниво.

юлар (тур. *yular*) Водило на оглавник за добитък или самият оглавник.

цяр *остар.* Лек, лекарство.

цани(ш) *остар.* Наемане като работна ръка.

опущение (от рус.) *остар.* Пропускане по недоглеждане; грешка, пропуск.

шиник (тур. *şinik* от гр.) Дървен цилиндричен съд, който служи за мярка на зърнени храни (8-10 кг).

скържав *остар. диал.* Стиснат, скъперник.

парса (тур. *parsa* от ит. *barsa* 'кесия') *разг.* Пари, които музиканти и играчи събират от зрители след свирене или представление.

бинлик (тур. *binlik*) Стъклен съд за течности с плетена обвивка; дамаджана.

огреша *остар.* Сгреша, направя грях или грешка спрямо морален закон.

ТЕМИ

„Разумните сили” – Предназначението на светлината.

„Малката истина” – 1. Съществена разлика между физическия и духовния живот. 2. Най-малката истина, с която човек трябва да започне.

„Правилно отношение” – Да се направи резюме на първата беседа от „Пътят на ученика”.

„Божественото дърво” – Какво се постига чрез личната опитност.

„Здрава мисъл” – Произход на невежеството.

„Вътрешни опити” – 1. Отношение между твърдата почва, водата, въздуха и светлината. 2. Най-сладкото ядене.

„Работа на Природата” – Качества на разумния човек.

„Прави разсъждения” – Защо човек живее.

„Влияние на материята” – Опаките действия на волята.

„Въжделения на душата” – Защо човек обича богатството, а презира сиромашията.

„Живите линии” – Защо човек мисли, чувства и действа.

„Отношение между нещата” – Разлика между Добро и Правда.

МЕТОДИ, ЗАДАЧИ, ОПИТИ, УПРАЖНЕНИЯ ЗА РАБОТА

Вътрешните сили: **метод** за лечение при зачервяване на очите; **упражнение** за 10 дни; **метод** за постижения.

Любов към Бога: **метод** за лекуване.

Божественото дърво: **методи** за подобряване на здравето.

Здрава мисъл: **упражнение**.

Три типа хора: **метод** за преодоляване на умора.

Новата канализация: **метод** за освобождаване от противоречия.

Изпити на ученика: **метод** за разрешаване на въпроси; **метод** за трансформиране на състояния; **метод** за справяне с мъчнотии, страдания и обиди.

Една похвала: **методи** за утеха при страдания.

Внушение и вдъхновение: **методи** за самовъзпитание.

Вътрешни опити: **метод** за лекуване; **метод** за изправяне на объркани работи; **метод** за преодоляване на нервни състояния; **метод** за самовъзпитание чрез музиката.

Работа на Природата: **метод** при неразположение.

Две правила: **метод** за придобиване на устойчивост; **метод** при трудни положения в живота.

Влияние на музиката: **методи** за възстановяване на здравословното състояние на организма; **метод** за възстановяване на вътрешния мир; **метод** за създаване на характер; **упражнение** за една седмица.

Значение на удове: **упражнение** за смекчаване на мислите и чувствата.

Честното ухо: **упражнения** за подобряване на формата на ухото.

Ухото: **метод** при обезсърчение; **метод** при болезнени състояния; **метод** за самовъзпитание.

Човешкият нос: **метод** за справяне с раздразнението; **метод** за лекуване на хрема; **метод** за въздействие върху ума, чувствата и тялото.

Принципи, закони, сили и форми: **упражнение**; **метод** за смяна на състоянията; **метод** при неразположение.

Окото: **правило** след ставане от сън; **задача** за десет дни.

Слушайте Разумното: **метод** при безсъние.

Живите линии: **метод** за възвръщане на цвета на побелялата коса; **метод** за лекуване при различни заболявания.

Добрата постъпка: **опит** за един месец; **метод** за лекуване.

Организиране на вътрешния човек: **метод** за възстановяване на жизнените енергии; **метод** за работа със симпатичната нервна система; **метод** при болки в корема.

Петър Дънов
Учителя

ОБЩ ОКУЛТЕН КЛАС

НОВАТА МИСЪЛ

година дванадесета

Редактор	<i>Стела Рускова</i>
Художник	<i>Илиана Попова</i>
Предпечат	<i>Иван Джеджев</i>

Издателство „БЯЛО БРАТСТВО“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 2
Тел: (02) 418 01 10; 0897 847 641

Отпечатано в Университетска печатница

www.beinsadouno.org
www.bialobratstvo.info
izdatelstvo@bialobratstvo.info